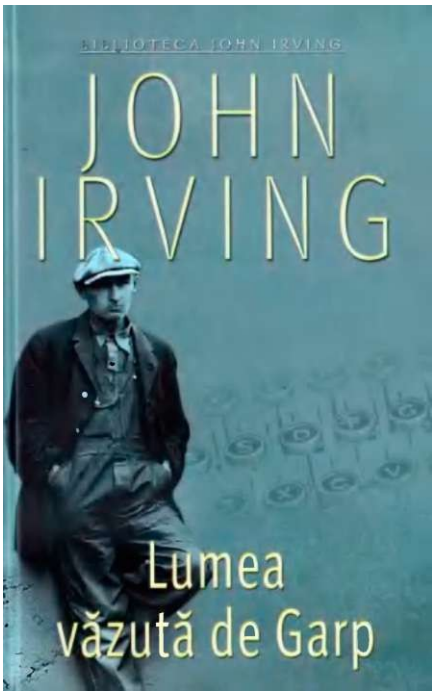
BIBLIOTECA JOHN IRVING
JOHN
IRVING
Lumea
văzută de Garp

John Irving s-a născut la Exeter, New Hampshire, în 1942. A studiat la universităţile din Pittsburgh şi din New Hampshire. A participat la workshopurile pentru scriitori de la universitatea din Iowa, unde l-u avut ca profesor pc Kurt Voniiegut.
Primul său roman, *Setting free the bears*, a fost publicat în 1968. Au urmat *The vv.iter-method num, The 158-Pound Marriage, The World According to Garp, The Hotel* New *Hampshire, The Cider House Rules, A Prayer for* Owen Me.uiv, *A* Son *of the Circus, A Widow for One Year, Until I find you.*
John Irving a fost recompensat de-a lungul vieţii sale cu mai multe distinct» literare, O. Henrv Award, National Book Award, ;i cu un premiu Osrar pentru scenariul filmului T7x' *Cider Ho*>*r Rule*
T.S. Girp este fiul bastard al lui leiuiy Fields, o feministă excentrică şi neortodoxă care se străduieşte din răsputeri să-i dea fiului ci o educaţie uonronfonmstă. Dar orice efort în accst sens stârneşte în Garp noi temeri si fobii. Singurul lucru pe care si l doreşte din tot sufletul fiul ei este si devină scriitor şi să ducă alaturi de familia lui o viată noimdî şi liniştită. Momentul în care i se publică întâiul roman coincidc însă c.u apariţia primului manifest femmist al mult mai celebrei sale mame, motiv pentru «re intra în îărboi cu ea si cu tor ceea ce puica reprezenta o ameninţare pentru familia lui
Carte tradusă în peste 30 de limbi, publicată în aproape 40 dc ţăi i si ecranizau (cu Robia Williams şi Glenn Close în rolurile principale).
John Irving

Lumea *văzută* de Garp

Traducere şi note de
IRINA HOREA
Prefaţă de RODICA MIHĂILĂ
EDITURA RAO
2007

JOHN IRVING
The World According to Garp
Copyright © 1976, 1977, 1978, 1998
Toate drepturile rezervate
© RAO International Publishing Company, 2006 pentru versiunea în limba română
2007
ISBN 978-973-103-296-2
RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România www.raobooks.com
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României IRVING, JOHN
Lumea văzută de Garp/ John Irving; trad.: Irina Horea; pref.: Rodica Mihăilă. – Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2007 ISBN 978-973-103-296-2
I. Horea, Irina (trad.)

II. Mihăilă, Rodica (pref.)
821.111-31=135.1

Visţiunea gfarpiană a lumii şi metaficţiunea ca Lestseller

Printre romanele americane din anii '70, *Lumea, văzută, de Garp* (1978) a repurtat unul dintre cele mai răsunătoare succese de public, comparabil cu succesul cărţii lui Salinger *De veghe în lanul de secară,* la începutul anilor '50, sau al cărţii lui Vonnegut *Abatorul cinci,* la sfârşitul anilor '60. Impactul asupra culturii pop, în special, a fost atât de puternic, încât unii comentatori inspiraţi vorbeau de un adevărat „fenomen Garp" sau de forme specifice de manifestare a „galomaniei" la nivel naţional[1]. Dacă cele peste trei milioane de exemplare vândute în ediţia de buzunar şi cele peste douăzeci de săptămâni cât a figurat pe listele de bestseller i-au atestat succesul comercial, Premiul Naţional al Cărţii pe 1979 pentru cel mai bun roman în ediţie de buzunar i-a adus o importantă recunoaştere literară. *Lumea văzută de Garp* a fost de la bun început lansat pe piaţă ca bestseller. Acesta era al patrulea roman al lui Irving, pe atunci lector universitar la Colegiul Mount Holyoke. Primele trei, *Eliberarea urşilor* (1968), *Metoda apei* (1972) şi *Căsătorie de categoria 158 de livre* (1974), publicate de Random House, deşi se bucuraseră de elogii critice, fuseseră un eşec din punct de vedere comercial. Un eşec pus de Irving pe seama slabei campanii publicitare. Drept urmare, el va încredinţa manuscrisul lui *Garp* Editurii Dutton, care, asemenea editorului operei lui Garp, va folosi toate mijloacele publicitare necesare producerii unui bestseller, inclusiv personalitatea carismatică, fizicul atractiv şi ineditul din biografia scriitorului, prezentat pe coperta ediţiei de buzunar drept „barman, antrenor de lupte greco-romane, ar-

1 Vezi Maiylin French în Ms., septembrie 1982, pp. 14-16, şi R. Z. Sheppard, *Time,* 31 august 1981, p. 51.

tist de cinema, profesor universitar, precum şi scriitor”.

Dar dacă statutul de bestseller asigura succesul comercial şi popularitatea cărţii, valoarea ei literară va constitui obiectul unor controverse critice legate tocmai de acest statut, căci pentru cea mai influentă parte a criticii literare, bestsellerul, „literatura pop”, reprezintă prin definiţie o concesie făcută gusturilor îndoielnice sau chiar vulgare ale masei de cititori, cu alte cuvinte literatura de consum, a cărei primă şi adeseori singură calitate este aceea de a-l delecta pe cititor. Şi aceasta în ciuda faptului că în repetate rânduri arbitrarul opoziţiei bestseller ca literatură pop, şi roman, ca operă de artă, este denunţat de includerea pe listele de bestselleruri ale unor cărţi distinse cu premii literare de prestigiul

Propunând arbitrarul acestei opoziţii drept spaţiu de reflexie asupra cărţii lui Irving, şi implicit a întregii sale creaţii, intenţia acestei prefeţe este de a investiga atât viziunea garpiană şi raportarea ei la America anilor '70, cât şi întrepătrunderile dintre convenţiile bestsellerului, tradiţiile romanului realist şi experimentul postmo- dernist care fac din *Lumea văzută de Garp* nu numai romanul unei generaţii, ci şi un nou gen de bestseller, o metaficţiune constituită într-un comentariu critic al metaficţiunii de tip postmodernist. Căci, aşa cum subliniază Irving într-unui dintre numeroasele sale interviuri, „Poate că într-adevăr Garp este înainte de toate saga comică şi totodată tragică a unei familii, dar în acelaşi timp este şi o sofisticată investigare metaficţională a relaţiei dintre scriitor şi opera sa, a naturii artei şi imaginaţiei; în plus, ne vorbeşte despre pericolele şi ura care ne pândesc în societatea noastră modernă, despre existenţa morţii cu care ne confruntăm toţi si măsura în care arta şi

viaţa îl pot ajuta pe om să se confrunte cu moartea”[1].

în multe privinţe, *Lumea văzută de Garp* este un roman care se vrea bestseller în primul rând pentru că, într-un moment în care se vorbeşte de criza romanului, demersul său artistic merge în direcţia restabilirii audienţei largi de care se bucura romanul în secolul trecut. Asemenea celor mai populare bestselleruri şi seriale de televiziune din anii '70, el prezintă saga unei familii pe un fundal contemporan binecunoscut unui mare număr de cititori. Păstrând convenţiile genului şi pendulând între sentimentalism şi melodramă, este, ca toate bestsellerurile (Un această categorie, o poveste despre naşteri, mariaje, accidente şi decese, despre dragoste şi sex, despre bărbaţi şi femei, despre părinţi şi copii, este o poveste despre dobândirea celebrităţii şi puterii, unde ascensiunea de la sărăcie la bogăţie este înlocuită cu ascensiunea spre recunoaştere literară a scriitorului şi o poveste despre violenţă şi răzbunare, unde lupta se poartă între cele două sexe, unde infidelitatea se pedepseşte, iar violul devine cea mai odioasă formă a violenţei şi se cere răzbunat.

Dar dincolo de unele dintre convenţiile cu efect melodramatic ale bestsellerului utilizate în saga familiei, aici experimentul se produce, ca şi în cazul celorlalte romane ale lui Irving, în cadrul formal al romanului tradiţional în varianta sa britanică (Un secolele al XVm-lea şi al XIX-lea şi constă în testarea posibilităţilor structurii de tip *Bildungsroman*

1 Larry McCaffeiy, „An Interview with John Irving”, *Literature 23,* nr. 1 (iarna, 1982), p. 1

de a exprima o viziune a lumii (Un perspectiva oferită de anii '70 generaţiei de americani născute în toiul celui de al Doilea Război Mondial. *Garp* dezvoltă astfel favorita temă americană a iniţierii, extinzând-o de la dimensiunile vieţii unui individ la devenirea unui scriitor şi, în ultimă instanţă, la diagnosticar rea unei generaţii şi a viziunii ei tragicomice despre o lume – o lume de proporţii dickensiene, pentru care universul familiei serveşte drept factor referenţial şi care, în ciuda exagerării, excentricităţii şi grotescului ei, reprezintă unul dintre cele mai inedite comentarii asupra Americii anilor '70 surprinsă în momentele de ofensivă a feminismului şi postmodernismului.

Exploatând strategiile multiplicităţii şi recurenţei, naraţiunea barocă menţine o permanentă tensiune între iluzie şi realitate, creează imaginea diversităţii vieţii, trecând totodată dincolo de graniţele temporale şi spaţiale ale existenţei individuale. Multiplicitatea firelor narative şi a straturilor de semnificaţie depăşeşte cu mult limitele vieţii protagonistului. Pendulând între America şi Europa, între Lumea văzută de Garp şi Lumea văzută de Marc Aureliu, între lumea înainte şi după Garp, ambiţiosul proiect al lui Irving desfiinţează distanţele dintre Lumea Veche şi Lumea Nouă, delimitările istorice şi geografice, adresându-se naturii umane şi resurselor fiinţei individuale de arşi păstra umanitatea. Ultimul capitol, sugestiv intitulat „Lumea după Garp", rezumă vieţile tuturor personajelor principale urmărite până la moarte, lăsând astfel deschisă posibilitatea repetabilităţii ciclului vieţii şi al morţii.

Lumea lui Garp e bântuită de nesiguranţă şi nelinişte. în ciuda comicului de care nu duce lipsă,

este o lume a violenţei, a descompunerii şi a morţii, marcată de accidente şi de pericolele care pândesc din adâncuri precum broasca din imaginaţia lui Walter. Ea există undeva la sfârşitul şi în prelungirea furtunoşilor ani '60, anii revoltelor sociale şi ai mişcărilor protestatare, ai asasinatelor politice şi ai războiului (Un Vietnam, în epoca de ascensiune a radicalismului cultural şi a postmodernismului, a feminismului şi a revoluţiei sexuale. Deceniul al optulea, garpian, supranumit şi „The Me-Decade" („Deceniul Eului"), este o epocă „narcisistă", a „împuţinării speranţelor", când, dezamăgit de schimbările sociale şi sceptic în ceea ce priveşte angajarea sa în viaţa publică, individul încetează să mai creadă în idealismul şi responsabilitatea civică, se întoarce din nou spre sine, spre cunoaşterea şi definirea eului, îşi reconsideră rolurile şi explorează relaţiile interumane[1]. Renaşterea individualismului se răsfrâng? asupra culturii într-o resuscitare a conservatorismului, a valorilor tradiţionale legate de familie şi viaţa în comunităţi restrânse, a preocupărilor pentru calitatea mediului şi a vieţii, în interesul pentru biografii şi cronici de familie, dar şi în proliferarea unei varietăţi de stiluri de viaţă şi stiluri personale, de grupări şi asociaţii de tot felul întemeiate pe aderarea la un stil anume (vezi grupul ellenjamesienelor de la Dog's Head Harbor).

1 Tom Wolfe, „The Me" Decade and the Third Great Awakening", *New York*, nr. 9, 1976, pp. 26-40, şi Christopher Lasch, *The Culture ofNar- cissism. American Life în an Age of Diminishing Expectations,* New York: Norton, 1978

Opţiunea pentru un stil sau altul, remarca Toffler în *Şocul Viitorului*, referindu-se la explozia de stiluri ca urmare a exacerbării individualismului, satisface nevoia fiinţei umane „de-a aparţine”, de-a face parte „dintr-o celulă socială mai cuprinzătoare decât noi înşine (dar suficient de mică pentru a putea fi

înţeleasă)”[1]. „Celula” devine cuvânt-cheie în cele două părţi ale metaforei scriitor-medic dezvoltate de Irving în paralela dintre Gaip scriitorul, cercetător al celulei sociale, şi fiica sa Jenny, medic, cercetător al celulei canceroase. Descriindu-se, în cuvintele naratorului

1 Alvin Toffler, Future Shock, New York, London: Bantam Books, 1971, p. 310

(Un *Pensiunea Grillparzer,* drept „un efort ridicol de reclasificare, sortit eşecului”, romanul lui Irving surprinde haosul acestei lumi în rapidă transformare, în care definirea identităţii reclamă un continuu proces de reclasificare, recategorisire şi redefinire a rolurilor, relevând totodată nu numai imposibilitatea de-a schimba lumea,

dar şi dificultatea de-a o înţelege

.în pofida distanţei dintre New Hampshire şi Vjena – cei doi poli în geografia iniţierii protagonistului, procesul propriu-zis de iniţiere se produce în interiorul unor spaţii închise, restrânse, asociate într-un fel sau altul cu ideea de familie, dar şi de suferinţă. La Steering School, a cărei denumire circumscrie în perimetrul familiei (numele familiei Steering) ideea de orientare, ghidare (englezescul *steering),* Garp-cel-fără-de-tată găseşte trei bărbaţi care vor ţine loc de tată în călăuzirea sa pe plan moral, literar şi sportiv. în infirmeria şcolii, loc de suferinţă dar şi de tămăduire, Garp îşi trăieşte primele vise şi coşmaruri şi tot acolo, lângă sala de operaţii şi anestezie, cunoaşte prima sa experienţă sexuală. Sala de lupte greco-ro- mane, „capitonată contra durerii", serveşte deopotrivă ca loc de gestaţie al opţiunilor făcute de Garp privind viaţa lui sexuală şi viitorul lui de sportiv şi scriitor, precum şi ca loc al morţii lui violente. Până şi Viena, oraşul devastat de anii Anschlussului şi de ocupaţia sovietică – unde chiar şi experienţa sexuală, element esenţial în devenirea artistului, stă sub semnul violenţei şi al morţii – este perceput de Garp ca un loc închis, „un muzeu care adăposteşte un oraş mort", asociat cu ideea de familie, „o familie" în istoria căreia „există intimitate şi chiar afecţiune, dar, până la urmă, moartea îi desparte pe toţi de toţi şi de toate".

Această tehnică a închiderilor, care sunt în acelaşi timp şi deschideri, evocând izolarea şi în

final moartea, dar şi plămădirea şi naşterea, deosebeşte fundamental demersul lui Irving de modul de tratare a temei iniţierii în majoritatea romanelor americane. De la Ishmael *(Moby Dick)* la Huck Finn, de la Lambert Strather *(Ambasadorii)* la Auggie March *(Aventurile lui Auggie March)* sau Holden Caulfield *(De veghe în lanul de secară),* indiferent dacă iniţierea se produce în mijlocul naturii sau în mediul citadin, există o deschidere a spaţiului, perspectiva unei călătorii la capătul căreia se produce iniţierea. De aceea romanele iniţierii recurg de obicei la structura neopicarescă. În cazul lui Garp însă, călătoria la Viena nu reprezintă o deschidere, căci nu face decât să confirme datele despre condiţia umană furnizate de America. Europa nu mai prezintă, ca pentru unii protagonişti (fin romanele lui Howells, Henry James sau Hemingway, un imperativ al iniţierii. De altfel, în versiunea cinematografică Irving renunţă complet la Viena, contactul lui Jenny şi Garp cu lumea prostituatelor realizându-se la New York.

Iniţierea nu mai beneficiază nici de deschiderile visului american. Automobilul şi cinematograful ca reprezentări ale visului american în secolul XX devin, în lumea văzută de Garp, asociate cu coruperea visului, întinarea dragostei – cu violenţă, mutilare, viol şi moarte. Două dintre cele mai violente scene ale romanului (moartea lui Walt şi violul lui Hope Standish şi uciderea lui Oren Rath) au loc în maşină şi devin posibile (fin cauza maşinii. Cât despre cinematograf, acesta nu mai este locul unde se fabrică vise, ci mai degrabă acela unde ele se destramă. Romanul debutează cu scena (fin cinematograf, când Jenny Fields, agresată sexual, scapă de insistenţele bărbatului despicându-

i braţul cu un bisturiu. Cinematograful este din nou prezent în punctul culminant al naraţiunii, asociat indirect cu accidentul fatal, facilitând deznodământul tragic.

Perspectiva garpiană impune modificări şi în tratarea altor teme frecvente în literatura americană şi înrudite cu tema iniţierii. Aşa, de pildă, tema inocenţei americane prelungite în anii maturităţii, ilustrată de Washington Irving prin refuzul lui Rip Van Winkle de a-şi asuma responsabilităţile vârstei, este reluată de John Irving în refuzul de a creşte, exprimat vehement de Walt când Garp vrea să-l convingă să mănânce. Pentru a-şi păstra inocenţa, Rip se cufundă într-un somn de douăzeci de ani şi revine în satul său după ce are loc Revoluţia Americană. Moartea lui Walt la scurt timp după refuzul său de a creşte şi raportarea ei implicită la falsa inocenţă a părinţilor adulteri pune la îndoială faptul că în America inocenţa mai poate fi prelungită în anii maturităţii.

Mai mult decât atât, Irving demitizează tema inocenţei americane. Relaţia dintre Lumea Nouă (Ţara Virgină, a Făgăduinţei) şi Lumea Veche nu se mai exprimă prin opoziţia virginitate (inocenţă) – decadenţă, ci prin juxtapunerea a două forme de decadenţă. Punând în relaţie directă sexul şi moartea, decadenţa Vienei, reprezentată de înflorirea prostituţiei în oraşul muribund şi de moartea simbolică a prostituatei Charlotte, devine simptomatică pentru moartea bătrânei Europe. Garp părăseşte Europa cu gândul că, asemenea Vienei, „poate că întreaga Europă era un cadavru îmbrăcat în ţinută de gală şi expus într-un sicriu deschis”. Numai că întoarcerea lui acasă nu face decât să reia sub alte forme confruntarea cu violenţa şi moartea.

întors în America pentru a-şi înmormânta mama, victimă a terorismului antifeminist, nu peste mult timp va cădea el însuşi victimă terorismului feministelor ellenjamesiene. Irving vede în acest nou terorism de tip fascist, cu rădăcini în fanatismul conservatorismului moral, forma supremă de manifestare a decadenţei Lumii Noi, pe care o defineşte într-un interviu drept „credinţa într-o idee dusă atât de departe, încât fiinţele umane care nu împărtăşesc acea idee sau susţin un alt punct de vedere sunt pur şi simplu eliminate[1].

În toate romanele lui Irving, moartea Vienei este asociată cu momente violente din istoria europeană, fie că e vorba de epoca lui Marc Aureliu, de căderea Sfântului Imperiu sau de epoca lui Garp, de anii Anschlussului şi ai ocupaţiei sovietice, de efectele celui de-al Doilea Război Mondial şi de războiul civil din Iugoslavia. în Lumea Veche, terorismul – fie că e de natură fascistă sau comunistă, fie naţionalistă sau religioasă, ca în *Eliberarea urşilor* – are adânci rădăcini istorice. *Meditaţiile* lui Marc Aureliu care servesc drept model viziunii garpiene sunt rodul confruntării cu moartea pe câmpurile de luptă. Ele proiectează accidentele istoriei pe fundalul eternităţii, al ordinii divine. Morala stoică e susţinută de o gândire panteistă. Garp, în schimb, se confruntă cu moartea în contextul experienţei sexuale. în pofida citatelor din Marc Aureliu folosite drept laitmotiv, Garp reuşeşte să termine *Pensiunea Grillparzer,* care îi aduce

1 Gabriel Miller, „Interviu cu John Irving", *John Irving,* New York, Frederick Ungar, 1982, p. 184

consacrarea, doar după ce viziunea sa se inspiră din moartea prostituatei Charlotte.

Lumea lui Garp, Lumea Nouă, populată în special de femei şi orfani sau semiorfani, este o lume fără istorie, la fel cum Garp însuşi e un om fără nume şi fără tată. Purtând amprenta pragmatismului american, meditaţiile lui Garp rămân ancorate în prezentul clipei. Raportarea la trecutul istoric devine raportare la mişcarea feministă şi spiritul postmodern al anilor *'70*. Semnificativ, pornind de la Marc Aureliu şi tradiţia dialogurilor socratice, discursul lui filosofic se construieşte în dialogul cu doctrina feministă prin introducerea sexului ca element determinant al dinamicii ciclului viaţă-moarte. Moartea violentă a majorităţii personajelor din *Lumea văzută de Garp*, aparent bizară sau accidentală, este invariabil asociată direct sau indirect cu sexul, pofta trupească, adulterul, prostituţia, perversiunea sexuală, violul. Mulţimea accidentelor sugerează haosul, neagă ordinea divină şi reclamă un constant efort de căutare personală a stilului de viaţă care să asigure supravieţuirea, o înţelegere a permutărilor, o redefinire a identităţii şi a rolurilor.

Născută din amestecul de tragic şi comic al vieţii, viziunea garpiană estompează, în spirit postmodernist, până la confuzie graniţa dintre tragic şi comic, creând prin aceasta complexitate emoţională şi relativizare epistemologică. Un exemplu excelent este scena accidentului care provoacă moartea lui Walter şi mutilarea celorlalte personaje. Ea este totodată o viziune integratoare. În ciuda naratorului omniscient, strategiile narative oferă o multiplicitate de perspective, în timp ce

tehnica recurenţei creează o multiplicitate a straturilor de semnificaţie. Dacă iniţierea lui Garp într-un context feminist îi permite acestuia să realizeze o viziune integratoare, o dublă perspectivă asupra vieţii, feminină şi masculină, prin personaje transsexuale cum ar fi Roberta Maldoon, viziunea integratoare se exprimă în idealul androginităţii.

Garp nu-şi propune să pună ordine în haosul lumii, ci doar să-l constate. Asemenea cercetătorului, el studiază o celulă a vieţii pentru a înţelege lumea şi a găsi resursele supravieţuirii. în pofida haosului, a violenţei, a mutilării şi a morţii, a prezenţei

nevăzute a unui rău universal generator de frică şi teroare, romanul transmite o viziune afirmativă a vieţii, care vorbeşte de comunicare, de articularea sentimentelor umane, de dragoste şi de înţelepciunea de-a accepta lumea aşa cum este

.Există un nivel al lecturii la care *Lumea văzută de Garp* se constituie în primul rând ca dezbatere asupra raportului dintre scriitor şi opera sa, a naturii artei şi a relaţiei dintre artă şi viaţă urmărită cu precădere în interacţiunea autobiografie-ficţiune, memorie/istorie-ima- ginaţie, cititor-opera literară, „popularitate" (bestseller)-"merit literar" (artă).

Pornind de la ideea că experimentul postmodernist se adresează exclusiv elitelor literare, făcându-se astfel răspunzător de actuala criză a romanului, Irving poartă dezbaterea în spaţiul romanului postmodernist al anilor '60 şi '70, cu multe din armele postmodernismului, dar cu strategii furnizate de romanul victorian menite să redea romanului audienţa largă de care se bucura în secolele anterioare.

Beneficiar în anii '60 al cursurilor din cadrul Atelierului Internaţional al Scriitorilor de la Iowa şi apoi, mai bine de zece ani, el însuşi profesor de literatură şi arta creaţiei literare, Irving transformă la nivel metatextual romanul într-un adevărat atelier de creaţie oferind, în pofida naratorului omniscient şi a „protagonistului autobiografic", o excelentă dramatizare a lui Garp-scriito- rul şi o multiplicitate a punctelor de vedere posibilă datorită statutului de scriitor/artist şi/sau cititor al majorităţii personajelor.

După cum sugerează însuşi titlul cărţii şi titlurile capitolelor – în special ultimul, „Viaţa după Garp" –, romanul poate fi citit ca o biografie scrisă de Irving despre Garp, un scriitor imaginar din generaţia sa, aşadar cu care ne aşteptăm să se identifice măcar parţial, cu atât mai mult cu cât utilizează un narator omniscient precum şi mai multe amănunte autobiografice. în interiorul romanului mai există o biografie a lui Garp scrisă de un reprezentant al unei mai tinere generaţii postbelice şi semnificativ intitulată *Nebunie ţi durere; viaţa şi opera lui SM. Garp,* titlu pe care iniţial Irving intenţionase să-l folosească pentru romanul său. în sfârşit, printre textele în text, un spaţiu considerabil îl ocupă poveştile lui Garp, rezumatele celor trei

romane publicate, sumarul intrigii unui proiectat ciclu de trei romane, precum şi primul capitol din *Lumea văzută de Bensenhaver,* care conţin toate, sub formă deghizată, puternice elemente autobiografice. Şi mai există bestsellerül *O suspectă sexual,* autobiografia lui Jenny Fields, singura care nu e de profesie scriitoare şi pe care nu o interesează creaţia literară, dar despre a cărei carte critica afirmă că, „deşi într-o exprimare foarte directă şi neprelucrată, reuşeşte să ridice o punte peste obişnuitul gol dintre meritul literar şi popularitate". Tehnica textului în text generează o diversitate de alte texte, cum ar fi corespondenţa lui Garp cu cititoarea Irene Poole din Ohio şi cu editorul John Wolf, fragmente din opiniile criticii, o poezie de Wallace Stevens, o poveste pentru
Walt, o fabulă pentru Irene Poole şi prezentările de pe supraco- perta romanului *Lumea văzută de Bensenhaver.*

Spre deosebire de alte romane din aceeaşi perioadă ai căror protagonişti sunt scriitori în diverse stadii ale devenirii artistice şi ale recunoaşterii critice, cum ar fi *Sophie a alesa* (Styron), *Scriitorul fantomă* (Roth) sau *Vieţile lui Dubin* (Malamud), în romanul lui Irving actul receptării literaturii primeşte aproape tot atâta atenţie ca şi cel al producerii ei. Punctul de vedere trece de la scriitor la cititori şi este multiplicat de numărul acestora. Semnificativ pentru demersul său artistic, Irving îşi alege cititori din diverse straturi sociale şi cu diverse nivele de educaţie – de la cititori specializaţi precum Helen, critic literar şi profesor de teoria literaturii, John Whitcomb, biograful lui Garp, editorul John Wolf şi doctoriţa Jenny Gaip, până la Irene Poole din Ohio, avida cititoare de bestselleruri

siropoase sau antrenorul Holm, consumator de literatură pornografică şi, mai presus de toţi, îngrijitoarea Jillsy Sloper, cititorul de rând, căreia Garp, într-un gest simbolic, îi dedică romanul său scris „cu ea în minte”.

Lumea văzută de Garp preia multe dintre elementele prozei postmoderne – caracterul carnavalesc al viziunii tragicomice, utilizarea unor simboluri cu semnificaţii contradictorii cum ar fi Viena, luptele greco-romane sau ochii, nume simbolice sau parodice ca de pildă T.S. Garp[1] (T.S. Eliot) sau Helen (Elena din Troia), ironia şi autoironia, parodia şi pastişa, tăcerea şi dificultatea comunicării. Limbajul e asociat cu puterea şi sexul, moartea lui Walter este „absenţa sunetului”. Dificultăţile de comunicare sunt încorporate în construcţia personajelor sau în substanţa narativă: Tinch este bâlbâit, ellenjamesienele şi-au tăiat limba, Garp îşi fracturează maxilarul şi nu mai poate vorbi, Alice Fletcher nu poate articula cuvintele şi nu-şi sfârşeşte romanele. De remarcat însă că, spre deosebire de romanul postmodernist, unde toate aceste elemente contribuie la destabilizarea sensului, la Irving ele sunt controlate de un efort de clarificare transpus într-o estetică a accesibilităţii menită să uşureze actul receptării. Naraţiunea postmodernă îl obligă pe cititor să devină un participant activ, să facă opţiuni în privinţa lecturii, cu alte cuvinte, să ajungă la o citire proprie, fiind conştient de posibilitatea unor lecturi multiple. La Irving, în ciuda numărului mare de cititori din

1 T.S. *(Technical Sergeant)* Gaip din original devine, în versiunea românească, S.M. (sergent-major) Garp. (n.ed.)

roman, angajarea cititorului se face prin adresare directă. Ceea ce i se oferă este accesibil, nu necesită citiri alternative.

Principalele obiecţii aduse de Irving prozei postmoderniste, satirizată de altfel şi în romanul *Căsătoria de categoria 158 de livre,* se regăsesc în încercarea lui Tinch de a explica ce este „proza nouă”: „Proza nouă e preocupată de limbă şi de f-f-f-formă, aşa cred... Dar nu înţeleg de fapt despre ce vrea să fie. Uneori este despre ea-ea-ea însăşi, aşa cred... un fel de proză despre p-p-proză”.

Proza „nouă”, „autoreflexivă” sau „autoreferenţială” la care se referă aici Irving este produsul anilor '60 şi '70, epoca de vârf a postmodernismului, când, în contextul radicalismului cultural al anilor '60, scriitori precum John Barth, William Burroughs, Robert Coover, William Gass, Thomas Pynchon încearcă să elimine frontierele dintre artă şi viaţă prin construirea unui text care foloseşte incongruenţa, discontinuitatea, arbitrarul, absurdul, ironia, parodia, umorul negru şi fabulaţia pentru a submina existenţa oricărui sens sau a oricărei autorităţi, inclusiv propriile posibilităţi de reprezentare a unei realităţi care, cum mărturisea Philip Roth, „ne stupe- fiază... ne îmbolnăveşte... ne înfurie... şi în final pune chiar în dificultate biata noastră imaginaţie”[1]. Ascensiunea acestei proze s-a produs în complicitate cu un proces de subminare a sistemelor de referinţă. Intenţia sa e deconstructivistă. Textul postmodernist

1 Philip Roth, „Writing în America”, în *The Novei Today,* editura Malcolm Bradbury, Fontana/Collins, 1977, p. 34.

e dis-conti- nuu. El des-face, dez-integrează, descentralizează, des-compune.

Pentru a sublinia natura experimentului în cadrul acestei „proze noi" care reprezintă doar una dintre direcţiile romanului postmodern, Raymond Federman preferă termenul de *surfiction* aceluia de „proză autoreflexivă" sau „postmodernistă" şi explică dificultatea acestei proze prin aceea că: „La sfârşitul acestor complicate povestiri nu există nici un mesaj real, nici o ordine, nici un fel de rezolvare uşoară, nici o poziţie pseudomorală, ci doar un text ce se oferă pe sine ca un fel de delir al nonsensului care reflectă într-o mare măsură nonsensul evenimentelor istorice şi un delir al limbii care narează aceste evenimente"[1].

Pentru a sublinia natura autoreflexivităţii textului postmo- dernist, Robert Scholes propune termenul de „metaficţiune", adică acea proză care include perspectivele critice în actul propriu-zis al creaţiei sau, cum precizează Robert Alter, acel tip de naraţiune care „îşi etalează sistematic condiţia de artificiu şi prin aceasta explorează relaţia problematică dintre artificiul care pare real şi realitate"[2]. Un model de metaficţiune postmodernistă

1 Raymond Federman, „Self-Reflexive Fiction or How to Get Rid of It" în *Critifiction. Postmodern Essays*, Albany State University of New York Press, 1993, p. 27.

2 Robert Scholes, „Metafiction" în Iowa Review, nr. 1,1970, *Fabidation and Metafiction*, Urbana, University of Illinois Press, 1979, Robert Alter, Partial Magic: The Novel as a Self-Conscious Genre, Berkeley, University of California Press, 1975.

Dog's Head Harbor, în lb. engl., Portul Cap de câine (n.trad.)

este cartea lui Barth, *Scrisori*, publicată la scurt timp după *Garp* şi folosită de detractorii operei lui Irving în sprijinul tezei incompatibilităţii dintre marea artă şi literatura pop. Romanul lui Barth a avut parte de o extrem de redusă audienţă, care în cei aproape douăzeci de ani de la publicarea lui s-a redus aproape cu totul.

Deşi autorefiexivitatea este raţiunea de a fi a naraţiunii postmo- derniste, ea nu este o invenţie postmodernistă, ci a apărut odată cu romanul, exprimându-se în diferite modalităţi, din care suprafic̦iunea absolutizează una singură. împărtăşind vocaţia autoreflexivităţii caracteristică romanului postmodern, *Lumea văzută de Garp* este un roman conştient de sine, dar modalitatea metafic̦ională pentru care optează îl desparte definitiv de proza suprafic̦ională. Autorefiexivitatea în romanele lui Barth, Pynchon sau Gass se produce în primul rând la nivel lingvistic, printr-o continuă investigare a resurselor şi limitelor limbajului prin identificarea golurilor comunicării, în timp ce în romanul lui Irving autoreflexivitatea se exprimă exclusiv prin conştiinţa propriilor procese narative. O naraţiune generează o alta şi o alta, asemănătoare, dar nu identice. Arta povestirii face din roman un bestseller. Irving îşi construieşte meta- ficţiunea narativă prin re-scriere, apelând la tehnici favorite printre postmodernişti, cum ar fi parodia şi pastişa. Ceea ce parodiază sunt propriile sale romane, precum şi întreaga paletă de opinii ale criticii. Romanele lui Garp rescriu romanele lui Irving sau reiau episoade şi motive în ceea ce apare ca un comentariu critic asupra propriei opere, la care se adaugă „extrase" critice favorabile sau de- favorabile. Aşa, de pildă, romanul lui Garp,

Tărăgănarea, rescrie primul roman al lui Irving, *Eliberarea urşilor*. Acţiunea se desfăşoară tot în Viena Anschlussului şi a războiului, numai că eliberarea urşilor de la Zoo este aici un act care se petrece în imaginaţie, iar romanul se sfârşeşte cu moartea bătrânului urs, asemănătoare cu moartea ursului din *Pensiunea Grillparzer*.

Romanul *Căsătoria de categoria 158 de livre*, care gravitează în jurul relaţiilor sexuale dintre două cupluri, este reluat nu numai în relaţiile dintre Garpi şi Fletcheri, dar şi în al doilea roman al lui Garp, *încornoratul revine în forţă*. Spre deosebire de originalul lui Irving, care insistă livresc pe implicaţiile

intelectuale ale relaţiei, romanul lui Garp este o farsă care îngroaşă comicul şi satira. Pe lângă extrase din cronici şi recenzii, comentariul critic al acestui al doilea roman este furnizat de corespondenţa cu Irene Poole (cititorul), căreia îi repugnă caracterul tragicomic al povestirii, şi de Helen, care găseşte

că principala slăbiciune a romanului este caracterul lui autobiografic. „Şi când mă gândesc că mie îmi repeţi tot timpul... că proza autobiografică este cea mai proastă literatură posibilă!” exclamă Helen. Bestsellerül lui Garp, *Lumea văzută de Bensenhaver,* reflectă *Lumea văzută de Garp.* Dar cuplarea violenţei, răzbunării,

nebuniei şi a morţii cu tema feminismului generează o viziune grotescă, tragică a lumii, fundamental diferită de viziunea garpiană

.Spre deosebire de Garp, Bensenhaver nu e capabil de compasiune, e lipsit de suportul familiei şi sfârşeşte în nebunie. £1 reprezintă incapacitatea de a se desprinde de autobiografic, principala deficienţă a operei lui Garp, pusă ulterior în evidenţă şi de eşecul povestirii *Vigilenţă*, în care îşi exprimă direct temerile de tată.

Reflexivitatea prozei lui Irving, asociată cu ideea caracterului ludic al romanului ca artefact, e inspirat sublimată de comentariul critic furnizat pe marginea acestui prim bestseller al lui Garp. Imitându-l parcă pe Poe, care descrie cum poţi asigura succesul unei opere creând efectul care ştii că îl va impresiona pe cititor, Irving prevede cu exactitate ecourile critice, pozitive şi negative, pe care le va avea *Lumea văzută de Garp*, precum şi ce va însemna acest roman în cariera sa de scriitor. De data aceasta ficţiunea o ia înaintea vieţii. La fel ca şi în cazul proiectului de roman *Iluziile tatălui meu*, care anticipează romanul simbolic *Hotelul New Hampsbire*, saga unei alte familii, publicat de Irving la doi ani după apariţia lui Garp. Şi de data aceasta el va recurge tot la o formă narativă tradiţională – basmul.

Irving excelează în arta de povestitor. Inventivitatea, tehnica digresiunii şi a suspansului, amestecul de tragic şi de comic captivează cititorul. Fiind o lume a accidentelor, a neprevăzutului şi a violenţei, lumea lui Garp găzduieşte cele mai neobişnuite istorii personale, acceptă melodrama, grotescul şi bizarul, rămânând totuşi o lume uşor recongnoscibilă pentru americanul anilor '70. Referindu-se la imensul succes de public al lui Garp, Irving recunoaşte prin glasul editorului John Wolf că romanul are toate ingredientele unei *soap-opera*, adică

ale unui serial TV (de tip *Dinastia* sau *Dallas*, aş adăuga eu) care prezintă melodramatic saga unei familii. La prima vedere, asemănarea cu acest extrem de popular tip de serial pare convingătoare, dar ea nu este decât o strategie prin care Irving încearcă reabilitarea romanului uzurpat de asaltul televiziunii. Cum altfel s-ar putea explica absenţa televizorului din viaţa personajelor lui Irving? Semnificativ, oamenii citesc ce publică Garp, îngrijitoarea îi citeşte cartea în weekend şi nu se poate dezlipi de ea, cititoarea din Ohio îi scrie cerându-i socoteală de felul.în care prezintă lumea, iar ellenjamesienele îl judecă exclusiv după cărţile sale. Datorită imensei popularităţi a autobiografiei sale, *O suspectă sexual*, Jenny Fields devine simbolul naţional al feminismului.

Este accesibilitatea un impediment în cale? abordării unor probleme majore ale existenţei umane? Irving, ca şi Vonnegut, al cărui roman *Abatorul cinci* prefigurează *Lumea văzută de Garp*, dovedeşte cu prisosinţă că nu. Viziunea sa tragicomică şi interogaţiile sale asupra lumii contemporane şi a naturii umane au un profund substrat filosofic şi umanist. Dacă imaginea ursului care se senili- zează şi cade răpus de boală în cuşca din Grădina Zoologică pentru că „anii îndelungaţi în care a fost tratat ca o fiinţă umană nu l-au pregătit pentru traiul mai uşor de la grădina zoologică" reprezintă un simbol zguduitor al condiţiei umane, noua întruchipare a lui Isus evocată de circumstanţele naşterii lui Garp şi ale morţii sale la treizeci şi trei de ani reînvie pilda iubirii de oameni şi speranţa vieţii după moarte.

Supravieţuitoarea acestei lumi, Jenny Garp, purtătoarea ambelor nume, este ultima surpriză pe care Irving o rezervă cititorului ajuns la ultima pagină a romanului. Acest personaj total neglijat primeşte la sfârşitul romanului rolul simbolic de moştenitoare a viziunii despre lume, a convingerilor şi idealurilor lui Garp scriitorul. în plan metaforic, ea reprezintă testamentul literar al lui Garp, reunind cele trei personaje centrale: Jenny Fields, Helen şi Garp. Ca cititor avizat, nu poţi decât să admiri încă o dată cât de bine cunoaşte Irving tehnica producerii textelor literare şi ce ingenios transformă fişa de personaj a lui Jenny în testamentul literar al lui Garp. în această rescriere, acest ultim efort de clarificare a viziunii garpiene, Irving reia metafora lumii ca spital sau infirmerie din prima parte a romanului – procesul iniţierii lui Garp – şi o juxtapune metaforei scriitoruluirdoctor folosită de Garp pentru a-şi explica teoria despre rolul scriitorului şi menirea artei: „Un romancier este un doctor care nu consultă decât cazuri terminale". Transpunând viziunea afirmativă a lumii în comentariul metaficţional, testamentul lui Garp se încheie cu cuvintele: „Şi să nu uiţi, există amintire". Căci, aşa cum spunea tot Garp, „doar datorită forţei amintirii morţii rămân veşnic vii. Datoria romancierului este să imagineze totul atât de personal, încât ficţiunea să fie la fel de vie ca amintirile noastre personale".

RODICA MIHĂILĂ

Lui Colin fiului Brendan

Autorul doreşte să mulţumească Fundaţiei Guggenheim.

De asemenea, mulţumeşte pentru că i s-a îngăduit să folosească în text „The Plot against the Giant". ®1923-1951, de Wallace Stevens. Poemul a fost

preluat din ediţia *The Collected Poems of Wallace Stevens,* cu permisiunea agenţiei Alfred A. Knopf Inc.

Fragmente din acest roman au fost publicate sub diferite forme în următoarele reviste: *Antaeus, Esquire, Gallery, Penthouse, Playboy, Ploughshares* şi *Swank*

.Boston Mercy

MAMA lui Garp, Jenny Fields, a fost arestată la Boston în 1942 pentru că a rănit un bărbat într-un cinematograf. Acest fapt s-a întâmplat la scurtă vreme după ce japonezii bombardaseră Pearl Harbor, din care pricină oamenii manifestau toleranţă faţă de soldaţi, deoarece brusc fiecare cetăţean *se simţea* soldat, dar Jenny Fields se păstra pe poziţii ferme în privinţa intoleranţei ei faţă de comportarea bărbaţilor în general şi a soldaţilor în special. În sala de cinema a fost obligată să se mute de trei ori, însă de fiecare dată soldatul s-a mutat şi mai aproape de ea, până când Jenny a ajuns să stea lipită de peretele igrasios, de unde nu mai putea vedea ecranul din cauza unei coloane stupide; cu toate acestea, s-a hotărât să nu se ridice ca să-şi caute alt loc. Soldatul s-a mai mutat o dată şi s-a aşezat chiar pe scaunul alăturat.

Jenny avea douăzeci şi doi de ani. Părăsise colegiul la foarte scurtă vreme după ce-l începuse,

în schimb terminase şcoala de infirmiere prima din clasă şi îi plăcea să fie infirmieră. Era o tânără cu alură atletică şi cu obrajii mereu îmbujoraţi, cu părul negru şi lucios şi cu un mers – cum spunea mama ei – bărbătos (îşi legăna braţele), iar fundul şi coapsele îi erau atât de zvelte şi de pietroase, încât, văzută din spate, ai fi zis că e un adolescent. În opinia lui Jenny, avea sâni prea mari; considera că ostentaţia bustului ei dădea impresia că era o femeie „ieftină şi uşor de agăţat".

Nu era nici una, nici alta. De fapt, abandonase colegiul când bănuise că scopul principal pentru care părinţii o trimiseseră la Wellesley fusese acela de a fi curtată şi ulterior împerecheată cu un bărbat de rasă. Fraţii ei mai mari fuseseră cei care recomandaseră Colegiul Wellesley, asigurându-şi părinţii că tinerele de acolo nu erau luate drept uşuratice şi că – după cum considera toată lumea – aveau şanse mari de măritiş. Jenny simţea că tot mersul ăsta al ei la şcoală nu reprezenta decât un mod politicos de a se aştepta trecerea timpului, ca şi când ea n-ar fi fost altceva decât o vacă pregătită doar pentru inserţia dispozitivului de însămânţare artificială.

Ceea ce o interesase pe ea în mod deosebit era literatura engleză, dar când i se păruse că preocuparea de căpătâi a colegelor de clasă era aceea de a deprinde sofisticăriile şi ţinuta necesare pentru stabilirea de relaţii cu bărbaţii, renunţase fără să stea pe gânduri la literatură în favoarea profesiunii de infirmieră. Privea această profesiune ca pe ceva ce putea fi pus imediat în practică, iar deprinderea ei, din câte îşi putea Jenny da seama,

nu avea nici o motivaţie ulterioară (mai târziu avea să scrie în faimoasa ei autobiografie că prea multe infirmiere se expuneau cu ostentaţie mult prea multor medici; dar la acea dată cariera ei de infirmieră se încheiase).

Îi plăcea uniforma simplă, câtuşi de puţin ridicolă; bluza atenua întru câtva din generoasele dimensiuni ale sânilor; pantofii erau confortabili şi numai potriviţi pentru pasul ei grăbit. Când lucra în tura de noapte, avea timp să-şi continue lecturile. Nu ducea dorul tinerilor de la colegiu, care făceau pe îmbufnaţii şi pe dezamăgiţii dacă nu te compromiteai, în schimb se dădeau superiori şi rezervaţi dacă le cădeai în plasă. Prin comparaţie, la spital avea ocazia să întâlnească nenumăraţi soldaţi şi tot felul de angajaţi tineri, care erau mai direcţi şi mai puţin pretenţioşi în aşteptările lor; dacă te compromiteai niţeluş, ăştia cel puţin păreau recunoscători că te întâlneau şi a doua oară. Într-o bună zi însă, pe nepusă masă, toţi au devenit *soldaţi* – manifestând aceeaşi infatuare ca şi băieţii de la colegiu –, moment din care Jenny Fields a încetat orice fel de legături cu bărbaţii.

„Mama mea, va scrie Garp, era un lup singuratic.”

Averea familiei Fields se întemeiase pe producţia de încălţăminte, deşi doamna Fields, o fostă Weeks din Boston, intrase în căsnicie cu o sumă frumuşică pe numele ei. Familia Fields se descurcase destul de bine în afacerea cu încălţăminte, ceea ce îi permisese să se retragă din această activitate cu mulţi ani în urmă. Locuiau în New Hampshire, într-o casă mare, acoperită cu şindrilă, situată pe ţărm la Dog's Head Harbor[1].

Jenny se ducea acasă în zilele şi nopţile libere – mai mult ca să-i facă pe plac mamei ei şi s-o convingă pe marea doamnă că, deşi ea, Jenny, îşi „irosea viaţa ca infirmieră”, cum zicea mama, nu devenise şleampătă nici în felul de-a vorbi şi nici în comportament.

Adesea se întâlnea cu fraţii ei la North Station şi până acasă călătoreau împreună în tren. Aşa cum li se cerea tuturor membrilor familiei Fields, se aşezau întotdeauna pe locurile din dreapta vagonului de Boston-Maine atunci când plecau din Boston, şi pe cele din stânga atunci când se întorceau. Se conformau astfel dorinţelor exprimate de domnul Fields senior, care recunoştea că de pe acea parte priveliştea era cum nu se poate mai urâtă, dar considera că toţi membrii familiei Fields trebuiau să fie obligaţi să se confrunte cu sursa întunecată a independenţei şi standardului lor de viaţă ridicat. Pe partea dreaptă a trenului, când plecai din Boston, şi pe stânga, la întoarcere, treceai pe lângă principalul Magazin de Desfacere al firmei Fields Factory din Haverhill şi pe lângă pancarta uriaşă cu un pantof la fel de uriaş care păşea cu hotărâre spre tine. Pancarta se înălţa deasupra unui depou de trenuri de marfă şi se reflecta într-o infinitate de miniaturi în ferestrele fabricii de încălţăminte. Sub talpa ameninţătoare se găseau următoarele cuvinte:
FIELDS PENTRU PICIOARELE DUMNEAVOASTRĂ
ÎN FABRICĂ SAU PE CÂMP![1]

---

1 Joc de cuvinte intraductibil – *Gelds* în lb. engl,câmpuri (n. trad.)

Exista şi o secţie Fields de încălţăminte specială pentru infirmiere, şi domnul Fields îi dăruia fiicei sale câte o pereche ori de câte ori venea acasă; Jenny era convinsă că avea peste o duzină de asemenea perechi. Doamna Fields, care insista să pună semnul de egalitate între faptul că fiica ei abandonase Colegiul Wellesley şi viitorul sordid ce-o aştepta, îi făcea şi ea un cadou de fiecare dată. Doamna Fields îi dăruia fiicei ei o buiotă, sau cel puţin aşa spunea ea – şi aşa presupunea şi Jenny; niciodată nu deschisese vreunul din pachetele respective. „Dragă, spunea mama ei, mai ai buiota aceea pe care ţi-am dat-o?" Jenny rămânea un minut pe gânduri, convinsă că uitase pachetul în tren sau îl aruncase, apoi răspundea: *„S-ar putea* s-o fi pierdut, mamă, dar sunt sigură că n-o să am nevoie de alta". La care doamna Fields aducea un alt pachet de pe unde îl ţinea ascuns şi i-l punea cu de-a sila în braţe; era învelit în aceeaşi hârtie în care fusese împachetat la magazin. *¿Te rog,* Jennifer, spunea ea, fii mai atentă. Şi *folo-seşte-o,* te rog!"
Ca infirmieră, Jenny nu prea vedea rostul unei buiote;
0 lua drept un simbol înduioşător şi ciudat al confortului psihologic de modă veche în accepţiunea sa cea mai largă.
Unele dintre pachete ajungeau totuşi în cămăruţa în care locuia, nu departe de Spitalul Boston Mercy. Le ţinea într-o debara burduşită de cutii de pantofi pentru infirmiere – şi acestea rămăseseră nedesfăcute.

Se simţea detaşată de familie şi i se părea ciudat că ai ei o copleşiseră cu atâta atenţie în copilărie, pentru ca apoi, la un moment dinainte

stabilit, să pară că închid robinetul afecţiunii şi că îl deschid pe acela al speranţelor – ca şi când, pentru un interval scurt de timp, se aştepta din partea ta să absorbi iubire (oferită cu generozitate), ca apoi, pentru un alt interval, mult mai lung şi mai serios, se aştepta din partea ta să îndeplineşti anumite obligaţii. Când Jenny a rupt lanţul, părăsind Colegiul Wellesley pentru o îndeletnicire atât de banală cum era aceea de infirmieră, ea şi-a abandonat familia – iar familia, ca şi când era incapabilă să facă altminteri, era pe cale s-o abandoneze la rândul ei. În familia Fields, de pildă, s-ar fi cuvenit mai degrabă ca Jenny să devină doctoriţă sau să-şi continue studiile la colegiu până când se *mărita* cu cineva. De câte ori se întâlnea cu fraţii ei, cu mama şi cu tata, se simţeau tot mai stingheriţi unii în compania celorlalţi. Se lăsau antrenaţi în acea practică jenantă de a nu se mai cunoaşte între ei.

Probabil că aşa sunt toate familiile, îşi spunea Jenny Fields. Simţea că, dacă va avea vreodată copii, nu-i va iubi mai puţin când vor fi împlinit douăzeci de ani, decât atunci când avuseseră doi ani; s-ar putea să aibă mult mai multă nevoie de tine la douăzeci de ani, aşa gândea ea. În fond, ce nevoi ai la doi ani? În spital, bebeluşii erau cei mai comozi pacienţi. Cu cât creşteau, cu atât se înmulţeau şi nevoile; şi cu atât erau mai puţin doriţi şi iubiţi.

Jenny avea impresia că crescuse pe o navă uriaşă, fără să fi văzut, necum să fi înţeles, sala motoarelor. În spital îi plăcea felul în care totul se reducea la ceea ce mânca fiecare pacient, dacă putea fi ajutat să mănânce ceea ce i se dădea, şi la traseul pe care-l urma respectiva mâncare. În

copilărie, nu văzuse niciodată vase murdare; mai precis, când servitoarele strângeau masa, Jenny era convinsă că vasele acelea erau aruncate (abia după ce devenise domnişoară i se îngăduise să calce pragul bucătăriei). încât în spital, atunci când căruciorul pentru lapte aducea biberoanele în fiecare dimineaţă, Jenny avea pentru câteva clipe impresia că în acel cărucior era adusă şi vesela pentru ziua respectivă – într-atât semănau zăngănitul şi ciocnitul sticlelor cu zgomotele pe care le produceau odinioară servitoarele în spatele uşii închise a bucătăriei, făcând numai ele ştiau ce cu vasele.

După ce împlinise cinci ani, lui Jenny Fields îi fusese în sfârşit dat să vadă pentru prima oară camera de baie a tatălui ei. O descoperise într-o bună zi, luându-se după mirosul de colonie folosită de el. înăuntru găsise o cabină pentru duş, plină de aburi – destul de modernă pentru anul 1925 un closet numai al lui şi un şir de sticluţe, atât de diferite de ale mamei, încât Jenny crezuse că descoperise bârlogul unui bărbat necunoscut care trăia de mulţi ani neştiut de nimeni în casa lor. Şi, de fapt, *asta* şi făcuse ea.

În spital, Jenny ştia unde mergeau toate obiectele – şi în acelaşi timp afla răspunsurile căutuşi de puţin misterioase la întrebarea de unde veneau ele. La Dog's Head Harbor, pe vremea când mai era încă fetiţă, fiecare membru al familiei îşi avea sala de baie personală, camera personală, uşa personală cu oglindă personală fixată pe dosul uşii. În spital, existenţa privată nu era sacră; nimic nu era secret; dacă doreai o oglindă, îi cereai infirmierei.

Cele mai misterioase lucruri pe care i se îngăduise în copilărie să le cerceteze de una singură fuseseră pivniţa şi oala cea mare de lut, umplută cu stridii în fiecare luni dimineaţa. Seara, mama lui Jenny împrăştia peste ele mălai, iar dimineaţa erau clătite cu apă proaspătă adusă direct din mare printr-o ţeavă lungă, instalată la subsol. Până la sfârşitul săptămânii, stridiile erau grase, curăţate de nisip, aproape că nu mai încăpeau în cochilii, iar limbile lor lungi şi obscene pluteau la suprafaţa apei sărate. Vinerea, Jenny o ajuta pe bucătăreasă să le sorteze; cele moarte nu-şi retrăgeau limbile atunci când erau atinse.

Jenny ceruse o carte despre stricţi. În ea citise tot ce se putea citi despre ele: cum se hrăneau, cum se înmulţeau, cum creşteau. Primele fiinţe vii pe care le-a înţeles pe de-a-ntregul – cu viaţa, sexul şi moartea lor. La Dog's Head Harbor, fiinţele umane nu se dovediseră la fel de accesibile. În spital, Jenny Fields simţea că recupera tot timpul pierdut; descoperea că oamenii nu erau cu mult mai misterioşi sau mai atrăgători decât stridiile.

„Mama mea, va scrie Garp, nu era genul care să facă diferenţe specifice.”

Ar fi putut totuşi să sesizeze o diferenţă izbitoare între stridii şi oameni, şi anume

aceea că majoritatea oamenilor aveau un oarece simţ al umorului, numai că Jenny nu prea avea înclinaţie spre umor. La vremea respectivă, printre infirmierele din Boston circula un banc pe care Jenny Fields nu-l considera câtuşi de puţin amuzant. Bancul se referea la un alt spital

din Boston. Spitalul în care lucra Jenny se numea Boston Mercy Hospital, pe scurt Boston Mercy; un alt spital era Massachusetts General Hospital, sau Mass General, cum i se mai spunea. Şi mai era un spital, Peter Bent Brigham – adică Peter Bent

.Bancul era că, într-o zi, un taximetrist din Boston a fost oprit de un individ care se îndrepta clătinându-se spre el, căzând aproape în genunchi în mijlocul străzii. Omul era congestionat la faţă de durere; dădea impresia că se sufoca, sau poate doar îşi ţinea respiraţia, încât îi venea foarte greu să vorbească; şoferul a sărit să-l ajute să urce în

mașină, iar omul, când s-a văzut înăuntru, s-a prăbușit cu fața la podea, în lungul banchetei din spate, cu genunchii strânși la piept.

- Spital! Spital! a început el să strige.
- Peter Bent? a întrebat șoferul. Era cel mai apropiat spital.
- Ce *îndoită?*[1] Mai rău, a gemut omul. Am impresia că Molly mi-a mușcat-o de-am rămas *fără ea*.

Puține glume o amuzau pe Jenny Fields, iar aceasta cu atât mai puțin; glumele despre sule nu erau pentru Jenny, care evita cu desăvârșire acest subiect. Văzuse în ce necazuri te puteau băga sulele, iar copiii nu erau cel mai rău necaz dintre ele.

Bineînțeles că întâlnise și femei care nu doreau să aibă copii și erau foarte amărâte când rămâneau însărcinate; asemenea ființe nu ar *trebui* să aibă copii, își spunea Jenny – deși pentru copiii care se nășteau resimțea o profundă amărăciune. Întâlnise și femei care doreau să aibă copii și încercau să o convingă și pe *ea* să sărși dorească unul. Cândva, își zicea Jenny Fields, o să dorească să aibă un copil al ei – dar numai unul. Problema însă era că, în același timp, dorea să aibă cât mai puțin de a face cu sulele și în nici un caz cu un bărbat.

Jenny aflase ce tratamente se aplicau sulelor, și majoritatea celor suferinzi erau soldați. Armata americană nu va beneficia de pe urma descoperirii penicilinei decât în 1943, iar soldații, cei mai mulți

---

1 Joc de cuvinte intraductibil – *peter,* în lb. engl., în argou sulă, mădular; *bent,* în lb. engl., îndoit, strâmbat (n. trad.)

dintre ei, abia în 1945. La Boston Mercy, la începutul anului 1942, sulele erau de obicei tratate cu sulfatiazol şi arsenic. Sulfatiazolul era pentru sculament – se recomanda multă apă. Pentru sifilis, înainte să se descopere penicilina, se folosea neoarsfenamina; Jenny Fields considera că la atât se reducea tot ceea ce însemna sex – la introducerea arsenicului în chimia umană, la încercarea de curăţare a chimiei.

Celălalt tratament al sulei era local şi, la fel ca şi primul, avea nevoie de multe lichide. Adeseori, Jenny dădea o mână de ajutor când se aplica această metodă de dezinfectare, deoarece pacientului trebuia să i se acorde multă atenţie în timpul operaţiei; erau chiar momente în care era nevoie să fie ţinut. Un procedeu simplu, prin care se introduceau până la o sută de centimetri cubi de lichid în penis şi în uretra luată prin surprindere, înainte ca lichidul să apuce să curgă înapoi afară, numai că pacientul rămânea cu o senzaţie de usturime după aceea. Cel care inventase instrumentul necesar în aplicarea respectivei metode se numea Valentine, iar instrumentul ca atare primise denumirea de „irigatorul Valentine”. Multă vreme după ce s-au adus îmbunătăţiri irigatorului doctorului Valentine iar ulterior a fost înlocuit cu un alt instrument de irigare, infirmierele de la Boston Mercy au continuat să denumească procedeul „tratamentul Valentine” – o pedeapsă dintre cele mai nimerite pentru un amant, se gândea Jenny Fields.

„Mama mea, va scrie Garp, nu era predispusă spre romantism.”

Când soldatul din sala de cinematograf a început să schimbe locul – când, adică, s-a mutat prima dată mai aproape de ea – Jenny Fields şi-a zis că tratamentul Valentine ar fi fost exact ceea ce-i trebuia individului. Dar nu avea iri- gatorul cu ea; era mult prea mare să încapă în poşetă. De asemenea, ar fi necesitat totala cooperare a pacientului. Ceva totuşi avea în poşetă, şi anume un bisturiu; îl ţinea de multă vreme acolo. Nu-l furase din sala de operaţie; îl găsise aruncat într-un colţ pentru că avea vârful bont (fusese probabil scăpat pe ciment sau în chiuvetă) – şi nu mai putea fi folosit la intervenţii de finețe, dar Jenny nu avea nevoie de el pentru intervenţii de finețe.

La început, lama bisturiului crestase micile buzunare de mătase ale poşetei. Apoi Jenny a găsit un capac de la o cutie de termometru, tocmai bun pentru a băga înăuntru tăişul – aşa cum pui capacul la un stilou. Când soldatul s-a mutat pe locul de lângă ea, aşezându-şi braţul pe rezemătoarea dintre scaune, destinată (în mod absurd) drept sprijin amândurora, Jenny a tras capacul de pe lamă. Mâna prelungă a soldatului se bălăbănea la capătul rezemătoarei; zvâcnea precum crupa unui cal când alungă muştele. Jenny îşi ţinea o mână în poşetă, încleştată pe bisturiu; cu cealaltă mână ţinea poşeta lipită de poala ei albă. În mintea ei, uniforma de infirmieră pe care-o purta strălucea în întuneric la fel ca un scut sfânt, şi, dintr-un motiv pervers, parazitul de lângă ea fusese atras tocmai de această luminozitate.

„Mama mea, va scrie Garp, a trecut prin viaţă fiind mereu cu ochii în patru după hoţii de poşete şi hoţii de păsăricã.”

În sala de cinema, soldatul nu la poşeta ei poftea. I-a atins genunchiul.

- Ia-ţi laba puturoasă de pe mine, i-a spus Jenny cu voce destul de tare.

Câteva capete s-au răsucit spre ei.

- Ei, haida, haida, a mârâit soldatul şi mâna lui s-a repezit sub fustă; a dat peste coapsele ei strâns lipite una de alta – şi-n clipa următoare s-a trezit cu tot braţul, de la umăr până la încheietura mâinii, despicat precum un pepene moale. Pur şi simplu Jenny îl străpunsese prin ecuson şi prin cămaşă, prin piele şi printre fibrele musculare, scoţându-i la iveală oasele cotului. („Dacă aş fi vrut să-l omor, avea să le spună ea mai târziu celor de la poliţie, i-aş fi despicat încheietura mâinii. Sunt infirmieră. Ştiu cum sângerează oamenii.”)

Soldatul a scos un urlet. S-a ridicat în picioare şi, când a căzut înapoi în scaun, i-a dat lui Jenny una-n cap cu braţul nevătămat, lovind-o atât de violent peste ureche, încât Jenny a simţit cum îi plesneşte ţeasta. Ea a repezit bisturiul spre faţa lui şi i-a retezat din buza superioară o felie de carne, aproximativ de mărimea şi subţirimea unei unghii de la degetul mare al mâinii. („N-am încercat să-i spintec carotida, avea să spună ea ulterior poliţiştilor. Am încercat doar să-l scurtez de nas, dar n-am nimerit.”)

Ţipând ca din gură de şarpe, târându-se în patru labe, soldatul a izbutit să ajungă pe culoarul dintre scaune, iar de acolo şi-a căutat scăparea în

lumina protectoare a holului. În întunericul sălii se auzea de undeva un scâncet înspăimântat.

Jenny a şters bisturiul de stofa scaunului şi l-a pus înapoi în poşetă, băgând lama în capacul cutiei de termometru. Apoi a ieşit în hol, de unde răsunau văicăreli isterice şi vocea directorului care striga prin uşile deschise spre întunericul sălii:

- E vreun medic aici? Vă rugăm! E cineva medic aici?

Era o infirmieră, care s-a oferit să acorde primul ajutor
atât cât era în stare. Dând cu ochii de Jenny, soldatul a leşinat; şi nu din pricină că pierduse prea mult sânge. Jenny ştia cum sângerează rănile feţei; erau înşelătoare. Crestătura ceva mai adâncă de pe braţ necesita, într-adevăr, îngrijire imediată, dar soldatul nu sângera de moarte. Nimeni în afară de ea nu părea să aibă cunoştinţă de acest lucru – cursese atât de mult sânge, şi atât de mult din sângele ăsta se afla pe uniforma ei albă de infirmieră. Cei prezenţi şi-au dat repede seama că ea era făptaşa. Angajaţii de la cinematograf n-au lăsat-o sări atingă pe soldat, cineva i-a luat poşeta. Infirmieră nebunăl Spintecătoare dementă! Jenny Fields era calmă. îşi spunea că era doar o problemă de aşteptare, până când autorităţile în drept se vor lămuri asupra situaţiei. Dar nici poliţia nu s-a dovedit mai amabilă cu ea.

- Te-ntâlneai de multă vreme cu tipu' ăsta? a-ntrebat-o unul dintre poliţişti, în timp ce se îndreptau spre secţia de poliţie.

Iar altul, ceva mai
târziu

- :Dar de unde ştiai că voia să te *atace? TL*| zice că nu dorea decât să intre în vorbă cu tine.

- Asta-i o armă mică şi tare afurisită, dulceaţo, a luat-o un al treilea în primire. N-ar prea trebui să ai la tine un asemenea obiect. Ţi-o cauţi cu lumânarea.

Astfel că Jenny a aşteptat ca fraţii ei să limpezească situaţia. Erau oameni ai legii, din Cambridge, de pe malul celălalt al râului. Unul era student la Drept, celălalt profesor de Drept.

»Amândoi, va scrie Garp, erau de părere c^.*practicarea* Dreptului este o îndeletnicire vulgară, dar *studierea* lui e sublimă."

Nu s-au arătat prea încurajatori când au venit.

- Ai să-i frângi mamei inima, i-a spus unul.

- Măcar să fi rămas la Wellesley, a zis celălalt.

- O fată singură trebuie să se apere, a ripostat Jenny. Ce altceva mai nimerit ar putea să facă?

Dar unul dintre fraţi a întrebat-o dacă putea să dovedească faptul că nu avusese şi înainte relaţii cu individul.

- Că suntem între noi, i-a şoptit celălalt, te întâlneai de multă vreme cu individu'?

În cele din urmă, lucrurile s-au lămurit când poliţia a descoperit că soldatul era din New York, unde avea soţie şi copil. îşi luase o permisie şi venise la Boston şi, mai mult decât de orice altceva, se temea că povestea asta ar fi putut ajunge la urechile soţiei. Toată lumea părea să fie de acord că aşa ceva *arfifost* îngrozitor pentru toţi cei implicaţi – încât i-au dat drumul lui Jenny fără s-o mai acuze de nimic. Când a început să vocifereze că poliţia îi reţinuse bisturiul, unul dintre fraţi i-a spus:

- Pentru Dumnezeu, Jennifer, poţi să mai furi unul, nu-i aşa?

- Nu l-am *furat,* a protestat Jenny.

- Ar trebui să ai şi tu nişte prieteni, a sfătuit-o celălalt.

- La Wellesley, au repetat amândoi.

- Mulţumesc c-aţi venit când v-am chemat, a răspuns ea.

- Păi, pentru ce-are omu' familie?

- Sângele apă nu se face, a zis celălalt. După care a pălit, dându-şi seama de nefericita exprimare – uniforma ei era atât de mânjită.

- Sunt o fată cuminte, i-a asigurat Jenny.

- Jennifer! a apostrofat-o fratele cel mare şi fostul ei model în viaţă – pentru înţelepciunea lui şi pentru tot ce însemna corectitudine şi cinste. Cel mai bine e să nu te încurci cu bărbaţi însuraţi, a continuat el cu un aer solemn.

- Mamei n-o să-i suflăm o vorbă, a promis fratele mai mic.

- Iar tatei cu-atât mai puţin! a completat primul.

încercând stângaci să-i arate cât de cât puţină căldură firească, i-a făcut cu ochiul – gest care i-a schimonosit faţa şi, preţ de-o clipă, Jenny a fost convinsă că fostul ei model în viaţă căpătase un tic facial.

Se opriseră toţi trei lângă o cutie poştală, cu un poster al Unchiului Sam lipit pe ea. Un soldat minuscul, îmbrăcat în cafeniu din cap pânărn picioare, cobora din palmele uriaşe ale Unchiului Sam. Soldatul urma să pună piciorul pe o hartă a Europei. Cuvintele ce însoţeau afişul erau următoarele: SPRIJINIŢI-I PE BĂIEŢII NOŞTRI! Fratele mai mare al lui Jenny s-a uitat la ea şi a văzut-o privind la afiş.

- Şi nu te încurca şi tu cu soldaţii, a adăugat el, deşi peste puţine luni el însuşi avea să devină soldat. Avea să fie unul dintre acei soldaţi care nu se vor mai întoarce din război. Avea să-i frângă mamei lui inima, un act despre care, cândva, se exprimase dispreţuitor.

Celălalt frate al lui Jenny, singurul rămas, va muri într-un accident nautic la mult timp după ce se va fi încheiat războiul. Se va îneca la numai câteva mile distanţă de ţărmul ce mărginea domeniul familiei Fields de la Dog's Head Harbor. Despre soţia lui îndurerată, mama lui Jenny va spune: „E încă tânără şi atrăgătoare, copiii nu sunt nesuferiţi. Cel puţin deocamdată. După ce va trece timpul cuvenit, sunt sigură că-şi va găsi pe cineva". Jenny va fi cea căreia i se va adresa până la urmă văduva fratelui ei, la aproape un an după înec. O va întreba pe Jenny dacă ea considera că trecuse „timpul cuvenit" şi dacă putea să

începă ceea ce era de început pentru „a găsi pe altcineva”. Se temea să n-o jignească pe mama lui Jenny. Ar vrea să ştie dacă Jenny considera că putea să iasă din doliu. „Dacă nu simţi nevoia să porţi doliu, de ce-l mai porţi?” o va întreba Jenny. În autobiografia ei, Jenny va scrie: „Biata femeia aia avea nevoie să i se spună ce să *simtă*”.

„Mama spunea că aceea a fost cea mai proastă femeie pe care a întâlnit-o în viaţa ei, va scrie Garp. Şi a învăţat la Wellesley.”

După ce a urat noapte bună fraţilor ei în faţa casei în care locuia lângă Boston Mercy, Jenny Fields se simţea prea tulburată ca să fie cu adevărat furioasă. Îi era şi rău – o durea urechea, acolo unde o pocnise soldatul; şi mai avea şi o crampă musculară între omoplaţi, care-o împiedica să doarmă. Probabil, şi-a spus ea, se scrântise ceva acolo înăuntru când o apucaseră tipii ăia de la cinematograf şi-i răsuciseră braţele la spate. Amintindu-şi că buiotele erau bune pentru dureri musculare, s-a dat jos din pat, s-a dus la debara şi a desfăcut unul dintre pachetele primite de la mama ei.

Nu era o buiotă. Ăsta era doar un eufemism folosit de mama ei pentru a se referi la o problemă pe care nu găsea curajul să o discute. În pachet era un irigator. Mama lui Jenny ştia care îi era rostul, Jenny ştia şi ea. La spital ajutase multe paciente să folosească un asemenea obiect, deşi în spital nu prea erau întrebuinţate pentru a preveni sarcinile după o partidă de amor, ci mai curând pentru igiena feminină generală şi în cazurile de boli venerice. În opinia lui Jenny Fields, irigatorul folosit de femei era o versiune mai blândă şi mai comodă a irigatorului Valentine.

A deschis toate pachetele primite de la mama ei. În fiecare se găsea un irigator. „Te rog, *foloseşte-l*, draga mea!”, o implorase mama. Jenny ştia că mama ei, deşi plină de intenţii bune, presupunea că activitatea sexuală a lui Jenny era considerabilă şi iresponsabilă. Fără îndoială „după Wellesley”, cum s-ar fi exprimat mama ei. După Wellesley, mama lui Jenny îşi imagina că Jenny preacurvea „în draci” (tot o posibilă exprimare de-a mamei).

Jenny Fields s-a strecurat înapoi în pat, aşezându-se astfel încât să stea cu spatele lipit de irigatorul plin cu apă caldă; spera ca micul robinet care oprea apa să se scurgă pe furtun să nu lase să se prelingă nici o picătură, dar, ca să fie şi mai sigură, a luat furtunul în mână – ţinându-l ca pe un rozariu de cauciuc – şi a pus canula cu micile orificii în paharul gol de pe noptieră. Cât a fost noaptea de lungă, Jenny a ascultat cum picură irigatorul.

În lumea asta stăpânită de gânduri murdare, îşi spunea Jenny, ori eşti nevasta cuiva, ori curva cuiva – sau pe cale de a deveni ori una, ori alta. Dacă nu te încadrezi în nici una din categorii, atunci toată lumea încearcă să te facă să crezi că ceva nu e în regulă cu tine. Dar cu mine nu e nimic în neregulă, şi-a spus Jenny.

Astfel începea, bineînţeles, cartea care, mulţi ani mai târziu, avea s-o facă celebră pe Jenny Fields. Oricât ar suna de simplist, despre autobiografia ei se va spune că se constituia într-o punte peste prăpastia ce despărţea meritul literar de popularitate, deşi Garp va susţine că opera mamei lui avea „acelaşi merit literar ca şi catalogul Sears, Roebuck”.

Dar ce o făcea pe Jenny Fields să pară vulgară? În nici un caz fraţii ei, care erau oameni ai legii, şi nici bărbatul de la cinematograf, care-i pătase uniforma. Nici irigatoarele mamei ei, deşi ele au purtat toată vină pentru faptul că Jenny a fost dată afară din casă. Proprietăreasa (o femeie ursuză, care, din motive obscure numai de ea ştiute, suspecta toate femeile că erau în pragul unei erupţii de lascivitate) a descoperit că se găseau nu mai puţin de nouă irigatoare în baia şi debaraua lui Jenny. O chestiune de vinovăţie prin asociere: în mintea proprietăresei îngrijorate, un atare semn indica o teamă de contaminare, ce depăşea până şi propriile ei temeri. Ba chiar mai rău, această abundenţă de irigatoare reprezenta de fapt o *nevoie* de-a dreptul înspăimântătoare de irigare permanentă, ale cărei motivaţii imaginabile pătrundeau cu repeziciune în cele mai rele vise ale proprietăresei.

Ce şi-o fi închipuit în legătură cu cele douăsprezece perechi de pantofi este şi mai greu de bănuit, dacă nu chiar imposibil. Lui Jenny chestiunea i se părea atât de absurdă -şi descoperea că propriile sentimente faţă de cadourile părinţilor erau atât de ambigue – încât nici nu s-a mai ostenit să protesteze. Şi-a găsit o altă locuinţă.

Însă nu asta o făcea să pară vulgară. Deoarece fraţii, părinţii şi proprietăreasa o bănuiau că ducea o viaţă destrăbălată – indiferent de exemplul de viaţă intimă pe care-l dădea ea personal – Jenny a hotărât că orice manifestare de inocenţă era inutilă şi nu făcea altceva decât să pară că se află în defensivă. Drept care şi-a luat un apartament mic, ceea ce a atras după sine o nouă năvală de irigatoare împachetate din partea mamei şi un morman de pantofi pentru infirmiere din partea tatălui. Jenny le-a înţeles imediat gândul: dacă tot e să fie curvă, măcar să fie curată şi bine încălţată.

Într-o oarecare măsură, din pricina războiului, Jenny nu prea avea timp să se gândească la cât de greşit o judeca familia ei – şi nici să se întristeze sau să se autocompătimească; Jenny nu era genul care „să despice firu-n patru”. Era o infirmieră bună şi avea din ce în ce mai mult de lucru. Multe infirmiere se înrolau în armată, dar Jenny nu avea nici o dorinţă să-şi schimbe uniforma sau să călătorească; era o fată solitară şi nu voia să fie nevoită să întâlnească prea mulţi oameni. Pe lângă asta, era şi aşa destul de iritată de sistemul *ierarhic* practicat la Boston Mercy; într-un spital de campanie, îşi zicea ea, nu putea fi decât mai rău.

în primul rând, ar fi dus dorul sugarilor. Acesta era adevăratul motiv pentru care ea rămânea pe loc, în timp ce atâtea altele plecau. Era o infirmieră neîntrecută, considera ea, pentru mame şi pruncii lor – şi dintr-odată spitalul se umpluse de prunci ai căror taţi erau duşi pe front, sau morţi, sau daţi dispăruţi; ce-şi dorea Jenny cel mai mult era să le încurajeze pe aceste mame. De fapt, ea le invidia. Din punctul ei de vedere, ele se găseau în situaţia ideală: o mamă

singură, cu un nou-născut. Soţul pulverizat în aer deasupra Franţei. O femeie tânără cu un copil al ei şi cu o viaţă întreagă înainte – doar ei doi. Un prunc fără alte legături, îşi spunea Jenny Fields. O naştere aproape virginală. Cel puţin nu va fi nevoie *pe viitor* de un tratament al sulei.

Bineînţeles că femeile astea nu erau întotdeauna tot atât de fericite de soarta lor pe cât credea Jenny că ar fi fost ea însăşi. Îi plângeau pe cei dispăruţi, multe dintre ele, sau erau abandonate (multe altele); unele dintre ele îşi urau pruncii; îşi doreau un soţ şi un tată pentru copiii lor (destul de multe şi acestea). Dar Jenny Fields le dădea curaj – susţinea sus şi tare ideea celibatului, le spunea cât erau ele de fericite.

- Nu crezi că eşti o femeie bună? le întreba pe rând pe fiecare.

Majoritatea credeau că simt.

- Şi pruncul tău nu-i frumos?

Majoritatea credeau că pruncii lor sunt frumoşi.

Iar tatăl? Cum era tatăl?Un cur, gândeau multe. Un porc, un ticălos, un mincinos – un neisprăvit, vagabond, fustangiu! Dar e *mort!* hohoteau câteva.

- Atunci mai bine c-ai scăpat de el, nu-i aşa? întreba Jenny.

Unele dintre ele ajungeau până la urmă să vadă lucrurile
în felul ei, dar reputaţia lui Jenny în spital începea să aibă de suferit din pricina acestei cruciade. în general, politica spitalului în ceea ce privea mamele necăsătorite nu era la fel de încurajatoare.

- Bătrâna Jenny Fecioara Maria, îi ziceau celelalte infirmiere. Nu vrea să aibă un copil aşa cum se fac copiii. De ce nu-l rogi pe Dumnezeu să-ţi facă imul?

În autobiografia ei, Jenny va scrie: „Voiam o slujbă şi voiam să trăiesc singură. Asta făcea din mine o persoană suspectă din punct de vedere sexual. Apoi voiam un copil, dar pentru a-l concepe nu doream să-mi împart cu nimeni trupul sau viaţa. Şi asta mă făcea să fiu suspectă din punct de vedere sexual".

Tot asta o făcea să pară vulgară. (Şi de aici i-a venit şi ideea faimosului ei titlu: *O suspectă sexual, autobiografia lui Jenny Fields.)*

Jenny Fields a descoperit că te bucurai de mai mult respect dacă îi şocai pe cei din jur, decât dacă încercai să-ţi duci existenţa cât de cât departe de ochii lumii. Jenny le-a *spus* celorlalte infirmiere că într-o bună zi va găsi ea un bărbat care s-o lase însărcinată – doar atât şi nimic mai mult. Nu accepta câtuşi de puţin eventualitatea ca bărbatul să aibă nevoie să încerce de mai multe ori, nu numai o dată, le-a spus ea. Iar ele, bineînţeles, abia aşteptau să ducă vorba mai departe tuturor celor cunoscuţi. În scurt timp, Jenny a primit mai multe propuneri. Trebuia să ia imediat o hotărâre: putea să bată în retragere, ruşinată că secretul ei fusese descoperit; sau putea să riposteze obraznic.

Un tânăr de la medicină i-a spus că se oferea voluntar, cu condiţia să aibă dreptul la cel puţin şase

încercări într-un weekend de trei zile. Jenny i-a răspuns că în mod evident nu dovedea încredere în sine; ea-şi dorea un copil care să aibă mai multe certitudini în această privinţă.

Un medic anestezist i-a spus că ar fi dispus chiar să plătească pentru educaţia copilului – până la terminarea liceului dar Jenny i-a zis că ochii lui erau prea apropiaţi şi dantura îi arăta jalnic; nu dorea să-şi împovăreze viitoarea odraslă cu asemenea neajunsuri.

Prietenul unei alte infirmiere a tratat-o cu multă cruzime; pur şi simplu a băgat spaima în ea la bufetul spitalului, dându-i un pahar plin cu o substanţă ceţoasă, vâscoasă.

- Spermă, i-a zis el arătând spre pahar. Toată cantitatea asta la o *singură* şpriţuire – nu-mprăştii nimic în jur. Dacă e vorba de-o singură încercare, atunci eu ţi-s omu\

Jenny a ridicat paharul şi l-a inspectat cu răceală. Dumnezeu ştie ce era de fapt în pahar.

- Asta-i doar o dovadă despre ce fel de materie primă posed. Grămadă de seminţe, a adăugat el zâmbind.

Jenny a vărsat conţinutul într-un ghiveci.

- Vreau un copil, a spus ea. Nu vreau să deschid o fermă de spermatozoizi.

Jenny ştia că-i va fi greu. învăţase să înţeleagă o glumă proastă şi învăţase să răspundă cu aceeaşi monedă.

Cei din spital considerau că Jenny Fields era crudă, că întindea prea mult coarda. Gluma era glumă, dar Jenny părea prea hotărâtă în această privinţă. Ori se ţinea tare pe poziţie numai din încăpăţânare – ori, şi mai rău, chiar vorbea serios. Colegii ei de la spital n-o puteau face să râdă, însă nici să se bage în patul ei nu reuşeau. După cum va scrie Garp despre dilema mamei lui: „Colegii ei au intuit că ea se simţea superioară lor. Nici un coleg nu apreciază aşa ceva".

Prin urmare, au iniţiat o politică de forţă în ceea ce-o privea pe Jenny Fields. O decizie a întregului personal – „pentru binele ei", bineînţeles.

Au hotărât s-o îndepărteze pe Jenny de sugari şi de mame. Numai sugari îi umblă-n minte, ziceau ei. Gata cu obstetrica pentru Jenny Fields. Ţineţi-o la distanţă de incubatoare – are inima prea slabă, sau poate mintea.

Deci au despărţit-o pe Jenny Fields de mame şi de sugari. Era o infirmieră bună, ziceau ei; atunci s-o lăsăm să încerce la terapie intensivă. Din experienţă ştiau că o infirmieră care lucra la secţia de terapie intensivă din spitalul Boston Mercy pierdea orice interes pentru problemele personale. Bineînţeles că Jenny ştia de ce o îndepărtaseră de copii; îi displăcea doar faptul că aveau o impresie atât de proastă despre puterea ei de stăpânire. Din pricină că li se părea atât de ciudat ceea ce dorea ea, presupuneau că era şi slabă de înger. Oamenii n-au nici un fel de logică, gândea Jenny. Avea timp berechet să rămână însărcinată, ştia asta. Nu se punea problema să se grăbească. Era doar o etapă dintr-un plan final.

Acum era război. La terapie intensivă i se oferea prilejul să ia mai îndeaproape contact cu el. Pe lângă obişnuitele cazuri terminale, spitalele de campanie le trimiteau pacienţi speciali. Prin urmare, erau ca de obicei pacienţii în vârstă, a căror viaţă atârna de obicei de un fir de păr; apoi erau obişnuitele accidente de muncă şi cele rutiere, şi mai erau cazurile îngrozitoare de accidente pe care le sufereau copiii. Dar mai ales erau soldaţi. Ce li se întâmpla lor nu se mai numeau accidente.

Jenny îşi făcuse propriul clasament în ceea ce privea non-accidentele suferite de soldaţi; şi astfel a stabilit câteva categorii.

1) Erau bărbaţii care fuseseră arşi; cei mai mulţi dintre ei arseseră pe navele de război (cele mai complicate cazuri veneau de la Spitalul Chelsea al Marinei), dar şi în avioane sau la sol. Jenny îi numea Externii.

2) Erau bărbaţii care fuseseră împuşcaţi sau suferiseră leziuni în punctele vitale ale corpului; aveau probleme interne mari, şi pe aceştia Jenny îi numea Organele Vitale.

3) Erau bărbaţii ale căror răni i se păreau lui Jenny aproape mistice; bărbaţii care nu mai erau „acolo”, ale căror capete sau coloane vertebrale fuseseră terciuite. Unii erau paralizaţi, alţii doar teribil de pierduţi. Jenny îi numea Absenţii. Uneori, câte imul dintre absenţi avea şi leziuni externe ori ale organelor vitale; toţi cei din spital ştiau cum se numeau aceştia.

4) Se numeau Pierduţii.

„Tatăl meu, va scrie Garp, era un Pierdut. Şi asta-l făcea foarte atrăgător în opinia mamei. Nu era legat de nimeni şi de nimic.”

Tatăl lui Garp era mitralior de turelă sferică şi suferise un non-accident în aer, deasupra Franţei.

„Mitraliorul din turela sferică, va scrie Garp, făcea parte din echipajul unui bombardier, fiind printre cei mai vulnerabili în faţa atacului antiaerian de la sol. Atacul se numea foc al mitralierei antiaeriene; adesea, mitraliorului i se părea că focul semăna cu un jet de cerneală aruncat în sus şi împrăştiat pe cer, ca şi când cerul ar fi fost o sugativă. Omuleţul (căci, pentru a încăpea în turela sferică, era indicat ca mitraliorul să fie mic de statură) se ghemuia cu mitralierele lui în cuibul acela strâmt – un cocon în care el semăna cu o insectă din acelea prinse fără scăpare într-o lucrătură de sticlă. Turela, o sferă metalică prevăzută cu un hublou de sticlă, era plasată în fuzelajul unui B-17, ca un buric dilatat – un mamelon pe pântecul bombardierului. În această cupolă mică să găseau două mitraliere de calibru cincizeci şi un om mic de statură, a cărui treabă era aceea de a prinde în cătările mitralierelor un avion de luptă ce-i ataca bombardierul. Când turela se mişca, mitraliorul se rotea odată cu ea. Erau şi nişte manete de lemn cu butoane în vârf, prin intermediul cărora se acţionau mitralierele; cu mâinile încleştate pe aceste bețe declanşatoare, mitraliorul din turela sferică semăna cu un fetus ameninţător, suspendat în punga amniotică absurd de expusă a bombardierului şi hotărât să-şi apere mama. Aceste manete aveau de asemenea rolul de a dirija turela – până la un anumit punct de oprire, astfel ca mitraliorul din turelă să nu tragă în elicele din faţă.

Cu tot cerul *sub* el, mitraliorului îi era probabil extrem de frig, aşa cum stătea agăţat de avion, ca un gând

întârziat. La aterizarea bombardierului, turela sferică era de obicei retrasă în fuzelaj. La aterizare, o turelă sferică *neretrasă* mixat- laj scotea scântei – la fel de lungi şi de violente ca nişte automobile – atunci când se lovea de asfalt.”

Sergentul-major Garp, ex-mitraliorul a cărui obişnuinţă cu moartea violentă nu trebuie exagerată, servea în Divizia a Opta Aviaţie – forţa aeriană care a bombardat continentul dinspre Anglia. Sergentul Garp avea experienţă de mitralior de carlingă într-un B-17C şi de mitralior de fuzelaj într-un B-17E, înainte să devină mitralior de turelă.

Lui Garp nu-i plăcea felul în care erau dispuse mitralierele în fuzelajul unui B-17E. Erau doi mitraliori înghesuiţi în burta ca o colivie a avionului, cu fantele plasate vina în dreptul celeilalte, de o parte şi de alta, şi Garp se trezea pocnit în urechi ori de câte ori camaradul său rotea mitraliera în acelaşi timp în care o rotea şi el pe-a sa. La modelele ulterioare, tocmai din pricina acestei interferenţe dintre cei doi mitraliori, fantele vor fi amplasate decalat. Dar inovaţia aceasta avea să fie pusă în practică mult prea târziu pentru sergentul Garp.

Prima sa misiune de luptă a fost un raid de zi al bombardierelor B-17E deasupra regiunii Rouen din Franţa, în ziua de 17 august 1942, îndeplinită fără pierderi. Sergentul-major Garp, în poziţia sa din fuzelaj, a fost pocnit de camaradul său mitralior o dată în urechea stângă şi de două ori în cea dreaptă. Un aspect al problemei era acela că, în comparaţie cu Garp, celălalt mitralior era mult prea corpolent şi coatele lui se găseau la aceeaşi înălţime cu urechile lui Garp.

În acea primă zi deasupra Rouenului, în turela sferică se afla un ins pe nume Fowler, care era chiar mai pirpiriu decât Garp. Fowler fusese jocheu înainte de război. Era un ţintaş mult mai bun decât Garp, numai că el, Garp, acolo îşi dorea să ajungă, în turela sferică. Rămas orfan de mic, probabil că îi plăcea să fie singur şi, în plus, căuta să scape cumva de înghesuiala din fuzelaj şi de ghionturile pe care i le administra camaradul său mitralior. Bineînţeles, ca mulţi alţi mitraliori, Garp visa la a cincizecea sa

misiune, sau chiar la mai multe de atâtea, după care spera să fie transferat la Departamentul Doi al Aviaţiei – comandamentul de instruire a mitraliorilor de pe bombardiere –, de unde putea să iasă la pensie fără probleme, ca instructor de artilerie. Dar până una alta, înainte ca Fowler să fie ucis, Garp îl invidia pentru locşorul său intim şi pentru sentimentul de izolare pe care îl avea jocheul.

- Dacă tragi pârţuri multe, e-al dracului de puturos să stai în locu' ăla, susţinea Fowler.

Era un om cinic, cu o râcâială în gât ca o tuse uscată, iritantă, şi cu o reputaţie dezgustătoare printre infirmierele de la spitalul de campanie.

Fowler a fost ucis în timpul unei aterizări forţate pe un drum neasfaltat. Hobanele se rupseseră când roţile nimeriseră într-un şanţ şi trenul de aterizare se frânsese, drept care bombardierul s-a prăbuşit pe burtă, iar turela a fost spulberată cu aceeaşi violenţă disproporţionată cu care este strivită o boabă de strugure de trunchiul unui copac în cădere. Fowler, care întotdeauna spusese că avea mai multă încredere în maşinării decât în cai sau în fiinţele umane, stătea ghemuit în turela neretrasă atunci când avionul s-a năruit peste el. Mitraliorii din fuzelaj, unul dintre ei fiind sergentul Garp, au văzut cum se risipesc în urmă, pe drum, rămăşiţele de sub burta bombardierului. Aghiotantul diviziei, martorul de la sol cel mai apropiat de locul accidentului, s-a aruncat într-un jeep. Comandantul de divizie n-a mai trebuit să aştepte ca decesul lui Fowler să fie anunţat oficial, pentru a-l înlocui cu mitraliorul imediat următor ca înălţime din divizie. Micuţul sergent-major Garp dorise dintotdeauna să devină mitralior de turelă. În luna septembrie a anului 1942 şi-a văzut visul împlinit.

„Mama mea era foarte pedantă în privinţa amănuntelor”, va scrie Garp. Când aduceau în secţie un rănit, Jenny Fields era prima care-l întreba pe doctor cum anume se întâmplase. Apoi îl clasifica în gândul ei: la Externi, la Organe Vitale, la Absenţi sau la Pierduţi. Ca să le ţină mai uşor minte numele şi nenorocirile, inventa de fiecare dată câte o poreclă. De exemplu: Jones Căpitanu' oase-a pierdut cu toptanu'„, „Potter din Sublocotenent a

ajuns sub bolovan", „Estes Caporalu' făr' de boaşe-şi plânge-amaru'„, „Căpitanu' Flinn fără piele e mai fin", „Maiorul Longfellow lung la nume, scurt la vorbă".

Sergentul Garp era un mister. În timpul celui de-al treizeci şi cincilea zbor deasupra Franţei, micuţul mitralior din turela sferică s-a oprit din mitraliat. Pilotul a observat că nu se mai zărea nici o scânteie ieşind pe ţeava mitralierei din turelă şi şi-a imaginat că probabil Garp fusese nimerit de un glonţ. Dacă aşa stăteau lucrurile, pilotul nu simţise impactul în burta avionului şi spera ca nici Garp să nu-l fi simţit. După aterizarea avionului, pilotul s-a grăbit să-l transfere pe Garp în ataşul motocicletei unui medic; toate ambulanţele erau plecate în misiune. Odată instalat în ataş, micuţul ser- gent-major a început să se joace cu sine. Ataşul era prevăzut cu o copertină din pânză de cort pentru vreme rea; pilotul a ridicat repede copertina şi a închis-o, trăgând fermoarul. Pânza avea în faţă o deschizătură, prin care medicul, pilotul şi oamenii strânşi în jur îl puteau observa pe Garp. Pentru cât era de mic de statură, sergentul părea să aibă o erecţie deosebit de mare, numai că el o agita cu ceva mai puţină îndemânare decât un copil – şi oricum mai stângaci decât o maimuţă de la grădina zoologică. Însă la fel ca şi maimuţa, Garp se holba fără jenă din cuşca lui la chipurile fiinţelor umane care-l urmăreau.

- Garp? l-a chemat pe nume pilotul.

Fruntea lui Garp era acoperită de broboane de sânge aproape închegat, în schimb chipiul turtit şi lipit de creştet şiroia; răni nu se zăreau nicăieri.

- Garp! a ridicat pilotul glasul.

în sfera de metal care adăpostise mitralierele de cincizeci de milimetri descoperiseră o spărtură; după câte se părea, un proiectil de antiaeriană nimerise ţevile mitralierelor, crăpând magazia de muniţie şi dislocând chiar şi manetele declanşatoare, deşi mâinile lui Garp nu păreau vătămate – doar ne-pricepute să masturbeze.

- Garp! a urlat pilotul.
- Garp? a făcut Garp.

îl îngâna pe pilot, ca un papagal vorbitor sau ca o cioară isteaţă.

- Garp, a repetat Garp, ca şi când abia atunci învăţase cuvântul.

Pilotul a dat din cap, încurajându-l să-şi amintească propriul nume.

Garp a zâmbit.

- Garp, a zis el încă o dată.

În mintea lui părea să-şi închipuie că ăsta era felul în care se salutau oamenii între ei. Nu salut! salut! – ci Garp! Garp!

- Isuse, Garp, a exclamat pilotul.

În hubloul turelei descoperiseră câteva orificii şi crăpături. Medicul a desfăcut fermoarul din faţă al copertinei şi s-a uitat atent la ochii lui Garp. Ceva nu era în regulă cu ochii ăştia, pentru că fiecare se mişca independent de celălalt; în sinea lui, medicul şi-a spus că, probabil, pentru Garp lumea acum prindea contur, acum dispărea, şi iar prindea contur – asta în cazul în care Garp mai era în stare să vadă ceva. Ceea ce pilotul şi medicul nu aveau de unde să ştie, în acel moment, era că nişte aşchii ascuţite şi extrem de fine provenite de la explozia proiectilului lezaseră unul dintre nervii oculomotori din creierul lui Garp – şi chiar şi câteva părţi din creier. Nervul oculomotor este format în principal din fibre motorii care inervează majoritatea muşchilor globului ocular. Cât despre restul creierului, Garp se alesese cu câteva tăieturi şi crestături foarte asemănătoare cu o lobotomie prefrontală – dar o intervenţie chirurgicală executată cu destulă lipsă de profesionalism.

Medicul avea temeri foarte mari în privinţa lipsei de profesionalism cu care fusese executată lobotomia în cazul sergentului Garp, şi din această pricină s-a gândit că era mai bine să nu-i scoată chipiul îmbibat de sânge ce-i stătea lipit de ţeastă, puţin căzut pe frunte şi proptit într-un cucui zdravăn şi lucios care părea să crească văzând cu ochii. Cei prezenţi s-au uitat în jur după motociclist, dar acesta se dusese mai încolo ca să vomite, astfel că medicul şi-a spus că probabil nu-i rămânea altceva de făcut decât să conducă el însuşi motocicleta şi să găsească pe altcineva care să se aşeze alături de Garp în ataş.

- Garp? s-a adresat Garp medicului, exersându-şi noul cuvânt.

- Garp, a confirmat medicul.

Garp părea încântat. îşi ţinea erecţia cu ambele mâini şi, într-un final, a izbutit să ejaculeze cu mult succes.

- Garp! a lătrat el.

În vocea lui se citea bucuria, dar şi surprinderea. Şi-a rostogolit ochii spre publicul privitor, implorând lumea să prindă contur şi să se oprească locului Era nesigur de ceea ce realizase.

- Garp? a întrebat el cu şovăială.

Pilotul l-a bătut uşor pe braţ şi a dat din cap în direcţia celor prezenţi, membri ai diviziei şi ai echipajului de zbor, parcă pentru a spune: băieţi, hai să-l încurajăm puţin pe sergent. Vă rog, să-l facem să se simtă ca acasă. Iar bărbaţii, cruciţi la modul respectuos de ejacularea lui Garp, i s-au adresat într-un glas:

- Garp! Garp! Garp! – un cor încurajator, menit a-l face pe Garp să se relaxeze.

Garp a dat din cap fericit, dar medicul l-a strâns de braţ şi i-a şoptit îngrijorat:

- Nu! Nu ţi-l mişca, în regulă? Garp? Te rog să nu mişti capul.

Ochii lui Garp au ocolit silueta pilotului, apoi a medicului, care aşteptau sări vadă revenind la o poziţie cât de cât normală.

- Uşurel, Garp, a susurat pilotul. Ţin'te nemişcat, în regulă?

Faţa lui Garp radia împăcată. Ţinându-şi cu ambele
mâini erecţia care se blegea, micul sergent arăta de parcă ar fi făcut exact ceea ce trebuia în situaţia dată.

În Anglia n-au avut ce să-i facă sergentului Garp. Spre norocul lui, a fost adus acasă, în Boston, cu mult înainte de încheierea războiului. Faptul se datora unui oarecare senator, într-un ziar din Boston apăruse un editorial care acuza Marina americană că transporta înapoi acasă numai pe acei răniţi de război care proveneau din familii americane bogate şi cu

greutate. În efortul de a curma asemenea zvonuri mârşave, un senator american declarase sus şi tare că *orice* rănit grav care mai avea şansa să ajungă înapoi în America, chiar şi dacă era doar un *orfan*, va fi ajutat să facă această călătorie – la fel ca „oricine altcineva". Apoi au început să se agite ca să găsească un orfan rănit, pentru a dovedi că senatorul nu vorbise în vânt, şi până la urmă s-au pomenit cu persoana ideală.

Nu numai că sergentul-major Garp era orfan; era şi idiot pe deasupra, cu un vocabular format dintr-un singur cuvânt, deci nu avea cum să se plângă presei. Şi în toate fotografiile ce i s-au făcut, mitraliorul Garp zâmbea.

Când sergentul hlizit a fost adus la Boston Mercy, Jenny Fields n-a prea ştiut în ce categorie să-l încadreze. În mod limpede era un Absent, mult mai docil decât un copil, dar nu era sigură dacă nu cumva mai era şi altceva în neregulă cu eL

- Bună. Ce mai faci? l-a luat ea în primire când l-au adus – cu un zâmbet până la urechi – pe scaunul cu rotile până în secţie.

- Garp! a strigat el.

Funcţia nervului oculomotor se restabilise în parte, încât acum ochii lui mai degrabă săreau decât se rostogoleau, dar mâinile îi erau înfăşurate în bandaje de tifon, ca urmare a faptului că Garp se jucase într-un incendiu izbucnit pe neaşteptate în sala ce servea de spital, de la bordul vaporului care-l adusese acasă. Văzând focul, îşi băgase mâinile drept în el, din care pricină câteva flăcări s-au înălţat până la faţa lui; cu aceasta şi-a luat adio de la sprâncene. Semăna oarecum cu o bufniţă rasă-n cap, aşa i se părea lui Jenny.

Arsurile îl clasificau drept Extern şi Absent în acelaşi timp. Pe de altă parte, din pricina mâinilor atât de bandajate, el nu mai avea posibilitatea să se masturbeze, o activitate pe care, după cum scria în fişa lui, o practica frecvent şi cu succes – şi fără nici cea mai mică sfială. Cei care-l ţinuseră sub observaţie atentă după accidentul cu incendiul de pe vapor se temeau ca nu cumva mitraliorul infantil să cadă într-o stare depresivă – singura lui

plăcere de om adult fiindu-i interzisă, cel puţin până i se vindecau mâinile.

Era posibil, bineînţeles, ca Garp să aibă lezat şi vreun Organ VitaL Multe fragmente îi pătrunseseră în cap; multe dintre ele ajunseseră în zone mult prea delicate pentru a putea fi îndepărtate. Era posibil ca leziunile cerebrale ale sergentului Garp să nu se fi oprit la această lobotomie brutală; distrugerea internă putea să progreseze. „Deteriorarea noastră generală este suficient de complicată, va scrie Garp, chiar şi fără introducerea proiectilelor de antiaeriene în sistemele noastre.”

înaintea sergentului Garp mai fusese un pacient care suferise acelaşi gen de străpungere a capului. Luni de zile se simţise bine, doar că vorbea de unul singur şi din când în când făcea pipi-n pat. Apoi a început să-şi piardă părul; nu mai era în stare să-şi termine propoziţiile. Şi cu puţin timp înainte de a muri, s-a pomenit că-i creşteau sânii.

Ţinând cont de datele cazului său – de umbrele şi acele albe care păreau vizibile în radiografii –, mitraliorul Garp era mai mult ca sigur un Pierdut. Dar lui Jenny Fields i se părea un om tare simpatic. Mărunţel şi curat de felul său, fostul mitralior de turelă era tot atât de inocent şi de direct în nevoile lui, precum un prunc de doi ani. Când îi era foame ţipa „Garp!”, şi tot „Garp!” atunci când se bucura; întreba „Garp?” când ceva îl nedumerea sau când se adresa unor străini, şi rostea „Garp” fără semn de întrebare atunci când recunoştea pe cineva. De obicei făcea ceea ce i se spunea, dar nu se putea pune temei pe el; uita de la mână pân' la gură, şi dacă uneori era ascultător ca un puşti de şase ani, alteori dovedea o curiozitate la fel de inconştientă, ca a unui prunc de un an şi jumătate.

Stările depresive, descrise pe larg în foaia de observaţie întocmită pe drum, păreau să se instaleze simultan cu erecţiile. În acele momente, îşi cuprindea bietul mădular sculat între mâinile lipsite de degete din pricina feşelor şi izbucnea în plâns. Plângea pentru că feşele acelea nu-i creau aceeaşi senzaţie de

plăcere pe care, din câte îşi amintea cu scurta lui memorie, i-o dăduseră mâinile, dar şi din cauza durerilor pe care orice atingere le provoca mâinilor. În asemenea momente, Jenny Fields venea şi stătea cu el. Îi masa spatele între omoplaţi, până când Garp îşi dădea capul pe spate ca un cotoi, şi în acest timp îi vorbea, cu voce prietenoasă şi cadenţări excitante ale intonaţiei. Majoritatea infirmierelor mormăiau atunci când stăteau cu pacienţii lor – o voce egală, amorţită, menită să producă somnolenţă, dar Jenny ştia că nu de somn avea Garp nevoie. Ştia că el nu era decât un bebeluş care se plictisea – avea nevoie de puţină distracţie. Ceea ce şi făcea Jenny – îl distra.. Îi dădea drumul la radio, însă unele programe îl întristau; nimeni nu ştia de ce. Alte programe îi produceau erecţii extraordinare, care, la rându-le, induceau stările depresive, şi aşa mai departe. Odată s-a întâmplat, dar numai o dată, ca unul dintre programe să-i producă poluţie, lucru ce l-a surprins într-atât şi i-a creat o asemenea plăcere, încât de atunci Garp dorea tot timpul să *vadă radiovL* Dar lui Jenny i-a fost imposibil să mai localizeze postul, nu i-a mai reuşit performanţa Ştia că, dacă l-ar fi putut conecta pe bietul Garp la programul de poluţie, munca ei şi viaţa lui Garp ar fi fost cu mult mai fericite. Dar nu era atât de simplu.

După o vreme a abandonat tentativa de a-l învăţa un cuvânt nou. Când îl hrănea şi vedea că-i place mâncarea, Jenny spunea:

- Bun! Asta-i *bun*.
- Garp! confirma el.

Iar când scuipa mâncarea în bavetă şi se strâmba, Jenny spunea:

- Rău! Asta-i *rău,* da?
- Garp! protesta el categoric.

Primul semn pentru Jenny că starea lui începuse să se agraveze a fost atunci când, după toate aparenţele, Garp nu l-a mai putut rosti pe „G”. Într-o dimineaţă, el a salutat-o cu un „Arp”.

- Garp, l-a corectat ea ferm. Garp.
- Arp, a spus el.

Jenny şi-a dat seama că începea să-l piardă.

Cu fiecare zi, Garp părea să întinerească. Când dormea, frământa aerul cu pumnii strânşi, buze i se contractau, îşi sugea obrajii, pleoapele îi tremurau. Jenny petrecuse multă vreme în preajma sugarilor; ştia că mitraliorul de turelă sugea la sân în timpul somnului. La un moment dat, s-a gândit să subtilizeze o suzetă de la nou-născuţi, dar după o primă tentativă s-a ferit să se mai apropie de acea secţie; glumele o scoteau din sărite („Ia uite-o pe Sfânta Fecioară Jenny cum şterpeleşte un sfârc fals pentru bebeluşul ei. Cine-i fericitu' tată, Jenny?"). îl privea pe sergentul Garp cum sugea în somn şi încerca să-şi imagineze că ultima etapă a regresului lui Garp va fi senină, el va ajunge din nou în faza de făt şi nu va mai respira prin plămâni; personalitatea lui se va diviza în mod fericit, jumătate din el va reveni la visurile unui ou, cealaltă jumătate la visurile spermei. Şi în cele din urmă el nu va mai *fi* de nici un fel.

Şi aproape că aşa s-a şi întâmplat. Faza de supt la sân a devenit atât de serioasă, încât Garp părea să se trezească, precum un sugar, din patru în patru ore, conform programului de alăptare; şi orăcăia ca un bebeluş, faţa i se congestiona, într-o clipită începeau să-i ţâşnească lacrimi din ochi, ca în clipa următoare să fie ogoit de sunetul radioului sau de vocea lui Jenny. Odată, în timp ce ea îi masa spatele, Garp a râgâit. Jenny a izbucnit în plâns. Stătea lângă el pe pat şi în sinea ei îi dorea din toată inima o întoarcere grabnică şi nedureroasă înapoi în pântec şi dincolo de el.Măcar de i s-ar fi vindecat mâinile, îşi spunea ea. Atunci ar putea să-şi sugă degetele. Când se trezea din visele în timpul cărora sugea, flămând după sân, sau cel puţin aşa îşi închipuia el, Jenny îi punea în gură propriul ei deget şi-l lăsa să-l sugă cu buzele. Şi deşi Garp avea dinţi în toată regula, de om adult, în *mintea* lui el era fără dinţi, drept care nu o muşca niciodată. Această constatare a determinat-o pe Jenny, într-una din nopţi, să-i ofere sânul ei, la care el, apucând sfârcul între buze, s-a apucat să sugă cu nesaţ, fără să dea senin că i-ar fi păsat că nu ieşea nimic din el. în sinea ei, Jenny şi-a zis că, dacă va continua să-şi lase sânul supt de el, la un moment dat va *începe* să aibă lapte; atât de puternic era zvâcnetul pe care-l simţea în pântec, matern şi în acelaşi timp sexual. Senzaţiile erau atât de vii – la un moment dat chiar a crezut că putea să *conceapă* un copil doar prin simplul gest de a-i da să sugă bebeluşului mitralior de turelă.

Şi cam aşa a şi fost până la urmă. Doar că mitraliorul Garp nu era *pe de-a-ntregul* un bebeluş. Într-o noapte, în timp ce el îi sugea sfârcul, Jenny a observat că mădularul i se învârtoşase şi stătea ridicat în sus pe sub cearşaf; cu mâinile lui nepricepute şi bandajate a început să şi-l frece, schelălăind frustrat şi continuând să sugă hulpav la sân. Astfel că, într-altă noapte, Jenny s-a hotărât să-l ajute; l-a apucat în mâna ei răcoroasă, dată cu talc, moment în care el a încetat să-i sugă sfârcul, mulţumindu-se doar să se joace cu el.

- Ar, a gemut Garp.

Îl pierduse pe „p”.

La început un Garp, apoi un Arp, ca acum să fie doar un Ar; Jenny a înţeles că va muri. Nu-i mai rămăseseră decât o vocală şi o consoană.

Când a venit, ea a simţit în mână jetul umed şi cald. Sub cearşaf mirosea a seră vărătecă, absurd de fertilă, a fecunditate scăpată de sub control. *Orice* ai fi însămânţat acolo, ar fi rodit. Aşa i s-a părut lui Jenny Fields sperma lui Garp: un strop să fi aruncat din ea în seră, şi din sol ar fi prins să rodească *bebeluşi*.

Jenny a lăsat acest gând să gesteze timp de douăzeci şi patru de ore.

- Garp? a şoptit Jenny.

Şi-a desfăcut nasturii de la bluza de uniformă şi şi-a scos afară sânii pe care întotdeauna îi considerase prea mari.

- Garp? i-a şoptit ea la ureche; pleoapele lui au tresărit, buzele i s-au ţuguiat.

Erau înconjuraţi de un paravan alb, o perdea pe şină, care-i izola de restul secţiei. De o parte a paravanului din jurul patului lui Garp se afla un Extern – victimă a aruncătoarelor de flăcări, uns tot cu pomezi şi bandajat din cap până-n picioare. Nu mai avea pleoape, încât părea să fie mereu treaz, în realitate însă ochii îi erau orbi. Jenny şi-a descălţat pantofii ei trainici de infirmieră, şi-a desfăcut din portjartier ciorapii albi, şi-a dezbrăcat rochia. Cu degetul a atins buzele lui Garp.

De partea cealaltă a paravanului alb ce înconjura patul lui Garp se găsea un Organ Vital, care nu mai avea mult şi devenea un Absent. Pacientul îşi pierduse aproape tot intestinul gros şi rectul; acum avea probleme cu un rinichi, iar ficatul îl înnebunea. Avea coşmaruri cumplite despre cum era obligat să urineze şi să defecheze, deşi aceste procese ţineau, în cazul lui, de domeniul trecutului. De fapt, nici nu mai avea instinctele respective, drept care se golea prin tuburi direct în pungi de plastic. Gemea adesea şi, spre deosebire de Garp, gemea cu vorbe întregi.

- Căcat! a scos el un geamăt.
- Garp? a şoptit Jenny.

Şi-a dat jos chiloţii şi portjartierul; şi-a scos sutienul şi a dat la o parte cearşaful.

- Hristoase! a suspinat Externul încet; buzele îi erau crăpate de arsuri.

- Căcatul paştelui mă-sii! a strigat omul Organ Vital.

- Garp, i-a murmurat Jenny Fields la ureche.

Apucând mădularul învârtoşat în mână, s-a suit călare
peste trupul lui.

- Aaaa, a zis Garp.

Până şi „r”-ul dispăruse. Nu-i mai rămăsese decât o vocală ca să-şi exprime bucuria sau tristeţea.

- Aaaaa, a zis el când Jenny l-a împins înăuntrul ei şi s-a aşezat deasupra lui cu toată greutatea.

- Garp? l-a întrebat ea. În regulă? E bine aşa, Garp?

- *Bine*, a confirmat el, distinct.

Dar nu era decât un cuvânt din memoria lui distrusă, desprins desluşit preţ de o secundă în momentul în care a intrat în ea. A fost primul şi ultimul cuvânt adevărat pe care Jenny Fields l-a auzit rostindu-1: bine. După ce s-a făcut iarăşi mic iar materia lui vitală a început să se scurgă din Jenny, Garp a fost din nou redus la Aaaaa-urile lui; a închis ochii şi a adormit. Jenny i-a oferit sânul, dar lui nu-i mai era foame.

- Doamne! a strigat Externul, rostind „D”-ul cu multă blândeţe; limba îi fusese şi ea arsă.

- Pişşş! a şuierat omul Organ Vital.

Jenny Fields l-a spălat pe Garp şi s-a spălat şi pe sine cu apă caldă şi săpun, într-o oală de email alb din dotarea spitalului. Bineînţeles că nu avea de gând să folosească irigatorul şi nu avea nici o îndoială că miracolul se produsese. Se simţea mai receptivă ca un sol pregătit pentru însămânţare – pământul hrănit cu îngrăşământ –, şi-l simţise pe Garp ţâşnind în ea la fel de generos ca un furtun de stropit în timpul verii (ar fi putut să stropească o pajişte întreagă cu sămânţa

lui).A fost singura dată când a făcut-o cu el. Nu avea nici un motiv să o mai facă. Nu i-a plăcut. Din când în când îl ajuta luându-l în mâna ei, iar când plângea după sân, i-l dădea, dar după puţine săptămâni erecţiile au încetat. Când i-au scos bandajele de la mâini, au constatat că până şi procesul de vindecare regresase; i le-au bandajat la loc. Suptul la sân nu-l mai interesa defel. Visele lui i se păreau lui Jenny ca acelea pe care le-ar putea avea un peşte. Se reîntorsese în pântec. Jenny ştia asta; îşi reluase poziţia de fetus, făcut ghem în mijlocul patului. Nu scotea nici un sunet. Într-o dimineaţă, Jenny s-a uitat la el cum lovea cu picioarele lui mici şi firave; i s-a părut că simte o lovitură *înăuntrul* ei. Deşi era încă prea curând pentru cea adevărată, ştia că cea adevărată era pe drum.

Curând Garp a încetat să mai lovească. Primea încă oxigen prin respiraţia pulmonară, dar pentru Jenny acest lucru nu era decât un exemplu al adaptabilităţii umane. Nu mai voia să mănânce; erau nevoiţi să-l hrănească intravenos, prin urmare încă o dată a fost ataşat unui fel de cordon ombilical. Jenny aştepta ultima lui fază cu oarecare nelinişte. Va fi o luptă la sfârşit, asemănătoare cu zbaterea frenetică a spermei? Oare scutul spermei se va ridica şi oul nud va aştepta, răbdător, moartea? În călătoria de întoarcere a micuţului Garp, oare cum i se va despărţi *sufletul* de trup până la urmă? Dar faza aceasta a trecut fără ca Jenny să bage de seamă. Într-o bună zi, ziua ei liberă, sergentul-major Garp a murit.

„Când *altcândva* s-ar fi putut întâmpla? va scrie Garp. Nu putea să scape decât atunci când nu era mama de serviciu.”

„Bineînţeles că am *simţit* ceva când a murit, va scrie Jenny Fields în faimoasa ei autobiografie. Dar tot ce avusese el mai bun se afla în mine. A fost cel mai bun lucru pentru amândoi, singurul mod în care el putea să trăiască mai departe, singurul mod în care eu îmi doream un copil. Faptul că restul lumii consideră acest lucru ca fiind un act imoral nu face decât să-mi

demonstreze că restul lumii nu respectă drepturile individuale.”

Era în 1943. Când sarcina a început să se vadă, Jenny a fost dată afară din serviciu. Bineînţeles, părinţii şi fraţii ei se aşteptaseră la acest lucru; nu i-a luat prin surprindere. Jenny încetase de mult să încerce să-i convingă de puritatea ei. Bântuia coridoarele lungi ale casei părinteşti de la Dog's Head Harbor ca o stafie satisfăcută. Calmul şi seninătatea ei alarmaseră întreaga familie, aşa că au lăsat-o în pace. În sinea ei, Jenny era chiar fericită, dar, cu toate că probabil îşi făcea o mulţime de visuri în legătură cu copilul ăsta, e de mirare că niciodată nu şi-a pus problema numelui.

Pentru că, atunci când Jenny Fields a dat naştere unui băieţel de patru kilograme şi jumătate, nu avea nici un nume în minte. Mama lui Jenny a întrebat-o ce nume voia să-i dea, însă Jenny abia născuse şi tocmai i se administrase un seda- tiv; nu era cooperantă.

- Garp, a răspuns ea.

Tatăl ei, regele încălţămintei, a avut impresia că Jenny a râgâit; dar mama i-a şoptit:

- Numele este *Garp*.
- Garp? a făcut el.

Ştiau că astfel ar fi putut să afle cine era tatăl acestui copil. Jenny, bineînţeles, nu mărturisise nimic.

- Află dacă ăsta-i numele sau prenumele ticălosului, i-a şoptit tatăl lui Jenny mamei lui Jenny.
- Ăsta-i numele sau prenumele, draga mea? a întrebat-o mama.

Jenny era foarte somnoroasă.

- Garp, atât, a spus ea. Doar Garp. Asta-i tot.
- Cred că-i prenumele, i-a spus mama lui Jenny tatălui lui Jenny.
- Şi care-i *numele?* a întrebat supărat tatăl.
- Nu l-am aflat niciodată, a molfăit Jenny.

Şi era adevărat; nu l-a aflat niciodată.

- Nu i-a aflat numele! a explodat tatăl ei.
- Te rog, draga mea, a intervenit mama. *Trebuie* să aibă un nume.
- Sergent-major Garp, a răspuns Jenny Fields.
- Un nenorocit de soldat, ştiam eu! a pufnit tatăl ei.

- Sergent-major? a întrebat-o mama pe Jenny.
- S.M., a mai spus Jenny Fields. S.M. Garp. Ăsta-i numele copilaşului meu.
Şi a adormit.
Tatăl ei era furibund.
- S.M. Garp! a bubuit el. Ce fel de nume pentru un copil mai e şi *ăsta?*
- Al său propriu şi personal, l-a lămurit Jenny ceva mai târziu. E propriul său nume afurisit, al său personal.
JEra circul de pe lume să mergi la şcoală cu un asemenea nume, va scrie Garp. Profesorii mă întrebau ce reprezentau iniţialele. La început le spuneam că erau *doar* nişte iniţiale, dar niciodată nu m-au crezut. Deci a trebuit să le spun aşa: «Sunaţi-o pe mama. Ea o să vă zică». Şi aşa şi făceau. Iar bătrâna Jenny le trântea în faţă exact ceea ce gândea.”

Aşa i-a fost lumii dăruit S.M. Garp; născut dintr-o infirmieră bună, care a ştiut exact ce voia, şi din sămânţa unui mitralior de turelă – ultima rafală trasă de el

.Sânge şi cer senin

S.M. GARP a avut întotdeauna bănuiala că va muri de tânăr. „La fel ca şi tatăl meu, va scrie el, cred că am talent la scurtimi. Sunt omul unei singure încercări.”

Puţin a lipsit ca Garp să crească în incinta unei şcoli de fete, unde mamei lui i se oferise postul de asistentă medicală. Dar Jenny Fields a întrevăzut ce viitor cumplit ar fi putut implica această decizie: micul ei Garp înconjurat de femei (lui Jenny şi Garp li se oferea un apartament într-una dintre clădirile internatului). Şi-a imaginat prima experienţă sexuală a fiului ei: o fantezie inspirată de vederea şi explorarea spălătoriei şcolii, unde, ca într-o joacă, fetele l-ar îngropa pe copil în munţi moi de lenjerie de adolescente. Lui Jenny i-ar fi plăcut slujba asta, dar, pentru binele lui Garp, a respins oferta, în schimb, a fost angajată de Colegiul Steering, un liceu mare şi vestit, unde urma să fie doar o asistentă medicală printre multe altele, şi unde apartamentul care li s-a pus la dispoziţie ei şi lui Garp se afla în aripa rece, cu ferestre zăbrelite ca la închisoare, a anexei de la infirmerie.

- Nu contează, i-a spus tatăl ei.

Era supărat pe ea din pricină că dorea să muncească; bani aveau destui, iar el ar fi fost mai fericit dacă Jenny ar fi rămas ascunsă vederii, pe domeniul familiei de la Dog's Head

Harbor, până când bastardul de fi-su ar fi crescut mare şi şi-ar fi luat tălpăşiţa.

- Dacă băiatul ăsta are cât de cât inteligenţă nativă, a continuat tatăl lui Jenny, la un moment dat o să *facă şcoala* la Steering, dar până atunci îmi vine să cred că nicăieri în altă parte n-ar fi un climat mai bun în care să poată creşte un băiat.

„Inteligenţa nativă” era una dintre expresiile pe care le folosea tatăl ei pentru a se referi la originea genetică dubioasă a lui Garp. Colegiul Steering, unde învăţaseră şi tatăl, şi fraţii lui Jenny, era pe vremea aceea un liceu de băieţi. Jenny avea credinţa că, dacă putea să îndure regimul de detenţie de acolo – cât dura şcoala elementară a tânărului Garp –, va face cel mai bun lucru pentru fiul ei.

- Ca să te revanşezi pentru că ai refuzat să-i dăruieşti un tată, cum s-a exprimat tatăl ei.

„Ciudat e, va scrie Garp, că mama, care se cunoştea pe sine destul de bine ca să ştie că nu voia cu nici un chip să-şi împartă viaţa cu un bărbat, a ajuns să trăiască alături de opt sute de băieţi."

Şi astfel, tânărul Garp a crescut alături de mama lui la Colegiul Steering, în anexa ce servea drept infirmerie. Nu era tratat chiar ca un „ţâcă al corpului profesoral" – termenul folosit de şcolari pentru toţi puştii profesorilor şi ai personalului administrativ. O asistentă medicală la şcoală nu era considerată chiar în aceeaşi clasă, sau categorie, cu un membru al corpului profesoral. Mai mult, Jenny nu făcea nici o tentativă de a inventa o mitologie pentru tatăl lui Garp – de a născoci o poveste despre un mariaj al său personal care să-i dea legitimitate fiului ei. Ea era o Fields, şi ţinea foarte mult să-ţi precizeze care era numele ei. Fiul ei era un Garp. Şi ţinea foarte mult să-ţi precizeze care era numele *lui*.

- Este numele lui propriu şi personal, zicea ea.

Toată lumea înţelesese cum stăteau lucrurile. Nu numai că societatea de la Steering tolera anumite forme de aroganţă, ba chiar încuraja unele dintre ele; dar aroganţa acceptabilă era o problemă de gust şi stil. *Pricina* pentru care te arătai arogant trebuia să merite cu adevărat – să aibă o motivaţie superioară –, iar maniera în care te arătai arogant trebuia să fie fermecătoare. Lui Jenny Fields nu-i stătea în fire să aibă prezenţă de spirit. Garp va scrie că mama lui „nu voia să fie arogantă, era arogantă doar din constrângere". Mândria era o trăsătură mult apreciată în comunitatea Colegiului Steering, numai că Jenny Fields părea să fie mândră de un copil nelegitim. Poate că nici nu avea de ce să-şi ţină capul plecat; totuşi, n-ar fi stricat să dea dovadă *de puţin* mai multă modestie.

Numai că Jenny nu era doar mândră de Garp, era chiar încântată de modul în care îl concepuse. Lumea nu cunoştea acel mod încă; Jenny nu-şi publicase autobiografia – de fapt, încă nu se apucase s-o scrie. Aştepta ca fiul ei să fie suficient de mare ca să guste povestea.

Povestea pe care o ştia Garp se rezuma la acele câteva lucruri pe care Jenny le spunea oricui îndrăznea să o întrebe. Povestea lui Jenny nu depăşea trei propoziţii sobre:

1. Tatăl lui Garp a fost soldat.
2. Războiul l-a ucis.
3. Cine-şi pierde vremea cu căsătorii pe timp de război?

Atât precizia cât şi misterul acestei poveşti ar fi putut fi interpretate dintr-o perspectivă romantică. La urma urmei, date fiind aceste fapte simple, era foarte posibil ca tatăl să fi fost un erou de război. Se putea imagina o poveste de dragoste aflată sub semnul nenorocirii. Foarte posibil ca sora Fields să fi fost infirmieră de război. Foarte posibil să se fi îndrăgostit „pe front". Foarte posibil ca tatăl lui Garp să fi considerat că era dator „speţei bărbăteşti" cu o ultimă misiune. Dar Jenny Fields nu inspira imaginaţia să compună o asemenea melodramă. În primul rând, deoarece părea mult prea încântată de singurătatea ei; apoi, nu se arăta nicidecum nostalgică în privinţa trecutului. Nu era distrată niciodată, era doar trup şi suflet pentru micul Garp – şi pentru a fi o asistentă bună.

Bineînţeles, numele de Fields era cunoscut la Colegiul Steering. Faimosul rege al încălţămintei era un absolvent generos, şi – indiferent că se bănuia asta la acea dată sau nu – avea chiar să devină un membru al consiliului de administraţie. N-or fi fost banii lui cei mai vechi bani din New England, însă nici cei mai noi, iar soţia lui, mama lui Jenny – o fostă Weeks din Boston – era poate chiar mai bine cunoscută la Steering. Printre profesorii mai în vârstă erau câţiva care-şi aminteau că ani şi ani la rând, fără întrerupere, la examenul de absolvire se prezenta câte un Weeks. Cu toate acestea, pentru cei din Colegiul Steering, Jenny Fields nu părea să fi moştenit aceeaşi carte de vizită. Era frumoasă, nimic de zis, dar de-o frumuseţe fadă; purta uniforma aceea de infirmieră, când ar fi putut să se îmbrace cu ceva mai de Doamne-ajută. De fapt, toată treaba asta cu meseria de infirmieră – de care, de altfel, se arăta la fel de mândră – era bizară. Asta dacă luai în calcul familia ei. Profesiunea de infirmieră nu era suficient de bună pentru o Fields sau o Weeks.

În societate, Jenny dovedea acea seriozitate lipsită de graţie în faţa căreia persoanele frivole se simt

stânjenite. Citea foarte mult şi era o mare hoaţă de cărţi din biblioteca şcolii; de câte ori dorea cineva o carte, se descoperea că se afla pe fişa infirmierei Fields. La solicitările telefonice se primea un răspuns politicos; Jenny se oferea adesea să predea cartea direct solicitantului, de îndată ce o isprăvea de citit. Şi isprăvea cât ai clipi, dar nu avea nimic de spus despre ea. Într-o comunitate şcolară, cineva care citeşte o carte din motive tainice, altele decât acela de a comenta pe marginea ei, este o persoană bizară. Cu ce scop citea?

încă şi mai bizar era faptul că asista la cursuri în orele ei libere. Era scris în regulamentul Colegiului Steering că profesorii şi personalul administrativ şi/sau soţii şi soţiile acestora puteau să asiste, gratuit, la orice curs predat la Steering, era suficient să ceară doar permisiunea profesorului respectiv. Cine ar refuza o asistentă medicală care voia să asiste la cursurile despre Elisabetani, Romanul Victorian, Istoria Rusiei până în 1917, Introducere în genetică, Civilizaţia Occidentală I şi II? De-a lungul anilor, Jenny Fields avea să mărşăluiască de la Cezar până la Eisenhower – trecând pe lângă Luther şi Lenin, Erasmus şi mitoză, osmoză şi Freud, Rembrandt şi cromozomi şi Van Gogh –, de la Styx până la Tamisa, de la Homer la Virginia Woolf. Din Atena până la Auschwitz, n-a scos niciodată nici un cuvânt. Era singura femeie din toate clasele. în uniforma ei albă, asculta atât de tăcută, încât elevii şi, în cele din urmă, şi profesorii au uitat de ea şi s-au relaxat; continuau procesul de învăţământ în timp ce ea şedea complet albă şi nemişcată printre ei, martoră la tot – probabil fără să ia nici o hotărâre, posibil judecând totul.

Jenny Fields îşi desăvârşea instrucţia pe care şi-o dorise în toţi aceşti ani; acum părea momentul propice. Dar motivele ei nu erau în întregime egoiste; examina cu atenţie Colegiul Steering în beneficiul fiului ei. Când Garp va fi suficient de mare ca să urmeze colegiul, ea va putea să-i dea o mulţime de sfaturi – va şti care-i balastul fiecărui departament, cursurile care şerpuiau şi cursurile care cântau.

Cărţile ei se revărsau din micuţul apartament situat în anexa infirmeriei. De zece ani locuiau la Colegiul Steering şi abia acum descoperea Jenny că librăria oferea o reducere de zece la sută pentru profesori şi personalul administrativ (un avantaj pe care aceeaşi librărie nu i-l oferise ei niciodată). Descoperire care a avut darul s-o înfurie. Dar era generoasă cu cărţile ei – până la urmă, a ajuns să le pună pe rafturile din fiecare încăpere a sumbrei anexe a infirmeriei. După o vreme, cărţile au început să nu mai încapă pe rafturi, drept care au ajuns în cabinetul principal al infirmeriei, în sala de aşteptare şi la radiologie, întâi acoperind şi apoi luând locul ziarelor şi al revistelor. Treptat, bolnavii de la Colegiul Steering descopereau ce aşezământ serios era Steering – nicidecum spitalul obişnuit, plin de literatură de mâna a doua şi de maculatură jurnalistică. În timp ce aşteptai să intri la consultaţie, puteai să răsfoieşti *Amurgul Evului Mediu;* în aşteptarea rezultatelor de laborator, puteai s-o rogi pe asistentă să-ţi aducă acel nepreţuit manual de genetică, *Manual despre zborul fructului.* Dacă erai grav bolnav sau aveai perspectiva unei şederi îndelungate la infirmerie, cu siguranţă găseai un exemplar din *Muntele vrăjit.* Pentru elevul cu piciorul fracturat şi toţi cei care suferiseră accidente la atletism, existau eroi pozitivi şi aventurile lor pline de învăţăminte – erau Conrad şi Melville în locul revistei *Sports Illustrated; în* loc de *Times* şi *Newsweek* găseai Dickens şi Hemingway şi Twain. Ce vis tulburător pentru iubitorii de literatură, să zacă bolnavi la Steering! În sfârşit, un spital cu ceya bun de citit.

După doisprezece ani de când Jenny Fields se afla la Steering, se formase un obicei printre bibliotecarii şcolii, anume ca atunci când recunoşteau că nu aveau una din cărţile solicitate, să răspundă: „Poate că e la infirmerie".

Iar la librărie, când se epuiza vreun titlu, nu arareori ţi se recomanda „s-o cauţi pe sora Fields dincolo, la infirmerie; s-ar putea să-l găseşti la ea".

Iar Jenny se încrunta când auzea despre ce carte era vorba şi răspundea: „Cred că e în salonul douăzeci şi şase, la infirmerie, dar tocmai o citeşte McCarty. Are gripă. Poate că după ce-o termină de citit o să ţi-o împrumute cu plăcere". Sau poate că răspundea astfel: „Ultima oară am văzut-o la baie. Primele pagini s-ar putea să fie uşor umezite".

Era greu de apreciat ce influenţă a avut Jenny asupra calităţii educaţiei de la Steering, cert este că ei, uneia, niciodată nu i-a trecut supărarea provocată de faptul că a fost dusă de nas timp de zece ani în privinţa reducerii de zece la sută. „Mama mea a susţinut financiar acea librărie, va scrie Garp. În comparaţie cu ea, nimeni altcineva de la Steering nu citea nimic, niciodată."

Când Garp avea doi ani, Colegiul Steering i-a oferit lui Jenny un contract pe trei ani; era o soră bună, toată lumea recunoştea asta, iar uşoara aversiune pe care o resimţeau toţi faţă de ea nu se adâncise în acei doi ani de început. La urma urmelor, copilul era ca orice alt copil; poate că puţin mai întunecat la piele în timpul verii decât majoritatea, şi uşor măsliniu iarna – şi niţeluş cam dolofan. Avea, aşa, un aspect rotunjor, ca un pui de eschimos înfăşat în scutece, chiar şi când nu era înfăşat. Iar profesorii mai tineri, care scăpaseră de curând din război, susţineau că avea o conformaţie la fel de otova ca o bombă. Dar chiar şi copiii nelegitimi sunt tot copii, la urma urmei. Iritaţia provocată de bizareria lui Jenny era suportabilă.

Jenny a acceptat contractul pe trei ani. învăţa, îşi desăvârşea educaţia, dar în acelaşi timp îi pregătea lui Garp drumul prin Colegiul Steering. „O instrucţie superioară, iată ce-ar putea să ofere Colegiul Steering", spusese tatăl ei. Jenny însă voia să se asigure că aşa stăteau lucrurile.

Când Garp a împlinit cinci ani, Jenny Fields a fost numită soră-şefă. Asistente medicale tinere şi muncitoare, care să fie în stare să suporte vioiciunea şi comportamentul nestăpânit al băieţilor, se găseau destul de greu; şi mai greu din cele care doreau să locuiască în incinta colegiului, iar Jenny părea mulţumită de faptul că locuia în anexa infirmeriei. Din această pricină ea a devenit mama multora dintre băieţi: în toiul nopţii, când unul vomita sau altul o chema cu soneria, sau al treilea îşi scăpa pe duşumea paharul. Sau când se mai găseau câte unii mai afurisiţi care jucau leapşa pe întuneric printre paturi, se luau la întrecere cu paturile pe rotile, se prindeau în lupte de gladiatori din scaunele pe rotile, conversau pe furiş cu fetele din oraş, printre gratiile ferestrelor, făceau tentative să escaladeze sau să coboare pe traversele groase de iederă ce se întindeau, ca o dantelărie, între vechile clădiri de cărămidă ale infirmeriei şi anexelor.

Infirmeria era legată de una dintre anexe printr-un coridor subteran, suficient de lat ca să încapă un pat pe rotile încadrat între două infirmiere subţirele. Băieţii răi aveau obiceiul să *urle în* coridor, zgomotul ajungând până la Jenny şi Garp, în aripa lor îndepărtată – ca şi când şoarecii şi şobolanii pentru testările din laboratorul de la subsol crescuseră peste noapte la dimensiuni colosale şi acum rostogoleau cu boturile lor puternice tomberoanele de gunoi spre coridoare şi mai adânci.

Dar când Garp a împlinit cinci ani – când mama lui a fost numită soră-şefă – comunitatea de la Colegiul Steering a băgat de seamă ceva ciudat la băiatul ăsta. Ce anume ar putea fi atât de deosebit la un băieţel de cinci ani nu e prea limpede, oricum, capul lui avea un anume aspect lucios, întunecat, umed (aşa cum e capul unei foci) iar trupul lui îndesat readucea în memorie vechile speculaţii cu privire la moştenirea lui genetică. în ce priveşte temperamentul, părea să se asemene cu mama lui: hotărât, ursuz poate, rezervat, dar mereu vigilent. Deşi mărunţel pentru vârsta lui, părea nefiresc de matur în alte privinţe; dovedea un calm deconcertant. Cu trupul aproape de pământ, ca un animal bine înfipt pe picioarele sale, îşi coordona mişcările cu o precizie ieşită din comun. Unele mame observaseră, nu fără teamă, că acest copil putea să se *caţere* pe orice. Uitaţi-vă numai la jungla de funii din sala de gimnastică, la aparatele de echilibristică, la tobogan, la ultimele rânduri din tribună şi la cei mai periculoşi copaci: Garp era întotdeauna cocoţat sus, în vârful lor.

Într-o seară, după cină, Jenny n-a reuşit să-l găsească nicăieri. Garp era liber să hălăduiască prin infirmerie şi anexe, să stea de vorbă cu băieţii, şi Jenny îl depista prin interfon atunci când voia să-l cheme acasă. „GARP ACASĂ", spunea ea. El avea instrucţiuni precise: ştia ce încăperi nu avea voie să viziteze şi pe care pacienţi anume – cazurile contagioase şi băieţii care se simţeau cu adevărat rău şi preferau să fie lăsaţi în pace. Cel mai mult îi plăceau lui Garp accidentele suferite la atletism; îi plăcea să se uite la ghipsuri, şi eşarfe, şi bandajele mari, şi îi

plăcea să asculte la nesfârşit istoria fiecărui accident. Ca şi mama lui, poate – care era infirmieră până-n străfundul fiinţei sale –, Garp era fericit să îndeplinească diferite comisioane pentru pacienţi, să transmită mesaje, să şterpelească mâncare pentru ei. Dar într-o seară, pe când avea cinci ani, Garp n-a răspuns la apelul GARP ACASĂ. Interfonul era instalat în fiecare încăpere a infirmeriei şi a anexelor, dar şi în acele camere în care lui Garp i se interzisese cu desăvârşire să intre – laboratorul şi sălile de chirurgie şi de radiologie. Dacă Garp nu auzise mesajul GARP ACASĂ, însemna – era limpede pentru Jenny – că fiul ei ori dăduse de un necaz, ori nu se afla în nici una dintre clădiri. Pe loc a organizat o echipă de căutare, formată din pacienţii mai sănătoşi şi mai mobili.

Era o noapte cețoasă la începutul primăverii; câţiva băieţi au ieşit afară şi au început să-l strige prin arbuştii de *forsythia* umezi şi pe aleile parcului. Alţii cercetau ungherele întunecoase şi pustii, şi încăperile cu instrumente şi aparate, unde Garp nu avea voie să intre. Jenny însă avea alte temeri. Drept care s-a dus să verifice toboganul pentru rufărie, un cilindru neted care cobora drept, de sus de la etajul patru până jos la subsol (Garp nu avea voie nici măcar să pună rufele în tobogan). Dar jos, acolo unde gura toboganului pătrundea prin tavan şi-şî scuipa conţinutul pe podea, nu era altceva decât rufărie pe cimentul rece. Apoi a controlat încăperea boilerului şi cazanul uriaş, încins, pentru apă caldă; nu se vedea însă nici urmă de Garp fiert. Au urmat casele scărilor, înalte de patru etaje fiecare, dar Garp fusese instruit să nu se joace pe scări, deci nu zăcea zdrobit la picioarele nici uneia dintre ele. După care Jenny s-a lăsat năpădită de teama, neexprimată vreodată, anume că micul Garp ar fi putut cădea victimă vreunui violator neştiut printre băieţii de la Colegiul Steering. Numai că la acest început de primăvară erau prea mulţi internaţi la infirmerie pentru ca Jenny să poată fi cu ochii pe toţi – cu atât mai puţin sări cunoască pe fiecare suficient de bine ca să-i ghicească preferinţele sexuale. Erau acolo descreieraţii care se duceau să înoate încă din prima zi cu soare, înainte să fi apucat zăpada să se topească de pe pământ. Erau cei cărora le slăbise într-atât rezistenţa la boli, încât fuseseră şi ei învinşi, în cele din urmă, de frigurile iernii ce nu se lăsau duse. Şi mai erau băieţii accidentaţi în toiul sporturilor de iarnă şi cei care suferiseră primii accidentări în timpul antrenamentelor pentru sporturile de primăvară.

Unul intre pacienţii acestei ultime categorii era Hathaway; Jenny l-a auzit cum o cheamă cu soneria în camera lui de la etajul patru al anexei. Hathaway practica sportul numit *lacrosse*[1]*;* în timpul antrenamentului, suferise o întindere de ligament la genunchi; îi puseseră piciorul în ghips, îl lăsaseră să plece în cârje, ca două zile mai târziu Hathaway să iasă afară în ploaie şi cârjele să-i alunece pe prima treaptă a lungii scări de marmură din faţa Sălii Hyle. În cădere, reuşise să-şi rupă şi al doilea picior. încât acum, cu ambele picioare în ghips, Hathaway stătea răstignit în pat, la etajul patru al anexei de la infirmerie, ţinând cu multă duioşie un băţ cu plasă în mâinile lui noduroase. Fusese exilat la cucurigu, aproape fără nimeni altcineva în jur, din pricina obiceiului lui enervant de a arunca o minge de *lacrosse în* perete, pentru ca apoi să prindă mingea grea şi săltăreaţă în plasa fixată la capătul băţului, de unde o scotea şi iar o izbea de perete. Jenny ar fi putut să pună capăt acestui joc, dar avea şi ea un fiu, la urma urmei, şi ştia că băieţii simt nevoia să se dedice unui act fizic pe care să-l repete la nesfârşit. Părea să aibă un efect relaxant asupra lor, aşa observase Jenny – indiferent că aveau cinci ani, în cazul lui Garp, sau şaptesprezece – în cazul lui Hathaway.

O înfuria însă faptul că Hathaway era atât de nepriceput în a mânui băţul cu plasă, încât mereu scăpa mingea pe jos. Jenny făcuse imposibilul ca să-l instaleze undeva unde ceilalţi pacienţi să nu se mai plângă de bufniturile mingii, şi-acum, poftim, de câte ori scăpa mingea Hathaway suna ca să vină cineva să i-o dea; lift exista, nu-i vorbă, dar nimănui nu-i ardea să urce până la etajul patru al anexei.

1 Joc cu mingea, asemănător hocheiului, practicat pe un teren cu gazon, (n.trad.)

Văzând că liftul era ocupat, Jenny a apucat-o pe jos, urcând cele patru etaje aproape în fugă, încât a ajuns în camera lui Hathaway nu numai furioasă, ci şi gâfâind.

- Ştiu cât de mult contează jocul ăsta pentru tine, Hathaway, i-a spus ea, dar exact acum a dispărut şi Garp şi chiar că nu am timp să-ţi găsesc mingea.

Hathaway era un adolescent simpatic, cam încet la minte, cu faţa suptă şi spână, şi cu un moţ de păr blond-roşcat ce-i cădea pe frunte, acoperind pe jumătate ochii de-un albastru spălăcit. Avea obiceiul să-şi ţină capul dat pe spate, poate pentru ca să vadă mai bine pe sub perdeaua de păr, şi din această pricină, precum şi din aceea că era înalt, toată lumea care se uita în sus la Hathaway nimerea cu privirile în nările lui largi.

- Domnişoară Fields?

Jenny a observat că nu ţinea bâtul în mâini.

- Ce e, Hathaway? Scuză-mă, sunt „grăbită, a dispărut Garp. Îl caut pe *Carp*.

- Ooooo, a făcut Hathaway. S-a uitat în jurul său prin cameră – poate după Garp – cu aerul că tocmai i se ceruse o scrumieră. îmi pare rău. Regret că nu vă pot ajuta să-l căutaţi.

Spunând acestea, şi-a privit neajutorat ghipsurile.

Jenny a ciocănit uşor într-unui din genunchii imobilizaţi, parcă ar fi ciocănit la o uşă dincolo de care s-ar fi putut să doarmă cineva.

- Îl găsesc eu, nici o grijă, i-a zis ea.

A aşteptat să audă ce voia s-o roage, dar Hathaway părea să fi uitat că sunase după ea.

- Hathaway? Şi iar a ciocănit în genunchi, să vadă dacă era cineva acasă. Ce *voiai?* Ţi-ai pierdut mingea?

- Nu. Mi-am pierdut *bâtul*.

În mod mecanic, câteva clipe amândoi s-au uitat în jur, căutând din priviri bâtul lui Hathaway.

- Am adormit, a explicat el, şi când m-am trezit nu l-am mai găsit.

În primul moment, Jenny s-a gândit la Meckler, veşnica ameninţare de la salonul de la etajul doi. Meckler era un june de-o inteligenţă sarcastică şi sclipitoare, care nimerea la infirmerie cel puţin patru zile pe lună. La şaisprezece ani fuma ţigară de la ţigară, era redactorul majorităţii publicaţiilor scoase de elevi şi de două ori câştigase Cupa anuală la limbi şi literaturi clasice. Meckler dispreţuia mâncarea ce li se servea în sala de mese şi-şi ducea zilele cu cafea şi sendvişuri cu omletă, pe care le cumpăra de la *Buster's Snack and Grill*, unde, de altfel, îşi scria lungile lucrări trimestriale ce depăşiseră cu mult termenul de predare, însă erau absolut geniale. Prăbuşindu-se lunar la infirmerie ca să se refacă după autobiciuirea fizică şi efortul intelectual remarcabil, mintea lui Meckler punea la cale festele cele mai hidoase de care Jenny nu putea niciodată să-l acuze pe de-a-ntregul. Odată descoperiseră că ceainicul trimis jos la laboranţi – care se plânseseră că ceaiul avea gust de peşte – era plin cu mormoloci fierţi; altă dată – Jenny era convinsă că el fusese făptaşul –, Meckler umpluse un prezervativ cu albuş de ou şi-i înfăşurase strâns capătul în jurul clanţei de la uşa apartamentului ei. Jenny îşi dăduse seama că înăuntru fusese albuş de ou doar pentru că mai târziu găsise cojile. În propria ei geantă. Şi tot Meckler – era sigură şi de asta – organizase, cu câţiva ani în urmă, acţiunea de la etajul trei al infirmeriei, în timpul epidemiei de vari- celă: băieţii făceau laba pe rând şi apoi se repezeau cu zeama caldă în palme până la microscoapele din laboratorul infirmeriei – ca să vadă dacă erau sterili.

Dar stilul lui Meckler – s-a gândit imediat Jenny – ar fi fost acela de a tăia o gaură în plasa de la capătul bâtului şi apoi de a lăsa jucăria nefolositoare în mâinile lui Hathaway.

- Pun pariu că e la Garp, i-a spus Jenny lui Hathaway. Când o să-l găsim pe Garp o să-ţi găsim şi bâtul.

Pentru a suta mia oară şi-a stăpânit pornirea de a peria cu mâna chica lui Hathaway, ce aproape îi acoperea de tot unul din ochi; în loc de asta, i-a strâns uşurel degetele mari care ieşeau din cizmele de ghips.

Dacă Garp ar avea de gând să joace *lacrosse*, unde s-ar duce? s-a întrebat Jenny. Afară nu, pentru că e întuneric; ar pierde mingea. Şi singurul loc unde nu putea să audă inter- fonul era în coridorul subteran ce lega anexa de infirmerie – un loc ideal pentru aruncarea mingii ăleia, şi-a spus Jenny. N-ar fi fost prima oară că se juca cineva acolo;

odată Jenny pusese capăt unei adevărate încăierări iscate după miezul nopţii. Aşa că a luat liftul şi a coborât direct la subsol. Hathaway e un băiat dulce, îşi spunea în sinea ei. Garp ar putea să ajungă şi mai rău decât el. Dar ar putea să ajungă şi mai bine.

O fi fost el, Hathaway, greu de cap, dar gândea totuşi. Spera din tot sufletul ca micuţul Garp să nu fi păţit nimic; îşi dorea cu adevărat să se fi putut ridica din pat şi să pornească şi el în căutarea copilului. Garp era un musafir regulat al camerei lui Hathaway. Un sportiv olog, cu două ghipsuri, era mai mult decât îşi putea el dori. Hathaway îl lăsase pe Garp să deseneze pe ghipsurile lui; printre şi peste semnăturile prietenilor, se găseau chipurile şi monştrii îmbârligaţi creionaţi de imaginaţia lui Garp. Hathaway se uita la desenele făcute de copil pe ghipsuri şi simţea cum îl cuprinde îngrijorarea pentru soarta băiatului. Aşa a putut să zărească şi mingea de *lacrosse*, între coapse; de simţit n-o simţise, din pricina ghipsurilor. Mingea stătea acolo, de parcă era însuşi oul lui Hathaway, cuibărit la căldură. Cum ar putea Garp să joace *lacrosse* fără minge?

Când a auzit guguştiucii, s-a dumirit imediat că Garp nu juca *lacrosse*. Guguştiucii! şi-a amintit el. Se plânsese băiatului de ei. H ţineau treaz noapte de noapte cu uguitul lor nenorocit, cu foiala lor cloncănitoare sub streşini şi în ulucul de sub acoperişul de ţiglă foarte înclinat. Asta era necazul cu dormitul la ultimul etaj, al patrulea; ăsta era necazul pentru oricine dormea la etajul patru la Colegiul Steering – guguştiucii păreau să stăpânească tot campusul. îngrijitorii zăgăzuiseră toate streşinile şi cornişele cu plase de sârmă, dar guguştiucii se cuibăreau în uluce pe vreme uscată şi găseau destule găuri pe sub acoperişuri şi în bătrâna viţă noduroasă. Era imposibil să-i ţii departe de clădiri. Şi cum mai uguiau! Hathaway îi ura. Îi spusese lui Garp că, dacă ar avea măcar un *singur* picior bun, ar pune el mâna pe ei.

- Cum? îl întrebase Garp.

- Noaptea nu le place să zboare, îi explicase Hathaway, învăţase la orele de Bio II despre obiceiurile guguştiucilor; şi Jenny Fields asistase la cursul acela. M-aş sui pe acoperiş, noaptea când nu plouă, continuase el, şi i-aş prinde în uluc. Pentru că ei asta fac, stau în uluc şi uguiesc şi se spârcuiesc toată noaptea.

- Dar cum i-ai prinde? mai întrebase Garp.

Hathaway rotise în aer băţul în a cărui plasă se afla mingea. Răsturnase mingea între picioare şi apoi petrecuse cu grijă plasa peste căpşorul lui Garp.

- Uite-aşa. Cu asta i-aş prinde uşor, cu băţul de *lacrosse*. Unul câte unul, până-i prind pe toţi.

Hathaway şi-a amintit cum îi zâmbise Garp – băiatului ăstuia mare şi prietenos, cu ale sale două ghipsuri eroice. S-a uitat pe geam afară, a văzut că într-adevăr era întuneric şi nu ploua. A apăsat pe sonerie.

- Garp! a strigat el deodată. Ah, Dumnezeule!

Şi a apăsat şi mai vârtos pe sonerie, fără să-şi mai ridice degetul.

Când Jenny Fields a văzut becul pentru etajul patru semnalizând, singurul gând care i-a venit în minte a fost acela că Garp îi adusese lui Hathaway înapoi băţul de *lacrosse*. Ce băiat bun, şi-a zis ea, şi iar a urcat până la etajul patru, de data asta cu liftul. Scârţâind pe ciment cu pantofii ei buni de infirmieră, s-a apropiat în fugă de uşa lui Hathaway. în mâna lui a zărit mingea de *lacrosse*. Singurul lui ochi care se vedea în întregime o privea speriat.

- E pe acoperiş, a zis el.

- Pe acoperiş! a exclamat Jenny.

- încearcă să prindă guguştiucii cu băţul meu, a lămurit-o el.

Dacă stătea în picioare pe platforma de la etajul patru a scării de incendiu, un bărbat în toată firea putea să ajungă cu mâinile peste marginea ulucului. Când se curăţau ulucele la Colegiul Steering, numai după ce cădeau toate frunzele toamna şi înainte să înceapă marile ploi de primăvară, doar bărbaţii *înalţi* erau puşi să facă treaba asta, din pricină că cei mai scunzi se plângeau că, atunci când băgau mâinile înăuntru, nimereau peste tot felul de chestii pe care nu le vedeau – guguştiuci morţi şi veverițe intrate în putrefacţie şi alte scâr- boşenii neidentificabile. Doar bărbaţii înalţi puteau să stea pe platformă şi să se uite în uluce înainte să pună mâinile. Ulucele erau tot atât de late şi de adânci ca o troacă de la cocina de porci, dar nu la fel

de solid construite – şi, în plus, erau vechi. în acele vremuri, totul era vechi la Colegiul Steering.

Când Jenny Fields a ieşit pe uşa de incendiu de la etajul patru şi s-a oprit pe platforma scării, a constatat că abia dacă atingea ulucul cu vârfurile degetelor; nu putea să vadă acoperişul foarte înclinat de deasupra – iar din pricina întunericului şi a ceţii nu desluşea nici măcar partea de sub uluc până în cele două colţuri ale clădirii. Cu atât mai puţin era în stare să-l vadă pe Garp.

- Garp? a şoptit ea

Patru etaje mai jos, printre boschete şi în lumina palidă reflectată când şi când de capota unei maşini parcate, îi auzea pe băieţi strigându-l şi ei.

- Garp, a şoptit ea din nou, dar puţin mai tare de data asta.Mami? a răsunat glasul lui, speriind-o – deşi şoapta lui fusese mai stinsă decât a ei. Venea de undeva de foarte aproape, mai-mai că-l putea atinge pe Garp, şi-a zis ea, numai că nu-l vedea defel. În clipa următoare, însă, a zărit capătul cu plasă al bâtului de *lacrosse*, decupat pe discul înceţoşat al lunii, ca o labă ciudată, împletită din fire, a unui animal nocturn necunoscut, aproape exact deasupra ei. De data asta, ridicând mâna, Jenny a atins piciorul lui Garp şi a împietrit de groază: băiatul pătrunsese prin tabla ruginită a ulucului, care, la rândul ei, îi sfâşiase cracul pantalonilor şi pulpa, pironindu-l acolo, cu piciorul rănit prins până la coapsă în gaură şi cu celălalt crăcănat în spate, în scobitura ulucului, de-a lungul muchiei acoperişului înclinat, învelit în plăci de ardezie. Garp zăcea pe burtă în ulucul scârţâitor.

Când nimerise cu piciorul prin tablă, Garp se speriase prea tare ca să ţipe; simţise că jgheabul acela şubred era complet ruginit dintr-un capăt în altul şi că putea să se desprindă de tot în orice clipă. Avusese senzaţia că până şi numai *vocea* lui ar fi putut provoca năruirea întregului acoperiş. Rămăsese nemişcat, cu faţa în scobitură, şi printr-o gaură minusculă, mâncată de rugină, îi urmărea pe băieţi căutându-l patru etaje mai jos, printre boschete şi maşinile parcate. Bâtul de *lacrosse*, care capturase în plasă un guguştiuc surprins de atacul neaşteptat, se răsucise peste marginea ulucului, eliberând pasărea. Deşi prins şi apoi scăpat din plasă, guguştiu- cul nu-şi luase zborul. Rămăsese ghemuit în uluc, scoţând sunetele acelea ale lui, firave şi stupide.

Jenny şi-a dat seama că Garp n-ar fi putut niciodată să ajungă în uluc de pe scara de incendiu şi a simţit cum o cuprind fiorii când şi l-a imaginat căţărându-se pe viţă în sus până pe acoperiş, ţinând într-o mână bâtul de *lacrosse*. I-a strâns şi mai tare piciorul; gamba dezvelită şi caldă era uşor lipicioasă din pricina sângelui, totuşi tăieturile provocate de tabla ruginită nu păreau foarte adânci. Un antitetanos, şi-a spus Jenny în gând; sângele era aproape închegat, nu credea că era nevoie de suturi – deşi în întuneric nu desluşea prea bine rana. Nu se dumirea însă cum îl va putea scoate de acolo. Departe, jos, arbuştii de *forsythia* sclipeau în lumina ce venea de la ferestrele parterului; la o asemenea depărtare, florile galbene semănau (aşa i se părea lui Jenny) cu vârfurile unei flăcări de gaz.

- Mami? s-a auzit din nou şoapta lui Garp.

- Da, a şoptit ea. Te-am prins.

- Să nu-mi dai drumul.

- În regulă.

Stârnit parcă de vocea ei, ulucul s-a mai desprins puţin.

- Mami!

- E în regulă, l-a liniştit Jenny.

Se întreba dacă nu cumva cea mai bună soluţie era aceea de a-l smuci brusc în jos, în speranţa că-l putea scoate direct prin tabla ruginită. Nu era însă exclus, şi-a spus ea, ca la această tentativă tot jgheabul să se desfacă de sub acoperiş – şi *atunci?* Se şi vedea măturată de pe scară împreună cu Garp, căzând în gol. Dar ştia şi că nimeni n-ar fi putut să se urce în uluc să-l tragă pe copil afară din gaură iar apoi să-l lase în jos până la ea, peste margine. Ulucul abia dacă rezista la greutatea unui puşti de cinci ani; cu siguranţă ar fi cedat sub greutatea unui adult. Pe de altă parte, n-ar fi acceptat ea să dea drumul piciorului, ca să rişte o asemenea încercare.

întâmplarea a făcut ca sora cea nouă, domnişoara Creen, să-i zărească pe amândoi de jos; s-a repezit imediat în clădire, să-l cheme pe decanul Bodger. Sora Creen îşi

amintise de reflectorul decanului, fixat pe capota maşinii lui negre (cu care patrula campusul în fiecare noapte, în căutarea băieţilor care o ştergeau afară după ora stingerii). În ciuda protestelor venite din partea personalului de îngrijire a parcului, Bodger străbătea aleile şi călca sub roţi peluzele, străfulgerând cu reflectorul său boschetele şi tufişurile dese ce se înşirau de-a lungul clădirilor, transformând campusul într-un spaţiu nesigur pentru cei cu gânduri necurate – sau pentru amorezi care nu aveau unde altundeva să se ducă.

Sora Creen l-a chemat şi pe doctorul Pell, deoarece, atunci când era o situaţie de criză, mintea ei se îndrepta automat spre persoanele cele mai potrivite să rezolve situaţia. La pompieri nu s-a gândit, o soluţie la care se gândea însă Jenny, dar tot ea se temea că ar fi durat prea mult până veneau, şi ulucul risca să se prăbuşească înainte de sosirea lor; mai rău chiar, îşi zicea Jenny, ăia or să ţină morţiş să-i lase numai pe *ei* să se ocupe de treaba asta şi or s-o oblige să dea drumul piciorului lui Garp.

Spre surprinderea ei, Jenny s-a trezit deodată în faţa ochilor cu tenisul mic şi murdar de sânge al lui Garp, legănân- du-se uşor în razele neaşteptate şi spectrale ale reflectorului instalat pe maşina decanului Bodger. Lumina îi deranja şi-i zăpăcea pe guguştiuci, a căror capacitate de percepţie în ceea ce privea zorile nu era probabil foarte mare, şi acum păreau gata să ia o hotărâre în scobitura ulucului; uguitul lor şi râcă- itul gheruţelor pe metal se înteţeau.

Jos, pe pajişte, alergând în jurul maşinii decanului Bodger, băieţii îmbrăcaţi în halatele lor albe de spital arătau ca scoşi din minţi de ceea ce se întâmpla – sau poate de glasul răstit al decanului Bodger care le ordona să fugă ba în dreapta, ba în stânga, să aducă ba mia, ba alta. Bodger se adresa tuturor băieţilor cu „bărbaţii". De exemplu, când zbiera „Hai, bărbaţii, să punem saltelele sub scara de incendiu! Rapid!" Bodger predase germana timp de douăzeci de ani la Steering, până să fie numit decan; comenzile lui sunau ca şi conjugarea mitraliată a verbelor germane.

„Bărbaţii" îngrămădeau saltelele şi trăgeau ocheade prin scheletul scării, la uniforma lui Jenny, minunat de albă în lumina reflectorului. Unul dintre băieţi stătea lipit de zidul clădirii, chiar sub scară, şi probabil că ceea ce vedea sub fusta lui Jenny şi picioarele ei luminate de reflector îl ameţiseră într-atât, încât părea să fi uitat de situaţia de criză, stătea pur şi simplu pironit locului.

- Schwarz! a zbierat la el decanul Bodger, numai că numele băiatului era Werner, aşa că băiatul n-a reacţionat. Decanul Bodger a trebuit să-l zgâlţâie ca să-l scoată din reverie. Mai multe saltele, Schmidt! i-a ordonat el.

La un moment dat, Jenny a simţit că-i intră în ochi o bucăţică infimă din tabla ulucului, sau poate dintr-o frunză; a scuturat din cap şi şi-a depărtat şi mai mult picioarele ca să-şi refacă echilibrul. În aceeaşi clipă, ulucul s-a rupt în două şi gu- guştiucul prins mai devreme de Garp a alunecat dintr-odată pe la imul din capete, încercând un zbor scurt şi disperat. Jenny a simţit că se sufocă, pentru că timp de-o fracţiune de secundă şi-a închipuit că ceea ce se prăbuşea prin dreptul privirilor ei înceţoşate era, de fapt, trupul lui Garp, însă imediat s-a liniştit când şi-a încleştat şi mai tare mâna pe glezna băiatului. Apoi s-a pomenit izbită pe jos, aproape strivită cu un şold de platforma scării, când o bucată substanţială din uluc, în care încă se mai afla Garp, s-a desprins de tot şi s-a prăvălit peste ea. Doar când şi-a dat seama că amândoi se aflau aşezaţi vii şi nevătămaţi pe platformă i-a eliberat lui Gaip piciorul din încleştarea mâinii. Pe gamba lui avea să rămână, timp de o săptămână, o vânătaie de toată frumuseţea, având forma aproape perfectă a degetelor ei.

De jos, scena a fost mai mult decât confuză. Decanul Bodger a sesizat mişcarea bruscă a trupurilor de deasupra sa, a auzit zgomotul provocat de ruperea ulucului, a văzut-o pe sora Fields căzând. A văzut şi o bucată din uluc, lungă de vreo trei picioare, prăbuşindu-se în întuneric, dar nu şi copilul. În schimb a văzut ceva ce părea să fie un guguştiuc năpustindu-se în lumina reflectorului, ieşind din raza de lu- mină, dar n-a urmărit mai departe zborul păsării, orbită de reflector şi apoi pierdută în întuneric. Guguştiucul s-a izbit de grilajul de fier al scării şi şi-a frânt gâtul. Aripile s-au înfăşurat în jurul trupului care s-a prăvălit în spirală drept

în jos, ca o minge de rugbi ceva mai moale, spre un punct mult în afara saltelelor instalate la comanda lui Bodger pentru caz de forţă majoră. Văzând pasărea căzând, Bodger a confundat trupul micuţ şi angajat într-o cădere fulgerătoare, cu acela al copilului.

Decanul Bodger era de felul său un om curajos şi tenace, tată a patru copii crescuţi cu severitate. Dăruirea sa pentru munca de menţinere a ordinii în campus nu era motivată într-atât de dorinţa de a-i împiedica pe tineri să se distreze, cât mai degrabă izvora din convingerea personală că aproape nici un accident nu trebuia neapărat să se întâmple şi aproape toate puteau fi evitate cu îndemânare şi asiduitate. Astfel că Bodger a fost convins că va putea prinde copilul în braţe, deoarece în inima lui mereu neliniştită era pregătit exact pentru situaţia în care trebuia să prindă un corp care pica, greu ca plumbul, din întunericul cerului. Decanul avea părul la fel de scurt şi trupul la fel de musculos şi de ciudat proporţionat ca ale unui bull terrier, specie de câine cu care, de altfel, mai avea în comun micimea ochilor, mereu inflamaţi, cu pleoape congestionate şi mijite ca ale unui porc. Şi tot ca lui bull terrier, Bodger se pricepea să plonjeze înainte, ceea ce a făcut şi acum, întinzându-şi braţele fioroase şi nescăpând din ochii lui porcini guguştiucul care se prăvălea.

- Te-am prins, fiule! a răcnit Bodger, îngheţându-i de groază pe băieţii îmbrăcaţi în halatele lor de spital.

Pentru aşa ceva nu erau câtuşi de puţin pregătiţi

.Din fugă, decanul Bodger a făcut un plonjeu după pasăre, care s-a izbit de pieptul lui cu o forţă ce l-a luat prin surprindere, chiar şi pe Bodger. Impactul l-a făcut pe decan să se răsucească şi să cadă pe spate, unde a rămas cu răsuflarea tăiată şi cu gura căscată după aer. Pasărea cu gâtul frânt se afla strânsă în braţele lui; ciocul ei înţepa bărbia aricioasă a lui Bodger. Unul dintre băieţii speriaţi a coborât lumina reflectorului, îndreptând raza de la etajul patru exact asupra decanului. Când Bodger a văzut că strângea la piept un guguştiuc, a azvârlit pasărea moartă peste capetele băieţilor încremeniţi, până în parcare.

În sala de aşteptare de la infirmerie era mare agitaţie. Doctorul Pell sosise între timp şi acum se ocupa de piciorul micului Garp – o rană urâtă, dar superficială, care avea nevoie de o spălătură bună şi de îngrijire, însă nu trebuia suturată. Sora Creen i-a făcut băiatului un antitetanos, iar doctorul Pell i-a scos lui Jenny gozul din ochi; Jenny îşi forţase puţin spatele când se pomenise în braţe cu greutatea lui Garp şi a ulucului, altfel nu păţise nimic. Domnea o atmosferă veselă şi entuziastă, cu excepţia momentelor când Jenny prindea privirea fiului ei; faţă de ceilalţi, Garp se simţea ca un fel de supravieţuitor erou, dar trebuie că în sinea lui se întreba cu teamă cum o să se poarte Jenny cu el după ce-or să se întoarcă la ei acasă.

În aceeaşi seară, decanul Bodger a devenit unul dintre puţinii oameni de la Colegiul Steering care au reuşit vreodată să câştige afecţiunea lui Jenny. A luat-o deoparte şi i-a mărturisit că, dacă ea socotea necesar, el va fi bucuros să-l muştruluiască pe băiat – dacă Jenny considera că, venind din partea lui, muş- truluiala ar fi făcut o impresie mult mai profundă decât orice perdaf i-ar fi tras ea, Jenny i-a mulţumit pentru ofertă şi amândoi s-au gândit ce avertisment să-i dea lui Garp ca să-l impresioneze mai tare. Bodger şi-a scuturat penele de pe piept şi şi-a aranjat cămaşa ce dădea să iasă, precum umplutura de cremă la o prăjitură, de sub vesta strâmtă. Apoi, pe nepusă masă, i-a anunţat pe cei din sală, care se puseseră la taclale, că ar dori să rămână puţin singur cu Garp. Toţi s-au grăbit să iasă. Garp a încercat s-o şteargă împreună cu Jenny, însă ea l-a oprit.

- Nu. *Decanul* vrea să stea de vorbă cu tine.

Şi au rămas singuri. Garp nu ştia ce era ăla un decan.

- Mama ta se află aici la cârma unei nave greu de pilotat, nu-i aşa, băiete? l-a întrebat Bodger.

Garp n-a priceput, dar a dat din cap.

- Şi se descurcă destul de bine, ascultă-mă pe mine, a mai zis decanul Bodger. Ar trebui să aibă un fiu în care să poată avea *încredere*. înţelegi ce înseamnă *încredere,* băiete?

-Nu.

- înseamnă: poate ea să creadă că vei fi acolo unde *zici* că eşti? Poate ea să creadă că niciodată nu vei face ceea ce nu trebuie să faci? *Asta* înseamnă încredere, băiete, a spus Bodger. Crezi că mama ta poate să aibă încredere în tine?
-Da.
- Îţi place să locuieşti aici? l-a întrebat Bodger.
Ştia foarte bine că băiatului îi plăcea; Jenny îi sugerase să atingă acest punct sensibil al lui Garp.
-Da.
- Cum auzi că mă strigă băieţii?
- „Câine turbat”? a întrebat Garp nesigur. îi *auzise* pe băieţi în infirmerie spunând despre *cineva* că era „câine turbat”, şi decanul Bodger i se părea lui Garp că semăna cu un câine turbat.
Dar decanul a făcut o faţă mirată, avea destule porecle, pe asta însă n-o auzise încă.
- Voiam să zic că băieţii mi se adresează cu Domnule, a spus Bodger, şi era bucuros că Garp se dovedea un copil sensibil – sesizase tonul jignit din vocea decanului.
- Da, domnule.
- Şi îţi place *cu adevărat* să locuieşti aici? a repetat decanul.
- Da, domnule.
- Ei bine, dacă mai ieşi *vreodată* pe scara aia de incendiu sau pe oriunde altundeva aproape de acoperiş, nu vei mai avea *voie* să locuieşti aici. înţelegi ce-ţi spun?
- – Da, domnule.
- Atunci fii un băieţel cuminte pentru mama ta, altfel va trebui să te muţi în altă parte, într-un loc străin şi foarte depărtat.

Garp s-a simţit cuprins de un fel de întunecime, asemănătoare cu întunecimea şi senzaţia de a fi foarte departe, cum probabil că se simţise cât zăcuse în uluc, la patru etaje deasupra locului unde lumea se afla în siguranţă. A început să plângă, dar Bodger i-a apucat bărbia între degetul său mare, butucănos, de decan, şi arătător; i-a răsucit uşor capul într-o parte şi în alta.

- Nu-ţi dezamăgi *niciodată* mama, băiete, i-a mai spus Bodger. Dacă o vei face, te vei simţi rău toată viaţa ta, aşa cum te simţi acum.

„Săracul Bodger, îmi voia numai binele, va scrie Garp. *M-am* simţit rău aproape toată viaţa şi *am* dezamăgit-o pe mama. Dar înţelegerea lui Bodger asupra a ceea ce se întâmplă *cu adevărat* în lume este îndoielnică, la fel ca a oricui altcuiva.”

înţelegerea îndoielnică la care se va referi Garp era iluzia cu care avea să trăiască Bodger în ultimii lui ani de viaţă: anume că el nu un guguştiuc prinsese în braţe, ci pe Garp care se prăbuşea de pe acoperiş. Fără îndoială că, la anii lui înaintaţi, momentul respectiv va însemna tot atât de mult pentru mărinimosul Bodger ca şi când *l-ar fi prins* pe Garp.

Percepţia decanului Bodger asupra realităţii era adesea denaturată. Părăsind infirmeria, decanul a descoperit că cineva demontase reflectorul de pe capota maşinii. Furios la culme, a luat la tind toate camerele pacienţilor, chiar şi pe cele ale contagioşilor.

- Lumina aceea va cădea într-o bună zi asupra celui care-a luat-o! ameninţa Bodger, dar nimeni nu-şi recunoştea vinovăţia.

Jenny era sigură că Meckler fusese făptaşul, însă n-avea dovezi. Decanul Bodger a plecat acasă fără lumină. Două zile mai târziu s-a prezentat la infirmerie bolnav de gripă, luată de la cine ştie cine, şi a primit îngrijiri ca pacient ambulatoriu. Jenny s-a arătat plină de solicitudine.

Şi au mai trecut patru zile până când Bodger a avut motive să se uite în torpedo. Cu nasul curgând şi strănutând tot timpul, decanul patrula campusul la ceas de noapte – avea un reflector nou instalat pe capotă – când numai ce-l opreşte un poliţist proaspăt recrutat din corpul de pază al campusului.

- Pentru numele lui Dumnezeu, eu sunt decanul, a protestat Bodger în faţa tânărului care tremura tot.

- Nu am cum să fiu sigur de acest lucru, domnule, a replicat el. Am primit ordin să nu las pe nimeni să conducă pe alei.

- Ar fi trebuit să ţi se spună să nu te-ncurci cu decanul Bodger!

- Şi asta mi s-a spus, domnule, dar eu nu *ştiu* că dumneavoastră sunteţi decanul Bodger.

- Ei bine, a spus Bodger – care, în sinea lui, era încântat de conştiinciozitatea lipsită de umor a tânărului poliţist –, pot, bineînţeles, să-ţi dovedesc cine *sunt*.

În clipa aceea, decanul Bodger şi-a amintit că permisul lui de conducere expirase, astfel că a hotărât să-i arate certificatul de înmatriculare. Când a deschis uşiţa torpedoului, a dat peste guguştiucul mort.

Meckler lovise din nou; şi, ca şi alte dăţi, nu existau dovezi. Guguştiucul nu era din cale-afară de descompus, viermii nu se zvârcoleau în el (încă), în schimb compartimentul de la bordul maşinii decanului Bodger era năpădit de păduchi. Guguştiucul era mort de atâta vreme, încât păduchii îşi căutau un cămin nou. Decanul şi-a găsit certificatul cât de repede a putut, dar tânărul poliţist nu-şi putea lua ochii de la guguştiuc.

- Mi s-a spus mie că ăştia simt o adevărată belea aici, a zis poliţistul. Mi s-a spus mie că ăştia se bagă peste tot.

Băieţii se bagă peste tot, a mormăit decanul. Guguştiu- cii sunt relativ inofensivi, însă în cazul *băieţilor* trebuie să fii cu ochii- n patru

.O vreme, care lui Garp i s-a părut tare lungă şi nemeritată, Jenny a fost cu ochii pe *el* tot timpul. Şi înainte fusese tot timpul cu ochii pe el, dar se deprinsese şi să aibă încredere în el. Acum voia să-l facă pe Garp să o convingă de faptul că putea încă o dată să aibă încredere în el.

Într-o comunitate mică aşa cum era Steering, veştile se răspândesc mai iute decât limbricii. Povestea despre cum s-a căţărat Garp pe acoperişul anexei de la infirmerie şi cum mama lui n-a ştiut că era acolo a dat naştere la un sentiment de suspiciune faţă de amândoi – faţă de Garp, ca un copil care putea să-i influenţeze în rău pe alţi copii, iar faţă de Jenny, ca o mamă care n-avea grijă de copilul ei. Bineînţeles că, o vreme, Garp nu şi-a dat seama că exista vreo discriminare, însă Jenny, care sesiza imediat discriminările (şi la fel de repede le anticipa), a simţit încă o dată că oamenii făceau tot felul de presupuneri nedrepte. Puştiul ei de cinci ani scăpase pe acoperiş; semn, nu-i aşa?, că ea nu a avut niciodată grijă de el aşa cum trebuie. Concluzia – el era în mod clar un copil bizar.

Unui băiat fără tată, spuneau unii, îi stă capul numai la blestemăţii.

JE ciudat, va scrie Garp, că familia care avea să *mă* convingă de unicitatea mea n-a fost niciodată aproape de inima mamei. Mama era o femeie practică, ea credea în dovezi şi rezultate. Credea în Bodger, de pildă, pentru că ceea ce făcea un decan era cel puţin limpede. Credea în *anumite* profesii: cea de profesor de istorie, de antrenor de lupte greco-ro- mane – de infirmieră, desigur. Dar familia care m-a convins pe mine de propria mea unicitate n-a fost niciodată o familie pe care mama s-o respecte. Mama credea că familia Percy nu *făcea* nimic."

Jenny Fields nu era chiar singura care avea această convingere. Deşi deţinea un titlu, Stewart Percy nu avea o slujbă adevărată. Fusese numit secretarul Colegiului Steering, dar nimeni nu l-a văzut vreodată bătând la maşină. De fapt, el însuşi avea o secretară, însă nimeni nu ştia cu siguranţă *ce* anume putea ea să bată la maşină. O vreme, s-a crezut că Stewart Percy avea ceva legături cu Asociaţia Absolvenţilor de la Steering, un grup de absolvenţi atât de influenţi din pricina averilor şi atât de sentimentali din pricina nostalgiei, încât se bucurau de o

stimă deosebită din partea administraţiei şcolii. Dar preşedintele asociaţiei susţinea că Stewart Percy era mult prea antipatizat de tinerii absolvenţi, ca să fie de vreun folos grupului. Tinerii absolvenţi îşi aminteau de Percy de pe vremea când fuseseră elevi.

Stewart Percy nu era simpatizat nici de elevi, căci şi ei îl bănuiau că nu făcea nimic.

Era un bărbat corpolent şi roşu la faţă, cu un piept ce dădea impresia că era umflat ca un butoi, dar care în orice moment se putea dovedi a fi doar un pântec – genul acela de piept bombat bărbăteşte, care brusc poate să cadă şi să facă să plesnească nasturii de la vesta de tweed ce-l încătuşează, săl- tând în sus cravata dungată în culorile Colegiului Steering. „Sânge şi cer senin", botezase Garp respectivele culori.Părul lui Stewart Percy, căruia nevastă-sa îi spunea Stewie – deşi o generaţie întreagă de elevi de la Steering îl poreclise Burtă Mare –, era tuns perie şi avea nuanţa Argintului Nobil. Băieţii spuneau că Stewart îşi purta părul tuns perie ca să se asemene cu un portavion[1], şi asta din pricină că Stewart făcuse armata la Marină în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Contribuţia sa la programa Colegiului Steering consta într-un singur curs, pe care-l predase timp de cincisprezece ani – adică atât cât i-a trebuit Catedrei de Istorie să prindă curaj şi să dovedească suficientă lipsă de respect pentru a-i interzice să-l mai predea. Timp de cincisprezece ani, cursul acesta a fost un motiv de stinghereală pentru toţi. Doar bobocii de la Steering, care erau neştiutori, se lăsau convinşi să se înscrie la el. Cursul se numea „Felia mea de Pacific" şi se ocupa doar de acele lupte navale din timpul celui de-al Doilea Război Mondial la care Stewart Percy luase parte personal. Şi anume două. Bibliografie nu exista, în afară de prelegerile lui Stewart şi de colecţia lui personală de diapozitive. Diapozitivele fuseseră făcute după fotografii alb-negru vechi, printr-un interesant proces de înceţoşare. Timp de o săptămână memorabilă, uneori şi mai mult, diapozitivele prezentau permisia pe care şi-o petrecuse Stewart pe litoralul insulelor Hawaii, unde o cunoscuse şi se însurase cu soţia lui, Midge.

- Atenţie, băieţi, ea nu este o *băştinaşă*, spunea el conştiincios elevilor (deşi, în diapozitivul cenuşiu, era greu de spus *ce* anume era ea). Venise doar în *vizită* acolo, nu se *trăgea* de acolo, specifica Stewart.

Şi urma un şir nesfârşit de diapozitive cu părul blond-ce- nuşiu al lui Midge.

Toţi copiii Percy erau blonzi, şi puteai bănui că într-o bună zi părul lor va căpăta şi el culoarea Argintului Nobil, la fel ca al lui Stewie, pe care elevii de la Steering din vremea lui Garp îl porecliseră după un fel de mâncare ce li se servea la cantina şcolii cel puţin o dată pe săptămână: Tocană Grasă[2]. Tocana grasă era gătită dintr-un alt fel de mâncare servit săptămânal la cantina Steering şi denumit: Carne Capcană[3]. Dar Jenny Fields obişnuia să spună că Stewart Percy era făcut în întregime din păr de culoarea Argintului Nobil.

Şi indiferent că-i ziceau Burtă Mare sau Tocană. Grasă, se presupunea că băieţii care se înscriau la cursul „Felia mea de Pacific" al lui Stewart Percy ştiau dinainte că Midge nu era o băştinaşă hawaiiană, deşi unora dintre ei chiar trebuia să li se spună acest lucru. Ceea ce ştiau cei mai isteţi dintre ei, şi ceea ce majoritatea membrilor comunităţii de la Steering ştia aproape de la naştere – un aspect care apoi devenea ţinta dispreţului lor tăcut – era faptul că Stewart Percy se însurase cu Midge *Steering*. Ea era ultima Steering. Prinţesa necontestată a Colegiului Steering – nici un director nu izbutise încă s-o detroneze. Stewart Percy se însurase cu un purcoi atât de mare de bani, încât nu era *obligat* să facă altceva decât să rămână însurat.

---

1 *Flat top*, în lb. engl.: 1. (fam.) portavion; 2. păr tuns perie (n. trad.)

2 Joc de cuvinte intraductibil: stew, în lb. engl., fiertură, tocană, (n. trad.)

3 În text *Mystery Meat;* joc de cuvinte intraductibil: *mistery ship*, în lb. engl., vas cursă împotriva bărcilor (ist. mar.) – cu referire la cursul de .istorie" pe care-l ţinea Stewart Percy; *meat*, în lb. engl., carne.

De câte ori se gândea la banii lui Midge Steering, tatăl lui Jenny Fields, regele încălţămintei, era cuprins de o stare de neliniște.

„Midge era atât de imbecilă, va scrie Jenny Fields în autobiografia ei, încât s-a dus în vacanţă în Hawaii, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Şi era de-o asemenea imbecilitate *totală* – va mai scrie Jenny – încât a fost în stare să se îndrăgostească de Stewart Percy şi aproape imediat s-a şi pornit să-i toarne plozi cu capete seci şi părul ca Argintul Nobil – nici măcar n-a aşteptat să se termine războiul. Şi când s-a *terminat* războiul, s-a-ntors cu el şi cu familia ei tot mai numeroasă înapoi la Steering. Şi a cerut şcolii să-i dea lui Stewie al ei o slujbă."

„Când eram eu mic, va scrie Garp, erau deja trei sau patru Percy mici, şi încă şi mai mulţi – parcă tot timpul mai mulţi – pe drum."

În legătură cu sarcinile fără număr ale lui Midge Percy, Jenny Fields compusese un catren răutăcios:

Ce zace-n pântec la Midge Percy, rotund foarte şi tare blond?
De fapt, ce altceva ar putea fi?
O bilă de păr Argint Nobil.

„Mama mea nu era o scriitoare bună, va scrie Garp, referindu-se la autobiografia ei. Dar ca poetă era şi mai deplorabilă." Totuşi, când Garp avea cinci ani, era prea mic să i se spună asemenea poezii. Şi ce oare o făcea pe Jenny Fields să fie atât de puţin binevoitoare în ceea ce-i privea pe Stewart şi pe Midge?

Jenny ştia că Tocană Grasă o privea cam de sus. Dar Jenny nu comenta în nici un fel acest lucru, era doar precaută. Iar Garp era tovarăşul de joacă al copiilor Percy, care nu aveau voie să-l viziteze în anexa infirmeriei.

- Crede-mă că pentru copii e mai bună casa noastră, îi spusese odată Midge lui Jenny la telefon. Adică – şi scosese un hohot scurt – aici nu cred c-ar putea *lua* ceva.

Decât nişte prostie, comentase Jenny în gândul ei, dar cu glas tare se mulţumise să răspundă:

- Ştiu cine e contagios şi cine nu. Şi nimeni nu se joacă pe acoperiş.

Dar, ce-i drept e drept: Jenny ştia că reşedinţa Percy, fosta reşedinţă Steering, era o casă confortabilă pentru copii. Duşumele acoperite cu covoare, spaţiu suficient, generaţii întregi de jucării pe placul copiilor. O casă bogată. Şi pentru că era îngrijită de servitori, era şi lipsită de constrângeri. Lui Jenny nu-i plăcea defel această lipsă de constrângeri pe care şi-o putea permite familia Percy. În sinea ei, considera că nici Midge şi nici Stewie n-aveau destulă minte să-şi facă griji pentru copiii lor, aşa cum ar fi trebuit; unde mai pui că aveau atât de *mulţi* copii. Te pomeneşti că, atunci când ai o *grămadă* de copii, nu-ţi mai tresare inima pentru fiecare dintre ei? cugete Jenny.

De fapt, Jenny era îngrijorată pentru Garp al ei ori de câte ori se ducea să se joace cu copiii Percy. Şi ea crescuse într-o casă de oameni din clasa de sus, şi ştia foarte bine că nici un copil din clasa de sus nu era apărat împotriva pericolelor în mod miraculos, din simplul motiv că se născuse într-o oarecare securitate, cu un metabolism mai rezistent şi cu o moştenire genetică fermecată. Dar la Colegiul Steering erau destui aceia care păreau să creadă exact acest lucru – deoarece, la o primă vedere, adesea aşa *arătau* lucrurile. Copiii ăştia aristocraţi din familiile respective *aveau* ceva special: părul le stătea la locul lui, pe piele nu apăreau erupţii. Poate că, îşi spunea Jenny, dat fiind faptul că nu-şi doreau nimic, nici nu dădeau semne că ar fi fost stresaţi de ceva. Dar, dacă aşa stăteau lucrurile, era de mirare că nu fusese şi ea ca ei.

Îngrijorarea ei pentru Garp era motivată de câteva constatări concrete în ceea ce privea familia Percy. Copiii alergau de capul lor, ca şi când propria lor mamă îi credea feriţi prin cine ştie ce vrăji de orice primejdie. Aproape albinoşi, cu pielea parcă translucidă, odraslele familiei Percy păreau *într-adevăr* nişte fiinţe cu mult mai magice, dacă nu neapărat mai sănătoase, decât alţi copii. Şi în ciuda sentimentelor pe care le nutreau faţă de Tocană Grasă, cele mai multe familii din cercul profesoral considerau că aceşti copii Percy, şi chiar şi Midge, aveau în mod evident „clasă". Genele puternice, protectoare îşi spuneau cuvântul, gândeau ei.

Într-o bună zi, Jenny l-a văzut pe micul şi oacheşul ei Garp traversând în goană pajiştea din faţa infirmeriei şi îndreptându-se spre casele mult mai elegante, cu obloane verzi şi albe, ale profesorilor; dintre acestea, casa lui Percy

se distingea ca o biserică străveche într-un oraş plin de biserici vechi. Jenny a urmărit cu privirile tribul de copii care se fugăreau pe aleile bine marcate, ferite de primejdii, ale colegiului – şi Garp era cel mai iute de picior dintre ei. Pe urmele lui, un şir de mici Percy împiedicaţi şi blegi – şi alţi câţiva copii care alergau împreună cu turma asta.

Unul dintre ei era Clarence DuGard, al cărui tată preda franceza şi mirosea de parcă nu se spăla niciodată; nu deschidea fereastra nici o clipă toată iarna. Altul – Talbot Mayer-Jones, al cărui tată ştia mai multe despre toată istoria Americii decât ştia Stewart Percy despre felioara lui de Pacific. Era şi Emily Hamilton acolo, care avea opt fraţi şi care va termina o şcoală de fete inferioară Colegiului Steering, exact cu un an înainte ca cei de la Steering să voteze în favoarea acceptării femeilor în mijlocul lor; mama lui Emily se va sinucide, nu neapărat din pricina acestui vot, însă concomitent cu anunţarea rezultatului (ceea ce-l va face pe Stewart Percy să remarce că *aceasta* va fi consecinţa acceptării fetelor la Steering: mai multe sinucideri). Şi uite-i şi pe fraţii Grove, Ira şi Buddy, „din oraş"; tatăl lor făcea parte din personalul de întreţinere al şcolii, iar cazul lor era destul de delicat – se punea problema dacă băieţii să fie încurajaţi să urmeze Colegiul Steering, şi dacă, odată admişi, vor reuşi să se descurce.

Printre dreptunghiurile de iarbă verde şi strălucitoare şi aleile proaspăt asfaltate, îngrădite din toate părţile de clădiri construite din cărămizi atât de mâncate de vreme şi de fără- micioase, încât semănau cu marmura roşie, copiii se fugăreau, urmăriţi de privirile lui Jenny. împreună cu ei – a observat ea cu ciudă – alerga şi câinele familiei Percy: după părerea ei, o potaie bleagă şi fără minte, care de ani de zile sfida legea oraşului cu privire la obligativitatea de a purta lesă, la fel cum membrii familiei Percy făceau paradă de nesocotinţa lor. Câinele, un Terra Nova uriaş, se transformase din căţelandrul care răsturna pubelele de gunoi şi din nepriceputul hoţ de mingi de base-ball, într-o *lichea*.

Într-una din zile, pe când copiii se jucau, câinele sfârtecase o minge de volei – un gest pe care, de obicei, nu-l făcea din răutate. Doar din stângăcie. Dar când băiatul căruia îi aparţinea mingea dezumflată încercase s-o scoată din botul dulăului, acesta îl muşcase – câteva găuri adânci în antebraţ: nu genul acela de muşcătură provocată accidental, orice infirmieră ştia asta. „Bonkers e niţeluş cam surescitat din pricină că-i place să se joace cu copiii, nu de altceva." Aşa spusese Midge Percy, care-l botezase pe câine Bonkers. Îi mai spusese lui Jenny că primise câinele la scurtă vreme după ce-l născuse pe al patrulea copil. Cuvântul *bonkers* însemna „niţel cam nebun", explicase Midge, adăugând că aşa se simţise ea, „niţel cam nebună" după Stewie, după ce-l adusese pe lume pe al patrulea copil al lor. „Eram pur şi simplu *nebună* după el, i se confesase ea lui Jenny, aşa că i-am pus bietului câine numele de Bonkers, ca o dovadă a sentimentelor mele pentru Stewie."

„Midge Percy era nebună în toată regula, va scrie Jenny Fields. Câinele era un criminal, apărat de una din fărâmele alea de logică, firave şi lipsite de judecată, pentru care este vestită marea burghezie a Americii: anume că progeniturile şi animalele aristocraţiei nu puteau să aibă *prea* multă libertate sau să facă rău cuiva. *Alţii* sunt cei care n-ar trebui să supraaglomereze globul sau să aibă voie să dea drumul din lese *propriilor* câini, în schimb câinii şi copiii celor bogaţi au tot dreptul să alerge de capul lor."

„Cotarlele burgheziei", avea să-i numească Garp – atât pe copii, cât şi pe câini.

Şi ar fi fost cu totul de acord cu opinia mamei sale în ceea ce-l privea pe câinele familiei Percy – Bonkers, un Terra Nova dresat pentru aport, era periculos. Un Terra Nova e o rasă de câine cu blana lucioasă, asemănător cu un Saint Bernard negru de la cap la coadă, cu labe membranoase; în general simt lene- voşi şi prietenoşi. Dar pe pajiştea familiei Percy, Bonkers a stricat un joc de fotbal la scor strâns, prăvălindu-se cu cele peste optzeci de kilograme ale sale în spatele micului Garp, care avea doar cinci ani, şi sfâşiindu-i lobul stâng al urechii – retezându-i cu această ocazie şi o parte din restul urechii. Probabil că Bonkers ar fi înhăţat *toată* urechea, dar era un câine care dovedea o lipsă crasă de concentrare. Ceilalţi copii au luat-o la fugă care încotro.

- Bonkie l-a muşcat pe unu', a anunţat o progenitură Percy, trăgând-o pe Midge de la telefon.

Unul dintre obiceiurile familiei Percy era acela de a pune un *-y* sau un *-ie* la sfârşitul al aproape fiecărui nume al membrilor familiei. Astfel, copiilor – Stewart (fr.), Randolph, William, Cushman (o fetiţă) şi Bainbridge (o altă fetiţă) – li se spunea Stewie Doi, Dopey[1], Willie Ţiuitorul, Cushie, iar ultima era Pooh. Săraca Bainbridge, al cărei nume nu prea se lăsa terminat în *-y* sau *-ie*, era de asemenea ultima din familie care purta scutece; astfel că, din dorinţa de-o sclipitoare inteligenţă de a i se găsi un nume în acelaşi timp descriptiv şi literar, a fost botezată Pooh[2].

Cea care s-a agăţat de braţul lui Midge şi i-a spus „Bonkie l-a muşcat pe unu'„ era Cushie.

- Pe cine-a înhăţat de data asta? s-a interesat Tocană Grasă şi a pus mâna pe o rachetă de *squash*[3], ca şi când era gata să se ocupe de problemă, numai că era complet dezbrăcat; aşa că Midge şi-a legat mai strâns capotul şi s-a pregătit să fie prima persoană adultă care să se repeadă afară şi să cerceteze stricăciunile.

Stewart Percy stătea de obicei dezbrăcat în casă. Nimeni n-ar fi putut spune de ce. Poate ca să se elibereze de tensiunea pe care i-o provoca faptul că era *atât* de îmbrăcat atunci când umbla lela prin campusul Steering, tăind frunze la câini şi etalându-şi Argintul Nobil, şi poate că şi din necesitate – căci, dacă judecai după toate procreările de care era răspunzător, e de *presupus* că acasă umbla adesea în pielea goală.

- Bonkie l-a muşcat pe Garp, a piuit micuţa Cushie Percy.

Nici Stewart şi nici Midge n-au băgat de seamă că Garp
era acolo, în prag, cu toată partea stângă a capului însângerată şi sfâşiată.

- Doamna Percy? a şoptit Garp, dar nu suficient de tare ca să fie auzit.

- Garp a fost, carevasăzică? s-a lămurit Tocană Grasă. Aplecându-se ca să pună racheta de *squash* înapoi în debara, a scos un vânt. Midge l-a săgetat cu privirea. Deci Bonkie l-a muşcat pe Garp, a cugetat el cu voce tare. Păi, cel puţin are gusturi bune câinele ăsta, nu-i aşa?

- Vai, Stewie, a exclamat Midge şi din gâtlej i-a scăpat un hohot scurt ca un scuipat. Garp e doar un băieţel.

Şi uite-l colo, gata să leşine, cu sângele curgându-i pe covorul scump din hol, un covor care se întindea, de fapt, fără o încreţitură sau vreo îndoitură, pe toată suprafaţa a patru dintre uriaşele camere de la parter.

Cushie Percy, a cărei tinereţe avea să se sfârşească pe când se chinuia să aducă pe lume primul şi unicul ei copil, a dat cu ochii de Garp care sângera pe moştenirea familiei Steering: colosalul covor.

- Ah, ce indecent! a ţipat ea şi s-a repezit pe uşă afară.

- Vai, o să trebuiască s-o chem pe mama ta, i-a spus Midge lui Garp care simţea cum îl ia cu ameţeală şi încă îi mai răsuna în urechea înjumătăţită mârâitul şi leorpăitul ditamai dulăului.

Ani de zile Garp avea să interpreteze greşit acel „Ah, ce indecent" al lui Cushie Percy. După părerea lui, ea nu se referise la urechea lui sfâşiată, ci la goliciunea cenuşie şi remarcabilă a tatălui ei, care umplea holul. *Asta* era indecent în opinia lui Garp: bărbatul ăla argintiu, cu pântecele ca un butoi, fost căpitan de marină, care se apropia de el gol puşcă dinspre spaţiul deschis al scării în spirală ce se înălţa în casa Percy.

Stewart Percy a îngenuncheat în faţa lui Garp şi a cercetat curios chipul însângerat al băiatului; Tocană Grasă nu părea să-şi îndrepte atenţia spre urechea sfârtecată, încât Garp s-a întrebat dacă n-ar trebui să-l lămurească pe bărbatul ăla imens în pielea goală unde era de fapt rana. Numai că pe Stewart Percy nu rana îl interesa. Ci se uita la ochii căprui şi luminoşi ai lui Garp, la culoarea şi forma lor, şi părea să fie tot mai convins de un anumit lucru, pentru că a dat sec din cap şi s-a adresat unei Midge blonde şi neghioabe:

„Jap-

Mulţi ani vor trece până va înţelege Garp pe de-a-ntregul şi această remarcă.

---

1 *Squash* în lb. engl., joc cu mingi şi rachete, asemănător tenisului, (n. trad.)

-Mi-am petrecut destui ani în Pacific, a continuat Stewart Percy către Midge, ca să recunosc ochii japilor atunci când îi văd. Ţi-am *zis* că ăla era japonez.

Ăla la care se referea Stewart Percy îl reprezenta pe cel ce, în mintea lui Stewie, putea fi definit ca tatăl lui Garp. Iar Stewart Percy, din experienţa acumulată în felia lui de Pacific, hotărâse că tatăl lui Garp era japonez.

„În acel moment, va scrie Garp, am crezut că «jap» era un cuvânt care însemna că mi se dusese toată urechea."

- N-are rost s-o chemi pe maică-sa, i-a spus Stewie lui Midge. Du-l tu la infirmerie. E infirmieră, nu-i aşa? *Ea va şti* ce să facă.

Avea dreptate, Jenny ştia.

- De ce nu-l aduci pe câine aici? a întrebat-o ea pe Midge, în timp ce spăla cu multă grijă în jurul a ceea ce mai rămăsese din mica ureche a lui Garp.
- Pe Bonkers? s-a mirat Midge.
- Adu-l aici, să-i fac o injecţie.
- O injecţie? a pufnit Midge în râs. Adică vrei să zici că există *o injecţie* care să-l aducă în starea să nu mai muşte pe nimeni?
- Nu. Adică vreau să spun că ai putea să-ţi economiseşti banii – în loc să-l duci la un veterinar. Adică vreau să spun că există o injecţie care să-l aducă în starea de a fi *mort*. Genul *ăla* de injecţie. *Atunci* n-o să mai muşte pe nimeni.

„Astfel a început războiul cu Percy, va scrie Garp. Pentru mama, cred eu, era o luptă de clasă, cum erau toate războaiele – mi-a spus ea mai târziu.;. Pentru mine a fost o lecţie să mă feresc de Bonkers. Şi de toţi ceilalţi Percy."

Stewart Percy i-a trimis un bilet lui Jenny Fields la secretariatul şcolii. „Nu pot să cred că vrei cu adevărat să-l adormim pe vecie pe Bonkers", scrisese el în bilet.

- Ba poţi să fii la fel de sigur ca de cura[9] tău gras că asta vreau, l-a asigurat Jenny la telefon. Sau cel puţin să-l pun pentru vecie în laţ.
- Ce rost are să ai un câine, dacă nu poate alerga liber? a protestat Stewart.
- Atunci omoară-l.
- Bonkers a făcut toate vaccinurile, mulţam pentru sfat. E un câine blând, zău aşa. Numai să nu fie provocat.

„În mod evident, va scrie Garp, Tocană Grasă considera că Bonkers fusese provocat *de japoneza* mea."

- Ce-i aia „gusturi bune"? a-ntrebat-o micuţul Garp pe Jenny.

Se găsea la infirmerie, unde doctorul Pell îi cosea urechea; Jenny i-a amintit doctorului că micuţul făcuse de curând un antitetanos.

- Gusturi bune? a repetat Jenny.

Cu aspectul ei bizar, urechea amputată avea să-l oblige pe Garp să poarte toată viaţa părul lung, împotriva căruia se va plânge adesea.

- Tocană Grasă a zis că Bonkers are „gusturi bune", i-a răspuns Garp.
- Pentru că te-a muşcat pe tine?
- Aşa cred. Ce-i aia?

Jenny ştia, bineînţeles. Dar lui i-a spus:

- înseamnă că Bonkers a ştiut probabil că tu erai copilul cel mai gustos din toată ceata aia de copii.
- Şi sunt?
- Bineînţeles.
- Da' de unde ştia Bonkers?
- *Eu* n-am de unde să ştiu asta.
- Ce-i aia „jap"? a mai întrebat Garp.
- Ţi-a zis ţie Tocană Grasă aşa?
- Nu. Cred că zicea de urechea mea.
- Aha, da, urechea ta, a făcut Jenny. înseamnă că ai urechi *speciale*.

În sinea ei, însă, nu era hotărâtă dacă să-i spună lui Garp *acum* ce gândea ea despre familia Percy, sau dacă băiatul semăna suficient de mult cu ea ca să profite în alt moment, mai important şi mai îndepărtat în timp, de pe urma experienţei mâniei ei. Poate că, şi-a zis ea, ar trebui să-i păstrez bucăţica asta pentru ziua când se va putea *folosi* de ea. Căci cu ochii minţii Jenny vedea întotdeauna desfăşurându-se în faţa ei alte şi alte bătălii, mai multe şi mai teribile.

„Mama părea să aibă nevoie de un duşman, va scrie Garp. Real sau imaginar, duşmanul o ajuta pe mama să vadă cum trebuia ca să se comporte şi cum să mă educe pe mine. Nu

avea instincte naturale în ceea ce privea rolul ei de mamă; de fapt, cred că mama se îndoia că se întâmpla *ceva* natural pe lumea asta. Era conştientă de sine şi cumpănită până la exagerare.”

În acei primi ani ai lui Garp, duşmanul lui Jenny devenise lumea aşa cum o înţelegea Tocană Grasă. Etapa aceea ar putea fi denumită „Pregătirea lui Garp pentru Steering”.

Jenny i-a urmărit părul cum creştea şi acoperea golurile lăsate în ureche de fragmentele ce lipseau. Era surprinsă de frumuseţea lui Garp, deoarece frumuseţea nu fusese un factor determinant în relaţia ei cu sergentul-major Garp. Jenny Fields nici nu băgase de seamă dacă sergentul fusese frumos sau nu. Dar tânărul Garp era frumos, asta vedea şi ea, deşi rămânea mic de statură – de parcă se născuse anume ca să încapă în spaţiul turelei sferice.

Copiii (care alergau pe aleile Colegiului Steering, pe dreptunghiurile de iarbă şi pe terenurile de joacă) deveneau tot mai stângaci şi mai complexaţi pe măsură ce Jenny îi vedea crescând. N-a trecut mult şi Clarence DuGard a avut nevoie de ochelari, pe care apoi îi va sparge tot timpul; de-a lungul anilor, Jenny îl va trata de nenumărate ori de infecţii la urechi şi o dată de o fractură de nas. Talbot Mayer-Jones începuse să vorbească sâsâit; la trup era otova, ca o sticlă, altfel simpatic din fire, şi pe deasupra mai avea şi o sinuzită care ameninţa să se cronicizeze. Emily Hamilton s-a înălţat atât de mult, încât genunchii şi coatele îi erau veşnic julite şi sângerânde din pricină că se împiedica tot timpul şi cădea, iar felul în care sânii ei mici îşi afirmau formele o făcea pe Jenny să tresară – uneori îşi dorea să fi avut o fată. Ira şi Buddy Grove, „de la oraş”, aveau gleznele groase, la fel şi încheieturile mâinilor şi gâturile, iar degetele le erau mereu mânjite şi zgâriate din cauză că şi le băgau peste tot prin atelierul de întreţinere al tatălui lor. S-au înălţat şi copiii Percy, blonzi, de-o curăţenie metalică, ochii lor având culoarea ghe- ţii mate de pe apa uşor sărată a râului Steering ce se scurgea prin mlaştinile sărate până în marea din apropiere.

Stewart Jr., căruia i se spunea şi Stewie Doi, va fi absolvit cursurile de la Steering înainte ca Garp să împlinească măcar vârsta de a intra la şcoală; Jenny îl va îngriji de două ori pentru o gleznă scrântită şi o dată pentru gonoree. Mai târziu, Stewi

eDoi va trece prin Institutul Harvard de Comerţ şi Management, printr-o infecţie cu stafilococi şi printr-un divorţ.

Lui Randolph Percy i se va spune Dopey până în ziua morţii (din pricina unui atac de cord, la numai treizeci şi cinci de ani; era un procreator, după placul inimii tatălui său cel gras, el însuşi tată a cinci copii). Dopey n-a reuşit niciodată să termine Colegiul Steering, dar s-a transferat cu succes la o altă şcoală şi, după o vreme, a absolvit-o. Într-o bună zi, Midge a strigat în sufrageria duminicală: „Dopey al nostru e mort!" Porecla lui a răsunat atât de îngrozitor în acel context, încât după moartea lui familia a început în sfârşit să-l pomenească sub numele de Randolph.

William Percy, Willy Ţiuitorul, era jenat, spre cinstea lui, de porecla asta stupidă, şi deşi era cu trei ani mai mare decât Garp, a legat cu el o prietenie plină de generozitate atunci când el a ajuns în ultima clasă de liceu iar Garp abia intra în prima. Lui Jenny i-a plăcut întotdeauna de William, căruia îi spunea pe numele întreg, William. L-a tratat de multe ori de bronşită şi a fost într-atât de tulburată când a aflat că a murit (în război, imediat după ce a absolvit Universitatea Yale), încât le-a scris chiar şi o scrisoare de condoleanţe lui Midge şi lui Tocană Grasă.

Cât despre fetele Percy, Cushie va avea şi ea parte de experienţe sexuale (în care Garp va ajunge chiar să joace un mic rol; erau aproape de aceeaşi vârstă). Iar săraca Bainbridge, cea mai mică dintre copiii Percy, care fusese blestemată să i se spună Pooh, va fi scutită de confruntarea *ei* cu Garp până când Garp va ajunge în floarea vârstei.

Pe toţi aceşti copii, cât şi pe Garp al ei, Jenny i-a văzut crescând. În timp ce Jenny aştepta ca Garp să fie suficient de copt pentru a intra la Steering, Bonkers, fiara cea neagră, a îmbătrânit foarte mult şi a devenit mai greoi – dar nu şi ştirb, după cum a remarcat Jenny. Iar Garp era mereu cu ochii în patru când era vorba de el, chiar şi după ce Bonkers a încetat să mai alerge cu ceata de copii; când se furişa greoi prin spatele coloanelor albe ale casei Percy – cu blana împâslită, şi încâlcită, şi zburlită, ca un scaiete în noapte –, Garp nu-l scăpa o clipă din ochi. Câte un copil mai mic, sau cineva abia mutat în vecinătate, care se apropia prea mult, se alegea imediat cu o muşcătură. Jenny ţinea

socoteala suturilor şi a bucăţilor de carne lipsă pentru care huiduma de dulău se făcea direct răspunzător, dar Tocană Grasă îndura toate reproşurile lui Jenny, şi Bonkers continua să trăiască.

„Cred că mama ajunsese să ţină la prezenţa acelui animal, deşi n-ar fi recunoscut-o niciodată, va scrie Garp. Bonkers era însuşi duşmanul Percy întrupat şi viu – făcut din muşchi, blană şi halenă fetidă. Sunt convins că mamei îi făcea plăcere să-l vadă pe bătrânul câine cum pierde din puteri în timp ce eu creşteam."

Când Garp a fost destul de copt ca să intre la Steering, Bonkers cel negru împlinise paisprezece ani. Când Garp a intrat la Steering, Jenny Fields căpătase câteva fire de Argint Nobil ale ei proprii. Când Garp a început colegiul, Jenny urmase toate cursurile ce meritau să fie urmate şi le înşirase pe listă în ordinea valorii lor universale şi a gradului de amuzament. Când Garp a ajuns elev la Steering, Jenny Fields primise darul tradiţional pe care-l primeau profesorii şi personalul administrativ pentru cincisprezece ani de serviciu neîntrerupt: faimoasele farfurii Steering de dineu. Austerele clădiri de cărămidă ale liceului, inclusiv anexa infirmeriei, erau reprezentate pe suprafaţa lată, unde se punea mâncare, a farfuriilor, în culorile vii ale Colegiului Steering. Bunele şi dragele culori roşu şi albastru – sânge şi cer senin.

Ce voia el să devină când avea să fie mare

În 1781, văduva şi copiii lui Everett Steering au fondat Şcoala Medie Steering, cum a fost ea denumită la început, deoarece Everett Steering îşi anunţase familia, în timp ce tranşa ultima lui gâscă de Crăciun, că singura lui dezamăgire în ceea ce privea oraşul *său* era aceea că nu-şi înzestrase propriii băieţi cu o şcoală capabilă să-i pregătească pentru o educaţie superioară. De fiicele sale nu pomenise nici un cuvânt. El era constructor de nave într-un sat a cărui legătură dintotdeauna cu marea era un râu condamnat. Everett ştia că râul era condamnat. Era un om deştept, cu o fire nu prea veselă, dar după masa de Crăciun şi-a îngăduit o bătaie cu bulgări împreună cu băieţii şi fetele sale. A murit de apoplexie înainte de căderea nopţii. Everett Steering avea şaptezeci şi doi de ani; până şi băieţii şi fetele sale erau prea mari de-acum pentru bătăi cu

bulgări, dar el a avut tot dreptul să spună că oraşul Steering era oraşul *său*.

Oraşul fusese botezat după numele lui într-un exces de entuziasm, când localitatea şi-a câştigat independenţa după încheierea Războiului Revoluţionar. Everett Steering organizase instalarea tunurilor cu afet în punctele strategice de-a lungul malului râului; tunurile erau menite să descurajeze un atac care n-a avut loc niciodată – din partea britanicilor, despre care se credea că vor naviga dinspre mare, prin Great Bay[1], pe râu în sus. Pe atunci râul se numea Great River[2], dar după război a primit numele de Steering; iar oraşul, care nu avea un nume propriu-zis – întotdeauna fusese denumit Meadows[3], din cauză că se înălţa pe terenul mlăştinos, cu ape sărate şi dulci, aflate la numai câteva mile distanţă de Great Bay –, a primit şi el numele de Steering.

Multe familii din Steering îşi câştigau existenţa de pe urma construcţiilor navale sau a altor afaceri care ajungeau până la ei pe râu în sus, venind dinspre mare; de la bun început, de când primise numele de Meadows, localitatea nu fusese altceva decât un port secundar la Great Bay. Dar atunci când a dat glas dorinţei sale de a înfiinţa o şcoală pentru băieţi, Everett a spus familiei că Steering *nu* va mai fi port multă vreme. Băgase de seamă că râul începuse să se umple de aluviuni.

În toată viaţa lui, Everett Steering n-a spus decât o singură vorbă de duh, şi aceea în familie. Vorba de duh era că unicul râu de pe lume care-i purta numele era plin cu mâl; şi se umplea văzând cu ochii. Terenul era plin de mlaştini şi lunci, de la Steering până la mare, şi dacă oamenii, hotărând că oraşul lor merita să rămână port, nu se grăbeau să adâncească albia râului, Everett ştia că până şi unei bărci cu vâsle îi va fi la un moment dat greu să ajungă din Steering până la Great Bay (cu excepţia

1 *Great Bay* în lb. engl., Golful cel Mare. (n. trad)

2 *Great River* în lb. engl., Râul cel Mare. (n. trad.)

3 *Meadows* în lb. engl., lunci. (n. trad.)

cazurilor când fluxul era foarte mare). Mai ştia şi că fluxul va umple într-o bună zi albia râului din oraşul său natal şi până la Atlantic.

În secolul următor, familia Steering a avut înţelepciunea să-şi investească averea în industria textilă, construind ateliere de-a latul cascadei ce se afla în porţiunea cu apă dulce a râului Steering. Când a izbucnit Războiţii Civil, *singura* îndeletnicire din oraşul Steering, de pe Râul Steering, o ofereau Atelierele Steering. Familia prinsese momentul cel mai propice să iasă din afacerea cu construcţii navale şi să intre în aceea cu textile.

în Steering se mai afla o familie care se îndeletnicea cu construcţiile navale, dar care n-a fost la fel de norocoasă; ultimul vas construit de această familie n-a reuşit să ajungă decât până la jumătatea drumului dintre Steering şi mare. într-o zonă, odată vestiţă, a râului, numită Strâmtoarea, ultimul vas construit în Steering a eşuat pentru totdeauna în mâl şi ani mulţi a putut fi văzut de pe drum, pe jumătate ieşit din apă la vremea fluxului şi în întregime descoperit de reflux. Copiii îşi făcuseră pe el un loc de joacă, până când, într-o bună zi, vasul s-a înclinat într-o parte şi a zdrobit sub greutatea sa câinele unuia dintre ei. Un crescător de porci, un oarecare Gilmore, a recuperat catargele şi le-a folosit ca să înalţe un adăpost pentru animale. Iar la vremea la care Garp a început să înveţe la Steering, echipa de canotaj a colegiului putea să se folosească de schifurile cu opt rame doar la orele fluxului. În timpul refluxului, Râul Steering nu era altceva decât o albie umedă şi plină de mâl de la oraş şi până la mare.

Prin urmare, faptul că în 1781 a fost fondată o şcoală pentru băieţi se datora numai şi numai instinctului lui Everett Steering în ceea ce privea apa. După un secol şi mai bine, şcoala a început să prospere.

„În atâta amar de ani, va scrie Garp, genele perspicace ale familiei Steering au suferit probabil unele diluări; instinctele familiei în ceea ce privea apa s-au degradat, devenind din bune foarte rele." Lui Garp îi făcea plăcere să se exprime astfel când se referea la Midge Steering Percy. „O Steering ale cărei instincte acvatice şi-au trăit traiul, spunea el. Ce ironie minunată, se gândea Garp, că genele Steering pentru simţul apei şi-au epuizat

cromozomii atunci când au ajuns la Midge. Ea avea un simţ al apei atât de pervers, va mai scrie Garp, încât s-a lăsat atrasă de acesta mai întâi spre Hawaii, iar apoi spre Marina Statelor Unite – sub chipul lui Tocană Grasă."

Midge Steering Percy era ultima descendentă în linie directă. După ea nu avea să mai rămână decât Colegiul Steering şi poate că bătrânul Everett prevăzuse chiar şi acest lucru; multe familii lăsau în urma lor mult mai puţin, sau lucruri şi mai rele. În vremea lui Garp, însă, Colegiul Steering încă îşi urma neabătut scopul bine definit: „pregătirea tinerilor pentru învăţământul superior". Iar în ceea ce-l privea pe Garp, el avea o mamă care lua foarte în serios acest scop. Garp însuşi a luat şcoala atât de în serios, încât până şi Everett Steering, care a spus o singură glumă la viaţa lui, ar fi fost încântat.

Garp ştia la ce cursuri să se înscrie şi cine-i vor fi profesorii. Adeseori în aceasta constă diferenţa între a te descurca bine la şcoală şi a te descurca rău. Nu era un elev dotat în adevăratul sens al cuvântului, dar avea direcţie; multe dintre cursurile pe care şi le alesese erau încă proaspete în mintea lui Jenny, iar ea era un instructor bun. Probabil că Garp era la fel de puţin înzestrat nativ pentru ocupaţiile intelectuale ca şi mama lui, în schimb moştenise disciplina ei de fier; stă în firea infirmierelor să-şi stabilească rutine, şi Garp avea încredere în mama lui.

Dacă exista vreo lacună în sfaturile lui Jenny, aceasta era într-un singur domeniu. Nu acordase niciodată atenţie sporturilor de la Steering; nu-i putea oferi lui Garp nici o sugestie în ceea ce privea sporturile pe care le-ar fi putut practica acolo. Îi putea spune că îi va plăcea civilizaţia Asiei Orientale predată de domnul Merrill, mult mai mult decât Anglia în timpul dinastiei Tudor cu domnul Langdell. în schimb, de pildă, Jenny nu cunoştea deosebirea în ceea ce privea plăcerile şi

suferinţele pricinuite de fotbalul european şi cel american. Băgase doar de seamă că fiul ei era mic de înălţime, vânjos, cu un echilibru perfect, iute şi singuratic; şi presupunea că el ştia deja ce sport i-ar fi plăcut să practice. Numai că el nu ştia.

Echipele, după părerea lui, erau o stupizenie. Bunăoară, să vâslești în același timp cu ceilalți, ca un sclav de galeră care-și cufundă vâsla într-o apă împuțită – și râul Steering era o apă împuțită. La suprafața lui pluteau deșeuri și excremente umane – și de fiecare dată spuma apelor sărate care se retrăgeau odată cu refluxul rămânea pe malurile mâloase (un mâl ce avea consistența grăsimii de jambon pusă la frigider). Râul lui Everett Steering nu era plin numai de mâl, însă chiar dacă ar fi fost curat ca lacrima, Garp n-avea stofă de vâslaș și pace. Nici de jucător de tenis. Într-unul dintre primele lui eseuri – în primul său an la Steering – Garp scria: „Nu mă interesează mingile. Mingile stau între sportiv și exercițiul său. La fel și pucul de la hochei sau fluturele de la jocul de badminton – iar patinele sau schiurile se interpun între trup și teren. Și când trupul se îndepărtează și mai mult de competiție printr-un alt instrument de prelungire – cum ar fi racheta, crosa, chiar și un băț – întreaga puritate a mișcării, a forței, a concentrării s-a dus". La cei cincisprezece ani ai săi i se putea deja intui instinctul pentru o estetică personală.

Deoarece era prea mic de statură pentru fotbal, și la fotbal aveai absolută nevoie de o minge, Garp alerga pe distanțe lungi, așa-numitul cros pe teren accidentat, dar nimerea tot timpul în bălți, drept care în acea toamnă mai mult a zăcut răcit.

La deschiderea sezonului sporturilor de iarnă, Jenny era necăjită din pricina agitației continue pe care o manifesta fitil ei; îi reproșa lui Garp că se codea atât să se hotărască ce sport anume să aleagă – doar era atât de simplu. Garp însă nu privea sporturile ca pe o recreere. *Nimic* nu reprezenta o recreere pentru Garp. De la bun început părea convins de faptul că pentru a atinge un scop, indiferent care, trebuia depus un efort deosebit. („Scriitorii nu scriu de plăcere", va nota Garp mai târziu, referindu-se la sine însuși.) încă înainte să știe că va deveni scriitor, sau să știe *ce* voia să devină, tânărul Garp nu părea să facă nimic „din amuzament".

Garp stătea consemnat la infirmerie în ziua în care ar fi urmat să se înscrie la un sport de iarnă. Jenny n-a vrut cu nici un chip să-l lase să se scoale din pat.

- Oricum nu știi la ce vrei să te înscrii, i-a spus ea.

Singurul lucru de care era în stare Garp la acea oră era să tușească.

- E o prostie, fără seamăn, i-a spus Jenny. Ți-ai petrecut cincisprezece ani în comunitatea asta mizerabilă și incultă, și te pierzi cu firea încercând să te hotărăști ce sport să alegi ca să-ți ocupi după-amiezele.

- Nu mi-am găsit sportul care mi se potrivește, mamă, a hârâit Garp. Și *trebuie* să-mi aleg un sport.

-De ce?

- Nu știu, a gemut el.

Și dă-i și tușește.

- Isuse, ascultă-te numai cum tușești, s-a văicărit Jenny. Am să-ți găsesc *eu* un sport. Mă duc la sală și te înscriu la unul dintre ele.

- Nu! a implorat-o Garp.

- Știu mai multe decât tine, e sau nu așa? a replicat Jenny, și aceste cuvinte aveau să devină litania ei în decursul celor patru ani de Steering ai lui Garp.

Garp a căzut înapoi pe perna lui transpirată.

- Nu și în privința *asta*. Ai fost tu la toate cursurile, dar n-ai jucat în nici una dintre *echipe*.

Dacă Jenny Fields și-a dat seama de această scăpare a ei, rară de altfel, nu a recunoscut-o deschis. Era o zi de decembrie

J O. H N I R V I N Otipică, pământul sticlea din pricina zloatei îngheţate peste noapte şi a zăpezii murdărite de noroi de încălţările a opt sute de băieţi. Jenny Fields s-a înfofolit şi a pornit-o târându-şi picioarele prin campusul cufundat în cenuşiul iernii, ca o mamă convinsă şi hotărâtă ce era. Arăta ca o infirmieră pregătită sufleteşte să aducă o cât de firavă speranţă pe frontul rusesc. Astfel s-a apropiat ea de sala de sport a Colegiului Steering. În cei cincisprezece ani de când trăia la Steering, Jenny nu fusese niciodată acolo; habar nu avusese că ar fi fost important să o facă. La capătul celălalt al campusului Steering, mărginit de hectare întregi de terenuri de sport, săli de ho-, chei, terenuri de tenis, ca un fel de secţiune printr-un uriaş muşuroi uman, Jenny a zărit gigantica sală de gimnastică ivindu-se ameninţătoare din zăpada murdară, asemenea unei bătălii pe care nu o anticipase, şi inima ei a fost cuprinsă de îngrijorare şi amărăciune.

Sala de gimnastică şi Vestiarul Seabrook – ca şi stadionul Seabrook şi terenul de hochei Seabrook – îşi primiseră numele de la minunatul sportiv şi as al zborurilor din Primul Război Mondial Miles Seabrook, ale cărui chip şi tors masiv o salutau pe Jenny dintr-un triptic de fotografii expuse într-o vitrină aflată în marele hol de la intrarea în sală. Miles Seabrook, 1909, cu capul vârât într-o cască de fotbal, din piele, şi cu perniţele pentru umeri probabil inutile. Sub fotografia fostului Număr 32 se afla tricoul însuşi, aproape ferfeniţit; decolorat, mâncat de molii, tricoul era pus grămadă în vitrina cu trofee, chiar sub prima fotografie a tripticului Miles Seabrook. Lângă tricou, o notă explicativă: TRICOUL LUI AUTENTIC.

Imaginea centrală a tripticului îl înfăţişa pe Miles Seabrook în postura de portar de hochei – în acele vremuri, portarii purtau apărătoare de genunchi şi umeri; însă chipul curajos îi era descoperit, ochii priveau limpezi şi provocatori, cicatricele îi împânzeau toată faţa. Masivitatea lui Miles Seabrook umplea plasa liliputană. Cum ar fi putut cineva să-i bage gol lui Miles Seabrook, cu labele alea de piele ale lui, iuţi ca labele de pisică şi mari ca cele de urs, cu crosa ca o măciucă şi cu pieptarul umflat, iar patinele semănând cu ghearele lungi ale unui furnicar? Pe lângă fotografiile lui ca fotbalist şi hocheist, erau afişate scorurile

marilor meciuri anuale: în cazul fiecărui sport practicat la Steering, sezonul se încheia când avea loc competiţia tradiţională cu Colegiul Bath, aproape la fel de vechi şi de vestit ca şi Steering, şi rivalul detestat de fiecare elev de la Steering. Netrebnicii băieţi de la Bath, în verdele şi auriul lor (pe vremea lui Garp, aceste culori erau numite vomă şi căcat de sugar). STEERING 7, BATH 6; STEERING 63, BATH 0. Nimeni nu câştiga când era Miles în poartă.

Căpitanul Miles Seabrook, cum era denumit în a treia fotografie din triptic, se uita ţintă la Jenny Fields, îmbrăcat într-o uniformă mai mult decât familiară ei. Uniforma de piele a Forţelor Aeriene Americane, a recunoscut-o din prima clipă; deşi uniformele se modificaseră între cele două războaie, schimbările nu erau chiar atât de radicale încât Jenny să nu recunoască gulerul căptuşit cu blană al jachetei de zbor, ridicat în jurul gâtului, cureluşa căciulii, lăsată desfăcută cu nonşalanţă sub bărbie, clapele de urechi legate deasupra (lui Miles Seabrook nu-i putea fi niciodată frig la urechi!), ochelarii ridicaţi şi ei cu aceeaşi nepăsare pe frunte. În jurul gâtului, eşarfa de un alb pur. Nici un scor nu era menţionat sub această fotografie, dar dacă cineva de la Secţia de Atletism Steering ar fi avut cât de cât simţul umorului, Jenny ar fi putut citi: STATELE UNITE 16, GERMANIA 1. Şaisprezece era numărul avioanelor doborâte de Miles Seabrook înainte să-l nimerească nemţii.

Panglici şi medalii zăceau prăfuite în vitrina de trofee bine încuiată, precum ofrandele pe un altar ridicat în memoria lui
Miles Seabrook. Printre ele, un obiect de lemn într-o stare jalnică – lui Jenny i s-a părut a fi o bucată din avionul doborât al lui Miles Seabrook; n-ar fi surprins-o nici o dovadă de lipsă de gust în această privinţă, numai că bucata de lemn era tot ceea ce mai rămăsese din ultima lui crosă de golf. Atunci de ce nu şi centura protectoare? s-a întrebat Jenny Fields. Sau o şuviţă din părul lui, ca un suvenir rămas de la un copil mort? Părul care, în toate cele trei fotografii, era ascuns sub o caschetă sau o cască sau o tichie lungă vărgată. Te pomeneşti că Miles Seabrook era chel, şi-a spus Jenny Fields cu dispreţul ei caracteristic.

Lui Jenny nu-i plăcea semnificaţia celor expuse în semn de cinstire în acea vitrină prăfuită. Sportivul-

războinic, care nu făcea altceva decât să-şi schimbe uniforma. Corpului i se oferea de fiecare dată doar o amăgire de protecţie: ca infirmieră la Colegiul Steering, Jenny fusese martora a cincisprezece ani de răni provocate în timpul meciurilor de fotbal sau de hochei, în ciuda căştilor, măştilor, centurilor, cataramelor, balamalelor şi perniţelor protectoare. Iar sergentul Garp, ca şi ceilalţi, îi demonstrase lui Jenny că bărbaţii aflaţi pe front beneficiau de cea mai iluzorie protecţie dintre toate.

Dezgustată, Jenny s-a urnit din loc; trecând prin faţa vitrinelor, avea sentimentul că înainta spre motorul unei maşinării periculoase. A evitat să se apropie de spaţiile mari cât nişte arene ale complexului sportiv, de unde auzea strigătele şi gemetele întrecerilor. S-a îndreptat spre coridoarele întunecate unde, bănuia ea, se aflau birourile. Mi-am petrecut cincisprezece ani de viaţă ca să-mi pierd copilul în *aşa ceva?* se întreba ea.

Recunoştea întru câtva mirosul. Miros de dezinfectant. Ani de frecat înverşunat cu peria. Fără îndoială că o sală de gimnastică era locul unde germenii dotaţi cu un potenţial monstruos pândeau şansa de a rodi. Mirosul acela îi amintea de spitale şi de infirmeria Steering – aer postoperatoriu închis în recipiente. Dar aici, în clădirea asta uriaşă înălţată în memoria lui Miles Seabrook, persista şi un alt miros, la fel de dezgustător în opinia lui Jenny Fields ca şi mirosul de sex. Complexul sportiv şi vestiarul fuseseră construite în 1919, cu mai puţin de un an înainte să se fi născut ea: iar ceea ce adulmeca Jenny acum erau patruzeci de ani de vânturi scăpate şi de sudoare a băieţilor apăsaţi de tensiune şi încordare. Ceea ce adulmeca Jenny acum era *competiţia*, sălbatică şi plină de dezamăgiri. Ea era în afara tuturor acestor lucruri, *ea* crescuse mare fără ele.

Pe un coridor ce părea separat de zonele centrale ale diferitelor energii descătuşate în sala de sport, Jenny s-a oprit locului, atentă la zgomotele din jur. Undeva în apropiere era sala pentru ridicarea greutăţilor; auzea izbituri de aparate metalice şi cumplita dislocare a herniilor – aşa privea o infirmieră acest gen de efort. De fapt, lui Jenny îi părea că toată clădirea gemea şi se scremea, ca şi

când fiecare elev de la Steering suferea de constipaţie şi căuta să se golească în îngrozitoarea sală de gimnastică.

Jenny Fields se simţea pierdută, aşa cum se poate simţi o persoană care, după ce a fost atentă tot timpul, se pomeneşte confruntată cu o greşeală.

În acea clipă, s-a trezit faţă în faţă cu luptătorul însângerat. Jenny n-ar fi putut spune de unde apăruse băiatul acela ameţit şi plin de sânge, dar o uşă se deschisese în acest coridor înşirat cu încăperi mici şi aparent inofensive, şi chipul palid al luptătorului se ivise dintr-odată înaintea ei, cu apărătoarea de cap lăsată atât de mult pe ceafă, încât cureaua ce înconjura bărbia îi intrase în gură şi-i trăgea buza de sus într-un rânjet ca de peşte. Cupa mică a curelei, care-i cuprindea de obicei bărbia, se îmbibase de sângele ce-i curgea din nas.Ca infirmieră, Jenny n-a fost foarte impresionată la vederea sângelui, dar s-a ferit totuşi într-o parte, ca să nu se ciocnească de băiatul îndesat, ud, cu o expresie fioroasă, care a reuşit ca prin minune să se răsucească în ultima clipă şi s-o evite. Apoi, cu o forţă şi o precizie uluitoare, a vomitat drept pe tovarăşul său de lupte, care se chinuia să-l sprijine.

- Scuzaţi, a bolborosit el, fiind un tânăr bine crescut, aşa cum erau majoritatea băieţilor de la Steering.

Colegul său i-a făcut favoarea să-i scoată de pe cap harna- şamentul, pentru ca nefericitul borâtor să nu se înece sau să se stranguleze; fără să ţină prea mult seama de faptul că el însuşi era mânjit de vomă, a strigat peste umăr spre uşa deschisă a sălii de lupte:

- Carlisle n-a reuşit!

Prin uşa respectivei încăperi, al cărei aer încins a învăluit-o pe Jenny aşa cum te ademeneşte o seră tropicală în miez de iarnă, s-a auzit vocea clară, de tenor, a unui bărbat:

- Carlisle! Te-ai servit de *două* ori din zoaiele alea primite la prânz la cantină, Carlisle! Chiar şi dacă ai fi mâncat numai o porţie, tot meriţi să le borăşti! Nu eşti demn de *milă*, Carlisle!

Carlisle, cel pentru care nu exista milă, s-a depărtat pe coridor, fără să se oprească din vomitat; mânjind totul în jur cu sânge şi borâtură, a ajuns în sfârşit la o uşă şi, după ce-a mânjit-o şi pe aceasta, cu chiu cu vai a izbutit să iasă. Colegul său de lupte, care – în opinia lui Jenny – nu se dovedea nici el mai milos, ă aruncat apărătoarea de'cap pe coridor, în murdăria lui Carlisle; apoi l-a urmat la vestiar. Probabil ca să-şi schimbe hainele, şi-a zis Jenny.

Uşa sălii de lupte greco-romane rămăsese deschisă; Jenny s-a uitat la ea, a tras adânc aer în piept şi a păşit înăuntru. În clipa următoare a simţit că-şi pierde echilibrul. Piciorul ei păşise pe ceva moale şi cărnos, iar când s-a rezemat de perete, acesta a părut că se cufundă; se găsea înăuntrul unei celule capitonate cu perne,, pereţii şi podeaua erau acoperite cu saltele calde şi elastice, iar aerul era atât de înăbuşitor de fierbinte şi greu de miros de sudoare, încât Jenny nici nu îndrăznea să respire.

- închide uşa! a răsunat aceeaşi voce bărbătească de tenor; luptătorii – avea Jenny să afle mai târziu – *adoră* căldura şi propria lor sudoare, mai ales când ţin cură de slăbire, şi *prospera* atunci când pereţii şi podelele sunt la fel de fierbinţi şi de puhave ca bucile fetelor adormite.

Jenny a închis uşa. Până şi aceasta era capitonată cu o saltea, pe care ea s-a lăsat cu toată greutatea, imaginându-şi că poate cineva de afară va deschide uşa şi se va îndura s-o elibereze de acolo. Bărbatul cu voce de tenor era antrenorul; prin căldura ce făcea aerul să tremure, Jenny îl vedea agitându-se în sus şi-n jos de-a lungul pereţilor sălii, incapabil să stea locului în vreme ce-şi mijea ochii la luptătorii săi.

- Treizeci de secunde! a strigat el.

Perechile de pe saltea s-au înviorat dintr-odată, de parcă ar fi fost stimulate electric. Cât era sala de mare, luptătorii se încleştau într-o încâlceală violentă de trupuri şi concentrarea fiecăruia dintre ei i s-a părut lui Jenny tot atât de deliberată şi de disperată ca un viol.

- Cincisprezece secunde! a ţipat antrenorul. *Forţează!*

Perechea încolăcită, aflată cel mai aproape de Jenny, s-a descleştat, membrele s-au descâlcit, venele de pe braţe şi de la gât au zvâcnit. Un strigăt gâfâit şi un fir de salivă au scăpat printre buzele unuia dintre băieţi atunci când adversarul său s-a smuls din strânsoare şi cei doi s-au desprins unul de altul şi s-au trântit de pereţii căptuşiţi cu saltele.

- Gata! a ţipat antrenorul.

Nu se folosea de fluier. Luptătorii au devenit deodată moi ca nişte cârpe, deznodându-se fiecare de celălalt cu mişcări extrem de lente. Vreo şase-şapte dintre ei se târau spre
Jenny, care nu se dezlipise de uşă; în acel moment, n-aveau în cap decât cişmeaua şi aerul curat, deşi Jenny mai degrabă ar fi zis că toţi se îndreptau spre hol ca să vomite sau să sângereze în linişte – sau amândouă.

în sala de lupte, singurele trupuri care mai rămăseseră în picioare erau al lui Jenny şi al antrenorului. Uitându-se la antrenor, Jenny a observat că era un bărbat îngrijit, mic de statură, îndesat ca un resort; şi a mai băgat de seamă că era aproape orb, deoarece se uita spre ea cu ochi mijiţi, recunoscând că albeaţa şi silueta ei erau nişte elemente străine spaţiului aceluia. îşi căuta orbecăind ochelarii: de obicei îi punea pe marginea de sus a saltelelor de pe pereţi, cam în dreptul capului – unde nu puteau fi striviţi de vreun luptător care s-ar fi nimerit să cadă peste ei. Din câte îşi dădea Jenny seama, antrenorul era aproximativ de aceeaşi vârstă cu ea, dar nu-şi amintea să-l fi văzut înainte în campus sau prin împrejurimi – nici cu ochelari, nici fără.

Antrenorul se angajase de curând la Steering. Se numea Ernie Holm şi, deocamdată, comunitatea colegiului i se părea la fel de snoabă cum i se păruse şi lui Jenny. Ernie Holm fusese de două ori campion la lupte în cadrul Universităţii Iowa, însă fără să câştige vreun titlu naţional, şi timp de cincisprezece ani fusese antrenor de lupte în diverse colegii de peste tot din Iowa, chinuindu-se să-şi crească de unul singur unicul lui copil, o fiică. Se săturase până-n gât de Vestul Mijlociu – după cum singur ar fi recunoscut – şi venise în est ca să-i asigure fiicei sale o educaţie aleasă – ar mai fi recunoscut el. Ea era inteligenta familiei, îi plăcea lui să spună – şi avea trăsăturile frumoase ale mamei ei, despre care el nu vorbea niciodată.La cei cincisprezece ani ai săi, Helen Holm îşi petrecuse, de când se ştia, toate după-amiezele, trei ore în fiecare zi, şe- zând în sălile de lupte, de la cele din Iowa până la aceasta de la Steering, urmărindu-i pe băieţii de cele mai diverse calibre asudând şi izbindu-se unii pe alţii. Această copilărie petrecută ca singura fată într-o sală de lupte a făcut din ea o citi-

toare, va remarca Helen câţiva ani mai târziu. „Am fost crescută ca să fiu un spectator, va spune ea. Am fost educată ca să fiu o voyeristă.”

De fapt, era o cititoare atât de bună şi de neobosită, încât Ernie Holm se mutase în est anume pentru ea. Acceptase slujba de la Steering de hatârul lui Helen, deoarece în contract citise că odraslele profesorilor şi ale personalului auxiliar puteau să urmeze gratuit cursurile colegiului – sau primeau o sumă corespunzătoare pentru a putea urma o şcoală particulară. Numai că Ernie Holm însuşi era un cititor prost; dintr-un motiv sau altul, scăpase din vedere faptul că la Steering nu erau acceptaţi decât băieţi.

Şi astfel, într-o zi de toamnă, s-a pomenit că se mută în comunitatea destul de rece a gimnaziului şi că fiica sa, bubu- ind de inteligenţă, este înscrisă încă o dată la o şcoală de stat mică şi slabă. De fapt, şcoala publică din oraşul Steering era probabil mai slabă decât majoritatea şcolilor publice, deoarece băieţii inteligenţi se duceau la Colegiul Steering, iar fetele inteligente plecau de tot din oraş. Ernie Holm nu considera că trebuia să-şi trimită fata departe de el – doar de aceea se mutase, ca să fie împreună cu ea. Astfel că, în timp ce Ernie Holm se deprindea cu noile sale îndatoriri la Steering, Helen Holm hoinărea prin cartierul ce înconjura campusul, devorându-i librăriile şi biblioteca (fără îndoială că auzea vorbindu-se despre *cealaltă* mare cititoare a comunităţii: Jenny Fields); şi continua să se plictisească, aşa cum se plictisise şi în Iowa, în compania plicticoaselor ei colege de la plicticoasa şcoală publică.

Persoanele care se plictiseau îi creau o stare de nelinişte lui Ernie Holm. Se căsătorise cu o infirmieră, în urmă cu şaisprezece ani; după ce o născuse pe Helen, infirmiera renunţase la slujba ei pentru a-şi dedica tot timpul rolului de mamă. După şase luni, dorise să-şi reia activitatea de infirmieră, dar cum în acei ani în Iowa nu existau aziluri de bătrâni, soţia lui Ernie Holm devenise cu timpul tot mai distantă din pricina stresului provocat de faptul că trebuia să fie mamă douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru şi că nu mai putea fi infirmieră. Într-o bună zi l-a părăsit pe Ernie. L-a părăsit fără nici o explicaţie

şi lăsându-i pe cap o fată care avea să-l solicite douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

Prin urmare, Helen Holm a crescut în sălile de lupte, care nu prezintă primejdii pentru copii – căci sunt capitonate peste tot cu saltele, şi întotdeauna calde. Cărţile o feriseră de plictiseală pe Helen, deşi Ernie Holm se întreba cu îngrijorare cât va mai putea rezista râvna fiicei în lipsa oricărei alte activităţi. Era convins că Helen a lui moştenise *genele* plictiselii.

Aşa s-a făcut că Ernie Holm s-a mutat la Steering. Aşa s-a făcut că Helen, care purta şi ea ochelari – la fel de necesari ca şi ai tatălui ei –, se găsea cu Ernie în ziua în care Jenny Fields a păşit în sala de lupte. Jenny n-a observat-o pe Helen; puţini oameni o observau pe Helen, atunci când Helen avea cincisprezece ani. În schimb, Helen a observat-o imediat pe Jenny; Helen nu era ca tatăl ei, adică nu se lua la luptă cu băieţii, nu făcea demonstraţii de mişcări şi prinderi, prin urmare îşi ţinea tot timpul ochelarii pe nas.

Helen Holm era tot timpul cu ochii în patru după infirmiere, pentru că spera tot timpul să-şi zărească mama dispărută, pe care Ernie nu făcuse nici o tentativă să o găsească. În privinţa femeilor, Ernie Holm se cam obişnuise să fie respins. Dar când fusese Helen mică, Ernie născocise pentru ea o poveste fantezistă, în care, fără îndoială, îi plăcea şi lui să creadă – o poveste ce-o intrigase pe Helen de la bun început, „într-o bună zi, îi povestea el, poate că ai să zăreşti o infirmieră încântătoare, cu aerul că nu prea ştie unde se *află*, şi poate că se va uita la tine cu aerul că nu ştie nici măcar cine eşti *tu* – dar poate se va arăta curioasă să te cunoască.”

- Şi aceea va fi mămica mea? obişnuia să-l întrebe Helen pe tatăl ei.

- Şi aceea va fi mămica ta! răspundea Ernie.

încât atunci când Helen Holm, care se afla în sala de lupte de la Steering, şi-a ridicat privirile din carte, a avut impresia că o zăreşte pe mama ei. În uniforma ei albă, Jeuny Fields nu părea niciodată să-şi găsească locul: acolo, pe saltelele cărămizii ale Colegiului Steering, arăta smeadă, plesnind de sănătate, robustă, o femeie cel puţin atrăgătoare dacă nu încântătoare de-a binelea, iar Helen

Holm şi-a imaginat probabil că nici o altă femeie în afară de mama ei nu s-ar fi aventurat în acel infern cu podeaua moale unde lucra tatăl ei. Ochelarii i s-au aburit; a închis cartea; îmbrăcată într-un trening gri, banal, care-i ascundea silueta timidă de puştoaică de cincisprezece ani - coapsele tari şi sânii mici –, Helen s-a ridicat sfioasă în picioare, s-a rezemat de peretele sălii de lupte şi a aşteptat un semn de recunoaştere din partea tatălui ei.

Dar Ernie Holm încă îşi căuta ochelarii; ca prin ceaţă a zărit silueta albă – vag feminină, o asistentă medicală poate – şi inima lui s-a oprit locului, confruntată cu această posibilitate în care niciodată nu crezuse cu adevărat: să-şi vadă soţia reîntorcându-se, s-o audă spunând: „Ah, ce dor mi-a fost de tine şi de fiica noastră!" Ce altă infirmieră intra în locul ăsta unde muncea el?

Helen l-a văzut pe tatăl ei orbecăind şi a presupus că acesta era semnul aşteptat de ea. A pornit spre Jenny, traversând saltelele calde ca sângele, iar Jenny şi-a spus în gând: Dumnezeule, ce mai *fată!* O fată drăguţă cu ochelari. Ce face o fată drăguţă într-un loc ca ăsta?

Mămico? i s-a adresat Helen. *Eu* sunt, mămico!

Helen

!Şi a izbucnit în lacrimi; şi-a aruncat braţele subţiri în jurul umerilor lui Jenny şi şi-a lipit faţa udă de lacrimi de gâtul ei.

- Isuse Hristoase! a exclamat Jenny Fields, care nu era genul de femeie căreia să-i fi plăcut vreodată să fie atinsă. Însă ca infirmieră, a intuit probabil starea sufletească delicată a lui Helen şi n-a îndepărtat-o de la sine, deşi ştia foarte bine că nu era mama ei. Fusese mamă *o dată* şi asta era de ajuns, considera Jenny Fields. A mângâiat-o uşor, dar cu răceală, pe spate, pe fata care plângea în hohote, şi s-a uitat implorator la antrenor, care tocmai îşi găsise ochelarii.

- Şi nu sunt nici mama *ta,* i s-a adresat Jenny politicoasă, deoarece el o privea cu chipul luminat de aceeaşi strălfulgerare de uşurare surprinsă de Jenny pe chipul fetei ăsteia drăguţe.

în gândul său, Ernie Holm considera că asemănarea era mult mai profundă decât uniforma şi simpla coincidenţă ca o sală de lupte greco-romane să existe în vieţile a două infirmiere; numai că Jenny nu era nici pe departe atât de încântătoare pe cât fusese soţia lui fugară, încât Ernie şi-a zis că soţia lui nici măcar după cincisprezece ani n-ar fi reuşit să arate atât de ştearsă şi doar atrăgătoare, nimic mai mult, ca Jenny. Totuşi, Jenny arăta foarte bine – şi-a spus Ernie Holm şi i-a zâmbit nesigur, parcă cerându-şi scuze, un zâmbet pe care luptătorii lui se obişnuiseră să-l vadă atunci când pierdeau.

- Fiica mea a crezut că eşti mama ei, i-a explicat Ernie Holm. N-a văzut-o de mult pe mama ei.

Evident, a răspuns Jenny Fields în gând. A simţit-o pe fată încordându-se şi depărtându-se brusc de ea.

- Nu e mama ta, draga mea, i-a spus Ernie Holm fiicei sale, şi Helen s-a retras spre peretele sălii de lupte; Helen avea o fire închisă, nicidecum obişnuită să-şi exteriorizeze emoţiile – nici măcar faţă de tatăl ei.

- Şi tu ai crezut că sunt soţia *ta?* l-a întrebat Jenny pe Emie, pentru că, preţ de o clipă, i se păruse că şi Emie o confundase cu altcineva. în sinea ei era curioasă să ştie cât de lung putea fi acest „de mult" de când lipsea doamna Holm.

- În primul moment m-am lăsat amăgit, a răspuns Ernie politicos; avea un zâmbet sfios pe buze, pe care-l arbora foarte rar.

Helen se ghemuise într-un colţ al sălii şi o ţintuia pe Jenny cu o privire încrâncenată, ca şi când Jenny ar fi provocat în mod deliberat confuzia ei. Pe Jenny, însă, fata o înduioşase; trecuseră câţiva ani buni de când Garp o îmbrăţişase astfel, şi chiar şi o mamă foarte rezervată, cum" era ea, tânjea după astfel de senzaţii.

- Cum te cheamă? a întrebat-o pe Helen. Numele meu este Jenny Fields.

Un nume pe care, bineînţeles, Helen Holm îl cunoştea. Va să zică ea era misterioasa cititoare de la Steering. În plus de asta, Helen nu-şi manifestase încă faţă de nimeni altcineva sentimentele pe care le-ar fi dăruit unei mame; chiar dacă acum fusese un simplu accident faptul că şi le revărsase asupra lui Jenny, descoperea că-i venea greu să şi le înăbuşe întru totul. I-a zâmbit cu acelaşi zâmbet timid ca al tatălui ei şi a privit-o pe Jenny recunoscătoare; ciudat, simţea chiar nevoia să o îmbrăţişeze din nou, dar şi-a stăpânit pornirea. Luptătorii începeau să revină în sală, gâfâind după ce băuseră pe săturate apă de la cişmea, unde aceia care ţineau cură de slăbire nu făcuseră altceva decât să-şi umezească buzele.

- Gata cu antrenamentul, le-a spus Ernie Holm, făcân- du-le semn cu mâna să iasă afară din sală. De ajuns pentru azi. Duceţi-vă şi făceţi-vă turele de stadion.

Ascultători, chiar uşuraţi, băieţii s-au îngrămădit la uşa sălii cărămizii; şi-au luat apărătoarele de cap, combinezoa- nele cauciucate, panglicile pentru liniile de start. Ernie Holm a aşteptat să se golească sala, în timp ce Helen şi Jenny îl aşteptau pe el să le dea o explicaţie, măcar cu atât considera şi Ernie că le era dator, cu o explicaţie, şi nicăieri nu se simţea el mai confortabil ca într-o sală de lupte. Pentru el, acesta era locul cel mai firesc ca să spună cuiva o poveste, chiar şi o poveste dificilă, fără sfârşit – şi chiar şi unei persoane străine. Astfel că, după ce luptătorii lui au plecat să-şi facă turele de stadion, Ernie a început cu mult calm să spună povestea cu tatăl-şi-fiica, scurta istorie a infirmierei care-i părăsise, şi aceea a Vestului Mijlociu de unde plecaseră nu de mult. Era o poveste pe care Jenny o

asculta cu interes, bineînţeles, pentru că până acum nu mai cunoscuse un alt părinte care să-şi crească unicul copil de unul singur. Şi deşi poate că s-ar fi simţit tentată să le spună la rândul ei *propria-i* poveste – existau atât asemănări interesante, cât şi deosebiri –, Jenny s-a mulţumit să repete versiunea obişnuită: tatăl lui Garp fusese soldat, şi aşa mai departe. Şi cine-şi mai bate capul cu nunţi în timpul războiului? Deşi istorisirea ei nu era completă, a reuşit să-i impresioneze pe Helen şi pe Ernie, care nu mai cunoscuseră pe nimeni altcineva atât de receptiv şi de sincer ca Jenny în toată comunitatea Steering.

Acolo, în sala cărămizie de lupte, pe saltelele moi, înconjuraţi de pereţii capitonaţi – într-un asemenea loc este foarte posibil să se nască o apropiere neaşteptată şi inexplicabilă.Desigur că Helen îşi va aminti cât va trăi acea primă îmbrăţişare; indiferent de cum se vor schimba sentimentele ei faţă de Jenny şi apoi se vor schimba din nou, din acea clipă din sala de lupte Jenny Fields a început să reprezinte pentru Helen mama pe care ea nu a avut-o niciodată. Şi Jenny îşi va aminti ce înseamnă să fii îmbrăţişată ca o mamă, şi chiar va face observaţia, în autobiografia ei, că îmbrăţişarea unei fiice e cu totul diferită de a unui fiu. Este cel puţin o ironie a sorţii ca singura ei experienţă de acest gen, care ulterior avea să genereze o atare declaraţie, să se fi petrecut în acea zi de decembrie, în marele complex sportiv construit în memoria lui Miles Seabrook.

Şi ar fi păcat ca Ernie Holm să se fi simţit cât de puţin atras de Jenny Fields şi să-şi fi imaginat, chiar şi pentru o fracţiune de secundă, că, iată, s-a ivit o altă femeie cu care ar putea să-şi împartă viaţa. Deoarece Jenny Fields nu era defel predispusă la asemenea sentimente; nu se gândea decât la faptul că Ernie era un om simpatic şi bun – poate, spera ea, îi va putea fi prieten. Dacă se va întâmpla aşa, atunci va fi primul ei prieten.

Mai mult ca sigur că Ernie şi Helen au privit-o uluiţi când Jenny i-a întrebat dacă mai putea rămâne în sală doar ea singură. De ce? s-or fi mirat ei în sinea lor. Abia atunci s-a trezit Ernie s-o întrebe pentru ce venise, de fapt.

- Ca să-mi înscriu fiul la lupte, s-a grăbit Jenny să răspundă. În sinea ei spera ca Garp să fie de acord.

- Da, bine-nţeles, a spus Ernie. Atunci stingi tu luminile şi radiatoarele când pleci? Uşa se închide singură.

După plecarea lor, Jenny a stins luminile şi a ascultat cum se reduce treptat la tăcere bâzâitul radiatoarelor uriaşe. În sala întunecoasă, cu uşa întredeschisă, Jenny şi-a scos pantofii şi a păşit pe saltea. Deşi sportul pare atât de violent, cugeta ea, cum de se face că mă simt atât de în *siguranţă* aici? El să fie motivaţia? s-a întrebat ea, dar Ernie i-a ieşit iute din minte – era doar un bărbat mic de statură, îngrijit, musculos, cu ochelari. Dacă Jenny zăbovea vreodată cu gândul la bărbaţi, ceea ce nu făcea niciodată cu adevărat, se gândea că bărbaţii mici de statură şi îngrijiţi erau mult mai uşor de suportat, şi în orice caz prefera bărbaţii şi femeile care aveau muşchi – adică erau puternici. Îi plăceau persoanele cu ochelari, aşa cum numai cuiva care n-are nevoie să poarte ochelari îi plac ochelarii purtaţi de alţii – li se par „simpatici". Dar mai ales e vorba de *încăperea* asta, s-a gândit ea – sala cărămizie de lupte, uriaşă, dar bine delimitată şi capitonată împotriva durerilor, astfel şi-o închipuia ea. S-a lăsat să cadă, buff! în genunchi, numai ca să audă cum o primeau saltelele. A făcut o tumbă, simţind cum îi plesneşte fusta; apoi s-a aşezat în fund şi s-a uitat la băiatul mătăhălos care apăruse în pragul sălii întunecoase. Era Carlisle, luptătorul care-şi pierduse mâncarea consumată la prânz; îşi schimbase echipamentul şi se întorsese pentrn încă o porţie de pedeapsă, iar acum îşi mijea privirile prin întuneric, spre capătul celălalt al saltelelor cărămizii, la infirmiera a cărei uniformă albă lucea în beznă şi care stătea ghemuită ca o ursoaică în vizuina ei.

- Scuzaţi, doamnă. Căutam pe cineva cu care să mă antrenez.

- Atunci nu te uita la mine, i-a spus ea. Du-te şi fă-ţi turcie de stadion.

- Da, doamnă.

Şi Carlisle a luat-o din loc.

După ce a închis uşa în urma ei şi a auzit yala ţăcănind, şi-a dat seama că-şi uitase pantofii înăuntru. L-a găsit pe administrator, dar acesta nu părea să ştie care era cheia potrivită, în schimb i-a împrumutat bascheţii unui băiat care purta măsură mare – fuseseră aduşi la Obiecte

Pierdute. Lipăind şi târându-şi picioarele prin zloata pe jumătate îngheţată, Jcnny s-a înapoiat la infirmerie, stăpânită de sentimentul că prima ei călătorie în lumea sporturilor produsese o schimbare în ea.

În anexă, în patul său, Garp tuşea întruna.

- Lupte greco-romane! a hârâit el. Doamne Dumnezeule, mamă, încerci să mă omori?

- Cred c-o să-ţi placă antrenorul, a răspuns Jenny. L-am cunoscut, e un tip simpatic. Am cunoscut-o şi pe fiica lui.

- Isuse, a gemut Garp. Fiica lui *se luptă?*

- Nu, ea citeşte mult, a spus Jenny pe un ton aprobator.

- Grozav de incitant, mamă. îţi dai seama că, dacă mă căptuşeşti cu fata antrenorului de lupte, s-ar putea să mă coste gâtul? Asta urmăreşti?

Dar Jenny era departe de o asemenea intenţie. Nu se gândise decât la sala de lupte şi la Ernie Holm; sentimentele ei pentru Helen erau pur materne, încât sugestia făcută de fiul ei încă necopt,, cum că ea ar umbla după peţit – că ar exista posibilitatea ca *el* să manifeste vreun interes pentru Helen Holm – a avut darul s-o alarmeze întru câtva. Până acum nu se gândise că fiul ei ar putea să manifeste un asemenea interes pentru cineva – în orice caz, nu în viitorul apropiat, îşi spunea ea. Gândul era neliniştitor şi singurul lucru pe care l-a găsit de cuviinţă să i-l spună lui Garp a fost:

- N-ai decât cincisprezece ani. Ţine minte asta.

- Bun, atunci câţi ani are fata? Şi cum o cheamă?

- Helen. Tot cincisprezece are şi ea. Şi poartă *ochelari*, a adăugat Jenny, ipocrită. Doar ştia ce gândea ea însăşi despre ochelari; poate că-i plăceau şi lui Garp. Sunt din *Iowa*, a adăugat Jenny, moment în care a simţit că se dovedea chiar mai snoabă decât filfizonii ăia detestabili de care era plină comunitatea Colegiului Steering.

- Doamne, *lupte*, a gemut Garp din nou, şi Jenny a răsuflat uşurată pentru că fiul ei abandonase subiectul Helen.

Faptul că se împotrivea atât de făţiş acestei posibilităţi o făcea să se ruşineze de sine însăşi. Fata e

drăguţă, şi-a spus ea, o drăgălăşenie care nu sare în ochi; şi oare adolescenţilor nu le plac doar fetele a căror drăgălăşenie *sare în ochi*? Şi oare aş prefera ca Garp să se uite după una din alea?

Cât despre fete din *acelea*, Jenny era foarte atentă la Cushie Percy – prea slobodă la gură şi prea şleampătă în ţinută; şi oare se cuvenea ca o puştoaică de cincisprezece ani prăsită dintr-un Percy să fie atât de *dezvoltată*? În clipa următoare, Jenny se mustra în gând până şi pentru că se gândise la cuvântul *prăsi*

tZiua aceea o cam zăpăcise. A adormit pentru prima oară litră să fie tulburată de tuşea fiului ei, deoarece i se părea că •alte probleme, mult mai grave, se iveau la orizontul vieţii lui. Tocmai când mă gândeam că în sfârşit am scăpat de probleme! şi-a zis Jenny. Trebuie să discut cu cineva despre *băieţi* – poate cu Ernie Holm; spera că avusese dreptate în privinţa lui.

După cum avea să se dovedească, avusese dreptate în privinţa sălii de lupte – şi ce mulţumire intensă îi oferea lui Garp al ei. Băiatului îi plăcea şi de Ernie. În acel prim sezon la Steering, Garp a muncit din greu şi cu bucurie ca să înveţe toate mişcările şi prinderile. Deşi era zdrobit fără milă de băieţii de la categoria lui de greutate, aflaţi deja în echipă, nu se plângea niciodată. Ştia că-şi găsise sportul şi modalitatea de A-şi petrece timpul liber; luptele îi vor consuma o mare parte din energie până când vor fi înlocuite de scris. Îi plăcea onestitatea acestei înfruntări corp la corp, ca şi limitarea înfricoşătoare a cercului desenat pe saltea; teribila condiţie fizică pe care trebuia s-o aibă; concentrarea mentală pentru a-şi menţine centrul de greutate cât mai aproape de podea. Şi în acel prim sezon la Steering – a constatat Jenny cu uşurare – Garp aproape că n-a pomenit niciodată de Helen Holm, care şedea, cu ochelarii pe nas, îmbrăcată în treningul ei gri, şi citea. Ridica privirile din carte doar atunci când cădea cineva pe saltea cu prea mult zgomot sau când răsuna un ţipăt de durere.

Helen a fost cea care i-a adus lui Jenny pantofii la infirmerie, iar Jenny s-a pus singură într-o situaţie stânjenitoare, neinvitând-o nici măcar să intre. La un moment dat, păruseră atât de apropiate una de cealaltă. Dar Garp era înăuntru. Jenny n-a vrut să le facă cunoştinţă. în plus – Garp era răcit.

într-una din zile, în sala de lupte, Garp s-a aşezat lângă Helen. Era foarte conştient de coşul pe care-l avea pe gât şi de faptul că transpira din abundenţă. Ochelarii ei arătau atât de asudaţi, încât Garp se îndoia că fata vedea ce citea.

- Da' ştiu că citeşti mult, i-a spus el.
- Nu la fel de mult ca mama ta, i-a răspuns ea fără să-l privească.

Două luni mai târziu, Garp i-a zis lui Helen:

- S-ar putea să-ţi distrugi ochii dacă mai citeşti în căldura asta.

Ea s-a uitat la el prin ochelarii care erau foarte limpezi de data asta şi-i măreau ochii atât de mult, încât Garp ă privit-o surprins.

- Am deja ochii stricaţi. M-am *născut* cu ochi stricaţi.

Dar lui Garp i se păreau nişte ochi foarte frumoşi; atât de
frumoşi, de fapt, că n-a ştiut ce să-i mai spună.

Apoi s-a încheiat şi sezonul de lupte. Garp a primit o recomandare pentru echipa de juniori şi s-a înscris la atletism – sportul de primăvară pentru care optase fără tragere de inimă. În urma antrenamentelor de la lupte, condiţia lui fizică era suficient de bună ca să se înscrie la proba de o milă; era al treilea la această probă din echipa Steering, dar mai mult decât atât n-a reuşit niciodată. Când ajungea la capătul cursei, abia simţea că începe („Eram romancier încă de pe atunci – deşi n-o ştiam", va scrie Garp mulţi ani mai târziu). Arunca şi suliţa, dar nu prea departe.

Aruncătorii de suliţă de la Steering se antrenau în spatele stadionului de fotbal, unde îşi petreceau multă vreme ţintind după broaşte. Cursul superior, cu apă dulce, al râului Steering curgea chiar în spatele stadionului Seabrook; mulţi aruncători de suliţă îşi pierdeau urma prin locurile acelea şi multe broaşte erau măcelărite. Primăvara nu e un anotimp bun, gândea Garp, cuprins de neastâmpăr şi ducând dorul luptelor; dacă nu putea să se lupte, măcar să vină vara, îşi zicea el, ţi atunci o să facă alergări de cursă lungă până pe plaja de la Doe's Head Harbor.
Într-o zi, în rândul cel mai de sus al stadionului Seabrook, pustiu la acea oră, a zărit-o pe Helen Holm, care stătea singură, doar cu o carte. A urcat scările până la ea, lovind suliţa de trepte ca să nu o sperie apărând brusc lângă ea. Helen nu s-a speriat. De săptămâni de zile îi urmărea pe el şi pe ceilalţi aruncători de suliţă.

- Ai căsăpit destule animăluţe pentru ziua de azi? l-a întrebat. Acum vânezi altceva?

„De la bun început, va scrie Garp, Helen a ştiut cum să mă ia.”

- Cu cât citeşti tu, cred că vei deveni scriitoare, i-a spus Garp; încerca să fie degajat, dar cu piciorul ascundea vinovat vârful suliţei.

- Nici o şansă, i-a răspuns ea. Şi era convinsă de asta.

- Păi atunci poate că ai să te căsătoreşti cu un scriitor.

Ea l-a privit surprinsă, cu o expresie foarte gravă; noii ochelari de soare pe care şi-i făcuse după reţetă se potriveau mai bine cu pomeţii ei mari, decât ultima pereche ce-i aluneca tot timpul de pe nas.

- Dacă mă voi căsători cu *cineva,* acela va fi un scriitor. Dar mă îndoiesc că mă voi căsători vreodată.

Garp nu dorise decât să facă o glumă; seriozitatea lui Helen îi dădea o stare de nervozitate.

- Oricum, sunt convins că n-ai să te măriţi cu un *luptător.*

- Poţi fi *foarte* sigur, a spus Helen. Probabil că tânărul Garp n-a putut să-şi mascheze mâhnirea, pentru că Helen s-a grăbit să adauge: Decât dacă e un luptător care e şi scriitor.

- Dar în primul şi-n primul rând să fie scriitor, a iscodit-o Garp.

Da, un scriitor *adevărat*, a spus ea enigmatică – dar dispusă s&-l lămurească ce înţelegea ea prin asta.Garp n-a îndrăznit s-o întrebe. A lăsat-o să se reîntoarcă la cartea ei.

Treptele până jos pe stadion parcă nu se mai terminau, şi sulița zdrăngănea în urma lui pe piatră. Oare fata asta o să poarte vreodată şi altceva decât treningul ăla gri? se întreba el. Mai târziu va scrie că prima oară când a descoperit că are imaginaţie a fost atunci când a încercat să-şi închipuie trupul lui Helen Holm. „Văzând-o mereu în afurisitul ăla de trening, va scrie el, am fost *nevoit* să-mi imaginez trupul ei; n-aveam cum altfel să i-l văd.” Garp îşi imagina că Helen avea un trup foarte frumos – şi nicăieri în scrierile lui nu va da de înţeles că ar fi fost dezamăgit atunci când în sfârşit a avut ocazia să-l vadă cu adevărat.

În după-amiaza aceea, pe stadionul pustiu şi cu sângele de broască închegat pe vârful suliței, imaginaţia i-a fost stârnită de Helen Holm şi S.M. Garp a luat hotărârea să devină scriitor. Un scriitor *adevărat*, aşa cum spusese Helen.

4
Absolvenţa

S.M. Garp a scris câte o povestire în fiecare lună petrecută la Steering, de la sfârşitul primului an şi până la absolvenţă, dar abia în penultimul an i-a arătat lui Helen ceva din cele scrise. După primul ei an ca spectatoare la Steering, Helen a fost trimisă la Colegiul de fete Talbot, şi Garp n-o mai vedea decât din când în când, la câte un sfârşit de săptămână. Uneori Helen venea să asiste la competiţiile de lupte organizate în cadrul colegiului. După una dintre aceste competiţii, Garp s-a dus la ea şi a rugat-o să-l aştepte până face duş; avea în dulap ceva pentru ea.

- Vai mie. Cotierele, cumva?

Helen nu se mai ducea la sala de lupte nici când venea acasă în vacanţă. Purta ciorapi trei sferturi verde-închis şi o fustă gri plisată, din flanelă; adesea pulovărul ei, întotdeauna de o culoare închisă, se potrivea cu ciorapii, şi întotdeauna părul ei lung şi negru era ori împletit într-o coadă răsucită în creştet, ori prins într-un coc complicat. Avea gura mare, cu buze foarte subţiri pe care nu şi le ruja niciodată. Garp ştia că întotdeauna mirosea frumos, dar de atins n-o atingea niciodată. Nici nu-şi imagina că putea fi

cineva care să facă asta; era la fel de subţire şi aproape la fel de înaltă ca un copac tânăr – era mai înaltă decât Garp cu vreo două sau trei degete –, iar faţa ei avea oase ascuţite, care-i dădeau o expresie aproape de încrâncenare, deşi ochii din spatele ochelarilor erau întotdeauna blânzi şi mari, chihlimbarii.

- Vechii tăi pantofi de lupte? l-a întrebat ea uitându-se la plicul mare, voluminos, lipit.
- Ceva de citit.
- Am destule de citit.
- Ceva ce-am scris eu.
- Vai mie.
- Nu trebuie să citeşti acum. Poţi să-l iei cu tine la şcoală şi să-mi scrii o scrisoare.
- Am destule de scris. Am o mulţime de lucrări tot timpul.
- Atunci putem discuta altă dată. O să fii aici de Paşti?
- Da, însă mă întâlnesc cu cineva.
- Vai mie, a zis Garp.

Dar când a vrut să-şi ia înapoi povestea, a văzut că încheieturile degetelor ei erau albe de efortul de a ţine strâns plicul în mâini, nevrând cu nici un chip să-i dea drumul.

În penultimul său an, Garp a încheiat sezonul la categoria 75 de kilograme cu douăsprezece victorii şi o înfrângere, pierzând doar în finalele campionatului din New England. **¿1** ultimul an avea să câştige totul – ajungea căpitanul echipei, era ales Cel Mai Valoros Luptător şi primea titlul New England. Echipa lui avea să reprezinte începutul unei dominări de aproape douăzeci de ani a scenei luptelor din New England de către echipele de la Steering, antrenate de Ernie Holm. În partea asta de ţară, Ernie beneficia de aşa-numitul „avantaj Iowa”. După dispariţia lui Ernie, luptele de la Steering vor intra în declin. Şi poate pentru că Garp era primul dintr-o serie întreagă de staruri de la Steering, el s-a bucurat întotdeauna de o simpatie deosebită din partea lui Ernie Holm.

Lui Helen nici că-i păsa de el. Se bucura când câştigau luptătorii tatălui ei, pentru că asta îl făcea pe Ernie fericit.

Dar când Garp a ajuns în ultimul an, când a ajuns căpitan al echipei Steering, Helen n-a luat parte la nici un meci. I-a trimis totuşi povestea înapoi – cu poşta de la Talbot – însoţită de următoarea scrisoare:

Dragă Garp,

Povestirea asta este promiţătoare, deşi eu consider, în acest stadiu, că eşti mai mult luptător decât scriitor. Se observă o anumită grijă pentru limbă şi o înţelegere a oamenilor, dar situaţia pare destul de forţată, iar sfârşitul acestei poveşti este cam juvenil. Apreciez totuşi că mi-ai dat-o s-o citesc.

A ta, Helen

Vor mai urma, bineînţeles, şi alte scrisori de respingere în cariera de scriitor a lui Garp, dar nici una nu va însemna atât de mult pentru el ca aceasta. Helen fusese, de fapt, amabilă. Povestea pe care i-o dăduse Garp era despre doi îndrăgostiţi care sunt ucişi într-un cimitir de către tatăl fetei, care îşi închipuie că sunt hoţi de morminte. După această nefericită eroare, îndrăgostiţii sunt înmormântaţi unul lângă altul; dintr-un motiv total necunoscut, mormintele lor sunt jefuite aproape imediat după aceea. Nu se lămureşte ce se întâmplă cu tatăl – ca să nu mai vorbim de hoţul de morminte.

Jenny îi spunea lui Garp că primele lui strădanii în mate- – rie de scris erau destul de iluzorii, dar Garp era încurajat de profesorul lui de engleză – un fel de scriitor-rezident la Steering, un om sfrijit şi bâlbâit, al cărui nume era Tinch. Avea o respiraţie puturoasă, care-i amintea lui Garp de respiraţia de câine a lui Bonkers – ca o încăpere închisă, plină de geranii moarte. Dar ceea ce spunea Tinch, chiar şi cu mirosul acela urât, era plin de bunăvoinţă. Lăuda imaginaţia lui Garp, iar de învăţat, l-a învăţat, o dată pentru totdeauna, vechea şi buna gramatică şi grija pentru o exprimare exactă.

Tinch era poreclit Duhoarea de către elevii din vremea lui Garp, şi tot timpul primea mesaje în legătură cu halena lui fetidă. Pe biroul lui erau lăsate flacoane cu apă de gură. Prin poştă primea periuţe de dinţi.

Odată, după primirea unui asemenea mesaj – un pachet cu spray-uri de gură mentolate, lipite pe o hartă a Angliei literare –, Tinch i-a întrebat pe elevii de la ora lui de compunere literară dacă ei considerau că el avea respiraţia rău mirositoare. Clasa a tăcut mâlc, dar Tinch şi-a pironit privirile asupra tânărului Garp, favoritul său, cel în care avea cea mai mare încredere, şi l-a întrebat direct:

- Tu ai spune, Garp, că re-re-respiraţia mea miroase urât?

Adevărul ieşea şi intra pe ferestrele deschise în acea zi de primăvară din ultimul an de colegiu al lui Garp. Garp era cunoscut pentru onestitatea lui lipsită de umor, pentru felul în care lupta, pentru compoziţiile lui la engleză. Celelalte note ale sale erau mediocre până la slabe. De la o vârstă foarte fragedă, va susţine Garp mai târziu, el a căutat perfecţiunea şi nu s-a irosit în prea multe direcţii în acelaşi timp. În ceea ce privea aptitudinile generale, notele obţinute la teste arătau că nu prea avea înclinaţie pentru nimic în mod special; nu era un talent înnăscut. Ceea ce n-a avut darul să-l surprindă pe Garp, care credea, ca şi mama lui, că *nimic* nu era înnăscut. Dar când un critic, după apariţia celui de-al doilea,roman al lui Garp, va spune despre el că era „un scriitor înnăscut”, Garp va avea o reacţie răutăcioasă. Va trimite o copie după cronica respectivă celor responsabili cu testarea pieţei de la Princeton, New Jersey, alăturând o scrisoare prin care le sugera să aducă necesarele corecturi evaluărilor anterioare. După care va trimite criticului o copie după notele obţinute la teste, precum şi o scrisoare cu următorul conţinut: „Mulţumesc foarte mult, dar eu n-am nimic «înnăscut»„. În opinia lui Garp, el nu era un scriitor „înnăscut” mai mult-decât era un infirmier înnăscut sau un mitralior înnăscut.

- G-g-g-g-garp? s-a bâlbâit domnul Tinch, aplecându-se mult spre băiat – care a adulmecat îngrozitorul adevăr la cursul de compunere literară din ultimul an.

Garp ştia că va câştiga concursul anual de compunere. Unicul arbitru era întotdeauna Tinch. Şi dacă reuşea să treacă şi de examenul de mate din anul trei, pe

care-l dădea pentru a doua oară, însemna că absolvea în mod onorabil, ceea ce avea s-o facă pe mama lui foarte fericită.

- Am o respiraţie care miroase rău, Garp? a întrebat Tinch încă o dată.

- „Bine" şi „rău" sunt chestiuni de opinie, domnule, a răspuns Garp.

- În opinia *ta*, G-g-garp?

- În opinia *mea*, a spus Garp fără să clipească, aveţi cea mai bună respiraţie dintre toţi profesorii din această şcoală.

Zicând acestea, i-a aruncat o privire dură lui Benny Porter din New York, în partea cealaltă a clasei – un cur deştept *înnăscut*, chiar şi Garp ar fi fost de acord cu asta – şi căutătura lui a făcut ca zâmbetul lui Benny să dispară de pe faţa lui Benny, deoarece ochii lui Garp îi spuneau lui Benny că Garp îi va frânge lui Benny gâtul dacă scoate un piuit Iar Tinch a spus:

- Mulţumesc, Garp.

Care Garp a câştigat premiul de creaţie, în ciuda biletului alăturat ultimei sale lucrări: -

Domnule Tinch: Am minţit în clasă, pentru că n-am vrut ca jigodiile alea să râdă de dumneavoastră. Ar trebui, totuşi, să ştiţi că respiraţia dumneavoastră este într-adevăr tare puturoasă. îmi pare rău.
S.M. Garp

- Ştii c-c-c-ceva? l-a întrebat Tinch pe Garp când stăteau numai ei doi şi discutau despre ultima povestire a lui Garp.

-Ce?

- Nu pot f-f-f-face nimic cu respiraţia mea. Cred că-i aşa din p-p-p-pricină că m-m-m-mor, a spus el făcându-i semn cu ochiul. P-p-p-putrezesc dinăuntru în afară!

Dar Garp nu s-a amuzat de vorbele lui şi ani în şir după absolvire avea să urmărească toate ştirile legate de Tinch, uşurat că bătrânul domn nu părea să aibă nici o boală în fază terminală.

Tinch va muri în curtea Colegiului Steering într-o noapte de iarnă, dintr-o pricină ce nu avea nici o legătură cu respiraţia lui puturoasă. În drum spre casă, venind de la o petrecere a profesorilor unde, s-a relatat mai târziu,

probabil că băuse peste măsură, va aluneca şi, din cauza căzăturii, îşi va pierde cunoştinţa pe aleea îngheţată bocnă. Paznicul de noapte nu va găsi trupul decât în zori, când Tinch de mult va fi murit îngheţat.

Nefericirea va face ca Benny Porter, cur-deştept, să fie primul care să-i dea lui Garp această veste. Garp se va întâlni cu Potter în New York, unde Potter lucra la o revistă. Opinia deplorabilă pe care o avea Garp despre Potter va deveni şi mai deplorabilă din pricina opiniei deplorabile pe care o avea despre reviste, precum şi din pricina convingerii lui că Potter întotdeauna l-a invidiat pentru succesul mult mai semnificativ al lui Garp ca scriitor. „Potter este unul dintre acele cutre care ţin încuiate în sertar nu ştiu câte romane, va scrie Garp, dar pe care n-ar îndrăzni să le arate cuiva."

Dar în anii petrecuţi la Steering, nici Garp nu ţinea neapărat să-şi arate creaţiile. Doar Jenny şi Tinch aveau ocazia să citească ceea ce scria el – şi mai era acea unică povestire pe care i-o dăduse lui Helen Holm. Garp hotărâse să nu-i mai dea lui Helen altă povestire până nu va scrie una care să fie atât de bună încât ea să nu aibă nimic de criticat.

-Ai auzit? îl va întreba Benny Potter pe Garp în New York.

- Ce s-aud?
- Bătrânu' Duhoare a mierlit-o. A murit în-în-îngheţat.
- Ce-ai zis?
- Bătrânu' Duhoare, a repetat Potter.

Lui Garp nu-i plăcuse niciodată porecla asta.

- S-a-mbătat şi s-a dus pe două cărări acasă prin curte – a căzut, şi-a spart tărtăcuţa şi nu s-a mai trezit a doua zi.
- Băi, curule!
- Ba-i adevărat, Garp. Erau cinşpe sub zero, să mor io.

Deşi – a riscat Benny Potter să adauge – aş fi crezut că gura aia a lui ca un furnal vechi îi va ţine de cald.

Discuţia va avea loc în barul unui hotel elegant, undeva pe Fifties, undeva între Park Avenue şi Third; Garp nu ştia niciodată unde se afla exact în New York. Urma să aibă o întâlnire cu altcineva la prânz atunci când a dat nas în nas cu Potter, care îl va aduce aici. Garp îl va înhăţa pe Potter de subsuori şi-l va aşeza cu fundul pe tejgheaua barului.

- Băi, lepădătură ce eşti!

- Niciodată nu ţi-a plăcut de mine, va constata Benny.
Garp îl va răsturna pe Benny Potter cu spatele pe tejghea, astfel că buzunarele de la sacoul pe care Potter îl purta deschis vor ajunge în chiuveta barului.
- Lasă-mă-n pace! Ai fost întotdeauna lingău' favorit a' Iu' Duhoare!
Garp îl va împinge pe Benny până ce acesta va ajunge cu fundul în chiuveta barului; apa din chiuveta plină de pahare puse la înmuiat va sări afară şi va uda toată tejgheaua.
- Vă rog să nu staţi pe bar, îl va admonesta barmanul.
- Isuse Hristoase, am fost molestat, cretinule! va urla Benny.

Dar Garp va fi ajuns deja la uşă, iar barmanul va trebui să-l tragă pe Benny Potter afară din chiuvetă şi să-l pună cu picioarele pe podea.

- Ticălosu' şi nemernicu', mi-a udat curu'! va ţipaBenny.
- Vreţi, vă rog, să vă controlaţi limbajul, domnule?
- Portmoneu' mi-e murat, în paştele mă-sii! va spune Benny storcând turul pantalonilor şi arătându-i barmanului portmoneul ud leoarcă. Garp! va urla Benny, dar Garp va fi de mult dus. întotdeauna ai avut un simţ scârbos al umorului, Garp!

Dacă e să spunem adevărul, în special despre anii petrecuţi la Steering, Garp mai degrabă nu prea avea umor în ceea ce privea luptele şi scrisul – modul său favorit de a-şi petrece timpul liber şi, respectiv, viitoarea lui carieră.

- De unde ştii că ai să devii scriitor? l-a întrebat odată Cushie Percy.

Era în ultimul an de colegiu al lui Garp, şi cei doi se plimbau în afara oraşului, de-a lungul râului Steering, îndreptân- du-se spre un loc pe care zicea Cushie că-l ştia. Ea venise acasă în weekend de la Dibbs. Colegiul Dibbs era al cincilea colegiu pentru fete pe care-l urma Cushie; începuse la Talbot, în clasa lui Helen, dar avusese probleme disciplinare, care s-au repetat apoi la alte trei şcoli. Dibbs era vestit pentru fetele cu probleme disciplinare, şi de aceea foarte îndrăgit de băieţi.

Fluxul umpluse albia râului Steering şi Garp se uita la un schif cu opt rame ce aluneca pe suprafaţa apei; în

urma lui zbura un pescăruş. Cushie Percy l-a luat pe Garp de mână: Cushie avea tot felul de căi complicate de a testa afecţiunea unui băiat. Numeroşi băieţi de la Steering doreau s-o pipăie pe Cushie când se găseau singuri cu ea, dar celor mai mulţi dintre ei nu le plăcea să fie *văzuţi* manifestându-şi vreo afecţiune pentru ea. Lui Garp – a observat Cushie – nu-i pSsa. O ţinea strâns de mână; bineînţeles, crescuseră împreună, dar ea nu considera că erau prieteni foarte buni sau apropiaţi. Cel puţin, şi-a spus Cushie, dacă Garp voia ceea ce voiau şi ceilalţi nu era câtuşi de puţin stânjenit s-o arate. Pentru asta îl plăcea Cushie.

- Credeam că vrei să devii luptător, i-a spus Cushie.
- Luptător *sunt*. Dar scriitor o să devin.
- Şi-ai să te însori cu Helen Holm, l-a tachinat Cushie.
- Poate, a zis Garp; mâna lui s-a muiat un pic în mâna ei.

Cushie ştia că aceasta – adică Helen Holm – era un alt subiect pe tema căruia el nu se amuza, încât trebuia să fie precaută.

Un grup de băieţi de la Steering se apropiau pe aleea dinspre râu; când au trecut pe lângă ei, unul a strigat peste umăr:

- În ce te bagi, Garp?

Cushie l-a strâns de mână.

- Nu te necăji din pricina lor, i-a zis ea.
- Nu mă necăjesc.
- Despre ce-ai să scrii?
- Nu ştiu.

Nu ştia nici dacă va merge mai departe la universitate: Câteva universităţi din Vestul Mijlociu se arătaseră interesate de performanţele lui la lupte, iar Ernie Holm le trimisese câteva scrisori în acest sens. Două dintre aceste universităţi doriseră să-l cunoască, şi Garp le făcuse o vizită, în sălile lor de lupte, nu se simţise atât surclasat, cât mai degrabă *nedorit*. Luptătorii de acolo i se păruseră mult mai îndârjiţi în dorinţa de a-l înfrânge decât era el de a-i bate pe ei. Una dintre universităţi îi făcea o ofertă curioasă – o sumă modestă de bani şi nici o promisiune după primul an. Foarte corect, ţinând cont de faptul că el era din New

England. Ernie îl avertizase însă dinainte asupra acestui lucru.

- Acolo sportul ăsta e cu totul altfel, puştiule. Adică, tu ai talent – ceea ce vreau să spun e că te-ai antrenat. Dar ceea ce-ţi lipseşte este spiritul de competiţie. Şi trebuie să arzi după asta, Garp. Trebuie cu adevărat să te intereseze, înţelegi?

Când îl întrebase pe Tinch ce universitate ar fi mai potrivită să urmeze pentru *scrisul* său, Tinch se arătase derutat – tipic pentru el.

- O u-u-u-universitate bună, cred eu. Dar dacă v-v-v-vrei să s-s-s-scrii, n-ai f-f-f-face-o oricum, oriunde te-ai d-d-d-duce?

- Ai un corp frumos, i-a şoptit Cushie Percy, iar el a strâns-o de mână.

- Şi *tu* la fel, i-a zis el cu sinceritate.

În realitate, ea avea un trup absurd. Mic, însă înflorit pe de-a-ntregul, o floare compactă. Numele ei, s-a gândit Garp, n-ar fi trebuit să fie Cushman, ci Cushion – când erau copii, el chiar o şi striga din când în când aşa: „Hei, Perniţă[1], vrei să facem o plimbare?”

Cushie îi spusese că ştia ea un loc bun.

- Unde mă duci? a întrebat-o Garp.

- *Ha!* a pufnit ea. *Tu* mă duci pe *mine*. Eu doar îţi arăt drumul. Şi locul.

Au părăsit aleea în dreptul acelei porţiuni a râului Steering căreia cu mult timp în urmă i se spunea Strâmtoarea. Un vapor se înnămolise odată acolo, dar nu mai rămăsese nici o urmă vizibilă, doar ţărmul purta semne ale istoriei. La această cotitură îngustă a râului se gândise Everett Steering să-i nimicească pe englezi – aici se aflau tunurile lui Everett, trei tunuri de fier uriaşe, ruginind în afeturile de beton. Cândva se şi roteau, bineînţeles, dar părinţii fondatori ai oraşului ce avea să se nască ulterior le-au ţintuit locului pentru totdeauna. Lângă ele se găsea eternul morman de ghiulele, care ajunseseră să se cimenteze unele de altele. Ghiulelele erau verzui şi roşietice din pricina ruginei, ca şi când ar fi aparţinut unei

1 Joc de cuvinte intraductibil: *cushion* în lb. engl., pernă (n. trad.)

ambarcaţiuni de mult scufundate sub ape, iarposta- mentul din beton pe care erau instalate tunurile devenise lada de gunoi a tinerilor – cutii de bere şi sticle sparte. Panta de iarbă ce cobora spre râul leneş şi aproape secat era călcată toată în picioare, arăta de parcă o păscuseră oile – dar Garp ştia că aceia care-o bătătoriseră erau nenumăraţii băieţi de la Steering şi iubitele lor. Locul pe care-l alesese Cushie pentru plimbare nu era din cale-afară de original, dar i se potrivea, şi-a zis Garp.

Lui Garp îi plăcea de Cushie, iar William Percy se purtase întotdeauna frumos cu Garp. Garp era prea tânăr să-l mai fi apucat pe Stewie Doi, iar Dopey era Dopey. Tânăra Pooh era un copil bizar, sperios, aşa credea Garp, dar nechibzuiala înduioşătoare a lui Cushie i se trăgea direct de la maică-sa, Midge Steering Percy. Garp simţea că nu era onest faţă de Cushie, pentru că nu-i vorbise niciodată despre ceea ce el considera a fi porcoşenia tatălui ei, Tocană Grasă.

- N-ai mai fost niciodată aici? l-a întrebat Cushie pe Garp.

- Poate cu mama, dar a trecut ceva vreme de-atunci.

Bineînţeles că ştia ce erau „tunurile”. Expresia favorită la
Steering era „să ţi-o tragi la tunuri” – de exemplu, „mi-am tras-o la tunuri weekendul trecut”, sau „Să-l fi văzut pe bătrânu' Fenley cum a explodat la tunuri”. Chiar şi tunurile purtau inscripţii familiare, de genul: „Paul i-a tras-o lui Betty, '58”, şi „M. Overton, '59, şi-a stors zeama aici”.

Pe malul celălalt al râului apatic, Garp îi vedea pe jucătorii de golf de la Steering Country Club. Chiar şi la o asemenea depărtare, costumaţia lor ridicolă părea nefirească pe fundalul verde al terenului amenajat dincolo de smârcurile mlaştinilor care înaintau până la albia noroioasă. Printre petele verzi-maronii şi cenuşii-maronii ale ţărmului, stofele cadrilate şi pânzeturile imprimate îi făceau pe jucători să semene cu nişte animale de uscat prudente şi dezorientate, care-şi urmau micile buline albe şi ţopăitoare pe suprafaţa unui lac.

- Isuse, ce stupid e golful ăsta, a spus Garp.

Iarăşi teoria aia a lui despre jocurile cu mingi şi crose; Cushie o mai auzise şi înainte şi n-o interesa câtuşi de puţin. S-a aşezat pe un loc cu iarbă moale – mai jos de ei, râul, în jurul lor tufe, iar peste umerii lor, gurile căscate ale tunurilor masive. Garp s-a uitat în gura unuia dintre ele şi a tresărit speriat – dinăuntru îl privea singurul ochi de sticlă al unui cap de păpuşă dezmembrată.

Cushie i-a desfăcut nasturii de la cămaşă şi i-a prins uşor un sfârc între dinţi.

- îmi placi, i-a spus.
- Şi *tu* mie, Cushie.
- Strică treaba? l-a întrebat ea. Chestia că suntem prieteni vechi?
- Ba deloc.

Garp spera să ajungă cât mai repede la „treabă", pentru că nu avusese încă parte de „treabă" şi conta pe Cushie, care avea experienţă. S-au sărutat cu limba în iarba bătătorită; Cushie săruta cu gura deschisă, se pricepea să-şi strecoare dinţii ei mici şi ascuţiţi în gura lui.

Onest, chiar la vârsta pe care o avea, Garp a încercat să-i spună, bălmăjit, că el credea că tatăl ei era un idiot.

- Bine-nţeles că e, a fost ea de acord. Şi mama ta e cam aiurită, nu crezi?

Păi, da, cam aşa credea şi Garp.

- Dar mie-mi place de ea, a spus el, cel mai credincios fiu dintre fii, chiar şi la acea vreme.
- Vai, dar şi mie-mi place, a zis Cushie.

După ce-a spus ce trebuia spus, Cushie s-a dezbrăcat. Garp s-a dezbrăcat şi el, numai că ea l-a întrebat pe nepusă masă:

- Ei, haide, unde e?

Garp a intrat în panică. Unde era *ce?* Doar era în mână la ea, el aşa vedea.

- Unde-i *chestia* ta? l-a luat la rost Cushie, trăgând de ceea ce Garp considera că era *chestia* lui.
- Ce? a-ntrebat Garp zăpăcit.
- Mamă Doamne, n-ai adus nici una? a insistat Cushie.

Garp habar n-avea ce ar fi trebuit s-aducă.

- Ce anume?
- Of, Garp. N-ai nici o gumă?

S-a uitat la ea spăsit. Nu era altceva decât un băiat care trăise toată viaţa lângă mama lui, şi singura gumă pe care-o văzuse fusese înfăşurată în jurul clanţei de la uşa apartamentului lor din anexa infirmeriei, probabil de către un băiat afurisit pe nume Meckler – care absolvise de mult colegiul şi plecase în lume ca să se autodistrugă.
Şi totuşi ar fi trebuit să ştie: desigur că-i auzise pe mulţi vorbind despre gume.
- Vino-ncoa, i-a zis Cushie, ducându-l la tunuri. N-ai făcut niciodată treaba asta, nu-i aşa? l-a întrebat ea. El a clătinat din cap, sincer până-n străfundul sfios al sufletului său. Vai, Garp. Dacă n-am fi prieteni atât de vechi!
I-a zâmbit, dar Garp a înţeles că acum n-o să-l mai lase s-o facă. Cushie a arătat spre gura tunului din mijloc.
- Uită-te, l-a îndemnat ea.
S-a uitat. Sclipiri ca de pietre preţioase, ale cioburilor de sticlă, asemănătoare – şi-a zis el – cu pietricelele ce acopereau plajele tropicale; şi încă ceva pe lângă astea – nu la fel de plăcut.
- Gume, i-a explicat Cushie.
Tunul era doldora de prezervative folosite. Sute de prezervative! O paradă de producţii arestate. Precum câinii care urinează la hotarele teritoriilor lor, băieţii de la Colegiul Steering îşi abandonaseră mizeriile în gura tunului mamut care păzea râul Steering. Lumea modernă îşi lăsase pata pe încă un reper istoric. Cushie începuse să se îmbrace.
- Habar n-ai de nimic, l-a tachinat ea, aşa că despre ce-ai să scrii?
Bănuise şi el că asta va fi o problemă serioasă timp de câţiva ani – un punct de cotitură în planurile sale privind cariera.
Tocmai voia să se îmbrace, când ea l-a pus să se aşeze şi să se întindă pe spate, ca să poată să-l privească.
- *Eşti* frumos, i-a zis ea. Şi e-n regulă.
L-a sărutat.
- Pot să mă duc să *fac rost* de nişte gume, i-a spus el. N-ar dura mult, nu-i aşa? Şi ne-am putea întoarce.
- Trenul meu pleacă la cinci, a zis ea, zâmbind totuşi cu duioşie.
- Nu credeam că trebuie să fii înapoi la o anumită oră.

- Asta e, chiar şi la Dibbs sunt *câteva* reguli, să ştii. Părea necăjită din pricina reputaţiei de libertinaj pe care o avea şcoala ei. Ca să nu mai vorbesc de faptul că îi faci curte lui Helen, a adăugat ea. Ştiu că-i faci, nu-i aşa?

- Nu chiar, a recunoscut el.

- Garp, n-ar trebui să spui totul, oricui, l-a mustrat ea. Asta era problema şi cu scrisul lui; îi atrăsese şi domnul Tinch luare-aminte.

- Eşti prea serios tot timpul, a continuat Cushie, pentru că în sfârşit se găsea în poziţia din care-i putea ţine predici. Pe râu, mai jos de ei, un schif s-a târât pe firul îngust de apă din Strâmtoare, îndreptându-se apoi spre casa bărcilor de la Steering, înainte ca fluxul să se retragă de tot şi să lase albia fără apă suficientă pentru a se putea ajunge înapoi la debarcader.

Abia atunci l-au zărit Garp şi Cushie pe jucătorul de golf. Coborâse până la apă prin smârcurile mlaştinilor, pe malul celălalt al râului; cu pantalonii în dungi violete suflecaţi până
deasupra genunchilor, se-nfunda în albia noroioasă de pe care se retrăseseră apele. În faţa lui, pe suprafaţa umedă a mocirlei, zăcea mingea de golf, cam la şase picioare de marginea apei. Cu băgare de seamă, jucătorul de golf a mai făcut un pas înainte, dar noroiul îi trecea acum de glezne; folosind- crosa drept punct de sprijin, a cufundat capul lucitor al acesteia în nămol şi a scos o înjurătură.

- Harry, vino înapoi! l-a strigat careva.

Era partenerul lui de golf, un tip îmbrăcat în culori la fel de vii, pantaloni până la genunchi, de un verde atât de intens cum nici o iarbă nu putea fi vreodată – şi ciorapi trei sferturi galbeni. întunecat la faţă, jucătorul care se numea Harry a făcut încă un pas spre mingea lui. Semăna cu o pasăre rară de apă, care îşi urmează oul pe o suprafaţă de ulei.

- Harry, ai să te *scufunzi* în rahatul ăla! l-a avertizat prietenul lui.

În acea clipă Garp l-a recunoscut pe partenerul lui Harry: tipul în verde şi galben era tatăl lui Cushie, Tocană Grasă.

- E o minge nouă! a urlat Harry; ca în secunda următoare piciorul să îi dispară până la coapsă; încercând

să se răsucească, Harry s-a dezechilibrat de tot şi a căzut în fund. În câteva secunde, nămolul l-a înghiţit până la talie; faţa lui înnebunită se congestionase teribil deasupra gulerului deschis al cămăşii – mai albastru decât oricare cer. Şi-a fluturat crosa în aer, însă aceasta i-a scăpat din mână, zburând în mocirlă, la câteva degete de mingea imposibil de albă şi de nerecuperat.

- Ajutor! a răcnit Harry. Dar ajutându-se şi de mâini, a izbutit cu chiu cu vai să se mişte câţiva metri în direcţia lui Tocană Grasă şi a malului ce-i oferea siguranţă. Ca dracu' alunecă! a mai ţipat el... înainta pe burtă, lopătând cu mâinile, aşa cum s-ar târi o focă pe uscat, ajutându-se de aripioarele laterale. Un zgomot îngrozitor de leorcăială îl urma
prin albia mocirloasă, ca şi când sub suprafaţa râului s-ar fi găsit o gură deschisă ce-ncerca să-l soarbă înăuntru.

Pitiţi în tufişuri, Garp şi Cushie îşi înăbuşeau hohotele de râs. Harry tocmai făcea ultimul salt înainte spre ţărm. În- cercând să-l ajute, Stewart Percy a păşit în mocirlă cu un singur picior, şi imediat a rămas fără pantoful de golf şi ciorapul galben, înghiţite de mâl.

- Sssst! Şi stai *nemişcat*, i-a cerut Cushie lui Garp. Amândoi au observat că el era în erecţie. Ah, ce păcat, a susurat Cushie aruncând o privire tristă mădularului lui sculat, dar când el a încercat s-o tragă pe Cushie alături în iarbă, ea i-a spus: Nu vreau copii, Garp. Nici măcar cu tine. Şi-al tău ar putea fi un copilaş *jap*. Şi poţi să fii sigur că nu vreau unu' d-ăia.

- Ce-ai zis? a făcut el năuc.

Una era să n-ai habar de gume, dar ce era chestia asta cu copiii jap? nu se dumirea el.

- Sssst! a sâsâit Cushie. Am să-ţi dau eu ceva despre care să ai ce scrie.

Jucătorii furioşi îşi tăiau deja drum prin smârcurile mlaştinilor, înapoi spre terenul imaculat, când gura lui Cushie a ciupit marginea miculuı buric de pe pântecul lui Garp. Garp n-ar fi putut spune cu siguranţă dacă memoria lui fusese trezită violent de cuvântul acela, *jap*, şi dacă, în acel moment, îşi amintea într-adevăr că sângerase în casa Percy – şi cum le spunea micuţa Cushie părinţilor ei că „Bonkie l-a muşcat pe Garp" (şi apoi examinarea aceea

atentă la care fusese supus copilul Garp în faţa lui Tocană Grasă gol-puşcă). Poate abia acum şi l-a amintit Garp pe Tocană Grasă spunând că avea ochi de jap, şi o imagine a propriului său trecut a scăpărat deodată la orizont; indiferent dacă lucrurile stăteau aşa sau altfel, în acel moment Garp a luat hotărârea să-i ceară mamei lui mai multe amănunte decât îi oferise până acum. Simţea nevoia să ştie ceva mai mult decât că tatăl său fusese soldat şi aşa mai departe. Dar mai simţea şi buzele moi ale lui Cushie Percy pe pântecul lui, şi când ea l-a luat deodată în gura ei caldă, Garp a tresărit surprins şi hotărârea lui s-a evaporat la fel de iute ca întreaga lui fiinţă. Acolo, sub ţevile triple ale tunurilor familiei Steering, S.M. Garp a fost pentru prima oară servit cu sex în această manieră relativ sigură şi neproductivă. Şi nereciprocă, bineînţeles, din punctul de vedere al lui Cushie.

S-au întors de-a lungul râului Steering ţinându-se de mână.

- Vreau să te văd la sfârşitul săptămânii viitoare, a spus Garp.

Era decis să nu mai uite gumele.

- Ştiu că o iubeşti cu adevărat pe Helen, a replicat Cushie.

Probabil că o ura pe Helen Holm, în caz că o cunoştea. Helen era o snoabă în ceea ce privea propria ei inteligenţă.

- Totuşi vreau să te văd, a insistat Garp.

- Eşti drăguţ. Cushie i-a strâns mâna. Şi eşti cel mai vechi prieten al meu.

Dar amândoi ştiau cu certitudine că poţi cunoaşte pe cineva de-o viaţă fără să fii neapărat prieten cu persoana respectivă.

- Cine ţi-a spus că tatăl meu a fost japonez? a întrebat-o Garp.

- Nu ştiu. Nici nu ştiu dacă a fost japonez sau nu.

- Nici eu nu ştiu, a recunoscut Garp.

- Nu-nţeleg de ce n-o întrebi pe maigă-ta, a mai zis Cushie.

Dar bineînţeles că el o *întrebase*, şi Jenny nu se abătea cu o iotă de la prima şi singura ei versiune.

Când Garp i-a telefonat lui Cushie la Dibbs, ea i-a spus:

- Vai de mine, *tu* eşti! Tata tocmai m-a sunat să-mi spună să nu care cumva să mă întâlnesc cu tine sau să-ţi

scriu sau să-ţi vorbesc. Nici măcar să nu-ţi citesc scrisorile – de parcă mi-ai fi scris vreuna. Cred că ne-a văzut unul dintre jucătorii ăia de golf când plecam de la tunuri.

Ei i se părea foarte amuzant, dar Garp nu pricepea decât că viitorul lui la tunuri se năruise.

- Am să fiu acasă la sfârşitul săptămânii în care termini tu şcoala, i-a spus Cushie.

În sinea lui, Garp se întreba: dacă va cumpăra prezervativele acum, mai puteau fi folosite în bună stare la absolvire? Oare gumele astea nu se stricau? Câte săptămâni mai erau până atunci? Şi oare trebuie să le ţii în frigider? N-avea pe cine să întrebe.

S-a gândit să-l întrebe pe Ernie Holm, dar încă de pe acum se temea ca nu cumva Helen să prindă de veste că el se întâlneşte cu Cushie Percy, şi deşi nu avea o relaţie adevărată cu Helen căreia să-i fie credincios, Garp îşi avea în schimb imaginaţia şi planurile sale.

I-a scris lui Helen o scrisoare lungă, de spovedanie, despre „poftele sale trupeşti" – aşa le denumise el – şi cum nu se comparau acestea cu sentimentele mai înalte – aşa le califica el – pe care le nutrea pentru ea. Helen i-a răspuns prompt că nu ştia de ce-i spunea *ei* toate acestea, dar că, în opinia ei, *scria* foarte bine pe această temă. Şi a adăugat că părerea ei despre Cushie Percy, din puţinul pe care-l ştia despre fată, era aceea că fata asta era cam *proastă*. „Dar simpatică", scria Helen. Şi dacă Garp era cuprins de asemenea pofte trupeşti, aşa cum le denumea el, nu era un noroc că avea pe cineva aşa ca fata asta, Cushie, în preajmă?

Garp i-a răspuns la scrisoare, spunându-i că nu-i va arăta o altă poveste până când nu va scrie una care să fie suficient de bună pentru ea. I-a împărtăşit gândurile sale în legătură cu faptul că nu dorea să-şi continue studiile. Întâi, considera el, singurul motiv de a merge la universitate era acela de a continua cu luptele, şi nu era convins că ţinea chiar atât de mult la acest lucru, încât să lupte la *acel* nivel. Nu vedea rostul de a continua pur şi simplu să lupte la o universitate mică, unde nu se punea mult accent pe acest sport. „Nu merită să mă duc, îi scria Garp lui Helen, decât dacă am de gând să încerc să fiu cel mai bun." Se gândea că a încerca să fie cel mai bun la lupte nu era exact ceea ce-

şi dorea el; şi mai ştia şi că era puţin probabil să fie cel mai bun. Şi cine mai pomenise vreodată să mergi la universitate ca să fii cel mai bun la *scris?*

Şi de unde-i venise ideea asta să fie cel mai bun?

Helen i-a răspuns că ar trebui să plece în Europa, şi Garp a discutat această sugestie cu mama lui.

Spre surprinderea lui, Jenny nu se gândise niciodată că el *va merge* la universitate; nu accepta ideea că şcolile pentru *aşa* ceva erau făcute, anume să te pregătească pentru universitate.

- Dacă Steering are pretenţia că oferă fiecăruia o asemenea instrucţie de primă mână, a spus Jenny, de ce naiba să ai nevoie de şi mai *multă* pregătire? Adică, dacă ai fost atent la şcoală, înseamnă că acum eşti pregătit. Corect?

Garp nu avea sentimentul că era pregătit, dar a răspuns că da, aşa credea şi el. Considera că era atent la şcoală. Cât despre Europa, Jenny s-a arătat interesată.

-Să-ţi spun drept, chiar vreau să văd cum.e, a zis ea. M-am săturat să stau aici.

Abia atunci şi-a dat Garp seama că mama lui intenţiona să meargă *împreună* cu el.

- Am să mă interesez care-i cel mai bun loc din Europa unde se poate duce un scriitor, i-a mai zis Jenny. Mă gândeam să scriu şi eu câte ceva.

Garp era atât de nenorocit, încât s-a dus la culcare. Când s-a trezit, i-a scris lui Helen că era blestemat să fie urmat de mama lui tot restul vieţii. „Cum să pot scrie, îi scria el lui Helen, dacă mama stă şi mi se uită peste umăr?" Helen n-avea răspuns la întrebarea asta; i-a scris că va discuta problema cu tatăl ei şi poate Ernie îi va da lui Jenny nişte sfaturi. Ernie Holm o plăcea pe Jenny; uneori o lua la câte un film. Jenny devenise chiar un fel de fan al luptelor, şi deşi între ei n-ar fi putut fi altceva decât o relaţie de prietenie, Ernie era foarte impresionat de povestea mamei necăsătorite -auzise şi acceptase versiunea lui Jenny ca fiind tot ceea ce avea *ieí* nevoie să ştie, şi o apăra cu destulă vehemenţă pe Jenny faţă de cei din comunitatea Steering care dădeau de înţeles că erau curioşi să afle mai multe.

Dar, în chestiuni culturale, Jenny îi cerea întotdeauna sfatul lui Tinch. L-a întrebat unde s-ar putea

duce o mamă şi fiul ei în Europa – unde anume era climatul cel mai artistic şi cel mai bun pentru scris. Domnul Tinch fusese în Europa în 1933. Stătuse acolo doar în timpul verii. întâi se dusese în Anglia, unde trăiau câţiva din familia Tinch, strămoşii săi britanici, dar vechea lui familie băgase spaima-n el cerându-i bani – îi ceruseră atât de mulţi şi cu atâta obrăznicie, încât Tinch îşi luase repede tălpăşiţa spre Continent. Însă oamenii fuseseră insolenţi cu el şi în Franţa, şi vulgari în Germania. Avea un stomac nervos, drept care se temuse de bucătăria italienească, şi se dusese în Austria.

- La Viena, i-a spus Tinch lui Jenny, am găsit *adevărata* Europă. Era co-co-contemplativă şi artistică, i-a mai zis el. Puteai simţi tristeţea şi g-g-grandoarea.

Un an mai târziu, începea Primul Război Mondial. în 1918, gripa spaniolă avea să ucidă mulţi dintre vienezii care supravieţuiseră războiului. Gripa avea să-l ucidă pe bătrânul Klimt şi pe tânărul Schiele şi pe tânăra soţie a lui Schiele. Patruzeci la sută din ceea ce mai rămăsese din populaţia bărbătească nu avea să supravieţuiască celui de-al Doilea Război Mondial. Viena în care-i va trimite Tinch pe Jenny şi Garp era un oraş a cărui viaţă se încheiase. Oboseala lui mai putea li luată încă drept o natură co-co-contemplativă, dar s-ar fi K&it într-o situaţie extrem de delicată dacă i s-ar fi cerut să mai arate ceva din g-g-grandoarea de altădată. Printre jumătăţile de adevăr ale lui Tinch, Jenny şi Garp puteau încă să desluşească tristeţea. „Şi orice loc poate fi artistic, va scrie Garp mai târziu, dacă lucrează un artist acolo."

- Viena? a întrebat-o Garp pe Jenny. Cu acelaşi ton cu care, în urmă cu trei ani, rostise acel „Lupte?", zăcând pe patul lui de boală şi îndoindu-se de capacitatea ei de a-i alege un tport potrivit. Dar şi-a amintit că atunci ea avusese dreptate, iar despre Europa nu ştia nimic, la fel cum nu ştia nimic nici despre alte locuri. învăţase trei ani germana la Steering, ceea ce nu era chiar de lepădat, cât despre Jenny (care n-avea talent la limbi străine), citise o carte despre neaşteptatele alianţe ale istoriei austriece: Maria Teresa şi fascismul. *De la Imperiu la Anexare!*, ăsta era titlul cărţii. Garp o văzuse în baie, ani de zile, dar acum nimeni n-o mai găsea. Probabil că se pierduse.

- Ultima persoană la care am văzut-o a fost Ulfelder, i-a spus Jenny lui Garp.

- Ulfelder a absolvit acum trei ani, mamă, i-a amintit Garp.

Când Jenny i-a comunicat decanului Bodger că va pleca, Bodger i-a spus că Steering o să-i simtă lipsa şi oricând o vor primi bucuroşi înapoi. Jenny nu voia să fie nepoliticoasă, dar a bălmăjit că infirmieră putea fi oriunde, ea aşa socotea; bineînţeles că nu ştia că nu va mai fi niciodată infirmieră. Bodger s-a arătat surprins de faptul că Garp nu-şi continua studiile la universitate. În opinia decanului, Garp nu constituise o problemă disciplinară pentru Steering, după ce la vâr- Hta de cinci ani scăpase teafăr de pe acoperişul anexei, iar duioşia cu care Bodger îşi amintea de rolul pe care-l jucase în acea salvare îl făcuse de atunci să-l îndrăgească pe Garp. În plus, decanul Bodger era un fan al luptelor, şi unul dintre admiratorii lui Jenny. Recunoştea însă că băiatul părea convins de „treaba asta cu scrisul", cum o numea Bodger. Bineînţeles că Jenny nu i-a mărturisit lui Bodger că şi ea avea de gând să se apuce de scris.

Acest aspect al planului lor îl stingHerea cel mai mult pe Garp, dar nici măcar lui Helen nu i-a suflat vreun cuvânt despre el. Totul se petrecea extrem de repede, încât Garp n-a putut să-şi destăinuie temerile decât antrenorului său de lupte, Ernie Holm.

- Mama ta ştie ce face, simt sigur, i-a zis Ernie. Tu să fii convins de *tine* însuţi.

Până şi bătrânul Tinch era optimist în privinţa planului.

- E puţin cam ex-ex-excentric, i-a zis el lui Garp, dar multe idei bune sunt aşa.

Ani mai târziu, Garp îşi va aminti că bâlbâiala afectuoasă a lui Tinch a fost ca un fel de meSaj pentru Tinch, ieşit din trupul lui Tinch. Garp va scrie că trupul lui Tinch încerca să-i spună lui Tinch că va în-în-îngheţa de moarte într-o bună zi.

Jenny spunea că vor pleca aproape imediat după absolvenţă, dar Garp sperase că vor mai sta la Steering cât dura vara.

- Pentru ce naiba să stăm? a vrut să ştie Jenny.

Pentru Helen, îi stătea lui pe limbă să zică; dar nu avea poveşti suficient de bune pentru Helen; doar îi spusese asta. Şi nu putea spera ca Jenny să mai dorească să rămână încă o vară la Steering numai ca el să se ţină de cuvânt şi să o întâlnească pe Cushie la tunuri; poate că această întâlnire nu era să fie. Cu toate acestea, era plin de speranţă că o va întâlni la sfârşitul de săptămână de după absolvenţă.Ploua în ziua în care a absolvit Garp. Ploaia se revărsa în valuri peste campusul îmbibat cu apă al Colegiului Steering; canalele de scurgere erau înfundate şi maşinile venite din afara oraşului îşi croiau drum pe străzi ca nişte iahturi în furtună. Femeile arătau neajutorate în rochiile lor de vară; oamenii se urcau în grabă şi cu feţe jalnice în maşinile care aveau să-i ducă la colegiu. În faţa Sălii Sporturilor Miles Seabrook şi a Magaziei de echipament sportiv era instalat un cort uriaş, cărămiziu, iar diplomele au fost înmânate în atmosfera aceea jalnică de circ, perimată; discursurile s-au pierdut în zgomotul ploii care duduia în prelată.

Nimeni n-a mai zăbovit după ceremonie. Ambarcaţiunile mari au părăsit oraşul. Helen nu venise, deoarece la Talbot absolvenţa era abia peste o săptămână şi ea încă mai avea examene. Garp era sigur că printre cei care asistaseră la ceremonia dezamăgitoare fusese şi Cushie Percy; dar n-o descoperise printre cei prezenţi. Ştia că ar fi găsit-o alături de familia ei ridicolă, dar prefera să se ţină la distanţă de Tocană Grasă – un tată furios tot tată rămâne, la urma urmei, chiar dacă fiica lui, Cushman Percy, îşi pierduse de mult onoarea.

Când soarele după-amiezei târzii şi-a făcut apariţia, prea puţin a mai contat. Campusul plutea în aburi, iar pământul – de la Stadionul Seabrook până la tunuri – avea să rămână zile în şir îmbibat cu apă. Garp îşi imagina jgheaburile adânci care fără îndoială că şerpuiau acum pline de apă în iarba moale din jurul tunurilor; râul Steering probabil că era şi el umflat dintr-un mal în altul. Chiar şi tunurile trebuie că dădeau pe afară de pline ce erau; ţevile stăteau ridicate în sus, încât se umpleau cu apă ori de câte ori ploua. Pe o asemenea vreme, din tunuri se revărsau pâraie de cioburi şi pe betonul pătat al afeturilor se formau băltoace lucioase de prezervative folosite. Nu era

chip s-o ademenească pe Cushie la tunuri în săptămâna asta.

Dar pachețelul cu trei prezervative pârâia în buzunarul lui, ca un minuscul foc de uscăciuni al speranței.

- Poftim, a spus Jenny. Am cumpărat niște bere. Du-te și te îmbată, dacă vrei.

- Isuse, mamă, s-a crucit Garp, dar a băut câteva pahare cu ea.

Au stat singuri în seara zilei în care a terminat colegiul, lângă ei infirmeria rămăsese goală și fiecare pat din anexă era liber, așternuturile strânse, în afară de cele de pe care urmau să doarmă ei doi. Garp ședea și bea bere și se întreba dacă *totul* nu era până la urmă decât o dezamăgire; îl consola,întru câtva gândul că citise câteva romane bune, cu toate acestea, deși își făcuse educația la Steering, nu era un cititor – nu se putea măsura cu Helen, de pildă, sau cu Jenny. Garp proceda cam așa cu romanele, găsea câte unul care-i plăcea și-l citea și-l răscitea; și după aceea nu mai avea chef să mai citească altceva multă vreme. În colegiu citise *Lordul fim* de Joseph Conrad de treizeci și patru de ori. Citise *Omul care iubea insulele,* al lui D.H. Lawrence, de douăzeci și una de ori; și acum se simțea în stare să-l mai citească o dată.

Dincolo de ferestrele micului apartament din anexa infirmeriei, campusul Steering se întindea întunecos, umed, părăsit.

- Bun, ia privește tu lucrurile în felul ăsta, i-a spus Jenny; vedea și ea că fiul ei se simțea decepționat. Ție ți-au trebuit doar patru ani ca să termini colegiul, pe când eu *merg* la școala asta afurisită de optsprezece ani.

Jenny nu era o băutoare; pe la jumătatea celei de-a doua beri a adormit. Garp a dus-o în dormitor. Pantofii și-i scosese singură mai înainte, iar Garp i-a desprins de la bluză doar acul ei de infirmieră – ca să nu se răsucească în somn și să se înțepe în el. Era o noapte caldă, așa că n-a acoperit-o.

A mai băut o bere, apoi a ieșit la plimbare.

Bineînțeles că știa încotro se duce.

Casa familiei Percy – la origine casa familiei Steering – se zărea pe pajiștea umedă, nu departe de anexa infirmeriei. O singură lumină ardea în casa lui Stewart

Percy, şi Garp ştia a cui era lumina aceea: micuţa Pooh Percy, care împlinise
paisprezece ani, nu putea dormi cu lumina stinsă. Cushie îi inai zisese lui Garp şi altceva, că Bainbridge încă mai simţea nevoia să poarte scutece – poate pentru că, se gândea Garp, cei din familie continuau şi acum să-i spună Pooh.

- Să ştii că nu văd nimica *rău* zn asta, adăugase Cushie. Nu *foloseşte* scutecele, să mă-nţelegi; adică nu *mai face pe ea*, pricepi? Doar că-i place *si. poarte* scutece – din când în când.

Garp s-a oprit pe iarba aburindă de sub fereastra lui Pooh Percy, încercând să-şi aducă aminte care era camera lui Cushie. Şi pentru că nu-şi amintea, s-a hotărât s-o trezească pe Pooh; cu siguranţă că-şi va aminti de el şi cu siguranţă că o va anunţa pe Cushie. Dar Pooh s-a apropiat de fereastră ca o stafie; n-a părut să-l recunoască din prima clipă pe Garp, care se ţinea agăţat cu tenacitate de iedera din dreptul ferestrei ei. Ochii lui Bainbrigde Percy arătau ca aceia ai unei căprioare paralizate de farurile unei maşini, pe punctul de a fi lovită.

- Pentru numele lui Dumnezeu, Pooh, *eu* sunt, i-a şoptit Garp.
- O vrei pe Cushie, nu-i aşa? l-a întrebat Pooh morocănoasă.
- Da! a gemut Garp.

În clipa aceea iedera s-a rupt şi el a căzut în boschetele de . dedesubt. Cushie, care dormea în costum de baie, l-a ajutat să se ridice de acolo.

- Mamă, Doamne, o să trezeşti toată casa, l-a boscorodit ea. Eşti beat?
- Am *căzut,* a făcut Garp ţâfnos. Chiar că-i sucită soră-ta.
- Afară-i ud totul, i-a zis Cushie. Unde putem merge?

Garp se gândise la asta. În infirmerie, ştia prea bine, erau
şaizeci de paturi libere.

N-au apucat să treacă de veranda casei Percy, când Bonkers a şi apărut în faţa lor.

Fiara cea neagră gâfâia, deşi nu coborâse decât treptele verandei, iar botul lui cenuşiu ca fierul era îmbrobonit de spumă; jnârâia, dar până şi mârâiala îi era greoaie.

- Spune-i s-o lase moartă, i-a şoptit Garp lui Cushie.
- E surd. E foarte bătrân.
- Ştiu cât e de bătrân.

Bonkers a lătrat, un sunet scârţâit şi ascuţit, ca balamaua unei uşi de mult nefolosite care e deschisă cu forţa.'Slăbise, dar tot cântărea vreo şaptezeci de kilograme. Victimă a căpuşelor şi a râiei, a unor vechi muşcături de câine şi a gardurilor de sârmă ghimpată, Bonkers îşi adulmeca duşmanul şi-l ţinea pe Garp la colţul verandei.

- *Pleacă,* Bonkers! a sâsâit Cushie.

încercând să-l ocolească pe câine, Garp a observat că reacţiile acestuia erau foarte încete.

- E pe jumătate *orb,* a şoptit Garp.
- Nici nasul nu mai e în stare să adulmece.
- Ar fi trebuit să fie mort de mult, a murmurat Garp ca pentru sine şi a făcut încă un pas în lături.

Bonkers s-a luat după el. Mai mult orbeşte. Botul lui îi amintea lui Garp de un cazan cu aburi, iar musculatura flască de pe spate şi de pe pieptul flocos era un semn pentru Garp de câtă forţă avea atunci când sărea – dar asta fusese cândva, demult.

Nu-l băga în seamă, pur şi simplu, i-a sugerat Cushie exact în clipa în care Bonkers s-a năpustit asupra lui

.Câinele era destul de lent în mişcări, încât Garp a apucat să se ferească şi să treacă iute în spatele lui; l-a apucat pe câine de labele din faţă, trăgându-le spre sine, şi s-a lăsat cu pieptul şi cu propria sa greutate peste spinarea lui. Bonkers s-a prăvălit în faţă, atingând pământul mai întâi cu botul – labele din spate încă râcâiau cimentul verandei. Garp avea controlul asupra labelor din faţă

îndoite sub câine, dar capul uriaş al dulăului era ţintuit doar de apăsarea pieptului lui Garp. Un mârâit înspăimântător s-a pornit din gâtlejul animalului în timp ce Garp se lăsa cu şi mai mare putere pe spinarea lui, înfigându-şi bărbia în gâtul îmblănit. În toiul înfruntării, s-a ivit brusc *o ureche* – în gura lui Garp – în care Garp şi-a înfipt dinţii. A muşcat cât a putut el de tare, şi Bonkers a izbucnit într-un urlet. H muşca pe Bonkers de ureche în amintirea propriei lui urechi din care lipsea o bucată de cartilaj, îl muşca pentru cei patru ani pe care-i petrecuse la Steering – şi pentru cei optsprezece ai mamei lui.

Abia când s-au aprins luminile în casa Percy l-a eliberat Garp pe Bonkers.

- Fugi! i-a spus Cushie.

Garp a apucat-o de mână şi ea l-a urmat. Gura îi era plină de un gust îngrozitor.

- Mamă Doamne, chiar a trebuit să-l *muşti?* l-a întrebat Cushie.
- El m-a muşcat pe mine, i-a amintit Garp.
- îmi aduc aminte.

Cushie l-a strâns de mână, iar Garp a dus-o acolo unde voia el să o ducă.

- Ce dracu' se-ntâmplă aici? l-au auzit pe Stewart Percy urlând.
- E Bonkie, e Bonkie! a ţipat Pooh Percy în noapte.
- Bonkers! l-a chemat Tocană Grasă. Aici, Bonkers! Aici, Bonkers!

Şi toţi au auzit schelălăiturile răsunătoare ale câinelui surd.

Larma era atât de mare, încât ajungea până-n ungherele cele mai îndepărtate ale campusului pustiu. A trezit-o din somn pe Jenny Fields, care şi-a mijit ochii pe fereastra anexei de la infirmerie. Din fericire, Garp a văzut-o când a aprins lumina. A pitit-o pe Cushie în spatele lui şi a împins-o spre un coridor al anexei neocupate ca să stea acolo până se ducea el la Jenny să-i ceară un sfat medical.

- Ce ţi s-a întâmplat? l-a întrebat Jenny.

Garp voia să ştie dacă sângele ce i se prelingea pe bărbie era al lui sau provenea în întregime de la fionkers. Spălându-l de sânge în bucătărie, Jenny s-a pomenit pe

masă cu ceva negru, ca o crustă de rană, care se lipise de gâtul lui Garp şi acum se desprinsese – ceva de mărimea unui dolar de algint. Amândoi au căscat ochii mari.

- Ce-i *asta?* a-ntrebat Jenny.
- O ureche. Sau o parte dintr-o ureche.

Pe suprafaţa de email alb a mesei zăcea bucăţica de piele neagră dintr-o ureche, uşor răsucită la margini şi crăpată ca o mănuşă veche şi uscată.

- Am dat peste Bonkers, i-a explicat Garp.
- Ureche pentru ureche, a zis Jenny Fields.

Garp n-avea nici măcar o zgârietură; sângele provenea doar de la Bonkers.

După ce Jenny s-a întors în dormitor, Garp a tras-o pe Cushie în tunelul care ducea în clădirea principală a infirmeriei. În optsprezece ani avusese timp să înveţe drumul. A dus-o pe Cushie în aripa cea mai îndepărtată de apartamentul din anexă al mamei lui; era vizavi de sala de aşteptare, lângă sălile de chirurgie şi anestezie.

158

Astfel că, pentru Garp, relaţia sexuală va fi pentru totdeauna asociată cu anumite mirosuri şi senzaţii. Experienţa va rămâne tainică, dar relaxată; o ultimă răsplată în vremuri chinuitoare. Mirosul va persista în mintea lui ca un miros de *spital,* într-un fel profund personal şi totuşi vag. Veşnic spaţiul înconjurător va părea părăsit. Pentru Garp, relaţia sexuală va rămâne în mintea lui ca un act solitar comis într-un univers abandonat – cândva, după ce se va fi oprit ploaia. Pentru veşnicie un act de optimism terifiant.

J O , H N I R V I N G

Cushie, bineînţeles, îi evoca lui Garp imagini de tunuri. După ce s-a epuizat şi ultimul prezervativ din pachetul de i rei, ea l-a întrebat dacă asta era tot ce avea la el – dacă a cumpărat doar un singur pachet. Nimic nu-i place mai mult unui luptător ca epuizarea obţinută prin efort; Garp a adormit pe lamentaţiile lui Cushie.

- Prima oară n-ai nici unul, se plângea ea, iar acum ai rămas fără? Bafta noastră că suntem prieteni atât de buni.

Era încă întuneric şi zorile mai aveau mult până să se ivească atunci când i-a trezit Stewart Percy. Vocea lui To-

cană Grasă a lovit bătrâna infirmerie precum o boleşniţă fără de nume.

- Deschideţi! l-au auzit urlând.

S-au furişat până la fereastră, să se uite afară.

Pe pajiştea verde-verde, îmbrăcat în halat şi papuci şi cu Bonkers legat în lesă alături, tatăl lui Cushie mugea la ferestrele anexei de la infirmerie. N-a trecut mult şi Jenny a apărut în lumina becului.

- Eşti bolnav? l-a întrebat ea pe Stewart.
- îmi vreau fata! a zbierat Stewart.
- Eşti beat? l-a iscodit ea.
- Lasă-mă să intru! a ţipat Stewart.
- Doctorul a plecat şi mă îndoiesc că ai vreo boală pe care să ţi-o vindec eu.
- Căţea ce eşti! a boncăluit Stewart. Bastardul ăla de fi-tu mi-a sedus fata! Ştiu că-s acolo înăuntru, în infirmeria aia futăcioasă!

Chiar că *e* o infirmerie futăcioasă acum, a reflectat Garp, răsfăţându-se cu atingerea şi mirosul lui Cushie care tremura lângă el. În aerul răcoros ce pătrundea prin fereastra întunecată, tremurau amândoi în tăcere.

- Ar trebui să-mi vezi *câinele!* a ţiuit Stewart. Peste tot numai sânge! Câinele se piteşte sub hamac! Veranda e plină de sânge! a mai croncănit Stewart. Ce dracu' i-a făcut ticălosu' ăla lui Bonkers?

Garp a simţit-o pe Cushie făcându-se mică lângă el, când a auzit răspunsul mamei lui. Ceea ce a spus ea trebuie că o fă- cut-o pe Cushie Percy să-şi amintească de propria «' replică, cu treisprezece ani în urmă.

- Garp l-a muşcat pe Bonkie, asta a spus Jenny.

Apoi lumina s-a stins şi în întunericul care a acoperit infirmeria şi anexa nu se mai auzeau decât respiraţia lui To-

cană Grasă şi ploaia care se scurgea – scăldând Colegiul Steering, spălând şi curăţind totul

.[n oraşul în care a murit Marc Aureliu

Când Jenny l-a luat pe Garp în Europa, Garp era mai bine pregătit pentru regimul de carceră impus de viaţa de icriitor, decât majoritatea tinerilor de optsprezece ani. Se ■imţea de pe acum bine în lumea pe care şi-o crease în imaginaţia lui; la urma urmei, fusese crescut de o femeie care con- lidera că regimul de carceră era un stil de viaţă foarte normal. Vor mai trece ani buni până când Garp vă descoperi că n-avea nici un prieten, o ciudăţenie care lui Jenny nu i s-a părut niciodată a fi o ciudăţenie. În maniera lui distantă şi politicoasă, Ernie Holm a fost primul prieten pe care l-a avut Jenny Fields vreodată.

înainte ca Jenny şi Garp să-şi găsească un apartament, au locuit în nu ştiu câte pensiuni peste tot în Viena. Domnul Tinch venise cu ideea că asta va fi modalitatea ideală pentru ei de a decide care parte a oraşului le plăcea mai mult: întâi vor locui în toate cartierele şi abia apoi vor lua o hotărâre. Dar viaţa pe termen scurt într-o pensiune trebuie că fusese mult mai plăcută pentru Tinch în vara lui 1913; când au venit Jenny şi Garp la Viena, era în 1961; s-au săturat destul de repede să-şi care maşinile de scris dintr-o pensiune în alta. Totuşi, tocmai această experienţă i-a oferit lui Garp materialul pentru prima sa povestire importantă, „Pensiunea Grillparzer". înainte să vină la Viena, Garp nici măcar nu ştiuse ce era aceea o pensiune, dar a descoperit repede că o pensiune avea ceva mai puţin de oferit decât un hotel; era întotdeauna mai mică şi niciodată elegantă; uneori servea micul dejun, alteori nu. O pensiune era uneori un chilipir, alteori o greşeală. Jenny şi Garp au găsit pensiuni care erau foarte curate şi confortabile şi prietenoase, dar cel mai ădesea erau sărăcăcioase.

N-au stat prea mult pe gânduri ca să decidă că voiau să locuiască în interiorul sau în apropierea perimetrului

delimitat de Ringstrasse, o stradă lungă şi circulară care înconjoară inima oraşului vechi. Era acea parte a oraşului unde se găsea aproape totul şi unde Jenny putea să se descurce oarecum mai bine fără să cunoască germana – era cea mai sofisticată, mai cosmopolită parte a Vienei, dacă există cu adevărat o asemenea parte în Viena.

Pe Garp îl amuza să aibă grijă de mama lui; trei ani de limbă germană la Steering îi dădeau lui Garp o poziţie de lider, şi era limpede că-i plăcea să fie şeful lui Jenny.

- Cere şniţel, mamă, o sfătuia el.
- Mă gândeam că acest *Kalbsnieren* sună interesant; spunea Jenny.
- Rinichi de viţel, mamă, explica el. Îţi plac rinichii?
- Nu ştiu, recunoştea Jenny. Poate că nu.

Când în sfârşit s-au mutat într-un loc al lor, Garp a preluat aprovizionarea. Jenny îşi petrecuse optsprezece ani mâncând în cantinele de la Steering; nu învăţase niciodată să gătească, iar acum nu putea citi instrucţiunile de preparare. Abia în Viena a descoperit Garp cât de mult îi plăcea să gătească, dar ceea ce-i plăcea mai mult în Europa, susţinea el, erau veceurile – toaleta. În timpul pe care-l petrecuse în pensiuni, Garp descoperise că toaleta era o cămăruţă mică, mică de tot, în care nu se găsea altceva decât un closet; a fost primul lucru în Europa căruia, în opinia lui, îi găsea o noimă. Lui Helen i-a scris că „este cel mai înţelept sistem – să urinezi li să-ţi goleşti măruntaiele într-un loc şi să te speli pe dinţi în altul”. Veceul, desigur, va ocupa un loc de frunte în povestirea lui, „Pensiunea Grillparzer”, dar, deocamdată, Garp nu va scrie această povestire, şi nici o alta.

Deşi era neobişnuit de autodisciplinat pentru un tânăr de optsprezece ani, erau pur şi simplu mult prea multe lucruri de văzut; pe lângă toate acele lucruri pentru care devenise dintr-odată responsabil, Garp era foarte ocupat şi, timp de luni de zile, singurele scrieri satisfăcătoare au fost scrisorile către Helen. Era prea surescitat de noul său teritoriu ca să-şi formeze rutina necesară pentru scris, cu toate că a încercat.

A încercat să scrie o poveste despre o familie; tot ce ştia atunci când s-a apucat de scris era că familia

respectivă avea o viaţă interesantă şi membrii ei erau foarte apropiaţi unii de alţii. Nu era suficient să ştie doar atât.

Jenny şi Garp s-au mutat într-un apartament cu pereţi de culoare crem, cu tavanuri înalte, situat la etajul doi al unei clădiri vechi pe Schwindgasse, o străduţă în sectorul patru. Imediat după colţ se afla Prinz-Eugen-Strasse, Schwarzenbergplatz şi cele două Belvedere, de Sus şi de Jos. Garp vizita muzeele, până la urmă le-a văzut pe toate cele din oraş, Jenny în schimb n-a vizitat nici unul, în afară de Belvedere de Sus. Garp i-a explicat că acolo nu se găseau decât tablouri din secolele al XIX-lea şi al XX-lea, dar Jenny i-a spus că secolele al XIX-lea şi al XX-lea îi erau de ajuns. Garp i-a mai explicat că putea, cel puţin, să se plimbe prin grădini până la Belvedere de Jos şi să vadă acolo colecţia barocă, dar Jenny a clătinat din cap; asistase la câteva cursuri de istoria artei la Steering – căpătase suficiente cunoştinţe, i-a zis ea.

- Brueghelii, mamă! Iei Strassenbahn-ul în sus pe Ring şi cobori la Mariahilferstrasse. Muzeul cel mare vizavi de staţia de maşină este Kunsthistorisches.

- Dar pot să merg *pe jos* până la Belvedere, a protestat Jenny. De ce să iau tramvaiul?

Putea, de asemenea, să meargă pe jos până la Karlskirche, erau câteva clădiri de ambasade cu o arhitectură interesantă nu departe de Argentinierstrasse. Ambasada Bulgariei se afla exact pe partea cealaltă a străzii Schwindgasse, unde se afla apartamentul lor. Jenny spunea că-i place să rămână în cartierul lor. O cafenea la numai o stradă distanţă – uneori se ducea acolo şi citea presa engleză. Nu ieşea niciodată să ia masa în oraş, decât atunci când o invita Garp; iar dacă el nu gătea acasă, ea nu mânca nimic. Era total absorbită de ideea de a scrie ceva – mai absorbită, în această fază, decât Garp.

- N-am timp să fac pe turistul în acest moment al vieţii mele, i-a spus ea fiului ei. Dar *tu* du-te, absoarbe cât mai multă cultură. Asta şi *trebuie* să faci.

„Absorbiţi, ab-ab-absorbiţi", le spusese Tinch. Lui Jenny îi părea că era exact lucrul pe care trebuia să-l facă fiul ei; cât despre ea, a descoperit că absorbise deja suficient ca să aibă destule de spus. Jenny Fields avea

patruzeci şi unu de anii îşi imagina că partea cea mai interesantă a vieţii ei trecuse; tot ce-şi dorea acum era să scrie despre ea.

Garp i-a dat o bucată de hârtie pe care s-o poarte tot timpul asupra ei. Conţinea adresa, pentru cazul în care se rătăcea: Schwindgasse 15/2, Viena IV. Garp a trebuit s-o înveţe cum să pronunţe adresa – o lecţie obositoare.

- *Schwindgassefunfzehnzwei!* scuipa Jenny.
- încă o dată, zicea Garp. Vrei să rămâi rătăcită când te rătăceşti?

Garp cerceta oraşul în timpul zilei şi găsea locuri unde s-o ducă pe Jenny seara şi în după-amiezele târzii când isprăvea de scris; se opreau undeva să bea o bere sau un pahar de vin, şi Garp îi povestea cum îşi petrecuse ziua. Jenny asculta politicoasă. Vinul sau berea o moleşeau. De obicei luau o cină plăcută undeva şi apoi Garp o conducea pe Jenny acasă cu Strassenbahn-ul; se mândrea în mod deosebit cu faptul că nu lua niciodată taxiul, deoarece învăţase atât de bine sistemul transportului public. Uneori dimineaţa se ducea la piaţă şi venea acasă devreme şi gătea toată după-masa. Jenny nu se plângea niciodată; pentru ea nu avea importanţă dacă mâncau acasă ori în oraş.

- Asta-i un *Gumpoldskirchner,* spunea Garp, dând lămuriri în legătură cii vinul. Se potriveşte foarte bine cu *Schweinebraten*[1].
- Ce cuvinte caraghioase, remarca Jenny.

Apreciind în modul său caracteristic stilul de proză al lui Jenny, Garp va scrie ulterior: „Mama într-atât se lupta cu engleza, încât nu e de mirare că nu şi-a bătut niciodată capul să înveţe germana".

Deşi Jenny Fields stătea toată ziua la maşina de scris, nu ştia cum să scrie. Şi deşi – din punct de vedere fizic – scria, nu-i plăcea să citească ceea ce scrisese. Nu după multă vreme, a încercat să-şi amintească ce era mai bun din ceea ce citise şi prin ce se deosebeau acele scrieri de primele eHncercări în ciornă. Ea începea pur şi simplu cu începutul. „M-am născut..." şi aşa mai departe. „Părinţii mei doreau să învăţ la Wellesley; cu toate acestea..." Şi

1 în lb. germ *.,fripturădeparc* (n. trad.)

bineînţeles: „Am hotărât că-mi doream un copil al meu şi în cele din urmă am făcut unul în felul următor…" Dar Jenny citise destule poveşti bune ca să ştie că a ei nu *suna* la fel ca poveştile bune din amintirea ei. Se întreba unde greşea, şi adeseori îl trimitea pe Garp cu comisioane la puţinele librării ce vindeau cărţi în engleză. Voia să se uite mai atent la felul în care începeau cărţile: deşi produsese destul de repede trei sute de pagini dactilografiate, tot avea sentimentul că încă nu începuse cartea *cu adevărat*.

Dar Jenny îşi îndura problemele scrisului în tăcere; cu Garp era veselă, chiar dacă rareori îi acorda suficientă atenţie. Jenny Fields simţise toată viaţa ei că lucrurile începeau şi apoi ajungeau la un sfârşit. Ca şi educaţia lui Garp – ca şi a ei. Ca şi sergentul Garp. Nu-şi pierduse de tot afecţiunea pentru fiul ei, dar considera că o anume etapă a grijii materne .pentru el luase sfârşit; considera că-l adusese pe Garp până în acest punct, şi acum ar trebui să-l lase să se descurce singur. Nu mai putea să trăiască în felul ăsta, să-l ducă ea de mână şi să-l înscrie la lupte sau la orice altceva. Lui Jenny îi plăcea să trăiască alături de fiul ei; de fapt, nici nu se gândise că ar putea trăi despărţiţi. Dar aştepta ca Garp să se distreze în Viena, şi el asta şi făcea.

Cu povestea despre o familie unită şi interesantă Garp nu înaintase mai deloc, doar că le găsise membrilor ei ceva interesant de făcut. Tatăl era un fel de inspector, familia mergea cu el atunci când pleca mânat de obligaţii de serviciu. Slujba asta a lui însemna să cerceteze toate restaurantele, hotelurile şi pensiunile din Austria – să le evalueze şi să le acorde categoriile A, B, C sau D. Era o slujbă despre care Garp îşi imagina că i-ar fi plăcut să o aibă el însuşi. Într-o ţară ca Austria, atât de dependentă de turism, clasificările şi reclasificările locurilor în care mâncau şi dormeau turiştii *ar trebui* să aibă o însemnătate aproape disperată, dar lui Garp îi era imposibil să-şi imagineze ce putea fi atât de important în chestia asta – sau pentru cine. Deocamdată, tot ce avea era această familie; care, la rândul ei, avea o îndeletnicire amuzantă. Scotea la iveală punctele nevralgice; acorda calificative. Şi, ce-i cu asta? Mai uşor era să-i scrie lui Helen.

La acest sfârşit de vară şi început de toamnă, Garp a străbătut toată Viena, pe jos sau cu tramvaiele, fără să întâlnească pe nimeni în mod particular. Lui Helen îi scria că „atunci când te afli la vârsta adolescenţei crezi că nu există nimeni prin preajmă care să-ţi semene suficient de mult pentru a te înţelege"; îi scria că, după părerea lui, Viena năştea acest »cntiment în el, „deoarece în Viena cu adevărat nu *există* nimeni aşa ca mine".

Cel puţin din punct de vedere numeric, constatarea lui era corectă. Erau foarte puţini oameni în Viena care aveau aceeaşi vârstă cu Garp. Nu se născuseră mulţi vienezi în 1943; şi de fapt nu se născuseră prea mulţi nici de la începutul ocupaţiei naziste, în 1938, şi până la sfârşitul războiului în 1945. Şi, deşi numărul copiilor născuţi în urma violurilor era surprinzător de mare, nu mulţi vienezi şi-au *dorit* copii până după 1955 – anul în care a luat sfârşit ocupaţia sovietică. Viena era un oraş care îndurase ocupaţia străină timp de şaptesprezece ani. Este de înţeles că pentru majoritatea vienezilor acei şaptesprezece ani nu păruseră a fi timpul cel mai nimerit sau mai înţelept să procreeze. Garp trăia experienţa de a locui într-un oraş care-l făcea să se simtă ciudat că avea optsprezece ani. Probabil că din această pricină s-a maturizat mai repede, probabil că asta contribuise la accentuarea senzaţiei că Viena era mai mult „un muzeu care adăposteşte un oraş mort" – cum îi scria el lui Helen – decât un oraş încă viu.

Garp nu făcea această observaţie cu titlu de critică. *Îl plăcea* să hoinărească printr-un muzeu. „Un oraş mai real poate că **nu** mi s-ar fi potrivit atât de bine, va scrie el mai târziu. Dar Viena era în perioada ei moartă; zăcea nemişcată şi mă lăsa să o privesc, să mă gândesc la ea, şi iar să o privesc. **Într**-un oraş *viu* n-aş fi putut niciodată să observ atât de multe. Oraşele vii nu stau nemişcate."

Astfel că S.M. Garp şi-a petrecut lunile calde *observând* Viena, scriindu-i scrisori lui Helen Holm şi organizând viaţa casnică a mamei lui, care adăugase izolarea scrisului la existenţa solitară pe care şi-o alesese. „Mama mea, scriitoarea"» aşa se referea Garp la ea în glumă, în nenumăratele scrisori către Helen. Dar o invidia pe Jenny pentru că scria. El avea sentimentul blocajului în

ceea ce privea povestea lui. îşi dădea seama că putea continua la nesfârşit să creeze pentru familia lui imaginară aventuri fără număr, dar încotro se îndreptau? Spre încă un restaurant de categoria B care avea deserturi atât de proaste, încât restaurantele de categoria A parcă nici nu existau pe pământ; spre încă un hotel de categoria B care aluneca spre C cu aceeaşi certitudine cu care mirosul de mucegai din holul de la intrare nu avea să dispară niciodată. Poate că cineva din familia inspectorului ar putea fi otrăvit într-un restaurant de categoria A, dar ce *semnificaţie* ar avea asta? Şi ar putea exista oameni nebuni, sau chiar criminali, care să stea ascunşi într-una din aceste pensiuni, dar ce-ar avea ei de-a face cu desfăşurarea întregii poveşti?

Garp ştia că el nu avea în cap desfăşurarea poveştii.

Văzuse odată un circ din Ungaria sau din Iugoslavia, o trupă formată din patru persoane care-şi descărcau calabalâcul într-o gară. încerca să şi le imagineze în povestea lui. Aveau şi un urs care mergea pe motocicletă şi dădea ocol de nu ştiu câte ori unei parcări. Câţiva oameni se adunaseră să-i vadă şi un individ care umbla în mâini strângea banii pentru spectacolul oferit de urs, într-o oală pe care-o ţinea în echilibru pe tălpile picioarelor; uneori cădea, dar şi ursul mai cădea din când în când.

în cele din urmă, motocicleta refuzase să mai pornească. Nimeni nu s-a lămurit vreodată ce rol aveau ceilalţi doi membri ai echipei; tocmai când se pregăteau să-i înlocuiască în spectacol pe urs şi pe cel care umbla în mâini, apăruseră poliţiştii, cerându-le să completeze o sumedenie de formulare. Partea asta a spectacolului nu mai fusese chiar atât de interesantă de privit, încât asistenţa – atâta câtă era – se risipise. Garp rămăsese ultimul, nu pentru că ar fi fost el curios să vadă şi alte numere ale acestui circ decrepit, ci pentru că voia să-l introducă în povestea lui. Cum avea s-o facă, nu-şi dădea seama. În timp ce pleca de la gară, îl auzise pe urs vomitând.

Câteva săptămâni bune, singurul lui pas înainte în poveste a fost titlul: „Biroul Austriac de Turism". Nu-i plăcea titlul. Aşa că s-a întors la vechea lui îndeletnicire de turist, lă- sând-o la o parte pe aceea de scriitor.

Dar când vremea a început să se răcească, Garp s-a săturat să mai facă pe turistul; o cicălea, în schimb, pe

Helen că nu se arăta mai harnică în a-i răspunde la scrisori – semn că el îi scria prea mult. Ea era mult mai ocupată decât el; ea era la facultate, unde fusese acceptată direct în anul doi şi avea de două ori mai multe cursuri decât în mod normal. Dacă între Helen şi Gaip exista vreo asemănare, în acei ani de început, era aceea că amândoi se comportau de parcă se îndreptau cu *mare grabă* într-o anumită direcţie.

- Las-o pe săraca Helen în pace, îl sfătuia Jenny. Credeam că ai de gând să scrii şi altceva decât scrisori.

Dar lui Garp nu-i plăcea ideea de a se lua la întrecere cu mama lui în acelaşi apartament. Maşina ei de scris nu se oprea nici măcar o clipă; Garp avea impresia căţăcăneala aia continuă va pune până la urmă capăt carierei lui de scriitor încă înainte de-a fi început cu adevărat. „Mama mea nu ştia ce era aceea pauza pentru revizie", remarcase el odată.

Până în noiembrie, Jenny avea şase sute de pagini de manuscris, şi încă mai era stăpânită de sentimentul că nu începuse cu adevărat. Garp nu avea un subiect care să se reverse din el în acelaşi fel. Imaginaţia, îşi dădea el seama, se stârnea mai greu decât memoria.

„Breşa", cum a numit-o el când i-a scris lui Helen, s-a petrecut într-o zi rece şi viforoasă, în Muzeul de Istorie a oraşului Viena. Muzeul se afla destul de aproape de Schwindgasse, puteai să mergi pe jos până acolo; şi de fiecare dată amânase vizitarea lui, ştiind că se putea duce acolo în orice zi. Jenny fusese cea care-i vorbise despre el. Era unul din cele două sau trei locuri pe care le vizitase de una singură, şi asta doar pentru că se afla în partea cealaltă a Karlplatzului şi aproape în mijlocul a ceea ce ea numea cartierul ei.

Îi spusese că acolo în muzeu se afla o cameră care fusese a unui scriitor; uitase a cui anume. După părerea ei, era o idee foarte interesantă ca într-un muzeu să existe o cameră de scriitor.

- O *cameră* de scriitor, mamă?

- Da, o cameră întreagă. Au adus toată mobila scriitorului, îmi vine să cred că şi pereţii şi podeaua. Nu ştiu cum au făcut chestia asta.

- Eu nu înţeleg *de ce* au făcut-o, a zis Garp. Toată camera asta în muzeu?

- Da, cred că era un dormitor, a continuat Jenny, dar şi camera în care scriitorul *scria* de fapt.

Garp şi-a dat ochii peste cap. Povestea i se părea obscenă. Oare era şi periuţa de dinţi a scriitorului acolo? Şi oala de noapte?

Camera era simplă şi banală, doar patul părea prea mic – parcă era patul unui copil. Şi masa de scris arăta cam mică. În nici un caz patul şi masa unui scriitor mare, şi-a zis Garp. Erau confecţionate din lemn negru şi totul părea extrem de fragil; Garp era de părere că mama lui avea o încăpere mult mai bună în care să scrie. Scriitorul a cărui cameră era ferecată în Muzeul de Istorie a oraşului Viena se numea Franz Grillparzer; Garp nu auzise niciodată despre el.

Franz Grillparzer a murit în 1872; un poet şi dramaturg austriac de care au auzit foarte puţini oameni în afara graniţelor Austriei. Unul dintre acei scriitori din secolul al XDC-lea care nu au supravieţuit printr-o popularitate durabilă secolului al XDC-lea, iar Garp va susţine mai târziu că Grillparzer nici n-ar fi meritat să supravieţuiască secolului al XDC-lea. Pe Garp nu-l interesau piesele şi poeziile, dar s-a dus la biblioteci şi a citit ceea ce se consideră a fi creaţia în proză cea mai remarcabilă a lui Grillparzer: „Sărmanul scrip- car", o povestire lungă. Poate, şi-a zis Garp, cei trei ani ai săi de germană la Steering n-au fost de ajuns ca să-i îngăduie să aprecieze povestea; citind-o în germană, o ura pur şi simplu. Ulterior a găsit o traducere în engleză într-un anticariat pe Habsburgerstrasse; nici în engleză nu l-a atras mai mult.

El considera că faimoasa povestire a lui Grillparzer era o melodramă ridicolă; şi mai considera că era scrisă prost şi de-un sentimentalism lamentabil. Vag de tot îi amintea de povestirile ruseşti din secolul al XDC-lea, în care foarte adesea personajul este un lasă-mă-să-te-las care nu ştie ce vrea şi un ratat în toate privinţele în viaţa practică; dar Dostoievski, era el de părere, reuşea să-ţi trezească interesul pentru destinul unui asemenea nenorocit; Grillparzer te plictisea cu trivialităţi lacrimogene.

în acelaşi anticariat, Garp a mai cumpărat şi o traducere în engleză a *Meditaţiilor* lui Marc Aureliu; fusese

obligat să citească Marc Aureliu la orele de latină la Steering, dar niciodată până acum nu-l citise în engleză. A cumpărat cartea doar pentru că librarul i-a spus că Marc Aureliu murise în Viena.

»în viaţa unui om", scrie Marc Aureliu, „timpul său este doar o clipă, fiinţa lui – o curgere necurmată, judecata lui – o străfulgerare palidă, trupul lui – pradă pentru viermi, sufletul lui o volbură neliniştită, soarta lui – nedesluşită, faima lui – îndoielnică. Pe scurt, tot ce înseamnă trup e asemenea apelor curgătoare, tot ceea ce e al sufletului e precum visele şi aburii." Garp nu ştia de ce, dar avea sentimentul că Marc Aureliu trăise la Viena atunci când scrisese aceste rânduri.

Subiectul cugetării deprimante a lui Marc Aureliu era, cu certitudine, *subiectul* majorităţii scrierilor serioase, medita Garp; diferenţa dintre Grillparzer şi Dostoievski nu o reprezenta subiectul ca atare. Diferenţa, a tras Garp concluzia, consta în inteligenţă şi graţie; diferenţa era arta însăşi. Într-un anume sens, Garp s-a simţit încântat de această descoperire bătătoare la ochi. Ani mai târziu, Garp avea să citească într-o introducere critică la opera lui Grillparzer £ă scriitorul era „sensibil, chinuit, cu crize intermitente de paranoia, adesea depresiv, cu sănătatea şubredă şi copleşit de melancolie; într-un cuvânt, un om complex şi modern".

„Aşa o fi, va scrie Garp. Dar în acelaşi timp era un scriitor extrem de slab."

Convingerea lui Garp că Grillparzer era un scriitor „slab" părea să-i ofere tânărului pentru prima oară încrederea în talentul său – înainte chiar de a fi scris ceva. Poate că în viaţa fiecărui scriitor e nevoie şă existe acel moment când un alt scriitor este atacat pentru nereuşitele sale în ceea ce face. Instinctul de ucigaş al lui Garp în ceea ce-l privea pe bietul Grillparzer era aproape un secret al formaţiei lui de luptător; ca şi când Garp ar fi ţinut sub observaţie un adversar angajat într-un meci cu un alt luptător; descoperindu-i punctele slabe, Garp îşi dădea seama că putea să-l domine. Chiar a obligat-o pe Jenny să citească „Sărmanul scripcar". A fost una dintre puţinele dăţi când va fi apelat la opinia ei *literară*.

- Maculatură, s-a pronunţat Jenny. Simplist. Dulcegărie. Frişcă.

Erau încântaţi *amândoi*.

- Nu mi-a plăcut camera lui, pe cuvânt, i-a mărturisit Jenny lui Garp. Pur şi simplu nu e o cameră de scriitor.

- Nu prea cred că asta are importanţă, mamă.

- Dar era o cameră foarte înghesuită, a insistat Jenny. Prea întunecoasă, şi arată foarte *încărcată* cu de toate.

Garp a aruncat o privire camerei mamei lui. Cât era patul de lat, pe scrin, lipite de oglinda de pe perete – peste tot erau înşirate paginile manuscrisului ei incredibil de lung şi de încâlcit. După părerea lui, nici camera ei nu arăta prea mult ca aceea a unui scriitor, dar a tăcut din gură.

I-a scris lui Helen o scrisoare lungă, plină de ifose, în care cita din Marc Aureliu şi-l făcea harcearparcea pe Franz Grillparzer. Părerea lui era că „Franz Grillparzer a murit pentru totdeauna în 1872 şi, la fel ca un vin local ieftin, nu se depărtează prea mult de Viena fără să se altereze". Scrisoarea era un fel de încordare a musculaturii; nu e exclus ca Helen să-şi fi dat seama de asta. Scrisoarea era un exerciţiu de antrenament; Garp a bătut-o în dublu exemplar şi a hotărât că-i plăcea atât de mult, încât a păstrat originalul, expediindu-i lui Helen copia la indigo. „Mă simt oarecum ca o bibliotecă, i-a răspuns Helen. Parc-ai vrea să mă foloseşti pe post de biblioraft."

Oare Helen chiar se plângea? Garp nu era suficient de preocupat de existenţa lui Helen ca să-şi bată capul să o întrebe. I-a răspuns doar că „se pregătea să scrie". Era încredinţat că ea va aprecia rezultatele. Dacă aceste vorbe au făcut-o pe Helen să fie precaută în privinţa lui, ea nu şi-a trădat anxietatea; la facultate devora aproape de trei ori mai multe cursuri decât indica programa. Către sfârşitul primului semestru, era prima din an. Preocuparea de sine şi ego-ul unui scriitor tânăr n-o înspăimântau pe Helen Holm^ ea înainta cu propriul ei ritm remarcabil şi-i aprecia pe cei ce ştiau ce vor. În plus, îi plăcea faptul că Garp îi scria; avea şi ea un ego, iar scrisorile lui, nu omitea ea să-i spună de fiecare dată, erau teribil de bine scrise.

În Viena, Jenny şi Garp nu mai isprăveau cu glumele pe seama lui Grillparzer. Întâi s-au apucat să descopere

mici urme lăsate de decedatul Grillparzer în oraş. Exista o Grillparzergasse, apoi o Kaffehaus des Grillparzers; şi într-o zi, într-o patiserie, au descoperit cu uimire un soi de tort care-i purta numele: Grillparzertorte! Numai că era prea dulce. După care, de câte ori Garp îi gătea mamei lui, o întreba dacă dorea ouă fierte moi sau stil Grillparzer. Iar într-o zi, la Grădina Zoologică Schonbrunn, au observat o antilopă neobişnuit de firavă, cu coapsele slăbănoage şi mânjite de excremente; antilopa stătea cu un aer abătut în cuşca ei strâmtă şi murdară. Garp a identificat-o imediat: *der Gnu des Grillparzers*.

În ceea ce privea propria ei creaţie scriitoricească, Jenny i-a mărturisit într-o bună zi lui Garp că se făcea vinovată de faptul de „a compune un Grillparzer'*. I-a explicat că asta însemna că introdusese o scenă sau un personaj „ca un semnal de alarmă care se curmă brusc". Scena la care se referea ea era aceea din cinematograful din Boston, atunci când s-a apropiat de ea soldatul „La cinema, scrisese Jenny Fields, un soldat chinuit de pofte trupeşti s-a apropiat de mine."

- Ah, mamă, e îngrozitor, a recunoscut Garp.

Expresia „chinuit de pofte trupeşti", era tocmai ceea ce
dorise Jenny să spună cu acel „a compune un Grillparzer".

- Dar chiar asta a şi *fost*, a protestat Jenny. A fost poftă trupească, zău.
- Mai bine zi că *plesnea* de pofte trupeşti, i-a sugerat Garp.
- Draci, a pufnit Jenny.

încă un Grillparzer. Pe ea tocmai poftele trupeşti n-o interesau, aşa, în general. Au dezbătut problema poftelor cât s-au priceput ei mai bine. Garp şi-a mărturisit pofta pentru Cushie Percy şi i-a redat, într-o versiune cât de cât atenuată, scena consumării ei. Jenny nu s-a arătat încântată.

- Şi Helen? a întrebat ea. Simţi acelaşi lucru pentru Helen?

Garp a recunoscut că simţea.

- Ce îngrozitor, a spus Jenny.

Ea nu înţelegea acest sentiment şi nu vedea cum de Garp putea să-l asocieze cu plăcerea, cu atât mai puţin cu afecţiunea.

- „Tot ce înseamnă trup e asemenea apelor curgătoare", a zis Garp pe un ton firav, citându-l pe Marc Aureliu; mama lui s-a mulţumit doar să clatine din cap. Au cinat într-un restaurant foarte roşu, undeva lângă Blutgasse.

- Strada Sângelui, i-a tălmăcit Garp fericit numele străzii.

- Ia nu-mi mai traduce totul, s-a burzuluit Jenny. Nu vreau să ştiu totul.

După gustul ei, decoraţiunea interioară a restaurantului era *prea* roşie, iar mâncarea prea scumpă. Chelnerii întârziau cu servitul, în plus ei doi porniseră prea târziu de acasă. Afară era foarte frig, iar luminile vesele de pe Kârntnerstrasse nu prea aveau cum să-i încălzească.

- Hai să luăm un taxi, l-a rugat Jenny.

Dar Garp i-a zis că, dacă mai mergeau puţin pe jos, vreo cinci străzi, puteau la fel de bine să ia tramvaiul.

- Tu şi afurisitele tale de tramvaie, l-a bombănit Jenny. Era limpede că subiectul „poftelor trupeşti" le stricase seara.

întregul cartier central al oraşului strălucea de extravaganţele Crăciunului; între fleşele înalte ale Sfântului Ştefan şi. masivitatea clădirii Operei se întindeau şapte cvartale de magazine şi baruri şi hoteluri; în cele şapte cvartale, ei doi s-ar fi putut găsi oriunde în lume la acea vreme de iarnă.

- Mamă, într-una dintre seri trebuie să mergem la operă, i-a propus Garp.

Erau de-acum de şase luni în Viena şi nu se duseseră la operă, numai că lui Jenny nu-i plăcea să stea târziu seara.

- Du-te singur, l-a îndemnat ea şi în clipa următoare a văzut în faţa lor, pe trotuar, trei femei îmbrăcate în haine lungi de blană; una dintre ele avea şi un manşon din aceeaşi blană ca şi haina, pe care-l ţinea ridicat în dreptul feţei şi sufla în el ca să-şi încălzească mâinile. Arăta destul de elegantă, dar celelalte două care o însoţeau aveau ceva din zorzoanele de Crăciun. Jenny o invidia pe femeie pentru manşonul ei.

- Uite, o chestie din aia vreau şi eu, a decretat Jenny. De unde pot să cumpăr aşa ceva?

Şi a arătat cu degetul spre femeile din faţa lor, dar Garp n-a înţeles la ce se referea.

Ştia că femeile erau curve.

Când cúrvele au văzut-o pe Jenny apropiindu-se de ele alături de Garp, au făcut nişte feţe uluite, neştiind prea bine ce fel de relaţie era asta. Vedeau un tânăr arătos cu o femeie banală, dar atrăgătoare, care părea destul de bătrână ca să-i fie mamă; doar că Jenny îl ţinea pe Garp de braţ destul de formal, iar din conversaţia lor răzbătea o anume tensiune şi confuzie – ceea ce le-a făcut pe curve să-şi spună că Jenny nu putea fi mama lui Garp. Apoi, când

Jenny a arătat cu degetul în direcţia lor, femeile s-au enervat, au crezut că Jenny era tot o curvă ca ele, care lucra pe acelaşi teritoriu ca şi ele şi a înhăţat un băiat care arăta de condiţie şi n-avea înfăţişare de ticălos – un băiat frumuşel care ar fi putut să le plătească pe *ele*

.în Viena prostituţia e legală şi ţinută sub un control foarte complicat. Există chiar şi un fel de sindicat; certificate medicale, controale periodice, legitimaţii. Doar prostituatele cele mai atrăgătoare sunt lăsate să lucreze pe străzile şic din sectorul central. în sectoarele mărginaşe, prostituatele sunt mai urâte sau mai bătrâne, sau şi una şi alta; şi, bineînţeles, mai ieftine. În fiecare sector în parte, preţurile sunt fixe. Când au văzut-o pe Jenny, cúrvele au păşit în mijlocul trotuarului ca să le blocheze drumul. Fără să stea mult pe gânduri, au hotărât că Jenny nu se ridica la standardul unei prostituate din sectorul central, deci probabil lucra pe cont propriu – ceea ce este ilegal –, sau şi-a părăsit cartierul în care fusese repartizată, ca să încerce să pună mâna pe ceva mai mulţi bani; din pricina asta o să dea de bucluc mare cu celelalte prostituate.

În realitate, Jenny n-ar fi putut fi luată drept prostituată de prea mulţi oameni, dar e greu de spus cum

arăta ea cu adevărat. Atâţia ani se îmbrăcase cu uniforma de infirmieră, încât nu prea ştia cum să se îmbrace în Viena; când ieşea cu Garp, avea tendinţa să se îmbrace exagerat, poate ca să compenseze într-un fel vechiul halat cu care-i plăcea să stea în casă atunci când scria. Nu avea nici o experienţă în ceea ce privea cumpăratul hainelor, iar într-un oraş străin toate hainele i se păreau oarecum diferite. Fără vreo preferinţă anume, cumpăra pur şi simplu ce era mai scump; în fond, bani *avea*, în schimb nu avea răbdarea sau interesul să umble şi să compare lucrurile. Ca urmare, arăta ca o persoană cu totul diferită şi chiar extravagantă în hainele pe care le purta, iar alături de Garp nu avea aerul că se trăgea din aceeaşi familie. Cât fusese la Steering, Garp purtase fără variaţie o haină, cravată şi pantaloni comozi – un fel de uniformă standard pentru un oraş nu prea curat, care-l făcea să pară anonim aproape oriunde.

- Vrei s-o întrebi pe femeia aia de unde şi-a cumpărat manşonul? l-a rugat Jenny pe Garp.

Spre surprinderea ei, femeile s-au oprit în mijlocul trotuarului, drept în faţa lor.

- Sunt *curve*, mamă, i-a susurat Garp la ureche.

Jenny Fields a încremenit. Femeia cu manşon i s-a adresat pe un ton răstit. Jenny bineînţeles că nu înţelegea un cuvinţel; s-a uitat la Garp, aşteptând tălmăcirea. Femeia revărsa asupra ei un torent de vorbe, dar Jenny nu-şi lua ochii de la fiul ei.

- Mama mea voia să te întrebe de unde ai cumpărat manşonul ăsta drăguţ, i-a explicat Garp în germana lui tărăgănată.
- Oho, simt *străini*, a zis una dintre ele.
- Isuse, e *maică-sa*, a zis alta.

Femeia cu manşon s-a holbat la Jenny, care, la rândul ei, se uita ţintă la manşonul acesteia. Una dintre curve era aproape o fetişcană, cu părul strâns în vârful capului şi stropit cu picăţele aurii şi steluţe argintii; mai avea şi un tatuaj în formă de stea verde pe unul din obraji, precum şi o cicatrice, care-i trăgea abia vizibil buza superioară în sus – încât, la prima vedere, nu-ţi dădeai seama ce anume nu era în regulă cu faţa ei, doar că ceva nu era în regulă. Cu trupul ei, însă, nu era nimica în neregulă;

era înaltă, suplă şi nu-ţi prea venea să te uiţi la ea, ştiind care-i era meseria, deşi Jenny s-a pomenit că o privea cu insistenţă.

- Intreab-o câţi ani are, l-a rugat ea pe Garp.

- *Ich bin* optsprezece, a răspuns fata. Ştiut bine engleză.

- Atâţia are şi fiul meu, a zis Jenny înghiontindu-l pe Garp. Nu se dumirise că femeile crezuseră că şi *ea* era una de-a lor; când i-a spus Garp asta mai târziu, s-a înfuriat – dar numai pe ea însăşi. Hainele sunt de vină! avea să ţipe ea. Nu ştiu să mă-mbrac!

Şi din acel moment Jenny Fields nu se va mai îmbrăca niciodată altfel decât cu uniforma de infirmieră; îşi va pune din nou uniforma şi o va purta peste tot – ca şi când ar fi fost permanent în exerciţiul funcţiunii, deşi infirmieră niciodată nu va mai fi.

- Pot să mă uit la manşonul tău? a întrebat-o ea pe femeia cu manşon; îşi închipuise că toate trei vorbeau engleza, dar numai cea tânără cunoştea această limbă. Garp a tălmăcit în germană şi femeia i-a întins manşonul fără entuziasm – un iz de parfum s-a desprins din cuibul cald unde stătuseră încleştate mâinile lungi, scăpărând de inele.

A treia curvă avea un semn de varicelă pe frunte, parcă fusese stropită cu acid. în afara acestui defect şi a gurii mici şi cărnoase, ca o gură de copil prea dolofan, era coaptă numai bine – în jur de douăzeci de ani, după aprecierea lui Garp; probabil că avea sâni enormi, dar sub haina aceea neagră de blană nu prea puteai fi sigur.

Femeia cu manşon era frumoasă – gândea Garp. O faţă prelungă şi tristă. Un trup netulburat, aşa şi-l imagina Garp. Gura foarte calmă. Doar ochii şi mâinile dezvelite în noaptea rece îl lăsau pe Garp să vadă că femeia era cel puţin de aceeaşi vârstă cu mama lui. Poate chiar mai bătrână.

- L-am primit cadou, a răspuns femeia referindu-se la manşon: L-am primit odată cu haina.

Blană galben-argintie, foarte lucioasă.

- E autentică, a adăugat curva cea tânără care vorbea engleza; se vedea că o admira în toate cele pe prostituata bătrână.

- Bineînţeles, poţi cumpăra aşa ceva, nu neapărat atât de scump, aproape oriunde, i-a zis lui Garp femeia ciupită de vărsat. Duceţi-vă la *Steffi*, a adăugat ea folosind un argou ciudat pe care Garp îl înţelegea cu greu, şi a arătat spre Kärntnerstrasse.

Dar Jenny nu şi-a întors privirile încotro arăta femeia, iar Garp s-a rezumat la a da din cap şi a continuat să se uite fix la degetele lungi, dezvelite, scăpărând de inele.

- Mi-e frig la mâini, i-a spus ea încet lui Garp, iar Garp a luat manşonul de la Jenny şi i l-a dat curvei înapoi.

Jenny părea ca buimăcită.

- Hai să *vorbim* cu ea, l-a rugat pe Garp. Vreau s-o întreb despre asta.

- Despre *ce*, mamă? Isuse Hristoase.

- Despre ce vorbeam noi. Vreau s-o întreb despre *poftele trupeşti*.

Cele două curve mai bătrâne îşi întorseseră privirile spre curva care vorbea engleza, dar engleza ei nu era atât de bună ca să prindă fiecare cuvânt.

- E frig, mamă, s-a plâns Garp. Şi e târziu. Hai să mergem acasă.

- Spune-i că vrem să mergem undeva, într-un loc cald, doar să stăm jos şi să vorbim, nu s-a lăsat Jenny înduplecată. O să ne lase s-o plătim pentru *asta*, nu-i aşa?

- Presupun că da, a gemut Garp. Mamă, *ea* n-are habar de poftele trupeşti. Probabil că nici nu simte mare lucru din chestia asta.

- Vreau să aflu despre poftele trupeşti ale *bărbatului*, i-a explicat Jenny. Despre *poftele* tale. Despre *asta* trebuie să ştie câte ceva.

- Pentru Dumnezeu, mamă!

- *Was macht's?* a vrut să ştie prostituata cea drăguţă. Care-i problema? Ce se-ntâmplă aici? Vrea să cumpere manşonul?

- Nu, nu, a spus Garp. Vrea să te cumpere pe *tine*.

Curva cea bătrână l-a privit ca trăsnită; curva cea ciupită de vărsat a pufnit în râs.

- Nu, nu, s-a simţit Garp dator să adauge. Doar să *stea de vorbă*. Mama vrea doar să-ţi adreseze nişte întrebări.

- E frig, a observat suspicioasă curva.
- Putem intra undeva? a sugerat Garp. Oriunde vrei tu.
- Intreab-o cât ne costă, i-a cerut Jenny.
- *Wie viei kostet?* a bâiguit Garp.
- Costă cinci sute de şilingi, de obicei, i-a răspuns curva.

Garp a trebuit s-o lămurească pe Jenny că asta însemna aproximativ douăzeci de dolari. Jenny Fields va sta mai bine de un an în Austria şi nu va apuca să înveţe cifrele în germană şi nici sistemul monetar.

- Douăzeci de dolari, doar ca să stăm de vorbă? a făcut ea contrariată.

- Nu, nu, mamă, asta-i pentru *chestia obişnuită*.

Jenny a căzut pe gânduri. însemna mult douăzeci de dolari pentru chestia obişnuită? Habar n-avea.

- Spune-i că-i dăm zece, i-a spus Jenny, dar curva nu părea convinsă – ca şi când, pentru ea, a sta de vorbă ar putea fi mai dificil decât „chestia obişnuită".

Dar nehotărârea ei era determinată de ceva mai mult decât simplul preţ; nu avea încredere în Garp şi Jenny. A întrebat-o pe curva cea tânără care vorbea engleza dacă cei doi erau englezi sau americani. Americani, i s-a răspuns; asta a părut s-o liniştească întru câtva.

- Englezii sunt adesea perverşi, i-a spus ea simplu lui Garp. Americanii sunt de regulă oameni obişnuiţi.

- Nu vrem decât să stăm de vorbă cu tine, a insistat Garp, dar era limpede pentru el că prostituata era ferm convinsă că avea de-a face cu cine ştie ce act de-o bizarerie monstruoasă între mamă şi fiu.

- Două sute cincizeci de şilingi, a căzut la învoială în cele din urmă doamna cu manşonul de vizon. Şi-mi cumpăraţi o cafea.

Aşa că s-au dus într-un loc unde se duceau toate curvele ca să se încălzească, un bar minuscul, cu mese miniaturale; telefonul suna tot timpul, dar numai puţini bărbaţi se furişau cu mutre întunecate pe lângă cuier, scrutând femeile. Conform regulamentului, femeile nu puteau fi abordate atunci când se aflau în acest bar; barul era un fel de bază de refugiu, o zonă pentru sfârşitul programului.

- Intreab-o câţi ani are, i-a cerut Jenny lui Garp; dar când el a întrebat-o, femeia a închis blând ochii şi a clătinat din cap.

- În regulă, a acceptat Jenny, întreab-o de ce crede că o plac bărbaţii.

Garp şi-a dat ochii peste cap.

- Bun, tu *o placi?* l-a întrebat Jenny direct.

- Da, a răspuns Garp.

- Bun, *ce* anume din ea te face s-o *doreşti?* Nu mă refer doar la organele sexuale, vreau să ştiu dacă mai este şi altceva care te satisface? Ceva ce-ţi trezeşte imaginaţia, ceva ce te face să cazi pe gânduri, vreun fel de *aură?*

- Ce-ar fi, mamă, să-mi plăteşti *mie* două sute cincizeci de şilingi şi să h-o mai întrebi pe ea? i-a propus Garp obosit.

- Nu te obrăznici, l-a avertizat Jenny. Vreau să ştiu dacă se simte înjosită să se ştie *dorită în* felul ăsta – şi apoi, presupun, să fie *posedată* în felul ăsta – sau dacă ea consideră că doar bărbaţii se înjosesc?

Nu i-a fost uşor lui Garp să tălmăcească întrebările ei. Femeia părea să cumpănească foarte serios ce răspuns să dea; sau poate nu înţelegea exact ce voia Jenny, ori germana lui Garp.

- Nu ştiu, a declarat ea în cele din urmă.

- Mai am şi alte întrebări, a anunţat Jenny.

Şi aşa a continuat timp de oră întreagă. După care curva a zis că trebuia să se întoarcă la treabă. Jenny nu se arăta nici satisfăcută, nici dezamăgită de lipsa de rezultate concrete a interviului; părea doar de-o curiozitate avidă. Garp nu-şi dorise niciodată atât de mult pe cineva cât o dorea pe această femeie.

- O doreşti? l-a întrebat Jenny, atât de brusc încât el nu a putut minţi. Adică, după toate astea – şi după ce te-ai uitat bine la ea şi ai vorbit cu ea – chiar vrei să şi faci amor cu ea?

- Bineînţeles că da, mamă, a spus Garp pe un ton nenorocit.

Jenny nu părea să înţeleagă acum mai multe despre poftele trupeşti decât înţelesese înainte de cină. Îşi privea fiul contrariată şi surprinsă.

- În regulă, a zis ea şi i-a dat două sute cincizeci de şilingi, pe care-i datorau femeii, şi încă cinci sute. Fă ceea ce vrei să faci, sau ceea ce *trebuie* să faci, bănuiesc eu. Dar, te rog, du-mă întâi acasă.

Curva a urmărit atentă cum treceau banii dintr-o mână în alta; când era vorba de recunoaşterea sumei corecte, avea ochiul format.

- Uite ce-i, i-a spus ea lui Garp şi i-a atins braţul cu degetele, la fel de reci ca şi inelele. N-am nimic împotrivă dacă mama ta vrea să mă cumpere pentru tine, dar ea nu poate veni cu noi. *Nu* vreau să se uite la noi, asta categoric nu. Sunt totuşi catolică, indiferent că mă crezi sau nu, şi dacă doreşti o asemenea distracţie, trebuie să vorbiţi cu Tina.

Garp nu ştia cine era Tina, dar s-a înfiorat la gândul că nici o „distracţie" nu era prea de tot pentru respectiva persoană.

- Am s-o duc pe mama acasă, i-a spus el frumoasei femei. Şi nu mă mai întorc să te întâlnesc.

Ea însă i-a zâmbit, iar el a simţit că nu-şi mai poate stăpâni erecţia care era gata să ţâşnească prin buzunarul plin de fise de-un şiling şi de mărunţiş fără valoare. Doar unul din dinţii ei perfecţi – din păcate, era un incisiv mare de sus – era îmbrăcat în aur.

În taxi (Garp a acceptat în sfârşit să ia unul până acasă), i-a explicat mamei lui sistemul vienez al prostituţiei. Jenny n-a fost surprinsă să audă că prostituţia era legală; ci să afle că era *ilegală în* atât de multe alte locuri.

- De ce să nu fie legală? a întrebat ea. De ce să n-aibă o femeie voie să-şi folosească trupul aşa cum pofteşte? Dacă cineva vrea să plătească pentru el, nu-i altceva decât încă un târg murdar. Douăzeci de dolari e o sumă mare pentru aşa ceva?

- Nu, e un preţ acceptabil. Sau, mă rog, e un preţ foarte mic pentru cele arătoase.

Jenny i-a tras o palmă.

- Ştii totul despre asta! a izbucnit ea. Apoi şi-a cerut scuze – nu-l plesnise niciodată până acum, dar pur şi simplu nu înţelegea defel această poftă, poftă, poftă! În paştele mă-sii.

Ajunşi în apartamentul lor de pe Schwindgasse, Garp era foarte hotărât să *nu* mai plece; de fapt, s-a şi băgat imediat în pat şi a adormit cu mult înaintea lui Jenny, care îşi răsfoia paginile de manuscris în camera unde domnea dezordinea. În capul ei cocea o frază, dar încă nu o întrezărea cu claritate.

În noaptea aceea Garp a visat prostituate; frecventase două sau trei de când se afla în Viena, dar niciodată nu plăr tise preţul din sectorul central. Seara următoare, după ce a cinat devreme pe Schwindgasse, s-a dus s-o întâlnească pe femeia cu manşonul de vizon striat cu dungi mai deschise.

Numele ei de serviciu era Charlotte. Nu s-a arătat sur-" prinsă că-l vedea. Charlotte era destul de bătrână ca să ştie când avea succes la agăţat, deşi niciodată nu i-a spus lui Garp exact ce vârstă avea. Se îngrijise foarte bine, şi doar atunci când era complet dezbrăcată i se vedea vârsta în venele de pe mâinile ei prelungi. Avea vergeturi pe pântec şi pe sâni, dar copilul, i-a spus ea lui Garp, murise de mult. N-a deranjat-o când Garp i-a atins cicatricea de la operaţia de cezariană.

După ce a văzut-o pe Charlotte de patru ori la tariful fix pentru sectorul central, s-a întâmplat să dea nas în nas cu ea la Naschmarkt, într-o sâmbătă dimineaţa. Cumpăra fructe. Probabil că părul îi era puţin murdar; şi-l pieptănase

ca o adolescentă, cu breton şi împletit în cozi, iar deasupra îşi legase un batic. Şuviţele bretonului atârnau pe frunte uşor grase, ceea ce le făcea să pară de o nuanţă ceva mai deschisă decât restul părului. Nu se fardase; purta o pereche de blugi americani, tenişi şi un pulover lung cu gât înalt. Garp n-ar fi recunoscut-o dacă nu i-ar fi văzut mâinile în care ţinea fructele; degetele îi erau pline de inele, ca întotdeauna

.La început, ea a refuzat să-i răspundă atunci când el i s-a adresat, dar Garp îi spusese la un moment dat că el făcea toate cumpărăturile şi gătea pentru sine şi mama lui,

şi asta o amuza teribil. După primele clipe de iritare provocată de faptul că se întâlnea cu un client în afara orelor de serviciu, a părut chiar bine dispusă: Garp avea exact vârsta pe care ar fi avut-o fiul ei, dacă ar fi trăit – lucru de care Garp n-avea cum să-şi dea seama. încât Charlotte manifesta un interes indirect faţă de felul în care Garp trăia cu mama lui.

- Cum stă mama ta cu scrisul? îl întreba ea uneori.

- încă mai bâjbâie, îi răspundea el. Nu cred că a rezolvat problema poftelor trupeşti.

Dar Charlotte nu-i dădea voie să împingă prea departe glumele pe socoteala mamei lui.

Garp se simţea destul de nesigur pe sine în faţa lui Charlotte, din pricina faptului că nu-i spusese că şi *el* încerca să scrie; ştia că ea l-ar fi considerat prea tânăr pentru asta. Uneori şi el avea aceeaşi impresie. Iar povestea lui încă nu era gata ca să poată fi-spusă cuiva. Deocamdată izbutise dedusă schimbe titlul. Acum se numea „Pensiunea Grillparzer", şi acest titlu era primul lucru care-i plăcea cu adevărat la povestea asta. Îl ajuta să se concentreze. Acum avea un loc anume în minte, un *singur* loc unde urma să se întâmple aproape tot ceea ce era important. Asta îl ajuta şi să-şi gândească mai cu atenţie personajele – familia de evaluatori, ceilalţi locatari ai unei pensiuni mici şi triste de aiurea (obligatoriu să fie mică şi tristă, şi plasată în Viena, pentru ca să primească numele lui Franz Grillparzer). Acei „ceilalţi locatari" ar include un soi de trupă de circ, nici măcar una de soi, îşi imagina el, ci o trupă care nu avea unde altundeva să stea. Nicăieri altundeva n-ar fi fost primiţi.

În lumea categorisirilor, ar fi o experienţă de categoria C. Cam aşa vedea Garp lucrurile, şi asta l-a pus, încet, pe pista pe care o credea a fi cea adevărată; avea dreptate în această privinţă, doar că ideea era prea necoaptă ca s-o transpună în cuvinte – sau să scrie despre ea. Oricum, cu cât îi scria mai mult lui Helen, cu atât scria mai puţin alte lucruri mult mai importante; şi nu putea sta de vorbă despre asta nici cu mama lui: imaginaţia nu era punctul ei tare. Bineînţeles că s-ar fi simţit ca un caraghios

dacă ar fi discutat până şi cel mai mic amănunt cu Charlotte.

Se întâlnea adesea cu Charlotte la Naschmarkt sâmbetele dimineaţa. Făceau cumpărături şi uneori luau prânzul împreună la o crâşmă sârbească, nu departe de Stadtpark. Şi de fiecare dată Charlotte îşi plătea consumaţia. La unul dintre aceste prânzuri, Garp i-a mărturisit că tariful sectorului central era prea pipărat pentru el ca să-l plătească regulat fără să-i spună mamei unde se duceau banii. Faptul că adusese vorba despre afaceri în afara programului a înfuriat-o pe Charlotte. S-ar fi înfuriat şi mai tare dacă el ar fi recunoscut că o vizita mai rar din punct de vedere profesional din pricină că tariful din sectorul şase pe care i-l cerea o curvă întâlnită la colţul dintre Mariahilfer şi Karl Schweighoferstrasse era mai simplu de ascuns faţă de Jenny.

Charlotte avea o părere proastă despre colegele ei care operau în afara sectorului central. Odată îi spusese lui Garp că se gândea să se retragă la primul semn că nurii ei de sector central începeau să pălească. N-o să accepte niciodată să facă afaceri în celelalte sectoare. Avea strânşi destui bani, i-a spus ea, şi intenţiona să se mute în München (unde nimeni nu ştia că era curvă) şi să se mărite cu un doctor tânăr care să aibă grijă de ea în toate sensurile, până la moarte; nu era nevoie să-i explice lui Garp că întotdeauna o atrăseseră bărbaţii tineri, dar lui Garp îi displăcea profund ideea ei că – până la urmă – doctorii erau de preferat. £ posibil ca această confruntare timpurie cu avantajul pe care-l ofereau doctorii să-l fi făcut pe Garp, în cariera lui literară, să-şi aleagă personajele antipatice din povestirile şi romanele sale din rândul medicilor. Dacă aşa stăteau lucrurile, n-avea să-şi dea seama de asta decât mult mai târziu. În „Pensiunea Grillparzer" nu apare nici un doctor. La început şi moartea este prea puţin pomenită, deşi până la urmă povestirea tot la acest subiect va ajunge. La început Garp nu va avea decât un *vis* despre moarte, dar va fi un vis formidabil şi-l va face să fie visat de cca mai în vârstă persoană în viaţă din povestire: o bunică. În opinia lui, acesta era semnul că ea va muri prima.

PENSIUNEA GRILLPARZER

Tatăl meu lucra pentru Biroul Austriac de Turism. A fost lileea mamei ca familia noastră să-l însoţească în călătorii atunci când pleca în calitate de spion al Biroului de Turism. Mama şi fratele meu şi cu mine îl însoţeam în misiunile lui se- crete de descoperire a impoliteţurilor, prafului, mâncării prost gătite, matrapazlâcurilor comise în restaurantele, kotelurile şi pensiunile austriece. Primisem instrucţiuni să creăm dificultăţi ori de câte ori puteam, să nu comandăm niciodată exact ceea ce era trecut pe lista de bucate, să imităm pretenţiile ciudate ale «trăinilor — fixam orele la care doream să facem taie, ceream aspirine, întrebam cum să ajungem la grădina zoologică. Primi- «em instrucţiuni să fim civilizaţi, dar să dăm bătăi de cap; şi, când isprăveam vizita, îi dădeam tatei raportul în maşină.

Mama spunea:

— Coaforul este mereu închis dimineaţa. Dar ţi se recomandă coafurile cele mai apropiate în zonă. Cred că nu e o problemă, uumai să nu pretindă că au un salon de coafură *în* botei.

— Păi exact asta şi pretind, zicea tata şi-şi făcea o notă în blocnotesul lui uriaş.

Eu eram întotdeauna şoferul. De când am predat portarului maşina, i-am spus eu odată, şi până

când am scos-o din garajul
hotelului, cineva a mai adăugat
paisprezece kilometri la kilometraj

— .Asta e o chestiune care trehuie raportată direct la conducere, a răspuns tata, notând-o pe loc.

— Veceul curgea, am mai zis eu.

— N-am putut să deschid uşa la veceu, a adăugat fratele meu Roho.

— Roho, a intervenit mama, tu întotdeauna ai probleme cu uşile.

— Ăsta trebuia să fee Categoria C? m-am interesat eu.

— Mă tem că nu, a zis tata. încă e pus la Categoria B.

O vreme am călătorit în tăcere; hotărârea cea mai serioasă pe care trebuia s-o luăm privea schimbarea categoriei unui liotei sau a unei pensiuni. Nu ne jucam când era vorba de rectificări.-

— Cred că situaţia asta impune o scrisoare adresată conducerii, a sugerat mama. O scrisoare nu prea amabilă, dar nici prea dură. Doar o expunere de fapte.

— Mda, pot să spun că tipul mi-a plăcut, a spus tata.

întotdeauna ţinea neapărat să-i cunoască pe directori.

— Nu uita chestia cu plimbatul în maşina noastră, i-am amintit eu. Este absolut revoltător

— Si ouăle au fost proaste, a mormăit Roho; încă nu împlinise zece ani, aprecierile lui nu erau luate în serios.

Am devenit o echipă de experţi mult mai severă după ce a murit bunicul şi am moştenit-o pe bunica — mama mamei, care din acel moment a început să ne însoţească în călătorii. O adevărată doamnă, Johanna era obişnuită cu călătoriile numai la Categoria A, în timp ce îndatoririle tatei reclamau cel mai adesea expertize la hotelurile şi pensiunile de Categorie B şi C. Erau locurile — aceste hoteluri (şi pensiuni) de Categoria B şi C — care-i interesau cel mai mult pe turişti. La restaurante ne descurcam ceva mai bine. Chiar şi cei care nu-şi permiteau să doarmă la mare lux tot erau interesaţi să mănânce în localurile cele mai bune.

— N-am chef să fiu cobai pentru tot felul de mâncăruri dubioase, ne-a spus Johanna. Slujba asta ciudată a ta v-o fi dând vouă satisfacţia unor vacanţe pe gratis, ilar eu îmi dau foarte li ine seama ce preţ trebuie să plătiţi pentru asta: neliniştea de a iiu şti ce adăpost veţi avea la noapte. Poate că americanilor li se pare fermecător că încă mai avem camere fără baie

privată şi toalete, dar eu sunt femeie bătrână şi nu mă încântă să mă plimb pe-un coridor comun ca să caut locul unde să mă pot •pfila şi unde să mă pot uşura. Şi-ncă neliniştea e doar o parte a preţului. Să nu mai punem la socoteală că te poţi îmbolnăvi — şi nu numai din pricina mâncării. Dacă patul pare îndoielnic, jur că n-am să pun capul jos. Iar copiii sunt tineri şi impresionabili; ar trebui să vă gândiţi la clientela din unele sălaşuri din astea şi să vă puneţi serios problema influenţelor.
Iata şi mama au dat din cap; n-au comentat în nici un fel.
— Ia condu mai încet! s-a răstit bunica la mine. Nu eşti decât un tinerel căruia-i place să facă pe grozavul.
Am încetinit.
— Viena, a oftat bunica. în \fiena am stat întotdeauna la Ambassador.
— Jobanna, botelul Ambassador nu intră în expertiză, i-a cxplicat tata.
— Cred şi eu că nu, a pufnit ea. Şi-mi închipui că nu ne îndreptăm nici către un alt loc de Categoria A?
— Cum să-ţi spun, este o călătorie de Categoria B, a recunoscut tata. în cea mai mare parte.
— Nădăjduiesc, nu s-a lăsat ea, că vrei să zici că există şi o Categorie A pe traseu?

— Nu, a spus tata sincer. în schimb e o Categorie C.
— Ce bine! a sărit Robo. La C se bat.
— Nici nu-mi închipuiam altceva, a pufnit Jobanna.
— E o pensiune Categoria C, foarte mică, a continuat tata, ca şi când dimensiunea locului era o scuză.
—Şi doresc să intre în B, a completat mama.
— Dar au fost câteva reclamaţii, am adăugat eu.
— Puteam să jur că au fost, a zis Johanna.
— Şi animale, am vărsat eu gaz peste foc.
Mama m-a săgetat cu privirea.
— Animale? a făcut Jonanna.
— Animale, am recunoscut eu.
— Doar *bănuiala* că ar fi, m-a corectat mama.
— Da, să fim cinstiţi, a susţinut-o tata.
— Ah, minunat! a exclamat huniça. Bănuiala că ar fi animale. Au năpârlit pe covoare? Şi-au lăsat excrementele îngrozitoare prin colţuri? Ştiai că astmul meu reacţionează îngrozitor în camerele în care au stat pisici?
— Reclamaţiile nu se refereau la pisici, am explicat eu.
Mama mi-a înfipt un cot în coaste.

— Câini, atunci? Şoricari! De-ăia care te muşcă în drum spre haie.
— Nu, am zis. Nici câini.
— Urşi! a strigat Roho.
Dar mama a intervenit:
— Nu suntem siguri că e vorha de un urs, Roho.
— Doar nu vorhiţi serios?
— Bineînţeles că nu vorhim serios! a întărit tata. De unde până unde urşi într-o pensiune?
— S-a primit o scrisoare în legătură cu asta, am spus eu. Desigur că Biroul de Turism a considerat că e vorha de o farsă. Dar apoi s-a mai primit o scrisoare — altcineva care susţinea acelaşi lucru, că a văzut un urs.
Tata a folosit oglinda retrovizoare ca să se încrunte la mine, dar eu am considerat că, dacă tot mergeam cu toţii să facem investigaţia, era mai înţelept s-o punem în gardă pe hunica.
— Prohahil că nu e chiar un urs adevărat, a zis Roho vădit dezamăgit.
- Un bărbat în Liană de urs! a ţipat Jolianna. Ce perversiune nemaivăzută e şi *asta?* O fiară de om care mişună deghizat? Ce urmăreşte? Asta e, un hărhat în hlană de urs, ştiu sigur. Vreau «A mergem mai *întâi* acolo. Dacă e vorha

să avem o experienţă ilc Categoria C în călătoria asta, atunci să isprăvim cu ea cât înai repede cu putinţă.

- Dar n-avem cameră rezervată pentru noaptea asta, i-a explicat mama.

- Ba uite c-am putea să le dăm şansa să dovedească de ce «unt în stare, s-a arătat tata de acord.

Deşi nu se deconspira niciodată în faţa victimelor sale că lucra pentru Biroul de Turism, tata credea că rezervările reprezentau doar o modalitate de bun-simţ de a-i da personalului ocazia să se pregătească atât cât putea mai bine.

- Sunt sigură că nu e nevoie să facem rezervare într-un loc irccventat de indivizi care se deghizează în animale, a fost de părere Johanna. Sunt convinsă că acolo se găseşte *întotdeauna* o camera liberă. Sunt sigură că oaspeţii dau ortu' popii cu regularitate în paturile lor — de frică sau de cine ştie ce vătămări inimaginabile le provoacă nebunu' ăla în blană de urs.

- Probabil că e un urs adevărat, a zis Robo plin de speranţă – căci după ce întorsătura luase conversaţia, cu siguranţă că Robo se gândise că un urs adevărat

era de preferat vampirului închipuit de bunica lui.

Cred că lui Robo nu-i era teamă de urşi adevăraţi.

Am condus cât mai discret cu putinţă până la colţul întunecos şi înghesuit dintre Planken şi Seilergasse. Căutam din priviri pensiunea de Categoria C, care voia să intre în B.

- Nici o parcare, i-am zis eu tatii, care deja făcea note în carnetul lui.

Am oprit în dreptul unei alte maşini parcate, am rămas în maşină şi ne-am uitat în sus la Pensiunea Grillparzer; se înălţa pe patru niveluri înguste, între o patiserie şi un *Tabak Trafik.*

—\fezi? a zis tata. Nici urmă de urs.

— De *indivizi,* sper, a replicat bunica.

-Aştia vin noaptea, a susurat Robo, cercetând prudent strada în sus şi-n jos.

Am intrat şi am întrebat de directoţ un *Herr* Tbeobald, care din prima clipă a trezit suspiciunile Jobannei.

— Trei generaţii care călătoresc împreună! a exclamat directorul. Ca în vremurile de demult — a adăugat el, adresându-se în mod special bunicii —, înainte să se petreacă toate divorţurile astea şi înainte ca tinerii să ajungă să-şi dorească apartamente care-s numai ale lor.

Aceasta e o pensiune *familială!* Păcat că n-aţi rezervat camere — ca să vă găzduiesc unii lângă alţii.
— Nu suntem obişnuiţi să dormim în aceeaşi cameră, i-a atras luare-aminte bunica.
— Bineînţeles că nu! a strigat Tbeobald. \fc>iam să spion că aş fi vrut să vă pot găzdui în două camere apropiate.
Era limpede că vorbele lui au îngrijorat-o pe bunica.
— Cât de departe unii de alţii trebuie să ne cazaţi? a vrut ea să ştie.
— Păi, nu mai am decât două camere libere, i-a explicat al. Şi numai una dintre ele e suficient de mare ca să încapă şi băieţii şi părinţii.
— Şi camera mea cât e de departe de a lor? l-a întrebat Jobanna pe un ton glacial.
— Exact vizavi de veceu, a lămurit-o Tbeobald, ca şi când cbestia asta ar fi reprezentat un avantaj.
Dar când am fost conduşi spre camerele noastre, am auzit-o pe bunica — rămasă cu tata la coada procesiunii şi fără să-şi ascundă dispreţul — murmurând:
— Nu aşa m-am gândit să-mi petrec singurătatea. Peste drum de-un veceu, ca să-i aud pe toţi care trec.

— Nici o cameră nu seamănă cu alta, a-nceput Tbeobald să ne dea amănunte. Mobila e în întregime a familiei mele.

Îl credeam. Camera mare pe care urma să o împart cu Robo fl părinţii mei era ca un muzeu de bibelouri în miniatura; mânerele de la sertare erau făcute fiecare în alt stil. Pe de altă parte, cbiuveta avea robinete din alamă, iar tăblia de la capul patului era sculptată. îl vedeam pe tata cum cântărea fiecare detaliu pentru viitoarele lui notaţii în carnetul uriaş.

— Lasă asta pe mai târziu, l-a oprit Jobanna. Vreau să ştiu unde stau *eu*.

Fiind o familie unită, i-am urmat conştiincios pe Tbeobald şi pe bunica, de-a lungul bolului lung şi întortocheat, tata numărând în acest timp paşii până la veceu. Covorul era subţire, culoarea ştearsă. Pe pereţi atârnau fotografii vechi cu echipe de patinatori de viteză — legate în curele de picioarele lor; lamele ciudate se îmbârligau la vârf precum pantofii saltimbancilor de la curţile princiare, sau ca tălpicile săniilor de demult.

Alergând înaintea noastră, Robo ne-a anunţat că a descoperit veceul.

Camera bunicii era plină de porţelanuri, lemn lustruit şi iz de mucegai. Draperiile erau umede. Patul avea o muchie neconfortabilă pe mijloc, ca o creastă zburlită pe spinarea unui câine — ca şi cum un trup foarte subţire stătea întins sub cuvertură.

Bunica nu a scos un cuvânt, şi când Tbeobald s-a retras din cameră mergând cu spatele şi cu aerul unui om rănit căruia i se spune că va supravieţui, bunica l-a întrebat pe tata:

— Pe ce se bazează speranţa Pensiunii Grillparzer că va obţine un B?

— C, fără drept de apel, a spus tata.

— S-a născut în C, va muri în C, am dat eu sentinţa.

— Dac-ar fi după mine, şi-a exprimat bunica părerea, eu aş spune că-i E sau F.

în salonul întunecos unde se servea ceaiul, un bărbat fără cravată cânta un cântec unguresc.

— Nu-nseamnă că-i ungur, a asigurat-o tata pe Johanna, dar ea s-a arătat sceptică.

—Aş zice că nu-i în avantajul lui, şi-a dat ea cu părerea.

N-a vrut să tea nici ceai, nici cafea. Roto a mâncat o prăjitură şi a zis că era tună. Mama şi cu mine am

fumat o ţigară; ea încerca să se lase, eu încercam să mă apuc. Drept care am fumat în doi o ţigară – de fapt, promisesem amândoi că nu vom fuma niciodată nici unul una întreagă.
— E un oaspete de seamă, i-a şoptit Theohald tatii şi a făcut un semn cu capul spre cântăreţ. Ştie cântece din toată lumea.
— Cel puţin din Ungaria, a zis tunica, zâmţind totuşi.-
Un tărtat mărunţel, proaspăt ras, dar cu acea umtră gri-albă permanentă de tartă pe faţa lui suptă, i-a spus ceva tunicii. Purta o cămaşă altă curată (îngăltenită doar pentru că era vecile şi spălată de prea multe ori), pantaloni de costum şi o jacketă care nu se potrivea câtuşi de puţin.
— Poftim? a făcut tunica neînţelegând.
— Am spus că *spun* vise, a informat-o individul.
— *Spui* vise? a repetat tunica. Adică, *ai* vise?
— Am vise şi spun vise, a zis el misterios.
Cântăreţul s-a oprit din cântat.
— Orice vis doriţi să ştiţi, a spus cântăreţul. El poate să-l spună.
— Sunt foarte sigură că nu vreau să ştiu nici unul, l-a refuzat tunica.

Se uita cu neplăcere la lavaliera de păr negru ce ţâşnea prin gulerul deschis al cămăşii cântăreţului. Nici n-a vrut să-şi întoarcă privirile spre tărtatul care „spunea” vise.

— Văd că sunteţi o doamnă, i-a spus tunicii omul-viselot Nu reacţionaţi la orice vis pe care-l aveţi.

— Bineînţeles că nu, a pufnit tunica şi i-a aruncat tatii privirea aceea de cum-de-ai-putut-îngădui-să-mi-se-ntâmple-mie-aşa-ceva?

— Dar eu ştiu unul, a spus omul-viselor şi a închis ochii. Cântăreţul a împins un scaun în faţă şi dintr-odată ne-am dat «sama că şedea foarte aproape de noi. Deşi era mult prea mare pentru asta, Robo s-a aşezat în braţele tatii. într-un castel inare, a început omul-viseloţ o femeie stătea întinsă lângă soţul ei. S-a trezit dintr-odată în toiul nopţii. S-a trezit fără cea mai mică idee despre ce anume o trezise, şi se simţea la fel de lucidă ca şi când era trează de ore întregi. îi era de asemenea limpede, fără să se fi uitat, fără să fi zis un cuvânt, fără să fi întins mâna, că soţul ei era şi el treaz — şi se trezise la fel de brusc.

— Sper că e o poveste pe care-o poate asculta şi copilul ăeta,

ka, ka, ka, a kokotit Tkeobald, dar nimeni nu i-a acordat vreo atenţie.

Bunica şi-a împletit mâinile în poală şi şi-a aţintit privirile la ele — cu genunchii apropiaţi, călcâiele vârâte suk scaunul cu spetează înaltă. Mama îl ţinea pe tata de mână.

Eu şedeam lângă omul-viselor, a cărui jachetă mirosea a grădină zoologică.

— Femeia şi kărkatul, a continuat el, stăteau treji şi ascultau zgomotele din castelul pe care îl luaseră doar cu ckirie şi nu-l cunoşteau kine. Ascultau zgomotele din curte, a cărei poartă nu-şi puneau niciodată problema s-o încuie. Oamenii din sat obişnuiau să se plimbe prin preajma castelului; copiilor din sat li se îngăduia să se dea kuţa pe poarta curţii. Ce-i trezise?

— Urşii? a-ntrebat Robo, dar tata şi-a dus vârfurile degetelor la buzele lui Robo.

— Au auzit caii, a spus omul-viselor:

Bătiâna Jokanna, care stătea cu ockii înckişi şi cu capul înclinat în piept, a părut să tresară în scaunul ei ţeapăn, ca scuturată de-un fior.

— Au auzit fornăiturile şi loviturile din copite ale cador care

încercau să stea pe loc, a continuat omul-viselor Bărkatul a întins mâna spre nevasta lui. „Cai?” a întrebat el. Femeia a coborât din pat şi s-a dus la fereastra dinspre curte. Ar jura şi în ziua de azi că a văzut curtea plină de soldaţi călare — dar ce soldaţi! Purtau armuri! Vizierele coifurilor erau coborâte şi vocile lor murmurate erau la fel de slabe şi de greu de desluşit ca şi vocile unui post de radio care se pierde. Armurile lor clămpăneau atunci când caii se mişcau sub ei, cuprinşi de neastâmpăr.

Acolo, în curtea castelului, era o copaie veche şi uscată, lângă o fântână acum secată, dar femeia a văzut că fântâna curgea; apa sărea peste buza mâncată de vreme a ghizdului şi caii se adăpau cu ea. Cavalerii erau precauţi, nu descălecau; se uitau în sus, spre ferestrele întunecate ale castelului, de parcă ştiau că erau nepoftiţi la adăpătoarea asta – locul acesta de popas în drumul lor spre oareunde.

Femeia vedea cum le sclipeau în lună scuturile mari. S-a vârât la loc în pat şi a rămas ţeapănă ca o stană lângă soţul ei.

„Ce-i afară?” a-ntrebat-o el.

„Cai”, a răspuns ea.

„Aşa mi-am închipuit şi eu. O să mănânce florile.”

„Cine-a construit castelul?” l-a întrebat ea.

Era un castel foarte vechi, amândoi ştiau asta.

„Carol cel Mare”, i-a zis el; dădea să adoarmă la loc.

Dar femeia continua să stea trează, ascultând apa care acum părea să se reverse în castel, gâlgâind prin fiecare canal, parcă fântâna cea veche îşi trăgea apa din fiecare sursă posibilă. Şi mai erau şi vocile distorsionate ale cavalerilor care şuşoteau — soldaţii lui *Carol cel Mare,* vorbind pe limba lor moartă! Pentru femeia aceasta, vocile soldaţilor erau la fel de lugubre ca şi secolul al optulea şi aceia care s-au numit franci. Caii continuau să se adape.

Femeia a rămas trează vreme îndelungată, aşteptând ca soldaţii să plece; nu se temea c-or să-i atace — era sigură că pornisem într-o călătorie şi nu făcuseră altceva decât să se oprească într-un loc pe care-l cunoşteau de mult. Dar atâta vreme cât curgea apa, femeia simţea că nu trebuia să tulbure nemişcarea cartelului sau întunecimea lui. într-un târziu, a

adormit ¿ândindu-se că oştenii lui Carol cel Mare mai erau încă acolo.

A doua zi dimineaţa, soţul a întrebat-o: „Şi tu ai auzit apă uttrgând?" Da, a auzit şi ea, bineînţeles. Dar fântâna era secată, (Ufigur, şi, uitându-se pe geam afară, au văzut că florile nu fu- «cseră mâncate — or, caii mănâncă flori, toată lumea ştie asta.

„Uită-te", a spus soţul; au coborât amândoi în curte. „Nu e *nici urmă* de copite, nici urmă de excremente. Cu siguranţă am *uitat* că am auzit cai." Ea nu i-a spus că au fost şi soldaţi; sau că, după părerea ei, era puţin probabil ca doi oameni să aibă acelaşi vis. Nu i-a amintit de faptul că el era un fumător înrăit care nu simţea niciodată mirosul de su pă dată în clocot; miro- ■id de cai în aerul proaspăt era mult prea subtil pentru el.

Femeia a văzut soldaţii, sau i-a visat, încă de două ori cât a »tat acolo, dar soţul ei nu s-a mai trezit odată cu ea. De ambele dăţi s-a întâmplat brusc. într-o noapte, ea s-a trezit cu gust de metal pe limbă, ca şi când atinsese cu gura o bucată de fier vecbi, coclit — un paloş, o platoşă, o za, o gardă de coapse. Erau iarăşi acolo afară, în aerul tot mai rece. Din apa din fântână se

înălţa şi îi învăluia un abur dens; caii erau albi din pricina pro-inoroacei. Se mai împuţinasem — ca şi când iarna sau încăierările îi decimaseră. Ultima oară, caii i-au apărut cadaverici, iar bărbaţii arătau mai degrabă ca nişte armuri goale pe dinăuntru, aşezate într-un echilibru precar în şei. Caii purtau măşti lungi de gheaţă pe boturile lor. Respiraţia lor (sau aceea a oamenilor) le era îngreunată.

Soţul ei — a încheiat omid-viselor — avea să moară de infecţie respiratorie. Dar femeia n-avea de unde să ştie acest lucru atunci când a visat acest vis.Bunica şi-a ridicat privirile din poală şi l-a pălmuit pe omul-viselor peste faţa cenuşie din pricina firelor de barbă. Robo a încremenit pe genunchii tatei; mama a prins-o de mână pe mama ei. Cântăreţul şi-a împins înapoi scaunul şi a sărit în picioare, speriat, sau gata să se ia la luptă cu oricare ar fi sărit la bătaie, dar omul-viselor n-a făcut altceva decât să se încline în faţa bunicii şi să părăsească sumbrul salon de ceai. Parcă făcuse un contract cu Jobanna, un contract definitiv, dar care nu dă- dea satisfacţie nici uneia dintre părţi. Tata şi-a notat ceva în carnetul lui uriaş.

— *Cil.* nu-i aşa c-a fost o poveste *pe cinste?* a întrebat *Herr* Tbeobald. Ha, ba, ba. Şi i-a ciufulit lui Robo părul — gest pe care Robo nu-l putea suferi.

— *Herr* Tbeobald, a spus mama încă ţinând-o pe Jobarma de mână, *tatăl meu a murit din pricina unei infecţii respiratorii.*

— Ab, fir-ar al dracu', a mârâit *Herr* Tbeobald. îmi pare râu, *meine Frau,* s-a întors el către bunica, dar bătrâna Jobanna a refuzat să-i adreseze vreun cuvânt.

Am dus-o pe bunica să mănânce la un restaurant Categoria A, dar abia dacă s-a atins de mâncare.

— în livingul acela era un ţigan, ne-a spus ea. O fiinţă demonică, şi ungur pe deasupra.

— Te rog, mamă, a intervenit mama. N-avea cum să ştie de tata.

— Ba ştia mai mult decât ştii *tu,* s-a răstit bunica.

— Şniţelul e excelent, a spus tata, notându-şi în carnet. *Gumpoldskirchner* merge perfect cu el.

— *KaJbsnieren* sunt nemaipomeniţi, am spus eu.

-Ouăle sunt în regulă, a zis Robo.

Bunica n-a scos un cuvânt până am ajuns la noi pe etaj, unde am constatat că uşa de la W.C. era

înălţată vreo treizeci de centimetri sau cbiar mai mult de la podea, ceea ce ne făcea să ne gândim la jumătatea de jos a uşii de la o cabină de toaletă americană, sau la uşile de la cârciumile din filmele western.

198

— Zău că sunt bucuroasă că am folosit veceul de la restaurant, a zis buniţa. Ce revoltător! Am să încerc să-mi petrec

IOHNIRVINO

noaptea asta fără să mă expun într-un loc unde oricine trece prin dreptul uşii se poate holba la gleznele mele!

Ajunşi în camera familiei noastre, tata a zis:

— N-a locuit Jobanna într-un castel? Cândva de mult am Impresia că ea şi bunicul au închiriat un castel.

— Da, înainte să mă nasc eu, a răspuns mama. Au închiriat cartelul Katzeldorf. Am văzut fotografiile.

— Păi d-aia a tulburat-o visul ungurului, a spus tata.

— Cineva merge pe bicicletă pe coridor, a zis Robo. Am văsuţ o roată trecând — pe sub uşa noastră am văzut-o.

— Robo, culcă-te, l-a mustrat mama.

— Făcea aşa, „scârţ-scârţ", a continuat Roboi

— Noapte bună, băieţi, ne-a urat tata.
— Dacă voi aveţi voie să vorbiţi, şi noi avem voie să vorbim, m-am băgat eu.
— Atunci vorbiţi între voi, a spus tata. Eu vorbesc cu mama voastră.
— Eu vreau să mă culc, a zis mama. Aş dori să nu mai vorbească nimeni.
Ne-am străduit. Poate că am şi adormit. Apoi Robo mi-a şoptit că trebuia să se ducă la veceu.
— Ştii unde e, i-am spus eu.
Robo a ieşit pe uşă, lăsând-o puţin întredeschisă; l-am auzit luând-o în jos pe coridoţ tâlâindu-şi mâna de-a lungul perete- lui. S-a întors extrem de repede.
— E cineva *în* W.C., a spus.
— Aşteaptă până termină, l-am sfătuit eu.
— Lumina nu era aprinsă, a mai zis el, dar tot am văzut pe sub uşă. E cineva acolo, în întuneric.
— Şi eu prefer să fac pe întuneric, i-am zis eu.
Dar Robo ţinea morţiş să-mi spună exact ce a văzut. Mi-a spus că sub uşă era o pereche de *mâini.*
— Mâini? am făcut eu.
— Da, acolo unde ar fi trebuit să fie picioarele, mi-a explicat el; susţinea că era câte o mână de

fiecare parte a closetului — în loc de câte un picior.
— Ia pleacă de-aici, Robo! m-am burzuluit eu.
— Te rog, vino să vezi, s-a milogit el. M-am dus cu el până acolo, dar nu era nimeni în veceu.
— A dispărut, a zis el.
-Aluat-o din loc în mâini, fără îndoială, am zis. Du-te şi fă pipi. le-aştept aici.
S-a dus la veceu şi a făcut pipi pe întuneric. Când aproape că ajunsesem amândoi înapoi la camera noastră, un omuleţ ne-gricios, cu aceeaşi culoare a pielii şi aceleaşi baine ca ale omu- lui-viselor care-o supărase pe bunica, a trecut pe lângă noi pe coridor Ne-a făcut semn cu ocbiul şi a zâmbit. N-am putut să nu observ că mergea în mâini.
— Vezi? mi-a şoptit Robo.
Am intrat în cameră şi am încbis uşa.
— Ce s-a întâmplat? a întrebat mama.
— Unu' care merge în mâini, am răspuns eu.
— Unu' care face *pipi* în mâini, a zis Robo.
— Categoria C, a murmurat tata în somn; tata visa adesea că lua notiţe în carnetul lui uriaş.

— O să vorbim despre asta mâine dimineaţă, a zis mama.
— Probabil că e un acrobat care a făcut o demonstraţie în faţa ta pentru că eşti un copil, i-am spus eu lui Robo.
— De unde ştia că sunt copil când era în veceu? m-a întrebat Robo.
— *Culcaţi-vă,* ne-a cerut mama în şoaptă.
Apoi am auzit-o pe bunica ţipând pe coridor
Mama şi-a pus pe ea simpaticul ei capot verde; tata a îmbrăcat balatul de baie şi şi-a luat ochelarii; eu am tras pe mine o pereche de pantaloni peste cei de pijama. Robo a ajuns primul po coridor. Am văzut lumină pe sub uşa veceului. Bunica ţipa ritmic acolo înăuntru.
— Aici suntem! i-am strigat.
— Mamă, ce s-a întâmplat? a întrebat mama.
Ne-am adunat toţi într-o fâşie lată de lumină. Pe sub uşă vedeam papucii mov ai bunicii şi gleznele ei albe ca porţelanul. S-a oprit din ţipat.
— Eram în pat şi am auzit şoapte, a zis ea.
— Am fost eu şi Robo.
— Apoi, după ce am avut impresia că nu mai e nimeni, am venit la W.C. *N-am* aprins lumina. N-am făcut nici un zgomot, ne-a mai zis ea. Apoi am văzut şi am auzit roata.

— *Roata?* s-a mirat tata.
— A trecut o roată de câteva ori prin faţa uşii, a zis bunica. A trecut prin faţă, s-a întors înapoi şi iar a trecut.
Tata şi-a rotit degetele în dreptul tâmpleloţ imitând roţile care se învârteau. S-a strâmbat la mama.
— Cineva are nevoie de un nou set de roţi, a şusurat el, dar mama l-a privit arţăgoasă.
— Am *aprins* lumina, a continuat bunica, şi roata s-a dus.
— V-am zis eu că era o bicicletă pe coridor.
— Ţine-ţi gura, Robo! l-a luat tata la rost.
— Nu, nu a fost o bicicletă, a zis bunica. Era doar o roată.
Tata făcea cu mâinile semne de scrânteală la cap.
— îi lipseşte o roată sau două, a bâsâit el la urechea mamei, dar ea i-a tras o palmă de i s-au strâmbat ochelarii pe nas.
— Apoi a venit cineva şi s-a uitat pe *sub* uşă, a mai zis bunica, şi *atunci* am ţipat.
— Cineva? a-ntrebat tata.
— S-au văzut mâinile, mâini de om — avea păr pe încheieturile degetelor. Mâinile lui erau pe mochetă, chiar în dreptul uşii. Trebuie că s-a uitat în *sus* la mine!
— Nu, bunico, am intervenit eu. Cred că n-a făcut altceva decât să stea în mâini aici, în faţa uşn.

— Nu ii obraznic! m-a repezit mama.

— Dar noi am văzut pe unu' care umbla în mâini, a zis Robo.

— Ba *n-afi* văzut, ne-a contrazis tata.

— Ba *da,* am zis eu.

— O să trezim toată casa, ne-a prevenit mama.

S-a auzit apa la closet şi bunica s-a strecurat pe uşă afară cu fărâma de demnitate ce-i mai rămăsese intactă. Era îmbrăcată cu un capot peste un alt capot şi peste încă un capot; gâtulu era foarte lung, iar faţa albă ca smântână. Bunica arăta ca o gâscă speriată.

— Un îndivid diabolic şi respingător, a zis ea. Ştia vrăji îngrozitoare.

-Omul care s-a uitat la tine? a întrebat-o mama. 7

— Omul ăla care a povestit visul *meu,* a zis bunica. O lacrimă şi-a croit drum prin straturile de cremă de pe faţă. Acela a fost visul *meu.* Şi el l-a spus tuturor. Nu pot să pricep de unde-l *ştia,* a şuierat ea. Visul *meu* – cu soldaţii şi caii lui Carol cel Mare — *eu* sunt singura care ar fi trebuit să-l ştie. Am avut visul ăsta înainte să te fi născut tu, i-a zis ea mamei. Şi omul ăla respingător; şi diabolic, şi vrăjitor mi-a spus visul de parcă erau *ştiri* la radio.

Nici măcar tatălui tău nu i-am spus totul despre visul acela. N-am fost niciodată sigură că *a fost* un vis. Iar acum sunt indivizi care merg în mâini şi au încheieturile degetelor păroase, şi există roţi vrăjite. Vreau ca băieţii să doarmă cu *mine*.

Astfel s-a făcut că Robo şi cu mine am împărţit camera cea mare pentru o familie, departe de vecin, împreună cu bunica, iar ea s-a culcat pe pernele mamei şi tatei cu faţa ei unsă cu creme, ca faţa unei stafii ude. Robo a rămas treaz, cu privirile aţintite la ea. Nu cred că Johanna a dormit prea bine; îmi închipui că visa din nou visul ei despre moarte — retrăia ultima iarnă a soldaţilor reci ai lui Carol cel Mare, cu ciudatele lor haine metalice acoperite cu promoroacă, şi cu vizierele coborâte şi îngheţate.

Când a devenit limpede că era absolut necesar să mă duc la veceu, ochii mari şi rotunzi ai lui Roho m-au urmărit până la uşă.

La veceu era cineva. Nu se zărea lumină pe sub uşă, dar de peretele din (aţa ei era rezemat un monociclu. Cel care mergea cu el stătea în veceul întunecos; apa curgea fără oprire — aşa cum fac şi copiii, monociclistul nu avea răbdare ca bazinul să se umple la loc.

M-am apropiat şi mai mult de spaţiul de sub uşa veceului, dar ocupantul nu stătea în mâini. Am văzut clar o pereche de picioare, poziţionate aproape aşa cum ar fi trebuit să stea picioarele, dar tălpile nu atingeau podeaua; degetele se ridicau în sus spre mine — nişte perniţe întunecate, parcă erau învineţite. Erau nişte labe *uriaşe* ataşate unor gambe scurte şi păroase. Erau labe de *urs,* numai ca n-aveau gheare. Ghearele unui urs nu sunt retractile, ca acelea ale unei pisici; dacă ursul are gheare, le vezi. Prin urmare, aici aveam de-a face cu un impostor costumat în urs, sau cu un urs fără gheare. Un urs domesticit, poate. Cel puţin — prin faptul că se afla într-un veceu — un urs *învăţat să facă acolo unde trebuie.* Pentru că, după cum mirosea, puteam să-mi dau seama că nu era vorba de un om costumat în ins; ci de un ins, toată ziua. Un urs adevărat.

M-am retras în uşa camerei ce fusese înainte a bunicii, din spatele căreia spiona tata, în aşteptarea a noi tulburări. El a deschis brusc uşa, iar eu m-am prăvălit înăuntru, ceea ce ne-a speriat pe amândoi. Mama s-a ridicat în capul oaselor în pat şi şi-a acoperit capul cu pilota.

— L-am prins! a strigat tata, aruncându-se peste mine. Podeaua s-a cutremurat; monociclul ursului a alunecat pe perete la vale şi s-a izbit de uşa veceului, din care tocmai atunci a apărut ursul, târşâindu-şi picioarele, împiedicându-se de monociclu şi aterizând pe labele din faţă, dezechilibrat. Cuprins de nelinişte, s-a uitat în direcţia noastră, prin uşa deschisă a camerei, la tata care se plantase pe pieptul meu. Cu laicele din (aţă şi-a cules monociclul de pe jos.
— ***Grauf,*** **a făcut ursul.**
Tata a trântit uşa.
De undeva de pe coridor am auzit o femeie strigând:
—Unde eşti, Duna?
— ***Harf!*** **a făcut ursul.**
Tata şi cu mine am auzit-o pe femeie apropiindu-se.
— Ah, Duna, iar te antrenezi? a spus ea. Mereu te antrenezi! Dar e mai hine ziua.
Ursul n-a zis nimic. Tata a deschis uşa,
— Nu lăsa pe nimeni să intre, a cerut mama ascunsă încă suh pilotă.
Pe coridor, o femeie simpatică, mai în vârstă, se oprise lângă ins, care acum făcea echilibristică pe loc,

cocoţat pe monociclu, cu o labă uriaşă proptită pe umărul femeii. Ea purta un turban de un roşu intens şi o rochie lungă, înfăşurată în jurul trupului ca o perdea. Aninat pe pieptul ei proeminent se găsea un colier din gheare de urs; cerceii îi ajungeau până la umărul ro- chiei-perdea şi până la celălalt umăr, dezvelit, unde s-au şi aţintit privirile tatei şi ale mele, pe aluniţa atrăgătoare.

— Bună seara, s-a adresat femeia tatălui meu. îmi pare rău dacă v-am deranjat. Duna nu are voie să se antreneze noaptea — dar îşi iubeşte mult meseria.

Ursul a mormăit şi, apăsând pe pedale, s-a depărtat de femeie. Ştia să-şi ţină foarte bine echilibrul, dar era neatent. Se freca de pereţii coridorului şi atingea cu labele fotografiile patinatorilor de viteză. Făcând o mică plecăciune, femeia a pornit după urs, strigându-l „Duna, Duna" şi îndreptând fotografiile în urma lui.

— *Duna* e cuvântul maghiar pentru Dunăre, mi-a explicat tata. Ursul ăla a primit numele iubitei noastre *Donau*.

Uneori se părea că familia mea era surprinsă de faptul că şi ungurii puteau iubi un râu.

— Ursul ăsta e un urs *adevărat?* a întrebat mama – tot de sub pilotă — dar eu l-am lăsat pe tata s-o lămurească. Ştiam că a doua zi dimineaţa *Herr* Theobald va avea multe de explicat, încât o să am atunci ocazia să aud totul relatat încă o dată.

Am traversat coridorul spre veceu. Treaba pe care o aveam de făcut acolo a fost grăbită de mirosul persistent al ursului şi de bănuiala mea că rămăseseră fire de blană peste tot; dar era numai o bănuială, pentru că ursul lăsase locul destul de curat — sau cel puţin curat pentru un urs.

— Am văzut ursul, i-am şoptit lui Robo după ce-am revenit în cameră, dar Robo Be strecurase în patul bunicii şi adormise lângă ea. Numai că bătrâna Jobanna era trează.

— Am văzut din ce în ce mai puţini soldaţi, a zis ea. Ultima oară când au venit nu mai erau decât nouă. Toţi păreau atât de flămânzi; trebuie că au mâncat caii rămaşi în plus. Era atât de frig. Bineînţeles că am vrut să-i ajut! Dar nu trăiam în acelaşi timp: cum să-i ajut dacă nici nu mă născusem măcar? Desigur; ştiam că vor muri! Dar a trecut atât de multă vreme până au murit!

Ultima oară când au venit, fântâna era înghețată. Au trebuit să se folosească de săbiile şi de sulițele lor lungi ca să spargă gheața în bucăți. Au făcut un foc şi au topit gheața într-o'oală. Au scos oase din tolbele şeilor — tot felul de oase — şi le-au aruncat în supă. Cred că fiertura era foarte lungă, pentru că oasele fuseseră de mult roase de toată carnea. Nu ştiu ce oase erau acelea. De iepure, presupun, poate şi de căprioară şi porc mistreț. Poate ale cailor rămaşi fără călăreți. Refuz să mă gândesc, a mai spus ea, că erau oasele soldaților care lipseau.

— Dormi, bunico, i-am zis eu.

— Nu-ți face griji din pricina ursului, a spus ea.

Şi *apoi* ce? a rămas Garp pe gânduri. Ce se mai poate întâmpla apoi? Nu era prea sigur de ceea ce se *întâmplase*; sau din ce pricină. Garp era un povestitor înnăscut; putea să inventeze tot felul de lucruri unul după altul, şi lucrurile păreau să se potrivească. Dar ce însemnau ele? Visul acela şi acei amfitrioni disperați şi ce se va întâmpla cu ei toți – tptul trebuia să se lege. Ce fel de explicație ar fi mai firească? Ce fel de încheiere i-ar face pe toți parte din aceeaşi lume? Gaip ştia că nu ştia destul; nu încă. Avea încredere în instinctele sale; îl aduseseră până în acest punct cu „Pensiunea GriUparzer"; acum trebuia să aibă încredere în instinctul care-i spuniea să meargă mai departe, până când avea să ştie şi mai multe..

Ceea ce-l făcea pe Garp mai în vârstă şi mai înţelept decât cei nouăsprezece ani ai săi nu avea nimic în comun cu experienţa sau cu ceea ce învăţase. Avea anumite instincte, avea şi voinţă şi chiar şi răbdare, mai multă decât tinerii de vârsta lui; îi plăcea să muncească din greu. La care se adăuga gramatica învăţată de la Tinch, şi cam asta era tot. Doar două elemente îl

impresionau pe Gaip: faptul că mama lui credea cu adevărat că putea scrie o carte, şi faptul că în acel moment din viaţa lui cea mai importantă relaţie pe care o avea era cu o curvă. Două fapte care contribuiau în mare măsură la dezvoltarea simţului umorului la acest tânăr

.A pus deoparte – cum s-ar zice – „Pensiunea Grillparzer". Îi va veni lui o idee, şi-a zis Garp. Ştia că trebuia să ştie mai mult; tot ce putea face era să privească Viena şi să învețe. Viena părea să stea locului, anume pentru el. Viaţa însăşi părea să stea locului pentru el. Făcea multe observaţii şi în legătură cu Charlotte şi observa tot ceea ce făcea mama lui, dar pur şi simplu era prea tânăr. „Ceea ce-mi trebuie mie e *viziunea",* ştia asta. O schemă

generală a lucrurilor, o viziune numai a lui. Va veni şi asta, şi-a zis el încă o dată, ca şi când se antrena pentru un alt sezon de lupte – sărind coarda, alergând ture pe pista mică, ridicând greutăţi, sau altceva tot atât de stupid, dar la fel de necesar.

Chiar şi Charlotte are o viziune, şi-a zis el; ştia cu siguranţă că mama lui avea una. Gaip nu avea o înţelepciune paralelă pentru claritatea absolută a lumii aşa cum o vedea Jenny Fields. Dar ştia că era vorba doar de timp până va ajunge să-şi imagineze o lume proprie – ajutat puţin de lumea reală. Lumea

reală îi va da curând o mână de ajutor

.Pensiunea Grillparser

Când s-a împrimăvărat în Viena, Garp încă nu isprăvise „Pensiunea Grillparzer”; şi bineînţeles că nu-i scrisese lui Helen despre viaţa lui cu Charlotte şi colegele ei. Jenny scria cu tot mai mult zel; găsise fraza care bolborosea în mintea ei din acea seară în care discutase cu Garp şi Charlotte despre poftele trupeşti: era o frază veche, de fapt, din existenţa ei de demult, şi era fraza cu care avea să şi înceapă cartea ce o va face celebră.

„În lumea asta stăpânită de gânduri murdare, scria Jenny, ori eşti nevasta cuiva, ori curva cuiva – ori pe cale de a deveni sau una, sau alta.” Fraza dădea tonul de care cartea dusese lipsă; începând cu această frază, descoperea Jenny, o aură

se pogora peste autobiografia ei, legând într-un tot părţile nearmonioase ale poveştii propriei vieţi – la fel cum ceaţa învăluie un peisaj accidentat, la fel cum pătrunde căldura în fiecare cameră a unei case construite neregulat. Fraza aceasta atrăgea după sine altele de acelaşi fel, iar Jenny le împletea aşa cum ar fi întreţesut un fir de legătură, viu colorat, printr-o tapiserie de

dimensiuni mari, aparent fără nici un model

.„Voiam o slujbă şi voiam să trăiesc singură, scria ea. Asta mă făcea să fiu o persoană suspectă sexual.” Şi asta i-a oferit şi titlul. *O suspectă sexual*, autobiografia lui Jenny Fields. Va fi tipărită în opt ediţii cu coperte de carton şi va fi tradusă în şase limbi înainte chiar de apariţia ediţiei broşate, a cărei vânzare putea s-o întreţină pe Jenny şi un întreg regiment de surori în uniforme albe timp de un secol.

„Apoi voiam un copil dar, pentru a avea unul, nu doream să fiu nevoită să-mi dau trupul sau să-mi împart viaţa cu cineva, scria Jenny. Şi asta mă făcea să apar ca o suspectă sexual.” Astfel a găsit Jenny firul cu care să-şi coasă laolaltă harababura ei de carte.

Dar când a venit primăvara în Viena, Garp a simţit nevoia unei excursii; poate în Italia; n-ar fi fost imposibil, de exemplu, să închirieze o maşină.

- Ştii să conduci? l-a întrebat Jenny. Ştia foarte bine că Garp nu învăţase niciodată să conducă; nu fusese nevoie de aşa ceva. Nici eu nu ştiu, i-a mai zis ea. În plus, am de lucru; nu mă pot opri acum. Dacă vrei să faci o excursie, fă-o de unul singur.

S-a întâmplat ca pe primii americani excursionişti Garp să-i întâlnească la oficiul poştal American Express, unde el şi Jenny primeau corespondenţa. Două fete care urmaseră Colegiul Dibbs, şi un băiat pe nume Boo, care urmase Colegiul Bath.

- Hei, ia te uită la noi! a exclamat una dintre fete când s-au întâlnit. Toţi suntem marfă de colegiu.

Numele ei era Flossie şi părea să aibă o legătură cu Boo, aşa a avut Garp impresia. Cealaltă fată se numea Vivian şi, pe sub măsuţa din cafeneaua

Schwarzenbergplatz, Vivian i-a strâns lui Garp genunchiul între ai săi şi, sorbind din vin, a început să turuie.

- Tocmai am foşt la denthiş, i-a explicat ea. Am atâta novocainâ în gura aşta afurişită de nu mai ştiu dacă-i închişă şau deschişă.

- Cam la jumătate, i-a spus Garp. Dar în gândul lui: „Ah, drace!" Ducea dorul lui Cushie Percy, şi legăturile lui cu prostituatele începeau să-l facă să se simtă ca un suspect sexual. Charlotte, îi devenise limpede acest lucru, era interesată să-l mămească; deşi încerca să şi-o închipuie pe un alt plan, ştia, cu tristeţe, că acest plan nu va trece niciodată dincolo de cel profesional.

Flossie şi Vivian şi Boo se duceau cu toţii în Grecia, dar timp de trei zile l-au lăsat pe Gaip să le arate Viena. În acest interval de timp, Gaip s-a culcat de două ori cu Vivian, a cărei novocainâ şi-a pierdut până la urmă efectul; o dată s-a culcat şi cu Flossie, în timp ce Boo era plecat să încaseze cecurile de călătorie şi să schimbe uleiul la maşinâ. Nu se în- ghiţiseră niciodată băieţii de la Steering cu cei de la Bath, Garp ştia asta; dar cel care-a râs la urmă a fost Boo.

Este imposibil de aflat dacă Gaip s-a procopsit cu gono- ree de la Vivian sau de la Flossie, dar Garp era convins că *sursa* bolii era Boo. În opinia lui, era vorba de „sculament de Bath". Când au apărut primele simptome, bineînţeles că cei trei plecaseră deja spre Grecia, încât Gaip a rămas singur să se confrunte cu scurgerile şi usturimile. Nici că se putea o formă mai urâtă de sculament în toată Europa, şi-a spus el. „M-am ales cu o boală venerică de la zeama lui Boo", va scrie el, mult mai târziu; atunci când s-a întâmplat, nu a fost deloc amuzant şi n-a îndrăznit să ceară mamei sale un sfat profesional. Ştia că ea va refuza să creadă că nu s-a îmbolnăvit de la o curvă. Şi-a făcut curaj şi a rugat-o pe Charlotte să-i recomande un medic specialist în aşa ceva; ea trebuia să ştie, aşa s-a

gândit el. Ulterior, însă, şi-a spus că probabil Jenny ar fi fost *mai puţin* furioasă pe el.

- îmi venea să cred că americanii au habar cât de cât de regulile de igienă! s-a stropşit ea. Ar trebui să te gândeşti la mama ta! Aş fi zis că ai gusturi mai bune. Individele astea care se dau pe gratis unora pe care abia dacă-i cunosc – n-ar trebui să te pună în gardă? Ce zici?

încă o dată Garp fusese prins fără prezervativ.

Astfel a ajuns Garp, strâmbându-se de durere, la medicul personal al lui Charlotte, un om inimos, pe nume Thalhammer, căruia îi lipsea degetul mare de la mâna stângă.

- Şi când te gândeşti că odată am fost stângaci, i-a spus *Herr Doktor* Thalhammer lui Garp. Dar totul poate fi depăşit, dacă avem energie. Putem să învăţăm tot ce ne punem în cap! a mai zis el cu o veselie sănătoasă; i-a demonstrat lui Garp cum putea scrie reţetele, cu o caligrafie de invidiat, cu mâna dreaptă.

Tratamentul era simplu şi nedureros. Pe vremea lui Jenny, la bunul şi bătrânul Boston Mercy, Garp ar fi avut parte de tratamentul Valentine şi ar fi învăţat mult mai temeinic că puştii bogaţi nu sunt şi curaţi cu toţii.

Nici despre asta nu i-a scris lui Helen.

Era deprimat; primăvara trecuse, oraşul se deschidea în multe şi mărunte feluri – ca mugurii. Dar Garp simţea că Viena nu mai avea taine pentru el. Pe maică-sa abia dacă o putea opri din scris ca să ia cina cu el. Când s-a dus s-o caute pe Charlotte, colegele ei i-au spus că era bolnavă; nu mai lucrase de câteva săptămâni bune. Trei sâmbete la rând, Garp n-a mai întâlnit-o la Naschmarkt. Într-o seară de mai, i-a oprit colegele pe Kärntnerstrasse, dar şi-a dat seama că nu doreau să discute despre Charlotte. Curva a cărei frunte părea să fi fost însemnată cu un sâmbure de piersică i-a spus lui Garp doar atât, că ChaHotte era mai bolnavă decât crezuse ea la început. Fata

aceea tânără, de vârsta lui Garp, cu buza deformată şi care ştia cât de cât engleză, a încercat să-i explice:

- *Sexul* ei e bolnav.

Ciudată formulare, şi-a zis Garp. Nu era surprins să audă că sexul *cuiva* era bolnav, dar când a zâmbit la vorbele astea, tânăra care vorbea engleză s-a încruntat şi i-a întors spatele.

- Nu înţelegi, i-a spus curva exagerat de boită, cea cu semnul pe frunte. Uit-o pe ChaHotte.

Era mijlocul lui iunie şi Charlotte încă nu se întorsese, drept care Garp l-a sunat pe *HerrDoktor* Thalhammer şi l-a întrebat unde ar putea s-o găsească.

- Mă îndoiesc că vrea să vadă pe cineva, i-a răspuns Thalhammer, dar fiinţele umane se pot adapta aproape la orice.

Foarte aproape de Grinzing şi de Pădurile Vieneze, în sectorul nouăsprezece, acolo unde etuvele nu se duc, Viena arată ca o imitaţie rurală a ei înseşi; în aceste suburbii, multe străzi sunt încă pietruite şi sunt mărginite de copaci. Nefamiliarizat cu această parte a oraşului, Garp a mers cu Strassenbahn-ul nr. 38 prea departe pe Grinzinger Allee; a trebuit să se întoarcă pe jos până la colţul lui Billrothstrasse cu Rudolfinergasse, iar de acolo până la spital.

Rudolfinerhaus este un spital particular într-un oraş al medicinii socializate; zidurile sale vechi au aceeaşi nuanţă de galben Maria Theresa ca şi palatul Schonbrunn sau Belvedere. Grădinile proprii sunt înconjurate de curtea proprie, iar preţurile sunt la fel de pipărate ca la orice spital din Statele Unite. De exemplu, Rudolfinerhaus nu pune la dispoziţie pijamale pentru pacienţii săi, deoarece pacienţii preferă de obicei să vină cu propriile lor pijamale sau cămăşi de noapte. Vienezii cu dare de mână îşi permit luxul de a fi bolnavi în acest stabiliment – şi majoritatea

străinilor care se tem de medicina socializată ajung tot aici, unde rămân trăsniţi de preţuri.

Când s-a dus Garp acolo în iunie, a fost surprins să vadă o mulţime de mame tinere şi drăguţe care tocmai născuseră. Dar spitalul era plin şi de oameni înstăriţi care veniseră aici ca să se facă foarte bine, iar pe jumătate era plin de persoane înstărite, aşa ca Charlotte, care veniseră aici ca să moară.

Charlotte stătea într-o rezervă, pentru că, spunea ea, nu mai avea nici un motiv să se zgârcească la bani. Garp a ştiut ca era pe moarte din clipa în care a văzut-o. Slăbise îngrozitor de mult. A văzut că mai purta câteva inele pe degetele arătătoare şi mijlocii; celelalte degete erau atât de subţiri, încât inelele i-ar fi alunecat de pe ele. Charlotte avea culoarea gheţii mate de pe râul Steering plin de lăstăriş. N-a părut foarte surprinsă să-l vadă pe Garp, dar era atât de anesteziată, încât Garp şi-a imaginat că Charlotte nu prea mai era surprinsă de nimic. Garp adusese cu sine un coş cu fructe; de când merseseră împreună la cumpărături, ţinuse minte ce-i plăcea ei să mănânce, dar acum Charlottei i se vâra un tub pe gât timp de câteva ore în fiecare zi, din care pricină avea dureri atât de mari, încât nu putea să înghită altceva decât lichide. Garp a mâncat nişte cireşe în timp ce Charlotte i-a enumerat părţile din corp care-i fuseseră scoase. Organele sexuale, zicea ea, şi o bucată bună din tractul digestiv, precum şi ceva ce avea de a face cu procesul eliminării.

- Ah, şi sânii, cred, a spus ea; albul ochilor îi era cenuşiu, iar mâinile şi le ţinea pe piept, acolo unde-i plăcea să-şi închipuie că-i fuseseră sânii.

Garp avea impresia că nu se atinseseră de sânii ei; sub cearşaf încă se mai putea desluşi ceva în acea zonă. Dar apoi şi-a zis că Charlotte fusese o femeie atât de minunată, încât îşi putea ţine trupul astfel ca să dea *impresia* că avea sâni.

- Slavă Domnului că am bani, a zis ea. Nu-i ăsta un loc de Categoria A?

Garp a dat din cap. A doua zi a venit cu o sticlă de vin; spitalul era foarte îngăduitor în ceea ce privea băuturile alcoolice şi vizitatorii; poate că acesta era unul din lucrurile incluse în preţ.

- Chiar dac-aş ieşi de-aici, i-a spus ea, ce-aş putea face? Mi-au tăiat fofoloanca.

A încercat să bea nişte vin, apoi a adormit. Garp a rugat-o pe o asistentă medicală să-l lămurească ce era aceea „fofoloancă", deşi bănuia că ştia. Asistenta era de vârsta lui Garp, să fi avut nouăsprezece ani, poate mai puţin, încât la întrebarea lui a roşit toată şi şi-a ferit privirile când i-a tălmăcit argoul.

Fofoloanca era cuvântul folosit de prostituate pentru vagin.

- Mulţumesc.

O dată sau de două ori, mergând în vizită la Charlotte, s-a întâlnit cu cele două colege ale ei, care s-au dovedit foarte timide şi copilăroase faţă de Garp, acolo, în lumina din camera însorită a Charlottei. Tânăra care vorbea englezeşte se numea Wanga; îşi tăiase buza în copilărie, căzând cu un borcan de maioneză în mână, pe când alerga acasă de la magazin.

- Mergeam la un picnic, a explicat ea, şi în loc de picnic familia a trebuit să mă ducă la spital.

Femeia mai coaptă şi mai ursuză, cea cu semnul de sâmbure de piersică pe frunte şi cu sânii ca două găleţi pline, nu s-a arătat dornică să dea explicaţii în legătură cu cicatricea *ei;* ea era vestita „Tina", pentru care nimic nu era prea „bizar".

Uneori Garp se întâlnea cu *Herr Doktor* Thalhammer acolo, iar o dată l-a însoţit până la maşina lui; întâmplător plecau în acelaşi timp de la spital.

- Vrei să te duc în oraş? l-a întrebat Thalhammer binevoitor.

În maşină era o elevă drăguţă, pe care Thalhammer a pre- zentat-o ca fiind fiica lui. Au vorbit toţi trei bine dispuşi despre *Die Vereinigten Staaten,* iar Thalhammer l-a asigurat pe Garp că nu era nici o problemă să-l ducă până acasă, pe Schwindgasse. Fiica lui Thalhammer îi amintea lui Garp de Helen, dar el nici măcar nu se gândea să îndrăznească să-i ceară voie tatălui s-o mai întâlnească pe fată; faptul că *Herr Doktor* îl tratase de curând de sculament i se părea lui Garp o situaţie stânjenitoare insurmontabilă – în ciuda optimismului lui Thalhammer că oamenii se pot adapta *oricărei* situaţii. Garp se îndoia că Thalhammer s-ar fi adaptat acestei situaţii.

Peste tot în jurul lui, acum, oraşul arăta pregătit parcă pentru moarte. Parcurile şi grădinile bine îngrijite emanau miros de putreziciune, aşa i se părea lui, iar subiectul marilor pictori din marile muzee era întotdeauna moartea. Tot timpul vedea ologi şi bătrâni călătorind cu Strassenbahnul nr. 38 Npre Grinzinger Allee, iar florile cu parfumuri îmbătătoare plantate de-a lungul aleilor îngrijite ale curţii spitalului Rudolfinerhaus nu-i aminteau lui Garp de altceva decât de saloanele funerare. Îi veneau în minte pensiunile în care stătuse împreună cu Jenny la început, când abia sosiseră, cu mai bine de un an în urmă: tapetul decolorat şi nepotrivit, bibelourile prăfuite, porţelanurile ciobite, balamalele care trebuiau unse. „În viaţa unui om, scrie Marc Aureliu, timpul său este doar o clipă... trupul – pradă pentru viermi..."

Tânăra asistentă pe care Garp o făcuse să roşească întrebând-o despre „fofoloanca" lui Charlotte se purta tot mai insolent faţă de el. Într-o zi, când el a ajuns devreme, înaintea orei la care erau îngăduiţi vizitatorii, l-a întrebat puţin cam prea agresiv ce era el pentru Charlotte, la urma urmei. Un membru al familiei? Le văzuse pe celelalte

vizitatoare ale lui Charlotte – colegele ei, ca niște pupeze împopoțonate – și presupunea că Garp nu era altceva decât un vechi client al târfei.

- £ mama mea, a răspuns Garp; de ce tocmai asta, nu știa nici el, dar i-a plăcut s-o vadă pe asistentă privindu-l mai întâi șocată și apoi purtându-se extrem de respectuoasă față de el.

- Ce le-ai spus? l-a întrebat Charlotte în șoaptă, câteva zile mai târziu. Ei cred că ești *fiul* meu.

Garp și-a mărturisit minciuna; la rândul ei, Charlotte a recunoscut că nu făcuse nimic s-o corecteze.

- Îți mulțumesc, a murmurat ea. E drăguț să-i păcălești pe porci. își închipuie că-s așa de superiori. Și cu o ultimă zvâcnire a lascivității ei de odinioară,-i-a spus: Te-aș lăsa s-o faci o dată pe gratis, dacă aș mai avea echipamentul. Poate de două ori la jumătate de preț.

Vorbele ei l-au înduioșat atât de mult, încât a izbucnit în plâns în fața ei.

- Nu fi copil. Ce *sunt* eu pentru tine, zău așa?

După ce Charlotte a adormit, el s-a uitat pe fișa ei de internare și a văzut că avea cincizeci și unu de ani.

A murit o săptămână mai târziu. Când Garp a intrat în rezervă, încăperea era curată lună, patul strâns, ferestrele larg deschise. S-a dus să întrebe ce s-a întâmplat cu Charlotte; a dat peste o altă asistentă care răspundea de etajul respectiv și pe care n-o mai văzuse până atunci – o domnișoară bătrână cenușie, care la întrebarea lui a clătinat din cap.

- Domnișoara Charlotte, a zis Garp. A fost pacienta lui *Herr Doktor* Thalhammer.

- Domnul doctor are multe paciente, i-a zis domnișoara cenușie.

Ea a început să consulte listele, dar Garp nu cunoștea numele adevărat al lui Charlotte. În cele din

urmă, a apelat la singurul mod prin care putea s-o identifice:

- Curva. A fost curvă.

Femeia cenuşie l-a privit cu răceală; pe chipul ei nu se deslueşea satisfacţie, dar nici compasiune.

- Prostituata a murit, l-a anunţat bătrâna infirmieră.

Poate că nota aceea de triumf din vocea ei să fi fost doar
rod al imaginaţiei lui Garp.

- Într-o bună zi, *meine Frâu,* i-a spus el, şi dumneata vei muri.

Şi acestea, s-a gândit el în timp ce părăsea Rudolfinerhaus, erau cele mai tipic vieneze vorbe pe care le-ar fi putut rosti. Asta meriţi, oraş bătrân şi cenuşiu ce eşti, cătţea moartă, a spus el în gând.

în acea seară, s-a dus pentru prima oară la un spectacol de operă; spre surprinderea lui, era în italiană, şi cum nu înţelegea această limbă, şi-a imaginat că întregul spectacol era un fel de serviciu religios. Noaptea s-a plimbat până la turnurile luminate ale Sfântului Ştefan; turnul sudic al catedralei, a citit el pe o placă, a început să fie construit la mijlocul secolului al XTV-lea şi a fost terminat în 1439. Viena, gândea Garp, era un cadavru; poate că toată Europa era un cadavru îmbrăcat în ţinută de gală şi expus într-un coşciug deschis, „în viaţa unui om, scrie Marc Aureliu, timpul său este doar o clipă... soarta lui – nedesluşită...”

În această stare de spirit, Garp s-a îndreptat spre casă pe Kărntnerstrasse, unde a dat nas în nas cu vestita Tina. Semnul ei adânc de pe frunte, strângând în el neonul luminilor oraşului, avea o culoare verde-albăstrie.

- *Guten Abend, Herr* Garp, l-a salutat ea. Ia ghiceşte ce am pentru dumneata.

Şi i-a explicat că Charlotte îi cumpărase lui Garp o favoare. Favoarea era că le putea avea pe Tina şi Wanga pe gratis; le putea avea pe fiecare separat sau împreună, i-a mai explicat Tina. împreună, era Tina de părere, era mai interesant – şi mai rapid. Dar poate Garp nu le plăcea pe amândouă. Garp a recunoscut că Wanga nu-l atrăgea; era prea apropiată de el ca vârstă şi – deşi n-ar spune niciodată asta dacă ea ar fi prezentă, căci i-ar putea răni sentimentele – nu-l impresiona felul în care borcanul de maioneză ajunsese să-i strâmbe buza.

- Atunci poţi să mă ai pe mine de două ori, i-a zis Tina veselă. O dată acum şi o dată, a adăugat ea, după ce ai avut suficient timp să-ţi tragi răsuflarea. Uit-o pe Charlotte, i-a mai spus ea, explicându-i că moartea era un lucru ce se întâmpla tuturor.

Chiar aşa stând lucrurile, Garp i-a refuzat oferta.

- Cum vrei, chestia îţi stă la dispoziţie. Oricând pofteşti.

A întins mâna şi fără jenă l-a cuprins în palma ei caldă; avea o mână mare, ca un prohab încăpător, dar Garp s-a mulţumit să zâmbească, s-a înclinat uşor – aşa cum fac vienezii – şi a plecat mai departe acasă, la mama lui.

Îi plăcea uşoara senzaţie de durere. Îi crea plăcere această abstinenţă prosteasca – şi mai mare plăcere, bănuia el, îi oferea propria sa *imaginaţie* în ceea ce-o privea pe Tina, decât tot ce-ar fi putut să-i ofere cărnurile ei vag revărsate. Scobitura argintie de pe fruntea ei era aproape la fel de mare ca şi gura ei; se uita la Garp ca un mormânt deschis.

Ce savura Garp în aceste momente era începutul unei transe scriitoriceşti de mult căutate, în care lumea încape în stăpânirea unei singure voci. „Tot ceea ce este trup este asemenea apelor curgătoare, îşi amintea Garp, tot ceea ce e al sufletului e precum visele şi aburii". Era iulie când Garp a reînceput munca la „Pensiunea Grillparzer".

Mama lui termina manuscrisul care în curând avea să le schimbe amândurora viaţa.

Intraseră în august când Jenny şi-a isprăvit cărtea şi a anunţat că *ea* era gata să călătorească, pentru a vedea măcar câte ceva din Europa – poate Grecia?

- Hai să luăm trenul încotrova. întotdeauna am vrut să iau Orient Expresul. Unde merge ăsta?

- De la Paris la Istanbul, aşa cred. Dar ia-l *tu,* mamă. Eu am prea mult de lucru.

Dinte pentru dinte, Jenny trebuia să recunoască. Era atât de sătulă de *O suspectă sexual,* încât nici nu se simţea în stare să corecteze manuscrisul. Nu ştia nici măcar ce să facă cu el; te duci pur şi simplu la New York şi-ţi depui povestea vieţii în mâinile unui străin? Voia să i-l dea lui Garp să-l citească, dar vedea că el era în sfârşit cufundat într-o treabă a lui proprie; simţea că nu trebuia să-l bată la cap. în plus, nu prea era sigură; mare parte din povestea vieţii ei era şi povestea vieţii *lui* – se gândea că povestea ar putea să-l tulbure.

Cât a durat luna august, Garp a lucrat la încheierea povestirii lui, „Pensiunea Grillparzer". Exasperată, Helen i-a icris lui Jenny. „Garp a murit cumva? Te rog trimite detalii." Helen Holm asta e o fată inteligentă, şi-a spus Jenny în xinea ei. Helen a primit un răspuns mult mai detaliat decât «perase. Jenny i-a trimis o copie a manuscrisului O *suspectă uxual,* cu o notă în care explica faptul că asta făcuse ea un an întreg, iar acum Garp scria şi el ceva. I-a mai scris că ar fi recunoscătoare să afle opinia imparţială în privinţa manuscri- Hului. Poate, scria Jenny, unii dintre colegii profesori ai lui Helen ar putea şti ce trebuie *făcut* cu o carte încheiată?

Când nu scria, Garp se relaxa mergând la grădina zoologică; era amenajată pe terenurile şi în grădinile ce înconjurau Palatul Schonbrunn. Garp' avea impresia că multe dintre construcţiile aparţinând grădinii zoologice

erau mine de război, distruse şi ele pe trei sferturi; parţial fuseseră restaurate pentru a adăposti animalele. De unde şi impresia lugubră pe care o avea Garp că această grădină zoologică existase în Viena şi în timpul războiului; ceea ce a avut darul sări trezească interesul pentru perioada respectivă. Ca să adoarmă noaptea, s-a apucat de citit câteva relatări istorice foarte concret legate de Viena în perioada nazistă şi sub ocupaţia sovietică. Lecturile acestea aveau oarece legătură cu temele morţii ce-i bântuiau inspiraţia în timp ce scria „Pensiunea Grillparzer". Garp a descoperit că, atunci când scrii ceva, totul pare să aibă legătură cu totul. Viena murea, grădina zoologică nu era la fel de bine restaurată după distrugerile provocate de război, după cum erau casele în care locuiau *oamenii;* istoria imui oraş era ca şi istoria unei familii – există intimitate şi chiar afecţiune, dar până la urmă moartea îi desparte pe toţi de toţi şi de toate. Doar intensitatea amintirii îi ţine pentru totdeauna în viaţă pe cei morţi; sarcina unui scriitor este aceea de a imagina totul atât de personal, încât ficţiunea să devină la fel de vie ca şi amintirile noastre personale. Garp cerceta găurile rămase de la gloanţele mitralierelor în pereţii de piatră ai holului apartamentului de pe Schwindgasse.

Acum ştia ce semnificaţie avea visul bunicii.

I-a scris lui Helen, spunându-i că un tânăr scriitor are disperată nevoie să trăiască împreună cu cineva, iar el hotărâse că voia să trăiască împreună cu ea; chiar să se *însoare* cu ea, i-a propus el, deoarece relaţia sexuală era pur şi simplu necesară, dar că lua prea mult timp dacă erai nevoit să *planifici* permanent cum să obţii acest lucru. Prin urmare, judeca el, e mai bine să trăieşti laolaltă cu această relaţie.

Helen a scris câteva scrisori înainte să-i trimită în sfârşit una în care spunea că, din partea ei, era liber, ca să zică aşa, să şi-o vâre în urechi. Îşi închipuia probabil că se

omora atât de tare cu facultatea numai ca să-i ofere lui o relaţie sexuală pe care nu era nici măcar nevoie să şi-o *planifice?*

El nu a trebuit să refacă textul scrisorii pe care i-a trimis-o ca răspuns; era prea ocupat cu scrisul, îi zicea el, ca să-şi piardă vremea cu explicaţii; va trebui să citească bucata la care lucra acum şi să judece singură cât de serios era în ceea ce făcea.

„Nu mă îndoiesc că eşti foarte serios", i-a răspuns ea. „Iar în acest moment am mai mult de citit decât îmi trebuie."

Nu i-a spus că se referea la cartea lui Jenny, *O suspectă sexual;* manuscrisul conţinea 1158 de pagini. Deşi Helen va fi mai târziu de acord cu Garp că nu era o bijuterie literară, trebuia să recunoască faptul că era o poveste foarte incitantă.

În timp ce Garp făcea ultimele retuşuri la povestirea lui mult scurtată, Jenny Fields punea la cale următoarea mutare. În neastâmpărul care-o cuprinsese, cumpărase o revistă americană de la un chioşc mare de presă din Viena; în ea citise că un redactor newyorkez curajos de la o editură binecunoscută tocmai respinsese manuscrisul pe care i-l înmânase un fost membru cu reputaţie proastă din guvern, care suferise o condamnare pentru că furase din banii guvernului. Cartea era o „ficţiune" transparentă despre matrapazlâcurile politice sordide, meschine ale unui infractor. „Un roman jalnic, era citat redactorul. Omul nu ştie să scrie. De ce să scoată bani de pe urma vieţii lui ticăloase?" Cartea, bineînţeles, va fi publicată în altă parte şi până la urmă va aduce o grămadă de bani autorului ei abject şi editorului. „Uneori consider că e de datoria mea să spun nu, era citat redactorul, deşi ştiu că oamenii *vor* să citească asemenea porcării." Porcăria va fi recenzată în câteva reviste serioase, ca şi când ar fi fost vorba dc o carte serioasă, darJenny era extrem de impresionată de

redactorul care spusese nu, drept care a decupat articolul din revistă. A înconjurat cu creionul numele redactorului – un nume banal, aproape ca acela al unui actor sau ca numele unui animal dintr-o carte pentru copii: John Wolf. Se reproducea şi o fotografie a lui John Wolf în revistă; arăta ca un bărbat care avea grijă de sine şi era foarte bine îmbrăcat; arăta ca mulţi actori care munceau şi trăiau în New York – unde afacerile bune şi bunul-simţ îţi atrag atenţia că e mai bine să ai grijă de tine însuţi şi să te îmbraci cât poţi mai bine – dar în ochii lui Jenny Fields, el arăta ca un înger. El va fi editorul *ei,* era sigură de asta. Avea convingerea că viaţa *ei* nu era „ticăloasă" şi că John Wolf va fi încredinţat că ea merita să scoată bani de pe urma ei.

Garp avea alte ambiţii pentru „Pensiunea Grillparzer". Lui nu-i va aduce niciodată asemenea bani; va fi mai întâi publicată într-o revistă „serioasă", unde aproape nimeni nu o va citi. Ani mai târziu, când va ajunge să fie cunoscut mai bine, va fi publicată cu mai multă atenţie şi se vor scrie câteva lucruri apreciative despre ea, dar cât va trăi el, „Pensiunea Grillparzer" nu-i va aduce destui bani ca să-şi cumpere o maşină bună. Cu toate acestea, Garp aştepta să obţină ceva mai mult decât bani sau mijloace de transport de pe urma „Pensiunii Grillparzer". Foarte simplu, el spera s-o facă pe Helen Holm st trăiască împreună cu el – chiar să se mărite cu el.

Când a terminat „Pensiunea Grillparzer", a anunţat-o pe mama lui că voia să se ducă acasă s-o vadă pe Helen; o să-i trimită o copie a poveştii ca să aibă timp s-o citească până va ajunge el în Statele Unite. Săraca Helen, şi-a spusjenny în sinea ei; ştia că Helen avea mult de citit. Era de asemenea îngrijorată de felul în care Garp vorbea de Steering ca de casa lui, dar avea şi ea propriile ei motive să dorească s-o vadă pe Helen, iar Ernie Holm nu va avea nimic împotrivă să-i găzduiască pentru câteva zile. În plus,

se găsea întotdeauna o casă părintească la Dog's Head Harbor – dacă lui Jenny şi Garp le trebuia un loc unde să se odihnească sau unde să-şi facă planuri pentru viitor.

Garp şi Jenny erau nişte persoane atât de obsedate de singurătate, încât n-au stat nicio clipă să se gândească de ce oare văzuseră atât de puţin din Europa, iar acum, iată, plecau. Jenny şi-a împachetat uniformele ei de infirmieră. Mai rămâneau – în mintea lui Garp – doar favorurile lăsate de Charlotte în seama Tinei.

Imaginaţia lui Garp în privinţa acestor favoruri îl susţinuse cât timp scrisese „Pensiunea Grillparzer", dar, aşa cum va învăţa în viaţa lui, necesităţile scrisului şi ale vieţii reale nu sunt întotdeauna identice. Imaginaţia îl ajutase în timpul scrisului; acum, că *nu mai scria*, o dorea pe Tina. S-a dus să o caute pe Kärntnerstrasse, dar curva cu borcanul de maioneză, care vorbea englezeşte, i-a spus că Tina se mutase din sectorul central.

- Aşa întâmplă, i-a spus Wanga. Uită pe Tina

.Garp a constatat că o *putea* uita; pofta trupească, aşa cum o numea mama lui, era amăgitoare. Iar timpul, a descoperit el, atenuase dezgustul lui pentru buza-de-borcan-de-maio- neză a lui Wanga; chiar îi plăcea, aşa, dintr-odată. Astfel că a wut-o pe *Wanga* de două ori şi, aşa cum va descoperi în loată viaţa lui, aproape orice pare o dezamăgire după ce un I Jnăr scriitor a terminat de scris ceva.

Garp şi Jenny stătuseră cincisprezece luni în Viena. Acum era septembrie. Garp şi Helen aveau doar nouăsprezece ani şi Helen urma să se întoarcă foarte curând la facultate. Avionul *a* zburat de la Viena la Frankfurt. Uşoara furnicătură (asta era Wanga) părăsise trupul lui Garp. Gândindu-se la Charlotte, îşi spunea că ea

fusese fericită. La urma urmei, ea n-a trebuit niciodată să părăsească sectorul central.

Avionul a zburat de la Frankfurt la Londra; Garp a recitit „Pensiunea Grillparzer" şi în sinea lui spera că Helen n-o să-l refuze. De la Londra la New York, Jenny a citit povestea fiului ei. Socotind după ceea ce realizase *ea* în mai mult de un an, povestea lui Garp i se părea lui Jenny şocant de ireală. Dar gusturile ei în materie de literatură nu fuseseră niciodată subtile, astfel că era uimită de imaginaţia fiului ei. Ulterior va spune că „Pensiunea Grillparzer" era exact tipul de poveste pe care bănuia că o putea inventa un copil lipsit de o familie adevărată.

Poate că aşa stăteau lucrurile. Helen va spune mai târziu că felul în care se încheie „Pensiunea Grillparzer" ne poate da o idee despre cum va arăta lumea văzută de Garp.

PENSIUNEA GRILLPARZER (încheiere)

în sufrageria Pensiunii Grillparzer; l-am confruntat pe *Herr* Theohald cu menajeria celorlalţi oaspeţi ai casei, care ne tulburase noaptea. Ştiam că tata plănuia (cum n-o făcuse niciodată înainte) să-şi deconspiie identitatea de spion al Biroului de Turism.

- Bărbaţi care umblă în mâini, a spus tata.

- Bărbaţ i care se uită pe sub uşa veceului.

— Bărbatul *ăla,* am spus eu şi am îndreptat degetul spre individul mărunt, îmbufnat, de la colţul mesei, unde şedea să-şl ia micul dejun împreună cu ceata lui — omul-viselor şi cântăreţul ungur.

— Aşa-şi câştigă el existenţa, ne-a explicat *Herr* Tbeobald şi, parcă pentru a demonstra că asta era situaţia, bărbatul care stătea în mâini a început să stea în mâini.

— Fă-l să înceteze cu cbestia asta, a cerut tata. Ştim că o poate face.

— Dar ştiaţi că n-o poate face nicicum altcumva? a întrebat deodată omul-viselor. Ştiaţi că picioarele lui nu-i folosesc la nimic? N-au fluiere. Este *minunat* că poate umbla în mâini! Altfel n-ar putea umbla defel.

Şi omul a dat din cap, deşi era limpede că-i venea foarte greu s-o facă stând aşa în mâini.

— Te rog, aşază-te, a spus mama.

— Nu deranjează câtuşi de puţin că eşti olog, i-a spus bunica vitează. Dar dumneata *eşti* răul însuşi, s-a răsucit ea către omul-viselor. Dumneata ştii lucruri pe care nu ai nici un drept să le ştii. Mi-a ştiut *visul,* s-a adresat ea lui *Herr* Tbeobald, ca şi când ar fi raportat un furt din camera ei.

— Este el *puţin* malefic, ştiu, a recunoscut Tbeobald. Dar nu-i stă în obicei! Şi se poartă din ce în ce mai bine. N-are ce face, ştie prea multe.

— N-am încercat decât să vă alung îndoielile, i-a spus omul-viselor bunicii. Am crezut că o să vă facă bine. Soţul dumneavoastră, la urma urmelor, a murit de-o bucată bună de vreme şi e timpul să încetaţi să vă mai tot gândiţi la visul ăla. Nu sunteţi singura persoană care a avut un asemenea vis.

— Isprăveşte, i-a cerut bunica.

— Mă rog, se cuvine să ştiţi, a insistat omul-viselor.

— Nu, te rog, taci, l-a oprit *Herr* Tbeobald.

— Sunt de la Biroul de Turism, a anunţat tata, probabil pentru că nu i-a venit în minte nimic altceva de spus.

-Ah, Hristoase, rabat! a exclamat *Herr* Tbeobald.

— Nu e vina lui Tbeobald, a spus cântăreţul. Este vina *noastră.* El e drăguţ şi ne găzduieşte, deşi îşi pune reputaţia în joc.

— S-au însurat cu sora mea, ne-a spus Tbeobald. Şi fac porţe din *familie,* înţelegeţi? Ce să mă fac?

— „S-au" însurat cu sora dumitale? n-a priceput mama.

— Păi, întâi s-a măritat cu *mine,* a răspuns omul-viselor.

' — Apoi m-a auzit pe *mine* cântând! a continuat cântăreţul.

— N-a fost niciodată căsătorită cu *celălalt,* a intervenit Tbeobald, şi toată lumea s-a uitat cu părere de rău la omul care nu putea merge decât în mâini.
— La început au fost toţi o trupă de circ, a continuat Tbeobald, dar au dat de bucluc din pricina politicii.
— Eram cei mai buni din Ungaria, a adăugat cântăreţul. Aţi auzit vreodată de circul Szolnok?
— Nu, din păcate nu, a răspuns tata cu un aer grav.
— Am dat reprezentaţii în Miskolc, în Szeged, în Debrecen, a **spus omul-viselor.**
— în Szeged *de două ori,* a zis cântăreţul.
— Ne-am fi dus şi la Budapesta dacă n-ar fi fost ruşii, a spus omul care umbla în mâini.
— Da, ruşii-s ăia care i-au scos fluierele picioarelor! a adăugat omul-viselor.
— Spune adevărul, l-a luat la rost cântăreţul. S-a *născut* fără fluiere. Dar e adevărat că n-am scos-o la capăt cu ruşii.
— Au încercat să-l bage pe urs în cuşcă, a zis omul-viselor.
— Spune adevărul, i-a cerut Tbeobald.

— I-am salvat sora din mâinile lor, a recunoscut omul care umbla în mâini.
—,Aşa că a trebuit să-i găzduiesc, a concluzionat *Herr* Tbeobald, şi toţi muncesc cât pot ei de mult. Dar pe cine în
ţara asta îl interesează numerele lor de circ? Sunt chestii ungureşti. Aici nu există o tradiţie a *urşilor* care merg pe monocicluri, ne-a mai spus Theohald. Iar blestematele astea de vise nu înseamnă nimic pentru noi, vienezii.
— Spune adevărul, i-a cerut omul-viselor. Ba-i din pricini că am spus visele care nu trebuie. Lucram la un club de noapte de pe Kărntnerstrasse, dar am fost daţi afară.
— N-ar £ trebuit niciodată să spui visul *ăla,* l-a mustrat grav cântăreţul.
— Dac-o iei pe-aşa, a fost şi vina nevestei tale! s-a apărat omul-viselor.
— Atunci era nevasta *ta,* a spus cântăreţul.
— Vă rog, terminaţi, i-a implorat Theohald.
— Trebuie să facem jongleria cu mingile pentru copiii bol- navi, a spus omul-viselor. Şi pentru câteva dintre spitalele de stat — mai ales de Crăciun.

— Aţi face mai bine să exersaţi mai mult cu ursul, i-a sfătuit *Herr* Theohald.

— Despre asta să vorbeşti cu sora td, a răspuns cântăreţul. Al *ei* e ursul — ea l-a antrenat, ea l-a lăsat să se lenevească şi să umble murdar şi să deprindă obiceiuri luâte.

— El e singurul dintre voi care nu-şi bate niciodată joc de mine, a spus omul care nu putea merge decât în mâini.

— Aş dori să termin cu toate astea, a spus bunica. Pentru mine este o experienţă îngrozitoare.

— Vă rog, doamnă dragă, i s-a adresat *Herr* Theohald, n-am dorit decât să vă arătăm că nu am vrut să vă jignim. Trăim timpuri grele. Am nevoie de Categoria B ca să atrag mai mulţi turişti, şi nu pot, în străfundul sufletului meu, să arunc în stradă Circul Szolnok.

— *în străfundiJ sufletului,* pe mă-ta! a pufnit omul-viselor. Se teme de sora lui. Nici măcar nu visează să ne arunce în stradă.

Dacă ar visa aşa ceva, ai şti imediat! a strigat omul în mâini

- .Mă tem de *urs,* a recunoscut *Herr* Tbeobald. Aflta face tot 1W-l spune ea să facă.

- Nu „ăsta", ci „el", l-a apostrofat omul în mâini. E un urs foarte de treabă, n-a făcut rău nimănui. N-are gbeare, ştii foarte bine asta – şi i-au mai rămas foarte puţini dinţi.

- Săracu', se cbinuie îngrozitor când mănâncă, a admis llerr Tbeobald. E destul de bătrân şi tare aiurit.

Uitându-mă peste umărul tatii, l-am văzut notând în carnetul lui gigantic: „Un urs depresiv şi un circ şomer. Familia arta este centrată în jurul surorii".

în acel moment, afară, pe alee, am văzut-o pe soră ocupân- du-se de urs. Era dimineaţa devreme şi strada nu era aglomerată cine ştie ce. Conform legii, bineînţeles, ea îl ducea pe urs tn lesă, dar era un control de formă. Cu turbanul ei de un roşu ţipător, femeia se plimba în sus şi-n jos pe trotuar, urmând mişcările lenese ale ursului cocoţat pe monociclu. Animalul pedala cu uşurinţă de la un aparat de pontat parcarea la altul, uneori sprijinindu-se cu o labă de unul din aparate atunci când întorcea. Se dovedea foarte talentat pe monociclu, era limpede asta, dar la fel de limpede era faptul că mai mult decât de-a merge pe monociclu nu era în stare. Clar ca lumina zilei că asta era tot ce putea să facă pe monociclul ăla.

— Ar trebui să-l aducă acum de pe stradă, a spus *Herr* Tbeobald îngrijorat. Cei de la patiseria de alături mi se tot plâng. Zic mereu că ursul le alungă muşteriii.

— Ba-i face să *vină!* l-a contrazis omul în mâini.

— Pe unii îi face să vină, pe alţii îi alungă, a spus omul-vise- lor. Dintr-odată devenise foarte sobru, ca şi când propria sa înţelepciune îl deprimase.

Dar toţi fusesem atât de absorbiţi de istoria circului Szolnok, încât o uitasem pe bătrâna Jobanna. Văzând-o pe bunica plângând pe tăcute, mama mi-a spus să aduc maşina.

— Toate astea au fost prea mult pentru ea, i-a şoptit tata lui *Herr* Tbeobald.

Membrii Circului Szolnok aveau aerul că se ruşinau de ei înşişi.

Afară, pe trotuar, ursul a venit pedalând până la mine şi mi-a dat ckeile; maşina era parcată la curbă.

— Nu tuturor le place să le fee date astfel cbeile, i-a atraa *Herr* Tbeobald atenţia surorii lui.

— Ooooo, m-am gândit că lui o să-i placă, a spus ea, ciufu- lindu-mi părul.

Era la fel de atrăgătoare ca o barmaniţă; adică era mai atră-gătoare noaptea; la lumina zilei puteam să-mi dau seama că era mai în vârstă decât fratele ei, şi cbiar mai bătrână decât cei doi soţi ai ei — iar cu timpul, mi-am imaginat eu, o să înceteze să le mai fee unuia

soră şi iubită celorlalţi, devenindu-le mamă la toţi trei. Deja era ca o mamă pentru urs.

— Vino-ncoa', l-a chemat ea.

Ursul pedala pe loc fără astâmpăt ţinându-se cu o labă de aparatul de pontare. A lins gemuleţul aparatului. Ea l-a tras de lesă. El a privit-o mirat. Ea a tras din nou. Obraznic, ursul a început să pedaleze întâi într-o direcţie, apoi în cealaltă. Ca şi când începea să fee stârnit de faptul că avea spectatori. Se dădea în spectacol.

— Nu-ncerca să faci ceva acum, i-a atras sora luare-aminte, dar ursul pedala din ce în ce mai repede, înainte, înapoi, înclinându-se mult într-o parte, făcând viraje printre aparatele de parcare; sora dăduse drumul la lesă.

— Duna, potoleşte-te! a ţipat ea, dar ursul era de nestăpânit.

A luat curba mult prea strâns, şi monociclul l-a izbit cu violenţă în aripa unei maşini parcate. Ursul a rămas în fund pe trotuar, cu monociclul lângă el; era clar că nu se rănise, dar avea un aer tare stânjenit, şi nici unul dintre noi n-a izbucnit în râs.—.Ak, Duna, l-a mustrat sora, dar ş-adus şi s-a aşezat ciucea lângă el, la curbă. Duna, Duna, l-a dojenit ea cu blândeţe. El şl-a clătinat capul mare; refuza să se uite la ea. La colţul totului, în blană, se strânsese puţină salivă; sora a şters-o cu mâna. 1:1 i-a dat mâna la o parte cu laba.

— Mai veniţi pe la noi! a strigat nenorocit *Herr* Tbeobald atunci când ne-am suit în maşină.

Mama stătea în maşină cu ochii închişi, masându-şi tâmplele cu degetele; aşa că nu cred că a auzit ceva din ce vorbeam. Ha susţinea că era singurul mod de a se apăra împotriva unei familii atât de cârcotaşe.

Nu voiam să dau raportul obişnuit despre felul în care avuseseră grijă de maşină, dar am văzut că tata încerca să menţină ordinea şi calmul; ţinea giganticul lui carnet desebis pe genunchi, ca şi când tocmai încheiasem o investigaţie de rutină.

— Ce arată kilometrajul? m-a întrebat el.

— Cineva a adăugat treizeci şi cinci de kilometri, i-am răspuns.

— Ursul ăla îngrozitor a fost aici înăuntru, a spus bunica. Sunt fire din blana lui aici pe banchetă, şi-i *simt* mirosul.

— Eu nu simt nici un miros, a spus tata.

— Şi parfumul ţigăncii cu turban, a adăugat bunica. Pluteşte chiar pe sub capota maşinii.

Iata şi cu mine am adulmecat. Mama continua să-şi maseze tâmplele.

Pe podea, lângă frâna şi pedala de amhreiaj, am văzut câteva din scobitorile alea verzi ca menta, pe care cântăreţul ungur obişnuia să le ţină în colţul gurii, unde arătau ca nişte cicatrice. M-am abţinut să pomenesc şi de astea. îmi era de

ajuns să mi-i imaginez pe toţi, afară din oraş, în maşina noastră. Şoferul cântăreţ, omul în mâini aşezat lângă el — flutuiându-şi picioarele afară pe geam. Iar în spate, despărţindu-l pe omul-viselor de fosta lui soţie — şi cu capul lui mare frecându-se de tavanul capitonat, cu labele schiloade odihnindu-i-se în poala încăpătoare – ursul cel bătrân, bleg, ca un beţiv inofensiv.

— Bieţii oamenii ăia, i-a căinat mama fără să deschidă ochii.

— Mincinoşi şi criminali, a Врие bunica. Mistici, şi refugiaţi, şi animale nenorocite.

— S-au străduit, nu zic nu, a comentat tata, dar nu-s la nivelul preţurilor.

— Mai bine într-o grădină zoologică, a spus bunica.

— Eu m-am distrat de minune, a mărturisit Robo.

— E greu să iasă din Categoria C, am spus eu.

— Ba au căzut dincolo de Z, a decretat bătrâna Johanna. Au dispărut din alfabetul uman.

— Cred că în cazul lor e nevoie de o scrisoare, a fost de părere mama. Dar tata a ridicat mâna — ca şi când ar fi vrut să ne binecuvânteze — şi am tăcut cu toţii. Scria în carnetul lui uriaş şi nu voia să fee deranjat. Faţa lui era neînduplecată. Ştiam că bunica era încrezătoare în verdictul lui. Mama ştia că nu avea rost să susţină contrariul. Robo era deja plictisit. Eu conduceam pe străduţe înguste;

am luat-o pe Spiegelgasse spre Lobkowitzplatz. Spiegelgaeee este atât de îngustă, încât vezi reflecţia propriei tale maşini în vitrinele magazinelor prin dreptul cărora treci, şi aveam sentimentul că deplasarea noastră prin Viena se suprapunea (chiar aşa) — ca o şmecherie făcută cu camera de luat vederi, ca şi când ne găseam într-o poveste şi făceam o călătorie într-un oraş de jucărie.
După ce bunica a adormit în maşină, mama a spus:
— Nu cred că în acest caz o schimbare de categorie ar conta prea mult într-un sens sau înaltul.
—Aşa e, a acceptat tata, n-ar conta deloc.
Avea dreptate în această privinţă, deşi vor mai trece ani până să am din nou ocazia să văd Pensiunea Grillparzer.
După ce-a murit bunica, destul de neaşteptat şi în somn, mama ne-a anunţat că obosise să mai călătorească atât. Totuşi, adevăratul motiv era acela că ajunsese să fee ea însăşi chinuită ilo visul bunicii.
— Caii sunt atât de slabi, mi-a spus ea odată. Adică, vezi tu, mn ştiut întotdeauna că vor fe slabi, dar nu *atât* de slăbănogi. Iar soldaţii — ştiam că sunt prăpădiţi, dar nu *atât* de prăpădiţi.
lata şi-a dat demisia de la Biroul de Turism şi şi-a găsit o slujbă la o agenţie locală de detectivi, specializată în hoteluri şi magazine universale. Era o slujbă

satisfăcătoare pentru el, deşi refuza să lucreze în perioada Crăciunului — când, spunea el, linii oameni ar trebui lăsaţi să mai şi fure câte un pic.

Părinţii mei păreau să se relaxeze pe măsură ce îmbătrâneau, şi sunt convins că spre sfârşitul zilelor lor au fost chiar fericiţi. Ştiu că puterea visului bunicii era atenuată de lumea *reală*, şi mai ales de ceea ce i se întâmplase lui Robo. El urmase o şcoală particulară, unde fusese foarte îndrăgit, dar murise ucis de o bombă artizanală în primul lui an la universitate. Nu fusese nici măcar un „politic". În scrisoarea trimisă părinţilor mei scrisese: „Facţiunea radicală a studenţilor se ia foarte în serios, dar exagerează. Iar mâncarea este execrabilă". Ca apoi să se ducă la ora de istorie şi clasa să sară în aer.

Abia după moartea părinţilor m-am apucat de fumat şi am început din nou să călătoresc. Pe a doua soţie a mea am dus-o la Pensiunea Grillparzer. Cu prima soţie n-am ajuns nici măcar până în Viena.

Pensiunea n-a păstrat pentru mult timp Categoria B, şi la vremea când am revenit eu acolo, fusese eliminată din toate categoriile. Sora lui *Herr* Theobald avea grijă acum de tot. Îi dispăruse sex-appealul acela de târfă, în locul lui apăruse cinismul asexuat pe care-l au unele mătuşi-fete bătrâne. Trupul îi era otova, iar părul vopsit într-un fel de bronz, încât capul ei semăna cu

sârmele alea de cupru folosite la răzuitul cratiţelor. Nu-şi amintea de mine şi-mi primea foarte suspicioasă întrebările. Din pricină că dădeam de înţeles că ştiam atât de multe despre foştii ei asociaţi, probabil că se gândea că sunt de la poliţie.

Cântăreţul ungur plecase — o altă femeie fusese cuprinsă de fiori auzindu-i vocea. Omul-viselor fusese *luat* de acolo — dus la un ospiciu, undeva. Propriile lui vise se transformaseră în coşmaruri şi ajunsese să trezească întreaga pensiune în fiecare noapte cu urletele lui înfiorătoare. îndepărtarea lui din locul ăla prăpădit a coincis cu pierderea Categoriei B de către Pensiunea Grillparzer.

***Herr* Tbeobald murise. Se prăbuşise cu mâinile la inimă în bol, unde se aventurase într-o noapte ca să cerceteze ceea ce bănuia el a fi o spargere. Dar nu era decât Duna, ursul nesatisfăcut, îmbrăcat în costumul în dungi, purtat de obicei de omul-viselor. Dece-l costumase sora lui Tbeobald pe urs în acel mod nu, mi s-a explicat, dar şocul produs de vedenia animalului morocănos care pedala pe monociclu în costumul acela rămas de la lunateq fusese îndeajuns ca să-l răpună de spaimă pe *Herr* Tbeobald.**

Omul care nu putea umbla decât în mâini dăduse şi el de buclucul cel mai mare care l-ar £ putut paşte. Brăţara de la ceas i se agăţase într-un colţ al unei scări

rulante, încât brusc n-a mai putut sări de pe ultima treaptă; cravata, pe care o purta arareori deoarece i se târa pe pământ atunci când mergea în mâini, i s-a prins sub grătarul de la capătul scării şi l-a strangu- lat. în urma lui se formase un şir lung de oameni — care băteau pasul pe loc, punând câte un picior în urmă, pe treapta care urca mai departe. A trecut ceva vreme până când primul a avut destul curaj să păşească peste cadavru. Lumea are o mulţime de mecanisme neintenţionat de crude, care nu sunt destinate oamenilor care merg în mâini.

După acest episod, mi-a mai spus sora lui Tbeobald, Pensiunea Grillparzer a coborât de la Categoria C spre şi mai rău. Pe măsură ce greutăţile administrative apăsau tot mai mult pe umerii ei, sora lui Tbeobald avea tot mai puţin timp pentru Duna, şi unsul a ajuns să se senilizeze şi să capete obiceiuri tot mai indecente

.Odată s-a luat după un poştaş pe nişte trepte de marmură la vale, şi cu o viteză atât de feroce, încât omul a căzut şi şi-a rupt femurul; omul a depus plângere la poliţie şi urmarea a fost că o veche ordonanţă a oraşului, care interzicea ca animalele să fie lăsate în libertate în locurile publice, a intrat din nou în vigoare. Duna n-a mai avut voie să stea la Pensiunea Grillparzer.

O vreme, sora lui Theobald a ţinut ursul într-o cuşcă în curtea clădirii, dar acolo era tot timpul sâcâit de copii şi câini, şi tot felul de alimente (şi altele mai rele) erau aruncate în cuşca lui din apartamentele care dădeau în curte. Duna a devenit cu totul altfel, cum nu este un urs, şi parşiv — se prefăcea doar că doarme — şi odată a mâncat aproape în întregime pisica nu ştiu cui. Apoi a fost otrăvit de două ori şi a-nceput să se teamă să mai mănânce indiferent ce în mediul acela primejdios. N-a existat altă soluţie decât să-l doneze grădinii zoologice Schonbrunn, dar ckiar şi această soluţie era pusă sub semnul întrebării, dacă avea să fie acceptat sau nu. Nu mai avea dinţi în gură, era bolnav, poate chiar contagios, şi lungul lui trecut de animal tratat ca o fiinţă umană nu-l pregătise pentru traiul mai uşor de la grădina zoologică.

Cuşca din curtea Pensiunii Grillparzer i-a accentuat reuma-

tismul, şi nici singurul lui talent, mersul pe monociclu, n-a mai putut £ recuperat. Când a încercat într-o bună zi la grădina zoologică, a căzut. Cineva a izbucnit în îâs. Pe vremuri, era destul să râdă cineva de ceea ce făcea Duna, mi-a explicat sora lui Hieobald, ca Duna să nu mai facă niciodată acel lucru. în cele din urmă, a ajuns de mila lumii la Schonbrunn, unde a şi murit la mai puţin de două luni după ce-a fost instalat în noua sa locuinţă. în opinia surorii lui Theobald, Duna a murit de umilire rezult aiul unei iritaţii de piele care s-a întins pe tot pieptul lui impunătoţ drept care a trebuit să fie ras. Un urs ras, îi spusese cineva de la grădina zoologică, se simte înjosit de moarte.

în curtea rece a clădirii, m-am uitat la cuşca pustie a ursului. Păsările ciuguliseră până şi ultima sămânţă de fructe, dar într-un colţ rămăsese o grămadă estompată a excrementelor osificate ale ursului — la fel de lipsite de orice urmă de viaţă, şi chiar de miros, ca şi cadavrele surprinse de prăpăd la Pompei. Fără să vreau, m-am gândit la Roho; din urs rămăseseră mai multe rămăşiţe.

în maşină m-am întristat şi mai tare văzând că nimeni nu mai adăugase nici un metru în plus la kilometraj, nici un metru măcar nu fusese parcurs în ascuns. Nu se mai afla nimeni acolo care să-şi permită asemenea libertăţi.

— După ce ne vom £ îndepărtat suficient de mult de Pensiunea asta Grillparzer, atât de scumpă ţie, mi-a zis a doua mea soţie, aş vrea să-mi explici pentru ce m-ai adus într-un loc atât de nenorocit.

— E o poveste lungă, am Necunoscut eu.

Mă gândeam că observasem o ciudată lipsă de entuziasm, sau poate de amărăciune, în povestea despre lume pe care mi-o oferise sora lui Hieobald. în relatarea ei se citea acea apatie asociată în general cu scriitorul care acceptă

7

încheierile nefericite, ca şi când existenţa ei şi a tovarăşilor ei nu i se păruse niciodată exotică — ca şi când nu făcuseră altceva în tot acest timp decât să insceneze un efort ridicol de reclasificare, sortit eşecului.Şi mai multe pofte trupeşti

Astfel că s-a căsătorit cu el; a făcut ceea ce i-a cerut el. Helen considera că povestea era destul de bună pentru un debut. Chiar şi bătrânului Tinch i-a plăcut. „E bogată în ab-ab-absurdităţi şi tristeţe", i-a spus el lui Garp. I-a recomandat să trimită „Pensiunea Grillparzer" la revista preferată a lui Tinch. Garp a aşteptat trei luni până a primit răspuns: Povestea este doar într-o oarecare măsură interesantă şi nu aduce nimic nou în limbaj şi formă. Mulţumim totuşi că ne-aţi trimis-o.

Gaip a citit contrariat scrisoarea de respingere şi i-a arătat-o lui Tinch. Şi Tinch a rămas uluit.

- Presupun că sunt interesaţi de o proză mai n-n-wo«^ i-a spus el.
- Adică? n-a priceput Garp.

Tinch a recunoscut că nici el nu ştia prea bine.

- Proza nouă e preocupată de limbă şi de f-f-formă, aşa cred, i-a răspuns el. Dar nu înţeleg de fapt despre ce vrea să fie. Uneori este despre ea în-în-însăşi, aşa am impresia.
- Despre ea însăşi?
- Un fel de proză despre *p-p-proză,* i-a explicat Tinch.

Gaip tot n-a înţeles, dar ceea ce conta pentru el era faptul că lui Helen îi plăcuse.

Aproape cincisprezece ani mai târziu, după ce Gaip îşi va fi publicat primul roman, acelaşi redactor de la revista preferată a lui Tinch îi va scrie o scrisoare lui Garp. Va fi o scrisoare foarte măgulitoare pentru Garp şi pentru creaţia lui, prin care îl va ruga să trimită orice text *inedit* pe

adresa revistei favorite a lui Tinch. Dar S.M. Garp se lăuda cu o memorie tenace şi cu indignarea unui bursuc. Va da peste vechea scrisoare de respingere, în care povestea despre Pensiunea Grillparzer fusese catalogată drept „doar într-o oarecare măsură interesantă”: scrisoarea era plină de pete de cafea şi fusese împăturită de atâtea ori, încât se rupsese la îndoituri, dar Garp o va pune într-un plic adresat redactorului de la revista preferată a luţ Tinch. Iar scrisoarea către redactor va suna astfel:

Sunt doar într-o oarecare măsură interesat de revista dumneavoastră şi continui să nu aduc nimic nou în limbaj sau în formă. Totuşi, mulţumesc pentru ofertă.

Garp avea un ego cam zănatec, ce făcea pe dracu-n patru să-şi amintească atât insultele aduse creaţiilor sale, cât şi respingerile. Din fericire pentru Helen, ea avea un ego propriu absolut feroce, deoarece, dacă nu ar fi avut o părere atât de bună despre sine însăşi, ar fi sfârşit prin a-l urî pe Garp. Dar aşa, au avut noroc amândoi. Multe cupluri trăiesc împreună şi descoperă că nu se iubesc; unele cupluri nu descoperă asta niciodată. Alţii se căsătoresc, şi noutatea asta se nimereşte în momente nepotrivite ale vieţii. în cazul lui Gaip şi al lui Helen, abia dacă se cunoşteau, dar îşi avea fiecare bănuielile sale – şi în felurile lor îndărătnice şi deliberate, s-au îndrăgostit unul de altul la un moment dat, după ce se căsătoriseră.

Poate din pricină că erau atât de ocupaţi cu urmărirea propriilor cariere, n-au stat să-şi analizeze prea mult relaţia.

I lelen va absolvi facilitatea la doi ani după ce-a început-o; îşi va susţine doctoratul în literatura engleză la numai douăzeci şi trei de ani, iar prima ei slujbă – asistent la un colegiu de studente –, la douăzeci şi patru. Lui Gaip îi vor trebui cinci ani ca să-şi termine primul roman, dar va fi un roman bun şi-i va câştiga o reputaţie respectabilă pentru un scriitor tânăr – deşi nu-i va aduce şi bani. Dar la acea vreme Helen va fi cea care câştiga pentru amândoi. Tot timpul cât Helen a mai fost studentă, iar Gaip stătea şi scria, de bani s-a îngrijit Jenny.

Cartea lui Jenny a fost mult mai şocantă pentru Helen când a citit-o prima dată, decât a fost pentru Gaip – care, la urma urmei, o trăise împreună cu mama lui şi n-a fost surprins de excentricitatea ei; devenise un loc comun pentru el. Ceea ce l-a *şocat* totuşi a fost succesul cărţii. Nu se aşteptase ca el să devină o figură publică – personajul principal în cartea altcuiva, înainte să fi apucat să-şi scrie propria carte.

Editorul, John Wolf, nu va uita niciodată acea primă dimineaţă la birou, când a întâlnit-o pe Jenny Fields.

- A venit o infirmieră, vrea să vă vadă, i-a spus secretara, ridicând ochii în tavan – ca şi când şeful ei ar fi fost implicat într-un proces de stabilire a paternităţii.

John Wolf şi secretara n-aveau de unde să ştie că servieta pe care o ducea Jenny era atât de grea din pricina unui manuscris de 1 158 de pagini.

- Este despre mine, i-a spus ea lui John Wolf, deschizând servieta, scoţând monstrul de manuscris şi punându-l pe birou. Când îl puteţi citi?

Preţ de o clipă, John Wolf a avut senzaţia că femeia intenţiona să stea acolo *până* termina el de citit. A aruncat o privire primei fraze („în lumea asta stăpânită de gânduri murdare...[0]) şi s-a gândit: Ah, măiculiţă, de *ăsta* cum mai scap?Mai târziu, bineînţeles, a intrat în panică pentru că nu avea nici un număr de telefon unde s-o găsească; ca să-i spună că da! – pe *ăsta* îl vor publica fără doar şi poate; n-avea de unde şti că Jenny Fields era musafira lui Ernie Holm la Steering, unde Jenny şi Ernie stăteau de vorbă până la ore târzii în fiecare noapte (grija părintească obişnuită, când părinţii descoperă că fiul şi fiica lor de numai nouăsprezece ani plănuiesc să se căsătorească).

- Unde se tot duc în fiecare noapte? întreba Jenny. Nu se întorc până la două-trei, iar noaptea trecută a plouat. A plouat toată noaptea, şi n-au nici măcar maşină.

Se duceau în sala de lupte greco-romane. Helen, desigur, avea o cheie. Iar salteaua de lupte le era la fel de confortabilă şi de familiară ca un pat. Şi mult mai mare.

- Au spus că îşi doresc copii, se plângea Ernie. Helen ar trebui să-şi termine şcoala.

- Garp n-o să-şi termine niciodată cartea dacă sunt şi copii la mijloc, se plângea Jenny la rândul ei.

La urma urmei, îşi spunea în gând, ea avusese de aşteptat optsprezece ani ca să-şi *înceapă* cartea.

- Amândoi muncesc mult, spunea Ernie, mai mult ca să-şi dea curaj sieşi şi lui Jenny.
- Vor *trebui* să muncească.
- Nu-nţeleg de ce nu pot ei pur şi simplu să *trăiască* împreună, s-a arătat Ernie nedumerit într-o seară. Şi dacă se-nţeleg, *atunci* să se căsătorească; atunci să facă un copil.
- Eu nu-nţeleg de ce vrea *careva* să trăiască împreună cu altcineva, s-a arătat Jenny nedumerită la rândul ei.

Ernie a privit-o jignit.

- Dacă e pe-aşa, ţie îţi place că Gaip stă cu tine, i-a amintit el, iar mie-mi place că Helen stă cu mine. îmi lipseşte foarte mult când pleacă la facilitate.
- E vorba despre *poftele trupeşti,* a spus Jenny pe un ton sinistru. Lumea e bolnavă de pofte trupeşti.

Eraie a simţit cum îl cuprinde îngrijorarea din pricina ei; nu ştia că Jenny avea curând să devină bogată şi faimoasă pentru totdeauna.

- Vrei o bere? a întrebat-o.
- Nu, mulţumesc.
- Sunt copii buni, i-a amintit Ernie.
- Dar până la urmă toţi se lasă cuprinşi de pofte trupeşti, a decretat Jenny morocănoasă, şi Ernie Holm s-a retras discret în bucătărie şi şi-a mai deschis o bere.

Tocmai capitolul despre „poftele trupeşti" din *O suspectă sexuală* îi dăduse lui Gaip o stare de stânjeneală deosebită. Una era să fii copilul faimos născut nelegitim, şi cu totul alta să devii un caz celebru despre nevoile adolescenţei – propriile sale pofte carnale să devină o poveste cunoscută de toţi. Lui Helen i se părea foarte amuzant, deşi i-a mărturisit că nu-i înţelegea atracţia pentru curve.

„Poftele trupeşti îi fac pe cei mai buni dintre bărbaţi să se poarte nefiresc", scria Jenny Fields – o frază care l-a scos pe Garp din pepeni ca nici o alta.

- Ce dracu' ştie *ea* despre asta? a ţipat el. N-a simţit niciodată aşa ceva. Nici măcar o dată. Se *dă*

autoritate în materie! Ca şi când ai asculta o plantă care descrie motivaţiile unui mamifer!

Dar alţi critici s-au arătat mai blânzi cu Jenny; deşi revistele mai serioase au dojenit-o pentru ceea ce scrisese, mass-me- dia în general a primit cartea cu căldură. „Prima autobiografie cu adevărat feministă, care este la fel de plină de celebrarea unui anume tip de viaţă, pe cât este de hotărâtă în a nega alt tip de viaţă", scria cineva. „Această carte curajoasă face afirmaţia importantă că o femeie poate trăi o viaţă întreagă fără să aibă *nici* un fel de ataşament sexual", scria altcineva.

- În zilele astea, a prevenit-o John Wolf pe Jenny, ori o să fii considerată ca vocea potrivită la momentul potrivit, ori o să fii călcată în picioare.

A fost considerată drept vocea potrivită la momentul potrivit, dar Jenny Fields, şezând albă în uniforma ei de infirmieră – în restaurantul unde John Wolf îşi ducea numai scriitorii preferaţi –, s-a simţit stânjenită de cuvântul *feminism*. Nu era sigură ce însemna acesta, însă *cuvântul* îi aminteа de igiena feminină şi de tratamentul Valentine. La urma urmei, pregătirea ei profesională era aceea de soră medicală. Timidă, i-a răspuns lui John Wolf că, după părerea ei, făcuse alegerea potrivită în ceea ce privea felul de a-şi trăi viaţa şi, deoarece nu fusese o alegere pe placul celorlalţi, simţise nevoia să şi-o apere. Ca o ironie, o grămadă de femei tinere de la Florida State University din Tallahassee au considerat că alegerea lui Jenny era *demnă de toată* admiraţia; şi au stârnit o oarecare controversă prin faptul că şi-au pus la cale propri» ile modalităţi de a rămâne însărcinate. O vreme, în. New York, printre femeile cu concepţii independente acest sindrom a căpătat numele de „a face un Jenny Fields". Dar Gaip l-a numit întotdeauna „a face un Grillparzer". Cât despre Jenny, ea simţea doar că femeile – exact ca şi bărbaţii – ar trebui cel puţin să fie în stare să ia decizii în cunoştinţă de cauză în legătură cu felul în care sărşi ducă viaţa; dacă acest fapt făcea din ea o feministă, spunea ea, atunci presupunea că *aşa* şi era, o feministă.

Lui John Wolf îi plăcea de Jenny Fields foarte mult, şi a făcut tot ce i-a stat în putinţă să o avertizeze că s-ar putea să nu înţeleagă nici atacurile şi nici laudele pe care le va provoca autobiografia ei. Dar Jenny n-a înţeles niciodată pe deplin cât de „politică” era cartea ei – sau cum va fi folosită ca atare

.- Am învăţat să fiu asistentă medicală, a spus ea ulterior, într-unui din interviurile ei dezarmante. Asistenţa medicală a fost primul lucru de care m-am apucat şi primul lucru pe care mi-am dorit vreodată să-l fac. Pur şi simplu mi-a părut mie ceva foarte practic pentru o persoană foarte sănătoasă – ţi întotdeauna am fost sănătoasă anume să-i ajute pe aceia care nu sunt sănătoşi sau nu se pot ajuta singuri. Cred că acesta a fost spiritul în care am vrut să scriu şi o carte.

în opinia lui Garp, mama lui n-a încetat nici o clipă să fie infirmieră. L-a îngrijit cât au stat la Steering; a fost o moaşă' truditoare a ciudatei poveşti a propriei ei vieţi; în sfârşit, a devenit un fel de infirmieră pentru femeile cu probleme. S-a transformat într-o personalitate de o forţă extraordinară; femeile îi cereau sfatul. Prin succesul

neaşteptat al cărţii *O suspectă sexual,* Jenny Fields dezvăluia o naţiune de femei care erau puse în faţa situaţiei de a-şi alege modul de a trăi; aceste femei se simţeau încurajate de exemplul personal al lui Jenny de a lua hotărâri nepopulare.

Ar fi putut iniţia o rubrică de sfaturi la oricare ziar, dar Jenny Fields simţea că isprăvise cu scrisul – aşa cum hotărâse altădată, demult, că isprăvise cu educaţia şcolară; aşa cum hotărâse că isprăvise cu Europa. Într-un anume sens, n-a isprăvit *niciodată* cu îndeletnicirea de infirmieră. Tatăl ei, şocatul rege al încălţămintei, a murit de atac de cord la puţină vreme după publicarea cărţii O *suspectă sexual;* deşi mama lui Jenny n-a dat niciodată vina pe cartea lui Jenny pentru această tragedie – şi nici Jenny nu s-a simţit vinovată pentru asta –, Jenny ştia că mama ei n-o să poată trăi singură. Spre deosebire de Jenny Fields, mama lui Jenny se învăţase să trăiască împreună cu altcineva; acum era bătrână, şi Jenny şi-o imagina bântuind încăperile uriaşe de la Dog's Head Harbor, fără ţintă şi lipsită total, în absenţa perechii ei, de puţinele facultăţi mintale care-i mai rămăseseră.

Jenny s-a dus să aibă grijă de ea, şi acolo, pe domeniul de la Dog's Head Harbor, a intrat ea pentru prima oară în rolul de sfătuitor al femeilor care căutau o mângâiere în faţa neputinţei nicidecum prosteşti de a lua decizii.

- Chiar şi decizii *năstruşnicei* se tânguia Garp, dar el era fericit şi îngrijit.

Primul lor copil a venit pe lume aproape imediat. Un băiat pe nume Duncan. Garp glumea adesea că motivul pentru care primul lui roman a fost scris cu atât de multe capitole scurte se datora lui Duncan. Garp scria între mesele copilului, şi schimbarea scutecelor, şi reprizele de somn.

- A fost un roman al paşilor mărunţi, a declarat el mai târziu, şi asta se datorează în întregime lui Duncan.

Helen era la colegiu în fiecare zi; acceptase să aibă un copil doar în cazul în care Garp va accepta să se ocupe de el. Garp era încântat de ideea de a nu trebui să iasă din casă. Scria şi avea grijă de Duncan; gătea, scria şi avea din nou grijă de Duncan. Când Helen venea acasă, venea acasă

la un gos-, podar relativ fericit; atâta vreme cât romanul lui Garp progresa, nici o rutină, oricât de stupidă, nu-l deranja. De fapt, cu cât mai stupidă, cu atât mai bine. în fiecare zi îl lăsa pe Duncan două ore împreună cu femeia care locuia în apartamentul de dedesubt; atunci se ducea la sala de gimnastică. Mai târziu avea să devină o ciudăţenie la colegiul de studente unde preda Helen – alerga la nesfârşit ture în jurul stadionului de hochei pe iarbă sau sărea coarda timp de o jumătate de oră într-un colţ al sălii de gimnastică. Ducea dorul luptelor greco-romane şi i se plângea lui Helen că ar fi trebuit să-şi ia o slujbă în altă parte, unde ar fi avut şi el o echipă de lupte; Helen se plângea de Catedra de engleză că ar fi fost prea mică şi îi displăcea că n-avea nici un student, numai studente la orele ei, dar era o slujbă bună şi avea de gând să o păstreze până se ivea ceva mai bun.

În New England totul este măcar aproape de tot restul. Au început să o viziteze pe Jenny în casa de pe ţărm şi pe Ernie la Steering. Garp îl ducea pe Duncan la Steering, în sala de lupte, şi-l rostogolea acolo ca pe o minge.

- Aici a luptat tăticul tău, îi spunea el.
- Aici e locul unde tăticul tău a făcut *totul*, îi spunea llelen lui Duncan, referindu-se – desigur – la conceperea lui Duncan însuşi, şi la prima ei noapte ploioasă împreună cu Garp în Sala Sporturilor Seabrook cu uşa încuiată şi pe salteaua cât podeaua de mare. \
- Ei, în sfârşit m-ai avut, îi şoptise Helen înlăcrimată, dar Garp se răstignise acolo, cu spatele pe salteaua de lupte, întrebându-se cine a avut pe *cine*.

După moartea mamei ei, Jenny a început să-i viziteze pe Helen şi pe Garp mult mai des, deşi Garp avea obiecţii la adresa „anturajului" mamei sale. Jenny Fields călătorea cu un mic nucleu de adoratoare, sau cu alte figuri ocazionale care simţeau că făceau parte din ceea ce putea fi numit mişcarea feministă; de nenumărate ori îi cereau lui Jenny să le sprijine sau să le gireze. De nenumărate ori se ivea câte un caz sau o cauză care necesita uniforma albă şi pură a lui Jenny pe podiumul oratorilor, deşi Jenny arareori vorbea mult sau îndelung.

După ce termina şi ultimul vorbitor, era prezentată autoarea cărţii O *suspectă sexual.* În uniforma ei de infirmieră, era recunoscută imediat. La cei cincizeci de ani ai săi, Jenny Fields îşi păstra frumuseţea atletică, proaspătă şi comună. Se ridica în picioare şi spunea: „Aşa este corect”. Sau, uneori, „Aşa nu e bine” – în funcţie de situaţie. Ea era cea care luase hotărârile şi făcuse alegerile cele mai dificile în propria viaţă, şi prin urmare se putea conta

pe ea că se va afla de partea cea dreaptă a problemelor femeieşti

.Logica pe care se baza acest raţionament l-a făcut pe Garp să spumege exasperat zile în şir, şi odată o reporteriţă de la o revistă pentru femei l-a întrebat dacă ar putea veni să-i ia un interviu în legătură cu ceea ce însemna să fii fiul unei feministe vestite. Când reporteriţa a descoperit ce viaţi îşi alesese Garp, „rolul de gospodină", cum l-a numit ea amuzată, Garp s-a înfipt în ea:

- Fac exact ceea ce vreau să fac. Fără alte catalogări, te rog frumos. Fac exact ceea ce vreau să fac – şi exact asta a făcut şi mama mea toată viaţa ei. Exact ceea ce a vrut *ea* să facă.

Reporteriţa nu s-a dat bătută; i-a spus că tonul lui suna cam îndârjit. Bineînţeles că nu poate fi uşor, a insinuat ea, sfl fii un scriitor necunoscut, cu o mamă a cărei carte devenise cunoscută peste tot în lume. Garp i-a spus că cel mai dureros lucru era acela de a fi înţeles greşit, şi în acest sens nu avea nimic împotriva succesului mamei lui; doar că, uneori, îi displăceau noile ei asociate.

- Marionetele alea care trăiesc pe spezele ei.

Articolul din revista pentru femei scotea în evidenţă faptul că şi *Carp* „trăia pe spezele" mamei lui, foarte confortabil, şi că nu avea nici un drept şă fie ostil faţă de mişcârea feministă. Atunci a auzit Garp pentru prima oară de chestia asta: „mişcarea feministă".

Câteva zile mai târziu, Jenny a venit să-l vadă. O însoţea una dintre gorilele ei, cum le numea Garp: o femeie mătăhă- loasă, tăcută, îmbufnată, care s-a oprit în praful apartamentului lui Garp şi a refuzat să-şi scoată haina. Îi arunca priviri circumspecte micuţului Duncan, ca şi când aştepta, cu extremă neplăcere, momentul în care copilul ar putea să o atingă.

- Helen e la bibliotecă, i-a spus Garp lui Jenny. Eu tocmai voiam să ies cu Duncan la o plimbare. Vrei să vii şi tu?

244

Jenny s-a uitat întrebătoare la matahala de lângă ea; femeia a ridicat din umeri. În sinea lui, Garp şi-a spus că cea mai mare slăbiciune a mamei lui, după succesul repurtat, era aceea de a se lăsa „folosită de toate schiloadele şi infirmele care-şi doreau să fi scris ele O *suspectă sexual*, sau cel puţin ceva la fel de reuşit" – astea erau cuvintele lui Garp.

Lui Garp nu-i plăcea câtuşi de puţin să fie obligat să stea ţintuit în propriul său apartament de către însoţitoarea licvorbitoare a mamei lui, o femeie suficient de masivă ca «d-i fie *bodyguard*. Poate că asta şi era, şi-a spus el. Şi prin minte i-a trecut imaginea neplăcută a mamei lui însoţită de o escortă dură, ca un zid de protecţie – un ucigaş sângeros tare ar feri uniforma albă a lui Jenny de orice atingere de mână bărbătească.

- Mamă, femeia asta a păţit ceva la *limbă?* a-ntrebat-o Garp în şoaptă pe Jenny.

Superioritatea tăcerii matahalei îl scotea din sărite pe Garp; Duncan încerca să intre în vorbă cu ea, dar femeia nu făcea altceva decât să-l fixeze pe copil cu o privire ce-l amuţea. în şoaptă, Jenny l-a informat pe Garp că femeia nu vorbea din pricină că nu avea limbă. Literal.

- I-a fost tăiată, a mai spus ea.
- Isuse, a susurat mirat Garp. Cum a fost posibil?

Jenny şi-a dat ochii peste cap; un obicei pe care-l deprin-
«ese de la fiul ei.

- Chiar că n-ai citit nimic, nu-i aşa? l-a mustrat ea încet. Niciodată nu ţi-a păsat să fii la curent cu ceea ce se-ntâmplă.

„Ce se întâmpla", după părerea lui Garp, nu era niciodată la fel de important pe cât era ceea ce inventa el – ceea ce se afla pe masa lui de scris. Unul din lucrurile care-l deranjau la mama lui (de când fusese adoptată de politica femeilor) era acela că toată ziua, bună ziua discuta *ştirile*.

- Vrei să zici că asta e o *ştire?* a-ntrebat-o Garp. E un accident de limbă atât de important, încât ar fi trebuit să citesc despre el?
- Ah, Dumnezeule, a oftat Jenny exasperată. Nu un accident vestit. Ci foarte deliberat.

- Mamă, i-a tăiat cineva limba?
- Exact.

-Isuse.

- N-ai citit despre Ellen James? a întrebat Jenny.
- Nu, a recunoscut Garp.
- Ei bine, l-a informat Jenny, la această oră există o întreagă *societate* de femei din pricina a ceea ce i s-a întâmplat lui Ellen James.
- Dar ce i s-a întâmplat?
- Doi bărbaţi au violat-o când avea unsprezece ani. Apoi i-au tăiat limba, ca să nu poată spune nimănui cine erau şi cum arătau. Erau atât de tâmpiţi, încât habar n-aveau că o fetiţă de unsprezece ani ştie să *scrie*. Ellen James a făcut în scris o descriere foarte exactă a bărbaţilor, care au fost prinşi, judecaţi şi condamnaţi. În închisoare cineva i-a omorât.
- Văleu. Deci *asta-i* Ellen James? a întrebat Garp arătând spre femeia mătăhăloasă, cu respect de data asta. Jenny şi-a dat din nou ochii peste cap.
- Nu. Asta-i cineva de la *Societatea* Ellen James. Ellen James e încă un copil; e o fetiţă blondă şi zburlită.
- Carevasăzică această Societate Ellen James face vizite în dreapta şi-n stânga fără să vorbească, de parcă *nici una* n-ar avea limbă?
- Nu, vasăzică ele *nu au* limbă, l-a lămurit Jenny. Membrele Societăţii Ellen James se duc de bunăvoie să li se *taie* limbile, în semn de protest faţă de ceea ce i s-a întâmplat lui Ellen James.
- Vai de capu' meu, a făcut Garp, uitându-se cu o nouă neplăcere la femeia mătăhăloasă.
- Membrele societăţii se autodenumesc ellenjamesiene, a adăugat Jenny.
- Mamă, nu vreau să mai aud un singur cuvânt din tot rahatul ăsta.
- Bun, femeia asta este o ellenjamesiană. Ai vrut să ştii.

Câţi ani are Ellen James acum

- ?Doisprezece. Ce s-a întâmplat a fost acum un an.

- Şi ellenjamesienele astea, a mai întrebat Garp, ţin întruniri şi aleg preşedinţi şi au fonduri şi chestii d-astea?

- De ce n-o-ntrebi pe ea? i-a sugerat Jenny, arătând spre lemeia cu aer tâmp de lângă uşă. Parcă spuneai că nu mai vrei să afli nici un cuvânt despre asta.

- Cum s-o întreb, dacă n-are limbă să-mi răspundă? a şuierai Garp.

- Răspunde în *scris*. Toate ellenjamesienele au la ele carneţele pe care *scriu* ceea ce vor să spună. Ştii ce-nseamnă să xcrii, nu-i aşa?

Din fericire, s-a întors Helen acasă.

Garp avea să vadă multe ellenjamesiene. Deşi era profund tulburat de ceea ce i se întâmplase lui Ellen James, nu simţea decât dezgust faţă de imitatoarele ei adulte şi acre, care aveau obiceiul să-ţi vâre sub nas un cartonaş. Pe cartonaş scria ceva de genul:

Bună, eu sunt Martha. Sunt o ellenjamesiană. Ştii ce este o ellenjamesiană?

Şi dacă nu ştiai, îţi întindea un alt cartonaş.

Pentru Garp, ellenjamesienele reprezentau genul de femei care o socoteau pe mama lui ca pe o celebritate şi căutau să o folosească pentru a le ajuta pe mai departe în cauzele lor pline de cruzime.

- Am să-ţi spun ceva despre femeile alea, mamă, i-a zis el odată lui Jenny. Probabil că toate vorbeau oricum ca vai de lume; probabil că niciodată în viaţa lor n-au avut nimic mai de doamne-ajută de spus – aşa că limbile lor n-au însemnat un sacrificiu prea mare; de fapt, mai mult ca sigur că le scuteşte de o mare stinghereală. Dacă pricepi ce vreau să spun.

- Nu prea te lauzi cu compasiunea.

- Ba am compasiune cu *toptanul* – pentru Ellen James.

- Femeile astea trebuie că au suferit ele însele, în alte feluri, a zis Jenny. Asta le şi face să dorească să se apropie unele de altele.

- Şi să-şi provoace singure şi mai multă suferinţă, mamă?

- Violul este problema fiecărei femei.

Cel mai mult detesta Garp limbajul ăsta cu „fiecare”, al mamei lui. Un exemplu, îşi zicea el, de cum poate fi dusă democraţia până la o extremă imbecilă.

- E şi problema fiecărui bărbat, mamă. Data viitoare când se mai întâmplă un viol, să zicem că-mi tai *puţa* şi mi-o leg în jurul gâtului. Şi pentru *asta* o să ai la fel de mult respect?
- Vorbim de gesturi *sincere*.
- Vorbim de gesturi *stupide*.

În orice caz, Garp îşi va aminti mereu de prima ellenja- mesiană – femeia matahală care a venit la el acasă împreună cu mama lui; la plecare, i-a scris un bilet lui Garp şi i l-a strecurat în palmă ca şi când i-ar fi dat un bacşiş.

- Mama s-a ales cu o nouă gardă de corp, i-a şoptit Garp lui Helen pe când îşi luau rămas-bun. Apoi a citit biletul gărzii de corp.

„Mama ta face cât doi d'alde voi”, scria pe bilet.

De plâns, însă, nu prea avea de ce să se plângă de mama lui; în primii cinci ani ai căsătoriei lor, Jenny le achitase toate notele de plată.

Garp zicea în glumă că-şi intitulase primul roman *Tărăgănarea* pentru că-i luase atât de mult timp ca să-l scrie, dar lucrase la el constant şi cu multă atenţie; Garp nu prea era genul care să tărăgăneze.

Romanul a fost numit „istoric”. Plasat în Viena anilor de război, 1938-1945, şi apoi în cei ai ocupaţiei sovietice. Personajul principal este un tânăr anarhist care trebuie să se ţină ascuns, după Anschluss, aşteptând momentul propice când itt poată da naziştilor lovitura de graţie. Numai că aşteaptă prea mult. Adică ar fi fost mai bine să dea lovitura înainte de ocupaţia nazistă; dar la acea vreme nu prea e sigur de nimic, în plus e prea tânăr ca să-şi dea seama de ce se întâmplă. Pe lângă asta, mama lui – o văduvă – ţine foarte mult la viaţa ei privată; nepreocupată de politică, are grijă să ţină pitiţi banii soţului ei decedat.

în timpul anilor de război, tânărul anarhist lucrează ca îngrijitor la grădina zoologică a palatului Schonbrunn. Când populaţia din Viena începe să flămânzească în mod dramatic, iar raidurile nocturne la grădina zoologică devin o sursă obişnuită de hrană şterpelită, anarhistul se hotărăşte să elibereze animalele rămase – care sunt,

bineînţeles, nevinovate de indecizia propriei lui ţări şi de supunerea faţă de Germania nazistă. Dar la acea vreme înseşi animalele mor de foame; când anarhistul le dă drumul, ele îl înhaţă şi-l mănâncă de viu.

„Era absolut firesc”, scria Garp. La rândul lor, animalele sunt măcelărite fără greutate de o cohortă ruptă de foame care bântuie Viena în căutare de hrană – la un pas înaintea trupelor ruseşti. Şi asta era „absolut firesc”.Mama anarhistului supravieţuieşte războiului şi locuieşte în zona ocupată de ruşi (Garp a instalat-o în acelaşi apartament în care locuise împreună cu mama lui, pe Schwindgasse); toleranţa meschină a văduvei este în sfârşit înfrântă de repetatele atrocităţi pe care vede acum că le comit sovieticii – violuri, în special ei între ei. Vede cum oraşul îşi regăseşte moderaţia şi împăcarea cu sine, şi îşi aduce aminte cu mare regret de propria ei inerţie în timpul venirii la putere a naziştilor. În cele din urmă, ruşii pleacă; e anul 1956 şi Viena se retrage din nou în sine. Dar femeia îşi jeleşte fiul şi ţara distrusă. La fiecare sfârşit de săptămână se duce să revadă grădina zoologică de la Schonbrunn, pe jumătate restaurată şi din nou plină cu animale sănătoase, şi îşi aminteşte cum, în timpul războiului, venea aici în taină să-şi viziteze fiul. Revoluţia ungară este aceea care provoacă acţiunea finală a bătrânei doamne. Sute de mii de noi refugiaţi intră în Viena.

În efortul de a trezi oraşul căzut în automulţumire – încercând să convingă populaţia că nu trebuie să mai stea deoparte şi să se limiteze încă o dată doar la a urmări evoluţia lucrurilor – mama încearcă să facă ceea ce a făcut fiul ei: eliberează animalele din Grădina Zoologică Schonbrunn. Dar animalele sunt ghiftuite, mulţumite; doar câteva dintre ele pot să fie convinse să-şi abandoneze cuştile, şi cele care se aventurează afară se pierd repede pe aleile şi în grădinile palatului; în cele din urmă, sunt readuse înapoi nevătămate, la cuştile lor. Un urs bătrân suferă de o criză de diaree. Gestul de eliberare făcut de bătrâna doamnă are intenţii bune, dar este total lipsit de sens şi nerealizat. Bătrâna este arestată şi un medic de la secţia de poliţie, care o consultă, descoperă că are cancer; este un caz terminal.

La sfârşit, ca o ironie, banii ţinuţi ascunşi sunt de un oarece folos. Moare în lux – în singurul spital particular al Vienei, Rudolfinerhaus. în visul ei de muribundă, îşi imaginează că nişte animale au scăpat de la grădina zoologică: un cuplu tânăr de Urşi Negri Asiatici. Şi-i imaginează supravieţuind şi înmulţindu-se cu atâta spor, încât devin cunoscuţi ca o nouă specie de animale pe valea Dunării.

Dar asta se întâmplă doar în imaginaţia ei. Romanul se sfârşeşte – după moartea bătrânei înseşi – cu moartea ursului diareic de la Grădina Zoologică Schonbrunn. „Cam atât despre revoluţia din timpurile moderne", scria un recenzent, care a calificat *Tărăgănarea* ca fiind un „roman antimarxist".

Romanul a fost lăudat pentru exactitatea documentării istorice – un aspect lipsit de interes pentru Garp. A fost de asemenea citat pentru originalitate şi pentru anvergura sa neobişnuită pentru un prim roman al unui autor atât de tânăr.

Iklitorul lui Gaip a fost acelaşi John Wolf, şi deşi convenise cu Garp să nu menţioneze pe banderola copertei că acesta era primul roman scris de fiul eroinei feministe Jenny Fields, puţini au fost recenzenţii care n-au apăsat pe această coardă.

„Este uluitor, scria unul dintre ei, că de-acum faimosul fiu al lui Jenny Fields a ajuns la vârsta adultă exact ceea ce ■punea că doreşte să devină atunci când se va face mare". Genul acesta de perspicacitate irelevantă în ceea ce privea legătura lui Garp cu Jenny îl înfuria pe Garp peste măsură, pentru că asta însemna că romanul lui nu putea fi citit şi discutat ţinând seamă de propriile sale neajunsuri sau/şi merite, dar John Wolf i-a lămurit un aspect dur, anume că majoritatea cititorilor erau probabil mult mai interesaţi să ştie cine era el, decât ce scrisese el.

„Tânărul domn Garp scrie încă despre urşi", l-a tachinat alt isteţ, care dăduse dovadă de suficientă energie ca să descopere povestirea „Pensiunea Grillparzer" în revista obscură în care fusese publicată. „Poate că atunci când va creşte mare va scrie ceva despre oameni."

Una peste alta, a fost un debut literar mai uluitor decât multe altele – şi mult mai remarcat. Bineînţeles, n-a devenit niciodată o carte cu priză la public şi nici n-a făcut

din S.M. Garp un nume de răsunet; nici măcar nu va face din el „produsul naţional” – cum obişnuia el să spună – aşa cum devenise mama lui. Nu era genul acela de carte; iar el nu era genul acela de scriitor, şi nici nu va fi vreodată, l-a asigurat John Wolf.

„Ce te-aştepţi? i-a scris John Wolf. Dacă vrei să fii bogat şi vestit, ia-o pe altă pistă. Dacă ai intenţii serioase, nu te mai isteriza. Ai scris o carte serioasă, a fost publicată cu seriozitate. Dacă vrei să-ţi câştigi *existenţa* de pe urma ei, vorbeşti despre o cu totul altă lume. Şi ţine minte: ai douăzeci şi patru de ani. Cred că vei mai scrie încă multe cărţi.”

John Wolf era o persoană onorabilă şi inteligentă, dar Garp nu era sigur – şi nu era mulţumit. Nu se alesese chiar cu mâna goală de pe urma cărţii, iar Helen avea şi ea un salariu acum; nemaiavând *nevoie* de banii lui Jenny, nu se mai simţea jenat să-i accepte de la ea atunci când se oferea să le dea câte o sumă din când în când. Şi considera că mai obţinuse cel puţin o răsplată pentru sine însuşi: o rugase pe Helen să mai facă un copil. Duncan împlinise patru ani; era destul de mare ca să se bucure de un frate sau o soră. Helen a fost de acord, ştiind cât de uşor îi fusese ei atunci când l-a avut pe Duncan, şi asta mulţumită lui Gaip. Dacă era dispus să schimbe scutece între capitolele următoarei lui cărţi, n-avea decât.

În realitate, nu numai dorinţa de a mai avea un copil l-a împins pe Gaip spre o nouă procreere. Ştia că era un tată mult prea grijuliu, mereu temător, şi simţea că l-ar fi putut scuti pe Duncan de o parte din presiunea temerilor paterne dacă exista încă *un* copil care să absoarbă ceva din neliniştea excesivă a lui Garp.

- Sunt foarte fericită, i-a spus Helen. Dacă vrei un alt copil, îl vom face. Dar tare mi-aş dori să te *relaxezi*, să fii mai fericit. Ai scris o carte bună, acum ai să scrii alta. Nu asta ai vrut întotdeauna?

Gaip însă se isteriza din pricina cronicilor la *Tărăgănarea* şi se văicărea din cauza vânzărilor. Se lamenta maică-sii şi trăsnea şi fulgera din pricina „prietenelor ei sicofante”.

- Vrei prea mult, i-a spus Helen în cele din urmă. Prea multe laude fără rezerve, sau dragoste – sau,

oricum, *ceva* fără rezerve. Vrei ca lumea să spună „iubesc ceea ce scrii, te iubesc pe tine", şi asta înseamnă să vrei prea mult. E ceva bolnav în asta, zău.

- Exact asta mi-ai zis *tu*, i-a amintit el. „Iubesc ceea ce scrii, te iubesc pe tine." Exact asta mi-ai zis.

Dar nu pot fi două fiinţe ca mine, i-a atras Helen atenţia

.într-adevăr, nu putea fi alta ca ea, şi el o iubea foarte mult. întotdeauna va spune că ea „era cea mai înţeleaptă decizie a vieţii sale”. Luase şi câteva decizii neînţelepte, va recunoaşte Mia; dar în primii cinci ani de căsătorie cu Helen, i-a fost necredincios doar o singură dată – un episod foarte scurt.

Fusese vorba de o îngrijitoare la copil, de la colegiul unde preda Helen, o boboacă din anul întâi de engleză al lui Helen; ne purta foarte frumos cu Duncan, deşi Helen spunea că fata nu era ieşită din comun ca studentă. Se numea Cindy; citise *Tărăgănarea* lui Garp şi fusese impresionată de-a dreptul. Când o ducea acasă cu maşina, fata îi punea lui Garp întrebare după întrebare în legătură cu scrisul lui: cum de v-aţi gândit la ASTA? Şi ce v-a făcut s-o faceţi AŞA? Era o fiinţă mică, mică de tot, toată numai fremătări şi gânguriturişi tresăriri – la fel de încrezătoare, de constantă şi de stupidă ca şi guguştiucii de la Steering. „Oscioare de porumbel”, o poreclise Helen, dar Garp se simţea atras de ea; el nu o poreclise în nici un feL Familia Percy îl făcuse să urască poreclele pentru tot restul vieţii. Pe lângă asta, îi plăceau întrebările lui Cindy.

Cindy intenţiona să se lase de şcoală, pentru că simţea că un colegiu de fete nu era ceea ce-i trebuia ei; ea avea nevoie să trăiască împreună cu adulţii şi cu bărbaţii, spunea ea, şi deşi colegiul îi îngăduia să se mute în afara campusului – în propria ei garsonieră, în al doilea semestru al primului an –, continua să considere că o garsonieră era un spaţiu prea „limitat”, dorea să trăiască într-un „mediu mult mai real”. îşi imagina că Viena lui Garp fusese un „mediu mult mai real”, deşi Garp se chinuia s-o convingă de contrariul. „Oscioare de porumbel, îşi spunea Garp, avea minte de bibilică, şi la fel de moale şi de uşor de manevrat ca o banană.” Dar o dorea, şi-a dat el seama, şi o vedea ca pe o persoană disponibilă pur şi simplu – ca şi târfele de pe Karntnerstrasse, Cindy va fi acolo când îi va cere el. Şi nu-l va costa decât câteva minciuni.

Helen i-a citit o cronică dintr-o revistă binecunoscută; cronica definea *Tărăgănarea* ca pe un „roman complex şi tul* burător, cu rezonanţe istorice puternice... drama cuprinde aleanurile şi agoniile tinereţii”.

- Ah, în aia mă-sii cu „aleanurile şi agoniile tinereţii”, a explodat Garp.

Unul dintre acele aleanuri tinereşti îl stânjenea pe el acum.

Cât despre „dramă”: în primii cinci ani ai căsătoriei sale cu Helen, S.M. Garp a trăit experienţa unei singure drame din viaţa adevărată, şi care n-a avut chiar atât de mult de-a face cu el.

Garp alerga în parcul oraşului atunci când a dat peste fetiţă, o puştoaică de zece ani, goală puşcă, alergând în faţa kli pe aleea acoperită cu pietriş. Când şi-a dat seama că o ajungea din urmă, fetiţa a căzut la pământ şi şi-a acoperit faţa cu mâinile, apoi şi-a acoperit pubisul, după care a încercat să-şi ascundă sânii nedezvoltaţi. Era o zi friguroasă, toamna târziu; Garp a observat imediat sângele de pe coapsele copilei şi ochii ei mari şi speriaţi. Ţipa la el, ţipa ca din gură de şarpe.

- Ce ţi s-a întâmplat? a-ntrebat-o el, deşi ştia foarte bine ce i se întâmplase. S-a uitat în jurul lui, dar n-a zărit pe nimeni. Ea-şi strângea la piept genunchii zgâriaţi şi ţipa.

- N-am să-ţi fac nici un rău, i-a spus el. Vreau să te ajut.

Dar copila s-a pus pe ţipat încă şi mai tare. „Îsuse, bineînţeles! s-a gândit Garp: probabil că monstrul care-o maltratase îi spusese exact aceleaşi cuvinte, şi nu cu mult timp în urmă.”

- încotro a luat-o? a-ntrebat-o Garp. Apoi, schimbând tonul, în încercarea de-a o convinge că era de partea ei: Am să-l omor pentru ce ţi-a făcut.

Ea s-a oprit din plâns şi l-a privit tăcută, clătinând încontinuu din cap, iar cu degetele îşi ciupea fără încetare pielea netedă de pe braţe.

- Te rog, a insistat Garp, poţi să-mi spui unde ţi-s hainele?

Nu avea ce să-i dea să pună pe ea, în afară de propriul său T'Sihirt transpirat. Altceva nu mai avea pe el decât şortul şi icnişii. Şi-a dezbrăcat T-shirtul şi în clipa următoare i s-a făcut Irig; fetiţa a scos un ţipăt, îngrozitor de ascuţit, şi şi-a ascuns faţa.

- Nu, nu te teme, ţi-l dau ţie ca să-l îmbraci, i-a spus el.

A lăsat tricoul să cadă peste ea, dar ea s-a scuturat de el,
lovindu-l cu mâinile; apoi, deschizând gura foarte larg, şi-a muşcat propriul pumn.

„Era încă prea mică să fie fată sau băiat, va scrie Gaip. I)oar în moliciunea din jurul sfârcurilor se întrezărea o idee ilc feminitate. Nu se zărea nici o sexualitate vizibilă la pubi- «ul ei lipsit de păr, iar mâinile aveau acel aspect asexuat al copiilor. Poate un început de senzualitate a gurii – buzele îi rrau umflate –, dar era limpede că altcineva i le umflase."

Garp a început să plângă. Cerul era cenuşiu, peste tot în |ur frunze moarte, şi când Garp a izbucnit în hohote, fetiţa a luat T-shirtul şi s-a acoperit cu el. Se găseau în această poziţie l iudată unul faţă de celălalt – copilul ghemuit sub T-shirtul lui Garp, încovrigată la picioarele lui, iar el plângând aplecat deasupra ei – când doi poliţişti din poliţia călare a parcului au apărut pe alee, surprinzându-i pe aparentul molestator de copii împreună cu victima. Gaip va scrie că unul dintre poliţişti i-au despărţit pe el şi pe fetiţă mânându-şi calul între ei, „aproape călcând-o sub copite" pe copilă. Celălalt poliţist fi-a repezit bastonul peste clavicula lui Garp; o parte a trupului său, va scrie Garp, parcă i-a fost paralizată – „dar nu şi cealaltă". Cu „cealaltă", Gaip l-a tras jos din şa pe poliţist.

- Nu *eu* sunt ăla, pui de căţea, a urlat Gaip. Eu am găsit-o aici – acum un minut.

Răstignit în frunze, poliţistul îl ţintuia cu puşca. Celălalt poliţist, în şa, trăgând de hăţuri şi făcând calul să se cabreze, i-a strigat fetiţei:

-Ele}

Copila părea înspăimântată de cai. Se uita de la cai la Garp şi înapoi. Probabil că nu e sigură de ceea ce s-a *întâmplat,* şi-a zis Gaip – şi cu atât mai puţin *cine* a făcut-o. Dar fetiţa a scuturat sălbatic din cap.

- Un' s-a dus individu'? a mai întrebat poliţistul călare.

Dar fetiţa continua să se uite la Garp. Şi-a prins bărbia cu

mâna, şi-a frecat obrajii – încerca să-i vorbească prin gesturi. După toate aparenţele, îi pierise graiul; sau *limba,* s-a gândit Garp, amintindu-şi de Ellen James.

- *Barba,* s-a dumirit poliţistul din frunze; s-a ridicat în picioare, dar n-a coborât arma. Ne spune că a fost o barbă.

Garp purta barbă.

- *Cineva* cu barbă, a spus Garp. Ca a mea? a întrebat-o cl mângâindu-şi barba neagră, rotundă, lucind de transpiraţie.

Dar ea a clătinat din cap şi şi-a trecut degetele peste buza superioară umflată.

- O mustaţă! a strigat Garp dumirit, şi ea a făcut semn că da.

Apoi a arătat pe alee în direcţia din care venise Gaip, însă Gaip nu-şi amintea să fi văzut pe cineva la intrarea în parc. Poliţistul călare s-a săltat în şa şi a pornit în galop pe covorul de frunze. Celălalt poliţist încerca să-şi stăpânească armăsarul, dar fără să încalece.

- Dă-i ceva să se acopere sau găseşte-i hainele, l-a sfătuit Garp şi a luat-o la fugă pe alee, în urma primului poliţist; ştia că unele lucruri puteau fi zărite de la nivelul solului mai bine decât călare. în plus, era atât de împătimit de alergatul său, încât îşi închipuia că putea ţine pasul cu un cal, dacă nu chiar să-l depăşească.

Hei, ai face mai bine să rămâi aici! a strigat după el poliţistul, dar Garp prinsese viteză şi era limpede că n-avea de gând să se oprească.Alerga pe urmele lăsate în pietriş de copitele calului. Nici măcar o jumătate de milă n-a străbătut înapoi pe alee, când a viril silueta ghemuită a unui bărbat, cam la douăzeci şi cinci de paşi de alee, aproape ascunsă printre copaci. Garp a strigat În direcţia individului, un bărbat mai în vârstă, cu mustaţă albă, care şi-a întors peste umăr privirile la Garp, având pe chip o expresie atât de surprinsă şi de ruşinată, încât Garp a fost sigur că l-a descoperit pe agresorul copilei. S-a repezit ca o furtună, printre plantele agăţătoare şi copacii piperniciţi, cu rămurişul ca nişte braţe întinse, la bărbatul care tocmai urinase; acum se grăbea să se închidă la prohab. Avea foarte mult aerul unui bărbat prins făcând ceva ce nu ar fi trebuit să facă.

- Tocmai am..., a început acesta, dar Garp se şi prăvălise asupra lui, înfigându-şi barba ţepoasă şi luată din foarfecă în obrazul omului.

- Tu eşti, nenorocitule, simt *mirosul pe* tine! a mârâit Garp.

Bărbatul s-a dat înapoi din faţa brutei aceleia pe jumătate
dezbrăcate, numai că Garp l-a prins de încheieturile ambelor mâini şi i le-a ridicat în sus, apropiindu-şi-le de nas. A adulmecat încă o dată, iar omul a scos un ţipăt, ca şi când s-ar fi temut că Gaip voia să-l muşte.

- Stai potolit! i-a poruncit Garp. Tu ai făcut-o? Unde-s hainele fetiţei?

- Te rog! a piuit bărbatul. Tocmai mă duceam la toaletă.

Nu avusese timp să se încheie la pantaloni, şi Garp s-a uitat suspicios la furca picioarelor.

„Nici un alt miros nu se compară cu acela de sex, va scrie Garp. Nu-l poţi ascunde. E la fel de penetrant şi de limpede ca mirosul de bere vărsată.”

Prin urmare, Garp s-a lăsat în genunchi acolo, printre tufe* i-a desfăcut omului cureaua, i-a descheiat pantalonii din talie şi i-a tras în jos, cu chiloţi cu tot, până la glezne; şi-a pironit privirile la echipamentul speriat al bărbatului.

- Ajutor! a ţipat bătrânul.

Garp l-a adulmecat atent, moment în care bătrânul s-a prăbuşit pe spate, printre copacii tineri; bălăbănindu-se ca o marionetă, a nimerit într-un mănunchi de trunchiuri subţiri şi ramuri atât de dese, încât i-au oprit căderea.

- Ajutor, Isuse! a strigat el, dar Garp pornise deja înapoi în fugă spre aleea cu pietriş, picioarele înfundându-i-se în frunzele căzute, braţele bătând aerul, iar clavicula lovită zvâcnind de durere.

La intrarea în parc, poliţistul călare tropăia prin parcare, uitându-se în maşinile parcate, înconjurând casa scundă, de cărămidă, în care se aflau veceurile. Câţiva oameni îl urmăreau cu privirile, sesizând starea lui de agitaţie.

- Nici o mustaţă, i-a strigat el lui Garp. i

- Dacă a ajuns aici înaintea dumitale, putea foarte bine să-şi fi luat tălpăşiţa, i-a spus Gaip.

Du-te şi te uită în closetul bărbaţilor, i-a mai zis poliţistul, îndreptându-se spre o femeie cu un cărucior de copil plin până la refuz cu pături.Orice closet public pentru bărbaţi îl făcea pe Garp să-şi amintească de cabinele de veceu; la intrarea în acest loc neplăcut, Garp a trecut pe lângă un tânăr care tocmai pleca. Era proaspăt ras, buza superioară apărea atât de netedă, încât aproape că strălucea; arăta ca un puştan de colegiu. Garp a intrat în closetul bărbaţilor precum un câine, cu părul zburlit pe ceafă. S-a uitat pe sub uşile cabinelor de defe- caţie, să vadă dacă zăreşte acolo o pereche de picioare; n-ar fi fost surprins dacă ar fi văzut o pereche de mâini – sau un urs. S-a uitat să vadă dacă nu era vreunul întors cu spatele la el în şirul lung de pisoare – sau la vreuna dintre chiuvetele maronii şi murdare, holbându-se în oglinzile crăpate. Dar în toaleta bărbaţilor nu se găsea nimeni. Garp a adulmecat aerul. Purta barbă – pe toată faţa, dar luată din foarfecă – de prea multă vreme ca să recunoască imediat mirosul de spumă de ras. Nu şi-a dat seama decât că simţea ceva străin de acest loc igrasios. Apoi s-a uitat în chiuveta cea mai apropiată: şi a văzut urmele de clăbuc, a văzut firele de păr de pe marginea gurii de scurgere.

Când Garp a ieşit de la closet, bărbatul tânăr, proaspăt ras, care arăta ca un puşti de colegiu, traversa parcarea cu pas repede, însă liniştit.

- *Ăla* e! a urlat Garp.

Poliţistul călare s-a uitat uimit spre agresorul cel tânăr.

- *Ăla* n-are mustaţă, a zis el.

- Tocmai şi-a ras-o! a strigat Garp şi a rupt-o la fugă prin parcare, drept spre tinerelul care a încăput şi el să fugă în direcţia reţelei de alei ce împânzea parcul. În aceeaşi clipă, câteva lucruri i-au zburat de sub jachetă, împrăştiindu-se pe jos: Garp a văzut foarfeca, un aparat de ras, o doză de spumă de ras şi, lângă ele, o legăturică de haine – ale fetiţei, desigur. Blugii, cu o buburuză cusută la brâu, şi un jerseu care avea brodată pe piept faţa radioasă a unei broscuţe. Bineînţeles că nu era nici un sutien printre ele; fetiţa nu avea nevoie de aşa ceva. Însă la vederea chiloţilor, lui Garp i s-a strâns inima. Erau simpli, dintr-un bumbac de un albastru pal; pe elastic era cusută o floricică albastră, adulmecată de o albinuţă albastră.

Poliţistul călare s-a repezit pe urmele puştiului, care se depărta în fugă. Pieptul calului l-a azvârlit pe fugar cu faţa pe aleea de zgură de la intrare, şi cu o copită din spate i-a smuls din pulpă o bucată de carne în formă de U; puştiul s-a făcut covrig pe alee, încleştându-şi piciorul cu mâinile. Atunci a ajuns şi Garp, ţinând în mână chiloţeii fetiţei; i-a întins poliţistului. S-au apropiat şi alţi cetăţeni – femeia care împingea căruciorul plin de păturI, doi băieţi pe biciclete, un om slăbănog cu un ziar în mână. Ei i-au adus poliţistului celelalte lucruri scăpate de tinerel. Aparatul de ras şi restul de lucruşoare ale fetiţei. Toţi tăceau. Mai târziu, Garp avea să scrie că în acel moment a văzut scurta istorie a agresorului fetiţei, desfăşurată în faţa copitelor calului: foarfeca şi doza de spumă de ras. Asta era! Puştiul îşi lasă mustaţa să crească, atacă un copil, îşi rade mustaţa (pe care majoritatea copiilor şi-ar aminti-o).

- Ai mai făcut aşa ceva şi înainte? l-a întrebat Garp.

- N-ai voie să-i pui nici o întrebare, i-a atras atenţia poliţistul.

Dar puştiul s-a uitat la Garp, rânjind ca un idiot.

- N-am fost *prins* până acum, i-a răspuns el fălos.

Şi a zâmbit. Garp a băgat de seamă că nu avea dinţii de sus; îi săriseră din gură când îl lovise calul. în locul lor rămăsese o gingie sângerândă. Probabil că s-a întâmplat ceva cu puştiul ăsta, şi-a spus Garp, dacă nu era în stare să *simtă* prea mult – nici durere prea multă, nici altceva prea mult.

Din desişul copacilor de la capătul aleii presărate cu pietriş s-a ivit cel de-al doilea poliţist, ducându-şi calul de dârlogi – fetiţa şedea în şa, acoperită cu haina poliţistului. Strângea în mâini tricoul lui Garp. Nu părea să recunoască pe careva. Poliţistul a adus-o până în faţa agresorului, care zăcea pe pământ, dar ea nu s-a uitat la el. Primul poliţist a descălecat; s-a apropiat de agresor şi i-a ridicat faţa însângerată spre fetiţă.

- El e? a întrebat-o.

Ea s-a uitat cu priviri goale la tinerel. Agresorul a scos un hohot scurt de râs, a scuipat o gură de sânge; copila n-a reacţionat. Atunci Garp şi-a dus degetul la gura tânărului; cu sângele de pe deget i-a mânjit o mustaţă pe buza superioară. Copila a început să ţipe şi să tot ţipe. Poliţiştii au fost nevoiţi să-i liniştească pe cai. Copila a ţipat până când al doilea poliţist l-a ridicat pe agresor şi l-a dus de acolo. Abia atunci a încetat fetiţa să ţipe şi i-a dat lui Gaip tricoul înapoi. Cu o

mână mângâia coama deasă de păr negru de pe gâtul calului, ca şi când niciodată nu mai călărise un cal.

în gândul lui, Garp îşi închipuia că probabil pe fetiţă o durea să stea acolo călare, dar pe neaşteptate ea a întrebat:

- Pot să mai călăresc puţin?

Măcar avea limbă, şi-a spus Garp bucuros.

Abia atunci l-a observat Garp pe domnul vârstnic, îmbrăcat elegant, a cărui mustaţă se dovedise nevinovată; se furişa afară din parc, apărând cu precauţie în parcare, cu ochii în patru după nebunul care-i trăsese pantalonii în jos cu atâta sălbăticie şi-l adulmecase ca un soi de omnivor periculos. Când l-a zărit pe Garp stând lângă poliţist, a

părut să răsufle uşurat – îşi închipuia că Garp fusese prins – şi s-a îndreptat spre ei cu mai mult curaj. Garp şi-a zis că poate era mai bine să o şteargă de acolo – ca să evite confuzia şi explicaţiile –, dar chiar în clipa aceea poliţistul i s-a adresat:

- Trebuie să-mi spuneţi cum vă numiţi şi cu ce vă ocupaţi. În afară de a fugi prin parc, a adăugat el râzând.

- Sunt scriitor, i-a spus Garp.

Poliţistul şi-a cerut scuze că nu auzise de el, dar până în momentul acela Garp nu publicase nimic altceva în afară de „Pensiunea Grillparzer"; încât poliţistul nu *prea avusese* ce să citească. S-a uitat la Garp contrariat.

- Un scriitor nepublicat? a întrebat el.

Garp s-a încruntat.

- Păi, atunci cum vă câştigaţi existenţa? a continuat poliţistul.

- Mă întreţin mama şi soţia mea, a recunoscut Garp.

- Bun, atunci trebuie să-mi spuneţi cu ce se ocupă ele. Trebuie să ştim cu ce se ocupă fiecare, aşa-i regulamentul

- Exact aşa cum mi-am închipuit! a exclamat domnul cel ofensat, cu mustaţa albă, care n-auzise decât ultimele cuvinte ale interogatoriului. Un coate-goale nenorocit şi nemernic!

Poliţistul s-a holbat la el. în primii săi ani de scriitor nepublicat, pe Garp îl cuprindea furia ori de câte ori era obligat să recunoască faptul că avea destui bani ca să trăiască; în clipa aceasta, simţea că mai degrabă îi era dat să încurce şi mai rău lucrurile, decât să le limpezească.

- Oricum, mă bucur să văd că l-aţi prins, a continuat bătrânul. Parcul ăsta era un loc plăcut pe vremuri, doar că oamenii care vin aici în ziua de azi... ar trebui să patrulaţi cu mai multă atenţie, i-a atras el luare-aminte poliţistului, care-şi închipuia că bătrânul se referea la agresorul fetiţei.

Poliţistul nu dorea ca această chestiune să fie discutată în faţa copilei, astfel că şi-a îndreptat ochii spre ea – stătea ţeapănă şi nemişcată în şa – încercând să-i dea

de înţeles domnului în vârstă de ce nu trebuia să continue discuţia.

- Vai, doar nu i-a făcut-o şi copiliţei ăsteia! a exclamat bătrânul, ca şi când abia atunci observase că era cocoţată în şa lângă el, sau că n-avea nimic pe ea altceva decât haina poliţistului – hăinuţele şi le ţinea strâns la piept. Ce dezgustător! Presupun că doreşti să-mi ştii numele? l-a întrebat pe poliţist.

- Pentru ce? n-a priceput poliţistul.

Garp nu şi-a putut reţine un zâmbet.

- Ia uite-l cum mustăceşte! a strigat domnul în vârstă. Cum de ce, pentru că-s martor, bineînţeles. Sunt gata să-mi spun povestea la orice tribunal din ţară dacă asta duce la condamnarea unui asemenea individ!

- Dar la ce-aţi fost martor? a vrut să ştie poliţistul.

- Păi, mi-a făcut... şi *mie*... chestia aia! a răspuns omul.

Poliţistul s-a uitat la Garp. Garp şi-a dat ochii peste cap.

Poliţistul încă mai era convins că bătrânul se referea la agresorul fetiţei, dar nu înţelegea de ce se purta atât de agresiv faţă de Garp.

- în cazul ăsta, cum să nu, i-a dat dreptate poliţistei, luându-l pe bătrân peste picior.

GŞi i-a notat numele şi adresa.

Câteva *luni* mai târziu, Garp tocmai îşi cumpăra un pachet de trei prezervative, când acelaşi domn în vârstă a intrat în drogherie.

- Ce! *Tu!* a strigat bătrânul. Ţi-au şi dat drumul? Credeam c-or să te ţină închis *ani* în şir!

Lui Garp i-au trebuit câteva clipe să-l recunoască. Vânzătorul îşi zicea că probabil aiuritul ăsta era scrântit la cap. Domnul cu mustaţa albă luată din foarfecă s-a apropiat prudent de Garp.

- Unde a ajuns justiţia? a întrebat el. Presupun că te-au eliberat pentru bună purtare? În închisoare n-ai bătrâni sau fetiţe pe care *să-i adulmeci,* nu-i aşa? Sau te-a scos vreun avocat cu cine ştie ce chichiţă avocăţească? Biata copila aia, traumatizată pe viaţă, iar mata eşti liber să bântui parcurile!

- Faceţi o greşeală, i-a spus Garp.

- Da, acesta e domnul Garp, a intervenit vânzătorul. Fără să adauge „scriitorul". Dacă ar fi vrut să adauge ceva, Garp era sigur de asta, atunci ar fi spus „eroul", căci vânzătorul văzuse titlurile ridicole din ziare referitoare la ticăloşia şi arestarea din parc.

SCRUTOR FĂRĂ SUCCES REUŞEŞTE SA DEVINĂ EROU!

UN CETĂŢEAN PRINDE UN PERVERS ÎN PARC; FIUL BINE CUNOSCUTEI FEMINISTE SE PRICEPE SA AJUTE FETELE...

Garp n-a mai fost în stare să scrie luni de zile din pricina asta, dar articolul i-a impresionat pe toţi cei din cartier, care-l cunoşteau ţ>e Garp doar de la supermarket, sala de sport, drogherie. Între timp, se publicase *Târâgănarea,* dar nimeni nu părea să ştie acest lucru. Săptămâni la rând, funcţionari de tot felul şi comercianţi îl prezentau celorlalţi clienţi în felul următor:

- Iată-l pe domnul Garp, cel care l-a prins pe agresorul 9la din parc.

- Care agresor?

-Ala din parcul orăşenesc. Puştiul Mustaţă umbla după fetiţe.

- Copii?

- Ei bine, domnul Garp aici de faţă este acela care l-a prins.

- De fapt, preciza Garp, poliţistul călare l-a prins.

- Şi i-a mai scos şi toţi dinţii din gură? hohoteau ei încântaţi – vânzătorul de la drogherie şi funcţionarul şi comercianţii din cartier.
- De fapt, calul a făcut-o, recunoştea Garp cu modestie.
Şi uneori era câte unul care întreba:
- Şi dumneata cu ce te *ocupi*, domnule Garp?
Tăcerea care urma îl făcea pe Garp să sufere, aşa cum stătea şi se gândea că cel mai bine ar fi să răspundă că *alerga* – aşa-şi câştiga existenţa. Străbătea parcurile, ca unul care prin profesie îi prindea pe agresori. Dădea târcoale cabinelor telefonice, în aşteptarea nenorocirilor. Asemenea lucruri ar fi avut mult mai mult înţeles pentru ei, decât ceea ce făcea cu adevărat.
- Scriu, mărturisea el în cele din urmă.
Dezamăgire – şi chiar suspiciune – pe chipurile lor admirative mai adineaori.
Şi ca situaţia să se complice şi mai mult în drogherie, Garp *a scăpat* pe jos pachetul de prezervative.
-A-hal a strigat bătrânul. Ia te uită! Ce-are de gând cu alea? Garp nu ştia ce opţiuni existau pentru ce-ar fi *putut* avea de gând cu alea.
- Un pervers în libertate, l-a asigurat bătrânul pe vânzător. În căutare de inocente pe care să le violeze şi să le defloreze! ■
Făţărnicia gânsacului ăstuia bătrân era atât de enervantă, încât Garp şi-a zis că n-avea nici un rost să lămurească neînţelegerea; de fapt, chiar se amuza amintindu-şi cum îl dezbrăcase pe moşneag în parc, şi nu-i părea câtuşi de puţin rău de incident.

După ce-a mai trecut ceva vreme, Garp a descoperit că bătrânul domn nu deţinea monopolul făţărniciei. Într-o zi, luându-l pe Duncan la un meci de baschet între echipe de liceu, a rămas cu gura căscată când a dat cu ochii de controlorul de bilete: nimeni altul decât Puştiul Mustaţă – adevăratul agresor, atacatorul acelei fetiţe neajutorate, în parcul oraşului.

- Ai *ieşit!* a exclamat Garp uluit.

Perversul i-a zâmbit lui Duncan cu toată gura.

- Un adult, un puştiulache, a spus el rupând biletele.

- Cum de-ai reuşit să scapi? l-a întrebat Garp, simţind că nu-şi poate stăpâni tremurul de furie.

- Nimeni n-a putut dovedi nimic, a răspuns arogant puştiul. Fata aia cretină n-a deschis *gura*.

Auzindu-l, Garp s-a dus imediat cu gândul la Ellen James, cu limba ei tăiată la unsprezece ani.

Şi, pe neaşteptate, l-a cuprins mila pentru nebunia bătrânului căruia-i trăsese în jos pantalonii într-un mod atât de neplăcut. Era atât de cumplită nedreptatea asta, încât Garp a reuşit chiar să-şi imagineze o femeie care, din prea multă disperare, are puterea să-şi taie limba. Ştia că-i venea să-l facă zob pe Puştiul Mustaţă chiar acolo – în faţa lui Duncan. Tare-ar mai fi vrut să pună la cale o mutilare, drept lecţie morală.

Dar în urma lor se formase un şir lung de doritori de bilete la meciul de baschet; Garp îi ţinea pe toţi în loc.

- Fă paşi, băi, plăcintă cu păr, i-a spus puştiul.

În expresia puştiului, lui Garp i s-a părut a recunoaşte întreaga lascivitate a lumii. Pe buza lui superioară începea să se întrevadă mijirea unei *noi* mustăţi.

Şi au trecut alţi câţiva *ani* până când Garp a zărit-o din nou pe copilă, o adolescentă de-acum; şi doar pentru că ea l-arecunoscut a recunoscut-o şi el pe ea. Garp tocmai ieşea de la un cinematograf, într-alt oraş; ea aştepta la coadă, să intre. Era însoţită de câţiva prieteni.

- Bună, ce mai faci? a întrebat-o Garp.

Era bucuros s-o vadă împreună cu prietenii. Semn, pentru Garp, că fata era normală.

- E bun filmul? l-a întrebat ea.
- Da. Ce mare te-ai făcut!

Fata a roşit şi Garp şi-a dat seama că spusese o prostie.

- Adică vreau să spun că a trecut multă vreme – şi merită să uiţi ce-a fost atunci! a adăugat el cu căldură.

Prietenii ei intrau în cinematograf; fata s-a uitat în urma lor, să se asigure că rămăsese singură cu Garp.

- Da, termin şcoala luna asta.
- Liceul? s-a mirat Garp cu voce tare. *Atâta* vreme să fi trecut?
- Aaa, nu, *gimnaziul*, a spus ea râzând nervos.
- Minunat! a felicitat-o Garp, apoi, fără să ştie nici el de ce, a adăugat: Am să încerc să vin să te văd.

Dar fata a părut dintr-odată speriată.

- Nu, vă rog. *Vă rog*, nu veniţi.
- Bine, n-am să vin, a acceptat Garp fără să clipească.

După această întâlnire a mai văzut-o de câteva ori, dar ea nu l-a mai recunoscut, pentru că între timp el îşi răsese barba.

- De ce nu-ţi mai laşi barba să crească? îl întreba Helen uneori. Sau măcar o mustaţă.

Dar de câte ori o întâlnea pe fata molestată şi scăpa nerecunoscut de ea, i se întărea convingerea că trebuia să rămână ras.

„Mă simt tulburat de faptul că existenţa mea a avut contact cu atât de multe violuri", scria Garp. Părea să se refere la fetiţa de zece ani din parcul oraşului, la Ellen James cea de unsprezece ani şi la îngrozitoarea ei societate – femeile jignite ale mamei lui şi muţenia lor simbolică, autoprovocată. Iar mai târziu va scrie un roman care va face din Garp un «produs naţional" mai autentic şi care va avea multe de spus despre violuri. Poate că violul îi repugna lui Garp atât de mult din pricină că era un act ce-l dezgusta de sine

însuşi – de propriile sale instincte masculine, care, altfel, erau atât de neagresive. Niciodată nu simţise nevoia să violeze; dar violul, era de părere Garp, îi făcea pe bărbaţi să se simtă vinovaţi prin asociere.

În cazul lui în speţă, Garp şi-a asemănat sentimentul de vinovăţie pentru seducerea Osciarelor de Porumbel cu o situaţie de viol. Dar eu greu ar fi putut fi calificat drept viol. Cu toate că a fost deliberat. A cumpărat chiar şi prezervativele cu câteva săptămâni înainte, ştiind la ce-i vor folosi. Oare cele mai sinistre crime nu sunt premeditate? Garp nu se va lăsa pradă unei pasiuni neaşteptate pentru îngrijitoarea copilului lui, ci va pune totul la cale şi va fi pregătit pentru momentul în care Cindy va cădea pradă pasiunii ei pentru el. Prin urmare, e foarte probabil să fi avut o tresărire dureroasă atunci când scăpase prezervativele în faţa domnului din parcul orăşenesc şi când îl auzise acuzându-1: „În căutare de inocente pe care să le violezi şi să le deflorezi!" Cât de adevărat!

Cu toate acestea, s-a străduit să ridice obstacole în calea pasiunii lui pentru fată; de două ori a ascuns prezervativele, dar a şi ţinut minte unde le ascunsese. Şi în după-amiaza în care Cindy avea să vină pentru ultima oară să aibă grijă de Duncan, Garp a făcut dragoste cu Helen cu o pasiune disperată. La ora la care ar fi trebuit să se îmbrace amândoi pentru dineu sau să pregătească cina lui Duncan, Garp a încuiat uşa dormitorului şi a scos-o cu forţa pe Helen din camera de toaletă.

- Eşti nebun? l-a întrebat ea. Trebuie să ne pregătim de plecare.
- Mă chinuie pasiunea, s-a rugat el. N-o refuza.
- *Vă rog,* domnule, l-a tachinat ea, ţin foarte mult să n-o fac înainte de *hors d'oeuvres.*
- *Tu eşti hors d'oeuvres* pentru mine.
- Ooooo, *mulţumesc.*
- Hei, uşa e încuiată, l-au auzit pe Duncan ciocănind.
- Duncan, i-a strigat Garp, ia du-te şi vezi ce face vremea şi după aia vino să ne spui.

.-Vremea? n-a priceput Duncan, încercând să deschidă cu forţa uşa dormitorului.

- Am impresia că ninge în curtea din spate! a mai strigat Garp. Ia du-te să vezi.

Helen şi-a înăbuşit hohotele de râs, ca şi celelalte sunete, în umărul lui puternic; el a venit atât de repede, încât a luat-o pe nepregătite. Duncan s-a întors tropa-tropa înapoi la uşa dormitorului, raportând că în curtea din spate era primăvară, ca peste tot. Garp l-a lăsat să intre, acum că terminase.

Dar nu terminase. Ştia asta foarte bine. întorcându-se cu Helen de la petrecere, ştia exact unde se găseau prezervativele: sub maşina lui de scris, tăcută în aceste câteva luni inactive de când apăruse *Tărăgănarea.*

- Arăţi obosit, i-a spus Helen. Vrei s-o duc eu pe Cindy acasă?

- Nu, e-n regulă, a mormăit el. O duc eu.

Helen i-a zâmbit şi şi-a frecat obrazul de gura lui.

- Sălbaticul meu iubit de după-masă, a susurat ea. întotdeauna poţi să mă inviţi la cină în felul ăsta, dacă aşa vrei.

Garp a stat multă vreme cu Oscioare de Porumbel în maşină, în faţa garsonierei ei întunecate. Alesese bine momentul – colegiul îşi închidea porţile; Cindy părăsea oraşul.

Era tristă că trebuia să-şi ia rămas-bun de la scriitorul ei favorit; el era, cel puţin, singurul scriitor pe care-l cunoscuse vreodată.

- Sunt sigur, Cindy, că vei avea un an bun la anu', i-a spus Garp. Şi dacă mai vii pe-aici în vizită, te rog să treci şi pe la noi. Duncan o să-ţi ducă dorul.

Fata a stat îndelung cu privirile aţintite la luminile reci ale bordului, apoi s-a răsucit spre Garp şi s-a uitat la el distrusă – cu faţa udă de lacrimi şi învăpăiată de taina ei ascunsă.

- Mie o să-mi fie dor de *tine,* a scâncit ea.

- Nu, nu, a zis Garp. De mine să ««-ţi fie dor.

- Te *iubesc,* a şoptit ea şi şi-a lăsat căpşorul prelung să cadă stângaci pe umărul lui.

- Nu, nu spune asta, a zis el fără s-o atingă. Nu încă.

Cele trei prezervative din pachet stăteau cuibărite răbdătoare în buzunarul lui, încolăcite ca nişte şerpi.

în garsoniera ei cu iz de mucegai, Garp a folosit numai unul din ele. Spre surpriza lui, în cameră nu se mai afla nici o mobilă; au pus valizele ei burduşite una lângă alta, încropind un pat incomod. Garp a avut grijă să nu stea nici o clipă mai mult decât era necesar, ca nu cumva Helen să considere că şi-a petrecut prea mult timp, chiar şi pentru un rămas-bun *literar.*

Un pârâu umflat şi învolburat curgea prin campusul colegiului pentru fete, şi Garp a scăpat de celelalte două prezervative aruncându-le în apele lui, pe furiş, prin geamul coborât al maşinii puse în mişcare – îuchipuindu-şi că poate l-a zărit vreun paznic vigilent al campusului şi acum era deja în genunchi, târându-se de-a lungul malurilor ca să captureze dovada incriminatorie: gumele scoase la mal! Arma descoperită ce conduce la crima pentru care fusese folosită.Dar nimeni nu l-a zărit, nimeni nu l-a descoperit. Nici măcar Helen, adormită pe când a ajuns el acasă, n-ar ii găsit ciudat mirosul de sex; la urma urmei, doar cu câteva ore mai devreme el căpătase această mireasmă în mod legitim. Totuşi, Garp a făcut un duş, şi, curat, s-a strecurat în propriul său pat comod; s-a făcut colac lipindu-se de Helen, care a murmurat câteva cuvinte afectuoase; instinctiv, şi-a întins coapsa ei cea lungă peste şoldul lui. Când el n-a reacţionat, ea şi-a împins fesele în vintrele lui. Garp a simţit o durere în gât, copleşit de încrederea ei în el şi de propria lui iubire pentru ea. Cu mâna a mângâiat drăgăstos mica umflătură a sarcinii lui Helen.

Duncan era un copil sănătos şi inteligent. Primul roman al lui Garp a făcut din el măcar ceea ce spusese întotdeauna că voia să devină. Poftele trupeşti încă-i mai tulburau anii de tinereţe, dar avea noroc că soţia lui încă-l mai dorea şi el o dorea pe ea. Şi iată că un al doilea copil se va alătura curând aventurii lor bine şi ordonat puse la cale. Pipăia nerăbdător pântecul lui Helen – după o lovitură, un semn de viaţă. Deşi căzuse de acord cu Helen că ar fi minunat să aibă o fată, Garp *spera* să fie tot băiat.

De ce? se întreba în gând. Şi-a amintit de fata din parc, de imaginea lui despre Ellen James cea fără de limbă, de hotărârile dificile ale propriei lui mame. Se considera favorizat de soartă că era împreună cu Helen; ea avea propriile ambiţii, încât el n-o putea manipula. Dar îşi aducea aminte de curvele de pe Kärntnerstrasse, şi de Cushie Percy (care va muri dând naştere unui copil). Iar acum – cu mirosul ei încă pe trupul lui, sau cel puţin în mintea lui, chiar dacă se spălase de răvăşită Oscioare de Porumbel. Cindy plânsese sub el, cu spatele îndoit peste o

validă. O vână albastră îi pulsase la tâmplă, tâmpla translucidă a oricărui copil cu pielea blondă. Şi cu toate că Cindy încă avea limbă în gură, *nu fusese în stare* să-i vorbească atunci când o părăsise.

Garp nu-şi dorea o fiică, şi asta din pricina *bărbaţilor*: Din pricina bărbaţilor *răi,* desigur; dar chiar şi din pricina bărbaţilor ca *mine,* a adăugat el în gând.Al doilea rând de copii, al doilea rând de romane, a doua dragoste

Era băiat; al doilea copil al lor. Fratele lui Duncan se numea Walt – niciodată Walter şi nici acel *Vâlt* german; el era, pur şi simplu, cu un *t* în coadă[1]. Walt: precum coada unui castor care loveşte apa, ca o minge de *squash* bine lovită. A picat în viaţa lor, şi astfel au avut doi băieţi. Garp încerca să scrie un al doilea roman. Helen şi-a luat 0 a doua slujbă: de profesoară de engleză cu catedră temporară la universitatea de stat din oraşul aflat nu departe de colegiul de fete. Garp şi băieţii lor aveau o sală de sport în care se puteau juca, iar Helen aveţi din când în când câte un student excepţional din ultimul an, care-o mai salva de monotonia celor mai tineri; în plus, avea şi mai mulţi colegi, mult mai interesanţi.

Unul dintre ei era Harrison Fletcher, era specializat în romanul victorian, dar lui Helen îi plăcea de el din alte motive – printre care şi acela că era şi el însurat cu o scriitoare. Se numea Alice; şi ea lucra la un al doilea roman, deşi n-apu- case să-l isprăvească nici măcar pe primul. Când soţii Garp au întâlnit-o întâia dată, în sinea lor şi-au spus că putea foarte uşor fi confundată cu o ellenjamesiană – pur şi simplu nu vorbea. Lui Harrison, căruia Garp îi spunea Harry – nimeni nu-i spusese Harry înainte – îi plăcea de Garp şi părea să fie încântat de noul său nume, ca şi când ar fi fost un cadou pe care i-l oferise Garp. Helen va continua să-i spună Harrison, dar pentru Garp el era Harry Fletcher. Era primul prieten pe care l-a

---

1 în text, „un t la capătul unui zid" – joc de cuvinte intraductibil: *wal* din nume se pronunţă la fel cu *wall,* în lb. engl., zid (n. tr.)

avut Garp vreodată, deşi atât Garp cât şi Harrison şi-au dat seama că Harrison prefera compania lui Helen.

Nici Helen şi nici Garp nu ştiau ce să înţeleagă din felul de a fi al Tăcutei Alice, cum îi spuneau ei.

- Probabil că scrie o carte a dracului de grea, spunea Garp adesea. I-a mâncat toate cuvintele.

Hetcherii aveau un singur copil, o fiică, a cărei vârstă o plasa, oarecum stânjenitor, între Duncan şi Walt; era de la sine înţeles că-şi doreau încă unul. Dar cartea, cel de-al doilea roman al lui Alice, venea pe primul plan; cândva fi gata, vor face încă un copil, spuneau ei.

Cuplurile luau câteodată masa împreună, dar Fletcherii preferau fără excepţie mâncarea comandată la restaurant – ceea ce însemna că nici unul nu gătea –, iar Garp se găsea într-o perioadă când cocea până şi pâinea în casă, pe sobă găsindu-se tot timpul o oală de supă în clocot. În cea mai mare parte a timpului, Helen şi Harrison discutau despre cărţi, cursuri şi despre colegii lor; luau prânzul împreună la cantina universitară, conversau – îndelung – seara, la telefon. Iar Garp şi Harry se duceau la meciurile de fotbal, la meciurile de baschet, la întâlnirile de lupte; de trei ori pe săptămână jucau *squash*, care era jocul preferat al lui Harry – singurul lui sport –, dar Garp putea să se pună până şi cu el, pur şi simplu pentru că era un sportiv mai bun şi într-o formă mai bună, din pricină că alerga atât de mult. Pentru plăcerea acestor jocuri, Garp îşi stăpânea aversiunea faţă de mingi.

În al doilea an al acestei prietenii, Harry i-a spus lui Garp că lui Alice îi plăcea să meargă la filme.

- Mie *nu-mi place*, a recunoscut Harry, dar dacă ţie îţi place – şi Helen aşa mi-a spus, că-ţi place –, ce-ar fi s-o iei pe Alice?

Alice Fletcher chicotea lă filme, mai ales la filmele serioase; îşi clătina capul neîncrezătoare la tot ce vedea. Lui Garp i-au trebuit luni de zile ca să-şi dea seama că Alice avea ceva ca un fel de sâsâială sau un defect nervos, în vorbire; poate că era de ordin psihic. Dar la început Garp a crezut că e din cauza floricelelor de porumb.

- Ai o problemă de vorbire, Alice, aşa am eu impresia, i-a spus el într-o seară, când o conducea acasă.

- Assa e, a răspuns ea, dând din cap.

Adesea era doar ca o sâsâială; alteori, cu totul altceva. Uneori nu apărea defel. Surescitarea părea să agraveze defectul.

- Cum stai cu romanul? a vrut el să ştie.
- Bine.

în timpul unuia dintre filme, i-a mărturisit fără să vrea că-i plăcuse *Tărăgănarea*.

- Vrei să citesc ceva din ce-ai scris tu? a întrebat-o el.
- Ass vrea, a spus ea, săltâncţu-şi căpşorul. Şedea cu mâinile în poală, în timp ce degetele ei scurte şi viguroase boţeau fusta, aşa cum o văzuse Garp făcând pe fetiţa ei- copila îşi făcea uneori rochiţa sul, ca pe un stor de fereastră, până deasupra chiloţeilor (doar că Alice nu ajungea chiar până acolo).
- E vorba de un accident? a întrebat Garp. în problema asta pe care o ai cu vorbirea. Sau aşa te-ai născut?
- Assa m-am năsscut, a spus ea.

Garp a oprit maşina în faţa casei Fletcherilor, iar Alice l-a prins de braţ. A deschis gura şi a arătat înăuntru, ca şi când asta putea să explice totul. Garp a zărit rândurile de dinţi mici, desăvârşiţi, şi o limbă grăsulie şi fragedă precum limba unui copil. Nu vedea nimic deosebit, numai că în maşină era întuneric, dar chiar dacă ar fi văzut, tot n-ar fi realizat că ar fi ceva special cu ea. Când Alice a închis gura, Garp a observat i'ă plângea – şi în acelaşi timp zâmbea, de parcă pentru acest **Hcst** de autodemascare îi trebuise o încredere enormă. Garp a dat din cap, pasămite înţelesese totul.

- înţeleg, a bâiguit el.

Ea şi-a şters lacrimile cu dosul unei mâini, cu cealaltă l-a Htrâns pe el de mână.

- Harrisson are o aventură amoroassă, a sâsâit ea.

Garp ştia că Harrison n-avea o aventură cu Helen, dar nu ştia ce era în mintea lui Alice.

- Nu cu Helen, i-a zis el.
- Ne, ne, a făcut Alice, clătinând din cap. Cu *aksineva*.
- Cu cine? a vrut Garp să ştie.
- Cu o ssudentă! s-a văitat Alice. O pi…ssulică proassă!

Trecuseră doi ani de când Garp o molestase pe Oscioare

de Porumbel, dar între timp îşi făcuse pofta cu încă o îngrijitoare de copii; spre ruşinea lui, îi uitase numele. În mod sincer considera că scăpase pentru totdeauna de apetitul ăsta pentru îngrijitoare copii. În acelaşi timp însă, îl înţelegea pe Harry Harry era prietenul lui şi un prieten important pentru Helen. Dar ţinea şi cu Alice. Alice era teribil de atrăgătoare; avea în mod clar un soi de vulnerabilitate finală, pe care o afişa la fel de vizibil ca pe un tricou prea strâmt pe trupul ei bine făcut.

- îmi pare rău, a spus el. Pot să te ajut cu ceva?
- Sspune-i ssă *înssetesse,* a sâsâit Alice.

Lui Garp nu-i fusese niciodată greu să înceteze, dar nici profesor nu fusese vreodată – cu „ssudente" în gând sau la îndemână. Poate că Harry era implicat în cu totul altceva. Singurul lucru la care se putea gândi Garp – şi care poate că ar fi făcut-o pe Alice să se simtă mai bine – era acela de a-şi mărturisi în faţa ei propriile greşeli.

- Se întâmplă, Alice.
- Ţie nu.
- Mie de două ori.

Ea l-a privit şocată.

- Ssune-mi *adevărul,* a insistat ea.
- Adevărul este că mi s-a întâmplat de două ori. Cu o îngrijitoare la copii de ambele dăţi.
- Issusse Hrissoasse! s-a crucit Alice.
- Dar n-a contat. Eu o iubesc pe Helen.

-Assa conteassă, a spus Alice. Mă fasse ssă ssufăr. Şi nu pot *ssrie.*

Garp ştia ce înseamnă să fii scriitor şi să nu poţi *ssrie;* asta l-a făcut să Se îndrăgostească de Alice dintr-odată.

- Nenorocitul de Harry are o legătură, i-a spus Garp lui Helen.
- Ştiu. I-am spus să înceteze, dar el aleargă după aia cu limba scoasă. Şi nici măcar nu e o studentă bună.
- Ce putem face? a întrebat Garp.
- Blestemată *poftă trupească.* Mama ta avea dreptate. £ o problemă de bărbat. Vorbeşte *tu* cu el.
- Alice mi-a zis de îngrijitoarele tale, i-a spus Harry lui Garp. Nu-i acelaşi lucru. Asta e o fată deosebită.
- O *studentă,* Harry. Isuse Hristoase!

- O studentă *deosebită*, a subliniat Harry. Eu nu sunt ca tine. Am fost cinstit, i-am spus lui Alice de la bun început. Trebuie să se obişnuiască. I-am mai spus şi că e liberă s-o facă şi ea dacă vrea.
- Ea nu cunoaşte studenţi.
- Te cunoaşte pe *tine*, i-a trântit-o Harry. Şi e îndrăgostită de tine.
- Ce putem face? a întrebat-o Garp pe Helen. încearcă să mă cupleze cu Alice ca să-şi uşureze conştiinţa de ceea ce face el.
- Măcar a fost sincer cu ea, i-a zis Helen.

A urmat acel soi de tăcere în care o familie poate să-şi idcntifice fiecare element component în parte respirând În noapte. Uşi deschise la capătul unui coridor de la etaj: Duncan care respira leneş, un băiat de aproape opt ani, cu încă mulţi alţii de trăit; Walt cu acele respiraţii de încercare, »curte şi excitate; Helen, cu o respiraţie egală şi rece. Garp şi-a ţinut răsuflarea. Ştia că ea ştia despre îngrijitoare.

- Ţi-a spus Harry? a întrebat-o.
- Ai fi putut să-mi spui înainte să-i zici lui Alice, a răspuns Helen. Care a fost a doua?
- I-am uitat numele, a recunoscut Garp.
- Cred că e o murdărie. Sub demnitatea mea. Sub demnitatea *ta*. Sper că ai trecut de faza asta.
- Da, am trecut, a spus Garp.

Adică trecuse de faza îngrijitoarelor de copii. Dar de pofta trupească în sine? Of, mă rog. Jenny Fields pusese degetul pe o problemă din chiar miezul inimii fiului ei.

- Trebuie să-i ajutăm pe Fletcheri, a spus Helen. Ţinem foarte mult la ei, nu putem sta cu mâinile în sân.

Helen, gândea Garp cu surprindere, se mişca prin existenţa lor comună ca şi când aceasta ar fi fost un eseu căruia îi stabilea structura – cu o introducere, o prezentare a priorităţilor de bază, apoi teza.

- Harry crede că studenta e *deosebită*, a subliniat Garp.
- Naiba-n ei de *bărbaţi*, a zis Helen cu năduf. Ai tu grijă de Alice. *Eu* am să-i arăt lui Harry ce înseamnă deosebitul ăsta.

Astfel că într-o seară, după ce Garp a pregătit un Pui cu Ardei foarte elegant şi un *spâtzle*, Helen i-a zis:

- Harrison şi cu mine spălăm vasele. Tu du-o pe Alice acasă.
- S-o duc acasă? a făcut Garp mirat. Acum?
- Arată-i ce scrii, s-a întors Helen către Alice. Arată-i *tot* ce vrei tu. Eu am să-i arăt soţului tău ce şulfă e.
- Ei, haide, haide, s-a burzuluit Harry. Doar suntem prieteni cu toţii şi vrem să *rămânem* prieteni, corect?
- Băi, jigodie, băi, l-a luat Helen în primire. Fuţi o studentă şi zici că e deosebită – îţi insulţi nevasta, mă insulţi pe mine. *Îţi arăt eu*, ţie ce-nseamnă deosebit.
- Ia-o mai domol, Helen, a încercat Garp s-o tempereze.
- Ia-o pe Alice, i-a zis Helen. Şi las-o pe Alice să-şi duet singură îngrijitoarea până acasă.
- Hai, măi, terminaţi!
- Tassi din gură, Harrisson! l-a repezit Alice.

Luându-l pe Garp de mână, s-a ridicat de la masă.
- Naiba-n ei de *bărbaţi*, a mârâit Helen.

Garp, la fel de tăcut ca o ellenjamesiană, a dus-o pe Alice acasă.
- Pot s-o duc eu pe îngrijitoare acasă, Alice, s-a oferit el.
- Intoarsse-te, înssă, iute.
- Foarte iute, Alice, i-a promis Garp.

L-a pus să citească cu voce tare primul capitol din romanul ei.
- Vreau ssă-l *aud*, i-a zis ea, iar eu ssingură nu-l pot *zisse*.

Astfel că i l-a zis Garp; spre uşurarea lui, suna minunat. Alice scria cu o asemenea fluenţă şi grijă, încât Garp ar fi putut să-i *cânte* frazele, fără să facă nici un efort, şi ar fi fost ca o melodie.
- Ai o voce minunată, Alice, i-a spus, şi ea a început să plângă.

Şi au făcut dragoste, bineînţeles, şi, în ciuda a ceea ce ştie fiecare despre asemenea lucruri, a *fost* ceva deosebit.
- Nu-i assa c-a fosst? l-a întrebat Alice.
- Da, a *fost*, a recunoscut Garp.

Ei, şi-a spus el în gând, *asta-i* buba.

Ce putem face? l-a întrebat Helen. Îl făcuse

pe Harrison Fletcher s-o
dea uitării pe studenta
lui „deosebită”

;Harrison gândea acum că Helen era cel mai deosebit lucru din viaţa lui.

- Tu ai început, i-a răspuns Garp. Dacă e să înceteze, cred cA tu trebuie să-i pui capăt.

- Uşor de zis. îmi *place* de Harrison; e cel mai bun prieten al meu şi nu vreau să pierd asta. Doar că nu mă prea interesează să mă culc cu el.

- Dar pe *el* îl interesează, a zis Garp.

- Dumnezeule, ştiu asta.

- Crede că tu eşti cea mai grozavă pe care a avut-o vreodată, i-a mai spus Garp.

- Of-of, a oftat Helen. Trebuie că lui Alice îi pică foarte bine.

- Nu se gândeşte ea la asta, a zis Garp.

Alice se gândea la *Garp,* Garp ştia asta; şi Garp se temea că totul o să ia sfârşit. Erau momente în care Garp îşi zicea că Alice era cea mai grozavă pe care o avusese vreodată.

- Cu tine cum stau treburile? l-a întrebat Helen.

(„Nimic nu este egal", va scrie Garp într-o bună zi.)

- Bine, i-a răspuns Garp. îmi place de Alice, îmi place de line, îmi place de Harry.

- Iar Alice?

- Lui Alice îi place de mine, a zis Garp.

- Ah, drace, a suspinat Helen. Va să zică, toţi ne plăcem unii pe alţii, doar că pe mine nu mă prea interesează să mă *culc* cu Harrison.

- Deci punem punct, a zis Garp, încercând să nu trădeze posomoreala din voce. (Alice îi strigase că nu se putea pune punct *niciodată.* „Nu-i assa? Nu-i assa?", strigase ea. „Pur ssi ssimplu nu pot ssă *înssetess!")*

- Ei, nu-i totuşi ceva mai bine decât *a fost?* l-a întrebat Helen pe Garp.

- Ţi-ai atins scopul, i-a răspuns Garp. L-ai ridicat pe Harry de pe nenorocita aia de studentă a lui. Acum nu trebuie decât să-l punem jos cu binişorul.

- Şi cum rămâne cu tine şi cu Alice? l-a întrebat Helen.

- Dacă s-a isprăvit pentru unul dintre noi, s-a isprăvit pentru toţi. Aşa-i cinstit.

- Ştiu şi eu ce-i *cinstit*, a zis Helen. Şi mai ştiu şi ce-i *uman*.

Cuvintele de despărţire pe care şi le imagina Garp că le va
avea cu Alice erau scenarii violente, presărate de exprimările incoerente ale lui Alice şi terminându-se de fiecare dată cu un amor disperat – o altă hotărâre eşuată, udă de sudoare şi dulce de vâscozitatea abundentă a sexului, ahh, sse minune!

- Cred că Alice e niţel *ţicnită*, a zis Helen.
- Alice e o scriitoare destul de bună, a apărat-o Garp. E chiar o scriitoare autentică.
- Naiba-n ei de *scriitori*, a mormăit Helen.
- Harry habar n-are cât de talentată e Alice, s-a pomenit Garp spunând.
- Ah, drace, a murmurat Helen. E pentru ultima oară când încerc să salvez căsătoria cuiva, în afară de a mea.

I-au trebuit şase luni lui Helen ca să-l pună pe Harry jos cu binişorul, şi în acest răstimp Garp s-a întâlnit cu Alice cât a putut de mult, încercând de fiecare dată s-o prevină că relaţia lor în patru va avea o viaţă scurtă. Şi totodată încerca să se prevină pe sine, căci îl îngrozea gândul că trebuia să renunţe la Alice.

- Nu-i acelaşi lucru pentru toţi patru, îi spunea el lui Alice. Va trebui să se sfârşească, şi încă foarte curând.
- Ssi sse dacă? răspundea Alice. încă nu ss-a ssfârssit, nu-i assa?
- încă nu, recunoştea Garp.

- Îi citea cu voce tare toate cuvintele pe care le scrisese ea, şi făceau dragoste atât de mult, încât avea usturimi când făcea duş şi nu suporta să poarte centură atunci când alerga.Trebuie ss-o fassem ssi-o ss-o *fassem*, îi spunea Alice cu ardoare. Sss-o fassem cât mai putem.

- Ştii, chestia asta nu *poate* să dureze, a încercat Garp să-l avertizeze pe Harry în timp ce jucau *squash*.

- Ştiu, ştiu, a zis Harry, dar e grozav *atât cât* o să ţină, nu-i aşa?

- Nu-i assa? a vrut să ştie Alice.

O iubea Garp pe Alice? Ahh, dessigur.

- Da, da, spunea Garp, clătinând din cap. El aşa credea.

Dar Helen, căreia îi plăcea povestea asta cel mai puţin
dintre toţi, suferea cel mai mult din pricina ei; când, în cele din urmă, a declarat că trebuia să înceteze, n-a putut să-şi disimuleze euforia. Ceilalţi trei n-au decât să-şi arate indignarea: anume că ea se dovedea atât de uşurată, pe când ei erau aruncaţi într-o asemenea mohoreală. Fără să se hotărască un asemenea lucru în mod oficial, a urmat un moratoriu de şase luni în privinţa întâlnirilor dintre cele două cupluri, cu excepţia cazurilor întâmplătoare. Evident, Helen şi Harry dădeau nas în nas la Catedra de engleză. Garp o întâlnea pe Alice la supermarket. Odată, ea şi-a izbit în mod deliberat căruciorul de cumpărături într-al lui; micuţul Walt s-a pomenit strivit între tot felul de pachete şi dozele de suc, iar fetiţa lui Alice s-a arătat la fel de speriată de ciocnire.

- Am ssimssit nevoia unui *contact*, a spus Alice.

Iar într-una dintre nopţi le-a telefonat soţilor Garp, după ce Garp şi Helen se culcaseră. A răspuns Helen.

- Harrisson e la voi? a întrebat-o ea pe Helen.

- Nu, Alice, a răspuns Helen. S-a-ntâmplat ceva?

- Nu-i *aissi*, a zis Alice. Nu l-am văssut pe Harrisson toată sseara!

- Ce-ar fi să vin să stau cu tine? i-a propus Helen. Garp se poate duce să-l caute pe Harrison.

- Nu poate veni *Garp* ssă ssea cu mine? a întrebat Alice, Ssi ssă sse dussi *tu* ssă-l caussi pe Harrisson?

- Nu, vin *eu* să stau cu tine, s-a împotrivit Helen. Cred cfl aşa e cel mai bine. După Harrison se poate duce Garp.

- îl vreau pe Garp, a scâncit Alice.

- îmi pare rău, Alice, a zis Helen.

Alice a început să plângă la telefon şi să bolborească un şuvoi de cuvinte din care Helen n-a înţeles nimic. Helen i-a dat receptorul lui Garp.

Garp i-a vorbit lui Alice şi a ascultat-o timp de aproape o oră. Nimeni nu s-a dus să-l caute pe „Harrisson". Helen considera că făcuse treabă bună stăpânindu-şi firea timp de şase luni cât îngăduise întregii poveşti să dureze; şi aştepta din partea lor măcar să se controleze în mod adecvat, acum că se isprăvise totul.

- Dacă Harrison s-a dus să reguleze studente, *zău* că am de gând să-l radiez, a spus Helen. Ce *jigodie!* Iar dacă Alice are pretenţia că-i scriitoare, de ce nu scrie? Dacă are atâtea de *sspuss*, de ce-şi iroseşte vorbele la telefon?

Timpul va linişti lucrurile, Garp ştia asta. Tot timpul va fi acela care îi va dovedi că se înşelase în privinţa scrisului lui Alice. O fi având ea o voce frumuşică, dar nu putea duce nimic la bun sfârşit; nu şi-a isprăvit niciodată al doilea roman, cel puţin în toţi acei ani cât i-a cunoscut familia Garp pe Fletcheri – şi nici în anii care aveau să urmeze. Putea spune totul foarte frumos, dar – cum a observat Garp într-o discuţie cu Helen, când în sfârşit Alice începuse să-l exaspereze – nu era în stare să încheie nimic. Nu putea să *mssetesse*.

Nici Harry nu va fi în stare să-şi joace cărţile bine sau cu înţelepciune. Universitatea va refuza să-i prelungească postul – o pierdere amară pentru Helen, pentru că ea ţinea cu adevărat să-l aibă pe Harry ca prieten. Dar studenta pe care Harry o abandonase pentru Helen nu s-a lăsat abandonată t u una, cu două; a scheunat peste tot la Catedra de engleză că ■I fost

sedusă – deşi, bineînţeles, borfoşenia ei şi nu scheuna- I ul făcea din ea o căţea. Fapt e că cei de la catedră au cam ridi- »dt din sprâncene. Şi, desigur, sprijinul acordat de *Helen* t orerii lui Harrison Fletcher de a i se prelungi postul n-a fost luat în serios, dar fără zarvă multă – căci legătura *ei* cu Harry 4 fost şi ea dată în vileag de studenta abandonată.

Chiar şi mama lui Garp, Jenny Fields – cu toate că lua partea femeilor – era de acord cu Garp că însuşi postul lui Melen la universitate, ce-i fusese dat atât de uşor, deşi era mai tânără decât bietul Harry, fusese un gest formal din partea Catedrei de engleză. Probabil că cineva le spusese că aveau nevoie de o femeie în postul de profesor asociat şi Helen era la îndemână. Deşi Helen nu se îndoia de competenţa ei, ştia ci nu pe acest temei obţinuse numirea în post.

Numai că Helen nu se culcase cu nici un student; nu încă. Harrison Fletcher îngăduise, lucru de neiertat, ca viaţa «a sexuală să reprezinte ceva mult mai important pentru el decât slujba pe care o avea. Oricum, a obţinut o altă slujbă. Şi poate că ceea ce rămăsese din prietenia dintre familia Garp ţi familia Fletcher a fost salvat în realitate de faptul că Fletcherii au trebuit să se mute. Astfel, cele două cupluri au ajuns să se întâlnească de două ori pe an; distanţa a făcut să se risipească posibilele sentimente ostile. Alice îşi putea rosti în faţa lui Garp proza ei impecabilă – prin intermediul scrisorilor. Tentaţia de a se atinge, chiar de a-şi izbi imul în altul cărucioarele de cumpărături, le-a trecut şi cu toţii s-au potolit şi au ajuns să fie prieteni, aşa cum devin mulţi prieteni vechi: adică erau prieteni atunci când auzeau unii de alţii – sau când, uneori, se adunau laolaltă. Iar când nu se auzeau sau nu se vedeau, nu se gândeau unii la alţii.

Garp a aruncat la coş cel de-al doilea roman al său şi a început *al doilea* al doilea roman. Spre deosebire de Alice,Garp era un scriitor adevărat – nu pentru că scria mult mai frumos decât ea, ci pentru că ştia ceea ce ar trebui să ştie orice creator: după cum spusese el însuşi, „nu Creşti decât atunci când ajungi la capătul a ceva şi începi altceva". Chiar dacă aceste aşa-numite sfârşituri şi începuturi simt iluzii. Garp nu scria mai iute decât alţii, sau mai *mult:* pur şi simplu lucra întotdeauna având în cap *ideea* de desăvârşire.

A doua sa carte, ştia asta, plesnea de energia care-i mai rămăsese după relaţia cu Alice.

Era o carte plină de dialoguri şi sex care răneau şi în urma cărora partenerii rămâneau suferinzi; relaţiile sexuale din carte îi făceau să se simtă vinovaţi şi să-şi dorească şi mai mult sex. Acest paradox a fost citat de mai mulţi critici care au calificat fenomenul ba „strălucitor", ba „idiot". Unul dintre critici a spus că romanul era „amar de adevărat", dar s-a grăbit să sublinieze că amărăciunea condamna romanul la statutul de „un clasic minor, doar atât". Dacă ar fi fost „curăţat" cât de cât de această amărealã, era de părere criticul, „ar fi apărut la suprafaţă un adevăr mult mai pur".

Şi mai multe prostii s-au debitat în legătură cu „teza" romanului. Un critic se zbătea să exprime ideea că romanul părea să spună că *doar* relaţiile sexuale pot să-i dezvăluie în mod profund pe oameni lor înşişi; numai că exact în timpul relaţiilor sexuale oamenii păreau să piardă şi dramul de profunzime pe care-l aveau. Garp susţinea că el n-a avut niciodată vreo teză şi, morocănos, i-a spus unui reporter că el scrisese „o comedie serioasă despre căsătorie, dar o farsă sexuală". Ulterior, s-a exprimat în scris că „sexualitatea umană transformă în farse cele mai serioase intenţii ale noastre".

Dar, indiferent de ce spunea Garp – sau criticii, de partea lor –, cartea nu a fost un succes. Intitulat *încornoratul revine în forţă,* romanul îi băga în ceaţă aproape pe toţi; chiar şi cronicile rrau derutante. Faţă de *Tărăgănarea,* s-a vândut cu câteva mii tic exemplare mai puţin, şi chiar dacă John Wolf l-a asigurat pe Garp că de

obicei aşa se întâmpla cu al doilea roman, Garp a «imţit – pentru prima oară în viaţa lui – că a dat greş.

John Wolf, care era un editor bun, l-a ferit în mod deosebit pe Garp de o anumită cronică, până când s-a gândit cu leamă că s-ar fi putut ca Garp să dea peste ea din întâmplare; moment în care, fără nici o tragere de inimă, Wolf i-a trimis tăieturi din ziarul ce apărea pe Coasta de Vest, la care a ataşat un bilet în care spunea că auzise cum că respectivul recenzent suferise o dereglare hormonală. Cronica observa, concis, că era prea sordid şi patetic ca S.M. Garp, „fiul netalentat al faimoasei feministe Jenny Fields, să fi scris un roman «exist care se bălăceşte în sex – şi nici măcar într-un sens instructiv". Şi aşa mai departe.

Faptul că crescuse alături de Jenny Fields nu făcuse din Garp acel gen de persoană care se lăsa uşor influenţată de opiniile pe care le aveau alţii despre el, dar nici măcar lui I lelen nu i-a plăcut *Încornoratul revine în forţă*. Şi nici Alice Fletcher, în toate scrisorile ei drăgăstoase, n-a menţionat măcar o dată existenţa cărţii.

Încornoratul revine în forţă era povestea a două cupluri căsătorite care aveau o aventură amoroasă.

- Ah, draci, a spus Helen când a aflat prima oară despre ce era vorba în carte.

- Nu e despre *noi*, i-a explicat Garp. *Nu* e despre nimic legat de asta. Doar *foloseşte* asta.

- Şi tu care-mi spui mereu că proza autobiografică este cea mai *proastă* literatură posibilă, i-a reproşat Helen.

- *Nu e* autobiografică, s-a apărat Garp. Ai să vezi.

N-a văzut. Deşi romanul nu era despre Helen şi Garp şi Harry şi Alice, *era* despre patru persoane a căror relaţie inegală în cele din urmă şi nesătulă de sex se termină într-un eşec.

Fiecare persoană din grupul de patru este handicapată fizic. Unul dintre bărbaţi este orb. Celălalt se bâlbâie atât do monstruos, încât dialogul lui este greu de citit până la furie. Jenny l-a acuzat pe Garp că l-a „lucrat" pe bietul domnul Tinch dus dintre cei vii, dar scriitorii, după cum ştia Garp cu tristeţe, erau doar observatori –

imitatori buni şi nemiloşi ai comportamentului uman. Nu voise să-şi bată joc de Tinch; nu făcuse decât să folosească un defect al lui Tinch.

- Nu-nţeleg cum de-ai putut să-i faci una ca asta lui Alice, a zis Helen exasperată.

Helen se referea la handicapuri, mai ales la acelea ale femeilor. Una are spasme musculare la braţul drept – mâna ei zvâcneşte tot timpul, răstoarnă sticle de vin, vaze de flori, pocneşte feţele copiilor, odată aproape că şi-a castrat soţul (fără să vrea) cu un cuţit de tuns copaci. Doar iubitul ei, soţul celeilalte femei, este în stare să domolească acest spasm îngrozitor, incontrolabil – încât femeia este, pentru prima oară în viaţa ei, posesoarea unui trup fără cusur, pe deplin conştient de mişcările sale, cu adevărat ţinut sub control şi stăpânit de către ea însăşi şi numai de ea.

Cealaltă femeie suferă de vânturi imprevizile şi de nestăvilit. Băşinoasa e măritată cu bâlbâitul, orbul e însurat cu periculosul braţ drept.

Nici unul dintre cei patru, spre lauda lui Garp, nu este scriitor. („Să fim recunoscători pentru micile favoruri?" l-a întrebat Helen). Unul dintre cupluri nu are copii şi nici nu vrea să aibă. Celălalt cuplu se străduieşte să aibă un copil: femeia naşte, dar entuziasmul ei este temperat de îngrijorarea fiecăruia în privinţa identităţii tatălui natural. Care dintre ei a fost? Cuplurile urmăresc cu atenţie obiceiurile nou-născu- tului, în aşteptarea unui indiciu. Se va bâlbâi, va scoate pârţuri, va zvâcni din mâini sau va fi orb? (în viziunea lui (îarp, acest aspea era comentariul său dus la extrem – în numele mamei sale – pe tema *genelor.J*

într-o oarecare măsură, romanul este optimist, măcar prin faptul că prietenia dintre cupluri îi convinge în cele din urmă să rupă această legătură. Cuplul fără copii se va despărţi mai târziu, fiecare dezamăgit de celălalt – dar nu neapărat ca rezultat al experimentului. Cuplul cu un copil reuşeşte Iti formula de cuplu; copilul creşte fără vreun cusur detectabil. Ultima scenă din roman este aceea a întâlnirii întâmplătoare dintre cele două femei; trec una pe lângă alta pe scările rulante ale

unui magazin universal, în preajma Crăciunului, băşinoasa urcând, femeia cu braţul drept periculos cobo-rând. Amândouă sunt încărcate de pachete. În momentul în tare trec una pe lângă alta, femeii care suferă de vânturi incontrolabile îi scapă un pârţ răsunător, piuit – celei cu «pasme musculare îi scapă bătrânului din faţa ei un braţ înţepenit peste spate, trimiţându-l în jos pe scara rulantă, f.1cându-l să cadă peste o mare de oameni. Dar e ajunul Crăr imnului. Scările rulante sunt supraaglomerate şi zgomotoase; nimeni nu este accidentat şi totul, în acest sezon al anului, poate fi iertat. Cele două femei, depărtându-se una de alta fiecare pe scara ei rulantă, par să-şi recunoască senine una alteia poverile; îşi zâmbesc strâmb.

- E o comedie! nu mai contenea Garp să strige. Nimeni n-a priceput asta. Ar trebui să fie foarte *caraghios*. Ce film *-ar putea face din ea!

Dar nu s-a găsit nimeni care să cumpere măcar drepturile pentru ediţia broşată.

Din perspectiva destinului unui om care nu poate umbla decât în mâini, Garp avea o idee fixă cu scările rulante.Helen spunea că nimeni de la Catedra de engleză nu i-a pomenit vreodată ceva despre *încornoratul revine în forţă;* în cazul romanului *Tărăgănarea,* mulţi dintre colegii ei cu intenţii dintre cele mai bune încercaseră măcar să-l discuté cât de cât. Helen spunea că romanul era o intruziune în viaţa ei privată şi spera că întreaga poveste fusese doar o răbufniri de nemulţumire de care Garp va scăpa în curând.

- Isuse, aşa îşi închipuie, că e vorba de tine? a întrebat**-o** Garp. Ce dracu' se-n-tâmplă cu colegii ăia imbecili ai tăi? Tragi pârţuri pe-acolo pe coridoare? Îţi scapă umărul din **în**cheietură când eşti la şedinţe? Se bâlbâia Harry la cursuri? **o** urlat Garp. Simt eu orb?

despre

ce înseamnă ficţiune şi ce înseamnă realitate, dar îţi

- *Da,* tu eşti orb, l-a repezit Helen. Tu ai propria ta **idee** închipui că ceilalţi oameni îţi cunosc sistemul? Totul este ***ex****perienţa* ta – cum-necum, oricât ai inventa, chiar dacă este doar o experienţă *imaginată*. Oamenii îşi *închipuie* că

e vorba de mine, îşi *închipuie* că e vorba de tine. Şi uneori şi eu gândesc la fel.

Orbul din roman este geolog.

- Aşa mă văd ei, că mă joc cu pietricele? a tunat Garp.

Femeia cu vânturi lucrează voluntar într-un spital; e ajutoare de infirmieră.

- O vezi pe mama plângându-se? a mai întrebat Garp. îmi scrie ca să-mi spună că niciodată n-a tras pârţuri în spital – doar acasă, şi întotdeauna controlat?

Dar Jenny Fields s-a *plâns* fiului ei în legătură cu *încornoratul revine în forţă*. I-a spus că a ales o temă dezamăgitor de îngustă, lipsită aproape de importanţă universală.

- Ea se referă la sex, a spus Garp. Chestie răsuflată. O prelegere despre ce este universal de la o femeie care în viaţa ei n-a simţit nici o dorinţă sexuală. Şi Papa, care depune jurământ de castitate, decide problema anticoncepţionalelor pentru milioane de oameni. Lumea a înnebunit *de-adevăratelea*! a ţipat Garp.

Cea mai nouă colegă a lui Jenny era o transsexuală de unu nouăzeci şi patru, pe nume Roberta Muldoon. Fostă Robert Muldoon, im remarcabil inter la Philadelphia Eagles, Roberta slăbise de la 117 la 90 după operaţia reuşită de schimbare de sex. Dozele de estrogen îi reduseseră din forţa ci masivă de odinioară, şi întru câtva din rezistenţă; Garp mai bănuia şi că faimoasele „mâini rapide" de altădată ale lui Robert Muldoon nu mai-erau chiar atât de rapide, dar Roberta Muldoon era o însoţitoare formidabilă pentru Jenny Fields. Roberta o venera pe mama lui Garp. Cartea lui Jenny, O *suspectă sexual*, fusese cea care-i dăduse lui Robert Muldoon curajul să se supună operaţiei de schimbare a sexului – într-o iarnă, pe când zăcea să se refacă după o operaţie de genunchi într-un spital din Philadelphia.

Jenny Fields susţinea acum cauza Robertei împotriva reţelelor de televiziune care, declara Roberta, hotărâseră în secret să nu o angajeze pe post de crainic sportiv pentru acel sezon fotbalistic. *Cunoştinţele* despre fotbal ale Robertei nu se diminuaseră cu nimic de când cu

estrogenul, argumenta Jenny; masivul sprijin primit din partea campusurilor universitare de peste tot din ţară făcuseră din Roberta Muldoon cea de unu nouăzeci şi patru o figură surprinzător de controversată. Roberta era inteligentă, se exprima foarte bine şi, bineînţeles, ştia cu ce se mănâncă fotbalul; ar fi fost o schimbare în bine faţă de obişnuiţii imbecili care comentau meciurile.

Lui Garp îi plăcea de ea. Vorbeau despre fotbal şi jucau *squash*. De fiecare dată Roberta îi lua lui Garp primele câteva jocuri – era mult mai puternică decât el şi o atletă mai bună –, dar în ceea ce privea rezistenţa, nu se prea putea pune cu el ţi, fiind şi persoana cea mai masivă de pe teren, obosea repede. Roberta va obosi şi de acţiunea ei împotriva reţelelor de televiziune, dar va căpăta o rezistenţă mai mare pentru alte lucruri, mult mai importante.

- Roberta, tu reprezinţi cu adevărat un câştig pentru Societatea Ellen James, îi spunea Garp.

Îi plăceau vizitele lui Jenny mult mai mult când venea însoţită de Roberta. Roberta bătea mingea ore întregi cu Duncan. Într-o zi i-a promis lui Duncan să-l ia cu ea la meciul Eagles-ilor, dar lui Garp nu-i surâdea ideea. Roberta reprezenta o ţintă sigură; erau câteva persoane pe care ea le supărase foarte tare. Garp îşi imagina diferite atacuri cu bombe îndreptate asupra Robertei – şi pe Duncan dispărând pe stadionul de fotbal, vast şi clocotitor, din Philadelphia, unde va fi violat de un pedofil.

Ceea ce-i stârnea lui Garp asemenea gânduri năstruşnice era fanatismul unora dintre scrisorile pline de ură adresate Robertei Muldoon, dar când Jenny i-a arătat câteva scrisori pline de ură pe care le primise ea, pe Garp l-a cuprins o îngrijorare şi mai mare. Era un aspect al publicităţii vieţii mamei lui la care Garp nu se gândise până atunci: unii oameni o urau cu adevărat. Îi scriau lui Jenny că tare şi-ar fi dorit ca ea să aibă cancer. Îi scriau Robertei Muldoon că sperau ca părinţii lui sau ai ei să nu mai fie în viaţă. Un cuplu îi scrisese lui Jenny Fields că le-ar plăcea s-o însămânţeze artificial cu spermă de elefant – şi s-o facă să explodeze pe dinăuntru. Biletul era semnat: „Un cuplu legitim”.

Un bărbat îi scria Robertei Muldoon că fusese un fan al Eagles-ilor toată viaţa lui, şi chiar şi bunicii lui se născuseră în Philadelphia, dar de-acum avea să fie un fan al echipei Giants sau Redskins şi se va muta la New York – „sau chiar la Baltimore, dacă e nevoie" –, pentru că Roberta pervertise toată linia ofensivă a Eagles-ilor cu chestiile lui de fătălău.

O femeie îi scria Robertei Muldoon că spera ca Roberta să fie făcută poştă de cei de la Oakland Raiders. Femeia credea că Raiders era cea mai scârboasă echipă de fotbal; poate că cei de acolo o să-i arate Robertei ce mişto e să fii femeie

.Un inter de la un liceu din Wyoming îi scria Robertei Muldoon că-l făcuse să se ruşineze de faptul că era inter, astfel că-şi schimba poziţia – în cea de fundaş. Până acum nu se pomenise de nici un transsexual printre fundaşi.

Un paznic agresiv de la un colegiu din Michigan îi scria Robertei că dacă ea va pune vreodată piciorul în Ypsilanty, ar vrea s-o fută când poartă apărătoarele de umeri.

- Asta nu-i nimic, îi spunea Roberta lui Garp. Mama ta primeşte unele încă şi mai rele. *Pe ea* o urăsc şi mai mulţi.

- Mamă, de ce nu te retragi o vreme? Ia-ţi o vacanţă. Scrie o altă carte.

Nu se gândise niciodată că se va auzi făcându-i o asemenea propunere, dar brusc vedea în Jenny o victimă potenţială care se expunea, prin intermediul altor victime, întregii uri, şi cruzimi, şi violenţe din lume.

Când era luată la întrebări de cei din presă, Jenny răspundea invariabil că *scria* o carte nouă; doar Garp şi Helen ţi John Wolf ştiau că era o minciună. Jenny Fields nu scria nici o carte.

- În ceea ce priveşte persoana *mea*, am făcut deja tot ce voiam să fac, îi spunea Jenny fiului ei. Acum mă interesează alţi oameni. Tu fă-ţi griji pentru *tine* însuţi, zicea ea cu seriozitate, ca şi când, în opinia ei, interiorizarea fiului ei – viaţa lui imaginativă – era cel mai periculos mod de a trăi.

De fapt, şi Helen se temea de asta – mai ales când Garp nu scria; şi timp de mai bine de un an după romanul *încornoratul revine în forţei,* Garp n-a scris nimic. Apoi a scris vreme de încă un an şi a azvârlit totul la coş. Scria scrisori editorului său; erau cele mai dificile scrisori pe care le citise John Wolf vreodată, cu atât mai mult cu cât trebuia să le şi răspundă. Unele erau lungi de zece, douăsprezece pagini; cele mai multe îl acuzau pe John Wolf că nu „împingea" *încornoratul revine în forţă* cât mai mult cu putinţă.

„Toţi au *urât* cartea asta, îi amintea John Wolf lui Garp. Cum să-i fi făcut reclamă?"

„Niciodată n-ai sprijinit cartea asta", îi reproşa Garp.

Helen îi scria lui John Wolf că trebuia să aibă răbdare cu Garp, dar John Wolf îi cunoştea destul de bine pe scriitori ţi era răbdător şi amabil cu ei atât cât îi stătea lui în putere.

În cele din urmă, Garp s-a apucat să scrie scrisori altor persoane. Răspundea la unele scrisori pline de ură pe care le primea mama lui – acele rare cazuri în care era trecută fi adresa expeditorului. Scria scrisori lungi, prin care încerca să-i convingă pe aceşti oameni să se lepede de ura lor.

- Te transformi într-un asistent social, îi atrăgea Helen atenţia.

Dar Garp s-a oferit să răspundă chiar şi la unele scrisori pline de ură adresate Robertei Muldoon; că veni vorba, Roberta avea un iubit, încât scrisorile astea se revărsau asupra ei precum un şuvoi de apă.

- Isuse, i se plângea Garp, întâi o redefinire sexuală, iar acum te-ai îndrăgostit. Pentru un inter cu ţâţe, eşti de-a dreptul plictisitoare, Roberta.

Erau prieteni foarte buni şi jucau *squash* adesea, ori de câte ori Roberta şi Jenny veneau în oraş, dar tot nu era suficient de des ca să ocupe tot timpul plin de neastâmpăr al lui Garp. îşi petrecea ore întregi jucând tot felul de jocuri cu Duncan – şi aşteptând ca Walt să se facă destul de mare să se poată juca şi el. Garp cocea o adevărată furtună.

- Al treilea roman o să fie unul mare, i-a spus John Wolf lui Helen, pentru că-şi dădea seaima că ea începea să se sature de neastâmpărul lui Garp şi avea nevoie de o discuţie care s-o revitalizeze. Dă-i timp, o să vină şi asta.

- De unde ştie e/ că al treilea o să fie cel mare? turba Garp. Al treilea roman al meu nici măcar nu există. Şi după cum a fost publicat, al doilea e ca şi inexistent. Editorii ăştia «unt plini de mituri şi de profeţii care-i satisfac doar pe ei! I)acă se pricepe atât de bine la ce înseamnă al treilea roman, ilr ce nu se apucă să-şi scrie *propriul* său al treilea roman? De cc nu-l scrie *pe .primul?*

Dar Helen a zâmbit şi l-a sărutat şi a început să meargă împreună cu el la filme, deşi ura filmele. Era fericită cu «lujba ei; puştii erau fericiţi. Garp era un tată bun şi un bucătar bun şi făcea dragoste cu mult mai multă fantezie atunci când nu scria, decât atunci când era concentrat pe scrisul lui. Lasă, va veni şi asta, îşi spunea Helen.

Tatăl ei, bunul şi bătrânul Ernie Holm, dăduse semne că ar fi avut probleme cu inima, dar era fericit la Steering. Făcea excursii cu Garp, în fiecare iarnă, ca să asiste la acele meciuri mari de lupte greco-romane care aveau loc în Iowa. Helen era convinsă că blocajul scriitoricesc al lui Garp era un lucru minor, care putea fi îndurat.

- Va veni şi asta, i-a spus Alice Fletcher lui Garp, la telefon. Nu possi *forssa* lucrurile.

- Nu încerc să *forţez* nimic, a asigurat-o Garp. Pur şi simplu nu e nimic acolo.

Dar în gând îşi spunea că apetisanta Alice, care nu era în stare să termine ceva vreodată – nici măcar dragostea ei pentru el –, nu era cea mai autorizată să înţeleagă ce voia el să spună.

Apoi a început şi Garp să primească scrisori pline de ură. Una îi era scrisă de cineva care se simţise jignit de *încornoratul revine în forţă*. Şi nu era vorba de un băşinos orb, bâlbâit şi spasmodic – cum şi-ar putea cineva imagina. Era doar ceea ce-i trebuia lui Garp ca să iasă din criza lui.

Stimate Căcat cu Ochi, [scria partea jignită]
Ţi-am citit romanul. Pari să găseşti problemele altora

teribil de amuzante. Ţi-am văzut fotografia. Cu căpăţânaaia grasă de păr, presupun că te amuzi copios pe socoteala chelboşilor. Şi în cartea matale plină de cruzime râzi pe seama celor care nu pot avea orgasm şi a celor care nu sunt binecuvântaţi cu căsătorii fericite şi a celor ale căror soţii şi soţi sunt necredincioşi unii altora. Ar trebui să ştii că persoanele care au asemenea probleme nu găsesc că totul este atât de amuzant. Uită-te la lumea întreagă, căcat cu ochi – e un leagăn de durere, oamenii suferă şi nimeni nu crede în Dumnezeu sau nu-şi creşte copiii cum trebuie. Băi, căcatule, tu n-ai nici o problemă, aşa că-ţi poţi permite să-ţi baţi joc de toţi cei care au!
A matale cu sinceritate, (Doamna) I. B. Poole Findlay, Ohio

Scrisoarea l-a usturat pe Garp ca o palmă peste obraz; nicicând înainte nu se simţise atât de profund neînţeles. De ce insistau oamenii în ideea că dacă erai „comic" nu puteai fi şi „serios"? Garp avea impresia că majoritatea oamenilor confundau faptul de a fi profund cu acela de a fi sobru, şi faptul de a fi serios cu acela de a fi adânc. Aparent, dacă aveai *un ton* serios, însemna că şi erai. Pesemne că celelalte animale nu puteau râde unele de altele, iar Garp avea convingerea că râsul era înrudit cu compasiunea, de care toţi avem mereu tot mai multă nevoie. La urma urmei, el fusese un copil lipsit de umor – şi niciodată religios – astfel că acum probabil că lua comedia mai în serios decât alţii.

Dar pentru el era dureros să vadă că viziunea lui era interpretată ca o *batjocură* la adresa oamenilor; şi avea un acut sentiment-al eşecului, dându-şi seama că arta lui îl făcea să pară plin de cruzime.

Cu multă grijă, ca şi când ar fi vorbit cu un potenţial sinucigaş aflat la ultimul etaj al unui hotel străin şi nefamiliar, Garp i-a răspuns amicei sale din Findlay, Ohio.

Stimată doamnă Poole,

Lumea este un leagăn al durerii, oamenii suferă îngrozitor, puţini dintre noi cred în Dumnezeu sau îşi cresc copiii foarte bine; ai dreptate în această privinţă. Este de asemenea adevărat că oamenii care au probleme nu consideră, de regulă, că problemele lor sunt „caraghioase".

Horace Walpole spunea odată că lumea este comică pentru cei ce gândesc şi tragică pentru cei ce simt. Sper că vei fi de acord cu mine că Horace Walpole simplifică întru câtva lumea când spune acest lucru. Cu siguranţă că atât dumneata cât şi eu gândim şi simţim; în privinţa a ceea ce este comic şi tragic, doamnă Poole, lumea este tare amestecată. Din această pricină, n-am înţeles niciodată de ce „seriosul" şi „caraghiosul" sunt considerate ca elemente contrarii. Pentru mine este pur şi simplu o contradicţie reală faptul că problemele oamenilor sunt adesea caraghioase şi că oamenii sunt adesea şi în ciuda acestui fapt trişti.

Mă simt totuşi jenat că îţi închipui că râd de oameni sau că-mi bat joc de ei. în privinţa oamenilor, eu nu glumesc. De fapt, singurii pe care-i iau în serios sunt oamenii. Prin urmare, nu simt decât compasiune pentru felul în care se comportă ei – şi nu pot să-i consolez decât cu râsul.

Râsul este religia mea, doamnă Poole. La fel ca majoritatea religiilor, râsul meu este destul de disperat. Vreau să-ţi relatez o istorioară, ca să exemplific ceea ce-am spus. Povestea se petrece în Bombay, India, unde mulţi oameni mor de foame în fiecare zi; dar nu toţi oamenii din Bombay mor de foame. Printre cei care nu mor de foame în Bombay, India, a avut loc o nuntă, şi s-a dat o petrecere în cinstea mirilor. Unii dintre oaspeţi şi-au adus şi elefanţii cu ei. Prin aceasta nu voiau în mod conştient să facă paradă, nu făceau decât să folosească elefanţii drept mijloc de transport. Deşi acest mod de a călători poate să ni se pară şocant, eu nu cred că respectivii nuntaşi se vedeau pe ei înşişi în acest fel. Cei mai mulţi dintre ei probabil că nu erau direct răspunzători pentru numărul mare de concetăţeni de-ai lpr indieni care mureau de foame peste tot în jur; cei mai mulţi dintre ei nu făceau decât să se rupă de problemele lor personale şi de problemele lumii, pentru a celebra nunta unui prieten. Dar dacă dumneata ai fi făcut parte dintre indienii muritori de foame şi ai fi trecut şonticăit pe lângă această petrecere de nuntă şi ai fi văzut toţi acei elefanţi postaţi în afara curţii, probabil că ai fi simţit o oarecare nemulţumire.

Mai mult, unii dintre petrecăreţii de la nuntă s-au îmbătat şi s-au apucat să dea elefantului lor bere. Au golit o găleată pentru gheaţă şi au umplut-o cu bere şi s-au dus chicotind spre locul unde erau ţinuţi elefanţii şi i-au dat elefantului înfierbântat întreaga găleată. Elefantului i-a plăcut. Aşa că petrecăreţii i-au dat mai multe găleţi de bere.

Cine ştie ce efect poate să aibă berea asupra unui elefant? Oamenii ăştia nu doriseră să facă nici un rău, nu făcuseră decât să se amuze – şi, după toate probabilităţile, vieţile lor nu erau sută la sută vesele. Probabil că aveau nevoie de această petrecere. Dar în acelaşi timp erau iresponsabili şi proşti. Dacă vreunul dintre acei indieni flămânzi s-ar fi târât printre animalele ţinute afară şi i-ar fi văzut pe nuntaşii beţi umplând un elefant cu bere, pun pariu că s-ar fi simţit revoltat. Dar sper că dumneata îţi dai seama că eu nu fac haz pe socoteala nimănui.

Mai departe se întâmplă că nuntaşii beţi sunt poftiţi să părăsească nunta, deoarece comportamentul lor faţă de propriul elefant nu face nici o plăcere celorlalţi oaspeţi Nimeni nu poate acuza pe ceilalţi oaspeţi că simt astfel; unii dintre ei poate că s-au gândit că în acest fel împiedicau lucrurile să „scape din mână”, deşi oamenii nu prea au succes în asemenea încercare.

Arţăgoşi şi foarte curajoşi din pricina berii, petrecăreţii s-au căţărat cu greu pe elefantul lor şi au luat-o din loc – bravând, fără îndoială, că sunt fericiţi –, şi l-au răsucit pe elefant, l-au făcut să se izbească de alţi elefanţi şi de tot felul de obiecte, pentru că elefantul petrecăreţilor se clătina dintr-o parte în alta, ameţit şi greoi, cu priviri înceţoşate şi beat turtă din pricina găleţilor de bere. Trupul lui se lăsa ba în faţă, ba în spate, ca un mădular artificial prost fixat. Uriaşul animal era atât de nesigur pe picioare, încât a lovit un stâlp electric, dărâmându-l cu totul şi făcând ca firele electrice să cadă pe capul lui masiv – ceea ce a provocat moartea instantanee atât a lui, cât şi a nuntaşilor care-l călăreau.

Doamnă Poole, te rog să mă crezi: eu nu consider că asta e „caraghios”. Dar uite că vine unul dintre acei

indieni flămânzi. îi vede pe toţi nuntaşii jelind moartea prietenilor lor şi a elefantului prietenilor lor; văicăreli multe, sfâşieri de veşminte frumoase, bucate bune şi vinuri împrăştiate pe jos. Primul lucru pe care-l face este să profite de ocazie şi să se furişeze printre nuntaşi cât nu-l Bagă nimeni în seamă şi să fure puţinul de bucate bune şi băutură pentru familia lui flămândă. Al doilea lucru este să râdă în hohote de felul în care au sfârşit-o petrecăreţii şi elefantul lor. În comparaţie cu moartea prin inaniţie, această metodă de moarte uriaşă trebuie că i se pare subnutritului indian caraghioasă, sau măcar rapidă. Dar nuntaşii nu văd lucrurile în acest fel. Pentru ei, totul s-a transformat în tragedie; de-acum ei vorbesc despre „acest eveniment tragic", şi deşi poate că ar putea să ierte prezenţa unui „cerşetor deplorabil" la petrecerea lor – şi chiar ar fi tolerat faptul că le-a furat bucatele –, nu-l pot ierta pentru că a râs de prietenii lor morţi şi de elefantul mort al prietenilor lor.

Nuntaşii – revoltaţi de purtarea cerşetorului (de râsul lui, nu de hoţia şi zdrenţele lui) – îl îneacă într-una din găleţile cu bere pe care răposaţii petrecăreţi le folosiseră ca să-şi adape elefantul. Şi îşi justifică gestul ca fiind un act de „dreptate". Putem vedea că povestirea este despre lupta de clasă – şi, bineînţeles, „serioasă", la urma urmei. Dar mie îmi place să consider că este o comedie despre un dezastru natural: nu sunt decât oameni care încearcă destul de prosteşte să „ţină sub control" o situaţie a cărei complexitate îi depăşeşte – o situaţie compusă din părţi eterne şi părţi triviale. în fapt, când e vorba de ceva atât de mare cât un elefant, lucrurile ar fi putut sta şi mai rău.

Sper, doamnă Poole, că v-ani lămurit întru câtva asupra a ceea ce am vrut să spun. în orice caz, îţi mulţumesc că ţi-ai răpit din timp pentru a-mi scrie, deoarece apreciez foarte mult când publicul meu cititor mi se adresează – chiar şi critic.

Al dumitale cu sinceritate, „Căcat cu Ochi"

Garp era un om excesiv. Totul la el devenea baroc, căci el credea în exagerări; proza lui era şi ea extremistă. Garp nu putea uita eşecul pe care-l avusese cu doamna Poole; îl punea pe gânduri adesea, şi cu siguranţă că

răspunsul ei la pompoasa lui scrisoare l-a necăjit şi mai mult.

Dragă domnule Garp,
şa răspuns doamna Pooleţ

Nu mi-a trecut niciodată prin cap că te vei osteni să-mi scrii o scrisoare. N-am nici o îndoială că eşti un om bolnav. Văd din scrisoarea matale că ai multă încredere în mata însuţi, şi cred că ăsta-i un lucru bun. Dar ceea ce spui mata acolo e mai mult gunoi şi lipsit de sens pentru mine, şi nu vreau să încerci să-mi mai explici ceva, pentru că este plictisitor şi o insultă la adresa inteligenţei mele.
A matale, Irene Poole

Ca şi credinţele sale, Garp era contradictoriu. Era foarte generos cu alţii, dar îngrozitor de neräbdător. îşi stabilea propriile standarde în ceea ce privea cantitatea de timp şi de răbdare pe care le merita fiecare. Putea fi drăguţ până la icrupulozitate, dar numai până când hotăra că fusese de ajuns de drăguţ. Atunci făcea stânga-mprejur şi se repezea înapoi urlând.

Dragă Irene,
şi-a scris el doamnei Pooleţ

Ar trebui ori să încetezi să mai citeşti cărţi, ori să-ţi dai mai multă ostenealä.

Dragă Căcat cu Ochi
şa răspuns Irene Pooleţ

Soţul meu spune că dacă îmi mai scrii o singură scrisoare, te bate până-ţi zboară creierii din cap.
Cu toată sinceritatea, Doamna Fitz Poole

Dragă Fitzy şi Irene
şa replicat Garp promptţ
Futu-vă-n cur.

Astfel şi-a pierdut el simţul umorului şi compasiunea pentru lume.În „Pensiunea Grillparzer", Garp atinsese întru câtva coarda comediei (pe de o parte) şi a compasiunii (pe de alta). Povestea nu umilea *oamenii* din poveste – nici cu o drăgălăşenie forţată, nici cu orice altă exagerare sofisticată după necesităţi pentru a convinge. Şi nici nu sentimentaliza oamenii şi nu le minimaliza în vreun fel existenţa.

Dar lui Garp i se părea că pierduse acest echilibru în arta lui de a povesti. Primul său roman, *Tărăgănarea*, suferea – în opinia lui – de apăsarea afectată a întregii acelei istorii fasciste la care el nu luase cu adevărat parte. Al doilea roman suferea de neputinţa lui de a fi avut *îndestul* imaginaţie – cu alte cuvinte, simţea că nu-şi dusese imaginaţia suficient de departe, dincolo de propria lui experienţă destul de banală. Avea impresia că *încornoratul revine în forţă* îi ieşise cam rece; părea doar o altă experienţă „reală", dar destul de banală.

De fapt, acum i se părea că era prea plin de propria lui viaţă norocoasă (împreună cu Helen şi cu copiii lor). Simţea că era în pericol de a-şi limita capacitatea sa de scriitor într-un mod oarecum obişnuit: scriind, în esenţă, despre sine. Cu toate acestea, când privea în afara sa, departe, Garp vedea acolo doar invitaţia la prefăcătorie. Imaginaţia îl lăsa baltă – „judecata lui – o străfulgerare palidă". Când îl întreba careva cum stătea cu scrisul, nu izbutea decât să dea un răspuns scurt, ce o imita cu cruzime pe biata Alice Fletcher:

- Am *înssetat*.

Soţul etern

În Paginile Galbene din cartea de telefon a lui Garp, Matrimonialele erau trecute aproape de Lemn, Cherestea. După Lemn, Cherestea veneau Management, Manufactură, Mase Plastice, Maşini-Unelte, Materiale de Construcţie; apoi Matrimoniale. Garp căuta Cheresteaua când a descoperit Matrimonialele; avea de pus câteva întrebări nevinovate despre cheresteaua de doi pe patru, dar privirile i-au fost atrase de Matrimoniale, ceea ce a dat naştere la alte întrebări, mult mai interesante şi mai tulburătoare. De exemplu, Garp nu-şi dăduse niciodată

seama că erau mai mulţi consilieri de familie decât cherestegii. Dar bineînţeles că acest lucru depinde de locul unde locuieşti, şi-a spus el. În zonele rurale, oamenii au mult mai mult de-a face cu cheresteaua, sau nu-i aşa?

Garp era însurat de aproape unsprezece ani; în tot acest timp, nu prea avusese nevoie de cherestea, cu atât mai puţin de sfaturi. Nu din cine ştie ce probleme personale îşi manifesta Garp interesul pentru lunga listă din Paginile Galbene; ci pentru că îşi petrecea o grămadă de timp încercând să-şi imagineze cum ar fi dacă şi-ar lua o slujbă.Pe listă se găseau Centrul Creştin pentru Consultanţă şi Serviciul Pastoral Comunitar pentru Consultanţă; Garp îşi imagina preoţi inimoşi care-şi frecau întruna mâinile lor cărnoase, cu pielea uscată. Vorbeau cu fraze rotunde, jilave, precum baloanele de săpun, spunând chestii de genul: „Nu ne facem iluzii că Biserica poate fi de prea mare ajutor în problemele personale, cum sunt ale dumneavoastră. Fiecare persoană trebuie să caute soluţii personale, trebuie să-şi păstreze personalitatea; cu toate astea, experienţa *noastră* ne-a învăţat că mulţi oameni şi-au *găsit* propria lor personalitate *în sânul bisericii.*"

Iar în faţa preotului şedea cuplul năucit, care sperase să discute despre orgasmul simultan – mit sau realitate?

Garp a observat că aceia care deveneau consilieri în probleme matrimoniale erau feţe bisericeşti; exista un Serviciu Social Luteran, un domnul abate Dwayne Kuntz (cu „atestat") şi o anume Louise Nagle, care era „Pastor al Tuturor Sufletelor", afiliată la ceva ce se numea Biroul Statelor Unite pentru Căsătorii şi Consilieri în probleme Matrimoniale (care o „atestase"). Garp a luat un creion şi a înscris nişte zerouri mici în dreptul numelor consilierilor matrimoniali cu afiliaţii religioase. Era convins că toţi erau gata să dea sfaturi relativ optimiste.

Nu avea aceeaşi certitudine în ce privea punctul de vedere al consilierilor cu o pregătire mai „ştiinţifică"; şi era chiar şi mai puţin sigur de pregătirea în sine. Unul era un „psiholog practicant cu atestat", altul îşi înscrisese pur şi simplu după nume un „Licenţiat practician"; Garp ştia că asemenea titluri puteau să însemne orice şi nimic.

9

Un absolvent de sociologie, un fost absolvent de relaţii comerciale. Altul adăugase „Licenţiat în ştiinţe” – în botanică, probabil. Şi mai era unul „Doctor în filosofie” – filosofía căsătoriilor? Şi încă un „Doctor” – *medic* adică, sau doctor în filosofie? Pentru a da sfaturi matrimoniale, care dintre ei ar fi mai bun? Unul era specialist în „terapie de grup”; cineva, poate mai puţin ambiţios, nu promitea decât „evaluare psihologică”.

Garp şi-a ales doi. Primul era Dr. O. Rothrock – „cabinet respectabil; se acceptă cărţi de credit”.

Al doilea – unul M. Neff – „doar cu programare”. După numele de M. Neff nu urma altceva decât un număr de telefon. Fără titluri sau aroganţă supremă? Poate că şi una, şi alta. Dacă aş avea *eu* nevoie de careva, şi-a spus Garp, l-aş încerca mai întâi pe M. Neff. Doctorul O. Rothrock, cu cărţile lui de credit şi cabinetul lui respectabil, era în mod clar un şarlatan. Dar M. Neff era serios; M. Neff avea o viziune, Garp era sigur de asta.

S-a uitat mai jos pe lista din Paginile Galbene, la Mecanică Fină, Oficiul de Pensii, Pompe Funebre, Recondiţio- nâri Saltele (doar o adresă, afară din oraş, număr de telefon din Steering: socrul lui Garp, Ernie Holm, recondiţiona saltele pentru lupte, un hobby cu oarece profit. Nici prin gând nu i-a trecut lui Garp că era vorba de fostul său antrenor de lupte: a trecut peste Recondiţionări Saltele fără să recunoască numele lui Ernie). Urma Scule de Tâmplărie – „Vezi Ferăs- traie”. Destul. Lumea era prea complicată. S-a întors înapoi la Matrimoniale.

Apoi a venit Duncan de la şcoală. Fiul cel mare al lui Garp avea zece ani; un băiat înalt, cu faţa osoasă, delicată a lui Helen Garp şi cu ochii ei ovali, brun-gălbui. Helen avea pielea uşor măslinie, şi Duncan îi moştenise pielea asta minunată. De la Garp primise nervozitatea, încăpăţânarea, stările de autocompătimire sumbră.

- Tati? l-a strigat el. Pot să-mi petrec noaptea la Ralph? Este foarte important.
- Ce? n-a priceput Garp. Nu. Când?
- Iar ai dat iama prin cartea de telefon? l-a întrebat Duncan.

9

De câte ori citea Garp o carte de telefon, Duncan îşi dădea
seama imediat, căci era ca şi cum încerca să-l trezească dintr-un somn de după-amiază. Citea adesea cărţi de telefon, în căutare de nume. Garp punea personajelor sale nume din cartea de telefon; când se împotmolea cu scrisul, lua cartea de telefon în căutare de alte nume; schimba tot timpul numele personajelor sale. Iar când călătorea, primul lucru după care se uita în camerele de hotel era cartea de telefon; de obicei o fura.

- Tată? a repetat Duncan; bănuia că tatăl său se găsea în transa cărţii de telefon, trăind existenţele persoanelor sale fictive. Garp uitase, de fapt, că azi avea trebuii nefictive cu cartea de telefon; uitase de cherestea, nu se gândea decât la curajul lui M.Neff şi la ce ar însemna să *dai* consultaţii matrimoniale. Tati! a spus Duncan încă o dată. Dacă nu-l sun pe Ralph până la cină, mama lui n-o să mă lase să mă duc.
- Ralph? s-a mirat Garp. Ralph nu este aici.

Duncan şi-a împins înainte maxilarul lui delicat şi şi-a dat ochii peste cap; un gest pe care-l făcea şi Helen, iar Duncan avea acelaşi gât minunat ca al ei.

- Ralph este la *el* acasă, a spus Duncan, iar eu sunt la *mine* acasă şi aş dori să mă duc să-mi petrec noaptea la Ralph – cu Ralph.
- Nu în timpul săptămânii, s-a opus Garp.
- E vineri. Isuse, a făcut exasperat Duncan.
- Nu înjura, Duncan. Când o să vină mama acasă de la serviciu, cere-i ei voie.

Evita să-şi asume responsabilitatea, ştia asta; Garp era suspicios în privinţa lui Ralph – mai rău, se temea ca Duncan să-şi petreacă noaptea la Ralph acasă, deşi o mai făcuse şi înainte. Ralph era un băiat mai mare, în care Garp nu avea încredere; în plus, nu-i plăcea nici de mama lui Ralph – pleca seara de acasă şi-i lăsa pe băieţi de capul lor (Duncan recunoscuse acest fapt). Helen spusese odată despre mama lui Ralph că era „şleampătă", un cuvânt care-l intrigase întotdeauna pe Garp (şi un aspect, la femei, care-l atrăgea în felul său). Tatăl lui Ralph nu

9

locuia acasă, deci „şlempoţenia” mamei lui Kalph era accentuată de statutul ei de femeie singură.

- *Nu pot* s-o aştept pe mami să ajungă acasă, a protestat Duncan. Mama lui Ralph zice că trebuie să ştie înainte de cină, altfel nu mă mai lasă să mă duc.

Cina cădea în grija lui Garp, încât ideea de cină i-a distras atenţia; s-a întrebat cât era ceasul. Duncan nu părea să fi venit de la şcoală la o oră anume.

- De ce nu-i spui lui Ralph să vină el încoace? l-a întrebat Garp.

O replică devenită familiară. De obicei Ralph era cel care-şi petrecea nopţile la Duncan, scutindu-l pe Garp de neliniştile pe care i le provocau neglijenţele *doamnei* Ralph (nu-şi aducea niciodată aminte de numele de familie al lui Ralph).

- *Întotdeauna* Ralph îşi petrece noaptea aici, nu s-a lăsat Duncan. Vreau să mă duc eu *acolo*.

Şi să faci *ce?* s-a întrebat Garp în sinea lui. Să bei, să fumezi, să te droghezi, să chinuieşti animalele, să spionezi amorurile şleampete ale doamnei Ralph? Dar Garp ştia că Duncan avea zece ani şi era un copil foarte întreg la minte – foarte atent. Probabil că celor doi băieţi le plăcea să stea singuri într-o casă în care Garp nu le zâmbea pe deasupra creştetelor, întrebându-i dacă îşi doreau ceva.

- De ce n-o suni pe doamna Ralph s-o întrebi dacă nu poţi aştepta până vine mama acasă, înainte să-i spui dacă te duci sau nu?

- Isuse, *„doamna* Ralph”! a gemut Duncan. Mama o să spună, JDin partea *mea* poţi să te duci. Intreabă-l pe tata”. Aşa spune întotdeauna.

Deştept copil, a gândit Garp. Era prins în capcană. Aproape că i-a scăpat că era îngrozit că doamna Ralph îi va ucide pe amândoi în timpul nopţii când ţigara aprinsă, cu care adormea în mână, îi va da foc la păr, dar s-a abţinut şi n-a spus mai mult decât *putea* să spună.

- *Okay,* du-te, a făcut el morocănos.

Nu ştia nici măcar dacă mama lui Ralph fuma. Pur şi simplu o displăcea doar uitându-se la ea, şi avea bănuieli în privinţa lui Ralph – din nici un alt motiv mai

9

serios decât acela că băiatul era mai mare decât Duncan şi din această pricină, îşi imagina Garp, era capabil să-l corupă pe Duncan în feluri diferite şi cumplite.

Garp suspecta pe majoritatea celor de care se simţeau atraşi soţia şi copiii lui; simţea o nevoie teribilă de a-i proteja pe cei puţini pe care-i iubea de ceea ce erau „toţi ceilalţi*, după cum îşi imagina el. Săraca doamnă Ralph nu era singura victimă ponegrită de bănuielile lui paranoice. Ar trebui să ies mai mult din casă, şi-a spus Garp. Dacă aş avea o slujbă – şi-a zis în gând, un gând care-i venea în fiecare zi, regândit în fiecare zi, de când nu mai scria.

Aproape că nu exista nici o slujbă care să-l atragă pe Garp şi cu siguranţă nici una pentru care să aibă vreo calificare; calificare avea pentru foarte puţine treburi, ştia asta. Ştia să scrie; *când* scria, considera că scria bine. Dar unul dintre motivele care-l făceau să se gândească să-şi ia o slujbă era acela că simţea nevoia să afle mai multe despre ceilalţi oameni; voia să-şi depăşească neîncrederea în ei. O slujbă l-ar obliga, cel puţin, să stabilească nişte contacte – şi dacă nimic nu-l obliga să fie împreună cu alţi oameni, Garp prefera să stea acasă.

La început, scrisul fusese pricina pentru care nu se gândise niciodată serios la ideea de a-şi lua o slujbă. Acum tocmai scrisul îl determina să se gândească la faptul că avea nevoie de o slujbă. încep să nu mai am oameni pe care să mi-i pot imagina, şi-a zis el, dar poate că de fapt nu existaseră niciodată oameni care să-i *placă;* şi trecuseră prea mulţi ani de când nu mai scrisese nimic pe placul lui.

- Plec! a strigat Duncan, făcându-l pe Garp să se trezească din visare. Băiatul avea în spate un rucsac de-un portocaliu deschis; sub rucsac era legat sul un sac de dormit galben. Garp le alesese pe amândouă pentru culorile ce săreau în ochi.

- Te duc cu maşina, a spus Garp, dar Duncan şi-a dat iar ochii peste cap.

- Mama a luat maşina, tati, şi încă nu s-a întors de la slujbă.

Desigur; Garp a zâmbit nătâng. Apoi l-a văzut pe Duncan

pregătindu-se să ia bicicleta, drept care s-a repezit la uşă şi a strigat în urma lui:

- De ce nu te duci *pe jos*, Duncan?
- De ce pe jos? a-ntrebat Duncan exasperat.

Ca să nu-ţi frângi spinarea atunci când o maşină condusă de un adolescent nebun sau de un beţiv care tocmai suferă un atac de cord te mătură de pe stradă, a răspuns Garp în sinea lui – şi minunatul tău piept cald să nu fie sfărâmat de bordură, şi capul tău deosebit să nu fie crăpat când aterizezi pe trotuar, şi să nu te culeagă vreun imbecil şi să te împacheteze într-o cuvertură veche de parcă ai fi animalul cine ştie cui, descoperit într-un şanţ. Apoi vin nerozii din cartier şi-şi dau cu presupusul cine-ar putea fi stăpânul („Casa aia albă cu verde de la colţul lui Elm cu Dodge, aşa cred"). Apoi te aduce careva cu maşina până acasă, sună la uşă şi-mi spune: „Ăăăăă, îmi pare rău" – şi-mi arată rămăşiţele de pe bancheta din spate plină de sânge şi mă întreabă: „E al dumitale?" Dar tot ce a spus Garp a fost:

- Ah, bine, Duncan, *ia* bicicleta. Numai să fii atent!

S-a uitat după Duncan să-l vadă cum traversează strada, cum pedalează până la strada următoare, cum se uită atent înainte să ia curba *(Bun băiat, uite ce atent semnalizează cu mâna – dar poate că-i doar de hatârul meu).* Era o suburbie lipsită de primejdii, dintr-un orăşel lipsit de primejdii; pajişti plăcute, case tip vilă – majoritatea erau familii de universitari, care, dacă aveau o casă mai mare, o împărţeau în garsoniere pentru studenţii din ultimul an. Mama lui Ralph, spre exemplu, părea convinsă că va fi toată viaţa ei o studentă din ultimul an, deşi avea o casă întreagă numai a ei – şi chiar dacă era mai mare decât Garp. Fostul ei soţ preda nu se ştia ce ştiinţă şi-i plătea cursurile. Garp şi-a amintit că Helen aflase că bărbatul trăia cu o studentă.

Probabil că doamna Ralph este o persoană perfect cumsecade, şi-a spus Garp; are un copil şi cu siguranţă că-l iubeşte. Fără îndoială că are intenţii serioase să vrea să facă ceva cu viaţa ei. Numai dacă ar fi ceva mai *atentă!* şi-a spus Garp. Trebuie să fii atent; oamenii nu-şi dădeau

seama de asta. E atât de uşor să dai cu piciorul la tot, şi-a spus el.

- Salut! a zis cineva, sau doar şi-a *închipuit* el că a auzit.

S-a uitat în jur, dar oricine fusese cel care-l salutase dispăruse – sau poate că nici nu fusese vreodată acolo. Şi-a dat seama că era desculţ (îi îngheţaseră picioarele, era o zi de început de primăvară) şi că stătea pe trotuar în faţa casei cu o cane de telefon în mâni I-ar fi plăcut să continue să şi-l imagineze pe M. Neff şi toată treaba asta cu sfaturile matrimoniale, dar ştia că era târziu – trebuia să pregătească

cina şi nici măcar nu făcuse cumpărăturile trebuincioase. La o stradă depărtare auzea zumzetul generatoarelor care alimentau congelatoarele mari ale supermarketului (din această cauză se mutaseră în acest cartier – pentru ca Garp să poată merge pe jos până la magazin după cumpărături, când Helen lua maşina ca să se ducă la serviciu. Şi mai era şi un parc în apropiere, unde el putea alerga). În spatele magazinului se găseau

9

nişte ventilatoare pe care Garp le auzea sugând aerul stătut dintre şirurile de rafturi şi suflând afară, în tot cartierul, mirosuri vagi de tot felul de alimente. Lui Garp îi plăcea asta. Avea suflet de bucătar

.Îşi petrecea ziua scriind (sau încercând să scrie), alergând şi gătind. Se trezea devreme, pregătea micul dejun pentru el fi copii; la prânz nu era nimeni acasă, astfel că Garp nu înânca niciodată nimic la prânz; iar seara, în fiecare seară, pregătea cina pentru întreaga familie. Un ritual pe care-l iubea, dar ambiţia sa de a găti depindea de cât de bună-i fusese xiua la scris, şi de cât de bine alergase. Dacă scrisul îi mersese prost, se elibera de asta printr-o alergare lungă; uneori, o zi proastă în privinţa scrisului îl istovea atât de mult, încât abia dacă reuşea să alerge o milă; atunci se străduia să-şi salveze xiua cu o cină copioasă.

Helen nu-şi putea da niciodată seama ce fel de zi avusese Garp, dacă se lua după ceea ce le pregătea la cină; ceva special putea să însemne o celebrare, sau putea să însemne că mâncarea era *singurul* lucru de ispravă, că pregătirea mesei era singura trudă care-l scăpa pe Garp de disperare. „Dacă eşti atent, scria Garp, dacă foloseşti ingredientele potrivite şi nu încerci să fuşăreşti, atunci poţi de obicei să găteşti ceva foarte bun. Uneori este singurul produs mai acătării pe care-l poţi salva după o zi întreagă: ceea ce faci de mâncare. Când e vorba de scris, găsesc eu, poţi să ai toate ingredientele

necesare, să le acorzi tot timpul şi toată grija, şi tot să nu obţii nimic. La fel e şi cu dragostea. Prin urmare, gătitul, dacă te străduieşti, te ajută să-ţi păstrezi sănătatea mintală."

S-a întors în casă şi şi-a căutat o pereche de pantofi. Aproape toţi pantofii pe care-i avea erau tenişi pentru fugă – multe perechi să găseau în diferite faze de scâlciere. Garp şi copiii purtau haine curate, dar boţite; Helen se îmbrăca elegant, şi deşi Garp era cel care spăla rufele, refuza să le şi calce. Helen îşi călca singură hainele şi, din când în când, câte o cămaşă de-a lui Garp; călcatul era singura îndatorire din treburile casei pe care Garp o refuza. Gătitul, copiii, rufele, dereticatul, pe astea le făcea. Gătitul, ca un expert; copiii, oarecum tensionat, dar cu conştiinciozitate; dereticatul, puţin forţat. înjura când găsea haine, vase şi jucării lăsate aiurea, dar în urma lui nu rămânea nimic; era maniac în pri* vinţa strânsului lucrurilor. În unele dimineţi, înainte de a iff pune pe scris, făcea o tură cu aspiratorul prin casă ori curăţa cuptorul. Casa nu arăta niciodată în neorânduială, nu era ni* ciodată murdară, dar întotdeauna se simţea că ordinea fuses* făcută în grabă. Garp arunca o grămadă de lucruri şi casa **me*** reu ducea lipsă de câte ceva. Uneori, luni de zile nu schimba becurile arse, până când Helen se trezea deodată că trăiau aproape în beznă totală, înghesuiţi în jurul a două lămpi, sin* gurele care mai funcţionau. Sau, când Garp îşi amintea **de** becuri, uita de săpun şi de pasta de dinţi.

Helen îşi aducea şi ea contribuţia cu una-alta la aspectul casei, dar Garp nu-şi asuma răspunderea pentru lucrurile respective: plantele, de exemplu; ori îşi amintea Helen de ele, ori mureau. Când vedea Garp vreuna dând să se ofilească sau pălind cât de cât, imediat o scotea afară din casă şi direct la lada **de** gunoi. Treceau câteva zile până o auzea pe Helen întrebând:

- Dar unde a dispărut *arronzo* aia?
- Chestia aia infectă, zicea Garp. Avea nu ştiu ce boală. Am văzut-o plină de viermi. Am prins-o scuturându-şi ghimpii pe podea.

Aşa funcţiona Garp în rolul de gospodină.

Găsindu-şi tenişii galbeni, i-a încălţat. A pus cartea de telefon într-un dulap unde ţinea vasele mari de gătit (pitea cărţile de telefon peste tot în casă – apoi era în stare să demoleze totul până dădea de aia pe care o dorea el). A turnat nişte ulei de măsline într-o tigaie de fontă; în timp ce aştepta să se încingă uleiul, a tocat nişte ceapă. Era târziu ca să înceapă să gătească ceva serios; nici măcar nu fusese la cumpărături. Un sos de roşii obişnuit, nişte paste făinoase, o salată verde proaspătă, o felie din pâinea lui cea bună. Astfel va putea să plece la cumpărături după ce isprăvea cu sosul, nu va trebui să mai cumpere decât verdeaţa. A isprăvit repede cu tocatul (ricum şi nişte pătrunjel proaspăt), dar important era să nu arunce totul în tigaie înainte ca uleiul să fie exact aşa cum trebuia, foarte încins, însă fără să fumege. Sunt unele chestii la gAtit, ca şi la scris, la care nu trebuie să te pripeşti, Garp ştia **ama,** drept care nu se grăbea.

Când a sunat telefonul, s-a enervat atât de tare, încât a aruncat o mână de ceapă tocată în cratiţă, făcând uleiul să împroaşte şi să-l frigă.

- Paştele! a înjurat el, lovind cu piciorul în uşa dulapului ile lângă sobă şi rupându-i balamaua; din dulap a căzut o carte de telefon; s-a holbat câteva clipe la ea. Apoi a răsturnat restul de ceapă tocată şi pătrunjelul în ulei şi a făcut flacăra mai mică. Şi-a pus mâna sub jetul de apă rece şi, întinzân- du-se mai-mai să-şi piardă echilibrul, strâmbându-se de durere, a ridicat receptorul cu cealaltă mână.

(Şarlatanii ăia, şi-a spus Garp în gând. Ce alt termen ar *putea* să găsească pentru consultaţiile matrimoniale? Fără îndoială, şi-a mai spus el, asta e încă o chestie în care psihiatrii pretind că sunt experţi.)

M-ai prins exact în paştele mă-sii de mijloc de ceva, s-a răstit el în receptor; cu privirea

urmărea ceapa care se rumenea în uleiul fierbinte. Nu avea cine să-l sune şi care să se simtă jignit de vorbele lui; unul dintre multele avantaje de a fi şomer. Editorul său, John Wolf, ar fi făcut doar observaţia că maniera în care răspundea Garp la telefon îi confirma opinia despre vulgaritatea lui Garp. Helen se obişnuise cu felul lui de a răspunde; iar dacă telefonul era pentru Helen, prietenii şi colegii ei de mult şi-l închipuiau pe Garp ca

pe un fel de urs. Dacă era Ernie Holm, Garp simţea o tresărire de o clipă la celălalt capăt al firului; antrenorul se scuza întotdeauna exagerat, ceea ce-l făcea pe Garp să se simtă penibil. Dacă era mama lui, Garp ştia că trebuia să se aştepte la un urlet de genul: „încă o minciună! Nu eşti *niciodată va* mijlocul a nimic

.Tu nu trăieşti decât la margini." (Acum spera să ***nu fit*** Jenny.) Pe moment, nu exista nici o altă femeie care **să-**l sune. Doar dacă îl căutau de la grădiniţă, să-l anunţe că micuţul Walt suferise vreun accident; doar dacă era Duncan, $1-l spună că fermoarul de la sacul de dormit se stricase, sau cl tocmai şi-a rupt piciorul, doar atunci s-ar fi simţit Garp vinovat pentru vocea obraznică. Copiii au fără îndoială dreptul să te prindă în mijlocul a ceva – şi o şi fac, de obicei.

- Exact în mijlocul a *œ*, dragule? l-a întrebat Helen, Exact în mijlocul ««¿Sper că-i drăguţă.

La telefon, vocea lui Helen avea ceva de tachinare sexuală; ceea ce-l surprindea întotdeauna pe Garp – cum sima vocea ei –, pentru că Helen nu era deloc aşa, nici măcar genul care să flirteze. Deşi în intimitate o găsea foarte apetisantă, Helen n-avea nici un pic de vino-ncoace în felul în care sc îmbrăca sau se purta în lume. Cu toate acestea, la telefon lui i se părea deocheată, întotdeauna i se păruse aşa.

- M-am ars, s-a văicărit el pe un ton dramatic. Uleiul e mult prea fierbinte şi se arde ceapa. Ce naiba vrei?

- Săracu' meu bărbat, l-a tachinat ea compătimitoare. Nu i-ai lăsat nici un mesaj lui Pam.

Pam era secretara de la catedra de engleză; Garp s-a chinuit să-şi aducă aminte ce mesaj ar fi trebuit să-i lase.

- Te-ai ars rău? l-a întrebat Helen.
- Nu, s-a îmbufnat el. *Ce* mesaj?
- Doi-pe-patru, a zis Helen.

Cheresteaua, şi-a amintit Garp. Voise să sune la atelierele de cherestea ca să întrebe cât costa nişte cherestea de doi-pe-patru tăiată aşa şi aşa; Helen ar fi urmat să o ia în drum spre casă, când termina cursurile. îşi amintea acum că sfătuitorii în probleme matrimoniale îi distrăseseră atenţia de la atelierele de cherestea.

- Am uitat, a recunoscut el.

Ştia că Helen pusese deja la cale un plan al ei; bănuise ea, tncă înainte de a-i telefona, că asta avea să fie situaţia.

- Sună-i acum, i-a zis Helen, şi te sun eu când ajung la Î,rădiniţă. Apoi mă duc să iau cheresteaua împreună cu Walt. i plac depozitele de cherestea.

Walt împlinise cinci ani; al doilea fiu al lui Garp mergea la grădiniţă, sau la şcoala pregătitoare – oricum s-ar fi numit instituţia aura ei de iresponsabilitate generală îi dădea lui Garp cele mai tulburătoare coşmaruri.

- Of, bine, a acceptat Garp. Am să încep să sun acum.

Îl îngrijora sosul lui de roşii şi ura să-şi piardă vremea stând la palavre cu Helen când se găsea într-o stare atât de preocupată şi de deprimată.

- Am găsit o slujbă interesantă, i-a spus el, savurându-i tăcerea.

Numai că ea n-a tăcut multă vreme.

- Tu eşti scriitor, dragule, a spus Helen. Tu *ai* o slujbă interesantă.

Uneori Garp intra în panică atunci când Helen părea să nu dorească altceva decât ca el să stea acasă şi „să scrie; doar atât" – pentru că asta făcea ca viaţa ei casnică să fie atât de confortabilă. Dar şi pentru el era confortabilă; era ceea ce-şi închipuia el că-şi dorea.

- Trebuie să amestec ceapa, i-a spus el, vrând să pună punct, apoi a adăugat: Şi mă doare arsura.

- O să încerc să te sun în mijlocul a ceva, a mai zis Helen, tachinându-l cu vioiciune, abia reţinându-şi în vocea ştrengărească acel chicot de femeie fatală; pe Garp îl stârnea şi îl înfuria în acelaşi timp.

A amestecat ceapa, a storcit şase roşii în uleiul încins; apoi a pus piper, cimbru, sare. A telefonat doar la depozitul de cherestea care se afla cel mai aproape de grădiniţa lui Walt; Helen era prea meticuloasă în anumite chestii – compara toate preţurile, la indiferent ce, deşi ăsta era un lucru pe care el îl admira la ea. Lemnul era lemn, şi-a zis Garpi cel mai bun loc de unde putea obţine cheresteaua tăiată la dimensiunile respective era cel care se afla cel mai aproape.

Consilier în probleme matrimoniale! i-a venit încă o dată în gând lui Garp, în timp ce dizolva o lingură de

pastA de roşii într-o cană de apă caldă, pe care apoi a adăugat-o sosului. De ce oare toate slujbele serioase sunt făcute de şnapani? Ce poate fi mai serios decât o consultaţie în probleme matrimoniale? Totuşi, îşi imagina el, un consilier matrimonial era oarecum mai jos pe scara încrederii decât un maseur profesionist. Oare psihiatrii îi tratau pe consilierii matrimoniali cu acelaşi dispreţ pe care-l manifestau mulţi doctori pentru maseuri? Pe nimeni nu desconsidera Garp mai mult ca pe psihiatri – simplificatorii ăia periculoşi, pungaşii ăia care furau complexitatea unei persoane. Pentru Garp, psihiatrii erau extrema abjectă a tuturor celor care nu-şi puteau curăţa propriile lor scârnăvii.Psihiatrul aborda harababura fără să acorde harababurii respectul cuvenit, şi-a spus Garp. Obiectivul psihiatrului era acela de a curăţa capul; după părerea lui Garp, acest lucru se realiza de obicei (atunci când se realiza) prin aruncarea la gunoi a tuturor lucrurilor alandala. Cel mai simplu mod de a face curăţenie, Garp ştia asta. Şmecheria era să te *foloseşti* de harababură – să faci în aşa fel încât lucrurile încurcate să trudească în locul tău. „Unui *scriitor* n vine mai uşor să spună asta", îi zisese Helen. „Artiştii *pot* «folosi» o harababură; cei mai mulţi oameni însă nu pot, şi nici nu vor harababuri. Ştiu că *eu* una nu vreau. Halal psihiatru ai fi! Ce-ai face dacă un nenorocit care n-are ce face cu harababura lui ar veni la tine şi nu şi-ar dori decât să scape de harababura lui? Te pomeneşti că l-ai sfătui să *scrie* despre ea?" Amintindu-şi de această discuţie despre psihiatrie, Garp s-a întunecat la iltip; ştia că simplifica exagerat de mult chestiile care-l înfu- ilitu, dar era convins că psihiatria simplifica exagerat de mult «luolut totul.

Cârid a sunat telefonul, a zis în receptor:

- Depozitul de cherestea de pe Springfield Avenue. E aproape de tine.

- Ştiu unde este, a zis Helen. Doar acolo ai sunat?

- Lemnu-i lemn oriunde. Doi-pe-patru e doi-pe-patru. I)u-te pe Springfield Avenue şi le vei găsi gata pregătite.

- *Ce* slujbă interesantă ai găsit? l-a întrebat Helen; Garp tflia că se gândise la asta tot timpul.

- Consilier matrimonial, i-a spus el; sosul lui de roşii bulbucea – bucătăria era plină de aromele lui pătrunzătoare.

La celălalt capăt al firului, Helen păstra o tăcere respectuoasă. Garp ştia că nu-i va veni să-l întrebe, de data asta, ce calificare gândea el că avea pentru o asemenea slujbă.

- Eşti scriitor, i-a spus ea.

- Excelentă calificare pentru treaba asta. Ani întregi petrecuţi cumpănind la mlaştina relaţiilor umane; ore întregi petrecute încercând să ghicesc ce au oamenii în comun. Eşecul iubirii, a început Garp să înşire, complexitatea compromisului, nevoia de compasiune.

- Atunci *scrie* despre asta, a răspuns Helen: Ce vrei mai mult?

Numai că ea ştia foarte bine ce urma.

- Arta nu ajută pe nimeni, a zis Garp. Oamenii n-o pot folosi în adevăratul sens al cuvântului: n-o pot mânca, nu-i adăposteşte, nu-i îmbracă – iar dacă sunt bolnavi, nu-i face bine.

Asta era teza lui Garp despre inutilitatea fundamentală a artei – Helen ştia prea bine; el respingea ideea că arta avea vreo valoare socială – că ar putea să aibă, că ar trebui să aibă. Cele două lucruri nu trebuiau confundate, gândea el. Arta era una, şi cu totul alta era ajutorul pe care-l dădeau oamenilor. Şi iată-l pe el, neîndemânatic şi într-o privinţă, şi ia alta – fiul mamei lui, la urma urmei. Dar, credincios tezei sale, conii< dera arta şi responsabilitatea socială ca fiind două acte di» tinete. Şi harababurile apăreau când anumiţi idioţi încercau să combine cele două domenii. Toată viaţa lui, Garp se v« simţi iritat de convingerea că literatura era un articol de luxj ar fi dorit să devină un element fundamental – şi totuşi, ura literatura când se dovedea astfel.

- Mă duc să iau cheresteaua aia, a zis Helen.

- Iar dacă particularităţile artei mele nu reprezintă suficientă calificare, a mai spus Garp, sunt şi eu, precum bine ştii, însurat. A tăcut. Am copii. Iar a

tăcut. Am beneficiat de o serie de experienţe matrimoniale – amândoi am beneficiat.

- Springfield Avenue? l-a întrerupt Helen. Vin repede.

- Am experienţă mai mult decât e nevoie pentru slujba asta, a insistat el. Ştiu ce înseamnă să depinzi financiar, am trăit experienţa infidelităţii.

- Bravo ţie.

Helen a închis telefonul.

Dar în gândul lui, Garp a continuat: „Poate că sfaturile matrimoniale reprezintă un domeniu al şarlatanilor chiar şi când sfaturile astea sunt date de o persoană autentică şi calificată". A pus receptorul în furcă. Ştia că-şi putea da anunţul în Paginile Galbene, şi cu succes încă – şi fără să mintă.

FILOSOFIA CĂSĂTORIEI ŞI SFATURI MATRIMONIALE – S.M. GARP autor al volumelor *Tărăgănarea* şi *Încornoratul revine în forţă*

Are vreun rost să adauge că-s romane? Titlurile, şi-a dat Garp seama, sunau ca nişte manuale de sfaturi matrimoniale.

Dar unde şi-ar consulta bieţii pacienţi, acasă sau la un cabinet?

Garp a luat o boabă de piper verde şi a pus-o în mijlocul nchiului de aragaz; a făcut flacăra mare şi piperul a început să Ardă. După ce se va fi înnegrit de tot, Garp îl va lăsa să se ră- i riiscă, apoi îl va coji de toată pieliţa scorojită. înăuntru se va gAii un piper prăjit, foarte dulce, pe care-l va tăia în două şi-l v« pune la marinat în ulei şi oţet, cu puţin măghiran. Asta va (l dresul lui la salată. Dar motivul principal pentru care-i plăcea să facă dresul în acest fel era faptul că piperul prăjit dădea bucătăriei un miros atât de plăcut.

A răsucit piperul cu un cleştişor. După ce s-a înnegrit pe toate feţele, Garp l-a scos cu acelaşi cleştişor şi i-a dat drumul În chiuvetă. Piperul i-a răspuns cu un sfârâit.

- Spune acum tot ce vrei să spui, l-a îndemnat Garp. Nu |i-a mai rămas multă vreme.

Era cu gândurile aiurea. De obicei, îi plăcea să nu se gândească la altceva în timp ce gătea – de fapt, se

forţa să nu se gândească. Dar acum suferea o criză de încredere în privinţa ifaturilor matrimoniale.

- Suferi o criză de încredere în privinţa sfaturilor matrimoniale, i-a spus Helen intrând în bucătărie cu şi mai multă autoritate decât de obicei – cheresteaua proaspăt tăiată i se legăna sub braţ ca două ţevi de mitralieră.

- Tati a ars ceva, a zis Walt.

- Un piper, şi tati a *vrut* să-l ardă, i-a răspuns Garp.

- De câte ori nu poţi să scrii faci câte-o tâmpenie, a continuat Helen. Deşi mărturisesc că asta e o idee mai bună pentru o abatere decât ultima ta abatere.

Garp se aştepta din partea ei să fie pregătită, îl surprindea doar că era *atât* de pregătită. Ultima sa „abatere" de la scrisul său împotmolit, cum se exprimase Helen, fusese o îngrijitoare de copii.

Garp a trecut o lingură de lemn prin sosul de roşii. A tresărit când un dement a luat colţul, pe lângă casa lor, în urlet de schimbător de viteze şi scrâşnet de roţi, care l-au pătruns cu agresivitatea miorlăitului unei pisici lovite. Instinctiv, H uitat după Walt – era chiar acolo, în bucătărie, în siguranţă.

- Unde-i Duncan? a întrebat Helen.

S-a îndreptat spre uşă, dar Garp i s-a pus în drum.

- Duncan s-a dus la Ralph, i-a spus el; nu era îngrijorat, de data *asta*, că maşina aia în viteză însemna că Duncan fu* sese lovit, dar obiceiul lui Garp era acela de a lua urma maşi* nilor care circulau cu viteză. Îi terorizase de-a binelea pe toţi şoferii dezlănţuiţi din cartier. Străzile din jurul casei lui erau împărţite în pătrate, fiecare colţ era marcat de semne de stop; de obicei, dacă mergea pe jos, Garp putea să prindă din urmă o maşină, cu condiţia ca aceasta să oprească la stopuri.

S-a repezit în stradă, luându-se după sunetul maşinii. Uneori, dacă maşina mergea într-adevăr repede, Garp avea nevoie de trei sau patru stopuri ca s-o ajungă. Odată trebuise să alerge cinci străzi şi gâfâia atât de tare când în sfârşit se oprise lângă maşina criminală, încât şoferul fusese convins că se petrecuse o crimă în

apropiere şi Garp ori încerca să o raporteze la poliţie, ori chiar el fusese criminalul.

Majoritatea şoferilor erau impresionaţi de Garp, şi chiar dacă mai târziu îl înjurau, faţă de el erau politicoşi şi-şi cereau scuze, asigurându-l că n-or să mai apese pe accelerator acolo în cartier. Le era limpede că Garp se găsea într-o formă fizică foarte bună. Cei mai mulţi dintre ei erau puşti de liceu, uşor de intimidat – prinşi făcând pe grozavii la volan ca să se dea mari faţă de iubitele lor, sau lăsând mici urme de cauciucuri încinse în faţa caselor iubitelor. Garp nu era chiar atât de naiv încât să-şi închipuie că le schimba comportamentul: tot ce spera să reuşească era să-i facă să se dea mari în altă parte.

Criminalul de acum se dovedea a fi o femeie (Garp i-a văzut cerceii sclipind şi brăţările de pe braţ, în timp ce alerga în urma ei ca să o prindă). Tocmai se pregătea să plece de la un •mp, când Garp a lovit cu lingura de lemn în geamul din dreptul ei, speriind-o. Lingura, de pe care picura suc de roşii, itrAta la prima vedere ca şi când ar fi fost cufundată în sânge.

Garp a aşteptat-o să coboare geamul şi era pe punctul de «-fi formula observaţiile introductive („îmi pare rău că v-am «periat, dar voiam să vă rog să-mi faceţi o favoare personală...”), când şi-a dat seama că femeia era mama lui Ralph – vestita doamnă Ralph. Duncan şi Ralph nu se găseau cu ea; rra singură şi era limpede ca bună ziua că plânsese.

- Da, ce-i? a-ntrebat ea.

Garp n-ar fi putut spune dacă ea îl recunoscuse sau nu ca llind tatăl lui Duncan.

- îmi pare rău că v-am speriat, a început Garp. S-a oprit. I le altceva îi mai putea spune?

Cu faţa mânjită de rimelul scurs, abia scăpată dintr-un «candal cu fostul soţ sau vreun iubit, biata femeie părea să şuiere de apropierea vârstei mijlocii ca de o gripă; trupul ei tirăta boţit de amărăciune, ochii roşii şi pierduţi.

- îmi pare rău, a murmurat Garp; îi părea rău pentru în- ircaga ei viaţă. Cum să-i poată spune că singurul lucru pe i-are-l dorea de la ea era să conducă mai încet?

- Ce-i? l-a întrebat ea încă o dată.
- Sunt tatăl lui Duncan.
- *Ştiu* că eşti. Eu simt mama lui Ralph.
- Ştiu. I-a zâmbit.
- Tatăl lui Duncan o întâlneşte pe mama lui Ralph, a «pus ea caustică. Apoi a izbucnit în plâns. Capul i s-a repezit înainte, lovindu-se cu faţa de claxon. S-a îndreptat imediat de spate şi pe neaşteptate l-a lovit pe Garp peste mâna care ***e** sprijinea de geamul coborât; degetele lui Garp s-au desfă- rut şi au scăpat lingura cu coadă lungă în poala ei. Amândoi N-au holbat la ea; sosul de roşii lăsase o pată pe rochia ei bej crâmpoţită.
- Probabil că-ţi închipui că-s o mamă denaturată, a spui doamna Ralph.

Garp, mereu obsedat de siguranţa traficului, şi-a întins mâna peste genunchii ei şi a închis motorul. S-a hotărât sl lase lingura în poala ei. Era blestemul lui Garp să nu fie în stare să-şi ascundă sentimentele faţă de oameni, nici chiar faţă de străini; dacă avea gânduri dispreţuitoare faţă de tine, cum-necum îţi *dădeai seama*.

- Habar n-am ce fel de mamă eşti, i-a spus el. Cred că Ralph e un puşti de treabă.
- Poate să fie o javră autentică.
- Ai prefera ca Duncan să nu stea la voi în noaptea asta? a întrebat Garp – *spera* Garp. îi făcea impresia că ea nu ştia că Duncan îşi *petrecea* noaptea cu Ralph. Ea s-a uitat la lingura din poala ei. E suc de roşii, a zis Garp. Spre surprinderea lui, ea a ridicat lingura şi a lins-o.
- Eşti bucătar? l-a întrebat.
- Da, îmi place să gătesc.
- E foarte bun, i-a spus doamna Ralph, dându-i lingura înapoi. Pe unul ca tine ar fi trebuit să pun mâna – un puţoiaş vânos căruia îi place să gătească.

Garp a numărat în gând până la cinci; apoi a spus:

- Mi-ar plăcea să vin să-i iau pe băieţi. Ar putea să-şi petreacă noaptea la noi, dacă vrei să fii singură.
- Singură! a strigat ea. *De obicei* sunt singură. îmi *place* să-i am pe băieţi la mine. Şi *lor* le place. Ştii de ce? l-a întrebat doamna Ralph privindu-l cu răutate.

-De ce?

- Le place să se uite cum fac baie. E o crăpătură în uşă. Nu-i drăguţ că lui Ralph îi place să-şi arate mama bătrână prietenilor lui?
-Bada.
- Nu eşti de acord, nu-i aşa, domnule Garp? l-a întrebat Nu eşti deloc de acord cu mine.
- îmi pare rău că eşti atât de nefericită, a spus Garp.
Pe locul de lângă ea, în maşina în care domnea dezordinea, se găsea o ediţie broşată din *Soţul etern* al lui Dostoievski; lîarp şi-a amintit că doamna Ralph mergea la şcoală.
- în ce-ţi dai diploma? a întrebat-o prosteşte. Şi-a amintit l A ea era genul studentului etern; problema ei era o lucrare de diplomă care nu va fi scrisă niciodată.
Doamna Ralph a clătinat din cap.
- Tu nu-ţi pătezi conştiinţa, nu-i aşa? l-a întrebat pe Garp. De când eşti însurat?
- De aproape unsprezece ani.
Doamna Ralph l-a privit cu un aer mai mult sau mai puţin indiferent; ea fusese căsătorită timp de doisprezece ani.
- Puştiul tău e în siguranţă cu mine, i-a spus, ca şi când brusc începea să fie iritată de Garp şi ca şi când i-ar fi citit gândurile cu o perfectă acurateţe. Nu te teme, sunt suficient de inofensivă – când e vorba de copii, a găsit ea cu cale să adauge. Şi nu fumez în pat.
- Sunt sigur că băieţilor le prinde bine să te vadă făcând baie, i-a zis Garp, apoi s-a simţit ruşinat că a spus-o, deşi era unul dintre puţinele lucruri pe care i le spusese cu sinceritate.
- Nu ştiu, a făcut ea. Bărbatului meu nu prea i-a prins bine, deşi *el* m-a privit ani în şir.
Şi-a ridicat privirile spre Garp, pe care-l durea gura din pricina zâmbetelor silite. Hai, mângâie-o pe obraz sau bate-o peste mână, şi-a zis el în gând; măcar *zi* ceva. Dar Garp era stângaci cu amabilităţile şi nu flirta.
- Mă rog, bărbaţii sunt ciudaţi, a bâiguit el. Garp, consultantul matrimonial, cel plin de sfaturi. Nu cred că sunt mulţi care să ştie ce vor.
Doamna Ralph a izbucnit într-un râs amar.

- Bărbatul meu a găsit o *pizdulică* de nouăşpe ani. Se pare că o vrea pe *ea*.

- îmi pare rău, a spus Garp.

Consultantul matrimonial este omul cu îmi-pare-rău, ca un doctor cu ghinion – ăla care are norocul să diagnosticheze toate cazurile terminale.

- Eşti scriitor, i-a zis doamna Ralph pe un ton acuzatori i-a fluturat pe sub nas exemplarul din *Soţul etern*. Despre asta ce crezi?

- E o poveste minunată, a zis Garp.

Din fericire, de cartea asta îşi amintea – priceput complicată, plină de contradicţii perverse şi umane.

- Cred că-i o poveste *bolnavă*, şi-a dat cu părerea doamna Ralph. Aş pofti să ştiu ce-are Dostoievski ăsta atât de special.

- Păi, personajele sale sunt extrem de complexe, psihologic şi emoţional; iar situaţiile sunt atât de ambigue.

- Femeile lui sunt mai prejos chiar decât obiectele, a spui doamna Ralph, n-au nici măcar *formă*. Sunt doar idei despre care vorbesc şi cu care se joacă bărbaţii.

A aruncat cartea pe geam afară, spre Garp; cartea l-a lovit în piept şi a căzut pe stradă, la curbă. Ea şi-a încleştat pumnii în poală, uitându-se fix la pata din poala ei, care-i marca furca picioarelor cu un ochi-de-pisică din suc de roşii.

- Măiculiţă, în ce hal sunt, a spus ea fără să-şi ia ochii de la pată.

- îmi pare rău, a repetat Garp. S-ar putea să păteze.

- Totul păteză! a izbucnit doamna Ralph. I-a scăpat un hohot atât de isteric, încât Garp s-a speriat. Cum el n-a spus nimic, ea a continuat: Pun pariu că te gândeşti că tot ce-mi trebuie e o *cordeală* bună.

Ca să fim cinstiţi, Garp rareori gândea aşa ceva despre oameni, dar acum că i-a spus-o doamna Ralph, *într-adevăr* s-a
gîndit că, în cazul *ei*, s-ar putea să se aplice această soluţie foarte simplă.

- Şi pun pariu că te gândeşti că am să te las pe *tine* să mi-o tragi, a continuat ea, holbându-se la el. Garp, de fapt, *chiar* asta gândea.
- Nu, nu cred, a răspuns el.
- Ba da, crezi că mi-ar plăcea, a insistat doamna Ralph. Garp şi-a lăsat capul în piept.
-Nu.
- Ei bine, în cazul *tău,* a zis ea, s-ar *putea* să-mi placă. El s-a uitat la ea, iar ea i-a rânjit diabolic.
- S-ar putea să-ţi mai taie din fumuri, a adăugat ea.
- Nu mă cunoşti suficient de bine ca să-mi vorbeşti astfel, i-a atras Garp luare-aminte.
- Ştiu că eşti *înfumurat,* te crezi atât de superior. Adevărat, Garp ştia asta; *era* superior. Acum îşi dădea seama că ar fi făcut o figură jalnică în postura de consultant matrimonial.
- Te rog să conduci cu grijă, a spus el şi s-a îndepărtat de maşină. Dacă pot să te ajut cu ceva, te rog să-mi dai un telefon.
- De exemplu, dacă am nevoie de un *amant* bun? l-a întrebat insolentă doamna Ralph.
- Nu, nu pentru asta.
- De ce m-ai oprit?
- Pentru că am considerat că aveai viteză prea mare.
- Cred că eşti o băşină înfumurată.
- Cred că eşti o putoare iresponsabilă.

Auzindu-l, ea a scos un ţipăt de parcă ar fi înjunghiat-o.

Ascultă, îmi pare rău, a spus el (din nou), dar vin să-l iau pe Duncan acasă

- .Nu, *te rog.* Pot să am grijă de el, chiar *vreau* să am grijă de el. N-o să păţească nimic – o să am grijă de el ca şi când ar fi al meu! Chestia asta nu-l prea consola pe Garp. Nu sunt chiar *atât* de putoare – cu *puştii,* a adăugat ea, reuşind să schiţeze un zâmbet alarmant de atrăgător.
- îmi pare rău, a zis Garp – litania lui.

- Şi mie, a zis doamna Ralph.
Ca şi când chestiunea fusese clarificată, ea a pornit maşina, a trecut de stop şi de intersecţie fără să se uite la dreapta şi la stânga. S-a îndepărtat – încet, dar mai mult sau mai puţin prin mijlocul drumului –, iar Garp şi-a fluturat lingura de lemn în urma ei.

Apoi a cules de pe jos *Soţul etern* şi s-a dus acasă

.Câinele de pe alee, copilul din cer

- Trebuie să-l scoatem pe Duncan din casa nebunei ăleia, i-a spus Garp lui Helen.
- Bun, atunci fă-o, a zis Helen. Tu eşti ăla care-şi face griji.
- Ar fi trebuit s-o vezi cum conducea.
- Mă rog, a făcut Helen, să sperăm că Duncan n-o să meargă pe bicicletă când conduce ea.
- S-ar putea sări scoată pe băieţi la o pizza. Sunt sigur că nu ştie să gătească.
Helen se uita la *Soţul etern*.
- Ciudată carte de făcut cadou de o femeie soţului unei alte femei.
- Nu mi-a făcut-o cadou, Helen. A *aruncat-o* în mine.
- Minunată poveste.
- Ea a spus că e o poveste *bolnavă*, a zis Garp disperat. Zicea că-i nedreaptă cu femeile.
Helen a făcut o faţă mirată.
- Nici nu cred că-i vorba de aşa ceva.
- Bineînţeles că nu! a urlat Garp. Femeia asta e o idioată! Mamei i-ar plăcea de ea.
- Ah, biata Jenny, ă căinat-o Helen. Nu te lua iar de ea.
- Termină-ţi macaroanele, Walt, a spus Garp.
- Muia, a zis Walt.
- Frumos vorbeşti, l-a lăudat Garp. Walt, eu *n-am* muie.
- Ba ai, l-a contrazis Walt.
- Nu ştie ce-nseamnă, l-a apărat Helen. Nici eu nu-s prea sigură ce-nseamnă.
- Are cinci ani, a zis Garp. Nu-i frumos să spui aşa ceva oamenilor, i-a zis Garp lui Walt.

- A auzit-o de la Duncan, sunt sigură.

- Bun, şi Duncan aude de la Ralph, a zis Garp, care fără îndoială c-o aude de la împuţita aia de maică-sa!

- Fii atent cum vorbeşti, l-a apostrofat Helen. La fel de bine se poate ca Walt să fi luat „muia" de la tine.

Nu, imposibil de la mine, a decretat Garp. Nici *eu* ***nu*** *sunt* sigur ce-nseamnă. Nu folosesc niciodată cuvântul ăsta.

- Foloseşti altele destul, nu s-a lăsat Helen.

- Walt, mănâncă-ţi macaroanele, s-a oţărât Garp.

- Calmează-te, i-a spus Helen.

Garp s-a uitat chiorâş la macaroanele neterminate ale lui Walt, ca şi când ar fi fost o insultă personală.

- De ce-mi fac eu griji? a ridicat el din umeri. Copilul nu mănâncă şi basta.

Şi-au isprăvit masa în tăcere. Helen ştia că Garp se gândea la o poveste pe care să i-o spună lui Walt după cină. Ştia cl Garp făcea asta ca să se liniştească ori de câte ori era îngrijo* rat din pricina copiilor săi – ca şi când actul de a născoci o poveste bună pentru

copii era o cale de a-i feri pe copii de primejdii pentru tot restul vieţii

.Cu copiii Garp era generos din instinct, credincios ca un animal, cel mai afectuos tată posibil; îi înţelegea pe Duncan şi pe Walt profund şi pe fiecare cu personalitatea sa. Totuşi, şi de asta Helen era sigură, nu-şi dădea seama că neliniştea lui în privinţa lor îi făcea pe copii să fie neliniştiţi – încordaţi, chiar imaturi. Pe de o parte, îi trata ca pe nişte adulţi, iar pe de alta era atât de protector în privinţa lor, încât nu le îngă- iluia să crească mari. Nu accepta că Duncan împlinise zece «ni, că Walt avea cinci; uneori, copiii păreau fixaţi în mintea lui la vârsta de trei ani.

Helen asculta povestea pe care o născocise Garp pentru Walt, cu acelaşi interes şi aceeaşi îngrijorare ca de obicei. Ca multe dintre poveştile pe care Garp le spunea copiilor, şi «ceasta începea ca o poveste pentru copii şi sfârşea ca o poveste pe care Garp părea să o fi născocit pentru Garp. Ai crede că copiilor unui scriitor li se citesc mai multe poveşti ilecât altor copii, dar Garp prefera ca ai lui să asculte doar poveştile *lui*.

- Era odată un câine, a început Garp.
- Ce fel de câine? a vrut Walt să ştie.
- Un lup mare.
- Ce nume avea?
- N-avea nume. Trăia într-un oraş în Germania, după război.
- Care război?
- Al Doilea Război Mondial.
- Ah, da.
- Câinele fusese în război. Fusese câine de pază, prin urmare era foarte fioros şi foarte isteţ.
- Foarte *rău*.
- Nu, nu era rău şi nu era simpatic, sau uneori era şi una, şi alta. Era ceea ce-l dresase stăpânul său să fie, pentru că era dresat să facă tot ceea ce-i spunea stăpânul său să facă.

- De unde ştia cine-i era stăpânul?

- Nu ştiu, a dat Garp din umeri. După război a avut alt stăpân. Acest stăpân era proprietarul unei cafenele în oraş; acolo puteai să bei ceai, şi cafea, şi tot felul de băuturi, şi să citeşti ziarele. În timpul nopţii, stăpânul lăsa o lumină aprinsă în cafenea, astfel că puteai privi pe fereastră înăuntru şi să vezi toate mesele şterse, cu scaunele puse pe ele cu picioarele în sus. Podeaua era măturată, iar câinele cel mare umbla în sus şi-n jos, dintr-o parte într-alta a cafenelei, în fiecarr noapte. Era ca un leu în cuşca lui de la grădina zoologicA, n-avea linişte nici o clipă. Uneori oamenii îl vedeau acolo înăuntru şi băteau în geam ca să-i atragă atenţia. Câinele sc uita doar la ei – nu lătra, nici măcar nu mârâia. Se oprea din măsurat încăperea şi se uita ţintă, până când respectivul sau respectivii plecau. Ţi se părea că dacă stăteai prea mult, câinele ar putea sări prin geam la tine. Dar el nu făcea asta; nu făcea niciodată nimic, de fapt, pentru că nimeni nu pătrundea noaptea în cafenea. Era destul doar să ţină câinele acoloi câinele nu trebuia *să facă* nimic.

- Câinele *arăta* ca un câine foarte rău.

- Bun, ai priceput, a zis Garp. Fiecare noapte era la fel pentru câinele ăla, iar ziua era legat pe o alee lângă cafenea. Era legat de un lanţ lung, prins de osia din faţă a unui camion de armată vechi, ce fusese dat cu spatele pe alee şi lăsat acolo – pentru totdeauna. Camionul ăsta nu avea roţi.

Şi tu ştii ce sunt ăia butuci. Ei bine, camionul era pus pe butuci, ca nu cumva să se mişte nici de-un deget pe osiile sale. Era doar atâta loc cât să se poată câinele strecura sub camion şi să se ferească acolo de ploaie şi de soare. Lanţul era doar atât de lung cât să-i îngăduie să se ducă până la capătul aleii şi să se uite la oamenii care treceau pe trotuar şi la maşinile de pe stradă. Dacă veneai pe trotuar, puteai uneori vedea botul câinelui ieşindu-se de pe alee; numai până acolo ajungea lanţul, nici un deget mai încolo.

Puteai să întinzi mâna la el, iar el te adulmeca, dar nu-i plăcea să fie atins şi nu ţi-o lingea niciodată, aşa cum fac unii câini. Dacă încercai să-l mângâi pe cap, îşi lăsa capul în jos şi se retrăgea pe alee. Felul în care se uita la

tine te făcea să te gândeşti că nu era o idee bună să-l urmezi pe alee sau să te străduieşti foarte mult să-l mângâi.

- Te muşca.

- Mă rog, nu puteai fi sigur niciodată, sau eu cel puţin »•am auzit s-o fi făcut.

- Ai fost acolo?

- Da, a răspuns Garp; ştia că povestitorul era întotdeauna „acolo".

- Walt! a strigat Helen; pe Garp îl irita faptul că ea trăgea cu urechea la poveştile pe care le spunea copiilor. Asta este ceea ce se numeşte „viaţă de câine", a mai strigat Helen.

Dar nici Walt, nici Garp n-au apreciat pozitiv întreruperea ei.

- Spune mai departe povestea, i-a cerut Walt lui Garp. Ce s-a întâmplat cu câinele?

Responsabilităţile se prefigurau ameninţătoare pentru Garp, de fiecare dată. Ce instinct e ăsta în oameni care-i face mereu să se aştepte să se *întâmple* ceva? Dacă începi o poveste despre o persoană sau un câine, ceva trebuie să li se întâmple.

- Mai departe! a strigat Walt nerăbdător.

Prins de arta sa, Garp uita adeseori de public.

A povestit mai departe:

- Dacă erau prea mulţi oameni care-şi întindeau mâna la câine să le-o adulmece, câinele se retrăgea pe alee şi se strecura sub camion. Adeseori puteai vedea nasul negru ieşind de sub camion. Câinele era ori sub camion, ori la capătul dinspre trotuar al aleii; niciodată nu se oprea undeva la mijloc. Îşi avea tabieturile sale şi nimic nu i le putea tulbura.

- Nimic? a întrebat Walt dezamăgit – sau îngrijorat că n-avea să se întâmple nimic.

- Mă rog, *aproape* nimic, a recunoscut Garp, şi Walt s-a înviorat. *Ceva* îl deranja; un singur lucru. Doar lucrul ăsta putea să-l înfurie pe câine. Singurul lucru care-l poate face pe-un câine să latre. Îl înnebunea, pur şi simplu.

Ah, bineînţeles, o *pisică!* a strigat Walt

- .Un motan *îngrozitor,* a spus Garp şi vocea lui a făcut-o pe Helen să se oprească din recitirea *Soţului eternşi* să-şi ţină respiraţia. Săracul Walt, şi-a spus ea în gând.

- De ce era motanul ăla îngrozitor? a întrebat Walt.

- Pentru că-l sâcâia pe câine, a răspuns Garp.

Helen a răsuflat uşurată auzind că numai ăsta era, cel puţin până acum, motivul pentru care motanul ăla era atât de „îngrozitor".

- Nu-i frumos să sâcâi pe cineva, a spus Walt vorbind din propria-i experienţă; Walt era victima lui Duncan în ceea ce privea sâcâitul.

Duncan ar trebui să audă povestea asta, şi-a spus Helen. O lecţie despre sâcâială nu-şi avea rostul când era vorba de Walt.

- Sâcâitul e *îngrozitor,* a continuat Garp. Dar motanul ăsta *era* îngrozitor. Bătrân, vagabond, murdar şi ticălos.

- Cum se numea?

- N-avea nume. Era al nimănui; flămând tot timpul, din care pricină fura mâncare. Nimeni nu-l putea condamna pentru asta. Şi tot timpul se încăiera cu alte pisici, şi presupun că nici pentru asta nu-l putea condamna careva. Avea un singur ochi; pe celălalt îl pierduse de atâta vreme, încât găvanul se închisese şi blana crescuse deasupra, acoperindu-l cu totul. Nici urechi n-avea. Trebuie că nu făcea altceva decât să se bată tot timpul.

- Bietul de el! a exclamat Helen.

- Nimeni nu-l putea condamna pe motanul ăla pentru felul în care era, a continuat Garp, doar că-l sâcâia pe câine. Asta nu era bine; nu trebuia să facă asta. Era flămând, deci trebuia să fie hoţ, şi nimeni n-avea grijă de el, deci trebuia să se bată. Dar nu *trebuia* să-l sâcâie pe câine.

- Nu-i frumos să sâcâi, a repetat Walt.

Clar, şi-a spus Helen, categoric povestea lui Duncan.

- în fiecare zi, a povestit Garp mai departe, motanul venea pe trotuar şi se oprea să se lingă la capătul aleii. Câinele ieşea glonţ de sub camion şi alerga atât de nebuneşte, încât lanţul se zbătea în urma lui ca un şarpe care tocmai a fost călcat de-o maşină pe drum. Ai văzut aşa ceva vreodată?

- Cum să nu, a răspuns Walt.

- Şi când câinele ajungea la capătul lanţului, lanţul îi smucea gâtul înapoi, încât câinele se pomenea smuls prin aer şi ateriza pe asfaltul aleii, de i se tăia răsuflarea sau se izbea cu capul de asfalt. Motanul nici nu se clintea. Motanul *ştia* cât de lung era lanţul, astfel că stătea acolo şi se lingea, cu singurul lui ochi pironit pe câine. Câinele turba de furie. Lătra, clănţănea din fălci, se zbătea în lanţ, până când proprietarul cafenelei, stăpânul lui, se vedea nevoit să iasă şi să gonească motanul. Abia atunci se târa câinele înapoi sub camion.

Uneori motanul se reîntorcea aproape imediat; câinele rămânea sub camion atât cât putea el să îndure, ceea ce nu era prea mult. Stătea acolo în timp ce motanul se lingea tacticos peste tot, proţăpit pe trotuar, dar curând auzeai cum câinele începe să scheaune şi să scâncească, dar motanul nu făcea altceva decât să-l privească fix cu singurul lui ochi şi să-i dea înainte cu linsul. Bineînţeles că nu trecea mult şi câinele se apuca să urle sub camion şi să se agite încolo şi-ncoace, parcă-l apucase strechea, dar motanul se lingea, şi se tot lingea, şi cu asta basta. Ei, în cele din urmă câinele se avânta de sub camion şi ţâşnea pe alee, zvârcnindu-şi lanţul în urmă – deşi ştia ce avea să se întâmple. Ştia că lanţul o să-l smulgă de pe picioare şi-o să-l sugrume şi o să-l azvârle de asfalt, şi când se va ridica, motanul tot acolo va fi, la câteva degete de el, lingându-se. Iar câinele lătra până răguşea şi până când stăpânul lui, sau altcineva, alunga motanul.

Câinele ăla *ura* motanul, a mai spus Garp.

- Şi *eu*, a zis Walt.

- Şi eu, a zis Garp.

Helen simţea cum începea să urască povestea – avea un sfârşit atât de evident. Dar a rămas tăcută.

- Zi mai departe, a cerut Walt.

Garp ştia că, atunci când spui o poveste unui copil, un aspect este şi acela de a spune (sau de a pretinde că spui) o poveste cu o concluzie evidentă.

- Într-o zi, a continuat Garp, toată lumea a crezut că, gata, câinele a-nnebunit de tot. Căci toată ziua aceea n-a făcut altceva decât să ţâşnească de sub camion şi să alerge până la capătul aleii, unde lanţul îl smulgea de pe picioare; şi iar o lua de la capăt. Chiar şi când motanul nu era acolo, câinele năvălea pe alee, se arunca cu toată greutatea trupului împotriva lanţului şi cădea ca un bolovan pe alee. Câţiva dintre cei care mergeau pe trotuar chiar se speriau când vedeau un câine repezindu-se spre ei, fără să ştie că acolo *exista* un lanţ.

în acea noapte, câinele a fost atât de obosit, încât n-a mai patrulat prin cafenea; a dormit pe podea de ziceai că-i bolnav. Oricine ar fi putut să spargă cafeneaua în acea noapte; nu-l văd pe câine să se fi clintit nici măcar cu un deget. În zilele următoare a făcut exact acelaşi lucra, deşi era limpede că îl durea gâtul, căci scheuna şi chelălăia de câte ori îl smucea lanţul. Şi într-o noapte a adormit de-ai fi zis că-i mort, un câine mort, omorât acolo pe podea.

- Stăpânul a chemat un doctor veterinar, a continuat Garp, şi veterinarul i-a făcut câteva injecţii câinelui – ca să-l calmeze, aşa cred. Timp de două nopţi câinele a rămas întins pe podea în timpul nopţii, şi sub camion în timpul zilei, şi chiar şi când apărea motanul pe trotuar, sau se punea jos şi începea să se lingă la capătul aleii, câinele nu se mişca de la locul lui. Bietul câine, a adăugat Garp.
- Era trist, a spus Walt.
- Dar crezi că era *deştept** a întrebat Garp.

Walt l-a privit contrariat, dar a răspuns:

- Cred că da.
- Era, a confirmat Garp, pentru că de câte ori fugea împotriva lanţului, mişca şi camionul de care era legat – câte puţin. Deşi camionul zăcea acolo de ani de zile şi ruginise şi se lipise de butucii ăia şi toate casele se puteau nărui în jur până când *s-ar* fi clintit el de pe butucii lui – *chiar şi aşa,* a spus Garp, câinele făcea camionul ăla să se *mişte*. Puţin câte puţin.

Şi, ce crezi tu, câinele a mişcat camionul ăla *destul?* l-a întrebat pe Walt.

- Aşa cred, a spus Walt.

Şi Helen credea la fel.

- N-avea nevoie decât de câteva degete ca să ajungă la motan, a spus Garp.

Walt a dat din cap. Helen, convingându-se de finalul sângeros al poveştii, s-a cufundat din nou în *Soţul etern*.

- într-o zi, a spus Garp încet, motanul a venit şi s-a aşezat pe trotuar, la capătul aleii, şi a început să-şi lingă labele. Şi-a vâr rât labele umezite în găurile urechilor, acolo unde îi fuseseră odată urechile, şi-a frecat labele de gaura ochiului, acolo unde îi fusese odată ochiul, acum acoperită, şi s-a uitat îndelung pe alee la vale, la câinele de sub camion. Motanul se plictisea acum, căci câinele nu mai ieşea. Şi, dintr-odată, câinele a ieşit.

- Cred că maşina aia s-a clintit de-ajuns, a zis Walt.

- Câinele a fugit pe alee mai iute ca oricând, încât în urma lui lanţul dansa prin aer, iar motanul nu s-a clintit, deşi de data *asta* câinele putea ajunge la el. Doar că, a zis Garp, lanţul nu ajungea *chiar* destul.

Helen a gemut.

- Câinele a cuprins în bot capul motanului, dar lanţul l-a sugrumat atât de tare, încât nu şi-a mai putut strânge fălcile: câinele s-a înecat, a fost tras îndărăt – la fel ca înainte –, iar motanul, dându-şi seama că situaţia se schimbase, a sărit cât colo.

- Dumnezeule! a strigat Helen.

- Vai, nu, a scâncit Walt.

- Bineînţeles că nu poţi prosti un motan ca ăsta de două ori, a zis Garp. Câinele a avut o singură şansă, şi a ratat-o. Motanul n-o să-l mai lase niciodată să se apropie la fel de mult.

- Ce poveste îngrozitoare! a ţipat Helen.

Tăcut, Walt avea aerul că aşa gândea şi el.

- Dar s-a întâmplat *altceva*, a zis Garp.

Walt a ridicat privirile atent. Exasperată, Helen şi-a ţinut din nou respiraţia.

- Motanul s-a speriat atât de tare, încât a fugit în stradă – fără să se uite. Indiferent de ce se întâmplă, a zis Garp apăsând pe fiecare cuvânt, nu alergi în stradă fără să te uiţi, nu-i aşa, Walt?
- Aşa-i, a răspuns Walt.
- Nici măcar când dă un câine să te muşte, a zis Garp. M- *ciodată. Niciodată* nu alergi în stradă fără să te uiţi.
- Ah, bineînţeles, ştiu. Ce-a păţit motanul?
Garp şi-a plesnit palmele una de alta cu atâta forţă, încât băiatul a tresărit.
- A fost omorât uite-aşa! a strigat Garp. Pacc! Mort pe loc. Nimeni n-a mai putut să-i facă ceva. Ar fi avut o soartă mai bună dacă l-ar fi prins câinele.
- L-a lovit o maşină? a întrebat Walt.
- Un camion, a zis Garp. I-a trecut drept peste cap. Creierii i-au ţâşnit prin găurile unde-i fuseseră urechile.
- L-a strivit?
- Piftie, a spus Garp şi şi-a ridicat mâna, cu palma întinsă, în dreptul feţişoarei grave a lui Walt.
Isuse, şi-a zis Helen, până la urmă tot povestea lui Walt a fost. *Nu fugi pe stradăfără să te uiţi!*
- Sfârşitul, a anunţat Garp.
- Noapte bună, a zis Walt.
- Noapte bună, i-a urat Garp. Helen i-a auzit sărutându-se.
-De ce n-avea câinele nume? a întrebat Walt.
- Nu ştiu, a zis Garp. Nu alerga pe stradă fără să te uiţi.
După ce Walt a adormit, Helen şi Garp au făcut dragoste. Deodată, Helen a avut o revelaţie în legătură cu povestea lui Garp.
- Câinele ăla n-ar fi putut clinti camionul, a zis ea. Nici măcar cu un deget.
- Corect, a spus Garp.
Helen era sigură că Garp fusese de fapt acolo, de faţă.
- Deci cum l-ai clintit? l-a întrebat ea.
- Nici eu nu l-am putut clinti, i-a răspuns el. Nu se urnea cu nici un chip. Aşa că am tăiat o verigă din lanţul câinelui, noaptea, când patrula prin cafenea, şi m-am dus la un magazin de feronerie unde am găsit nişte inele

asemănătoare. Noaptea următoare am *adăugat* câteva inele – cam de cincisprezece centimetri.

- Şi motanul n-a fugit în stradă? l-a întrebat Helen.
- Nu, asta am spus-o pentru Walt, a recunoscut Garp.
- Bineînţeles, a zis Helen.
- Lanţul era îndeajuns de lung. Motanul n-a reuşit să scape.
- Adică l-a omorât câinele?
- L-a sfâşiat în două.
- într-un oraş în Germania?
- Nu, în Austria. În Viena. N-am trăit niciodată în Germania.
- Dar cum de-a fost câinele în războiî? a întrebat Helen. Ar fi avut douăzeci de ani când ai ajuns tu acolo.
- N-a fost în război. Era doar un câine, şi-atât. *Stăpânul* lui a fost în război – ăla care era proprietarul cafenelei. De-asta ştia cum să-l dreseze pe câine. Îl dresase să omoare pe oricine intra în cafenea după ce se întuneca afară. Când era lumină, oricine putea să intre; când era întuneric, nici mflcai stăpânul nu putea intra.
- Drăguţ! Şi dacă izbucnea un incendiu? Mi se pare i » metoda asta are câteva dezavantaje.
- Se pare că era o metodă folosită în război.
- Oricum, e o poveste mai bună decât varianta cu câinele care-a fost în război.
- Chiar aşa crezi? a întrebat-o Garp.

Ei i s-a părut că el devenise atent pentru prima oară de când vorbeau.

- Interesant, a zis el, pentru că n-am născocit-o decât acum.
- Chestia cu proprietarul care a făcut războiul?
- Mă rog, mai mult, a recunoscut Garp.
- Ce-ai inventat din ea?
- Totul, a recunoscut el.

Erau în pat amândoi şi Helen a rămas nemişcată, ştiind că ăsta era unul dintre cele mai delicate momente ale sale.

- Adică, *aproape* tot, a adăugat el.

Garp nu se sătura niciodată să joace acest joc, deşi Helen era sătulă. El o va aştepta să-l întrebe: *Ce* anume? Ce e

adevărat, ce e inventat? Atunci el îi va spune că nu contează; să-i spună ea ce anume nu *crede*. Atunci el va schimba partea aceea. Toate părţile în care credea ea erau adevărate; tot ce nu credea trebuia prelucrat. În cazul în care credea tot, atunci totul era adevărat. Era nemilos ca povestitor, Helen ştia asta. Dacă adevărul se potrivea cu povestea, îl dezvăluia fără jenă; dar dacă adevărul n-avea succes în poveste, nu se dădea înapoi să-l schimbe.

- Când ai isprăvit cu jocul, i-a spus ea, aş fi curioasă să ştiu ce s-a întâmplat *cu adevărat*.
- Acum, *cu adevărat* câinele era un copoi.
- Un copoi!

- Mă rog, de fapt un schnauzer. *Era* legat pe alee toată xiua, dar nu de un camion de armată.

- De un Volkswagen? a încercat Helen să ghicească.

- De o sanie pentru gunoi. Sania era folosită ca să fie trase tomberoanele cu gunoi iarna pe alee, dar schnauzerul, bineînţeles, era prea mic şi slab ca să o poată trage – oricând, nu numai iarna.

- Iar proprietarul cafenelei? *Nu* a făcut războiul?

- Proprietara. Era o văduvă.

- Soţul ei a fost omorât în război? a făcut Helen încă o tentativă.

- Era o văduvă *tânără*. Soţul ei a fost omorât pe când traversa strada. Ea era foarte ataşată de câine, pe care i-l dăruise soţul ei la un an de la căsătorie. Dar proprietara casei în care locuia nu admitea câini în locuinţă, aşa că văduva îl lăsa pe câine în cafenea în timpul nopţii.

Cafeneaua era un spaţiu pustiu, ai fi zis că era bântuit de fantome, iar câinele era foarte neliniştit acolo; de fapt, cât era noaptea de lungă nu făcea altceva decât să se cace. Oamenii se opreau şi se uitau pe fereastră şi râdeau văzând mizeria pe care o făcea câinele. Râsul ăsta îl enerva şi mai tare pe câine, şi iar începea să se cace. Dimineaţa, văduva venea devreme – ca să aerisească totul şi să cureţe murdăria, şi-l cârpea pe câine cu un ziar

şi-l târa, chircit de frică, până afară pe alee, unde îl lega toată ziua de sania pentru gunoi.

- Şi nu era nici o pisică?

- Ooo, o mulţime. Veneau pe alee din pricina tomberoa- nelor cafenelei. Câinele nu se atingea de gunoi, pentru că se temea de văduvă, plus că era *îngrozit* de pisici; de câte ori vedea o pisică pe alee dând iama prin gunoaie, câinele se târa sub sanie şi rămânea ascuns acolo până pleca pisica.

- Dumnezeule! Deci nici vorbă de sâcâială?

- Sâcâit era, tot timpul, a spus Garp solemn. Era o fetiţă care venea la capătul aleii şi-l chema pe câine să vină până în stradă, doar că lanţul câinelui era prea scurt, astfel că el nu ajungea la fetiţă, şi atunci hămăia! Şi iar hămăia! Şi hămăia la fetiţa care stătea pe trotuar şi îl chema: „Haide cuţu, cuţu", până se găsea careva care să deschidă o fereastră şi să urle la ea să lase biata potaie în pace.

- Ai fost acolo?

- *Amândoi* am fost acolo. Mama scria în fiecare zi într-o cameră a cărei singură fereastră dădea în alee. Hămăiturile câinelui o înnebuneau.

- Prin urmare, *Jenny* a mutat sania şi câinele a *mâncat-o* pe fetiţă, ai cărei părinţi s-au plâns la poliţie, şi ăia i-au făcut o injecţie letală câinelui. Iar *tu*, bineînţeles, ai fost o mare consolare pentru văduva îndoliată, care probabil abia împlinise patruzeci.

- încă nu-i împlinise. Dar nu aşa s-a întâmplat.

- *Cum*, atunci?

- Într-o noapte, în cafenea, câinele a avut un atac cerebral. Au fost câţiva oameni care au susţinut că ei erau vinovaţi pentru faptul că l-au speriat pe câine atât de tare, încât i-au provocat atacul. Era un fel de întrecere în cartier în această privinţă. Tot timpul făceau câte ceva, se furişau de exemplu până la uşa cafenelei şi se izbeau în ferestre şi uşi, şi mieunau, şi miorlăiau ca ditamai pisicile – provocându-i bietului câine speriat un adevărat război în maţe.

- Sper că atacul l-a *omorât* pe câine, a zis Helen.

- Nu chiar. I-a paralizat picioarele din spate, nu-şi mai putea mişca decât partea din faţă şi să dea din coadă. Totuşi, văduva se agăţa de viaţa nenorocitului ăstuia de câine aşa cum se agăţa de amintirea bărbatului ei mort, şi avea un tâmplar, cu care se culca ea, pe care l-a rugat să facă un cărucior pentru partea din spate a câinelui. Căruciorul avea roţi, astfel i fl bietul căţel mergea doar pe labele din faţă, târându-şi partea inertă din spate pe micul lui cărucior.

- Dumnezeule!

- Nu poţi să-ţi închipui ce zgomot făceau rotiţele alea mici.

- Probabil că nu.

- Mama spunea că nu-l auzea, dar uruitul era atât de patetic, mai rău decât hămăitul câinelui când o vedea pe fetiţa aia neghioabă. Câinele nu putea lua o curbă ca lumea fără să alunece. Ţopăia pe labele din faţă, apoi cotea, dar roţile din spate alunecau pe lângă el, mai repede decât era el în stare să ţopăie, încât se rostogolea din cărucior. Când ajungea în poziţia aia, pe o parte, nu se putea ridica înapoi. Se pare că eu eram singurul care-l zărea în starea asta – cel puţin *eu* eram singurul care coboram în alee şi-l aşezam înapoi la locul lui. De cum se vedea pus înapoi în cărucior, încerca să mă muşte, i>umai că nu era deloc greu să scap cu fuga.

- Şi într-o bună zi, a zis Helen, l-ai dezlegat pe schnauzer şi el a fugit în stradă fără să se uite. Nu, pardon, s-a rostogolit cu căruciorul până în stradă, fără să se uite. Şi necazurile tuturor s-au sfârşit. Văduva şi tâmplarul s-au căsătorit.

- Nu chiar.

- Vreau adevărul, a cerut Helen somnoroasă. Ce s-a întâmplat cu afurisitul de schnauzer?

- Habar n-am. Mama şi cu mine ne-am întors în ţara asta, iar restul îl ştii şi singură.

Cedând somnului, Helen ştia că doar tăcerea ei o să-l facă pe Garp să vorbească. Ştia că şi povestea asta putea la fel de bine să fie inventată, ca şi celelalte versiuni, sau că celelalte versiuni pot fi adevărate în mare – chiar dacă *aceasta* putea fi în mare parte adevărată. Cu Garp orice combinaţie putea fi posibilă.

Helen adormise deja când Garp a întrebat-o:

- Care poveste îţi place mai mult?

Dar Helen era somnoroasă după ce făcuse dragoste, iar sunetul vocii lui Garp, vorbind fără oprire, îi sporise somnolenţa; aşa îi plăcea ei cel mai mult să adoarmă: după ce făcea dragoste şi cu Garp vorbindu-i.

Garp însă o resimţea ca pe o frustrare. Amorul îl punea în priză, îi dădea o stare în care era capabil să vorbească ore în şir, să mănânce, să citească toată noaptea, să bântuie peste tot. În perioade ca acestea, rareori încerca să scrie, deşi uneori îşi scria mesaje sieşi, despre ceea ce avea să scrie ulterior.

Dar nu şi în noaptea asta. Acum a dat la o parte cuverturile şi s-a uitat la Helen cum doarme; apoi a acoperit-o la loc. S-a dus în camera lui Walt şi s-a uitat la el. Duncan dormea la doamna Ralph; Garp a închis ochii şi a văzut o strălucire la orizontul suburbiei, pe care în mintea lui a luat-o drept casa dătătoare de fiori a lui Ralph cuprinsă de flăcări.

Uitându-se la Walt, a simţit cum se calmează. Îi plăcea să-l privească pe copil îndeaproape; s-a întins lângă Walt şi i-a adulmecat respiraţia proaspătă, ceea ce l-a făcut să-şi aducă aminte de momentul în care respiraţia lui Duncan devenise prima dată acră în somn, aşa cum devine aceea a adulţilor. Avusese o senzaţie neplăcută atunci, la scurtă vreme după ce Duncan împlinise şase ani, să simtă respiraţia stătută, uşor respingătoare a băiatului în timpul somnului. Ca şi cum procesul de descompunere, de moarte lentă începuse deja în el. Atunci fusese pentru întâia dată când Garp a realizat că fiul lui era muritor. Odată cu acel miros apăruseră şi primele decolorări şi pete pe dinţii perfecţi ai lui Duncan. Poate numai pentru că Duncan era primul născut al lui Garp, de aceea îşi făcea mai multe griji pentru el decât pentru Walt – deşi un puşti de cinci ani pare mult mai predispus (decât unul de zece ani) la obişnuitele accidente ale copilăriei. Şi care-s alea? se-ntreba Garp. Să fie lovit de maşini? Să moară înecat cu nuci? Să fie răpit de străini? Cancerul, de exemplu, era un străin.Pentru atâtea lucruri îţi făceai griji, atunci când îţi făceai griji pentru copii, iar Garp îşi făcea griji din orice; uneori, inai ales când era chinuit de insomnii, Garp îşi zicea, anali- ¡tându-se, că nu era făcut pentru a fi părinte. Apoi şi *asta* începea să-l îngrijoreze şi cu atât mai mult îi creştea neliniştea pentru copiii lui. Ce s-ar fi întâmplat dacă *el* s-ar fi dovedit a fi cel mai periculos duşman al lor?

Nu peste mult a adormit lângă Walt, dar Garp era imul dintre aceia care visează urât; n-a apucat să doarmă mult. Curând a început să geamă; îl durea subsuoara. S-a trezit dintr-odată, pumnişorul lui Walt i se înfipsese la subsuoară. Şi Walt gemea. Garp s-a desprins de copilul care scâncea şi care părea, asta era impresia lui Garp, să fie chinuit de acelaşi vis care-l chinuise şi pe el – ca şi când trupul scuturat de fiori al tatălui îi transmisese fiului visul său. Dar Walt îşi avea propriul său coşmar.

Lui Garp nu i-ar fi trecut prin cap că acea poveste plină de învăţăminte despre câinele de război, motanul sâcâitor şi inevitabilul camion ucigaş l-ar fi putut înspăimânta pe Walt. Dar în visul lui Walt vedea camionul

mare, mare de tot şi abandonat, mai degrabă semăna ca mărime şi formă cu un tanc, de care erau fixate mitraliere şi tot felul de instrumente fără înţeles şi alte accesorii cumplite la vedere – parbrizul era o crestătură cu nimic mai mare decât deschizătura de la cutia poştală. Şi era negru de la un capăt la altul, bineînţeles.

Câinele legat de camioñ era mare cât un ponei, deşi ceva mai slab şi mult mai crud. Făcea salturi, cu gesturi încetinite, spre capătul aleii, şi lanţul lui ce arăta foarte subţire se desfăcea în urma lui ca o spirală. Lanţul nu dădea impresia că l-ar fi putut reţine pe câine. La capătul aleii, cu picioare ca de cauciuc, împiedicându-se în ele, stângaci fără scăpare şi incapabil să o rupă la fugă, micuţul Walt se rotea în cerc, dar nu părea în stare să se *umească* din loc – să o şteargă din faţa câinelui aceluia cumplit. Auzea lanţul zornăind, şi camionul ăla mart* se avânta înainte, parcă-i întorsese cineva cheia în contact, ni câinele numai ce se repezea asupra sa. Walt îl prindea do blană, asudată şi aspră (subsuoara tatălui), dar nu ştia de ce mâna îi aluneca de pe blană. Câinele era la gâtul lui acum, dar Walt fugea din nou pe stradă, unde camioane asemenea celui militar abandonat uruiau grele în sus şi-n jos, şi roţile lor masive din spate se înşirau aproape înfipte unele în altele, ca nişte gogoaşe uriaşe ce se rostogoleau pe propriile circum» ferinţe. Şi din pricina amărâtelor ălora de crăpături pentru mitraliere (parbrizele) şoferii nu vedeau nimic, bineînţelesi nu-l puteau vedea pe micuţul Walt.

Apoi tatăl lui l-a sărutat şi visul lui Walt s-a spulberat, deocamdată. Se găsea din nou undeva în siguranţă; simţea mirosul tatălui, îi simţea mâinile şi l-a auzit spunând:

- E doar un vis, Walt.

În visul lui Garp, el şi Duncan zburau cu un avion. Duncan trebuia să se ducă la W.C. Garp îi arăta capătul spaţiului dintre fotolii, erau nişte uşi acolo, o bucătărioară, cabina pilotului, spălătorul. Duncan voia să fie dus acolo, să i se arate care anume era uşa cu pricina, dar Garp se supăra pe el. „Ai zece ani, Duncan, îi spunea el. Ştii să citeşti. Sau întreab-o pe stewardesă.”

Duncan îşi încrucişa picioarele şi se bosumfla. Garp îl împingea pe copil spre coridor. „Fă-te băiat mare, Duncan îi spunea. E una din uşile alea. Du-te.”

Botos, băiatul o pornea pe culoarul dintre fotolii, spre uşi. O stewardesă îi zâmbea şi-i ciufulea părul când trecea pe lângă ea, dar Duncan, tipic pentru el, nu o întreba nimic. Ajungea la capătul culoarului, se uita peste umăr înapoi la Garp; Garp îi făcea semn cu mâna, iritat. Duncan dădea din umeri, neajutorat. *Care* uşă?

Exasperat, Garp se ridica în picioare. „*Încearcă* una!” îi il riga lui Duncan, şi oamenii se uitau la Duncan cum stătea ■icolo. Duncan se ruşina şi deschidea pe loc o uşă – cea aflată lingă el. Îi arunca tatălui o privire scurtă, surprinsă, dar fără urmă de reproş în ea, înainte să pară a fi absorbit prin uşa pe care o deschisese. Uşa se trântea în urma lui. Stewardesa ţipa. Avionul cădea într-un gol de aer, dar revenea iute la altitudinea dinainte. Toată lumea se uita prin hublouri; unii leşinau, alţii vomitau. Garp se repezea printre fotolii, dar pilotul şi o altă persoană cu aspect oficial îl împiedicau să deschidă uşa.

„Trebuie ţinută întotdeauna închisă, căţea imbecilă!” striga pilotul la stewardesa care plângea în hohote.

„Credeam că *e* încuiată!”, se văita ea.

„Unde duce?”, urla Garp. *JDumnezeule*, unde duce?” Vedea că pe uşi nu stătea scris nimic.

„Regret nespus, domnule, spunea pilotul. N-am avut ce face.”

Dar Garp se repezea pe lângă el, îl îmbrâncea pe un poliţist în civil de unul din fotolii, o împingea pe stewardesă la o parte din calea lui. Când deschidea uşa, Garp vedea că dădea afară – spre cerul care fugea pe sub ei – şi înainte să apuce să-l strige pe Duncan, Garp era şi el absorbit prin uşa deschisă şi spre văzduhuri, unde se prăvălea, rostogolindu-se pe urmele fiului său.11

Doamna Ralpk

Dacă i s-ar fi putut împlini lui Garp o dorinţă mare şi naivă, ar fi fost aceea de a avea puterea să facă în aşa fel încât lumea să fie un loc *sigur.* Pentru copii şi pentru adulţi. Lumea i se părea lui Garp inutil de periculoasă şi pentru unii, şi pentru alţii.

După ce Garp şi Helen au făcut dragoste şi Helen a adormit – după vise –, el s-a îmbrăcat. Când s-a aşezat pe pat ca să-şi lege şireturile la tenişi, s-a aşezat pe piciorul lui Helen şi a trezit-o. Ea a întins mâna ca să-l atingă, şi a dat cu degetele de şort.

- Unde te duci? l-a întrebat.
- Să văd dacă Duncan e bine, i-a zis el.

Helen s-a ridicat în coate, s-a uitat la ceas. Era trecut de unu; ştia că Duncan era acasă la Ralph.

- *Cum* ai să vezi dacă Duncan e bine?
- Nu ştiu, a ridicat Garp din umeri.

Ca un vânător care-şi urmăreşte victima, ca un violator de copii de care se teme orice părinte, Garp străbate neauzit cartierul adormit şi primăvăratec, verde şi întunecos; oamenii sforăie şi doresc şi visează, maşinile de tuns iarba zac nemişcate; e prea răcoare ca să se fi dat drumul la climatizoare.

Câteva ferestre sunt deschise, dinăuntru se aude bâzâitul congelatoarelor. Murmurul stins, sugrumat de pereţi, al unor televizoare puse pe *Varietăţi nocturne;* iar din alte case pulsează lucirea gri-albastră a tuburilor TV. Pentru Garp,

această lucire seamănă cu cancerul, insidios şi paralizant, trecând în nefiinţă întreaga lume. Poate că televizorul *provoacă* într-adevăr cancer, îşi spune Garp; doar că iritarea lui adevărată este iritarea unui *scriitor*: ştie că acolo unde luceşte un televizor stă cineva care nu *citeşte*.

Garp străbate străzile cu pas uşor; nu vrea să întâlnească pe nimeni. N-a strâns prea tare şireturile tenişilor, şortul flutură în jurul pulpelor; nu şi-a pus centura pentru organele genitale, pentru că nu avusese de gând să fugă. Deşi aerul de primăvară e răcoros, nu poartă cămaşă. În casele cufundate în beznă, câte un câine adulmecă zgomotos când trece Garp. S-a scurs atât de puţină vreme de când a făcut dragoste, încât Garp îşi imaginează că mirosul lui de sex este la fel de pătrunzător ca şi acela al unei căpşune proaspăt tăiate. Şi câinii îl simt, ştie asta.

E un cartier bine păzit de poliţişti, şi preţ de o clipă Garp se teme să nu fie prins de vreunul – pe motiv că violează cine ştie ce cod vestimentar nescris, sau măcar pentru că nu are actele la el. Grăbeşte pasul, încredinţat că vine în ajutorul lui Duncan, salvându-şi fiul de perversa doamnă Ralph.

O tânără pe o bicicletă fără far aproape se ciocneşte de el, părul îi flutură pe spate, genunchii îi sunt dezveliţi şi lucioşi, respiraţia ei îl surprinde pe Garp cu amestecul neobişnuit de peluză proaspăt tunsă şi ţigări. Garp se îndoaie de mijloc – ea ţipă şi reuşeşte să-l ocolească, nesigură pe ghidon; apoi se ridică din şa şi pedalează cu toată puterea înainte, fără să se uite în urmă. Poate că îşi închipuie despre el că e un fel de exhibiţionist – cu pieptul lui gol şi picioarele la fel, gata să-şi dea şortul jos. Garp îşi spune că probabil femeia vine de undeva unde n-ar fi trebuit să fie; o paşte beleaua, aşa îşi imaginează el. Dar, cu gândul la Duncan şi la doamna Ralph, Garp are alte necazuri pe cap la această oră.

Când dă cu ochii de casa lui Ralph, îşi zice că ar trebui să i se acorde premiul „pentru cea mai luminată casă din cartier”» toate ferestrele strălucesc, uşa de la intrare este larg deschisă, televizorul canceros răsună

agresiv. Garp are bănuiala că doamna Ralph e în toiul unei petreceri, dar, furişându-se mai aproape – peluza este ornată cu rahaţi de câine şi cu echipa- mente sportive de toate felurile –, are sentimentul că locuinţa este părăsită. Razele mortale ale televizorului pulsează prin livingul îmbâcsit de mormane de încălţări şi haine; şi înghesuite pe canapeaua lăsată, trupurile relaxate ale lui Duncan şi Ralph, pe jumătate vârâte în sacii de dormit, adormite (bineînţeles), dar arătând ca şi când ar fi fost omorâte de televizor. În lumina aceea bolnavă a televizorului, feţele lor arată secătuite de sânge.

Dar unde este doamna Ralph? îşi petrece seara în oraş? S-a dus la culcare cu toate luminile aprinse şi cu uşa deschisă, lăsându-i pe băieţi să fie scăldaţi de televizor? Oare şi-a amintit să închidă aragazul? se întreabă Garp. Scrumierele sunt împrăştiate prin living ca ciupiturile de vărsat; Garp se teme că mai sunt ţigări care ard mocnit. Ascuns în spatele gardului viu, se furişează spre fereastra bucătăriei, adulmecând după miros de gaz.

Chiuveta e plină de vase murdare, pe masa din bucătărie se află o sticlă de gin şi se simte mirosul acru de lămâie tăiată. Şnurul lămpii din tavan, odată mult prea scurt, a fost prelungit în mod substanţial cu un crac şi un chilot de ciorap-pan- talon de damă – sfâşiat la mijloc, fără să se zărească vreo urmă din al doilea crac. Partea de jos a ciorapului de nailon, pătat cu urme transparente de grăsime, se leagănă în bătaia curentului deasupra sticlei de gin. Din câte îi spune lui Garp «imţul olfactiv, nu arde nimic, doar dacă n-o fi cumva vreun loc mic sub trupul pisicii care şade frumos pe plită, întinsă cu graţie între ochiurile aragazului, cu bărbia sprijinită de mânerul unei tigăi de fontă şi cu pântecul îmblânit încălzit de luminiţele de control. Garp şi pisica se uită fix unul la al- tul. Pisica clipeşte.

Dar Garp este convins că doamna Ralph nu este capabilă de atâta concentrare încât să se transforme într- o pisică. Cu o casă – o *viaţă* – atât de vraişte, mai degrabă ai zice că femeia a abandonat nava, sau poate a dat ortul popii sus, la etaj. E în pat? Sau în cadă, înecată? Şi unde-i

fiara ale cărei excremente periculoase au transformat pajiştea într-un câmp minat?

Tocmai atunci se aude apropierea bubuitoare a unui trup greu, care se rostogoleşte pe scara din dos, se izbeşte de uşa de la bucătărie ce dă spre scară şi o deschide cu o bufnitură, făcând pisica să sară speriată de pe aragaz şi să răstoarne tigaia de fontă, plină de grăsime, pe podea. Doamna Ralph şade în fundul gol şi strâmbându-se de durere pe linoleum, cu halatul stil chimono larg desfăcut, abia prins într-un cordon peste talia groasă, şi ţinând în mână un pahar care, în mod miraculos, nu s-a vărsat. Se uită la pahar surprinsă şi soarbe din el; sânii ei mari, cu sfârcurile îndreptate în jos, lucesc – se revarsă peste pieptul ei pistruiat atunci când ea se lasă pe spate în coate şi râgâie. Într-un colţ al bucătăriei, pisica miorlăie la ea indignată.

- Ah, taci din gură, Tipsy, îi spune doamna Ralph.

Dar când încearcă să se ridice, geme şi se culcă de tot pe spate. Părul pubian este ud şi sclipeşte în faţa ochilor lui Garp; pântecul ei, brăzdat de vergeturi, arată atât de alb şi de buhăit, de parcă doamna Ralph ar fi stat sub apă multă vreme.

- Am să te scot de-aici, să ştiu că-i ultimul lucru pe care-l mai am de făcut, se adresează doamna Ralph tavanului bucătăriei, deşi Garp presupune că se adresează pisicii.

Poate că şi-a rupt o gleznă şi e prea beată ca să mai simtă acest lucru, se gândeşte Garp; poate şi-a frânt spinarea.

Garp se furişează de-a lungul zidului spre uşa deschisă de la intrare. Strigă:

- E cineva acasă?

Pisica ţâşneşte printre picioarele lui şi dispare afară. Garp aşteaptă. Aude gemete din bucătărie – sunete ciudate, de carne care se târâie.

- Da, cât mai am viaţă în mine, zice doamna Ralph, apă* rând brusc în prag, cu halatul cu imprimeu floral decolorat adunat cât de cât; băutura şi-a lăsat-o undeva pe drum.

- Am văzut toate luminile aprinse şi m-am gândit că poate ai necazuri, murmură Garp.

- Ai ajuns prea târziu, îi spune doamna Ralph. Băieţii sunt morţi amândoi. N-ar fi trebuit niciodată să-i las să se joace cu bomba aia. Cercetează atent faţa imobilă a lui Garp ca să descopere vreo urmă de simţ al umorului, dar îl găseşte destul de lipsit de umor pe această temă. Perfect, zice ea, vrei să vezi cadavrele? D trage spre ea de elasticul şortului. Garp, ştiind că nu şi-a pus centura, face doi paşi împiedicaţi în urma elasticului şi se izbeşte de doamna Ralph, care-i dă drumul cu un plesnet de elastic şi porneşte spre living. Mirosul ei îl derutează pe Garp – ca aroma de vanilie vărsată pe fundul unei pungi mari şi umezite.

Doamna Ralph îl prinde pe Duncan pe la subsuori şi cu o forţă uluitoare îl ridică împreună cu sacul pe canapeaua enormă şi plină de cocoloaşe; Garp o ajută să-l ridice pe Ralph, care-i mai greu.

Îi aranjează pe băieţi unul la picioarele celuilalt, pe canapea, învelindu-i bine în sacii de dormit şi aşezându-le pernele sub cap. Garp stinge televizorul şi doamna Ralph umblă împiedicat prin cameră, stingând luminile, strângând scrumierele. Ca un cuplu căsătorit, făcând ordine după o petrecere.

- Noapte bună, somn uşor! şopteşte doamna Garp în camera cufundată dintr-odată în beznă, în timp ce Garp, pipăindu-şi drumul spre lumina din bucătărie, nimereşte cu piciorul într-o rogojină.

- încă nu poţi pleca, şuieră doamna Ralph. Trebuie să mă ajuţi să *scot* pe cineva de aici.

îl ia de braţ, scapă o scrumieră; chimonoul se deschide larg. Aplecându-se să ridice scrumiera, Garp îi atinge un sân cu părul.

- D am pe carcaletele ăla sus în dormitor, explică ea, şi nu vrea *plece*. Nu-l pot face să plece.

- Carcaletele?

- O şulfă împuţită, zice doamna Ralph, un rahat de mătărângă.

- Mătărângă?

- Da, te rog fă-l să plece, îl roagă ea pe Garp. Îl trage încă o dată de elasticul şortului şi de data asta se

şi uită înăuntru fără jenă. Dumnezeule, aşa umbli tu; mai mult *dezbrăcat? îl* întreabă. Nu ţi-e frig? îşi pune palma deschisă pe abdomenul lui gol. Nu, nu ţi-e, constată ea dând din umeri.

Garp se depărtează de ea.

- Cine-i individul? o întreabă, temându-se să nu fie implicat în izgonirea din casă a fostului *soţ* al doamnei Ralph.

- Vino, am să-ţi arăt, şopteşte ea.

D trage în sus pe scara din dos, printr-un culoar îngust, între lenjerie pusă grămadă şi saci enormi de hrană pentru animale. Nu-i de mirare că a căzut mai adineaori, îşi spune Garp.

În dormitorul doamnei Ralph, privirile îi sunt imediat atrase de labradorul negru, răstignit pe unduitorul pat cu saltea de apă al doamnei Ralph. Câinele se rostogoleşte fără astâmpăr pe o parte şi dă din coadă. Doamna Ralph se împreunează cu câinele ei, îşi zice Garp, şi acum nu-l poate da jos din pat.

- Hai, băiete, zice Garp. Ieşi de-aici.

Câinele dă şi mai vârtos din coadă şi face puţin pipi.

- Nu pe *el*, zice doamna Ralph şi-l îmbrânceşte cu puteri pe Garp.

El cade pe patul care ghiorlăie. Câinele cel mare îl linge pe faţă. Doamna Ralph arată spre un scaun cu spetează la picioarele patului, dar Garp îl zăreşte pe tânăr mai întâi în oglinda de toaletă a doamnei Ralph. Individul şade gol-puşcă pe scaun şi-şi piaptănă capătul blond al anemicei cozi de cal, anemice pe care o ţine adusă peste umăr şi-o dă cu imul din fixativele doamnei Ralph. Pântecul şi coapsele lui au acelaşi aspect untos şi lucios pe care l-a văzut Garp şi pe carnea şi smocul de păr ale doamnei Ralph, iar cocoşelul lui este la fel de neted şi de arcuit ca şi coloana vertebrală a unui ogar.

- Hei, ce mai faci? îl întreabă puştiul.

- Bine, mulţumesc, răspunde Garp.

- Scapă-mă de el, cere doamna Ralph.

- Am tot încercat s-o fac să se *relaxeze*, înţelegi? îl întreabă puştiul. încerc s-o fac să se lase *dusă*, înţelegi?

- Nu-i permite să-ţi vorbească, zice doamna Ralph. O să te plictisească de-o să te scapi pe tine.

- Toată lumea e atât de încordată, se adresează puştiul lui Garp; se răsuceşte în scaun, se reazemă de spetează şi-şi pune picioarele pe patul cu saltea de apă; câinele îi linge degetele lungi. Doamna Ralph îi aruncă picioarele de pe pat. înţelegi ce vreau să spun? îl întreabă puştiul pe Garp.

- Ea vrea să pleci, îi zice Garp.

- Eşti soţul de la dânsa? întreabă puştiul.

- Exact, spune doamna Ralph, şi-o să-ţi smulgă puţulica aia sfrijită dacă nu te cari de-aici.

- Ai face mai bine să pleci, îi spune Garp. Te ajut să-ţi găseşti hainele.

Puştiul închide ochii, pare să mediteze.

- La rahatul ăsta e grozav, îi spune doamna Ralph lui (îarp. Nu se pricepe decât să-şi închidă ochii ăia afurisiţi.

- Unde ţi-s hainele? întreabă Garp.

N-are mai mult de şaptesprezece sau optsprezece ani, îşi ipune Garp. Suficient cât să meargă la colegiu sau la război. Băiatul continuă să viseze, iar Garp îl scutură cu blândeţe de umăr.

- Nu m-atinge, omule, spune puştiul fără să deschidă ochii.

În vocea lui e ceva prostesc de ameninţător, ce-l face pe Garp să se dea înapoi şi să se uite la doamna Ralph. Aceasta dă din umeri.

- Aşa mi-a spus şi mie, zice ea.

Ca şi zâmbetele ei, observă Garp, ridicările din umeri ale doamnei Ralph sunt instinctive şi sincere. Garp îl apucă pe băiat de coada de cal, i-o înfăşoară în jurul gâtului, până la ceafă; îi prinde cu un gest brusc capul în îndoitura braţului şi-l ţine strâns acolo. Ochii puştiului se deschid.

- Ia-ţi hainele, în regulă? îi spune Garp.

- Nu mă atinge, repetă puştiul.

- Te *ating,* spune Gaxp.

- În regulă, în regulă, acceptă puştiul.

Garp îi dă drumul. Puştiul este cu câteva degete mai înalt decât Garp, dar cel puţin cu şapte kilograme mai uşor. Se

uită în jur după haine, dar doamna Ralph a găsit între timp caftanul lung, vişiniu, absurd de greu din pricina brocartului. Băiatul şi-l îmbracă de parcă s-ar băga într-o armură.

- Mi-a plăcut să ţi-o trag, îi zice el doamnei Ralph, dar ar trebui să înveţi să te relaxezi mai mult.

Doamna Ralph scoate un hohot de râs atât de aspru, încât câinele se opreşte din datul din coadă.

Tu ar trebui să te întorci la ziua dintâi, îi zice ea puştiului, şi să te apuci să înveţi totul din nou, de la început.Se întinde pe pat, alături de labrador, care-şi leagănă cftpA- ţâna pe pântecul ei.

- Ah, isprăveşte, Bill! se răsteşte ea la câine.
- E tare nerelaxată, îi spune puştiul lui Gaxp.
- N-ai habar *cum* să faci pe cineva să se relaxeze, îi spun« doamna Ralph.

Gaxp îl împinge pe tânăr afară din cameră, pe scările alea perfide la vale, prin bucătărie şi până la uşa de la intrare, car» a rămas deschisă.

- Să ştii că *ea* m-a invitat să intru, explică băiatul. A fost ideea *ei*.
- Te-a rugat şi să pleci.
- Ştii, nici tu nu eşti mai relaxat ca ea, îi atrage atenţia băiatul.
- Copiii ştiau ce se petrece sus? îl întreabă Garp. Erau adormiţi când aţi urcat sus?
- Nu-ţi face probleme din pricina puştilor. Puştii sunt minunaţi, omule. Ei ştiu mai multe decât îşi închipuie ăia mari că ştiu. Puştii sunt oameni perfecţi până pun ăia mari mâna pe ei. Puştii erau foarte bine.
- Tu *ai* copii? mormăie Gaxp fără să vrea; până acum a dat dovadă de mare răbdare cu tânărul, dar când e vorba de subiectul copii, nu mai dă dovadă de răbdare. în aceste privinţe nu acceptă nici o altă autoritate. La revedere, îi spune Gaxp. Şi nu te mai întoarce.

Şi-i dă un brânci, dar uşor, prin uşa deschisă.

- Nu mă-mpinge! strigă puştiul, dar Gaxp se apleacă, ferindu-se de pumnul acestuia, şi se ridică în clipa următoare, cu braţele încleştate în jurul taliei lui; i se pare că puştiul cântăreşte doar vreo patruzeci şi ceva de kilograme, deşi, bineînţeles, e mai greu decât atât. Îl strânge tare de tot în braţe, îi imobilizează braţele la spate; apoi îl duce pe sus, până pe trotuar. Când puştiul încetează să se mai zbată, îl pune jos.

- Ştii încotro s-o apuci? îl întreabă Garp. Ai nevoie de vreo indicaţie?

Puştiul inspiră adânc, îşi pipăie coastele.

- Şi nu care cumva să le spui amicilor tăi unde să vină să ik cu nasul. Să nu te prind nici măcar că foloseşti telefonul.
- Nici măcar nu ştiu cum o cheamă, omule, scânceşte puştiul.
ai „omule”.
– Şi să nu te mai prind că-mi sp
– În regulă, omule, zice puştiul.
Garp simte o uscăciune plăcută în gât, pe care o recunoaşte ca fiind semnul că-i vine să pună mâna pe cineva, dar u lasă să treacă de la sine.
- Te rog să faci paşi de-aici, îi zice Garp.
La colţul următor, băiatul strigă:
- La revedere, omule!
Garp ştie cât de iute îl poate ajunge din urmă; îl atrage gândul unei asemenea situaţii comice, dar ar fi o mare dezamăgire dacă băiatul nu s-ar speria câtuşi de puţin şi nici Gaip nu e presat de nevoia de a-i pricinui vreun rău. Garp îi face semn cu mâna. Băiatul îşi înalţă degetul mijlociu şi se depărtează, târâindu-şi halatul ăla caraghios – un creştin de pe vremuri, rătăcit prin cartier. Păzea la lei, puştiule, zice Garp în sinea lui, făcând un semn de binecuvântare în urma tânărului. În câţiva ani, ştie şi el asta, Duncan va fi la fel de mare; singura speranţă a lui Garp este că îi va fi mai uşor să comunice cu el.
Reîntors în casă, o aude pe doamna Ralph cum plânge. O aude vorbindu-i câinelui: -
- Ah, Bill, suspină ea. îmi pare rău că te-am bruscat, Bill. Tu eşti atât de bun.
- La revedere! strigă Garp spre etaj. Prietenul tău a plecat şi plec şi eu.
- Rahat! urlă doamna Ralph. Cum mă poţi părăsi iu halul ăsta?
Vaietele ei devin mai răsunătoare; curând, îşi spun« Gaxp, o să-nceapă şi câinele să latre.
- Şi ce pot să fac? întreabă Garp de jos.
- Ai putea măcar să stai şi să vorbeşti cu mine! strigă doamna Ralph. Hai, cuţu-cuţu, răhăţel de mătărângă.

Ce-i aia mătărângă? se miră Gaxp, navigând pe scări în sus.

- Probabil că-ţi închipui că mi se întâmplă chestia asu toată ziua bună ziua, zice doamna Ralph, total răvăşită, d« pe patul cu saltea de apă. Şade cu picioarele încrucişate, cu halatul-chimono strâns bine în jurul taliei şi cu matahala de cap al lui Bill în poală.

De fapt Gaxp asta şi crede, cu adevărat, dar clatină din cap.

- Să ştii că n-ajung la orgasm umilindu-mă, zice doamna Ralph. Pentru Dumnezeu, aşază-te. îl trage pe Garp pe patul hurducător. Nu e destulă apă în rahatul ăsta, explică doamna Ralph. Bărbatu-miu îl umplea tot timpul, curge pe nu ştiu unde.

- îmi pare rău, zice Garp – bărbatul cu sfaturile matrimoniale.

- Sper că tu nu-ţi laşi baltă nevasta, îi spune doamna Ralph. Îi ia mâna şi i-o ţine în poala sa; câinele îi linge degetele. E cea mai împuţită chestie pe care o poate face un bărbat, continuă doamna Ralph. Mie mi-a zis că s-a prefăcut că e atras de mine, „ani de zile”! cică, aşa a zis. Şi apoi mi-a zis că aproape orice altă femeie, tânără sau bătrână, i se părea mai atrăgătoare decât mine. Nu-i prea drăguţ, nu-i aşa? îl întreabă doamna Ralph pe Gaxp.

- Nu, nu este, recunoaşte Garp.

- Te rog să mă crezi, nu m-am dat cu nimeni în bărci până nu m-a părăsit ei.

- Te cred.E o chestie foarte dură pentru încrederea în sine a unei Irrnei, spune doamna Ralph. De ce să nu încerc să mă distrez ţi eu puţin?

- Aşa *ar trebui* să faci.

- Dar sunt atât de *neprieepută* în chestia asta! mărturi- leşte doamna Ralph, acoperindu-şi ochii cu palmele şi Icgănându-se pe pat.

Câinele încearcă să-i lingă faţa, dar Gaxp îl împinge la o parte; câinele crede că Garp vrea să se joace cu el şi se năpusteşte asupra lui peste poala doamnei Ralph. Gaxp îl plesneşte' peste bot – prea tare – şi bietul animal începe să ■cheaune şi se retrage.

- Să nu-l loveşti pe Bill! strigă doamna Ralph.

- N-am vrut decât să te ajut, se dezvinovăţeşte Garp.

- Nu *mă* ajuţi lovindu-l pe *Bill,* spune doamna Ralph. Isuse, *toatăhimez* e-ntr-o ureche?

Cu ochii închişi, Garp se lasă să cadă pe spate, pe patul de apă; patul se leagănă ca o mare micuţă şi Garp geme.

- Nu ştiu *cum* să te ajut, mărturiseşte el. Regret că ai asemenea probleme, dar chiar că nu pot face nimic, nu-i aşa? Dacă tu vrei să-mi spui ceva, dă-i drumul, zice el, strângând şi mai tare pleoapele, dar nimeni nu te poate ajuta când simţi ceea ce simţi tu.

- Ce chestie veselă ştii să zici, spune doamna Ralph.

Garp simte respiraţia lui Bill în păr. Apoi o tentativă de
lingere pe ureche. O fi Bill, sau doamna Ralph? se întreabă Garp. Apoi simte mâna ei apucându-l pe sub şort, şi în sinea lui se întreabă cu luciditate: Dacă într-adevăr nu *voiam* s-o las să-mi facă asta, de ce m-am întins pe spate?

- Te rog să nu faci asta, o roagă el.

Fără îndoială că ea simte că el nu este interesat, drept care îi dă drumul. Se întinde lângă el, apoi se răstoarnă pe o parte, cu spatele la el. Patul ghiorlăie violent atunci când Bill încearcă să se facă ghem între ei, dar doamna Ralph îi dă un cot atât de tare în coastele

sale flocoase, încât câinele începe* să tuşească şi, abandonând patul, se retrage pe podea.

- Săracu Bill. îmi pare rău, începe doamna Ralph il plângă încetişor.

Coada noduroasă a lui Bill bufneşte pe podea. Ca pentru a-şi întregi autoumilirea, doamna Ralph trage un vânt. Suspinele ei sunt monotone, ca ploaia aia, îşi zice Gaxp, care poate să dureze o zi întreagă. Gaxp, consultantul în probleme matrimoniale, se întreabă ce anume ar putea să-i dea femeii ăs» teia puţină *încredere* în ea.

- Doamnă Ralph...? începe Garp – dar imediat regretă că i-au scăpat aceste cuvinte.

- Ce? Ce-ai zis?

Doamna Ralph se ridică cu greu într-un cot şi îşi răsuceşte capul ca să se uite la el. L-a auzit, este clar.

- Ai zis cumva „doamna Ralph”? îl ia ea din scurt. Isuse, „doamna Ralph”! ţipă ea. Nici măcar nu ştii cum mă *cheamă!*

Gaxp se ridică în capul oaselor şi se aşază pe marginea patului; îi vine să i se alăture lui Bill pe podea.

- Te găsesc foarte atrăgătoare, bâiguie el către doamna Ralph, dar de privit îl priveşte pe Bill. Zău că da.

- Dovedeşte-o, spune doamna Ralph. Fir-ai tu să fii de mincinos. Arată-mi-o.

- Nu pot să ţi-o arăt, zice Garp, dar asta nu pentru că nu te găsesc atrăgătoare.

- Nici măcar nu te fac să ţi-o scoli! strigă doamna Ralph. Uite-mă cum stau pe jumătate dezbrăcată, şi când eşti lângă mine – pe blestematul ăsta de pat al meu – nici măcar nu ţi se învârtoşează, aşa, de bun-simţ.

- încercam să-ţi ascund acest lucru.

- Ai reuşit, pufneşte doamna Ralph. Cum mă cheamă?

Garp are senzaţia că niciodată n-a fost atât de conştient de una din teribilele lui puncte slabe: nevoia de a avea în jur oameni aşa ca el, nevoia de a fi apreciat. Cu fiecare cuvânt pe cire-l rosteşte, ştie asta, se cufundă şi

mai mult în belea, şi mai adânc într-o minciună clară ca lumina zilei. Acum ştie cc-i aia o „mătărângă”.

- Soţul tău trebuie că e dement, zice Gaxp. După părerea *mea*, arăţi mai bine decât majoritatea femeilor.

- Ah, te rog, încetează, spune doamna Ralph. Nu prea eşti sănătos la cap.

Probabil că nu sunt, e de acord Garp, dar de zis zice:

- Ar trebui să ai încredere în sexualitatea ta, crede-mă. Şi, chiar şi mai important, ar trebui să ai încredere în tine şi în alte privinţe.

- Niciodată n-au fost alte privinţe, recunoaşte doamna Ralph. Niciodată n-am fost grozavă la altceva decât la făcut sex, şi-acum nici la sex nu mai sunt aşa grozavă.

- Dar urmezi şcoala, tatonează Garp.

- Sunt convinsă că n-am habar *de ce*. Sau la asta te-ai referit când ai spus să am încredere în mine şi în alte privinţe?

Garp strânge şi mai tare pleoapele, ahh, ce şi-ar mai dori să-şi piardă cunoştinţa; când aude patul sunând ca un talaz înspumat, presimte pericolul şi deschide ochii. Doamna Ralph s-a dezbrăcat, s-a răstignit pe pat goală-puşcă. Vălurelele clipocesc încă sub trupul ei planturos, care se oferă privirilor lui Garp precum o barcă cu vâsle solidă ancorată în apă agitată.

- Arată-mi că ţi se scoală şi poţi să pleci, zice ea. Arată-mi-o sculată şi te cred că mă placi.

Garp încearcă să se gândească la erecţie; pentru asta, închide ochii şi se gândeşte la altcineva.

- Nemernicule, spune doamna Ralph, dar Gaxp descoperă că s-a şi învârtoşat; n-a fost chiar atât de greu pe cât şi-a închipuit. Deschizând ochii, e nevoit să recunoască faptul că doamna Ralph nu este lipsită de un oarecare vino-ncoace. fşi dezbracă şortul şi se expune privirilor ei. Gestul în sine i-o întăreşte şi mai mult; se pomeneşte că-i place părul ei umezii şi cârlionţat. Dar doamna Ralph nu pare nici dezamăgita, nici impresionată de această demonstraţie; dezamăgirile au făcut-o să fie

resemnată. Dă din umeri. Se rostogoleşte pe o parte şi-şi întoarce fundul mare şi rotund către Garp.

- în regulă, deci eşti în stare să ţi-o scoli, îi spune ea. Mulţumesc. Acum poţi să te duci acasă.

Jenat până la greaţă, simte cum îi vine să ejaculeze doar uitându-se la ea. Se repede afară pe uşă, în jos pe nenorocita de scară. A isprăvit femeia aia cu onanismul pentru *aceasti* seară? se întreabă. Duncan este în siguranţă?

Se gândeşte să îşi prelungească veghea până la ivirea zorilor care să-i redea liniştea. Nimereşte peste tigaia căzută pe jos şi o face să se izbească de aragaz, dar de sus nu răzbate nici măcar un oftat de-al doamnei Ralph, ci doar un geamflt din partea lui Bill. Teamă îi este că, dacă băieţii s-ar trezi şi ar avea nevoie de ceva, doamna Ralph nu i-ar auzi.

E 3.30 dimineaţa, în casa în sfârşit liniştită a doamnei Ralph, când Gaxp se hotărăşte să deretice prin bucătărie, ca să-i treacă timpul până în zori. Obişnuit cu treburile gospodăreşti, Gaxp umple chiuveta şi începe să spele vasele.

Când a început să sune telefonul, Garp a ştiut că era Helen. I-a venit în minte aşa, deodată – ce chestii cumplite puteau să-i treacă ei prin minte.

- Bună, a zis Gaxp.

- Vrei, te rog, să-mi spui ce se petrece acolo?

Garp a realizat că stătea trează de multă vreme. Era patru dimineaţa.

- Nu se petrece nimic, Helen. Au fost nişte mici probleme şi n-am vrut să-l las singur pe Duncan.Unde-i femeia aia?
- În pat, a recunoscut Garp. Doarme tun.
- Din ce pricină?
- A băut mult. Era un tânăr aici cu ea şi m-a rugat să-l fac dă plece din casă.
- Prin urmare ai rămas singur cu ea?
- Nu multă vreme. A adormit.
- Nu-mi pot imagina că poate dura mult cu ea.

Garp a lăsat să se aştearnă liniştea. Nu mai avusese parte de gelozia lui Helen de o bună bucată de vreme, dar nu i-a fost greu să-şi amintească de duritatea ei surprinzătoare.

- Nu se petrece nimic, Helen.
- Spune-mi exact ce faci tu în acest moment, i-a cerut Helen.
- Spăl vasele, i-a spus Garp.

A auzit-o cum inspiră prelung şi stăpânit.

- Mă-ntreb de ce mai eşti încă acolo.
- N-am vrut să-l las singur pe Duncan.
- Cred că trebuie să-l aduci pe Duncan acasă. Chiar acum.
- Helen, am fost cuminte. Până şi Gaxp a simţit nota defensivă; şi mai ştia şi că nu fusese chiar cuminte de tot. Nu s-a întâmplat nimic, a adăugat el, simţindu-se ceva mai sigur de adevărul acesta.
- N-am să te întreb de ce-i speli vasele alea împuţite.
- Ca să treacă vremea.

Dar, ca să fie sincer, nu se gândise la ceea ce făcea până în această clipă, şi deodată i s-a părut lipsit de sens – să aştepte zorile, ca şi când accidentele se puteau petrece doar când era întuneric.

- Aştept să se trezească Duncan, a spus, dar de cum a rostit aceste cuvinte, a simţit că nici ele n-aveau sens.
- De ce nu-l trezeşti tu? l-a întrebat Helen.
- Mă pricep la spălatul vaselor, a răspuns el, încercând sil destindă puţin atmosfera.

- Cunosc toate chestiile la care te pricepi, i-a tăiat-o Helen pe un ton puţin cam prea amar ca să treacă drept glumă.

- Îţi faci rău singură cu asemenea gânduri. Helen, zău, te rog, nu te ambala. N-am făcut nimic rău.

Doar că memoria lui minuţioasă de puritan i-a adus aminte de vârtoşenia pe care i-o provocase doamna Ralph.

- Mi-am făcut deja rău, a zis Helen, tonul însă i se înmuiase puţin. Te rog vino acasă acum.

- Şi să-l las pe Duncan aici?

- Pentru Dumenezeu, trezeşte-1! Sau adu-l în *braţe*.

- Vin imediat, i-a promis Garp. Te rog să nu-ţi faci griji, să nu-ţi treacă prin gând ceea ce-ţi trece prin gând. Am să-ţi povestesc tot ce s-a întâmplat. Am senzaţia că o să-ţi placă povestea asta.

Dar ştia că o să aibă probleme să-i spună *întreaga* poveste şi că va trebui să se gândească foarte atent la ce părţi să lase deoparte.

- Mă simt mai bine, a spus Helen. Ne vedem curând. Te rog să nu mai speli nici un vas în plus.

Cu aceste vorbe ea a închis, iar Garp a trecut în revistă bucătăria. După părerea lui, jumătate de oră de treburi casnice nu prea adusese schimbări notabile, pentru ca doamna Ralph să bage de seamă că se făcuse măcar tentativa de a mai înlătura câte ceva din mizeria existentă.

Garp a răscolit după hainele lui Duncan printre maldărele multe şi respingătoare, împrăştiate peste tot în cameră. Ştia cum arătau hainele lui Duncan, dar nu le zărea pe nicăieri; apoi şi-a amintit că Duncan, la fel ca un hamster, îşi vâra lucrurile la fundul sacului lui de dormit, apoi se vâra în vizuină lângă ele. Duncan cântărea cam patruzeci de kilograme, plus sacul de dormit, plus hainele şi celelalte, dar Garp era aproape sigur că-l putea duce în braţe până acasă; Duncan îţi va recupera bicicleta într-altă zi. Cel puţin, a hotărât (îarp, n-o să-l trezească pe Duncan cât se vor mai afla în casa lui Ralph. Se temea de o posibilă scenă; Duncan ar începe să protesteze pentru

că plecau. Până şi doamna Ralph s-ar putea să se trezească.

După care s-a gândit la doamna Ralph. Ştia, chiar dacă asta îl făcea să fie furios pe sine însuşi, că dorea să se mai uite u dată la ea; brusc, era din nou în erecţie, ceea ce i-a amintit că dorea să-i vadă încă o dată trupul îndesat, dizgraţios. A pornit repede spre scara de serviciu. I-ar fi putut găsi camera fetidă după miros.

Şi-a îndreptat privirile drept spre perineul ei, spre buricul ciudat răsucit, spre sfârcurile ei destul de mici (pentru nişte sâni atât de mari). Ar fi trebuit să se uite mai întâi la ochii ei; atunci şi-ar fi dat seama că era trează bine, cu ochii aţintiţi asupra lui.

- Ai spălat toate vasele? l-a întrebat doamna Ralph. Ai venit să-ţi iei rămas-bun?
- Am vrut să văd dacă eşti bine.
- Rahat. Ai vrut să te mai uiţi o dată.
- Da, a recunoscut el; şi-a întors privirile de la ea. îmi pare rău.
- Să nu-ţi pară. Asta-i stafiduţa pe cozonacul meu.

Garp a încercat să zâmbească.

- Prea îţi „pare rău" tot timpul, a spus doamna Ralph. Ce bărbat *plin de regrete* eşti. Doar cu nevastă-ta nu eşti, a mai zis ea. *Ei* nu i-ai spus nici măcar o dată că-ţi pare rău.

Lângă patul cu saltea de apă se găsea un telefon. Garp a avut sentimentul că niciodată în viaţa lui nu înţelesese mai greşit condiţia unei persoane, cum o înţelesese pe aceea a doamnei Ralph. Dintr-odată nu era mai beată ca Bill; sau poate că, în mod miraculos, se dezbătase, sau savura acea jumătate de oră între stupoare şi mahmureală – jumătatea de oră despre care citise Garp, dar pe care întotdeauna o crezuse a fi doar un mit. încă o iluzie.

- Îl iau pe Duncan acasă, i-a spus Garp.

Ea a dat din cap.

- În locul tău, şi eu l-aş duce acasă.

După o luptă scurtă dar serioasă cu sine însuşi, Garp a reuşit să-şi înăbuşe încă un „îmi pare rău".

- îmi faci o favoare? l-a întrebat doamna Ralph. Garp s-a uitat la ea; privirea lui n-a deranjat-o. Nu-i spune soţiei tale *totul* despre mine, bine? Nu mă face să apar o scroafă chiar atât de mare. Poate c-o să mă poţi descrie cu-n dram de compasiune.

- Am destul de multă compasiune, a bâiguit Garp.

- Ai un *ciocan* destul de zdravăn, a zis doamna Ralph holbându-se la şortul săltat al lui Garp. Pe *ăla* mai bine să nu-l duci acasă.

Garp n-a replicat. Garp puritanul considera că merita să ia câteva peste bot.

- Nevastă-ta are grijă de tine, nu-i aşa? Am sentimentul că n-ai fost *întotdeauna* un băiat bun. Ştii cum ţi-ar fi spus bărbatu-meu? Bărbatu-meu ţi-ar fi spus „cu aia pe muie”..

- Cred că bărbatu-tău e un imbecil, i-a spus Garp. Se simţea bine s-o primească peste bot din când în când, chiar şi una mai moale, dar se simţea prost că o considerase pe femeia asta drept o ştoarfă.

Doamna Ralph s-a ridicat de pe pat şi a rămas în picioare în faţa lui Garp. Sfârcurile ei îi atingeau pieptul. Garp se temea să n-o atingă cu erecţia lui.

- O să te întorci, i-a spus doamna Ralph. Vrei să punem pariu?

Garp a ieşit din cameră fără un cuvânt.

Nu se depărtase mai mult de două străzi de casa doamnei Ralph – Duncan înghesuit în sacul de dormit se foia pe umărul lui Garp – când maşina poliţiei a oprit la curbă, scăl- dându-l în lumina ei sclipitoare, acolo unde el rămăsese pironit locului, *încolţit*. Un hoţ de copii, furişându-se pe jumătate dezbrăcat şi încercând să se facă nevăzut cu balotul lui viu colorat de bunuri furate şi cu priviri furişate – şi un copil răpit.

- Ce-ai acolo, amice? l-a întrebat un poliţist.

Erau doi în maşina de patrulare, şi încă o persoană, care abia dacă se zărea, pe bancheta din spate.

- Pe fiul meu, a răspuns Garp.

Amândoi poliţiştii au coborât din maşină.

- Unde te duci cu el? l-a întrebat unul dintre ei. A păţit ceva? a mai întrebat, luminând cu o lanternă chipul lui Duncan.

Duncan încerca să mai doarmă puţin; când poliţistul a aprins lanterna, şi-a ferit faţa din raza ei.

- A vrut să-şi petreacă noaptea la un prieten, a explicat Garp. Dar n-a ieşit cum trebuie. Acum îl duc acasă.

Poliţistul l-a măsurat pe Garp cu lanterna din cap până-n picioare – în costumaţia lui de alergare. Şort, tenişi de jogging, fără cămaşă.

- Ai acte?

Garp l-a depus pe Duncan în sacul lui de dormit pe pajiştea oarecui.

- Bineînţeles că nu, a răspuns Garp. Dacă mă duceţi acasă cu maşina, o să vi le-arăt.

Poliţiştii s-au uitat unul la altul. Fuseseră chemaţi în cartier cu câteva ore în urmă, când o tânără reclamase că fusese atacată de un exhibiţionist – sau cel puţin de unul care umblă dezbrăcat. E posibil să fi fost vorba de o tentativă de viol. Abia scăpase de el pe bicicletă, mai spusese femeia.

- Umbli pe-aici de multă vreme? a întrebat unul dintre poliţişti.

A treia persoană, cea de pe bancheta din spate a maşinii de poliţie, s-a uitat pe geam afară, să vadă despre ce era vorba. Când a dat cu ochii de Garp, a strigat:

- Hei, omule, ce mai faci?

Duncan dădea semne de trezire.

- Ralph? s-a auzit vocea lui Duncan.

Unul dintre poliţişti a îngenuncheat lângă băiat şi a arătat cu raza lanternei spre Garp.

- Asta-i tatăl tău? l-a întrebat.

Băiatul avea priviri speriate; îşi plimba ochii de la tatăl său la poliţişti şi la lumina albastră clipitoare de pe maşina de poliţie.

Celălalt poliţist s-a apropiat de individul de pe bancheta din spate. Era puştiul în caftan vişiniu. Poliţiştii îl pescuiseră pe când patrulau prin cartier în căutarea exhibiţionistului. Puştiul nu fusese în stare să le spună

unde locuia – pentru că, de fapt, nu locuia nicăieri anume.

- D cunoşti pe bărbatul ăla cu copilul? l-a întrebat poliţistul.
- Mda, un tip dur, pe bune, a răspuns puştiul.
- Totul e-n regulă, Duncan, a spus Garp ca să-l liniş-tească. Nu te teme. Te duc acasă, atât.
- Fiule, ăsta-i tatăl tău? l-a întrebat poliţistul.
- U sperii, i-a atras Garp atenţia.
- Nu sunt speriat, a zis Duncan, apoi către Garp: De ce mă duci acasă?

Din câte se părea, toată lumea voia să afle acest lucru.

- Mama lui Ralph nu se simţea bine, a răspuns Garp.

Spera ca atât să fie de ajuns, dar amantul respins din ma-şina de poliţie a izbucnit în hohote. Poliţistul cu lanterna a îndreptat raza asupra amorezului şi l-a întrebat pe Garp dacă-l cunoştea. În sinea lui, Garp şi-a zis: „Nu se întreză-reşte nici un sfârşit la toată chestia asta."

- Numele meu e Garp, a zis el iritat. S.M. Garp. Sunt călătorit. Am doi copii. Unul dintre ei – acesta, pe nume Duncan, cel mare – îşi petrecea noaptea la un prieten. Eram convins că mama acestui prieten nu era cea mai nimerită persoană să aibă grijă de fiul meu. M-am dus acolo şi mi-am luat fiul acasă. Sau, mai încerc încă să *ajung* acasă.

Puştiul ăla, a continuat Garp, arătând spre maşina poli-ţiei, o vizita pe mama prietenului fiului meu când am sosit eu acolo. Mama dorea ca puştiul să plece de acolo – *puştiul* ăla –, a repetat Garp, arătând încă o dată spre tinerelul din maşina de poliţie – aşa că a plecat.

- Cum se numeşte mama asta? a întrebat un poliţist; încerca să noteze totul într-un carnet uriaş. După o tăcere politicoasă, poliţistul şi-a ridicat ochii spre Garp.
- Duncan? s-a adresat Garp fiului său. Care-i numele lui Ralph?
- Păi, s-a schimbat, a răspuns Duncan. Avea numele tatălui său, dar mama lui încearcă să-l schimbe.
- Bine, dar care *este* numele tatălui său? a insistat Garp.
- Ralph, a răspuns Duncan.

Garp a închis ochii.

- Ralph Ralph? n-a priceput poliţistul cu carnetul.

- Nu. Duncan, te rog să te gândeşti, i-a cerut Garp. Care-i numele *de familie* al lui Ralph?
- Păi, cred că ăla-i numele care s-a schimbat, a răspuns Duncan.
- Duncan, s-a schimbat din *care?*
- Ai putea să-l întrebi pe Ralph, i-a sugerat Duncan. Lui Garp îi venea să urle.
- Spuneai că numele *dumitale* este Garp? a întrebat unul dintre poliţişti.
- Da, a confirmat Garp.
- Şi iniţialele sunt S.M.?

Garp ştia ce-o să urmeze; l-a cuprins o mare sfârşeală.
- Da, S.M. Pur şi simplu S.M.
- Hei, Sulă Mare! a behăit puştiul din maşină, lăsându-sc pe spate şi înecându-se de râs.
- Ce-nseamnă prima iniţială, domnule Garp? a întrebai poliţistul.
- Nimic, a răspuns Garp.
- Nimic? s-a mirat poliţistul.
- Sunt doar iniţiale, a răspuns Garp. Doar pe ele mi le-a dat mama.
- Primul dumitale prenume este *S?* a insistat poliţistul.
- Mi se spune Garp.
- Băi, omule, ce poveste! a exclamat puştiul în caftan, dar poliţistul aflat mai aproape de maşina de poliţie a izbit cu pumnul în capotă, în semn de avertisment.
- Băieţaş, de-ţi mai pui o dată labele soioase pe canapea, i-a spus el, te pun să lingi căcatul.
- Garp? a făcut contrariat cel care-l interoga pe Garp. Ştiu cine eşti! a strigat dintr-odată.

Garp a simţit cum îl cuprinde neliniştea.
- Eşti ăla care l-a prins pe agresor în parc!
- Da! Eu sunt. Dar nu aici a fost, şi s-a întâmplat cu ani în urmă.
- Mi-amintesc de parc-a fost ieri, a zis poliţistul.
- Cu asta ce mai e? a întrebat celălalt poliţist.
- Eşti prea tânăr, i-a răspuns colegul. Ăsta-i tipul pe nume Garp care l-a prins pe agresorul ăla în parc – unde-a fost? Agresorul ăla de *copii,* pe ăla l-a prins. Şi ce ziceai

că eşti? l-a întrebat curios pe Garp. Adică era ceva caraghios sau mă-nşel?
- Caraghios? n-a priceput Garp.
- Chestia cu care-ţi câştigai *existenţa*, a completat poliţistul. Cu ce-ţi câştigai existenţa?
- Sunt scriitor.
- Ah, da, şi-a amintit poliţistul. Mai eşti scriitor?
- Da, a mărturisit Garp.
Cel puţin ştia că nu era un consultant în probleme matrimoniale.
- Măi să fie, a zis poliţistul, dar tot nu părea convins pe deplin; Garp vedea că ceva nu era în regulă.
- Aveam barbă pe vremea aia, a făcut Garp o tentativă.
- Asta e! a strigat poliţistul. Şi ţi-ai ras-o?
- Corect.
Cei doi poliţişti s-au consultat în lucirea roşie a stopurilor maşinii. Au hotărât să-i ducă pe Garp şi pe Duncan până acasă, dar pentru asta Garp tot trebuia să le arate ceva acte care-i să-i certifice identitatea.
- Pur şi simplu nu te recunosc – din fotografii – aşa, fără barbă, a explicat poliţistul mai în vârstă.
- Mă rog, a *fost* acum câţiva ani, a zis Garp trist, şi în cu totul alt oraş.
Lui Garp nu-i convenea că tânărul cu caftan avea să vadă casa unde locuia familia Garp. În mintea lui, şi-l şi închipuia pe tânăr înfiinţându-se într-o bună zi şi cerând cine ştie ce.
- Îţi aminteşti de mine? l-a întrebat puştiul pe Duncan.
- Nu cred, a răspuns Duncan politicos.
- Deh, erai aproape adormit, a recunoscut junele, apoi către Garp: Eşti prea neliniştit în privinţa copiilor, omule. Copiii se descurcă foarte bine. Asta-i singurul tău copil?
- Nu, mai am unul.
- Omule, ar trebui să mai ai o *duzină*, i-a zis puştiul. Atunci poate că nu ţi-ai mai face atâtea griji din pricina unuia singur, să ştii.
Chestia asta îi amintea lui Garp de ceea ce mama lui numea Teoria Percy despre copii.
- Ia-o prima la stânga, i-a spus Garp poliţistului de la volan, apoi prima la dreapta şi la colţ.

Celălalt poliţist i-a întins lui Duncan o acadea.
- Mulţumesc, a zis Duncan.
- Şi mie nu? a întrebat puştiul în caftan. *Mie-mi* plac acadelele.
Poliţistul a holbat ochii la el; când s-a întors cu spatele, Duncan i-a dat puştiului acadeaua. Duncan nu se dădea în vânt după acadele, niciodată nu-i plăcuseră.
- Mulţumesc, a şoptit tinerelul. Vezi, omule? s-a adresat el lui Garp. Puştii sunt minunaţi.
Şi Helen este, s-a gândit Garp – cum stătea în prag, luminată din spate. Capotul ei albastru, lung până-n pământ, avea un guler înalt, răsfrânt; acum îl ţinea ridicat, ca şi când i-ar fi fost frig. Avea şi ochelarii pe nas, semn pentru Garp că se uita de multă vreme după ei să-i vadă sosind.
- Omule, a şoptit puştiul în caftan, trăgându-i un cot lui Garp când acesta a coborât din maşină. Cum arată domniţa aia încântătoare când îşi scoate ochelarii?
- Mami! Ne-au arestat, i-a strigat Duncan lui Helen.
Maşina poliţiei a rămas la curbă în aşteptarea lui Garp, care coborâse să-şi aducă actele.
- N-am *fost* arestaţi, a spus Garp. Ne-au *adus* cu maşina, Duncan. Totul e în *ordine*, s-a adresat el furios lui Helen.
Şi a fugit în sus pe scări ca să-şi găsească portvizitul printre haine.
- Aşa ai ieşit? a strigat Helen în urma lui. Îmbrăcat în halul ăsta?
- Poliţia a crezut că m-a răpit, a mai zis Duncan.
- Au venit până acolo? l-a întrebat Helen.
- Nu, tati mă aducea acasă. Măiculiţă, da' ciudat mai e tati.
Garp a coborât val-vârtej scările şi a ieşit pe uşă ca din puşcă.

- Caz de confuzie asupra identităţii, i-a şoptit Garp lui Helen. Caută pe altcineva, probabil. Pentru Dumnezeu, nu te necăji. *Nu* sunt necăjită, s-a răstit Helen.

Garp le-a arătat poliţiştilor actele.

- Măi să fie, a zis poliţistul mai în vârstă. Doar S.M., i liiar *aşa*. Presupun că e mai uşor astfel.

- Uneori nu, a ripostat Garp.

Când maşina a luat-o din loc, puştiul a strigat în urmă lui Garp:

- Nu eşti un tip nasol, omule, numa-nvaţă să te *relaxezi*!

Vederea trupului lui Helen, suplu, încordat, tremurând
În capotul albastru, nu avea menirea să-l relaxeze pe Garp. Duncan era treaz de-a binelea şi avea chef de flecăreală; era ţi flămând. Ca şi Garp. În bucătăria neluminată încă de primii zori, Helen stătea şi îi privea, cu o expresie rece, cum mănâncă. Duncan povestea acţiunea unui film TV lung. Garp bănuia că, de fapt, era vorba de două filme şi că Duncan adormise înainte să se sfârşească primul şi se trezise ilupă ce începuse al doilea. încerca să-şi închipuie unde şi când anume puteau fi plasate activităţile doamnei Ralph în filmul lui Duncan.

Helen n-a pus nici o întrebare. În parte, Garp ştia foarte bine, asta se explica prin faptul că nu putea spune nimic de faţă cu Duncan. Dar pe de alta, ca şi Garp, ea îşi formula cu mare severitate ceea ce voia să spună. Amândoi îi erau recunoscători lui Duncan pentru că se afla acolo; la momentul în care vor începe să-şi vorbească deschis, lunga aşteptare îi va fi făcut mai îngăduitori şi mai atenţi la vorbe.

La spartul zorilor, nu s-au mai putut abţine şi au început să-şi vorbească prin intermediul lui Duncan.

- Spune-i lui mami cum arăta bucătăria, a zis Garp. Şi spune-i despre câine.

-Bill?

- Exact! Spune-i despre Bill.

- Ce purta mama lui Ralph cât ai fost acolo? l-a întrebai Helen pe Duncan. A zâmbit spre Garp. Sper că purta mai multe haine decât tati.

- Ce-aţi mâncat la cină? l-a întrebat Garp.
- Dormitoarele sunt sus, sau jos? a întrebat Helen. Sau fi sus, şi jos?

Garp a încercat să-i arunce o privire care spunea: te roR, nu te ambala. O simţea pregătindu-şi la îndemână armele cele vechi şi tocite. Ea avea o îngrijitoare sau două de copii pe care i le putea aminti, şi o simţea cum le aduce în scenfl. Dacă avea să pomenească de unul din numele alea de de- mult, deschizătoare de răni, el unul nu avea nici un nume cu care să riposteze. Lui Helen nu i se putea reproşa nici un îngrijitor de copii; nu încă. În mintea lui Garp, Harrison Fletcher nu conta.

- Câte telefoane sunt în casă? l-a întrebat Helen pe Duncan. Unul în bucătărie şi altul în dormitor? Sau doar în dormitor?

Când, în sfârşit, Duncan s-a dus în camera lui, lui Helen şi Garp le rămăsese mai puţin de o jumătate de oră până să se trezească Walt. Dar Helen îşi pregătise deja numele duşmanilor ei. E timp destul să provoci stricăciuni atunci când ştii unde se află rănile de război.

- Te iubesc atât de mult şi te cunosc atât de bine, a început Helen.

I se întâmplă lui Helen

Telefoanele târziu în noapte – acele alarme ca de primejdie ce răsună în inimă – îl vor înspăimânta pe Garp toată viaţa. Cine e dintre cei pe care-i iubesc? va striga inima lui Garp la primul ţârâit – care dintre ei a fost pulverizat de un camion, cine s-a înecat în bere sau cine zace azvârlit cât colo de un elefant în întunericul cumplit?

Garp se temea de apelurile acestea telefonice în miezul nopţii, dar odată – fără să ştie – dăduse şi el un asemenea telefon. Fusese într-o seară, când venise Jenny în vizită la ei; mamei lui îi scăpaseră câteva vorbe despre moartea lui Cushie Percy în timpul naşterii. Garp nu auzise încă nimic despre acest lucru şi, deşi uneori glumea cu Helen pe socoteala fostei lui pasiuni pentru Cushie – iar Helen îl tachina din pricina asta –, vestea că aceeaşi Cushie era *moartă* fusese ca un şoc electric pentru Garp. Cushman Percy, atât de plină de viaţă, o fiinţă care trăise cu atâta incandescenţă – părea imposibil! Dacă ar fi aflat că Alice Hetcher suferise un accident, nu ar fi fost

la fel de tulburat; se simţea parcă mai pregătit pentru o astfel de veste. Din păcate ştia asta. Tăcutei Alice întotdeauna i se *vor* întâmpla tot felul de lucruri.Garp se dusese în bucătărie şi, fără să bage de seamă cât era ceasul, sau să-şi amintească de acest fapt în timp ce-şi deschidea încă o sticlă de bere, se pomenise că formează deja numărul familiei Percy; la celălalt capăt telefonul suna. Ca într-un film dat cu încetinitorul, Garp îşi imagina lungul drum pe care trebuia să-l parcurgă Tocană Grasă din somnul lui profund până să apuce să răspundă la telefon.

- Dumnezeule, cui dai tu telefon? îl întrebase Helen intrând în bucătărie. E două şi un sfert!

înainte să apuce Garp să închidă, Stewart Percy ridicase receptorul.

- Da? întrebase Tocană Grasă pe un ton îngrijorat; cu ochii minţii, Garp o vedea pe fragila şi slaba de minte Midge ridicându-se în capul oaselor în pat lângă el, agitată ca o găină înghesuită la colţ.

- îmi pare rău că v-am trezit, îşi ceruse scuze Garp, nu mi-am dat seama că e atât de târziu.

Helen clătinase din cap şi ieşise brusc din bucătărie. în prag apăruse Jenny; pe faţa ei era acea expresie critică pe care numai o mamă poate să şi-o ia faţă de fiul ei. Adică o expresie mai degrabă a dezamăgirii decât a indignării obişnuite.

- Cine dracu' e? izbucnise Stewart Percy.

- Garp, domnule, răspunsese el, din nou băieţaşul de odinioară, cerându-şi iertare pentru genele din sângele său.

- Sfinte Sisoe! Ce mai vrei şi *tu?*

Jenny neglijase să-i spună lui Garp că trecuseră câteva *luni* de când murise Cushie Percy; Garp îşi închipuia că exprima condoleanţe pentru o nenorocire de dată foarte recentă. Din care pricină avusese un moment de ezitare.

- îmi pare rău, foarte rău.

- Ai mai spus-o, ai mai *spus-o,* i-o tăiase Stewart.

- Abia acum am auzit, continuase Garp, şi voiam să vă spun dumneavoastră şi doamnei Percy că-mi

pare rău cu adevărat. Poate că n-am arătat asta, mai ales *dumneavoastră*, domnule, dar chiar am ţinut mult la...

- Băi, porcule! îl repezise Stewart Percy. Băi, jigodie, i'ttcat japonez ce eşti! Şi închisese telefonul.

Nici măcar Garp nu era pregătit pentru un asemenea dispreţ. Numai că înţelesese greşit situaţia. Vor mai trece ani până îşi va fi lămurit circumstanţele în care picase telefonul «Au. Săraca Pooh Percy, ţicnită de Bainbridge, i le va explica Într-o bună zi lui Jenny. Când sunase Garp, Cushie era inoartă de atâta vreme, încât Stewart nu realizase că Garp îi împărtăşea durerea pentru pierderea lui *Cushie*. Când sunase Garp, era miezul nopţii după acea zi sumbră în care fiara neagră, Bonkers, dăduse în sfârşit ortul popii. Stewart Percy îşi închipuise că telefonul lui Garp era o glumă plină de cruzime – condoleanţe mincinoase pentru câinele pe care Garp îl urâse de când se ştia.

Iar acum, când a sunat telefonul lor, Garp a simţit-o pe Helen cum se încleştează de el instinctiv, în somn. Când a ridicat receptorul, Helen i-a prins iute piciorul între genunchii ei – ca şi când s-ar fi ţinut strâns de viaţa şi siguranţa pe care i le dăduse trupul lui. Mintea lui Garp a trecut rapid în revistă posibilităţile. Walt dormea în patul lui. La fel şi Duncan; *nu* se dusese la Ralph.

Gândul lui Helen a fost: e tata; inima lui. Uneori îşi spunea: în sfârşit au găsit-o şi au identificat-o pe mama. La o morgă.

Iar Garp s-a gândit: au omorât-o pe mama. Sau au răpit-o şi cer răscumpărare – bărbaţi care nu vor accepta nimic altceva decât violarea publică a patruzeci de virgine înainte s-o elibereze pe celebra feministă întreagă şi nevătămată. Şi vor cere şi viaţa copiilor mei, şi aşa mai departe.

La telefon era Roberta Muldoon, ceea ce l-a convins pe Garp că victima era mama lui. Dar victima era însăşi Roberta.

- M-a părăsit, a zis ea, şi vocea ei uriaşă era grea de lacrimi. M-a părăsit. *Pe mine!* Poţi să crezi aşa ceva?
- Isuse, Roberta!

- Ah, n-am ştiut ce *rahaţi* sunt bărbaţii până n-am devenit femeie, a suspinat Roberta.
- E Roberta, i-a şoptit Garp lui Helen, ca s-o liniştească. Iubitul ei a zburat din cuib.

Helen a oftat, a dat drumul piciorului lui Garp, s-a răsucit pe partea cealaltă.

- Nici măcar nu-ţi pasă, nu-i aşa? l-a întrebat Roberta morocănoasă.
- Te rog, Roberta.
- îmi pare rău. Dar m-am gândit că e prea târziu să-i telefonez mamei tale.

Lui Garp această logică i s-a părut uluitoare, deoarece ştia că Jenny se culca mult mai târziu decât el; pe de altă parte, îi şi plăcea de Roberta foarte mult, şi cu siguranţă că trecuse prin momente grele.

- Mi-a zis că nu-s *destul* de femeie, că-l derutez sexual – că *eu* sunt derutată sexual! a început Roberta să plângă. Ah, Dumnezeule, *sula* aia. N-a vrut decât noutatea. Să se dea mare în faţa amicilor lui.
- Pun pariu că puteai să-l baţi de să-l asculţi cu urechea, Roberta. De ce nu l-ai făcut una cu pământul?
- Nu înţelegi, a spus Roberta Nu mai *simt* nevoia să fac pe careva una cu pământul. Sunt *femeie!*
- Şi crezi că femeile nu simt niciodată nevoia să facă pe careva una cu pământul? a întrebat Garp.

Helen a întins mâna şi l-a tras de cocoşel.

- Nu ştiu *ce* simt femeile, s-a văitat Roberta. Nu ştiu ce *ar trebui* să simtă. Ştiu doar ce simt *eu.*
- Şi anume ce? a întrebat Garp, ştiind că ea voia să-i spună.
- Simt că-mi vine să-l fac una cu pământul *acum*, s-a destăinuit Roberta, dar când m-a bălăcărit în toate mocirlele, am stat şi-am înghiţit tot. Am şi plâns. Toată ziua am plâns!

a hohotit ea, şi mi-a dat chiar şi telefon şi mi-a spus că dacă *încă* mai plâng, înseamnă că mă prostesc singură.

- Dă-l dracului.
- Nu-şi dorea decât o cordeală bună. De ce-s bărbaţii aşa?
- Mă rog, a făcut Garp.

- Ah, ştiu că *tu nu eşti*. Probabil că nici nu-ţi par atrăgătoare.
- Ba-mi pari atrăgătoare, Roberta.
- Dar nu pentru *tine*. Nu minţi! Nu atrag sexual.
- Pe mine *nu*, într-adevăr, a recunoscut Garp. Dar îi atragi pe mulţi *alţii*. Bineînţeles că eşti atrăgătoare sexual.
- Mda, tu eşti un prieten bun, şi asta-i mai important, a spus Roberta. Nici tu nu mă atragi sexual cu adevărat.
- E-n regulă.
- Eşti prea scurt. îmi plac ăia care arată mai *lungi* – mă refer la chestia sexuală. Să nu te simţi jignit.
- Nu mă simt jignit. Nici *tu* să nu te simţi.
- Bineînţeles că nu.
- Ce-ar fi să mă suni mâine dimineaţă? i-a propus Garp. Ai să te simţi mai bine.
- N-am să mă simt, a mormăit Roberta bosumflată. Am să mă simt mai *rău*. Şi-o să-mi fie ruşine că te-am sunat.
- De ce nu vorbeşti cu doctorul tău? Urologul? Tipul care ţi-a făcut operaţia – e prieten cu tine, nu-i aşa?
- Cred că vrea să mă reguleze, a zis Roberta pe un ton grav. Cred că asta-i tot ce-a vrut vreodată să-mi facă. Cred că a recomandat toată operaţia asta doar pentru că voia să mă seducă, dar întâi a vrut să mă facă femeie. Sunt vestiţi pentru chestia asta – aşa mi-a spus un prieten.
- Un prieten *nebun*, Roberta. *Cine-i* vestit pentru chestia asta?
- Urologii. Uf, nu ştiu – nu ţi se pare urologia o treabă cam scârboasă?

I &e *părea*, dar Garp nu voia să o necăjească şi mai mult pe Roberta.

- Sun-o pe mama, s-a pomenit Garp spunând. *Ea o* al te înveseleasc ă, o să găsească ea ceva.
- Ah, *e* minunată, a suspinat Roberta. întotdeauna *găseşte* câte ceva, dar am impresia că m-am folosit de ea pentru atât de multe.
- Îi place să ajute, Roberta, a spus Garp şi ştia că asta, cel puţin, era adevărat. Jenny Fields era plină de compasiune şi răbdare, iar Garp nu-şi dorea

altceva decât să doarmă. Poate că ţi-ar trebui un joc bun de *squosh*, i-a sugerat Garp cu voce stinsă. Ce-ar fi să vii aici pentru câteva zile şi să batem mingea de-adevăratelea?

Helen s-a răsucit spre el, s-a încruntat la el şi i-a muşcat sfârcul; o plăcea pe Roberta, dar în faza timpurie a reformării ei sexuale Roberta nu putea să vorbească decât despre ea însăşi.

- Mă simt atât de *secată*, a spus Roberta N-am energie, n-am nimic. Nu ştiu nici măcar dacă aş putea juca.

- Mă rog, ar trebui să *încerci*, Roberta. Ar trebui să te fon ţezi să faci ceva.

Exasperată de el, Helen s-a răsucit pe partea cealaltă.

Dar Helen era afectuoasă cu Garp când răspundea la telefoanele astea nocturne; spunea că o înspăimântau şi nu voia să fie ea cea care să afle despre ce era vorba. Prin urmare, a apărut ciudat când Roberta Muldoon a sunat a doua oară, câteva săptămâni mai târziu, şi a răspuns *Helen*. L-a surprins pe Garp, pentru că telefonul era pe noptiera din partea lui, şi Helen a trebuit să se întindă peste el ca să ridice receptorul; de fapt, de data asta, ea s-a azvârlit peste el şi a răspuns iute, cu glas şoptit:

- Da, ce este?

Şi când a auzit că era Roberta, iute i-a dat lui Garp receptorul; adică nu că ar fi răspuns ca să-l lase pe el să doarmă.

Si când Roberta a sunat pentru a treia oară, Garp a simţit ca im fel de absenţă atunci când a ridicat receptorul. Lipsea ceva.

- Aaa, bună, Roberta, a spus el.

Strânsura lui Helen pe piciorul lui; lipsea. *Helen* nu era acolo, a băgat el de seamă. A vorbit cu Roberta, îmbărbă- i And-o, a simţit partea rece a patului neîmpărţit şi a observat i A era două noaptea – ora predilectă a Robertei. Când în «fârşit Roberta a închis telefonul, Garp a coborât la parter »■o caute pe Helen, şi a găsit-o singură, pe canapeaua din living, cu un pahar de vin în mână şi un manuscris în poală.

- N-am putut să dorm, a spus ea, dar pe chipul ei era o expresie... o expresie pe care Garp n-a putut-o defini imediat. Deşi a avut impresia că o recunoştea, s-a gândit că nu mai vă- z.use niciodată expresia aceea pe chipul lui Helen.

- Citeşti lucrări? a întrebat-o el; ea a dat din cap, dar în faţă nu avea decât un singur manuscris.

Garp l-a luat în mână.

- Lucrarea unui student, a spus ea întinzând mâna ca să-l u înapoi.

Numele studentului era Michael Milton. Garp a citit un paragraf.

- Pare o poveste, a spus el. Nu ştiam că le ceri studenţilor «ă scrie proză.

- Nu le cer, dar uneori îmi arată ei ce scriu.

Garp a citit încă un paragraf. După părerea lui, stilul autorului era timid şi forţat, dar greşeli nu erau pe pagină; măcar era scris cu pricepere.

- E unul dintre studenţii mei la masterat, i-a explicat Helen. E foarte inteligent, dar... A ridicat din umeri, însă gestul ei avea dintr-odată indiferenţa simulată a unui copil fâstâcit.

- Dar ce? a vrut să ştie Garp. A izbucnit în râs – pentru că Helen putea să arate atât de copilăroasă la ora aceea târzie.

Dar Helen şi-a scos ochelarii şi chipul ei a căpătat încA u dată acea *altă* expresie, acea expresie pe care o văzuse mal înainte şi n-o putuse defini.

- Uff, nu ştiu, a zis ea cu o oarecare nelinişte. ***Tânirt*** Poate. E tânăr, înţelegi. Foarte inteligent, dar tânăr.

Garp a dat o pagină, a citit jumătate dintr-un alt paragral, i-a dat manuscrisul înapoi. A ridicat din umeri.

- Mi se pare o aiurealã, a spus el.

- Nu, nu e o aiurealã, a spus Helen serioasă.

Ah, Helen, profesorul judicios, şi-a spus Garp în gând, apoi a anunţat-o că se duce la culcare.

- Vin şi eu repede, i-a spus Helen.

Apoi Garp s-a privit în oglinda din baia de la etaj. Acolo abia a identificat acea expresie pe care-o văzuse, ciudat de ne- lalocul ei, pe chipul lui Helen. O expresie pe

care o recunoştea pentru că o mai văzuse – pe propriul lui chip, din când în când, dar niciodată pe al lui Helen. Expresia recunoscută de Garp era *vinovată*, şi-l contraria. A rămas multă vreme treaz, dar Helen n-a venit la culcare. Dimineaţa, Garp a constatat surprins că, deşi se uitase în fugă la manuscrisul studentului din ultimul an, numele lui Michael Milton a fost primul lucru ce i-a venit în minte. A privit-o precaut pe Helen, care acum stătea întinsă lângă el, trează.

- Michael Milton, a spus el încet, nu ei, dar suficient de tare ca să audă şi ea. S-a uitat la faţa ei imobilă. Ori visa cu ochii deschişi, dusă departe, ori pur şi simplu nu-l auzise. Ori, şi-a spus el, numele lui Michael Milton era deja în mintea ei, astfel că, atunci când l-a rostit Garp, era numele pe care *tocmai* îl rostea şi ea – sieşi – şi n-a băgat de seamă că îl rostise Garp.

Michael Milton, student la masterat în anul trei la literatură comparată, terminase franceza la Yale, fără distincţii deosebite; înainte de asta, absolvise Colegiul Steering, deşi avea tendinţa să nu acorde prea multă importanţă acestui fapt. Din momentul în care era sigur că *ştiai* că terminase la Yale, minimaliza chiar şi această universitate, dar niciodată nu nesocotea Primul An studiat în străinătate – în Franţa. Ascultându-l pe Michael Milton, nu-ţi venea să crezi că petrecuse doar un an tn Europa, deoarece reuşea să-ţi dea impresia că trăise în Franţa întreaga lui adolescenţă. Avea douăzeci şi cinci de ani.

Deşi stătuse o perioadă scurtă de timp în Europa, părea »A-şi fi cumpărat de acolo garderoba pentru toată viaţa; jachetele de tweed aveau revere late şi manşete largi, şi atât jachetele, cât şi pantalonii erau astfel croiţi încât să scoată în evidenţă talia şi coapsele; genul de haine pe care chiar şi americanii din vremea lui Garp la Steering le numeau „continentale". Gulerele cămăşilor lui Michael Milton, pe care le purta descheiate la gât (întotdeauna cu *doi* nasturi desfăcuţi), erau moi şi mari, amintind de vestimentaţia renascentistă: o ţinută ce trăda neglijenţă şi perfecţiune intens căutate.

Se deosebea la fel de mult de Garp pe cât se deosebeşte un struţ de o balenă. Trupul lui Michael

Milton avea o linie elegantă atunci când era îmbrăcat; dezbrăcat, dintre toate animalele cel mai mult se asemăna cu un bâtlan. Subţire, deşirat, cu o gârbovire mascată de jachetele de ţweed bine croite. Trupul lui era ca un umeraş – trupul ideal pentru agăţatul hainelor. Fără ele, aproape că nu avea trup.

Era opusul lui Garp în mai toate privinţele, şi singurul lucru pe care Michael Milton îl avea comun cu Garp era încrederea în sine; împărtăşea cu Garp virtutea, sau viciul, aroganţei. Ca şi Garp, era agresiv la maniera la care doar cineva care crede pe deplin în sine însuşi poate fi agresiv. Aceste calităţi fuseseră cele care, cu multă vreme în urmă, o atrăseseră pe Helen la Garp întâia şi întâia oară.

Şi iată-le din nou, aceleaşi calităţi, cu un veşmânt nou; se manifestau într-o formă mult diferită, dar Helen le recunoştea.

De obicei, nu era atrasă de tinerii de genul dandy, care se îm- brăcau şi vorbeau ca şi când, în Europa fiind, li s-ar fi făcui lehamite de lume şi ar fi căpătat o tristeţe înţeleaptă, când, du fapt, îşi petrecuseră cea mai mare parte a scurtei lor vieţi pe banchetele din spate ale maşinilor cu număr de Connecticut. Dar, în adolescenţa ei, Helen nu fusese *de obicei* atrasă nici de luptătorii de greco-romane. Lui Helen îi plăceau bărbaţii cu încredere de sine, cu condiţia ca această încredere să nu fie absurd de deplasată.

Ce-l atrăgea pe Michael Milton la Helen era ceea ce atrăgea mulţi bărbaţi şi puţine femei la ea. Trecută de treizeci, era o femeie fermecătoare nu doar prin frumuseţea ei, ci şi prin faptul că arăta perfect. E important de făcut această distincţie, şi anume că nu arăta numai ca o femeie care avusese grijă de sine, dar care şi avusese motive întemeiate să o facă. Şi această înfăţişare, care speria şi atrăgea în acelaşi timp, nu era deloc înşelătoare, în cazul lui Helen. Arăta atât de stă- până pe viaţa ei, încât numai bărbaţii cu multă încredere de sine puteau să continue să o privească şi după ce le întorcea ea privirea. Chiar şi în staţiile de autobuz, era genul de femeie care era privită doar până întorcea privirea.

Pe coridoarele departamentului de engleză, Helen nu era defel obişnuită să fie privită; toţi se uitau când puteau, aruncând priviri furişe. Astfel că nu era câtuşi de puţin pregătită pentru privirea lungă, făţişă, pe care a fixat-o Michael Milton asupra ei într-o bună zi. Pur şi simplu s-a oprit pe coridor şi a urmărit-o cum se apropie de el. De fapt, Helen a fost cea care şi-a ferit privirile de ale lui; iar el s-a răsucit şi a urmărit-o cum se depărtează de-a lungul coridorului. Cu glas destul de tare ca să-l audă şi Helen, a întrebat pe cineva de lângă el:

- Predă aici sau vine la *cursuri*? *Ce face* ea aici, de fapt?

În al doilea semestru al anului, Helen preda un curs despre Perspectiva Narativă; era un curs pentru cei înscrişi la itusterat şi pentru câţiva studenţi din anii mai mari. Pe I Ielen o interesau evoluţia şi subtilităţile tehnicii narative în romanul modern. La primul curs, l-a observat pe cursantul ce părea mai în vârstă decât ceilalţi, cu o mustaţă rară şi blondă şi o cămaşă frumoasă, cu doi nasturi desfăcuţi la gât; ţi-a întors ochii de la el şi a distribuit un chestionar. Printre întrebări, era una la tare cursanţii trebuiau să spună de ce credeau că erau interesaţi de acest curs anume. Michael Milton a scris: „Pentru că din prima clipă în care te-am văzut am vrut să fiu iubitul tău".

După acea oră, singură în cabinetul ei, Helen a citit acest răspuns la întrebare. I-a făcut impresia că ştia care anume dintre cursanţi era Michael Milton; dacă ar fi fost sigură că era vorba despre altcineva, vreun tânăr pe care nici măcar nu-l băgase în seamă, i-ar fi arătat şi lui Garp chestionarul. Garp ar fi spus poate: „Arată-mi-l pe împuţitul ăla!" sau: „Hai să-i facem cunoştinţă cu Roberta Muldoon". Şi amândoi ar fi râs şi Garp ar fi tachinat-o că-i stârnea pe cursanţi. Şi pentru că amândoi ar fi ştiut de intenţiile tinerelului, oricare ar fi fost acesta, n-ar mai fi existat nici o posibilitate de relaţie reală; Helen ştia asta. Faptul că nu i-a arătat lui Garp chestionarul a făcut-o să se simtă vinovată – dar s-a gândit că dacă Michael era cel care credea ea că era, atunci i-ar plăcea ca povestea asta să meargă puţin mai departe. În acel moment, în biroul ei, Helen nu bănuia în mod sincer că va merge ceva mai

mult decât puţin mai departe. Ce rău ar fi putut face acel puţin?

Lui Harrison Fletcher, dacă i-ar mai fi fost coleg, i-ar fi arătat chestionarul. Indiferent cine ar fi fost Michael Milton, chiar dacă *era* acel tânăr care arăta atât de tulburător – cu Harrison ar fi discutat problema. În trecut, Harrison şi Helen avuseseră câteva secrete de soiul ăsta, pe care le tăinui- seră de Garp şi Alice; secrete permanente, dar inocente.

Helen ştia că, împărtăşindu-i lui Harrison interesul pe care»l manifesta Michael Milton faţă de ea, ar fi fost o altă cale de **a** evita orice relaţie reală.

Dar lui Garp nu i-a pomenit nimic despre Michael Milton, iar Harrison, bineînţeles, plecase pentru a-şi găsi o **ca»** tedră în altă parte. Răspunsul de pe chestionar era scris cu 0 caligrafie groasă, de secol optsprezece, din aceea ce nu poate fi obţinută decât cu o peniţă specială; mesajul scris al lui Michael Milton părea mult mai durabil decât litera tipărită, şi Helen l-a citit şi l-a răscitit. S-a uitat şi la celelalte răspunsuri din chestionar: data naşterii, şcoli urmate, cursurile anterioare în cadrul Departamentului de engleză sau în literatură comparată. I-a verificat foaia matricolă; avea note bune. I-a sunat pe doi colegi de-ai ei care-l avuseseră pe Michael Milton la cursurile lor în primul semestru; de la ei a aflat că Michael Milton era un student bun, agresiv şi mândru până la vanitate. De la amândoi a înţeles, deşi nici unul n-a spus-o răspicat, că Michael Milton era şi talentat, şi antipatic. I-au venit în minte nasturii deliberat lăsaţi descheiaţi la cămaşă (acum **era** sigură că el era) şi şi-a imaginat cum ar fi să-i închidă ea. S-a gândit la smocul ăla de mustaţă, ca o umbră subţire pe buză. Ulterior, Garp va spune pe un ton critic despre mustaţa lui Michael Milton că era o insultă la universul părului şi la universul buzelor; după părerea lui Garp, era într-o asemenea măsură doar imitaţia unei mustăţi, încât Michael Milton ar face o favoare chipului său dacă şi-ar rade-o.

Dar lui Helen îi plăcea mustaţa aceea ciudată şi mică pe buza lui Michael Milton.

- Ţie pur şi simplu nu-ţi place *nici un fel* de mustaţă, îi va spune Helen lui Garp.

- Nu-mi place mustaţa *aia*, îi va spune el. N-am nimic împotriva mustăţilor în general, va insista Garp, deşi adevărul era că Helen avea dreptate: Garp ura toate mustăţile de când cu episodul cu Puştiul Mustaţă. Puştiul Mustaţă îi rete- r.ase lui Garp pentru totdeauna simpatia pentru mustăţi.

Lui Helen îi mai plăcea şi lungimea perciunilor lui Michael Milton, cârlionţaţi şi blonzi; perciunii lui Garp erau tunşi până în dreptul ochilor lui negri, aproape până deasupra urechilor – deşi părul de pe cap îi era des şi vâlvoi, şi doar atât de lung cât să-i acopere urechea mâncată de Bonkers.

Helen a mai băgat de seamă că excentricităţile soţului ei începeau s-o deranjeze. Poate că le observa mai mult acum, când Garp se cufunda, când te aşteptai mai puţin, în crizele lui de creaţie; să fi avut mai puţin timp pentru excentricităţi atunci când scria? Oricare ar fi fost explicaţia, Helen le găsea enervante. Şmecheria lui cu aleea, de exemplu, o scotea din minţi; era chiar contradictorie. Pentru cineva care făcea atâta tămbălău şi îşi făcea atâtea griji pentru siguranţa copiilor săi – tuna şi fulgera împotriva şoferilor nechibzuiţi, împotriva rezervoarelor de benzină care curgeau şi aşa mai departe –, Garp avea un fel de a intra cu maşina pe alee şi în garaj după căderea întunericului care o îngrozea pe Helen.

Aleea o lua brusc în sus după o porţiune lungă de stradă ce cobora în pantă. Când Garp ştia că plozii erau în pat şi dormeau, el oprea

motorul şi stingea farurile şi urca, în virtutea inerţiei, în sus pe aleea cufundată în beznă; prindea destulă viteză după ce cobora drumul ca să depăşească vârful pantei aleii lor şi să coboare încă o dată în garajul întunecos. Spunea că făcea astfel pentru ca motorul şi luminile să nu-i trezească pe copii. Dar oricum trebuia să pornească din nou motorul ca să o conducă pe îngrijitoarea de copii acasă; Helen spunea că şmecheria lui

era doar ca să dea fiori
– puerilă şi periculoasă.
întotdeauna călca sub
roţi jucăriile lăsate în
întuneric pe alee şi se
izbea de bicicletele care
nu erau puse chiar în
fundul garajului

.Odată, una din îngrijitoare i s-a plâns lui Helen că ura li *coboare* aleea cu motorul şi farurile stinse *(altă* şmecherim apăsa pe ambreiaj şi aprindea farurile chiar înainte de a ajunge la stradă).

Oare *eu* simt cea fără astâmpăr? se întreba Helen. Nu M gândise la sine ca la o persoană fără astâmpăr, până nu se gândise la neastâmpărul lui *Garp*. Şi de câtă vreme era într-adevăr iritată de năravurile şi apucăturile lui Garp? Nu ştia. Ştia doar că *observase* că o iritau aproape din clipa în care citise chestionarul lui Michael Milton.

Helen mergea cu maşina spre facultate, gândindu-se ce să-i spună băiatului ăluia obraznic şi infatuat, când a rămas în mână cu mânerul de la schimbătorul de viteze al Volvoului şi capătul neprotejat al manetei a zgâriat-o la încheietură. înjurând, a oprit maşina ca să cerceteze rana şi stricăciunea.

Nu era prima oară în ultimele săptămâni când cădea mânerul, filetele de la şuruburi se tociseră şi Garp încercase de câteva ori să-l fixeze de manetă cu bandă adezivă. Helen protestase împotriva metodei ăsteia de cârpăceală, dar Garp nu avusese niciodată pretenţia că ar fi îndemânatic, drept care întreţinerea maşinii se număra printre îndatoririle gospodăreşti ale lui Helen.

împărţirea asta a obligaţiilor, chiar dacă acceptată în mare de amândoi, era derutantă uneori. Deşi dintre ei doi Garp era cel cu grijile casnice, Helen se ocupa de călcatul rufelor („pentru că", îi spunea Garp, *„tu* eşti aia care ţine morţiş să aibă hainele călcate") şi tot ea se ocupa de întreţinerea maşinii („pentru că", spunea Garp, „tu eşti aia care o foloseşte zilnic; tu ştii cel mai bine când trebuie reparat ceva"). Helen era de acord cu călcatul, dar considera că Garp trebuia să se ocupe de maşină. Nu-i plăcea să ajungă de la garaj până la serviciu în maşina de depanare – să şadă în cabina aia murdară de ulei, lângă un mecanic tânăr care conducea cum nu **ie** putea mai neatent. Garajul unde ducea maşina la reparat era un loc foarte prietenos, Helen recunoştea asta, doar că îi displăcea profund să se ducă acolo; şi circul cu *cine* să o ducă la ilujbă după ce-şi abandona maşina se răsuflase în cele din urmă. „Cine-i liber s-o ducă pe

doamna Garp la universitate?" striga mecanicul-şef în întunericul jilav şi uleios al gropilor de depanare. Şi trei sau patru tinerei, arzând de nerăbdare dar mânjiţi din cap până-n picioare, aruncau cât colo cheile fixe şi cleştii, se săltau în mâini şi ieşeau din gropi, se repezeau şi se ofereau să împartă cu ea – pentru o clipă scurtă, ameţitoare – cabina strâmtă a camionetei, zăngănind de piese de schimb, care o va duce pe zvelta profesoară Garp la serviciu.

Garp îi spunea lui Helen, fără să exagereze, că atunci când mergea *el* cu maşina la garaj, voluntarii nu se prea înghesuiau; adeseori aştepta în garaj chiar şi o oră întreagă, reuşind în cele din urmă să-l înduplece pe-un mocăit din ăla să-l ducă până acasă. Şi cum, din pricina asta, nu se alegea nimic din toată dimineaţa lui, hotărâse ca Volvoul să intre în sarcina lui Helen.

Amândoi tărăgănaseră cu repararea mânerului de la schimbătorul de viteze.

- Măcar dă un telefon şi comandă unul nou, îi spusese Helen odată. Mă duc până acolo şi aştept până-l montează. Dar *nu* vreau să las maşina acolo o zi întreagă, cât se moco- şesc ei să-l fixeze pe *ăsta*.

Şi-i trântise mânerul în palmă, dar Garp se dusese cu el la maşină şi-l lipise precar, cu bandă adezivă de maneta schimbătorului.

Cum naiba se făcea, şi-a spus ea, că mânerul ăsta ieşea doar când conducea *ea;* dar, mă rog, ea mergea cu maşina mai mult decât el.

- Fir-ar să fie, a mai zis şi a pornit mai departe, lăsând maneta urâtă aşa, neprotejată.

Se lovea la mână de câte ori trebuia să schimbe viteza **ţi** încheietura zgâriată a început să sângereze, pătându-i puţin fusta de la costum. După ce a parcat maşina, a luat mânerul cu ea şi a traversat parcarea, îndreptându-se spre clădire« unde se afla cabinetul ei. Se gândise să-l arunce într-o rigolă, dar mânerul avea scrijelite pe el câteva cifre minuscule; putea să sune din birou la garaj şi să le spună cifrele, ca să comande unul nou. Abia *după* aceea îl va arunca unde poftea; sau, şi-a spus era, am să i-l trimit lui Garp *prin poştă*.

în această stare de spirit, asaltată de nimicuri de-astea, l-a întâlnit Helen pe tânărul infatuat, care măsura coridorul în faţa uşii de la biroul ei, cu cei doi nasturi de sus ai cămăşii descheiaţi. Umerii jachetei lui de tweed, a observat ea, aveau pernițe; părul era puţin prea moale şi prea lung, iar un capăt al mustăţii – subţire ca lama unui cuţit – cădea prea mult la colţul gurii. Helen nu era sigură dacă dorea să-l iubească pe tânărul ăsta, sau să-l *ţesale.*

- Eşti matinal, i-a spus ea, dându-i mânerul ca să poată descuia uşa de la birou.

- Te-ai rănit? a întrebat el. Sângerezi.

Mai târziu, Helen îşi va spune în sinea ei că băiatul ăsta parcă mirosea sângele, pentru că zgârietura aia superficială aproape că se închisese.

- Vrei să devii doctor? l-a întrebat ea, lăsându-l să intre în încăpere.

- *Voiam* să devin.

- Şi ce te-a făcut să te răzgândeşti? a dorit ea să ştie, continuând să-l privească, dar trecând în spatele biroului, aranjând lucrurile care erau aranjate; şi potrivind transperantele, care fuseseră lăsate exact aşa cum le dorea ea. Şi-a scos ochelarii de pe nas, încât, privindu-l acum, silueta lui i s-a părut ştearsă, palidă.

- Chimia organică, a răspuns el. M-am retras de la cursul Aula. în plus, voiam să stau în Franţa.

- Aha, ai stat în Franţa? l-a întrebat ea, ştiind că asta aştepta el din partea ei să-l întrebe, ştiind că era unul dintre lucrurile pe care el le considera deosebite la persoana lui, drept care nu ezita să-l facă într-un fel sau altul cunoscut. îl itrecurase chiar şi în chestionar. Era *foarte* superficial, Helen fi-a dat imediat seama de asta; spera să fie măcar puţin inteligent, dar, curios, se simţea uşurată de superficialitatea lui – ca şi când acest fapt îl făcea mai puţin periculos pentru ea şi îi dădea ei mai multă libertate.

Au vorbit despre Franţa, ceea ce lui Helen i s-a părut amuzant, pentru că ea vorbea despre Franţa la fel ca şi Michael Milton, deşi ea nu fusese niciodată în

Europa. I-a mai spus, de asemenea, că motivul pentru care se înscrisese el la cursul ei era neconvingător.

- Un motiv neconvingător? a încolţit-o el, zâmbind.

- În primul rând, a spus Helen, ceea ce aştepţi tu de la cursul ăsta e total nerealist.

- Aha, deci *ai* deja un iubit? a întrebat-o Michael Milton încă zâmbind.

Avea un fel de frivolitate care n-o jignea; nu i-a ripostat că era de ajuns că avea un soţ, că această chestiune nu-l privea pe el, sau că nu făceau parte din aceeaşi lume. În loc de asta, i-a răspuns că, pentru ceea ce dorea el, ar fi trebuit măcar să se înscrie la cursuri individuale. El i-a răspuns că era gata să schimbe cursul. Ea i-a zis că nu lua cursanţi individuali în semestrul doi.Ştia că nu-l descurajase în totalitate, dar nici nu-l încurajase propriu-zis. Michael Milton i-a vorbit foarte serios timp de o oră – despre subiectul cursului ei aplicat la naraţiune. A vorbit despre *Valurile* şi *Camera lui Iaeob* ale Virginiei Woolf, impresionând-o chiar, deşi nu s-a dovedit la fel de locvace când au ajuns la *Spre far,* iar Helen şi-a dat seama că el doar pretindea că citise *Doamna Dalloway.* După ce a pi* cat, s-a văzut obligată să fie de aceeaşi părere cu cei doi colegi ai ei care-l evaluaseră pe Michael Milton înainte: băiatul Aald era bun de gură, era îngâmfat, superficial, şi trăsăturile aitra îl făceau antipatic; dar avea o anume inteligenţă delicată, ori* cât era de dată cu luciu şi de superficială – *şi* de antipatică, într-un anume sens. Ceea ce le-a scăpat colegilor ei era zâmbetul lui îndrăzneţ şi felul în care-şi purta hainele, ca şi când voia să sfideze prin îmbrăcăminte. Dar colegii lui Helen erau bărbaţi; nu li se putea cere să definească precis îndrăzneala zâmbetului lui Michael Milton, aşa cum putea Helen s-o facă. Helen a recunoscut în el zâmbetul care-i spunea: te cunosc prea bine şi ştiu tot ce-ţi place. Era un zâmbet care-o scotea din sărite, dar o incita; voia să i-l şteargă de pe faţă. O modalitate de a i-l şterge, Helen ştia asta, era aceea de a-i demonstra lui Michael Milton *ci nu o* cunoştea pe ea – sau ceea ce-i plăcea ei cu adevărat – absolut deloc.

Şi mai ştia că nu avea deschise prea multe căi pentru a-i arăta acest lucru.

Când a schimbat prima oară viteza, în drum spre casă, vârful neprotejat al manetei schimbătorului de viteze i s-a înfipt ascuţit în podul palmei. Ştia exact unde lăsase Michael Milton mânerul – pe pervazul ferestrei, deasupra coşului de hârtii, unde-l va găsi omul de serviciu şi probabil că-l va arunca. Aşa şi arăta, ca şi când *trebuia* aruncat, dar Helen şi-a amintit că nu telefonase la garaj ca să comunice acele cifre minuscule. însemna că ea, sau Garp, va trebui să telefoneze şi să comande un mâner nou *fără* acele afurisite de cifre – dând doar anul şi modelul maşinii, şi aşa mai departe, şi sfârşind, inevitabil, prin a primi un mâner care nu se va potrivi.

Dar a hotărât să nu se mai întoarcă la birou, căci avea şi aşa destule pe cap chiar şi fără să încerce să ţină minte să-i telefoneze omului de serviciu şi să-i spună să nu arunce mânerul. Unde mai pui că se putea foarte bine să fie ile-acum prea târziu.

Şi, oricum, şi-a spus Helen, nu e doar vina *mea*. E şi vina lui Garp. Sau, s-a gândit ea, de fapt nu e vina nimănui. Pur şi lîmplu aşa a fost să fie.

Totuşi, nu se simţea *chiar* nevinovată; încă nu. Când Michael Milton i-a dat să-i citească lucrările – lucrările cele vechi, de la celelalte cursuri –, le-a acceptat şi le-a citit, pentru că cel puţin acest lucru era îngăduit, un subiect încă nevinovat despre care puteau vorbi: lucrările lui. Când a devenit mai îndrăzneţ şi mai ataşat de ea, şi i-a arătat chiar şi *creaţiile* lui, povestirile şi poemele patetice despre Franţa, Helen încă mai simţea că lungile lor conversaţii erau ghidate de relaţia critică, constructivă ce se stabileşte între profesor şi student.

Nu era nimic rău în a lua prânzul împreună: aveau de vorbit despre *creaţia* lui. Poate că amândoi ştiau că această creaţie nu avea nimic chiar atât de deosebit. Pentru Michael Milton, *orice* temă de discuţie era bună atâta vreme cât justifica faptul de a fi împreună cu Helen. Cât o privea pe Helen, ea era încă neliniştită de finalul previzibil – atunci când el nu va mai avea ce creaţie să-i arate; când vor fi disecat toate lucrările pe care avusese

el timp să le scrie; după ce vor fi pomenit de toate cărţile pe care le citiseră amândoi. Helen ştia că atunci vor avea nevoie de un subiect nou de discuţie. Şi mai ştia că aceasta era doar problema *ei* – că Michael Milton ştia care era subiectul inevitabil dintre ei doi. Ea ştia că el o aştepta, îngâmfat şi enervant, ca ea să se hotărască; uneori, se întreba dacă el va avea destul tupeu să aducă din nou în discu- ţie răspunsul pe care-l dăduse în chestionar, dar îi venea greu să creadă că o va face. Poate că amândoi ştiau că el nu va fi nevoit s-o facă – pentru că următoarea mutare trebuia să fie a ei.
El îi va arăta, prin faptul că avea răbdare, cât de matur era. Helen voia, mai presus decât orice altceva, să-l surprindă.

Dar printre aceste sentimente care erau noi pentru ea, mai era unul care-i displăcea; nu era obişnuită să se simtă vinovată – pentru că Helen Holm întotdeauna considera cfl avea dreptate în tot ceea ce făcea, şi avea nevoie să se simtă nevinovată şi în această privinţă. Avea senzaţia că aproape atinsese această stare sufletească eliberată de orice complex de vinovăţie, şi totuşi nu era chiar atât de aproape; nu încă.

Garp va fi cel care îi va oferi această stare. O fi simţit el cfl exista rival; Garp se apucase de scris din spirit de competiţie, şi, în cele din urmă, s-a smuls din criza de inspiraţie dintr-un impuls competitiv asemănător.

Ştia că Helen *citea* ceva scris de altcineva. Nu i-ar fi trecut prin minte că în gândurile ei nu era doar literatură, dar vedea, cu gelozia tipică unui scriitor, că *vorbele* înşiruite de altcineva o ţineau trează până târziu noaptea; prima oară Garp îi făcuse curte cu „Pensiunea Grillparzer". Un instinct anume îi spunea s-o curteze din nou.

Dacă acesta fusese un motiv acceptabil pentru ca un scriitor tânăr să se *apuce* de scris, acum era un motiv îndoielnic – mai ales după ce nu mai scrisese de atâta vreme. Poate că se găsea într-o fază necesară, în care regândea totul, lăsa fântâna să se umple la loc, pregătea o carte pentru viitor cu o perioadă potrivită de tăcere. Într-un anume fel, noua poveste pe care o scrisese pentru Helen reflectase circumstanţele forţate şi nefireşti în care

fusese concepută. Povestea fusese scrisă mai puţin dintr-o reacţie reală la viscerele vieţii, ci mai mult pentru a elibera anxietăţile scriitorului.

Se prea poate să fi fost un exerciţiu natural pentru un scriitor care nu scrisese de atâta vreme, dar lui Helen nu-i păsa de înfrigurarea cu care-i întinsese Garp manuscrisul.

- În sfârşit am isprăvit ceva, i-a spus el

.Era după cină; copiii adormiseră; Helen voia să se bage în pat împreună cu el – voia să facă dragoste, multă dragoste, dătătoare de liniște, pentru că ajunsese la capăt cu ceea ce scrisese Michael Milton; nu mai avea ce citi și nu mai aveau despre ce vorbi. Știa că nu trebuia să arate nici cea mai vagă dezamăgire față de manuscrisul lui Garp, dar brusc s-a simțit copleșită de oboseală, încât a rămas cu privirile pironite la foile de hârtie, înghesuite între vasele murdare.

- O să spăl eu vasele, s-a oferit Garp, lăsându-i astfel cale liberă ca să ajungă la manuscris.

Lui Helen i s-a strâns inima; citise prea mult. Subiectul la care ajunsese în cele din urmă era *sexul*, sau cel puțin aventura romantică; Garp ar face mai bine să se ocupe de asta, căci altfel o va face Michael Milton.

- Vreau să fiu iubită, i-a spus Helen lui Garp; el strângea vasele ca un ospătar care e sigur că va primi un bacșiș gras.

Garp a izbucnit în râs.

- Citește povestea, Helen. *După* aia facem sex.

Helen ura prioritățile astea ale *lui*. Nu se putea face comparație între *scrisul* lui Garp și compozițiile de student ale lui Michael Milton, căci, deși un cursant talentat, Helen știa că Michael Milton va rămâne toată viața lui un *student* într-ale scrisului. Problema nu era scrisul. Problema sunt *eu*, și-a spus Helen în gând; eu vreau pe cineva care să-mi acorde atenție. Deodată, maniera lui Garp de a face curte o jignea. *Subiectul* căruia i se făcea curte era, într-un fel, scrisul lui Garp. Dar acesta *nu* este subiectul între noi, și-a spus Helen. Din pricina lui Michael Milton, Helen i-o luase lui Garp mult înainte cu considerațiile despre subiectele discutate și nediscutate între oameni. „Dacă și-ar spune oamenii ceea ce gândesc”, scria Jenny Fields. O eroare naivă, dar scuzabilă; atât Garp, cât și Jenny știau ce greu le venea oamenilor să facă asta.

Garp a spălat vasele cu toate simțurile la pândă, așteptfiml ca Helen să-i citească povestea. Dintr-un gest reflex – deprindere de profesor – Helen și-a scos creionul

roşu şi s-a pui pa citit. Nu aşa ar trebui să-mi citească povestea, s-a gândit Garp; nu-s un student de-al ei. Dar a continuat să spele **va**sele în tăcere. Vedea că n-avea cum s-o oprească pe Helen.

VIGILENŢĂ de S.M. Garp

în timp ce alerg cele cinci mile zilnice ale mele, adeseori întâlnesc **câte un şofer impertinent care încetineşte şi conduce** în **pas cu mine şi mă întreabă (de la adăpostul locului de şofer): „Pentru ce te antrenezi?”**

Secretul este respiraţia profundă şi regulată: rareori obosesc; niciodată nu gâfâi şi nu mi se opreşte respiraţia în gât atunci când răspund.

— Mă ţin în formă ca să urmăresc maşini, zic eu. în aceste momente, răspunsul motorizatului variază: există grade de prostie, aşa cum există grade la orice altceva. Bineînţe- Ies, ei nu-şi dau niciodată seama că nu mă refer la ei — nu-ml menţin forma ca să mă iau după maşinile *lor;* cel puţin nu la drum deschis. Acolo îi las în pace, deşi cred că i-aş *putea* prinde. Şi nu alerg la drum descins doar ca să atrag atenţia^ aşa cum îşi închipuie majoritatea şoferilor.

în cartierul meu nu am unde alerga. Trebuie să părăseşti suburbia ca să fii un alergător măcar de cursă medie. Acolo unde locuiesc eu sunt semne de stop la fiecare intersecţie; distanţa între străzi este mică şi colţurile alea în ungki drept pun greu la încercare oasele gleznelor: Pe de altă parte, trotuarele sunt ameninţate de

câini, ornamentate cu jucăriile copiilor, stropite intermitent de stropitorile de pe pajişti. Şi tocmai când ai găsit un spaţiu de alergare, te trezeşti cu vreun moşulică sau ii băbuţă care ocupă trotuarul, abia mergând în cadru sau înarmat cu bastoane care tocăie. Dacă ai puţină conştiinţă, nu ■trigi „Rirtie!" unei asemenea persoane. Chiar şi când trec pe lîngă persoana respectivă la o distanţă respectabilă par să-i în-»păimânt, deşi alerg cu viteza mea obişnuită; şi nu-mi stă în intenţie să provoc vreun atac de cord.

Astfel că nu-mi rămâne decât drumul mare pentru antrenament, numai că eu mă antrenez *pentru* suburbii. Cu condiţia mea ¿zică, pot să rivalizez cu orice maşină care trece în viteză prin cartierul meu. în situaţia în care frânează cbiar şi numai pe jumătate la stopuri, tot nu pot atinge cincizeci de mile la oră înainte să fie obligaţi să frâneze la următorul stop. întotdeauna îi ajung din urmă. Pot să trec peste pajişti, să sar peste verande, printre leagăne şi bazinele în care se bălăcesc copiii; pot să mă reped printre gardurile vii sau să sar peste ele. Şi deoarece motorul *meu* este silenţios — şi constant, şi mereu în bună stare de funcţionare —, pot *auzi* când se apropie alte maşini; *eu* nu trebuie să mă opresc la stopuri.

în cele din urmă le ajung, le fac semn să tragă pe dreapta; întotdeauna se opresc. Deşi sunt

într-o condiţie de băitaş de maşini care în mod evident impresionează, nu asta îi intimidează pe vitezomani. Nu, ei sunt aproape întotdeauna impresionaţi de *condiţia mea de părinte,* pentru că aproape toţi sunt tineri. Da, condiţia mea de părinte fi trezeşte din beţia vitezei, aproape de fiecare dată. încep simplu: „Mi-ai văzut copiii acolo?" întreb, cu voce tare şi îngrijorată. Vitezomanii veterani, când li se pune o asemenea întrebare, se sperie imediat că mi-au *călcat* copiii. Instantaneu devin defensivi.

— Am doi copii mici, le spun eu. Tonul dramatic este deliberat în vocea mea – pe care, la această propoziţie, o las să tremure puţin. Ca şi când mi-aş reţine lacrimile, sau furia inexprimabilă, sau amândouă. Poate că se gândesc că vânez un boţ de copii sau că-i suspectez că sunt molestatori de copii.

— Ce e-a întâmplat? mă întreabă ei invariabil.

— *Nu* mi-ai văzut copiii, nu-i aşa? repet. Un băieţel, tr<- gând o fetiţă într-un căruţ roşu? Evident că inventez. Am dtil băieţi şi nu sunt cbiar atât de mici; n-au căruţ. Poate că la om aia se uită la televizor sau se plimbă cu bicicletele în parc – unde sunt în siguranţă, unde nu există maşini.

— Nu, răspund vitezomanii contrariaţi. Am văzut copil, *nişte* copii. Dar nu cred că i-am văzut pe *aceia* doi. *De ce?*

— Pentru că aproape i-ai omorât.

— Dar nu i-am văzut! protestează vitezomanii.

— Conduceai prea repede ca să-i vezi! spun eu. Le arunc asta în faţă ca o dovadă a vinovăţiei lor; întotdeauna rosteao fraza respectivă de parcă ar fi o dovadă zdrobitoare. Iar ei nu sunt niciodată siguri. Am repetat partea asta atât de bine. Transpiraţia de pe urma sprintului meu energic începe de-acuni să-mi picure din mustaţă şi din vârful bărbiei, căzând pe portiera şoferului. Ei ştiu că numai un tată care se teme cu adevărat pentru viaţa copiilor săi ar alerga atât de repede, ar avea privirea asta de maniac, ar purta o mustaţă atât de cumplită.

— îmi pare rău, spun ei de obicei.

— Asta e un cartier *plin* de copii, zic eu de fiecare dată. Ai alte locuri pe unde poţi să conduci repede sau mă înşel? *Te rog,* pentru binele copiilor, nu mai băga viteză pe aici. în acest moment, vocea mea nu este niciodată răutăcioasă; întotdeauna este rugătoare. Dar ei văd că, în spatele ochilor mei oneşti, umezi, se ascunde un fanatic ţinut în frâu.

De obicei e vorba de un puşti. Puştii ăştia simt nevoia să-şi ude puţin indispensabilii; vor să gonească în ritmul înnebunitor al muzicii de la radiourile lot Iar eu nu mă aştept să le schimb

obiceiurile — sper doar să se ducă să o facă în altă parte. Accept că strada le aparţine; când mă antrenez la drum deschis, îmi cunosc locul. Fug pe moliciunea beznei de refugiu, pe nisipul şi pe pietrişul fierbinte, pe cioburile de la sticlele de bere – printre pisicile storcite, păsările zdrobite, prezervativele terciuite. Dar în cartierul meu, maşina nu este rege; încă nu.

De obicei, vitezomanii bagă la cap.

După alergarea de cinci mile, fac cincizeci şi cinci de flatări, apoi alergări de cinci sute de iarzi, urmate de cincizeci şi cinci de ridicări de trunchi, urmate de cincizeci şi cinci de poduri pe ipate. Nu că'aş ţine în mod deosebit la cifra cinci; doar că efortul încordat şi bezmetic pare mai uşor atunci când nu trebuie să ţii socoteala prea multor cifre. După duş (aproximativ la ora cinci), târziu după-amiaza şi în cursul serii îmi permit *cinci* beri.

Noaptea nu urmăresc maşini. Copiii n-au voie să se joace afară în timpul nopţii — în cartierul meu, sau în oricare alt cartier. Noaptea, cred eu, maşina este regele întregii lumi moderne. Chiar şi al suburbiilor.

De fapt, noaptea rareori plec de acasă ori le îngădui membrilor familiei mele să se aventureze pe afară. Dar odată m-am dus să cercetez un accident evident — întunericul a fost brăzdat dintr-

odată de faruri luminând drept în sus şi explodând; tăcerea străpunsă de un ţipăt metalic şi de scrâşnetul cioburilor pe asfalt. La jumătatea distanţei până la strada turnătoare, în mijlocul perfect şi întunecos al străzii, un Land Rover stătea cu roţile în sus, sângerând din rezervorul de ulei şi din cel de benzină, şi făcând o băltoacă atât de adâncă şi de neclintită, încât puteam să văd luna în ea. Singurul zgomot: *pac-pac-iA* căldurii în ţevile fierbinţi şi motorul oprit. Land Roverul arăta ca un tanc rostogolit de o mină de câmp. Pietrele smulse din pavaj şi gropile adânci stăteau mărturie a faptului că maşina se rostogolise de câteva ori până a ajuns să se oprească acolo.

Portiera de pe partea şoferului putea fi deschisă doar foarte puţin, dar suficient ca, în chip miraculos, să se aprindă lumina. în cabina luminată, încă la volan – încă răsturnat cu capul în jos şi încă în viaţă —, se găsea un bărbat gras. Părea nevătămat. Creştetul capului se sprijinea cu băgare de seamă de tavanul cabinei, care, bineînţeles, forma acum podeaua, (Irti bărbatul părea doar foarte puţin afectat de această schimbam îlv perspectivă. Arăta uimit, în mod special, de prezenţa unei mintfl de bowling, mare, cafenie, ce se afla alături de capul său, pttvA **era un alt cap; de fapt, stătea obraz-în-obraz cu această min||B de bowling, a cărei atingere o resimţea, poate, aşa cum ar fi re-**

simţit prezenţa capului retezat al unei iubite — odibnindu-se, du formă, pe umărul lui.

— Tu eşti, Roger? a întrebat bărbatul.

N-aş 6 putut spune dacă mi se adresa mie sau mingii de bowling.

— Nu e Roger, am răspuns în numele meu şi al mingii.

— Roger ăla e un idiot, mi-a explicat bărbatul. Ne-ani schimbat mingile.

Părea puţin probabil că bărbatul cel gras să se refere la o experienţă sexuală bizară. Am presupus că se referea la par» tida de bowling.

-Asta e mingea lui *Roger,* a ţinut să explice mai departe, vorbind de globul cafeniu de lângă obrazul lui. Ar fi trebuit ■! ştiu că nu e mingea mea pentru că n-am putut s-o bag în sau. Mingea *mea* ar intra în sacul *oricui,* dar mingea lui Roger chiar e ciudată. încercam s-o bag în sacul meu când Land Roverul a zburat de pe pod.

Deşi ştiam că nu exista nici un pod în tot cartierul, am încercat să vizualizez cele întâmplate. Dar atenţia mi-a fost distrasă de gâlgâitul benzinei care curgea, ca al berii turnate în gâtlejul unui însetat.

— Ar trebui să ieşi, i-am spus eu jucătorului de bowling răsturnat cu capul în jos.

— Am să-l aştept pe Roger, a zis el. Roger trebuie să vină acuşi.

Şi, chiar aşa, un alt Land Rover şi-a făcut apariţia, parcă ar

£ fost o pereche desprinsă dintr-o coloană militară în mişcare. Land Roverul lui Roger s-a apropiat cu farurile stinse şi n-a i»prit la timp; s-a înfipt în Land Roverul jucătorului de bowling •iipraponderal şi împreună, ca nişte maşinuţe mecanice cuplate, e-au zdrăngănit una pe alta pe o distanţă de, nici mai mult nici mai puţin, zece iarzi, pe stradă la vale. Mi-am dat seama imediat ca Roger era într-adevăr un imbecil, ilar eu nu i-am pus decât întrebarea firească în condiţiile date:

— Tu eşti, Roger?

— Mda, a răspuns tipul, al cărui Land Rover, vibrând din loate şuruburile, era întunecat ca noaptea şi scârţâia; fragmente mici din parbriz, şi faruri, şi gratiile de la faruri au căzut pe jos precum nişte confetti zgomotoase.

— *Numai* Roger poate fi asta! a gemut grăsanul jucător de bowling, încă în poziţie răsturnată — şi încă viu — în cabina lui luminată.

Am văzut că nasul îi sângera uşor; aparent, îl pocnise mingea de bowling.

— Roger, cretinule! a strigat el. Mi-ai luat *mingea!*

— Mă rog, înseamnă că cineva a luat mingea *mea,* a ripostat Roger

— Eu ţi-am luat mingea, imbecilule, a declarat grăsanul jucător de bowling.

— Mă rog, ăsta nu-i răspunsul la toate, a zis Roger; Tu mi-ai luat Land Roverul.

Roger şi-a aprins o ţigară în cabina cufundată în întuneric,- nu părea interesat să coboare din rablă.

— Cu puţin efort dai foc la tot, i-am atras eu atenţia. Grăsanul ăla ar trebui să coboare din Land Roverul tău. S-a vărsat benzină. Nu cred că-i bine să fumezi.

Dar Roger continua să fumeze, fără să mă bage în seamă, în tăcerea aceea ca de peşteră a celui de-al doilea Land Rover, iar grăsanul jucător de bowling a tras încă un răget – de parcă avea un vis care începea din nou de la capăt:

—*Tu* eşti, Roger?

M-am întors acasă şi am telefonat la poliţie. în timpul silul n-aş fi tolerat niciodată o asemenea bulibăşeală, dar cetăţenii care merg la bowling fiecare cu maşina c eluilalt nu suni vitezomanii de suburbie obişnuiţi, drept care am decis că acuj- tia erau în mod legitim rătăciţi.

-Alo, poliţia? am zis eu.

Am învăţat cu timpul ce poţi şi ce nu poţi aştepta din par- tea poliţiei. Ştiu că cei de acolo nu susţin în mod real noţiunea de băgare la arest a cetăţenilor; de câte ori i-am reclamat pv vitezomani, rezultatele au fost dezamăgitoare. Nu par să fie in- teresaţi să afle amănunte. Mi se răspunde că există indivizi pe care poliţia are interesul să-i prindă, dar cred că poliţia simpatizează de

fapt cu vitezomanii; şi nu-i apreciază pe cetăţenii care sunt dispuşi să aresteze în locul lor.

Am raportat circumstanţele accidentului celor doi jucători de bowling şi când cei de la poliţie au întrebat, aşa cum întreabă întotdeauna, cine este persoana care face reclamaţia, le-am răspuns: „Roger”.

Iată o cbestie — mi-am zis, cunoscându-i pe poliţişti — care-l va interesa. Poliţia este întotdeauna mult mai interesată sS-l bată la cap pe cel care raportează delictul decât să-i bată la cap pe delincvenţi. Şi, într-adevăr când au venit, s-au dus direct la Roger. I-am văzut pe toţi cum se ciorovăiau sub un felinaţ dar nu prindeam decât frânturi din ce-şi spuneau.

— *Ele* Roger, repeta jucătorul cel gras. E Roger toată ziua.

— Nu-s eu ăla care v-a cbemat, imbecililor, spunea Roger poliţiştilor:

— Aşa e, declara grăsanul. Rogerul *ăsta* n-ar cbema poliţia pentru *nimic în* lume.

Şi după o vreme au început să strige în suburbia noastră întunecoasă după un alt Roger.

— Mai e vreun Roger pe-aici? a strigat un poliţist.

— Roger! a urlat jucătorul cel gras, dar casa mea cufundată în beznă şi casele cufundate în beznă ale vecinilor rămâneau tăcute pe drept cuvânt. La lumina zilei,

ştiam asta, ar 6 plecat cu toţii. N-ar 6 rămas în urma lor decât petele alunecoase de ulei şi cioburile.

Uşurat — şi, ca întotdeauna, încântat de distrugerea vehiculelor dotate cu motor —, i-am urmărit până aproape în zori, când cele două Land Roveruri mătăbăloase şi încleştate unul în celălalt au fost în sfârşit despărţite şi luate de acolo. Arătau ca doi rinoceri epuizaţi, prinşi regulându-se în suburbie. Roger şi grăsanul au rămas să se certe şi să-şi legene mingile de bowling până s-au stins luminile de pe strada noastră; moment în care, ca la un semnal, cei doi şi-au dat mâinile şi au plecat în direcţii diferite – pe jos şi ca şi când ar £ ştiut încotro se îndreptau.

Poliţiştii au venit din nou dimineaţa, să facă cercetări, preocupaţi încă de ideea că ar putea să mai existe un Roger: Dar eu nu i-am putut lămuri în nici un fel — aşa cum, din câţ se pare, nu-i lămuresc nici când raportez despre vitezomani.

— Bun, dacă se mai întâmplă o dată, îmi spun ei, să ne anunţaţi neapărat.

Din fericire, arareori am avut nevoie de poliţie; de obicei sunt destul de eficient cu delincvenţii care greşesc prima dată. Doar o dată a trebuit să opresc de două ori *acelaşi* şofer — iar pe acesta doar de două ori. Era un tânăr arogant, într-o camionetă de instalator

roşie ca sângele. Un înscris de un galben sinistru anunţa pe camionetă că instalatorul deservea sistemele Roto-Rootering şi toate celelalte necesităţi de canalizare:
O. FECTEAU, INSTALATOR-ŞEF, PROPRIETAR
Cu delincvenţii recidivişti ajung mai repede la chestiune.
— Chem poliţia, i-am spus tânărului. Şi-l sun pe şeful tău, bătrânul O. Fecteau; ar £ trebuit să-i telefonez de prima dată.
— Eu sunt propriul meu şef. E afacerea *mea.* Caramba.
Mi-am dat seama că stăteam faţă în faţă cu O. Fecteau În- suşi, un tânăr pipernicit dar plin de succes, neimpresionat d» autorităţile standard.
— Sunt copii în cartierul ăsta, i-am zis. Doi dintre ei Buni ai mei.
— Mda, mi-ai mai spus, a zis instalatorul; a apăsat pe ambreiaj, ca şi când şi-ar £ dres glasul. Avea o notă de ameninţaiv în expresia feţei, la fel de discretă ca şi urma de barbă pubiană pe care o lăsa să crească pe bărbia lui juvenilă.
Mi-am sprijinit mâinile de portieră — una pe mâner, cealaltB pe geamul coborât.
— Te rog, nu mai băga viteză aici.
— Mda, o să-ncerc, a zis O. Fecteau.
Poate că l-aş fi lăsat să plece cu atât, dar instalatorul şi-6 aprins o ţigară şi mi-a zâmbit. Am avut

impresia că văd pe faţa lui ***privirea chiondorâşă a întregii lumi.***

— Dacă te mai prind conducând aşa, i-am zis, îţi vâr Roto-Rooterul tău în cun

Ne-am privit fix, O. Fecteau şi cu mine. Apoi instalatorul a apăsat brusc pe accelerator şi pe pedala de ambreiaj. A trebuit să tac un salt în spate la curbă. în rigolă am văzut o mică basculantă din metal, jucăria unui copil; îi lipseau roţile din faţă. Am cules-o în grabă şi am ţâşnit după O. Fecteau. Cinci străzi mai încolo m-am apropiat destul de mult ca să arunc basculanta, care a lovit cabina instalatorului; zgomot a făcut, nu-i vorbă, doar că a ricoşat inofensiv. Suficient şi atât. O. Fecteau a apăsat pe frână; nişte ţevi lungi de aproximativ cinci picioare lungime au sărit afară din remorcă şi un sertar din cele metalice s-a descbis, scuipând o şurubelniţă şi câteva spirale de sârmă groasă. Instalatorul a sărit din cabină, trântind cu zgomot portiera în urma lui; în mână avea o ckeie Stillson. Era limpede că nu-i plăcea defel să colecţioneze adâncituri în caroseria roşie ca sângele. Eu am pus mâna pe o ţeavă din cele căzute. Avea cam í'lnci picioare lungime şi în clipa următoare făceam ţăndări •lupul stâng. De la o vreme, aveam parte, în mod absolut firesc, numai de lucruri ce cuprindeau cifra cinci. De exemplu, cir- numferinţa, în inci, a pieptului meu (când era bombat): cinci- Dcci şi cinci.

- Ţi s-a spart stopul, i-am atras eu luare-aminte instalatorului. N-ar trebui să conduci în balul ăsta.

- Am să asmut poliţiştii pe *tine,* ticălos descreierat! a spus O. Fecteau.

- Aici e vorba de reţinere de persoană. Ai depăşit viteza, pui în pericol vieţile copiilor mei. împreună mergem la poliţie.

Şi am înfipt ţeava lungă în numărul de înmatriculare al maşinii, îndoindu-l ca pe o scrisoare.

- Dacă-mi mai atingi camioneta, m-a ameninţat instalatorul, zău că dai de dracu'.

Dar ţeava îmi atârna în mână la fel de uşoară ca o rachetă de badminton; am avântat-o fără efort şi am făcut zob celălalt stop.

- Tu ai şi dat de dracu', l-am avertizat pe O. Fecteau. Dacă mai conduci vreodată prin cartierul ăsta, e mai bine să rămâi în viteza întâi şi să foloseşti semnalizatorul de avertizare.

Dar ştiam (legănând iar ţeava) că mai întâi trebuia să-şi repare semnalizatorul.

Tocmai atunci, o doamnă mai în vârstă s-a găsit să iasă din casă pentru a urmări incidentul. M-a recunoscut imediat. îi prind pe mulţi la colţul ei.

- Vai, bravo! a strigat ea.

I-am zâmbit iar ea a pornit lipa-lipa spre mine, oprindu-se şi uitându-se la peluza ei bine măturată, unde basculanta de

jucărie i-a atras atenţia. A luat-o în mână cu o silă evidentă şi mi-a adus-o. Eu am pus jucăria şi bucăţile de sticlă spartă şi de plastic de la stopuri şi semnalizator în fundul remorcii. Cartierul nostru este curat; îmi displac profund gunoaiele. Pe drum deschis, când mă antrenez, nu văd decât gunoaie. Am pus şi ţevile înapoi, iar cu ţeava cea lungă pe care încă o ţineam în mână (ca pe o lamv de războinic) am împins şurubelniţa şi colacii de sârmă ce căau **seră în apropierea curbei. O. Fecteau le-a strâns pe toate şi 1«-« pus înapoi în sertarul de metal. în sinea mea mi-am spus că pni- babil e mai bim ca instalator decât ca şofer; cbeia Stillson părp« să stea foarte confortabil în mâna lui.**

— Ar trebui să-ţi fee ruşine, i-a spus bătrâna lui O. Fecteau

Instalatorul mai-mai s-o facă fărâme din priviri.

— E unul dintre cei mai răi, i-am zis eu femeii.

— I-auzi! a exclamat ea. Şi eşti băiat mare, s-a adresat ea instalatorului. Ar trebui să ai mai mult bun-simţ.

O. Fecteau s-a retras cu mers lateral spre cabină, cu aerul că acu'-acu' zvârle cbeia aia în mine, sare în maşină şi-o calo! pe cotoroanţă.

— Fii atent cum conduci, i-am zis eu.

După ce l-am văzut instalat la locul lui, am pus ţeava în remorcă.

Apoi am luat-o pe bătrânică de braţ şi am ajutat-o să M întoarcă la ea acasă.

Când camioneta a ţâşnit de la curbă, în scrâşnet de cauciucuri încinse şi un zgomot la fel de sinistru ca al oaselor ce im din încheieturi, am simţit tremurul bătrânei prin vârful fragil ol cotului ei; ceva din teama ei mi s-a transmis şi mie, şi mi-am dat seama cât de riscant era să scoţi pe cineVa din minţi, aşa **cum îl scosesem eu pe O. Fecteau. îl auzeam, poate la cinoi străzi distanţă, conducând în viteză ca un apucat, şi m-am rugat în sinea mea pentru toţi copiii şi câinii şi toate pisicile ce s-ar fi nimerit în apropierea străzii. Cu siguranţă, mi-am zis, viaţa moderna este de cinci ori mai dificilă decât a fost pe vremuri.**

Ar trebui să pun punct cruciadei aşteia împotriva vitezoma- nilor, mi-am zis. Merg prea departe cu ei, dar mă înfurie atât de tare — cu neglijenţa lor, cu stilul lor de viaţă periculos, şleampăt, pe care-l consider atât de nemijlocit de ameninţător pentru viaţa mea şi vieţile copiilor mei. Dintotdeauna am urât maşinile şi l-am urât pe cei care le conduc prosteşte. Simt atâta mânie faţă de oamenii care îşi asumă asemenea riscuri când e vorba de vieţile altor oameni! N-au decât să-şi gonească maşinile – dar în deşert! Noi nu permitem ca suburbiile noastre să se

transforme tn poligon! N-au decât să sară din avioane, dacă aşa vor — dar deasupra oceanelor! ***Nu*** **unde locuiesc copiii mei.**

— Ce-ar fi cartierul ăsta fără dumneata? s-a întrebat bătrâna cu voce tare.

Nu-mi amintesc niciodată cum o cheamă. Fără mine, îmi zic, probabil că acest cartier ar fi liniştit. Mai primejdios, dar liniştit.

- Toţi conduc atât de repede, a continuat bătrâna. Dacă n-ai fi dumneata, uneori îmi vine să cred că m-aş pomeni cu distrugătoarele astea ale lor drept în living.

Eu însă mă simţeam penibil că împărtăşeam o asemenea anxietate cu o bătrână de optzeci de ani – că temerile mele seamănă mai degrabă cu îngrijorările lor nervoase, senile, decât cu anxietăţile normale pentru vârsta mea încă ***tânără.***

Ce viaţă incredibil de plicticoasă duc eu! m-am gândit, îndreptând-o pe bătrână spre uşa de la intrare, sprijinind-o să treacă peste crăpăturile din asfalt.

Apoi instalatorul s-a întors. Am crezut că bătrâna o să moară în braţele mele. Instalatorul a luat-o peste curbă şi a trecut val-vârtej pe lângă noi, peste peluza bătrânei, făcând una cu pământul un copac tânăr, subţire ca o cravaşă, şi aproape răstumându-se când a răsucit de volan într-o întoarcere în ac de păr care a scos

din rădăcini un gard viu destul de înalt şi a smuls din pământ petice de gazon mari cât o balcă de carne de două kilograme şi jumătate. Şi apoi mai că a zburat pe trotuar – o explozie de scule împrăştiindu-se în toate părţile din remorcă atunci când roţile din spate au sărit peste bordură la curbă. O. Fecteau o luase din nou pe stradă în sus, terorizând cartierul; l-am văzut pe violentul instalator tăind iarăşi curba la colţul străzilor Dodge şi Furlong — unde a raşcbetat spatele unei maşini parcate, făcând portbagajul să se deschidă din pricina impactului fl lăsându-i capacul să se bălăngăne.

Am dus-o pe bătrână în casă şi am telefonat la poliţie — fi nevestei mele, ca să-i spun să-i ţină pe copii în casă. Instalatorul era cuprins de amoc. Uite cum ajut eu cartierul, mi-am zifi înnebunindu-i şi mai mult pe nebuni.

Bătrâna şedea, cu aceeaşi delicateţe ca a unei plante în ghiveci, pe un scaun tapiţat cu un model floral, în livingul ei plin de tot felul de obiecte. Când O. Fecteau a revenit — de data asta conducând la câteva degete de fereastra livingului, trecând prin straturile cu pietriş pentru copăcei, urlând din claxon —, bătrâna n-a schiţat nici un gest. Eu stăteam la uşă în aşteptarm asaltului final, dar am considerat că era mai înţelept să nu mă arăt. Ştiam că, dacă mă zăreşte, O.

Fecteau o să intre cu maşina de-a dreptul prin zid.

Când a sosit poliţia, instalatorul se răstumase deja în încercarea de a ocoli o maşină militară la intersecţia străzii Cold Hill cu North Lane. îşi fracturase clavicula şi stătea în cabină drept ca un par, deşi camioneta se răsturnase pe o parte; nu era în stare să iasă pe portiera aflată deasupra capului, sau nici măcar nu încercase. O. Fecteau părea calm; asculta radioul.

De atunci, m-am străduit să-i provoc pe şoferii delincvenţi cât mai puţin; dacă miros că se simt jigniţi de faptul că îi opresc şi că intenţionez să le critic deprinderile detestabile, le spun pur şi simplu că anunţ poliţia şi o şterg iute.

Fiaptul că O. Fecteau s-a dovedit până la urmă a avea un trecut lung de reacţii violente în diferite situaţii cu implicaţii sociale nu mi-a îngăduit să mă absolv de sentimentul vinovăţiei.

-Ascultă, e mai bine că l-ai eliminat de pe străzi pe instalatorul ăla, mi-a spus soţia mea — iar ea are obiceiul să critice fe- lui meu de a mă amesteca în comportamentul celorlalţi.

Dar eu nu mă gândeam decât la faptul că-l scosesem din minţi pe omul ăla al muncii şi că, dacă *în timpul* izbucnirii sale, O. Fecteau ar fi ucis un copil, atunci a cui ar fi fost vina? în | tnrte a mea, aşa cred eu.

în timpurile moderne, după opinia mea, ori totul devine o problemă morală, ori nu există probleme. în ziua de azi, nu există i'ompromisuri, sau există numai compromisuri. Fără să mă las vreodată influenţat, eu îmi continui vegbea. Nu există abandon.

„*Nu spune nimic,* şi-a zis Helen. Du-te şi sărută-l şi frea- cfl-ţi obrazul de al lui; du-l sus cât poţi de repede şi vorbeşti despre nenorocita asta de poveste mai târziu." *Mult* mai târziu, s-a avertizat ea pe sine însăşi. Dar ştia că el n-o va lăsa.

Vasele erau gata spălate, iar el şedea în faţa ei, de partea cealaltă a mesei.

Ea a încercat să-i ofere cel mai frumos zâmbet de care era în stare şi i-a spus:

- Vreau să mă culc cu tine.
- Nu-ţi place?
- Hai să vorbim în pat.
- Fir-ar al dracului, Helen. E prima chestie pe care am ter- minat-o după multă vreme. Vreau să ştiu ce crezi despre ea.

Ea şi-a muşcat buza şi şi-a scos ochelarii; nu făcuse nici un singur semn cu creionul ei roşu.

- Te iubesc, i-a spus ea.
- Da, da, a zis el nerăbdător. Şi eu te iubesc, dar putem să ne *regulăm* oricând. Ce-i *ca povestea?*

În sfârşit, Helen s-a relaxat; considera că, într-un anume fel, el o eliberase. Am *mcercat,* şi-a spus ea; se simţea colosal de uşurată.

- N-ai decât să-ţi regulezi povestea, a zis ea. Nu, *nu-mi* place. Şi nici nu vreau să vorbesc despre ea. E evident că nu-ţi pasă să ţii cont de ce vreau *eu.* Eşti ca un puştiulache la cină te serveşti primul.
- Nu-ţi place?
- Ufff, nu-i *rea,* numai că nu-i nimic grozav. E un fie« cuşteţ, un moft acolo. Dacă îţi încălzeşti mintea pentru ceva, aş dori să ştiu despre ce e vorba – după ce te pui pe treabă. Dar asta e egal cu zero, trebuie să ţi-o

spun. E ceva fă- cut la plesneală, nu-i aşa? Poţi să faci şmecherii d-astea cil ochii închişi, sau greşesc?

- E *nostimă*, nu-i aşa?

- Ah, e *nostimă*, dar e nostimă cum e nostimă orice glumă. Totul e o glumă. Adică, ce *vrei* cu ea? Te autoparo- diezi? Nu eşti destul de bătrân şi încă n-ai scris destul ca să începi să te iei peste picior. Suferă de suficienţă, de autojustificare şi, zău, nu e despre nimic altceva decât despre tine. E drăguţă.

- Ticăloaso! *Drăguţă?*

- întotdeauna te legi de cei care scriu bine dar n-au ce spune. Ei bine, ce spui despre povestirea asta? Nu e „Grillparzer", în mod cert; n-are nici a cincea parte din valoarea lui „Grillparzer". Nici a zecea parte din povestea aia.

- „Pensiunea Grillparzer" este prima chestie mare pe care am scris-o. Asta e cu totul altceva; e o cu totul altfel de proză.

- Da, una este despre ceva, iar cealaltă este despre nimic. Una este despre oameni, cealaltă este doar despre *tine*. Una are mister *şi* precizie, cealaltă are doar spirit de glumă.

Când îşi punea Helen facultăţile critice în priză, era greu să o deconectezi.

- Nu-i cinstit să le compari. Ştiu că asta e mai *mărunţă*.

- Atunci hai să nu mai vorbim despre ea.

Garp a tăcut morocănos timp de un minut.

- Nu ţi-a plăcut nici *încornoratul revine în forţă*, şi presupun că nici următorul n-o să-ţi placă mai mult.

- *Care* următorul? Scrii un alt roman?

Garp iar a tăcut îmbufnat. îl *ura* pentru că o provoca să-i facă asta, dar ea îl dorea şi ştia şi că-l iubeşte.

- Te rog, hai să mergem în pat.

Dar Garp s-a gândit că ăsta era momentul potrivit pentru puţină cruzime din partea lui – şi/sau puţin adevăr – şi ochii l-au scăpărat.

- Te rog să nu mai vorbim, i-a spus ea. Hai să ne culcăm.

- Deci tu crezi că „Pensiunea Grillparzer” este cea mai bună chestie pe care am scris-o, da? a întrebat-o el.

Ştia ce gândea ea despre al doilea roman al lui, şi mai ştia că, în ciuda faptului că Helen ţinea la *Tărăgănarea*, primul roman rămâne primul roman. Da, aşa credea, că „Grillparzer” era cea mai bună.

- Până acum, da, a zis ea încetişor. Eşti un scriitor *minunat, ştii* că asta este ceea ce cred.

- Presupun că încă n-am dat din mine tot ce pot, a zis Garp răutăcios.

-Vei da.

Compasiunea şi dragostea ei pentru el începeau să-i dispară din voce.

S-au uitat lung unul la celălalt; Helen şi-a ferit privirile. El a luat-o în sus pe scări.

- Vii la culcare? a întrebat-o. Era cu spatele la ea; îşi ascundea intenţiile de ea – ca şi sentimentele lui pentru ea; ori şi le ascundea de ea, ori le îngropase în *opera* lui infernală.

- Nu chiar acum, i-a răspuns Helen.

Garp a urcat. Când a urcat şi ea, el adormise, ceea ce a fă- cut-o să dispere. Dacă s-ar fi gândit cât de cât la ea, cum ar fi *putut* adormi? Dar, de fapt, el se gândea la atâtea, încât căzuse într-o stare de confuzie totală; adormise pentru că era contrariat. Dacă ar fi fost capabil să-şi concentreze sentimentele măcar pe *un* lucru, oricare ar fi fost acela, ar mai fi fost treaz când a urcat ea. Ar fi putut salva multe atunci.Dar aşa, ea s-a aşezat pe pat lângă el şi i-a privit chipul cu mult mai multă afecţiune decât îşi imaginase că ar fi putut suporta. A observat că era în erecţie, la fel de mare ca şi când ar fi aşteptat-o pe ea gata pregătit, astfel că l-a luat în gură fl l-a supt încet, până când el a ejaculat.

Garp s-a trezit, surprins, cu o expresie foarte vinovată **pe** chip – când a părut să se dumirească unde se afla şi cu cine. Totuşi, Helen nu avea câtuşi de puţin un aer vinovat; arăta doar tristă. Garp se va gândi, mai târziu, că fusese ca şi când Helen ar fi *ştiut* că el o visa pe doamna Ralph.

Când s-a întors de la baie, ea era adormită. Îi trebuise foarte puţin să adoarmă. În sfârşit, scăpată de sentimentul vinovăţiei, Helen se simţea liberă să-şi aibă propriile ei vise. Garp a rămas treaz lângă ea, privind uluitoarea nevinovăţie de pe faţa ei – până au trezit-o copiii

.13

Walt e răcit

Când Walt răcea, Garp dormea prost. Era ca şi când în- ierca să respire pentru băiat şi pentru sine. Se scula în timpul nopţii ca să-l sărute şi să-l adulmece; cine l-ar fi văzut pe Garp, ar fi putut crede că voia să alunge răceala din Walt luându-şi-o asupra sa.

- Ah, Dumnezeule, spunea Helen. E doar o răceală. La rinei ani Duncan răcea cât era iarna de lungă.

Acum Duncan avea aproape unsprezece şi părea să fi tre- i'ul de faza răcelilor; dar, la cei cinci ani ai săi, Walt era în plină agonie a răcelilor după răceli – sau era o singură răceală care tot revenea şi trecea, şi iar revenea. În sezonul noroios al lui martie, Garp avea impresia că

Rezistența lui Walt se epuizase complet; copilul avea o respirație grea, hârâită și Garp ne trezea în fiecare noapte din pricina tusei lui productive, epuizante. Uneori adormea în timp ce asculta pieptul lui Walt, și sărea din somn speriat atunci când nu mai auzea /.baterea inimii băiatului; dar copilul nu făcuse altceva decât «ă dea la o parte capul greu al tatălui de pe pieptul său, ca să se poată răsuci pe burtă și să doarmă mai comod.

Și doctorul, și Helen îi spuneau lui Garp:

- Este doar o tuse.

însă imperfecțiunea din respirația nocturnă a lui Wall II speria pe Garp, făcându-l să se trezească din somnul cel mal adânc. Prin urmare, era de obicei treaz atunci când SUIM Roberta; suferința de la orele nocturne înaintate ale mau vei și puternicei doamne Muldoon nu-l mai înfricoșau pc Garp – aproape că o aștepta –, dar insomnia fără astâmpăr * lui Garp o scotea din sărite pe Helen.

- Dacă te-ai întoarce la masa de lucru, dacă te-ai apuca li scrii o carte, ai fi prea obosit să stai treaz jumătate din noapte, îi spunea ea.

Imaginația îl ținea treaz, îi spunea ea; un indiciu că nu scria destul, Garp știa asta, era faptul că îi rămânea prea multă imaginație pentru alte lucruri. De exemplu, era asaltat de visei Garp visa acum doar ororl care li se întâmplau copiilor săi.

într-un vis, o oroare din asta se petrecea în timp ce Garp citea o revistă porno. De fapt, se uita tot timpul la aceeași fotografie; fotografia era foarte pornografică. Luptătorii din echipa universității, cu care se antrena uneori Garp, aveau un limbaj anume pentru asemenea fotografii. Limbajul, din câte observase Garp, nu se schimbase de când fusese el la școală la Steering, când luptătorii din echipa lui Garp vorbeau exact la fel despre asemenea fotografii. Ce se schimbase, totuși, era faptul că se găseau acum tot mai multe, însă cuvintele rămăseseră aceleași.

Fotografia la care se uita Garp în visul său era considerată printre cele-mai-c6le în topul fotografiilor pornografice. Imaginile cu femei goale erau denumite în diferite feluri, depinzând de cât anume erai lăsat să vezi.

Dacă vedeai părul pubian, dar nu şi organele sexuale, fotografia se numea instantaneu cu tufiş – sau doar tufiş. Dacă vedeai organele sexuale, care uneori erau parţial acoperite de păr, se numea instantaneu cu barbă; barba era mai bună decât tufişul; era totul: părul şi buzele. Dacă buzele erau *deschise*, se numea
Imrbă despicată. Şi dacă toată chestia *lucea*, asta era cea mai grozavă în lumea pornografiei: o barbă despicată şi udă. Udeala implica faptul că femeia nu era doar goală, şi expusă, fi deschisă, ci era şi *gata*.

în visul lui, Garp tocmai se uita la ceea ce luptătorii numeau o barbă despicată şi udă, atunci când îi auzea pe copii plângând. Nu ştia ai cui sunt copiii, dar Helen şi mama lui, Jenny Fields, se găseau cu ei; toţi coborau scările şi treceau pe lângă el în şir, iar el se chinuia să ascundă de ei chestia aia la care se uita. Ei fuseseră sus şi ceva îngrozitor îi trezise; acum coborau şi mai jos de parter – coborau spre beci, de parcă beciul ar fi fost un adăpost antiaerian. Şi tocmai când gândea asta, Garp auzea *detunătura* înfundată a unei bombe – observa tencuiala sfărâmându-se, luminile pâlpâind – şi înţelegea teroarea ce se apropia de ei. Copiii, doi câte doi, mărşăluiau scâncind în urma lui Helen şi a lui Jenny care-i duceau spre adăpost la fel de sobre ca două infirmiere. Dacă îi aruncau totuşi o privire lui Garp, era o căutătură vag tristă şi dispreţuitoare, ca şi când îi lăsase pe toţi cu buzele umflate şi acum nu mai avea puterea să-i ajute.

Te pomeneşti că se uitase la barba despicată şi udă, în loc să fie atent la avioanele duşmane? în conformitate cu natura viselor, acest fapt îi rămânea pentru totdeauna neclar: exact *de ce* anume se simţea el atât de vinovat, şi *de ce* se uitau la el cu aerul că fuseseră profund jignite.

La coada şirului de copii veneau Walt şi Duncan, ţinân- du-se de mână; aşa-numitul sistem tovarăş-de-cort, aplicat în taberele de vară, apărea acum în visul lui Garp ca fiind reacţia firească a copiilor în faţa unui dezastru. Micuţul Walt plângea, aşa cum îl auzea Garp plângând atunci când era prins în gheara unui coşmar, neputând să se trezească. „Am un vis rău", se smiorcăia el. Îl privea pe tatăl său şi aproape că striga la el: „Am un vis rău!"

Dar în visul lui Garp, Garp nu putea să-l trezească pe cu pil din *acest* vis. Duncan privea stoic peste umăr în direcţia tatălui său, cu o expresie tăcută, de condamnat curajos, p» faţa lui tânără şi frumoasă. Duncan părea să se fi maturizai foarte mult în ultima vreme. Privirea lui Duncan era o taina între el şi Garp, anume că amândoi ştiau că *nu* era un vis ţi că Walt nu putea fi ajutat.

„Trezeşte-mă!" striga Walt, dar lungul şir de copii dispărea în adăpostul antiaerian. Răsucindu-se în strânsoarea lui Duncan (Walt îi ajungea lui Duncan aproape până la cot), Walt privea înapoi spre tatăl său. „Am un *vis!,* ţipa Walt, vrând parcă să se convingă pe sine. Garp nu putea face ni» mic; nu spunea nimic; nu făcea nici măcar tentativa de a-î urma – în jos, pe aceste ultime trepte. Şi tencuiala care cădea acoperea totul în alb. Bombele continuau să cadă.

„Ai un vis!, striga Garp în urma micuţului Walt. E doar un vis rău!" ţipa el, deşi ştia că mințea.

Atunci Helen îi dădea un cot şi el se trezea.

Poate că Helen se temea că imaginaţia lui Garp, care o luase razna, îl va abandona pe Walt şi se va năpusti asupra ei. Pentru că, dacă Garp şi-ar fi revărsat asupra lui Helen jumfl- tate din îngrijorarea pe care părea să se simtă obligat s-o reverse asupra lui Walt, atunci poate că şi-ar fi dat seama că se întâmpla ceva.

Helen socotea că ţinea sub control ceea ce se întâmpla; cel puţin controlase modul în care începuse totul (deschizând uşa de la cabinetul ei, ca de obicei, şi poftindu-l înăuntru pe Michael Milton cel cu umerii lăsaţi). Odată intrat, ea închisese uşa în urma lui şi iute îl sărutase pe gură, ţinându-l de gâtul lui subţire ca să nu-i dea posibilitatea să se desprindă nici măcar pentru a-şi trage răsuflarea, şi forţându-şi genunchiul între picioarele lui; el răsturnase coşul de hârtii şi-şi scăpase caietul de notiţe pe jos.

- Nu mai e nimic de discutat, spusese Helen, inspirând profund. îşi trecuse limba peste buza lui superioară; Helen încerca să se hotărască dacă-i plăcea mustaţa lui. Hotărâse « a-i plăcea; sau, cel puţin, deocamdată îi plăcea. Apoi îi spu- »ese: Ne ducem în garsoniera ta. Nicăieri altundeva.

- Este dincolo de râu, spusese el.
- Ştiu unde e. Curată?
- Bineînţeles. Şi are o perspectivă grozavă asupra râului.
- Nu-mi pasă de perspectivă. Vreau să fie curată.
- E destul de curată. Pot s-o fac şi mai curată.
- Nu putem folosi decât maşina ta, mai spusese ea.
- N-am maşină.
- Ştiu că n-ai. Va trebui să faci rost de una.

Tânărul zâmbea acum; fusese luat prin surprindere, dar acum se simţea din nou sigur de sine.

- Bun, dar nu trebuie să fac rost de una *acum*, nu-i aşa? întrebase el, frecându-şi mustaţa de gâtul ei; îi atinsese sânii. I Ielen se desprinsese din îmbrăţişarea lui.
- Faci rost când vrei, îi spusese. Pe a mea n-o s-o folosim niciodată, şi n-am să accept să fiu văzută mergând cu tine prin tot oraşul, sau prin autobuze. Dacă află careva, *oricine*, de povestea asta, s-a terminat. înţelegi?

Se aşezase la masa ei de lucru, iar el nu se simţise invitat să ocolească masa şi să se apropie de Helen ca s-o pipăie; se aşezase pe scaunul pe care şedeau de obicei toţi studenţii.

- Cum să nu, înţeleg, spusese el.
- îmi iubesc soţul şi nu vreau să-l rănesc, îi spusese Helen.

Michael Milton avusese destul bun-simţ să nu zâmbească.

- Fac rost de maşină acuşica, spusese el.
- Şi curăţă garsoniera lună, sau *cheamă* pe cineva s-o cureţe.
- Absolut. Abia atunci îndrăznise să zâmbească puţin. De ce maşină vrei să fac rost?
- Nu-mi pasă, îi spusese ea. Fă rost de una care mergii una care n-a stat în garaj tot timpul. Şi nu lua una cu spetew drepte la locurile din faţă. Ci cu speteaza lăsată. Cum el o privea mai surprins şi mai contrariat ca niciodată, ea îi expir case: Vreau să pot să mă întind confortabil, de-a latul. SA*mi pun capul în poala ta ca să nu mă vadă nimeni că stau lângA tine. înţelegi?
- Nu-ţi face griji, zâmbise el din nou.

- E un oraş mic. Nimeni nu trebuie să afle.

- Nu-i chiar *atât* de mic, spusese Michael Milton încrezător.

- Toate oraşele sunt mici, şi ăsta e mai mic decât îţi închipui. Vrei să-ţi spun?

- Să-mi spui ce? întrebase el.

- Te culci cu Margie Tallworth, spusese Helen. E U cursul meu de literatură comparată 205; mai are un an şi termină, continuase Helen. Şi te mai întâlneşti cu una *foarte* tânără – e la engleză la Dirkson, 150; cred că-i *boboacă*, dar nu ştiu dacă te-ai culcat cu ea. Dacă n-ai făcut-o, nu e pentru cl nu ţi-ar arde să o încerci, adăugase Helen. Din câte ştiu eu, încă nu te-ai atins de nici una dintre colegele tale de masterati nu încă, accentuase Helen. Dar cu siguranţă că e cineva care mi-a scăpat, sau a *fost*.

Michael Milton avea un aer timid şi ţanţoş în acelaşi timp, şi obişnuitul lui control asupra trăsăturilor feţei îl trădase acum într-atât, încât lui Helen nu-i plăcuse expresia pe care o zărea pe chipul lui, astfel că-şi ferise privirile în lături.

- *Iată* deci cât e de mic oraşul ăsta, şi toate sunt la fel, spusese ea. Dacă mă ai pe mine, nu le poţi avea pe celelalte, pe nici una. Ştiu ce observă tinerele fete şi ştiu cât de mult sunt tentate să *spună*.

- Da, zisese Michael Milton; avea aerul că era gata-gata să ia notiţe.

Deodată, pe Helen o fulgerase un gând, şi pentru o clipă îl privise speriată.

-*Ai* permis, nu-i aşa?

- Ooo, cum să nu! răspunsese Michael Milton.

Izbucniseră amândoi în râs, iar Helen se relaxase din
nou; dar când el ocolise masa şi se apropiase de ea să o sărute, M scuturase din cap şi-l îndepărtase cu un gest al mâinii.

- Şi nu mă atingi niciodată aici, îi spusese. În biroul ăsta IIU va fi nici o intimitate. Eu nu încui uşa. De fapt, nu-mi place nici măcar să fie închisă. Acum te rog deschide-o, îi ceruse ea, iar el făcuse aşa cum i se ceruse.

Procurase o maşină, un Buick Roadmaster uriaş, genul acela *vechi* de maşină tanc – cu stinghii de lemn adevărate pe laturi. Un Buick Dynaflow model 1951, greu şi lucios, cro- mat şi cu stejar autentic. Cântărea aproape trei tone. înghiţea şapte litri de ulei şi optzeci şi cinci de litri de benzină. Preţul original era de 2 850 de dolari, dar Michael Milton îl obţinuse pentru mai puţin de şase sute de dolari.

- Opt cilindri, 23 capacitate, schimbător automat, îi spu- «ese vânzătorul lui Michael. Nu-i prea ruginită.

Avea nuanţa stinsă, discretă, a sângelui închegat, o lăţime de peste şase picioare şi şaptesprezece lungime. Locul din faţă era atât de lung şi de adânc, încât Helen se putea aşeza de-a curmezişul aproape fără să fie nevoită să-şi îndoaie genunchii – sau fără să trebuiască să-şi pună capul în poala lui Michael Milton, deşi o făcea oricum.

Nu-şi punea capul în poala lui pentru că era *nevoită;* îi plăcea să vadă bordul şi să fie aproape de mirosul pielii castanii a scaunului mare şi lucios. îşi punea capul în poala lui pentru că-i plăcea să simtă cum se încorda şi se relaxa piciorul lui Michael, cum se mişca, foarte puţin, coapsa între frână şi accelerator. Era o poală liniştită pentru pus capul, pentru că maşina nu avea ambreiaj; şoferul trebuia să-şi mişte doar un singur picior, şi numai din când în când. Pr» venitor, Michael Milton ţinea mărunţişul în buzunarul **scâlig** din faţă, prin urmare nu erau decât cutele moi ale pantaloni lor care imprimau o uşoară urmă pe pielea obrazului lui Helen – şi uneori erecţia lui care se înălţa şi îi atingea UIT chea, sau îi intra în părul de la ceafă.

Uneori îşi imagina că-l ia în gură în timp ce traversau oraşul în maşina aia mare, cu zăbrelele cromate din faţă **căscate** precum gura unui peşte flămând – *Buick Eight* înscris **de-a** curmezişul dinţilor lui. Dar ar fi fost riscant, Helen ştia **asta.**

Primul indiciu că întreaga poveste putea fi riscantă **a apă'** rut atunci când Margie Tallworth s-a retras de la cursul de literatură comparată 205 al lui Helen, fără măcar să-i **trimită** un bilet în care să-i spună ce anume nu-i plăcuse la cursul ei. Helen se temea că nu

cursul îi displăcuse lui Margie, astfel **că** a chemat-o pe tânăra domnişoară Tallworth în cabinetul **el,** să-i ceară o explicaţie.

Margie Tallworth, studentă în penultimul an, cunoştea destule despre regulile şcolii ca să ştie că nu era nevoie să **dea** vreo explicaţie; până la un anumit moment, în oricare trimestru, orice student era liber să abandoneze orice curs **fără** să ceară permisiunea profesorului sau a asistentului.

- Trebuie să am un motiv? a întrebat fata pe un ton morocănos.

- Nu, nu trebuie, a spus Helen. Dar dacă *ai* un motiv, aş dori să-l aud.

- Nu trebuie să am un motiv, a insistat Margie Tallworth. A înfruntat privirea lui Helen mai mult decât erau în stare s-o facă cei mai mulţi dintre studenţi; apoi s-a ridicat să plece. Ein drăguţă, mignonă, destul de bine îmbrăcată pentru o studentă, şi-a zis Helen. Dacă exista vreo asemănare între fosta prietenă a lui Michael Milton şi preferinţa lui de acum, nu **păr**ea să fie alta decât că-i plăceau femeile îmbrăcate frumos.

- Ce să spun, îmi pare rău că nu te-a satisfăcut, a zis Ilelen cu bună credinţă când Margie ieşea pe uşă; în mintea •i încă încerca să ghicească ce anume ar fi putut *şti* fata asta.

Ştia, şi-a zis Helen, şi repede a dat vina pe Michael.

- Ai şi stricat totul, i-a spus ea la telefon pe un ton rece, pentru c *$putea* să vorbească rece cu el. Spune-mi numai *cum* l-au dat papucii lui Margie Tallworth?

- Cu multă blândeţe, i-a zis Michael Milton plin de sine. Dar când dai papucii, dai papucii, indiferent de cât de diferite sunt felurile în care o faci.

Lui Helen nu-i plăcea când se apuca el să-i dea lecţii – în afară de cele sexuale; pe astea i le îngăduia băiatului, şi el părea să aibă nevoie s-o domine la acest capitol. Aia era cu totul altă socoteală, şi lui Helen nici nu-i prea păsa, de fapt. Uneori era brutal, dar niciodată periculos, îşi zicea ea; şi dacă ea ie opunea la ceva cu tărie, el se oprea. Odată fusese obligată ifl-i spună: „Nu,

nu-mi place asta, n-am s-o fac". Dar adăugase şi un „Te rog", pentru că nu era chiar într-*atât* de sigură de el. El se oprise; folosise forţa cu ea, dar într-un cu totul alt fel – într-un fel care-i plăcea şi ei. Era excitant că nu putea să aibă total încredere în el. Dar să nu aibă încredere că putea ifl-şi *ţină* gura, asta era cu totul altceva; dacă se încredinţa că el vorbise despre ea, gata, se isprăvea.

- Nu i-am spus nimic, a insistat Michael. I-am spus: .Margie, s-a terminat", sau ceva de genul ăsta. Nu i-am spus nici măcar că e vorba de o altă femeie, şi *crede-mă* că nu i-am spus nimic despre tine.

- Dar probabil că te-a auzit vorbind despre mine înainte, a spus Helen. Adică înainte de a începe asta.

- Oricum nu i-a plăcut niciodată cursul tău, a spus Michael. Şi *chiar* am vorbit despre asta odată.

- Nu i-a plăcut cursul meu?

Iată un lucru care o surprindea cu adevărat.

- Mă rog, nu e foarte inteligentă, a zis Michael, pierzln du-şi răbdarea.

- Ar fi mai bine să nu ştie, l-a avertizat Helen. Vorbea serios: ai face mai bine să afli dacă ştie.

Dar el n-a aflat nimic. Margie Tallworth refuza să stea **de** vorbă cu el. El a încercat să-i spună, la telefon, că totul se întâmplase din pricină că o fostă prietenă de-a lui se întorsese la el – sosise din alt oraş; n-avea unde sta; şi, uite**-aşa,** dintr-una în cealaltă. Dar Margie Tallworth închisese înainte să apuce el să lustruiască povestea.

Helen fuma ceva mai mult ca înainte. Câteva zile l-a ur mărit pe Garp cu nelinişte – şi o dată, făcând dragoste cu el, chiar s-a simţit vinovată; se simţea vinovată pentru că făcuse dragoste cu el nu din pricină căr şi dorise asta, ci pentru CA vrusese să-i redea lui încrederea, *în cazul în care* Garp se gân- dise cumva că ceva nu era în regulă.

El nu se gândise, nu prea mult. Sau: se *gândise,* dar numai o dată, la vânătăile de pe fesele mici şi tari ale lui Helen; deşi era un bărbat puternic, Garp era foarte blând cu copiii şi soţia lui. Ştia, de asemenea, cum arătau vânătăile lăsate de degete, şi asta pentru că era luptător. O zi sau două mai târziu» observase aceleaşi vânătăi

mici, lăsate de degete, pe spatele braţelor lui Duncan – exact acolo unde-l apuca Garp atunci când se lupta cu băiatul –, drept care Garp a tras concluzia cA pe cei pe care-i iubea îi apuca ceva mai tare decât ar fi vrut. Prin urmare, şi urmele de degete de pe fesele lui Helen erau tot ale lui.

în acelaşi timp, era un bărbat mult prea vanitos ca să devină gelos cu una, cu două. Iar numele cu care se trezise în gând – pe buze, într-o dimineaţă – îi ieşise din minte. Nu mai erau lucrări de-ale lui Michael Milton în casă, care s-'o ţină trează pe Helen până târziu noaptea. De fapt, ea se ducea la culcare din ce în ce mai devreme; avea nevoie de odihnă.

Cât despre Helen, începuse să aibă un sentiment de tan- ilreţe pentru schimbătorul de viteze ascuţit şi fără măciulie al Volvoului; muşcătura lui la capătul zilei, când venea acasă de la facultate, îi dădea o senzaţie plăcută în podul palmei şi ade- «eori îşi apăsa palma în el până când simţea că mai lipsea doar un fir de păr ca să-i străpungă pielea. Astfel îşi putea face ochii să plutească în lacrimi, încât se simţea din nou curată atunci când ajungea acasă – când băieţii o salutau cu «emne din mâini şi o strigau de lângă fereastră (unde era televizorul) şi când, intrând în bucătărie, Gaip o anunţa că le pregătise tuturor cina.

Posibilitatea ca Margie Tallworth să ştie ceva o înspăimântase pe Helen, pentru că, deşi Helen îi spusese lui Michael – şi ei înseşi – că totul se va sfârşi când va afla cineva, Helen ştia acum că îi va fi mult mai greu să pună punct decât îşi imaginase la început. H îmbrăţişa pe Garp în bucătăria lui şi îşi punea nădejdea în ignoranţa lui Margie Tallworth.

Margie Tallworth *era* o ignorantă, dar nu era ignorantă în ceea ce privea relaţia lui Michael Milton cu Helen. Era ignorantă în multe privinţe, dar în privinţa asta nu era. Era ignorantă în aceea că îşi închipuia că propria ei pasiune frivolă pentru Michael Milton „depăşise", cum ar fi zis ea, „sexualul"; în vreme ce, presupunea ea, Helen nu făcea altceva decât să se distreze cu Michael. În realitate, Margie Tallworth pur şi simplu se *băläcise,* cum ar fi zis ea, în „sexual"; de fapt, este greu de ştiut despre ce *altceva* fusese vorba în relaţia

ei cu Michael Milton. Dar nu greşea total în presupunerea că despre asta era vorba în relaţia lui Helen cu Michael Milton. Margie Tallworth era ignorantă în aceea că presupunea prea mult şi prea tot timpul; dar în acest caz presupunerea ei fusese corectă.

Pe vremea când Michael Milton şi Helen nu făcuseră altceva decât să stea de vorbă despre „creaţia" lui Michael,
Margie presupunea – chiar şi atunci – că cei doi se regulau. Margie Tallworth nu credea că se putea avea şi un alt fel de relaţie cu Michael Milton. în această privinţă anume, ea nil era ignorantă. Poate că ştiuse ce soi de relaţie exista între Helen şi Michael Milton înainte s-o ştie Helen însăşi.

Şi prin fereastra cu geam-oglindă a toaletei pentru femei aflată la etajul al patrulea al clădirii secţiei de engleză şi litera* tură, Margie Tallworth avea posibilitatea să se uite prin par brizul fumuriu al Buickului de trei tone, care aluneca afart din parcare precum sicriul unui rege. Margie vedea picioarele suple ale doamnei Garp întinse de-a latul scaunului lung din faţă. Era o manieră ciudată de a călători într-o maşină, în afară de situaţia în care te aflai alături de cel mai bun prieten.

Margie le ştia obiceiurile mai bine decât le ştia pe ale saloi făcea plimbări lungi ca să încerce să-l uite pe Michael Milton şi să se familiarizeze cu împrejurimile casei lui Helen. Curând s-a familiarizat şi cu obiceiurile soţului lui Helen, deoarece obiceiurile lui Garp erau mult mai constante decât ale *oricui:* dimineţile măsura camerele în sus şi-n jos, trecând dintr-una în alta; poate că era şomer: asta se potrivea cu felul în care-şi imagina Margie Tallworth că trebuia să arate un încornorat: un bărbat şomer. La prânz el ţâşnea pe uşă afară, în echipament de jogging, şi dispărea în fugă; după multe mile de alergare, se întorcea şi citea corespondenţa, care sosea aproape întotdeauna în lipsa lui. Se apuca din nou să măsoare casa în sus şi-n jos; se dezbrăca, pe bucăţele, în drum spre duş şi se îmbrăca foarte încet după ce ieşea de la duş. Un lucru nu se potrivea cu imaginea încornoratului din mintea lui Margie: Garp avea un trup

bine făcut. Şi de ce petrecea atâta vreme în bucătărie? Margie Tallworth se întreba dacă nu cumva era angajat ca bucătar.

Apoi veneau acasă copiii lui, care i-au frânt lui Margie Tallworth inima ei mică şi simţitoare. Garp arăta tare simpatic «lunci când se juca împreună cu copiii, ceea ce se potrivea cu felul în care bănuia Margie că trebuia să arate un încornorat; cineva care se distra de minune cu plozii săi, fără să aibă habar că în acest timp nevastă-sa era dusă să şi-o *tragă* cu unul. „A şi-o trage" era o altă expresie folosită de luptătorii cunoscuţi de Garp, şi o folosiseră şi în acele zile sângerii-şi-senine de demult de la Steering. Se găsea întotdeauna câte unul care id se dea mare că o trăsese unei bărbi despicate şi ude.

Astfel că într-o zi, când Garp a ţâşnit pe uşă în echipamentul lui de jogging, Margie Tallworth a aşteptat numai atât cât il-l vadă dispărând în fugă; apoi s-a apropiat de treptele de la intrarea în casa lui Garp, cu o hârtiuţă parfumată în mână, pe care intenţiona să o strecoare printre celelalte scrisori. Îşi făcuse cu multă grijă socoteala că el va avea timp să citească biletul şi (spera ea) să-şi revină înainte să se întoarcă acasă copiii. Aşa presupunea ea că sunt asimilate genul ăsta de veşti: brusc! Urma apoi o perioadă rezonabilă de revenire, după care erai gata bine mersi să dai ochii cu copiii. Un alt exemplu de situaţie în privinţa căreia Margie Tallworth era ignorantă.

Biletul în sine îi dăduse destulă bătaie de cap, pentru că ea nu se pricepea la vorbe.' Iar hârtia era parfumată nu pentru că aşa dorise ea, ci pin: şi simplu pentru că toate hârtiile pe care le avea Margie Tallworth erau parfumate; dacă ar fi stat şi s-ar fi gândit, şi-ar fi dat seama că parfumul era nepotrivit pentru acest gen de bilet, dar asta era o altă privinţă în care era ignorantă. Chiar şi lucrările pentru facultate erau parfumate; când Helen citise primul eseu în Literatură Comparată 205 al lui Margie Tallworth, se crispase toată din pricina *mirosului*

. Biletul lui Margie către Garp suna astfel: Soţia ta este „încurcată cu" Michael Milton.

Când se va maturiza, Margie Tallworth va deveni genul de persoană care va spune că cineva „şi-a dat

ultima suflare” în loc de „a murit”. Scriind că Helen era „încurcată cil* Michael Milton, i s-a părut ei că folosise o expresie delicată. Şi ţinea în mână acest bilet cu aromă dulceagă, şi stătea cu «I pe treptele de la intrarea în casa lui Garp, când deodată a început să plouă.

Nimic nu-l făcea pe Garp să se întoarcă mai iute dintr-o alergare ca ploaia. Ura să-şi ude pantofii de jogging. Alerga oricând în frig. Alerga pe zăpadă, dar, când ploua, Garp alerga acasă, înjurând, şi gătea timp de o oră într-o dispoziţie de vreme rea. Apoi îmbrăca un poncho şi prindea autobuzul ca să ajungă la timp la sala de sport pentru antrenamentul U lupte. în drum, îl lua pe Walt de la grădiniţă şi mergeau împreună la sală; telefona acasă, să vadă dacă Duncan se întorsese de la şcoală. Uneori îi dădea instrucţiuni lui Duncan, în cazul în care mâncarea mai era pe foc, dar de obicei îi spunea doar să fie foarte atent dacă se plimba cu bicicleta şi-l chestiona în legătură cu numerele de telefon în caz de urgenţă; ştia Duncan ce număr să formeze în caz de incendiu, explozie, jaf armat, tulburări de stradă?

Apoi începea să se lupte, şi după antrenament îl băga pe Walt sub duş cu el; când suna din nou acasă, Helen sosise deja şi putea veni să-i ia cu maşina.

Carevasăzică, lui Garp nu-i plăcea ploaia; deşi îi plăcea să se lupte, ploaia îi complica planurile lui simple. Iar Margie Tallworth nu era pregătită să-l vadă dintr-odată gâfâind lângă ea pe treptele de la intrare.

- Aaaa! a ţipat ea; a strâns în pumn biletul ei aromat, la fel de strâns de parcă era artera principală a unui animal a cărui hemoragie dorea s-o poată *opri*.

- Bună, a salutat-o Garp.

Avea aerul unei îngrijitoare de copii, aşa i s-a părut lui Garp. Se luptase cu sine însuşi şi reuşise să scape de mai multă vreme de obsesia îngrijitoarelor de copii. Acum a zâmbit cu o curiozitate sinceră – nimic mai mult.

- Aaa, a făcut încă o dată Margie Tallworth – nu putea vorbi.

Garp s-a uitat la biletul mototolit din mâna ei; ea a închis ochii şi i-a întins biletul, cu un gest ca şi când îşi băga mâna-n foc.

Dacă la început Garp îşi închipuise că poate era vreo studentă de-a lui Helen, care dorea ceva, acum şi-a închipuit cu totul altceva. Vedea că fata nu putea vorbi şi vedea stinghereala cumplită cu care îi întindea biletul. Experienţa lui Garp cu femei nevorbitoare care întindeau jenate bilete era limitată la ellenjamesiene, încât acum şi-a stăpânit o izbucnire de furie trecătoare – din pricină că o altă ellenjamesiană din acelea înfiorătoare voia să-l cunoască. Sau te pomeneşti că venise ca să-l atragă în cine ştie ce chestie – fiul retras al captivantei Jenny Fields?

Bunăl Sunt Margie. Sunt o ellenjamesiană. stătea

probabil scris pe biletul ăla stupid al ei.

Ştii ce este o ellenjamesiană?

După care afli, şi-a zis Garp, că sunt organizate ca imbecilii ăia religioşi care-ţi aduc la uşă tot felul de broşuri virtuoase despre Isus. Îl îngreţoşa, de exemplu, faptul că ellenjamesienele atrăgeau acum şi fete tinere, ca asta din faţa lui; era prea tânără, şi-a spus el, să ştie dacă-şi dorea să aibă o limbă în viaţa ei sau nu. A clătinat din cap şi i-a dat mâna cu biletul la o parte.

- Da, da, ştiu, ştiu, a răspuns el. Şi ce dacă?

Săraca Margie Tallworth nu se aştepta la aşa ceva. Venise ca un înger al răzbunării – datoria ei cumplită, şi ce povară era pentru ea! – ca să aducă veştile proaste care, într-un fel sau altul, trebuiau făcute cunoscute. Numai că el le *ştia!* Şi nici măcar nu-i păsa.

A strâns biletul cu ambele mâini şi l-a dus la piept, apăsându-l atât de tare de sânii cei frumuşei şi fremătători, încât din hârtiuţă – sau din *ea* însăşi – a *ţâşnit* şi mai mult parfum şi un val din mirosul ei de fată tânără a trecut peste Garp, care stătea şi se holba la ea.

- Am spus „Şi ce dacă?", a repetat Garp. Chiar te aştepţi să respect pe cineva care-şi taie limba?

Margie a izbutit cu greu să îngaime un cuvânt:

-Ce?

Acum era speriată. Abia *acum* îşi explica ea de ce tot bătea bietul om casa în lung şi-n lat toată ziua, fără să aibă de lucru: era nebun.
Garp auzise foarte clar cuvântul; nu fusese un „Aaaa", nici măcar un mic „Aaa" strangulat – nu fusese cuvântul unei limbi amputate. Fusese un cuvânt întreg.
-Ce? a făcut el.
- Ce? a repetat ea.
El s-a holbat la biletul pe care fata îl strângea la piept.
- Poţi *vorbi?* a întrebat-o el.
- Bineînţeles, a bolborosit ea.
- Ce-ai acolo? a întrebat el şi a arătat spre bilet.
Dar acum ea se temea de el – un încornorat ţicnit. Dumnezeu ştie ce-i în stare să facă. Să omoare copiii, s-o omoare pe ea; după cât arăta de puternic, era în stare să-l omoare pe Michael Milton cu un singur braţ. Şi orice bărbat avea un aer funest când te lua la întrebări. Margie s-a dat câţiva paşi îndărăt şi s-a depărtat de treptele de la intrare.
- Stai! a strigat Garp. Biletul ăla e pentru *mine?* Ce e? E ceva pentru Helen? Cine eşti?
Margie Tallworth a clătinat din cap.
- E o confuzie, a şoptit ea, şi când să se răsucească pe căl- i lie şi s-o zbugheaască de acolo, s-a lovit de poştaşul ud de ploaie, răsturnându-i taşca plină şi izbindu-se înapoi de (îarp. Preţ de o fracţiune de secundă, Garp a avut în faţa ochilor imaginea lui Duna, ursul senil, rostogolind un poştaş În josul unor trepte vieneze – proscris întru veşnicie. Dar Margie Tallworth n-a păţit altceva decât că a căzut pe dalele **de** la intrare, şi-a rupt ciorapii şi s-a julit la un genunchi.
Poştaşul, care-şi închipuia că sosise într-un moment nepotrivit, s-a apucat să caute cu înfrigurare corespondenţa lui Garp printre scrisorile împrăştiate, dar pe Garp nu-l interesa altceva decât să afle ce mesaj avea pentru el fata care plângea.
- Care-i problema? a întrebat-o el blând; a încercat s-o ridice în picioare, dar ea voia doar să şadă acolo unde se afla. Plângea întruna.
- îmi pare rău, a îngăimat Margie Tallworth.
Îi pierise curajul, petrecuse un minut prea mult în

preajma lui Garp, iar acum, când avea impresia că îi *plăcea* oarecum de el, îi venea greu să se imagineze dându-i o asemenea veste.

- N-ai păţit mare lucru la genunchi, i-a spus Garp, dar lasă-mă să-ţi aduc ceva ca să-l dezinfectez.

A intrat în casă după antiseptic şi pansamente, numai că **ea** a profitat de această ocazie ca să o şteargă de acolo şchiopătând. Nu putea să-i spună în faţă vestea, dar nu putea nici **si** nu i-o spună. I-a lăsat biletul pe jos. Poştaşul s-a uitat după **ea** cum se depărtează şonticăind pe stradă la vale, spre colţul unde opreau autobuzele; în sinea lui s-a întrebat în treacăt ce oare se întâmpla cu familia Garp. Îi făcea impresia chiar că primeau mai multă corespondenţă decât alte familii.

Erau toate scrisorile alea pe care le scria Garp şi la care John Wolf, editorul său, se chinuia să răspundă. Şi erau exemplare din cărţile ce urmau să fie recenzate; Garp i le dădea lui Helen, care măcar le citea. Erau revistele lui Helen;
lui Garp i se părea că erau tare multe. Apoi cele două revinti* ale lui Garp, singurele la care era abonat: *Gourmet* |l *Amateur Wrestling News*. Note de plată, evident. Şi câtc n scrisoare, destul de frecvent, de la Jenny; la atât se reduc«* scrisul ei în aceste zile. Şi câte o scrisoare, din când în când, scurtă şi dulce, de la Ernie Holm.

Uneori, Harry Fletcher le scria amândurora, iar Alic» încă îi mai scria lui Garp, cu fluenţa ei desăvârşită, despre nimic anume.

Garp se întreba de ce nu se gândise la asta înainte, pentru că erau atât de multe elemente care o trădau; acum, că se gândea, bănuia că se *gândise* şi înainte, doar că nu atât de conştient ca acum. Despăturirea înceată a biletului – ca să nu se rupă – scotea sunete la fel de uscate ca ale toamnei, deşi peste tot în jurul lui Garp era un martie rece, pământul suferind se topea în noroi. Bileţelul trosnea ca oasele în timp ce-l despfl- turea. Simţind parfumul, lui Garp i s-a părut că încă mai aude ţipătul ascuţit şi scurt al fetei: *„Ce?"*

El ştia „ce”, ce *nu* ştia era „cu cine” – numele acela, care îi răsărise în minte într-o dimineaţă, după care dispăruse. Biletul, desigur, îi oferea numele: Michael Milton. Suna ca o denumire de îngheţată specială la prăvălia unde-i ducea pe copii, aşa i se părea lui Garp. Găseau acolo Fantezie cu Fragi, Cornet cu Ciocolată, Miraj Mocca şi Michael Milton. Un nume *dezgustător* – îi simţea gustul pe limbă –, încât Garp s-a repezit lociorind pe asfaltul ud până la canal, a rupt biletul cu miros greţos în bucăţele şi l-a vârât prin grătar. Apoi a intrat în casă, a căutat numele în cartea de telefon şi l-a citit o dată, şi încă o dată, şi încă o dată.

Avea impresia acum că Helen era „încurcată” cu cineva de multă vreme; avea impresia că şi ştia acest lucru de mai multă vreme. Dar *numele!* Michael Milton! La o petrecere, unde îi fusese prezentat, Garp – stând de vorbă cu Helen – îl caialogase iute. Îi spusese lui Helen că Michael Milton era un „pămpălău”; discutaseră despre mustaţa lui. Michael Milton! Garp citea numele a nu ştiu câta oară, încă mai stătea cu ochii în cartea de telefon când Duncan s-a întors de la şcoală pi, văzându-l, şi-a închipuit că tatăl lui cerceta din nou lista de nume din carte pentru oamenii săi născociţi.

- Nu l-ai adus pe Walt? a întrebat Duncan.

Garp uitase, şi Walt era şi răcit, şi-a amintit Garp deodată. Băiatul n-ar trebui să stea să mă aştepte, cu *răceala* aia a lui.

- Hai să mergem împreună să-l luăm, i-a spus Garp lui Duncan. Spre mirarea lui Duncan, Garp a azvârlit cartea de telefon într-un tomberon. Apoi s-au îndreptat spre staţia de autobuz.

Garp era tot în hainele de jogging, iar afară continua să plouă; şi asta i s-a părut ciudat lui Duncan, dar n-a comentat în nici un fel. N-a spus decât:

- Am marcat două goluri azi.

Dintr-o pricină oarecare, la şcoala lui Duncan nu se juca decât fotbal – toamna, iarna, primăvara, numai fotbal. Era o şcoală mică, dar alta era explicaţia pentru tot fotbalul ăsta; Garp nu-şi amintea care. Oricum, niciodată nu-i plăcuse explicaţia.

- Două goluri, a repetat Duncan.
- Grozav, a zis Garp.
- Unul cu capul.
- Cu capul tău? Minunat.
- Ralph mi-a dat o pasă perfectă.
- *Şi* mai minunat. Şi bravo lui Ralph.

L-a luat pe Duncan cu braţul pe după umeri, dar ştia că Duncan s-ar simţi stânjenit dacă ar încerca să-l sărute; Walt însă mă lasă să-l sărut, şi-a zis Garp în gând. Apoi s-a gândit la cum o săruta pe Helen, şi cât pe ce să calce în faţa autobuzului

- .Tată! a strigat Duncan. Iar în autobuz l-a întrebai i Ţi-e bine?
- Cum să nu, a răspuns Garp.
- Eu credeam că te-ai dus la sala de antrenament, a zii Duncan. *Plouă.*

De unde se afla grădiniţa lui Walt se vedea malul celălalt al râului şi Garp a încercat să localizeze cu exactitate, uite-acolo, adresa lui Michael Milton, pe care o memorase din cartea de telefon.

- Unde-ai fost? s-a plâns Walt. Tuşea; nasul îi curgea; ardea. Se aştepta să meargă la sala de lupte, ca întotdeauna când ploua,
- Ce-ar fi să mergem *toţi* la sală, dacă tot suntem în oraş? a propus Duncan.

Avea o judecată din ce în ce mai logică, dar Garp a zis nu, azi nu voia să lupte.

- De ce nu? a vrut să ştie Duncan.
- Pentru că e îmbrăcat cu echipamentul de jogging, prostule, a răspuns Walt.
- Ah, taci, Walt, l-a apostrofat Duncan.

În autobuz s-au ciorovăit o vreme, până când Garp le-a spus că nu puteau merge. Walt era bolnav, a explicat el, şi luptele nu-i făceau bine la răceală.

- Nu-s bolnav, a sărit Walt.
- Ba eşti, a zis Garp.
- Ba eşti, l-a tachinat Duncan.
- Taci, Duncan, s-a răstit Garp.
- Mamă, da' ce bine dispus eşti, a zis Duncan, şi lui Garp i-a venit să-l sărute, ar fi vrut să-l asigure pe Duncan că nu era chiar prost dispus, dar săruturile îl făceau pe Duncan să se ruşineze, drept care Garp l-a sărutat pe Walt.
- Tati! s-a văicărit Walt. Eşti ud tot şi asudat.
- Pentru că are echipamentul de jogging pe el, prostule, n-a scăpat Duncan ocazia.
- M-a făcut prost, a zis Walt către Garp.
- L-am auzit.

- Nu-s prost, a mai zis Walt.
- Ba eşti, a insistat Duncan.
- Tăceţi, amândoi! s-a răstit Garp.
- Tata e-ntr-o dispoziţie de zile mari, nu-i aşa, Walt? l-a întrebat Duncan pe fratele său.
- Chiar că e, a răspuns Walt şi s-au hotărât să-l tachineze pe tatăl lor, în loc să se certe între ei, până când autobuzul i-a lăsat în staţie – la câteva străzi de casa lor, în ploaia tot mai deasă. Toţi trei erau uzi până la piele când au ajuns la o stradă de casa lor, unde o maşină, care până atunci mersese prea repede, a încetinit brusc în dreptul Ion geamul a fost coborât, cu oarecare efort, şi în interiorul aburit Garp a zărit chipul istovit şi lucitor al doamnei Ralph. Le zâmbea.
- L-ai văzut pe Ralph? l-a întrebat ea pe Duncan.
- 'Nţ, a răspuns băiatul.
- Tâmpitul n-are destulă minte să se ferească de ploaie, a spus ea. Şi am senzaţia că nici *tu* n-ai, i s-a adresat ea dulce lui Garp; încă mai zâmbea şi Garp a încercat să zâmbească şi el, dar nu-i venea nimic în minte ce să-i spună. Probabil că nu era în stare să-şi controleze prea bine expresia feţei, bănuia el, pentru că doamna Ralph n-ar fi pierdut ocazia să continue să-l tachineze în ploaie. în loc de asta, s-a uitat la el de-a dreptul şocată văzând zâmbetul ca de stafie al lui Garp; a ridicat geamul.
- Ne mai vedem, a strigat ea şi a pornit mai departe. încet.
- Ne mai vedem, a murmurat Garp în urma ei; o admira pe femeie, dar în sinea lui îşi zicea că poate şi oroarea *asta* va ajunge până la urmă să se întâmple: aceea de a o mai *vedea* pe doamna Ralph.

Acasă, i-a pregătit lui Walt o baie fierbinte, intrând şi el în cadă împreună cu băiatul – un pretext pe care îl invoca

adesea pentru a se lupta cu trupul lui mic. Duncan era prea mare de-acum ca să mai încapă în baie împreună cu Garp.

- Ce-avem la cină? a întrebat Duncan de jos.

Garp şi-a dat seama că uitase de cină.

- Am uitat de cină, a strigat Garp.

- Ai *uitat?* l-a întrebat Walt, dar Garp l-a cufundat în **apa** şi a început să-l gâdile şi Walt a început să se zvârcolească şi **a** uitat de chestiune.

- Ai uitat de *cină?* a urlat Duncan de jos.

Garp era hotărât să nu iasă din cadă. Dădea tot timpul drumul la apa caldă să curgă; aburul îi făcea bine lui Walt la plămâni, aşa credea el. O să încerce să-l ţină pe copil în cadS cu el atât cât va avea Walt chef să se joace. încă se bălăceau când a sosit Helen.

- Tata a uitat de cină, i-a spus Duncan de cum a intrat. A uitat de cină, a repetat Duncan.

- A uitat de cină? s-a mirat Helen.

- A uitat complet, a zis Duncan.

- Unde *e?*

- Face baie cu Walt. Fac baie de ore *întregi*

- Isuse. Te pomeneşti că s-au înecat.

- Nu ţi-ar place *asta?* a urlat Garp de sus din baie.

Duncan a izbucnit în râs.

- E într-o dispoziţie fantastică, i-a spus el mamei.

- îmi dau seama că e, a zis Helen. Şi-a pus uşor mâna pe umărul lui Duncan, foarte atentă să nu-l facă să simtă că, de fapt, se sprijinea de el ca să nu cadă. Dintr-odată nu se mai simţea sigură pe picioare. De jos, de lângă scară, i-a strigat lui Garp:

- Ai avut o zi proastă?

Dar Garp şi-a cufundat capul sub apă; era un gest de control, pentru că era plin de ură pentru ea şi nu voia ca Walt să vadă ura asta sau s-o audă.

Neprimind nici un răspuns, Helen l-a strâns pe Duncan de umăr. Te rog, *nu în faţa copiilor,* s-a rugat ea în gând. Pentru ea era o situaţie nouă – aceea de a se afla în

poziţie defensivă într-o controversă cu Garp – şi se simţea speriată.

- Să vin sus? a strigat ea.

Nici de data asta n-a primit răspuns; Garp îşi putea ţine respiraţia multă vreme.

- Tata e sub apă! a strigat Walt de sus.

- Tata e atât de *ciudat,* a spus Duncan.

Garp şi-a scos capul să tragă aer exact în clipa în care Walt striga din nou:

- îşi ţine respiraţia!

Sper, şi-a zis Helen în gând. Nu ştia ce să facă, nu putea să se mişte.

După un minut sau două, Garp i-a şoptit lui Walt:

- Walt, spune-i că moi sunt sub apă. În regulă?

Walt părea să considere că era vorba de o şmecherie diabolic de deşteaptă, aşa că i-a strigat lui Helen:

- Tata e *tot* sub apă!

- Văleu, a zis Duncan. Ar trebui să-l cronometrăm. Pun pariu că a bătut recordul.

Dar Helen era cuprinsă de panică. Duncan s-a retras de sub mâna ei – se uita lung în sus spre etaj, să vadă această performanţă în ţinerea respiraţiei – şi Helen a simţit că are plumb în picioare.

- *Tot* sub apă e! a ţipat Walt, deşi Garp îl ştergea pe Walt cu un prosop şi scosese dopul de la cadă; stăteau amândoi în pielea goală pe preş, lângă oglinda cea mare. Când a intrat Duncan în baie, Garp i-a făcut semn să tacă, ducându-şi un deget la buze.

- Acum spuneţi *amândoi,* le-a şoptit Garp. Când ajung la trei, „E încă sub apă!" Unu, doi, trei.

- E *încă* sub apă! au urlat Duncan şi Walt într-un glas, şi Helen a simţit că-i explodează plămânii.

A avut senzaţia că-i scapă un ţipăt, dar nu s-a auzit nici un sunet; a luat-o în fugă pe scări în sus, gândindu-se că numai soţul ei putea să fi pus la cale o asemenea

stratagemă ca să se răzbune pe ea: să se *înece* în faţa copiilor şi s-o lase pe **ea** să le explice de ce a făcut-o. S-a repezit plângând în baie, surprinzându-i pe Duncan şi pe Walt atât de tare, încât a trebuit să-şi vină în fire aproape imediat – ca să nu-i sperie. Garp era gol în faţa oglinzii, se ştergea tacticos între degetele de la picioare şi se uita la **ea** într-un fel care i-a amintit lui Helen că Emie Holm îşi învăţa luptătorii cum să-şi *privească* adversarul pentru deschideri.

- Ai ajuns prea târziu, i-a spus el. Am murit deja. Dar **e** emoţionant, şi chiar puţin surprinzător, să văd că-ţi *pasă*.
- Vorbim despre asta mai târziu? a întrebat ea plină de speranţă – şi zâmbind, ca şi când făcuse o glumă bună.
- Te-am păcălit! i-a zis Walt, lovind-o în joacă pe Helen peste osul acela proeminent de deasupra coapsei.
- Maamă, dacărţi făceam *ţie* figura asta, i-a spus Duncan tatălui său, te-ai fi şucărit rău de tot pe noi.
- Copiii n-au mâncat, a spus Helen.
- Nimeni n-a mâncat, a zis Garp. Poate doar tu.
- Pot să aştept, a zis ea.
- Şi eu, i-a spus Garp.
- Le pregătesc eu copiilor ceva, s-a oferit Helen, împin- gându-l pe Walt afară din baie. Nişte ouă şi cereale.
- Pentru *cină*? s-a mirat Duncan. O să fie o cină *a-ntâia*.
- Pur şi simplu am uitat, Duncan, s-a scuzat Garp.
- Vreau pâine prăjită, a cerut Walt.
- O să ai şi pâine prăjită, a zis Helen.
- Eşti sigură că te poţi descurca? a întrebat-o Garp. Ea i-a zâmbit, atât.
- Isuse, chiar şi *eu* pot *prăji* pâine, a zis Duncan. Cred că până şi *Walt* poate să toarne cereale în farfurie.
- Cu ouăle e altă şmecherie, a zis Helen, încercând să râdă. Garp continua să se şteargă între degete. După ce copiii

nu ieşit din baie, Helen şi-a băgat din nou capul înăuntru.

- îmi pare rău şi te iubesc, a spus Helen, dar Garp nu şi-a ridicat privirile de la activitatea sa deliberată cu prosopul. N-am vrut nici o clipă să te fac să suferi, a continuat ea. Cum de-ai aflat? N-am încetat nici măcar o *singură* clipă să mă gândesc la tine. Fata aia ţi-a spus? a întrebat Helen în şoaptă, dar Garp îşi concentra toată atenţia pe degetele de la picioare.

După ce le-a pregătit copiilor masa (parcă erau *animale* de apartament!, avea să-şi spună ea mai târziu), a urcat din nou sus la el. Garp era tot în faţa oglinzii, şezând în pielea goală pe marginea căzii.

- Nu înseamnă nimic pentru mine; nu ţi-a luat niciodată nimic din ce-i al tău, i-a spus ea. S-a terminat, zău.
- De când? a întrebat-o el.
- De-acum, i-a spus ea. Trebuie doar să-i spun.
- *Nu*-i spune, i-a zis Garp. Lasă-l să ghicească.
- Nu pot să fac asta, a zis Helen.
- Simt coji în oul meu! a urlat Walt de jos.
- Pâinea mea e prea prăjită! s-a auzit vocea lui Duncan.

O stratagemă de-a lor ca să-i distragă pe părinţi de la ale lor – fie că o făceau înadins sau nu. Copiii, şi-a zis Garp, au un fel de instinct.pentru a-i despărţi pe părinţi atunci când părinţii trebuie despărţiţi.

- Mâncaţi! le-a strigat Helen. Nu-s chiar aşa de rele.

A dat să-l atingă pe Garp, dar el s-a strecurat pe lângă ea şi a ieşit din baie; a început să se îmbrace.

- Mâncaţi tot şi vă iau la un film! le-a strigat el copiilor.
- De ce faci asta? l-a întrebat Helen.

- N-am de gând să stau aici cu tine, i-a zis el. Ieşim. Tu îl suni pe papiţoiul ăla cretin şi-ţi iei la revedere.

- O să vrea să mă vadă, a zis Helen amărâtă – realitate« faptului că trebuia să isprăvească, acum că aflase Garp, ai ţiona asupra ei precum novocaina. Dacă în primele clipe fusese impresionată de cât de mult îl făcea

pe Garp să sufere, acum sentimentele ei pentru el se stingeau încet şi se gândea din nou la sine.

- Spune-i să-şi mănânce inima friptă, a zis Garp. N-ai si te vezi cu el. Fără regulatul din urmă pentru drum, Helen. Spune-i doar la revedere. La telefon.

- Dar nu e vorba de „regulatul din urmă", s-a apărat Helen.

- Foloseşte telefonul, i-a cerut Garp. Eu ies cu copiii. Mergem la un film. Te rog să isprăveşti înainte să ne întoarcem. *N-ai să te mai vezi* cu eL.

- N-am să mă mai văd, promit. Dar *ar trebui* să-l văd – doar ca să-i spun.

- Presupun că ai impresia că te-ai descurcat în toată povestea asta cu multă decenţă, a spus Garp.

Până la un anumit punct, *aşa* şi credea; Helen n-a spus nimic. Simţea că nu-i pierduse nici o clipă din vedere pe Garp şi pe copii în timpul acestui răsfăţ; se simţea îndreptăţită sfl rezolve chestiunea în felul *ei*, de data asta.

- Ar trebui să discutăm despre asta mai târziu, i-a zis ea. Mai târziu e posibil să vedem lucrurile altfel.

Ar fi lovit-o dacă n-ar fi intrat copiii în cameră chiar atunci.

- Un, doi, trei, îi îngâna Duncan lui Walt în ureche.

- Cerealele sunt vechi! au chiuit Duncan şi Walt într-un glas.

- Vă rog, băieţi, a spus Helen. Tatăl vostru şi cu mine avem o mică ceartă. Duceţi-vă jos.

- Amândoi copiii s-au holbat la ei.Vă rog, a zis şi Garp. S-a întors cu spatele la ei, ca să nu-l vadă cu ochii în lacrimi, dar Duncan probabil că ştia, şi cu siguranţă Helen ştia. Walt probabil că n-a observat.
- O ceartă? a întrebat Walt.
- Hai să mergem, i-a spus Duncan; l-a luat pe Walt de mână. L-a tras afară din dormitor. Haide *odată*, Walt, a spus Duncan, altfel n-o să mergem la film.
- Daaa, filmul! a strigat Walt.

Spre groaza lui, Garp a recunoscut atitudinea ieşirii lor – Duncan ducându-l pe Walt afară, şi în jos pe scări; băiatul mai mic răsucindu-se şi uitându-se în urmă. Walt i-a făcut semn cu mâna, dar Duncan l-a tras mai departe. În jos, şi duşi, în adăpostul antiaerian. Garp şi-a ascuns faţa în haine şi a izbucnit în plâns.

Când l-a atins Helen, el a spus:

- Nu mă atinge, şi a continuat să plângă.

Helen a închis uşa la dormitor.

- Ah, *n-o face*, l-a implorat ea. Nu merită asta; n-a însemnat *nimic*. Mi-a *plăcut* doar de el, a încercat ea să explice, dar Garp a clătinat cu violenţă din cap şi a azvârlit cu pantalonii în ea. Era încă pe jumătate îmbrăcat – o ţinută care, şi-a dat Helen seama, este extrem de compromiţătoare pentru un bărbat: când nu e nici una, nici alta. O femeie îmbrăcată pe jumătate pare să aibă oarecare putere, dar un bărbat pur şi simplu nu e la fel de arătos ca atunci când e complet dezbrăcat, şi nici atât de sigur pe el ca atunci când e complet îmbrăcat.
- Te rog, îmbracărte, i-a şoptit ea, şi i-a dat pantalonii înapoi.

El i-a luat, i-a îmbrăcat; şi a continuat să plângă.

- Am să fac exact aşa cum vrei tu, i-a spus ea.
- N-ai să-l mai vezi?
- Nu, nici măcar o dată. Niciodată.
- Walt e răcit, a zis Garp. N-ar trebui nici măcar să iasă din casă, dar n-o să fie o nenorocire dacă merge la

cinematograf. Şi n-o să stăm mult, a adăugat el. Du-te şi vezi dacă e bine îmbrăcat.

Helen s-a dus.

£1 a deschis sertarul de sus, unde îşi ţinea ea lenjeria, şi l-a scos de tot din comodă; şi-a înfundat faţa în minunata mătase şi aromă a hainelor ei – ca un urs care ţine o troacă mare cu hrană între labele din faţă şi apoi îşi cufundă botul în ea. Când s-a întors Helen în cameră şi l-a surprins făcând asta,« fost aproape ca şi când l-ar fi surprins masturbându-se. Ruşinat, Garp a izbit sertarul de genunchiul lui şi l-a crăpaţi desuurile ei au zburat afară. A ridicat sertarul crăpat deasupra capului şi l-a azvârlit cu toată puterea în marginea comodei, frângând parcă spinarea unui animal de mărimea unui sertar. Helen a ieşit fugind din cameră, iar Garp s-a îmbrăcat cu ce mai avea de pus pe el.

A văzut cina mâncată aproape toată în farfuria lui Duncan; a văzut cina nemâncată în farfuria lui Walt. Şi în diferite locuri pe masă şi pe podea.

- Walt, dacă nu mănânci, ai să ajungi un *pâmpălău* când ai să te faci mare.

- Eu n-am să mă fac mare, a zis Walt.

Vorbelea acestea l-au făcut pe Garp să se înfioare atât de tare, încât s-a răsucit spre Walt, speriindu-l.

- Să nu mai spui *niciodată* asta, i-a zis el.

- Nu *vreau* să cresc mare.

- Aha, înţeleg, s-a înmuiat Garp. Adică, ţie-ţi *place* să fii puşti?

-Mda.

- Walt e *atât* de ciudat, a zis Duncan.

- Ba *nu* sunt! a strigat Walt.

- Ba eşti.

- Ia duceţi-vă şi urcaţi în maşină, le-a ordonat Garp. Şi isprăviţi cu cearta.

- *Tu* te certai, a zis Duncan prudent; nimeni n-a reacţionat, drept care Duncan l-a tras pe Walt afară din bucătărie. Hai, i-a spus el.

- Daaaa,/i/ra«//a strigat Walt.

Au ieşit.

Garp s-a întors către Helen.

- Ăla nu vine aici, sub nici un motiv. Dacă-i dai drumul în casă, nu mai iese viu de-aici. Iar tu nu ieşi, a adăugat el. Sub nici un motiv. Te rog, a mai zis, şi a trebuit să-şi întoarcă faţa de la ea.

- Ah, iubitule.

- Un *cretin!* a gemut Garp.

- Niciodată n-ar putea fi cineva ca *tine,* nu-nţelegi? N-ar putea fi *decât* cineva care nu e ca tine.

Garp s-a gândit la îngrijitoarele de copii şi la Alice Fletcher şi la inexplicabila lui atracţie pentru doamna Ralph şi, bineînţeles, a înţeles ce voia ea să spună; a ieşit din bucătărie. Afară ploua şi. se întunecase; poate că ploaia o să se transforme în lapoviţă. Noroiul de pe alee era ud, dar tare. A întors maşina; apoi, din obişnuinţă, a urcat până în partea de sus a aleii şi acolo a stins farurile şi a închis motorul. La vale, Volvoul a prins viteză, dar Garp cunoştea cu ochii închişi curba întunecoasă a aleii. Copiii erau surescitaţi de scârţâitul pietrişului şi de clipocitul mâzgii alunecoase în întunericul tot mai adânc şi, când Garp a apăsat pe ambreiaj la capătul de jos al aleii şi a aprins farurile, Walt şi Duncan au chiuit.

- La ce film mergem? a întrebat Duncan.

- La ce vreţi voi, a zis Garp.

S-au îndreptat spre centru, ca să se uite la afişe.

În maşină era rece şi umed, iar Walt tuşea; parbrizul se aburea, încât era greu de văzut ce scria pe afişele cinematografelor. Walt şi Duncan se ciorovăiau cine să stea în picioare în spaţiul dintre cele două locuri din faţă; dintr-un motiv sau altul, pentru ei acela era întotdeauna locul cel mal grozav din spate şi întotdeauna se certau care dintre ei să **st»«** acolo în picioare sau în genunchi – înghiontindu-se imul p» celălalt şi lovind cotul lui Garp atunci când trebuia **să** schimbe viteza.

- Ieşiţi de acolo amândoi, le-a spus Garp.

- E singurul loc de unde poţi vedea, a explicat Ehincan.
- *Eu sunt* singurul care trebuie să vadă, a zis Garp. Şi dezaburizatorul ăsta e *o porcărie*, a adăugat el, încât oricum nu poate *nimeni* vedea prin parbriz.
- De ce nu le scrii celor de la Volvo? i-a sugerat Duncan.

Garp a încercat să-şi imagineze o scrisoare trimisă în Suedia despre ineficacitatea sistemului de dezaburire, dar n-a putut să se concentreze prea multă vreme asupra ideii. **Pe** podea, în întuneric, Duncan a îngenuncheat pe laba lui Walt şi l-a împins afară din spaţiul dintre locurile din faţă; acum, pe lângă tuse, Walt mai *şi* plângea.

- Eu am fost primul aici, a zis Duncan.

Garp a împins de schimbător, cu forţă, şi capătul neprotejat al manetei i s-a înfipt în palmă.

- Vezi chestia asta, Duncan? l-a întrebat Garp furios. Vezi schimbătorul ăsta de viteze? E ca o *suliţă*. Vrei să cazi în eldacă pun frână bruscă?
- De ce nu-l repari? a întrebat Duncan.
-■- Ieşi din spaţiul ăsta afurisit, Duncan! s-a răstit Garp.
- Maneta e aşa de luni de zile, nu s-a lăsat Duncan.
- Poate de *săptămâni*, a zis Garp.
- Dacă e periculoasă, ar trebui s-o repari, a continuat Duncan.
- Asta-i treaba mamei tale, a zis Garp.
- Ea zice că e treaba *ta*, tăticule, s-a smiorcăit Walt.
- Ce-ţi face tuşea, Walt? l-a întrebat Garp.

Walt a tuşit. Hârâitul cu flegmă din pieptul lui mic părea neobişnuit de puternic pentru un copil.

- Isuse, a zis Duncan.
- Grozav, Walt, a zis Garp.
- Nu e vina *mea*, s-a plâns Walt.
- Bineînţeles că nu, a zis Garp.
- Ba da, este, l-a contrazis Duncan. Walt îşi petrece jumătate din viaţă în *băltoace*.

-Ba nu!

- Uită-te după un film care pare interesant, Duncan, i-a cerut Garp.

- Nu pot să mă uit dacă nu stau în genunchi între scaune.

Au întors de câteva ori. Cinematografele erau toate pe
aceeaşi stradă, dar au trebuit să treacă prin dreptul lor de mai multe ori până să se hotărască la care să meargă, apoi au trebuit să mai treacă de câteva ori prin dreptul lor până să găsească un loc de parcare.

Copiii au ales singurul film la care era coadă, care se întindea din holul de la intrare până pe trotuarul bătut acum de la- poviță. Garp şi-a scos haina şi i-a pus-o lui Walt pe cap, astfel că puştiul arăta ca un cerşetor îmbrăcat ca vai de lume – un pitic ud leoarcă, cerşind milostenie pe o vreme câinoasă. Cât ai clipi a călcat într-o băltoacă, murându-se la picioare; atunci Garp l-a luat în braţe şi şi-a lipit urechea de pieptul lui. Ca şi când şi-ar fi putut imagina că apa din pantofii uzi ai lui Walt ar fi urcat imediat în plămânii lui micuţi.

- Eşti aşa de *ciudat,* tati, a zis Duncan.

Walt a văzut o maşină neobişnuită şi le-a arătat-o cu degetul Maşina gonea pe strada udă, împroşcând cu apă din toate bălţile strălucitoare şi aruncând reflexiile neonului asupra propriei caroserii – o maşină mare, întunecată la culoare, nuanţa sângelui închegat; avea stinghii de lemn pe laturi şi lemnul gălbui lucea în neoanele străzii. Stinghiile arătau precum coastele unui schelet lung şi luminat al unui peşt» uriaş care aluneca printre razele lunii.

- Ia uitaţi-vă la maşina aia! a strigat Walt.

- Maamă, e un furgon mortuar, a zis Duncan.

- Nu, Duncan, l-a corectat Garp. E un Buick vechi. Dinainte de-a te naşte tu.

Buickul pe care Duncan îl confundase cu un furgon mortuar se îndrepta spre casa lui Garp, deşi Helen făcui*

tot ce-i stătuse în putinţă ca să-l descurajeze pe Michael Milton să vină.

- Nupoi să te văd, îi spusese Helen la telefon. Pur şi simplu. S-a terminat, exact aşa cum ţi-am spus că se va întâmpla dacă va afla el. N-am să-l fac să sufere mai mult decât l-am făcut deja.
- Şi cu mine cum rămâne? voise să ştie Michael Milton.
- îmi pare rău. Dar *ştiai*. Ştiam amândoi.
- Vreau să te *văd*. Mâine, poate?

Însă ea îi spusese că Garp îi luase pe copii la un film cu singurul scop ca ea să isprăvească povestea în seara asta.

- Vin acolo, zisese el.
- Nu aici, nu.
- Mergem undeva cu maşina.
- Nici eu nu pot ieşi.
- Vin, hotărâse Michael Milton şi închisese telefonul.

Helen s-a uitat la ceas. O să fie bine, şi-a zis ea, dacă-l va face să plece repede. Filmele durau cel puţin o oră şi jumătate. A hotărât să nu-l lase să intre în casă – sub nici un motiv. S-a uitat pe geam să vadă când apar farurile pe stradă, şi când Buickul a oprit – chiar în faţa garajului, ca un vapor mare care acostează la o dană întunecoasă – a ieşit în fugă din casă şi s-a împins în portiera din partea şoferului, înainte să apuce Michael Milton să o deschidă.

Ploaia se transforma în zăpadă topită la picioarele ei şi picurii de gheaţă deveneau tot mai solizi pe măsură ce cădeau – păreau s-o înţepe atunci când îi atingeau gâtul gol, căci ea se aplecase să-i vorbească lui Michael prin geamul coborât.

El a sărutat-o imediat. Ea dorise doar să-l sărute uşor pe (ibraz, dar el i-a întors faţa spre el şi şi-a împins limba în liura ei. Şi în mintea ei a revăzut dormitorul lui desuet; reproducerea cât un poster de mare deasupra patului – *Sindbad Marinarul*, al lui Paul Klee. Helen presupunea că aşa se vedea el pe sine: un aventurier plin de viaţă, dar sensibil la frumuseţile Europei.

Helen s-a tras înapoi şi a simţit cum o pătrunde prin bluză ploaia rece.

- Nu ne putem *opri* pur şi simplu, a zis el distrus.

Helen n-ar fi putut spune dacă faţa lui era brăzdată de
ploaia care pătrundea prin geamul coborât, sau de lacrimi. Spre surprinderea ei, el îşi răsese mustaţa, iar buza lui superioară arăta oarecum ca buza uşor boţită, nedezvoltată, a unui copil – ca buza mică a lui Walt, care se potrivea minunat la gura lui Walt, s-a gândit Helen; dar nu era ceea ce-şi imagina ea că trebuia să fie buza unui iubit.

- Ce-ai făcut cu mustaţa?

- Am crezut că nu-ţi place, a zis el. Pentru tine ani ras-o.

- Dar îmi *plăcea*, a spus ea, tremurând din pricina ploii îngheţate.

- Te rog, intră aici lângă mine, a rugat-o el.

Ea a clătinat din cap; bluza se lipea de pielea ei rece şi fusta lungă de catifea reiată atârna grea ca o za; cizmele alunecau pe zloata tot mai întărită.

- Nu te duc nicăieri, a făgăduit el. Stăm doar aici, în maşină. Nu putem *pune punct* pur şi simplu, a repetat el.

- Ştiam amândoi că va trebui s-o facem, a zis Helen. Ştiam că o să dureze puţin.

Michael Milton şi-a lăsat capul pe inelul lucitor al claxonului; dar nu s-a auzit nici un sunet, pentru că motorul **era** închis. Ploaia începea să se lipească de geamuri – maşina 1« încastra încet-încet în gheaţă.

- Te rog, *urcă*, a gemut Michael Milton. Nu plec de-aici, a adăugat el tăios. Nu mă tem de el. Nu trebuie să fac cu spune el.

- Şi *eu* spun acelaşi lucru. Trebuie să pleci.

- Nu plec. Ştiu multe despre bărbatul tău. Ştiu totul despre el.

Nu discutaseră niciodată despre Garp; Helen interzise«! acest lucru. Nu ştia la ce se referea Michael Milton.

- E un scriitor minor, a zis Michael luându-şi inima în dinţi.

Helen l-a privit surprinsă; din câte ştia ea, Michael Milton nu-l citise pe Garp. Îi spusese el odată că nu-i plăceau scriitorii în viaţă; susţinea că pentru el importantă era perspectiva pe care, zicea, o căpătai numai după ce scriitorul murise de câtva timp. Din fericire, Garp nu ştia *acest lucru* despre el – cu siguranţă că ar fi adâncit şi mai mult dispreţul pe care-l resimţea pentru tânăr. În schimb, s-a adăugat, întru câtva, la dezamăgirea pe care o încerca acum Helen faţă de bietul Michael.

- Soţul meu este un scriitor foarte bun, a zis ea încet, şi un tremur a făcut-o să tresară violent, aruncându-i braţele în lături fără voie, încât a trebuit să şi le împletească şi mai strâns peste sâni.

- Nu e un scriitor *major*, a declarat Michael. Higgins a spus asta. Cu siguranţă că ştii cum e privit bărbatul tău la facultate.

Helen ştia că Higgins era un coleg neobişnuit de excentric şi intrigant, care reuşea să fie în acelaşi timp şi plicticos, şi neghiob, de te făcea să adormi. Helen nu considera câtuşi de puţin că Higgins era un etalon al departamentului lor – doar că, la fel ca mulţi dintre colegii ei cu mai puţină încredere în ei înşişi, Higgins avea obiceiul să strecoare tot felul de bârfe printre studenţii de la masterat despre colegii lui de la catedră; probabil că prin metoda asta disperată spera să câştige încrederea studenţilor.

- N-am ştiut că Garp *este* privit de cei de la facultate tntr-un fel sau în altul, a spus Helen pe un ton glacial. Majoritatea dintre ei nu citesc nimic foarte contemporan.

- Cei care citesc spun că e minor, nu s-a lăsat Michael.

Postura asta patetică, de rivalitate, n-a înduioşat inima lui
Helen, făcând-o numai să-i întoarcă spatele şi s-o pornească spre casă.

- N-am să plec! a ţipat Michael Milton. Am să-l *înfrunt* în privinţa noastră! Chiar acum. Nu ne poate spune el ce să facem.

- *Eu* îţi spun, Michael.

El s-a prăbuşit peste claxon şi a început să plângă. Ea s-a apropiat din nou de el şi l-a atins pe umăr, prin geamul coborât.

- Am să stau cu tine un minut, i-a zis ea. Dar *trebuie* să-mi promiţi că vei pleca. Nu vreau ca soţul sau copiii mei să vadă toată povestea asta.

El i-a făgăduit.

- Dă-mi cheile, i-a cerut Helen.

Privirea lui rănită până la durere – din pricină că nu avea încredere în el că nu va pleca de acolo cu ea – a înduioşat-o pe Helen până-n adâncul sufletului. A pus cheia în buzunarul fustei ei lungi, a înconjurat maşina pe partea cealaltă şi a urcat. El a ridicat geamul şi au rămas amândoi aşa, şezând, fără să se atingă, geamurile aburindu-se în jurul lor şi maşina trosnind sub învelişul de gheaţă.

Apoi el n-a mai putut rezista şi i-a spus cât de mult însemnase ea pentru el, mai mult decât toată Franţa – şi doarHelen ştia ce însemnase Franţa pentru el. Ea l-a luat în braţe» şi cu spaimă s-a gândit la cât *timp* trecuse, sau trecea acolo, în maşina îngheţată. Chiar dacă nu era un film lung, tot mai au o jumătate de oră bună, sau patruzeci şi cinci de minute; cu toate astea, Michael Milton nu era nici pe departe pregătit al plece. L-a sărutat cu patimă, sperând că asta o să ajute, dar el a început să-i mângâie sânii uzi şi reci. Helen se simţea la fel de îngheţată lângă el pe cât se simţise şi afară, în lapoviţa tot mai deasă. Dar l-a lăsat să o pipăie.

- Dragul meu Michael, a zis ea, fără să înceteze o clipfl să gândească.

- Cum să ne putem opri? a fost tot ce-a spus el.

Dar Helen se oprise deja; nu se gândea decât cum să>l oprească pe *el.* L-a împins înapoi pe locul său, rezemându-l de spetează, şi ea s-a aşezat de-a latul, acoperindu-şi la loc genunchii cu fusta şi punându-şi capul în poala lui.

- Te rog, *ţine minte,* a spus ea. Te rog, încearcă. Asta a fost partea cea mai frumoasă pentru mine – când te lăsam să mS duci cu maşina, ştiind unde ne duceam. Nu poţi fi fericit – nu poţi să ţii minte doar asta, şi să te opreşti la atât?

El stătea ţeapăn pe locul său, mâinile se forţau să se ţinfl încleştate pe volan, coapsele îi erau încordate, iar erecţia i se apăsa de urechea ei.

- Te rog, opreşte-te la atât, Michael, a zis ea încet.

Şi au stat aşa câteva clipe, imaginându-şi că bătrânul Buick îi ducea încă o dată spre garsoniera lui Michael. Dar Michael Milton nu se putea mulţumi doar cu imaginaţia. Şi-a lăsat o mână să se strecoare sub ceafa lui Helen şi să o strângă de gât foarte tare; cu cealaltă mână şi-a deschis şliţul.

- Michael! a spus ea cu asprime.

- îmi spuneai că mereu ţi-ai dorit asta, i-a amintit el.

- S-a *terminat*, Michael.

- Nu încă, încă nu.

Penisul lui i-a atins fruntea, i-a aplecat genele şi Helen l-a recunoscut pe vechiul Michael – Michael cel din garsonieră, Michael cel căruia uneori îi plăcea să o trateze cu oarecare *forţă*. Ei însă nu-i plăcea asta acum. Dar dacă mă opun, şi-a 7.is ea, va urma o scenă. A fost suficient să şi-l imagineze pe *Carp* ca făcând parte din scenă, ca să se convingă că trebuia »3 evite *orice* scenă, cu orice *preţ*.

- Nu fi jigodie, nu fi împuţit, Michael. Nu strica totul.

- întotdeauna ai spus că asta vrei să faci, a repetat el. Dar nu era prudent, ziceai. Bun, acum e prudent. Maşina nu se mişcă. Acum nu se pot întâmpla accidente.

În mod ciudat, şi-a dat ea seama, dintr-odată el făcuse ca totul să devină mult mai uşor pentru ea. Nu o mai chinuia gândul că trebuia să se poarte cu mănuşi faţă de el: îi era recunoscătoare că o ajutase să-şi stabilească priorităţile cu atâta convingere. Priorităţile ei – şi câtă uşurare să ştie acest lucru – erau Garp şi copiii. Walt n-ar trebui să iasă din casă pe vremea asta, s-a gândit ea tremurând. Iar Garp era mult mai *major pentru* ea, ştia asta, decât toţi colegii ei minori şi studenţii de la masterat la un loc.

Michael Milton îi îngăduise să-l trateze cu ceea ce ei i s-a părut a fi o vulgaritate necesară. *Suge-l*, şi-a spus ea cu grosolănie, luându-l în gură, şi *apoi* are să plece. S-a gândit cu amărăciune că bărbaţii, după ce au ejaculat, renunţau destul de repede la pretenţiile lor. Şi din scurta ei experienţă în garsoniera lui Michael Milton, Helen ştia că nici acum nu va dura mult.

Timpul era şi el un factor în decizia ei; rămăseseră cel puţin douăzeci de minute chiar şi din cel mai scurt film pe care se duseseră să-l vadă. Era tot atât de convinsă să facă acest lucru, cum ar fi fost dacă s-ar fi pus problema îndeplinirii unei ultime îndatoriri într-o afacere încurcată care s-ar fi putut încheia mai bine, dar care s-ar fi putut încheia şi mai prost; se simţea chiar uşor mândră că măcar îşi dovedise sieşi că familia *era* pentru ea pe primul plan. Chiar şi Garp ar putea să aprecieze acest lucru, s-a gândit ea; dar cândva mai încolo, nu chiar acum.

Era atât de hotărâtă, încât aproape că nu a observat cS Michael Milton slăbise strânsoarea pe gâtul ei; îşi pusese din nou ambele mâini pe volan, ca şi când nu făcea altceva decAt să piloteze această experienţă. N-are decât să creadă ce-o vrea, şi-a spus ea. Ea una se gândea la familia ei, şi n-a băgai de seamă că lapoviţa bătea ca grindina; tropăia pe bătrânul Buick de parc-ar fi fost o sumedenie de ciocane care înfigeau cuie mici în caroserie. Şi n-a simţit nici cum bătrâna maşini gemea şi trosnea în mormântul tot mai gros de gheaţă.

Şi n-a auzit nici telefonul, care suna în casa ei caldă. **Era** prea mare vremuirea şi erau prea multe alte obstacole între casă şi locul unde se afla ea.

Filmul s-a dovedit stupid. Tipic pentru gustul copiilor pentru film, gândea Gaip; tipic pentru gustul unui oraş universitar. Tipic pentru întreaga ţară. Tipic pentru întreaga *lume! G^rp* plesnea de furie în inima lui şi mai mult era preocupat de respiraţia grea a lui Walt – şi de pârâiaşele de muco- zitâţi groase pe care le avea la nas.

- Fii atent să nu te îneci cu floricelele alea, i-a şoptit el lui Walt.

- Nu mă înec, a spus Walt fără să-şi ia o clipă ochii de la ecranul uriaş.

- Ideea e că nu poţi respira foarte bine, a continuat Garp rugător, aşa că nu băga prea multe în

gură. S-ar putea să le inhalezi. Nu poţi respira pe nas deloc – e limpede. Şi iar i-a şters lumânărelele. Suflă! a şoptit el.

Walt şi-a suflat nasul.

- Nu-i grozav? a şoptit Duncan.

Garp simţea fierbinţeala mucozităţilor, copilul trebuie cA avea aproape 39 temperatură! şi-a spus el. Garp şi-a întors ochii spre Duncan.

- într-adevăr grozav, Duncan.

Duncan se referise la film.

- Ar trebui să te relaxezi, tată, i-a sugerat Duncan, clătinând din cap.

Uff, aşa *ar trebui*, Garp ştia asta; doar că nu putea. Se gândea la Walt, la funduleţul lui mic şi perfect, la picioruşele lui puternice, la cât de dulce mirosea transpiraţia lui atunci când alerga şi părul îi era umezit în spatele urechilor. Un trup atât de perfect n-ar trebui să fie bolnav, se gândea el. Ar fi trebuit s-o las pe *Helen* să iasă din casă în seara asta mizerabilă; ar fi trebuit s-o fac să-l sune pe mârlanul ăla de la birou – şi să-i spună să şi-o vâre în urechi, se gândea Garp. Sau într-un fasung. Şi să dea drumul la curent!

Ar fi trebuit să-l sun chiar eu pe pămpălăul ăla, se gândea Garp. Ar fi trebuit să-i fac o vizită în timpul nopţii. Urcând panta spaţiului dintre scaune spre hol, să vadă dacă nu găsea cumva un telefon, l-a auzit pe Walt tuşind.Dacă încă n-a luat legătura cu el, şi-a spus Garp, am să spun să *nu* mai încerce; am să-i spun că-i rândul *meu*. în acest moment se afla în acel punct al sentimentelor sale pentru Helen în care se simţea trădat, dar în acelaşi timp iubit cu adevărat şi important pentru ea; nu avusese încă vreme să cumpănească anume *cât* se simţea de trădat – sau cât de mult, în adevăratul sens al cuvântului, încercase ea să-l păstreze în mintea ei. Era un punct delicat, între ură faţă de ea şi dragoste cumplită – în plus, nu era total lipsit de înţelegere pentru ceea ce-şi dorise ea, indiferent ce-ar fi fost; la urma urmei, trebuia

să recunoască, şi el trecuse prin ceva asemănător (numai că mult mai atenuat). Chiar i se părea nedrept lui Garp ca Helen, care întotdeauna avusese numai intenţii bune, să fie prinsă în felul ăsta; era o femeie bună şi cu siguranţl că merita mai mult noroc. Dar când Helen nu a răspuns la le lefon, acest punct al înţelegerii în sentimentele lui faţă de ea a dispărut dintr-odată. Nu mai simţea decât furie şi trădare.

Căţea! şi-a spus el. Telefonul suna şi iar suna în gol.

A ieşit să se întâlnească cu el. Sau poate că o fac chiar În casa noastră! şi-a spus el – îi şi auzea spunând: „Pentru ultima dată". Javra aia scofâlcită, cu povestirile lui trase de păr de* pre relaţiile fragile, care erau *pe punctul* de a se naşte în resu- urantele europene prost luminate.

(Cineva care purta mănuşa care nu trebuia, şi momentul era pierdut pentru totdeauna; într-una era o femeie care se hotărăşte să *nu,* pentru că bărbatul poartă o cămaşă prea strâmtă la gât.)

Cum de-a putut Helen să citească asemenea porcării? Şl cum de-a putut să atingă trupul ăla sclivisit?

- Dar n-am văzut nici măcar până la jumătate! a protestai Duncan. O să fie un duel.
- Vreau să văd duelul, a spus Walt. Ce-i aia un duel?
- Plecăm, le-a spus Garp.
- Nu, a sâsâit Duncan.
- Walt se simte rău, a murmurat Garp. N-ar trebui să fie aici.
- Nu se simte chiar *atât* de rău, nu s-a lăsat Duncan.
- Ridicaţi-vă, le-a cerut Garp; a trebuit să-l apuce pe Duncan de pieptul cămăşii, ceea ce l-a făcut pe Walt să se ridice şi să ajungă primul în pasajul dintre scaune.

Bodogănind, Duncan şi-a târşâit picioarele în urma lui.

- Ce-i aia un ***duel?*** l-a întrebat Walt pe Duncan.
- E ceva a-ntâia, a spus Duncan. Acum n-ai să-l mai vezi.
- Isprăveşte, Duncan, a zis Garp. Nu fi nasol.
- *Tu* eşti ăla nasolu', i-a răspuns Duncan.

- Aşa e, tati, l-a îngânat Walt.

Volvoul era învelit în gheaţă, parbrizul era bocnă; din câte ştia Garp, existau tot felul de răzuitoare şi ştergătoare şi alte chestii de acelaşi soi undeva în portbagaj. Dar până în martie, multe dintre ele se stricaseră din pricina condusului tn timpul iernii, sau se jucaseră copiii cu ele şi le rătăciseră. Oricum, nu avea de gând să piardă vremea acum ca să cureţe parbrizul.

- Şi cum ai să vezi? a vrut să ştie Duncan.
- Aici locuiesc, a răspuns Garp. Nu-i nevoie să văd.

În realitate, însă, a trebuit să coboare geamul din dreptul i&u şi să-şi scoată faţa afară, în lapoviţa care bătea ca grindina; aşa conducea spre casă.

- E *frig,* a zis Walt clănţănind din dinţi. Ridică geamul!
- Trebuie să-l ţin deschis ca să văd.
- Credeam că nu trebuie să vezi, i-a amintit Duncan.
- Mi-e prea frig! a ţipat Walt. Şi a început să tuşească patetic.

Dar pentru toate astea, după cum vedea Garp situaţia, numai Helen era de vină. Ea trebuia învinuită – pentru răceala de care suferea Walt sau pentru că starea lui se înrăutăţea: era vina *ei.* Şi pentru că Duncan era dezamăgit de tatăl său, pentru acel mod de neiertat în care Garp fusese nevoit să-l înşface pe băiat la cinematograf şi să-l facă să se clintească de pe scaun; *ea* era de vină. Căţeaua cu jigodia ei de amant!

Dar în acel moment ochii lui erau plini de lacrimi în vântul rece şi în lapoviţă, şi se gândea cum o iubea pe Helen şi cum *niciodată* n-o să-i mai fie necredincios – niciodată n-o s-o mai facă să sufere în felul ăsta, o să-i făgăduiască.

în acelaşi moment, Helen îşi simţea conştiinţa curată. Dragostea ei pentru Garp era la locul ei. Şi simţea că Michael Milton era aproape de eliberare; dădea

semnele cunoscute. Unghiul de înclinare din talie şi felul anume în care-şi înălţa şoldurile; încordarea acelui muşchi folosit pentru puţine alte lucruri, din partea interioară a coapsei. E aproape gata, ţi a spus Helen. Cu nasul atingea catarama rece a curelei şi ceai* i se lovea de partea de jos a volanului, pe care Michael Milton îl strângea în mâini ca şi când s-ar fi aşteptat i'A Buickul de trei tone să se ridice dintr-odată de la pământ.

Garp a atins capătul de jos al aleii de la casa lui cu aproape* patruzeci de mile pe oră. Coborâse strada în pantă în viteza a treia şi accelerase îţi momentul în care ieşise de pe stradă ţi intrase pe alee; vedea asfaltul glazurat de zloata îngheţată ţi preţ de o clipă s-a temut că Volvoul ar putea să patineze la curba strânsă ce urca în pantă. A ţinut maşina în viteză până a simţit că roţile muşcă drumul cât de cât; suficient, aşa că a băgat maneta cu vârf ascuţit a schimbătorului de viteze în punctul mort – cu o secundă înainte să închidă motorul şi să stingă farurile.

Urcau prin ploaia neagră. Era ca atunci când simţi că avionul se desprinde de pe pistă; copiii au chiuit surescitaţi. Gaip îi simţea pe amândoi la cotul său, înghiontindu-se pentru poziţia lor favorită în spaţiul dintre locurile din faţă.

- Cum poţi să vezi *acum?* l-a întrebat Duncan.
- N-are nevoie să vadă, a zis Walt.

în vocea lui Walt se citea o emoţie intensă, din care Garp a înţeles că Walt simţea nevoia să-şi facă singur curaj.

- Ştiu drumul cu ochii închişi, i-a asigurat Garp.
- Parc-am fi sub apă! a strigat Duncan; şi şi-a ţinut respiraţia.

E ca un vis! a spus Walt;
şi l-a prins pe Duncan
de mână

.Lumea văaţută de Marc Aureliu

Aşa a ajuns Jenny Fields din nou un fel de infirmieră; după toţi anii ăştia în uniformă albă, în care avusese grijă de mişcarea femeilor, Jenny purta îmbrăcămintea potrivită pentru acest rol. Jenny venise cu propunerea ca familia Garp să se mute la proprietatea Fields din Dog's Head Harbor. Avea suficiente camere în care să-i instaleze ca să aibă grijă de ei, şi mai era şi sunetul tămăduitor al mării care foşnea la mal, curăţind totul.

Cât va trăi, Duncan Garp va asocia sunetul mării cu convalescenţa lui. Bunica va fi cea care îi va scoate bandajul; văgăuna în care fusese ochiul drept al lui Duncan avea un fel de scurgere periodică, aşa, ca fluxul şi refluxul mării. Tatăl şi mama lui nu puteau suporta să vadă orbita goală, dar Jenny era antrenată să privească îndelung rănile, până dispăreau. Cu bunica lui, cu Jenny Fields, îşi va vedea Duncan primul lui ochi de sticlă.

- Vezi? va spune Jeriny. E mare şi căprui; nu-i la fel de frumos ca ochiul tău stâng, dar nu trebuie decât să ai grijă ca fetele să-ţi vadă mai întâi ochiul stâng.

Nu erau vorbe demne de o feministă ca ea, dar Jenny susţinea întotdeauna că ea era, în primul rând, o infirmieră.

Duncan şi-a pierdut ochiul când a fost aruncat între cele două locuri din faţă; maneta neprotejată a schimbătorului de viteze a fost primul lucru care i-a oprit căderea. Braţul drcpl al lui Garp a fost întins mult prea târziu în spaţiul dintre Ktf- une; Duncan a trecut pe sub el, scoţându-şi ochiul drept ţi rupându-şi trei degete de la mâna dreaptă, pe care şi-o prinsese sub mecanismul de desprindere a curelei de siguranţă.

Nici o estimare ulterioară n-a putut stabili că Volvoul **ar** fi avut o viteză mai mare de douăzeci şi cinci de mile pe oră – cel mult treizeci şi cinci –, dar ciocnirea a fost incredibilă. Buickul de trei tone nu s-a clintit nici cât un fir de păr în urma izbiturii maşinii lui Garp, care

urca. în Volvo, copiii erau ca ouăle scăpate dintr-o cutie de ouă – mişcându-se la întâmplare prin sacoşa de cumpărături – atunci când s-a produs impactul. Chiar , şi în interiorul Buickului, şocul s**-a** resimţit cu o violenţă surprinzătoare.

Capul lui Helen a ţâşnit în faţă, evitând ca printr-un miracol să se izbească de tija volanului, în schimb a nimerit cu ceafa în el. Mulţi copii de luptători au gâturi vânjoase, aşa s-a făcut că Helen nu şi-a frânt gâtul – deşi avea să poarte corset timp de aproape şase săptămâni, iar cu spatele va avea probleme toată viaţa. Şi-a fracturat clavicula dreaptă, probabil din cauza zvâcnetului în sus al genunchiului lui Michael Milton, şi şi-a zdrobit şaua nasului – necesitând nouă suturi – probabil în colţul scaunului lui Michael Milton. Gura lui Helen a fost închisă cu atâta forţă, încât şi-a rupt doi dinţi, şi Jenny avea să trebuiască să-i facă două suturi frumoase în limbă.

Întâi a crezut că-şi retezase limba de tot, pentru că o simţea plutindu-i în gură, plină de sânge; dar capul o durea atât de tare, încât n-a îndrăznit să-şi deschidă gura, până n-a trebuit să respire, iar mâna dreaptă nu şi-o putea mişca. A scuipat în palma stângă ceea ce-şi închipuia că este propria limbă. Nu era limba ei, bineînţeles. Ci penisul lui Michael Milton, sau mai corect trei sferturi din el, după cum avea să se constate.

Scurgerea caldă de sânge de pe faţa ei i s-a părut lui Helen * fi benzină; deodată Helen a început să ţipe – nu pentru ■oarta ei, ci aceea a lui Garp şi a copiilor. Ştia ce lovise Buickul. S-a chinuit să se ridice din poala lui Michael Milton pentru că voia să vadă ce păţise familia ei. A aruncat pe podeaua Buickului bucata de limbă, cum îşi imagina ea, şi cu braţul stâng sănătos i-a *tras* un pumn lui Michael Milton, a cărui poală o ţinea pironită de tija volanului. Abia atunci a auzit alte ţipete deasupra ei. Bineînţeles că Michael Milton ţipa, dar Helen auzea dincolo de el, până în Volvo. Acela care ţipa era *Duncan*, era sigură de asta, şi, cu chiu cu vai, Helen a reuşit să-şi

împingă braţul stâng peste poala plină de sânge a lui Michael Milton, până la mânerul portierei. Când a izbutit s-o deschidă, l-a împins pe Michael Milton afară din Buick; simţea în ea o forţă incredibilă. Michael nu şi-a modificat nici o clipă poziţia şezândă şi aplecată în faţă; a căzut în zloata îngheţată de afară exact în această poziţie, de parcă s-ar mai fi aflat încă pe locul lui, deşi urla şi sângera ca un vier.

Când s-a aprins lumina în Buick, din pricina portierei deschise, Garp a putut zări, dar ca prin ceaţă, prăpădul din Volvo – faţa lui Duncan şiroind de sânge, schimonosită de vaietul gurii căscate. Garp a început şi el să urle, dar urletul lui nu s-a auzit decât ca un scheunat; propriul lui sunet, atât de bizar, l-a speriat într-atât, încât a încercat să-i vorbească lui Duncan în şoaţ>tă. Abia atunci şi-a dat seama că nu putea vorbi.

În momentul în care îşi împinsese braţul în spate, ca să împiedice căderea lui Duncan, se răsucise aproape de tot într-o parte pe locul lui, astfel că faţa i se izbise de volan destul de tare ca să-i rupă maxilarul şi să-i măcelărească limba (douăsprezece suturi). În lungile săptămâni care aveau să-i trebuiască lui Garp să se vindece, în casa din Dog's Head Harbor, Jenny se va considera o norocoasă că avea o experienţă atât de îndelungată cu ellenjamesienele, deoarece gura lui Garp era legată toată în sârme şi mesajele către mama u erau comunicate în scris. Uneori scria pagini întregi, la **ma-**şina de scris, pe care apoi Jenny le citea cu voce tare lui Duncan – pentru că, deşi Duncan putea să citească, **fusei*** sfătuit să nu-şi obosească ochiul sănătos mai mult decât **era** necesar. Cu timpul, ochiul acesta va face treabă cât doi, **dar** Garp avea multe de spus, şi toate erau urgente – şi nu **avea** cum să le spună altfel. Când prindea de veste că mama lui **re**dacta observaţiile sale – adresate lui Duncan şi lui Helen (ţi ei îi scria pagini întregi) –, Garp îşi mârâia indignarea printre sârme, ţinându-şi neclintită limba vătămată. Iar Jenny Fields, ca

o bună infirmieră ce se găsea, avea înţelepciunea să-l mute în altă cameră.

- Acesta este spitalul Dog's Head Harbor, i-a spus Helen la un moment dat.

Deşi Helen putea să vorbească, nu spunea prea multe; nu avea de înşirat pagini întregi cu vorbe. Cea mai mare parte a convalescenţei şi-o petrecea în camera lui Duncan, citindu-i băiatului, căci Helen era o cititoare mult mai bună decât Jenny, iar în limbă nu avea decât două suturi. în această pe* rioadă a convalescenţei, Jenny Fields se descurca mult mai bine cu Garp decât ar fi făcut-o Helen.

Helen şi Duncan şedeau adesea unul lângă altul, în **ca**mera lui Duncan. Duncan avea o privelişte frumoasă, cu **un** singur ochi, asupra mării pe care o privea cât era ziua **de** lungă, parcă el însuşi ar fi fost un aparat de fotografiat. A te obişnui să ai un singur ochi e ca atunci când te obişnuieşti sfl vezi lumea prin obiectivul unui aparat de fotografiat; existfl asemănări în ceea ce priveşte profunzimea câmpului şi focalizarea. Când Duncan a părut pregătit pentru a descoperi acest lucru, Helen i-a cumpărat un aparat de fotografiat – **un** aparat automat, cu obiectiv simplu; cel mai rezonabil aparat, după părerea.lui Duncan.

în această perioadă, îşi va aduce aminte Duncan Garp, i-a trecut prima oară prin minte să devină artist plastic, pictor şi fotograf; mai avea puţin şi împlinea unsprezece ani. În ciuda constituţiei sale atletice, faptul că avea un singur ochi îl va face să privească (la fel ca şi tatăl său) pentru totdeauna cu neîncredere jocurile cu mingea. Chiar şi când alerga, spunea el, era stânjenit de faptul că nu avea viziune periferică; Duncan susţinea că-l făcea să fie stângaci. Şi ca tristeţea lui Garp să fie şi mai mare, Duncan va declara la un moment dat că nu-l interesau nici luptele. El se exprima în termeni specifici tehnicii fotografice, astfel că i-a spus tatălui său că una din problemele pe care le întâmpina cu profunzimea

câmpului era şi aceea că nu ştia la ce depărtare se afla salteaua.

- Când lupt, i-a explicat el lui Garp, simt ca şi când aş cobori nişte trepte în întuneric; nu ştiu când ajung jos decât atunci când o *simt* pe propria mea piele.

Concluzia lui Garp, desigur, era aceea că accidentul îi provocase lui Duncan un sentiment de insecuritate în ceea ce privea sporturile, dar Helen i-a atras atenţia că Duncan manifestase întotdeauna o oarecare timiditate, o rezervă – chiar dacă era bun la sport şi mişcările îi erau în mod vădit coordonate, dar pornirea îi era să nu participe. Şi în orice caz n-avea energia lui Walt – care era intrepid, îşi arunca trupul în fiecare nouă situaţie care se ivea, cu deplină încredere şi graţie şi temeritate. Walt era adevăratul atlet dintre ei doi, spunea Helen. După o vreme, Garp a început să-i dea dreptate.

- Helen are adesea dreptate, să ştii, i-a spus Jenny lui Garp într-o seară la Dog's Head Harbor. O observaţie care putea să aibă orice context, în orice caz a fost făcută la scurtă vreme după accident, pentru că Duncan îşi avea propria lui cameră şi Helen îşi avea propria ei cameră şi Garp îşi avea propria *lui* cameră şi aşa mai departe.

Helen are adesea dreptate, îi spusese mama lui, dar Garp s-a încruntat şi i-a scris un bilet lui Jenny.
Nu şi de data asta, mamă,
spunea biletul, subînţelegându-l – probabil – pe Michael Milton. Subînţelegând: toată povestea.

Helen şi-a dat demisia, nu neapărat din pricina lui Michael Milton. Faptul că li se pusese la dispoziţie marele spital al lui Jenny de pe ţărmul oceanului – aşa vor ajunge Garp şi Helen să se gândească la casa ei – era o cale de a p8> răsi familiaritatea nedorită a propriei lor case şi a aleii.

Iar în codul etic al facultăţii, „turpitudinea morală" este considerată un motiv de retragere a numirii

în post – deşi cazul ei n-a ajuns să fie luat în dezbatere; a avea relaţii sexuale cu studenţii nu era o abatere tratată cu prea mare asprime. Putea fi o pricină nedeclarată pentru ca unui membru al facultăţii sB nu i se prelungească numirea pe post; dar rareori reprezenta un motiv pentru retragerea numirii. Este posibil ca Helen sfl fi considerat faptul de a fi muşcat trei sferturi din penisul unui student ca fiind un caz situat relativ sus în ierarhia perversităţilor imaginabile cu studenţii. Mă rog, ţi se putea întâmpla să te culci cu unul sau altul, deşi nu era o atitudine încurajată; existau metode şi mai rele de a evalua un student şi de a-l categorisi pentru viaţă. Dar amputarea organelor genitale constituia o metodă brutală, chiar şi în cazul studenţilor proşti, şi probabil că Helen a simţit nevoia să se autopedepsească. Astfel că şi-a refuzat plăcerea de a continua profesiunea pentru care se pregătise atât de bine şi s-a îndepărtat de bucuria pe care întotdeauna i-o aduseseră cărţile şi discuţiile pe marginea lor. Mai târziu în viaţă, încăpăţânarea de a nu se simţi vinovată o va cruţa pe Helen de multă nefericire; mai târziu în viaţă, toată povestea cu Michael Milton cel mai adesea o va umple de furie mai curând decât de tristeţe – pentru că era destul de puternică să creadă despre sine că era o femeie bună, ceea ce şi era, care a fost făcută să sufere disproporţionat de mult pentru o nechibzuinţă atât de trivială.

Dar, cel puţin o vreme, Helen se va tămădui pe sine şi îşi va tămădui familia. Cum nu i-a fost dat să aibă o mamă şi cum avusese prea puţin şansa să o folosească pe Jenny Fields în acest rol, Helen s-a supus total perioadei de spitalizare la Dog's Head Harbor. Şi-a recăpătat liniştea îngrijindu-l pe Duncan, şi spera ca Jenny să aibă grijă de Garp.

Aerul de spital nu era nou pentru Garp, ale cărui prime experienţe – cu temeri, cu vise, cu sex – se petrecuseră toate în atmosfera de infirmerie de la vechiul Colegiu Steering. S-a adaptat. îi era de ajutor faptul că trebuia să scrie ceea ce avea de spus, pentru că asta îl

făcea atent la vorbe; îl făcea să cumpănească multe din lucrurile pe care poate că doar gândea că voia să le spună. Când le vedea puse negru pe alb – gândurile astea neprelucrate –, își dădea seama că nu putea sau nu trebuia să le spună; când se apuca să le revizuiască, avea destul cap ca să le arunce la coș. Un bilet destinat lui Helen zicea așa:

Trei sferturi nu sunt de ajuns.

Apoi i-a scris unul pe care i l-a *dat:* Nu-ți bag vină.

Mai târziu i-a trimis altul: Nu-mi bag vină nici mie,

stătea scris pe bilet.

Numai în felul ăsta putem să devenim din nou

întregi, i-a scris mamei lui.

Iar Jenny Fields trecea albă prin casa plină de jilăveală lă- rată, din cameră în cameră, mânată de îndatoririle ei de infirmieră și de biletele lui Garp. Era tot ce reușea el să scrie.

Desigur, casa din Dog's Head Harbor era folosită pentru convalescențe. Femeile rănite ale lui Jenny acolo își reveni seră; camerele acelea cu miros de mare tăinuiau istorii ale multor tristeți ce fuseseră înfrânte. Printre ele numărându-ie tristețea Robertei Muldoon, care locuise acolo cu Jenny toi timpul cât duraseră cele mai dificile perioade ale schimbării de sex. De fapt, Roberta eșuase în tentativa de a locui singură – și de a locui cu un număr de bărbați –, astfel că, atunci când familia Garp s-a mutat la Dog's Head Harbor, au găsit-n acolo, instalată împreună cu Jenny.

Zilele de primăvară se mai încălziseră și gaura care fusese ochiul drept al lui Duncan era pe vindecate și mai puțin vulnerabilă la firicelele de nisip lipicioase, astfel că Roberta putea să iasă cu Duncan pe plajă. Acolo, pe plajă, și-a descoperit Duncan problema cu

profunzimea câmpului când era vorba de prinderea unei mingi, deoarece Roberta încerca să se joace de-a aruncatul şi de-a prinsul cu el şi curând, la o aruncătură, mingea l-a izbit în faţă. Prin urmare, au renunţat la minge, iar Roberta s-a resemnat să-i deseneze în nisip diagramele jocurilor în care fusese ea inter la Philadelphia Eagles; se concentra pe faza ofensivă a Eagles-ilor, era faza importantă pentru cel care pe vremuri fusese Robert Muldoon, numărul 90, şi re- trăia pentru Duncan pasele de gol, mingile scăpate, penalizările pentru ofsaid, cele mai şmechereşti fente ale ei.

-Jucam împotriva celor de la Cowboy, îi spunea ea lui Duncan. Jucam în Dallas, când şarpele din iarbă – Opt Boaşe, aşa i se spunea – a venit din partea mea oarbă...

S-a uitat la copilul tăcut, care avea o parte oarbă pentru tot restul vieţii sale, şi cu abilitate a schimbat subiectul.

Pentru Garp, Roberta rezervase subiectul privind detaliul delicat al schimbării sexului, deoarece Garp părea foarte interesat, iar Roberta ştia că lui Garp îi plăcea probabil să audă vorbindu-se despre o problemă atât de total îndepărtată de a sa personală.

- întotdeauna am ştiut că ar fi trebuit să fiu fată, i-a spus ea lui Garp. Visam că un bărbat făcea dragoste cu mine, doar că în vis eram întotdeauna femeie; niciodată nu eram *bărbat* când celălalt bărbat făcea dragoste cu mine.

Când pomenea de homosexuali, în vocea Robertei se simţea ceva mai mult decât simplul dispreţ, şi Garp îşi zicea că era tare ciudat ca persoanele care sunt pe cale să ia o decizie ce le va plasa definitiv într-o minoritate să se dovedească mai puţin tolerante decât şi-ar putea închipui cineva. Era chiar ceva dezgustător în felul Robertei de a se plânge de celelalte femei cu probleme care veneau să se refacă la Dog's Head Harbor, alături de Jenny Fields.

- Cârdul ăsta de lesbiene nenorocite, îi spunea Roberta lui Garp. încearcă s-o facă pe mama ta să devină ceva ce nu este.

- Uneori cred că mama pentru *asta* e făcută, o tachina Garp pe Roberta. Îi face pe oameni fericiţi lăsându-i să creadă că este ceva ce nu este de fapt.

- Mă rog, au încercat să mă zăpăcească şi pe mine de cap. Când mă pregăteam pentru operaţie, se străduiau să mă convingă să renunţ. „Fă-te homosexual, îmi spuneau ele. Dacă pofteşti la bărbaţi, acceptă-i aşa cum eşti. Dacă devii femeie, or să profite de tine, nimic altceva." Nişte laşe, trăgea Roberta concluzia, deşi Garp ştia, cu tristeţe, că bărbaţii *profitaseră 6e* Roberta, şi nu numai o dată.

Vehemenţa Robertei nu era un caz singular; Garp se gândea la femeile alea din casa mamei sale, aflate în grija ei, care *toate* căzuseră victime intoleranţei – şi cu toate astea, majoritatea celor pe care le cunoscuse el păreau în mod special intolerante unele faţă de celelalte. Era un fel de luptă intft tină, pe care Garp n-o pricepea şi se minuna că mama lui mu- şea să le descâlcească, şi să le facă fericite, şi să le ţină departe pe fiecare de părul celorlalte. *Robert* Muldoon, Garp ştia asta, îşi petrecuse mai multe luni în travesti înainte de operaţie. Dimineaţa pleca îmbrăcat ca Robert Muldoon; se ducea să cumpere haine de femei, şi aproape nimeni n-a ştiut că îşi plătise operaţia de schimbare a sexului cu banii primiţi pentru discursurile ţinute la banchetele din cluburile pentru bă* ieţi şi cluburile pentru bărbaţi. Serile, la Dog's Head Harbor, îşi etala noile haine în faţa lui Jenny şi a femeilor care stăteau la ea în casă şi care-l priveau cu un ochi critic, Când estrogenii începuseră să-i mărească sânii şi să rotunjească formele fostului inter, Robert renunţase la turneul banchetelor şi pleca de la Dog's Head Harbor îmbrăcat îll costume femeieşti cu croială bărbătească, iar pe cap cu peruci destul de conservatoare ca tunsură; încercase să fie Roberte cu mult înainte de intervenţia

chirurgicală. Din punct de vedere clinic, Roberta poseda acelaşi aparat gpnital şi urologic ca majoritatea celorlalte femei.

- Dar, bineînţeles, nu pot rămâne gravidă, i-a spus ea lui Garp. N-am ovulaţie şi n-am menstruaţie.

Sunt milioane de alte femei care n-au aşa ceva, o asigurase Jenny Fields.

- Când am venit acasă de la spital, i-a spus Roberta lui Garp, ştii ce mi-a mai spus mama ta?

Garp a clătinat din cap; ştia că „acasă" pentru Roberta însemna Dog's Head Harbor.

- Mi-a spus că-s mai puţin ambiguă din punct de vedere sexual decât majoritatea persoanelor pe care le cunoaşte ea. Şi chiar aveam nevoie să-mi spună asta, a continuat Roberta, pentru că trebuia să folosesc dilatatorul ăla îngrozitor tot timpul, să nu mi se închidă vaginul; mă simţeam ca o *maşină*.

Buna şi draga mea mămică,
a mâzgălit Garp.

- E atâta înţelegere pentru oameni în ceea ce *scrii*, i-a spus Roberta deodată. Numai că nu te văd la fel de înţelegător în viaţa reală.

De acelaşi lucru îl acuza şi Jenny întotdeauna.

Dar acum, simţea el, avea mai multă înţelegere. Cu falca lui prinsă în sârme, cu soţia care-şi purta braţul într-o eşarfă toată ziua – şi Duncan cu numai jumătate din faţa lui frumoasă rămasă intactă –, Garp se simţea mai generos faţă de celelalte nenorocite care-şi făceau apariţia la Dog's Head Harbor.

Era un oraş pentru sezonul de vară. În afara sezonului, casa spoită în alb şi acoperită cu şindrilă, cu verande şi foi- şoare, era singura locuită în zona aceea de dune verzi-cenuşii şi de-a lungul plajei albe de la capătul aleii Ocean Lane. Câte un câine rătăcit amuşina printre lemnele albe ca oasele aruncate pe ţărm, şi pensionari care locuiau la câteva mile depărtare de ocean, în fostele lor reşedinţe de vară, se plimbau uneori pe ţărm, în

căutare de scoici. În timpul verii, plaja era plină de câini şi copii şi îngrijitoare de copii, iar în port se găseau întotdeauna una sau două ambarcaţiuni viu colorate. Dar când familia Garp s-a mutat împreună cu Jenny, coasta părea abandonată. Plaja, încărcată de resturile aduse de mareele înalte ale iernii, era pustie. În lunile aprilie şi mai, Oceanul Atlantic avea culoarea lividă a unei vânătăi – aceeaşi culoare pe care o avea şi şaua nasului lui Helen.

Persoanele care vizitau oraşul în afara sezonului erau curând identificate ca femei rătăcite care-o căutau pe faimoasa infirmieră Jenny Fields. Vara, femeile acestea îşi petreceau adesea o zi întreagă în Dog's Head Harbor, încercând să **gă»** sească pe cineva care ştia unde locuia Jenny. Dar cei care locuiau permanent în Dog's Head Harbor ştiau toţi: „Ultima casă la capătul aleii Ocean Lane, le spuneau ei fetelor şi femeilor vătămate care cereau să fie îndrumate. E mare cât un hotel, păpuşo. Imposibil să n-o vezi."

Uneori, cele care căutau adresa îşi târau picioarele obosite mai întâi până pe plajă, de unde priveau îndelung casa, înainte să-şi ia inima în dinţi şi să se apropie, să vadă dacă Jenny era acasă; uneori Garp zărea câte una din ele, sau erau două sau trei, aşezate pe vine pe dunele bătute de vânt şi uitându-se îndelung la casă, ca şi când ar fi încercat să măsoare cantitatea de compasiune existentă în interiorul zidurilor. Dacă erau mai multe, ţineau un mic sfat pe dună; una era desemnată Să vină şi să ciocănească la uşă, celelalte rămânând ghemuite unele în altele sus pe dâmbul de nisip, ca nişte câini cărora li s-a dat comanda: „Culcat!", până erau şi ele chemate.

Helen i-a cumpărat lui Duncan un telescop, şi din camera lui, ale cărei ferestre dădeau spre mare, Duncan spiona vizitatoarele astea neliniştite şi le anunţa prezenţa cu câteva ore înainte de a se auzi bătaia în uşă.

- Cineva pentru bunica, zicea el.

Focalizând, mereu focalizând.

- În jur de douăzeci şi patru de ani, continua el. Sau poate doar de paisprezece. Are un rucsac albastru. Are o portocală, dar nu cred c-o s-o mănânce. E cineva cu ea, dar nu-i pot vedea faţa. S-a întins pe nisip; ba nu, i s-a făcut rău. Nu, poartă un fel de mască. Poate că e mama celeilalte – ba nu, sora ei. Sau doar o prietenă. Acum mănâncă portocala, spunea el mai departe. Nu arată prea bine portocala aia.

Uneori se uita şi Roberta; şi câteodată, şi Helen. De obicei Garp era cel care răspundea la uşă.

- Da, e mama mea, spunea el, dar e plecată la cumpărături. Vă rog, poftiţi, dacă vreţi s-o aşteptaţi.

Şi zâmbea, deşi tot timpul se uita la persoana respectivă cu aceeaşi atenţie încordată cu care pensionarii de pe plajă îşi căutau scoicile. înainte să i se sudeze la loc maxilarul şi limba stâlcită să i se vindece, Garp avea pregătite o serie de bilete atunci când răspundea la uşă. Multe dintre vizitatoare nu erau surprinse să primească bilete, pentru că acesta era singurul mod în care comunicau şi ele.

Bună, numele meu este Beth. Sunt o

ellenjamesiană. Iar Garp îi dădea următorul bilet:

Bună, numele meu este Garp. Am falca ruptă.

Le zâmbea şi apoi le dădea un alt bilet, în funcţie de situaţie. Pe unul scria:

în bucătărie e un foc bun în soba cu lemne; ia-o la stânga.

Iar pe altul scria:

Nu te întrista. Mama se întoarce curând. Mai sunt şi alte femei aici. Ai vrea să le vezi?

Aceasta a fost perioada în care Garp a început să poarte din nou jachetă sport, şi nu din nostalgie pentru zilele petrecute la Steering sau în Viena – şi cu siguranţă nu din vreo necesitate de a fi bine îmbrăcat la Dog's Head Harbor, unde Roberta părea să fie singura femeie

preocupată de ceea ce purta –, ci numai din necesitatea de a avea buzunare; avea mereu asupra sa atât de multe bilete.

La un moment dat, a încercat să alerge pe plajă, dar curând s-a dat bătut; falca îi tresălta la fiecare pas şi limba i se lovea de dinţi. în schimb, mergea mile întregi pe nisip. Dintr-o asemenea plimbare se întorcea în ziua în care maşina poliţiei a adui un tânăr acasă la Jenny; ţinându-l de braţe, poliţiştii l-au ajutat pe individ să urce treptele verandei celei mari din faţă.

- Domnul Garp? a întrebat unul dintre poliţişti.

Garp era îmbrăcat în echipamentul de jogging pentru plimbările lui; nu avea biletele la el, dar a dat din cap, da, el era domnul Garp.

-11 cunoaşteţi pe puştiul ăsta? a mai întrebat poliţistul.

- Bineînţeles că mă cunoaşte, a zis tânărul. Voi curcanii nu credeţi niciodată pe nimeni. Nu ştiţi să *vi relaxaţi*.

Era puştiul cu caftan purpuriu, tinerelul pe care-l escortase Garp afară din budoarul doamnei Ralph – lui Garp i **se** părea că trecuseră mulţi ani de-atunci. A fost tentat să **nege** că l-ar cunoaşte, dar apoi a dat din cap.

- Puştiul n-are nici un ban la el, a explicat poliţistul. Nu locuieşte prin părţile astea şi n-are nici o slujbă. Nu urmează nici o şcoală şi când am telefonat alor lui, ne-au spus că nici măcar nu ştiau pe *unde* umblă – şi nu păreau interesaţi să afle. El însă zice că stă cu dumneavoastră – şi că o să puneţi o vorbă bună pentru el.

Garp, bineînţeles, nu putea vorbi. A arătat spre reţeaua de sârmă şi a imitat gestul de a scrie ceva în palmă.

- Când ţi-au pus protezele? l-a întrebat puştiul. Cei mai mulţi şi le pun când sunt mai tineri. Astea-s cele mai aiurite proteze pe care le-am văzut vreodată.

Garp a scris un bilet pe spatele unui formular de amenzi primit de la poliţist.

Da, îmi asum răspunderea pentru el. Dar nu pot vorbi în favoarea lui pentru că am falca ruptă.

Puştiul a citit biletul peste umărul poliţistului.

- Văleu, a rânjit el. Şi tipu' *celălalt cer** păţit?

Şi-a pierdut trei sferturi din puţă, a răspuns Garp în gând, dar n-a scris asta pe formularul de amenzi şi pe nimic altceva. Niciodată.

După cum s-a dovedit ulterior, băiatul citise romanele lui Garp cât a stat la închisoare.

- **Dacă ştiam că tu eşti autorul acestor romane, i-a zis puştiul, n-aş fi fost niciodată atât de nerespectuos.**

Se numea Randy şi devenise un fan înfocat al lui Garp. Garp era convins că marea majoritate a fanilor săi era formată din oameni fără căpătâi, copii abandonaţi, adulţi retardaţi, apucaţi şi numai rareori membri ai societăţii care nu erau atinşi de gusturi pervertite. Dar Randy venise la Garp ca şi când Garp era acum singurul guru căruia îi dădea ascultare. Respectând spiritul casei mamei sale din Dog's Head Harbor, Garp nu-l putea alunga pe băiat pur şi simplu.

Roberta Muldoon şi-a luat asupra sa sarcina de a-l informa pe scurt pe Randy despre accidentul suferit de Garp şi familia lui.

- **Cine-i gagicuţa asta mişto, cât un elefant? l-a întrebat Randy pe Garp într-o şoaptă plină de veneraţie.**

N-o recunoşti? **a scris Garp.**

A fost inter la Philadelphia Eagles.

Dar nici chiar proasta dispoziţie a lui Garp nu putea tempera entuziasmul înduioşător al lui Randy; nu imediat. Băiatul stătea de vorbă cu Duncan ore întregi.

Dumnezeu ştie despre ce, 1 se plângea Garp lui Helen.

Probabil că-i împărtăşeşte lui Duncan din experienţele
lui de toxicoman.

- **Băiatul nu se droghează, l-a asigurat Helen pe Garp. L-a descusut mama ta.**

Atunci îi relatează lui Duncan fascinanta istorie a trecutului său de delincvent,
a scris Garp.

- **Randy vrea să devină scriitor, i-a zis Helen.**

Toţi vor să devină scriitori!
a scris Garp. Ceea ce mi era adevărat. *El* **nu voia să fie scriitor – nu mai voia. Când încerca să scrie, nu-i venea în cap decât cel mai macabru subiect cu putinţă. Ştia că trebuia sfl-l uite – nu să-l cocoloşească în amintirile sale şi să-i exagereze grozăvenia cu arta lui. Asta însemna nebunie curată, dar, de câte ori se gândea la scris, singurul lui subiect îl întâmpina cu privirile sale chiondorâşe, cu smârcurile lui viscerale şi proaspete, cu duhoarea sa de moarte. Astfel că nu scria. Nici măcar nu încerca s-o facă.**

În cele din urmă, Randy a plecat. Deşi lui Duncan îi părea rău să-l vadă plecând, Garp se simţea uşurat; n-a arătat nimănui biletul pe care i-l lăsase Randy:

Niciodată n-am să fiu la fel de bun ca tine – în nimic Chiar dacă aşa stau lucrurile, ai putea fi mai generos în felul în care învârţi cuţitul în rană.

Deci nu-s un tip bun, şi-a zis Garp. Alte noutăţi? A aruncat la coş biletul lui Randy.

După ce i-au scos sârmele şi nu l-a mai durut nici limba, Garp s-a apucat din nou de alergat. Şi pentru că vremea se încălzise, Helen s-a apucat de

înot. I se spusese că înotul era bun pentru refacerea tonusului muscular şi întărirea claviculei, chiar dacă mai avea încă dureri – mai ales la stilul bras. înota mult, lui Garp i se păreau mile întregi: departe în larg, apoi paralel cu ţărmul. Ea spunea că se ducea atât de departe pentru că apa era mai calmă acolo; în apropierea ţărmului o încurcau valurile. Dar Garp îşi făcea griji. Ce-am să mă fac dacă se întâmplă ceva? se întreba Garp. El era un înotător prost.

- Mama e o înotătoare bună, l-a liniştit Duncan.

Şi Duncan avea şanse să devină un înotător bun.

- înoată prea departe, i s-a plâns Garp.

Când plaja a început să se umple din nou de vilegiatu- riştii verii, familia Garp îşi făcea exerciţiile la un mod mai puţin ostentativ; se jucau pe plajă sau în apă doar la primele ore ale dimineţii. În orele aglomerate ale zilelor de vară până târziu după-amiaza, priveau lumea din verandele umbroase ale casei lui Jenny Fields; se retrăgeau la casa cea mare şi răcoroasă.

Garp se simţea mai bine. S-a apucat de scris – la început prudent: intrigi rezumate în amănunt şi speculaţii despre personaje. Evita personajele principale; cel puţin el aşa credea, că sunt personaje principale – un soţ, o soţie, un copil, în schimb, se concentra asupra unui detectiv, unul care nu făcea parte din familie. Garp ştia ce grozăvenie pândea în inima cărţii lui şi probabil că aceasta era pricina pentru care aborda subiectul printr-un personaj tot atât de depărtat de propria lui anxietate cum este inspectorul de poliţie faţă de crima comisă. Ce treabă am *eu* să scriu despre un inspector de poliţie? se gândea el, astfel că făcea din inspector un personaj pe care până şi Garp îl

putea înţelege. Apoi Garp s-a apropiat de însuşi mirosul acela fetid. Lui Duncan i-au fost scoase bandajele de la gâvana ochiului şi în locul lor a primit un opercul negru, aproape că arăta bine pe toiul lui bronzat. Garp a tras adânc aer în piept şi a început să scrie un roman.

Lumea văzută de Bensenhaver **a fost început spre sfârşitul convalescenţei lui Garp. Cam la acea vreme a ieşit şi Michael**
Milton din spital, cu un mers gârbovit postchirurgical şi o expresie jalnică pe chip. Din pricina unei infecţii cauzate de un drenaj incorect – agravată şi de o problemă urologică banală –, au trebuit să-i amputeze şi restul de penis ce-i mai rămăsese. Garp n-a aflat niciodată acest lucru; şi în acel moment, poate că nici nu l-ar fi bucurat această veste.

Helen ştia că Garp se apucase din nou de scris.

- **N-am să citesc, i-a zis ea Nici măcar un cuvânt. Ştiu că trebuie să scrii despre asta, dar nu vreau să văd nimic. Nu vreau să te jignesc, dar trebuie să înţelegi.** *Eu* **trebuie să uit; dacă** *tu* **trebuie să scrii despre asta, Dumnezeu cu tine. Fiecare îngroapă asemenea lucruri cum crede de cuviinţă.**
- **Nu este chiar despre „asta", i-a zis el. Eu nu scriu proză autobiografică.**
- **Cunosc şi acest amănunt. Dar tot n-am să citesc.**

-înţeleg, desigur.

Scrisul era o îndeletnicire a singurătăţii. Garp a ştiut asta dintotdeauna. Era greu pentru ceva ce ţinea de atâta singurătate să se simtă cu atât mai singur. Ştia că Jenny o să citească; ea era 9 fiinţă tare. Sub ochii ei se puseseră toţi pe picioare;

sub ochii ei veneau şi plecau pe rând alte şi alte paciente.

Una dintre acestea era o tânără îngrozitoare, pe nume Laurel, care a făcut greşeala să se plângă în gura mare de Duncan, într-o dimineaţă la micul dejun.

Aş putea să dorm în altă parte a casei? a întrebat-o ea pe Jenny. E copilul ăsta înfiorător – cu telescopul, aparatul de fotografiat şi cu petecul la ochi. Parcă-i un blestemat de pirat, mă spionează tot timpul. Chiar şi băieţeilor le place să te pipăie cu ochii lor – chiar şi cu un *singur* ochi.Garp căzuse în timp ce alerga pe plajă în lumina abia mijită a primilor zori; se lovise la falcă încă o dată, drept care iar stătea cu gura cusută cu sârme. N-avea la el biletele alea ale lui pentru ceea ce voia să-i spună fetei ăsteia, aşa că a mâzgălit în grabă pe şerveţel,
Fute-te-aş!
şi a aruncat şerveţelul spre fata surprinsă.

- **Poftim, i s-a adresat ea lui Jenny, ăsta-i genul de chestii cotidiene de care a trebuit să scap. Se găseşte câte *unul* care să se înfigă în mine, unul cu doaga sărită care mă ameninţă cu violenţa lui de mare sculă. Cine are nevoie de aşa ceva? Vreau să spun, mai ales *aici* – cine are nevoie de aşa ceva? De-asta am venit aici, pentru încă o porţie?**

Futu-ţi morţii mă-tii,
a scris Garp pe un alt şerveţel, dar Jenny a scos-o pe fată din cameră şi i-a spus povestea plasturelui lui Duncan şi a telescopului şi a aparatului foto, iar fata, cât a mai stat acolo, a făcut tot posibilul să-l evite pe Garp.

A mai stat doar câteva zile, apoi a venit cineva s-o ia: o maşină sport cu număr de New York şi un bărbat care arăta ca unul cu o doagă lipsă – cineva care, într-adevăr, o ameninţase tot timpul pe Laurel cu „violenţa lui de mare sculă”.

- Hei, voi japiţelorî le-a strigat el lui Garp şi Robertei, care şedeau în balansoarul din verandă ca doi îndrăgostiţi de modă veche. Ăsta-i bordelul în care-o ţineţi pe Laurel?

- N-am putea spune că o „ţinem", a zis Roberta.

- Ţine-ţi fleanca, băi, femeie cu barbă, s-a stropşit bărbatul de la New York; a urcat pe verandă. Lăsase motorul maşinii lui sport să meargă şi ralantiul acum se ambala, acum se calma, şi iar se ambala, şi iar se calma, şi apoi iar se ambala. Bărbatul purta cizme de cowboy şi pantaloni din piele de căprioară evazaţi ca nişte clopote. înalt, pieptos, deşi nu la fel de înalt şi de pieptos ca Roberta Muldoon.

- Nu-s femeie cu barbă, a spus Roberta.

- Mă rog, nici vestală nu eşti. Unde-n paştele mă-sil e Laurel?

Purta un tricou oranj, cu litere mari şi verzi între sfârcuri.
PROGRESEAZĂ!
ziceau literele.

Garp s-a scotocit în buzunare după un creion ca să scrie un bilet, dar tot ce a găsit erau vechile lui bilete: vechea lui recuzită, care nu părea să se potrivească acestui individ insolent.

- Laurel te aşteaptă cumva? l-a întrebat Roberta Muldoon, şi Garp a înţeles că Roberta avea din nou o problemă de identitate sexuală; îl întărâta pe idiotul ăsta, în speranţa că astfel va avea o justificare să-l bată de să-i sune apa-n cap. Dar bărbatul, aşa i se părea lui Garp, arăta ca unul care-şi putea măsura puterile cu Roberta. Toţi estrogenii ăia nu-i modificaseră numai formele, şi-a zis Garp – ci slăbiseră şi musculatura fostului Robert Muldoon, într-o măsură pe care Roberta era tentată s-o dea uitării.

- **Uite ce-i, porumbeilor, s-a adresat bărbatul în acelaşi timp lui Garp şi Robertei. Dacă Laurel nu-şi mişcă curu' de-aici, fac curăţenie în casă. Ce adunătură de perverşi e aici, vreau să ştiu? Toată lumea a auzit de voi. N-a trebuit să-mi bat capu' s-aflu un' s-a dus. Orice căţea neregulată din New York ştie de spelunca asta de pizdulici.**

Roberta a zâmbit. începuse să se legene pe balansoarul acela mare într-un fel care-i ridica lui Garp stomacul până-n gât. Garp se scotocea ca nebun prin buzunare, pescuind numai bilete inutile.

- **Uite ce-i, aşchiuţilor, a mai zis individul. Ştiu ce jagardele îşi fac veacul pe-aici. E cuibuşorul de nebunii al lesbienelor, corect? Cu cizma lui de cowboy a dat un brânci marginii balansoarului de pe verandă, frângându-i regularitatea legănării.**

Şi *tu* cine eşti? l-a întrebat pe Garp. Masculu' casei? Sau eunucu' de la curte?

Garp i-a întins un bilet.

În bucătărie este un foc bun în soba cu lemne; ia-o la stânga-

Numai că era august; nu nimerise biletul potrivit.

- Ce-i căcatu' ăsta? a-ntrebat individul.

Şi Garp i-a dat alt bilet, primul pe care l-a nimerit în buzunar.

Nu te întrista. Mama se întoarce curând. Mai sunt şi alte femei aici. Ai vrea să le vezi?

- Băga-o-aş în aia mă-sii pe mă-ta! a răspuns omul. S-a îndreptat spre uşa mare de plasă de la intrare. Laurel! a ţipat el. Eşti acolo? Ştoarfo!

Dar în prag l-a întâmpinat Jenny Fields.

- Bună, l-a salutat ea.

- *Mata* ştiu cine eşti, a luat-o în primire individul. Ţi-am recunoscut uniforma asta imbecilă. Laurel a mea nu-i genu' tău, bombonico; ei îi *place* să se fută.

- Poate că nu cu tine, a zis Jenny Fields.

Indiferent ce vorbe de ocară era pregătit omul cu tricoul PROGRESEAZĂ! să-i arunce în faţă lui Jenny Fields,

acestea au rămas nerostite. Roberta Muldoon s-a repezit în bărbatul uluit, imobilizându-l cu braţele şi aplicându-i o lovitură pe la spate şi puţin dintr-o parte peste îndoitura genunchilor. Un placaj flagrant, demn de-o lovitură de penalizare de la unsprezece metri în zilele de glorie ale Robertei la Philadelphia Eagles. Bărbatul a atins scândurile cenuşii ale podelei verandei cu o asemenea forţă, încât ghivecele atârnate deasupra au început să se legene. A încercat să se ridice, dar n-a izbutit. Din câte se părea, suferise o accidentare la genunchi tipică în jocurile de fotbal – motivul pentru care placajul era astfel **pe**nalizat. Individul nu era chiar atât de viteaz ca să-şi mai **per** mită să insulte pe careva din poziţia aceea răsturnată **pe** spate; zăcea acolo cu o expresie calmă, siderată pe chipul uşor albit din pricina durerii.

- Prea *dur*, Roberta, a mustrat-o Jenny.

- Mă duc s-o aduc pe Laurel, a zis Roberta, sfioasă, şi a intrat în casă.

În adâncul adâncului sufletului ei – şi Garp, şi Jenny ştiau asta –, Roberta era mai plină de feminitate decât oricine altcineva; dar în adâncul adâncului trupului ei, era un bloc de stâncă foarte bine antrenat.

Garp tocmai găsise încă un bilet, pe care l-a aruncat pe pieptul bărbatului de la New York, exact acolo unde scria PROGRESEAZĂ! Era un bilet din care Garp avea multe exemplare.

Bună, numele meu este Garp. Am falca ruptă.

- Numele meu este Harold, a răspuns omul. îmi pare rău pentru falca ta.

Garp a găsit în sfârşit un creion şi a scris un alt bilet:

îmi pare rău de genunchiul tău, Harold.

A fost adusă Laurel.

- Ah, iubitule, a spus ea. M-ai *găsit!*

- Nu cred că pot să conduc maşina în paştele mă-sii, **a** anunţat-o Harold.

Pe alee, maşina sport a individului încă mormăia, ca un animal dornic să mănânce nisip.

- Pot să conduc *eu,* puiule, a spus Laurel. Tu eşti ăla care nu mă *laşi.*

- Acum o să te las, a gemut Harold. Crede-mă.

- Ah, puiule, a făcut Laurel.

Roberta şi Garp l-au dus pe tip în maşină.

- Cred că am cu adevărat nevoie de Laurel, s-a confesat el celor doi. Fir-ar a dracu' de scaune drepte, s-a plâns el când l-au înghesuit, cu destulă greutate, dar şi cu grijă, în maşină.

Harold era voluminos pentru maşina lui. Cât îl privea pe Garp, el avea impresia că trecuseră ani de când nu se mai apropiase atât de mult de o maşină ca acum. Roberta şi-a pus o mână pe umărul lui Garp, dar el şi-a întors iute capul în altă parte.

- Cred că Harold are nevoie de mine, i-a spus Laurel lui Jenny Fields şi a ridicat scurt din umeri.

- Dar de ce are *ea* nevoie de el? a-ntrebat Jenny Fields, fără să se adreseze cuiva anume, atunci când maşinuţa a luat-o din loc.

Garp se îndepărtase de casă. Iar Roberta, pedepsindu-se pentru abandonarea de o clipă a feminităţii ei, s-a dus să-l caute pe Duncan ca să-l cocoloşească puţin.

Helen vorbea la telefon cu familia Fletcher, Harrison şi Alice, care voiau să vină în vizită. Poate că asta ne va ajuta, s-a gândit Helen. Avea dreptate, şi cu siguranţă că acest fapt – anume că iarăşi se dovedea că avusese dreptate – a făcut-o să capete din nou încredere în ea însăşi.

Fletcherii au stat o săptămână. în sfârşit avea şi Duncan un copil cu care să se joace, chiar dacă nu era de vârsta lui şi nu de acelaşi sex cu el; dar, cel puţin, era un copil care cunoştea povestea ochiului său, astfel că lui Duncan i-a pierit aproape complet inhibiţia pe care i-o provocase până atunci operculul. După plecarea Fletcherilor, a prins curaj să meargă pe plajă de unul singur, chiar şi la acele ceasuri ale zilei când era posibil

să întâlnească şi alţi copii – care i-ar fi putut pune întrebări sau, bineînţeles, l-ar fi putut tachina.

Pentru Helen, Harrison s-a dovedit acelaşi bun confident dintotdeauna; lui îi putea spune lucruri despre Michael Miltoii. care erau mult prea crude pentru a i le dezvălui lui Garp, dai pe care simţea nevoia să le destăinuiască. Simţea nevoia să-şi **ea** teriorizeze temerile legate de căsnicia ei şi să vorbească despiv felul atât de diferit de al lui Garp în care încerca ea să treacă peste accident. Harrison i-a sugerat să facă un copil. Rămâi însărcinată, i-a spus el Helen a recunoscut că nu mai lua anticon cepţionale, dar nu i-a spus lui Fletcher că Garp nu mai făcute dragoste cu ea – de la accident încoace. Nici n-ar fi fost necesar să-i spună; Harrison observase că aveau camere separate.

Alice l-a încurajat pe Garp să termine cu biletele alea prosteşti. Putea vorbi, numai să încerce, să nu fie atât de va nitos din pricina sunetelor pe care le va scoate. Dacă *ea* pute« vorbi, atunci şi el va putea scoate câteva cuvinte, i-a explicai Alice – cu toată limba cusută, cu toată sensibilitatea dinţilor, cel puţin să încerce.

- Aliş, a zis Garp.
- Assa, a zis Alice. Assa-i numele meu. Ssi al tău care-i?
- Arp, a reuşit Garp să spună.

Jenny Fields, care tocmai trecea cu albeaţa ei spre o altă cameră, s-a cutremurat ca în faţa unei stafii şi s-a făcut repede nevăzută.

- Mi-e *'or* 'e el, s-a destăinuit Garp lui Alice.
- Da, ssi-e dor de el, da, *dessigur* că ssi-e dor, a zis Alice |i l-a ţinut strâns în braţe, lăsându-l să plângă.

Fletcherii plecaseră de-o bună bucată de vreme când, într-o noapte, Helen a intrat în camera lui Garp. Nu s-a mirat să-l găsească treaz, pentru că asculta atent la ceea ce auzise şi ea. Din această pricină nu putuse Helen dormi.

Cineva, una dintre ultimele sosite în casa lui Jenny – o nouă rezidentă – făcea baie. întâi Garp şi Helen auziseră cum fusese umplută vana, apoi cum intra cineva în apă -iar .»cum răsunau plescăituri şi foşnete de spumă. Se auzea firav chiar şi o melodie, poate persoana fredona. Amândoi îşi aminteau, bineînţeles, de anii când Walt se spăla de unul singur, şi îl auzeau cum se spăla, trăgeau cu urechea la orice sunet ce-ar fi putut să indice că băiatul alunecase, sau la cel mai cumplit sunet dintre toate – când nu era nici un sunet. Şi atunci strigau amândoi, „Walt?" – şi Walt spunea „Ce-i?" Iar ei spuneau, „În regulă; control de rutină!", ca să se asigure că nu alunecase sub apă şi nu se înecase.

Lui Walt îi plăcea să stea cu urechile în apă, să asculte cum i se căţărau degetele pe pereţii vanei, şi adeseori nu auzea chemarea lui Helen sau a lui Garp. îşi înălţa ochii surprins să le vadă chipurile speriate apărând deodată deasupra lui, peste marginea vanei.

- N-am păţit nimic, spunea el ridicându-se.

-Dar răspunde, pentru Dumnezeu, Walt, îl mustra Garp. Când te strigăm, răspunde-ne.

- Nu v-am auzit, se apăra Walt.
- Atunci nu-ţi mai vârî capul în apă, îi spunea Helen.
- Dar atunci cum să mă spăl pe păr? voia Walt să ştie.
- Numai păduchioşii îşi spală aşa capul, Walt, îi spunea Garp. Cheamă-mă pe mine şi te *spăl eu* pe cap.
- Bine, accepta Walt.

Şi după ce plecau ei, iar îşi vâra capul în apă şi asculta, astfel, la lume.

Helen şi Garp stăteau întinşi unul lângă altul pe patul îngust al lui Garp, într-una din camerele de oaspeţi dintr-un foişor al casei din Dog's Head Harbor. Casa avea atâtea băi – nu puteau fi siguri nici măcar din care baie se auzeau zgomotele, dar le ascultau.

- E o femeie, aşa cred, a zis Helen.
- *Aici?* Bineînţeles că e o femeie.
- întâi am crezut că e un copil, a spus Helen.

- Ştiu.
- Din pricina fredonatului, cred, a mai zis Helen. Mai ţii minte cum vorbea de unul singur?
-Da.
Se ţineau îmbrăţişaţi în patul care era întotdeauna puţin jilav, atât de aproape de ocean, şi cu atât de multe ferestre deschise toată ziua, şi uşile cu plasă bălăbănindu-se tot timpul.
- Vreau să fac un alt copil, a zis Helen.
- Bine, a zis Garp.
- Cât de curând cu putinţă.
- Chiar acum. Bineînţeles.
- Dacă va fi fată, a spus Helen, îi punem numele de Jenny, după mama ta.
-Bine.
- Dacă-i băiat, nu ştiu.
- Dar nu Walt, a zis Garp.
- În regulă.
- *Niciodată* un alt Walt, a spus Garp. Deşi ştiu că unii fac asta.
- Nici eu n-aş vrea.
- Alt nume, dacă e băiat.
- Sper să fie fată, a zis Helen.
- Mie nu-mi pasă ce va fi.
- Bineînţeles. Nici mie, de fapt.
- îmi pare atât de rău, a spus Garp; a luat-o pe Helen în braţe.
- Nu, *mie-mi* pare rău, a spus ea.
- Nu, *mie-mi* pare rău.
-*Mie*.
-Ba *mie*.

Au făcut dragoste cu multă grijă. Helen îşi imagina că era Roberta

Muldoon, proaspăt operată, încercând un vagin nou-nouţ. Garp a încercat să nu-şi imagineze nimic

.De câte ori începea să-şi imagineze, Garp nu vedea decât Volvoul plin de sânge. Erau urletele lui Duncan. Şi de afară o auzea pe Helen strigând; şi încă pe cineva. El s-a răsucit cu spatele la volan şi a îngenuncheat pe scaunul lui; a cuprins faţa lui Duncan în palme, dar sângele nu se oprea şi Garp nu-şi dădea seama ce se întâmplase.

- E în regulă, i-a şoptit lui Duncan. Ssst, are să-ţi treacă. Dar, din pricina limbii, din gura lui nu ieşea nici un cuvânt – doar o bolboroseală spumoasă.

Duncan urla întruna, Helen la fel, şi mai era cineva care gemea – ca un câine care geme în somn. Dar ce auzea Garp de era atât de înspăimântat? Ce *altceva?*

- E-n regulă, Duncan, crede-mă, şoptea el neînţeles. O să-ţi treacă.

Cu mâna a şters sângele de pe gâtul lui Duncan; la gât n-avea nici o tăietură, vedea asta. I-a şters sângele de la tâmple şi a văzut că nu erau găurite. Ca să fie mai sigur, s-a îmbrâncit în portieră să o deschidă; când s-a aprins lumina în maşină, a văzut că unul din ochii lui Duncan se mişca disperat. Ochiul căuta ajutor, dar Garp vedea clar că ochiul nu era orb. A şters încă o parte din sânge, cu mâna, însă nu găsea celălalt ochi al lui Duncan.

- E-n regulă, i-a şoptit el lui Duncan, dar băiatul a început să ţipe şi mai tare.

Peste umărul tatălui său, Duncan o zărise pe mama lui în dreptul portierei deschise a Volvoului. Sângele curgea din nasul ei zdrobit şi din limba despicată, iar braţul drept şi-l ţinea parcă şi l-ar fi rupt de undeva din umăr. Dar ceea ce-l speria pe Duncan era *spaima* de pe faţa ei. Garp s-a răsucit şi a văzut-o. Altceva îl înspăimânta pe el.

Nu ţipătul lui Helen, nu ţipătul lui Duncan. Şi Garp ştia că Michael Milton, care gemea, putea să geamă până crăpa – nu dădea doi bani pe el. Nu un sunet anume. Nu era *nici* un sunet. Era absenţa Sunetului.

- Unde-i Walt? a întrebat Helen, încercând să vadă în în» teriorul Volvoului. Şi-a curmat brusc ţipătul.
- Walt! a urlat Garp. Şi-a ţinut răsuflarea.
Duncan s-a oprit din plâns.
Nu auzeau nimic. Şi Garp ştia ca Walt avea o răceală pe care-o puteai auzi din camera alăturată – chiar şi la două camere distanţă puteai auzi hârâitul încărcat din pieptul copilului.
- Walt! au ţipat ei.
Helen şi Garp aveau să-şi spună în şoaptă, mai târziu, că în acel moment şi-l imaginaseră pe Walt cu urechile sub apă, ascultând intens degetele care se jucau în vană.
-încă îl mai văd, a şoptit Helen, mai târziu.
- Tot timpul, a spus Garp. Ştiu.
- închid doar ochii.
- Aşa e. Ştiu.
Duncan însă a exprimat cel mai bine această senzaţie. Duncan zicea că uneori era ca şi când ochiul drept pe care nu-l mai avea nu-i lipsea chiar de tot.
- E ca şi când încă mai văd prin el, uneori. Dar e ca o amintire, nu e chiar adevărat – ceea ce văd.
- Poate că a devenit ochiul cu care-ţi vezi visele, i-a spus Garp.
- Cam aşa ceva, a zis Duncan. Dar pare aşa de adevărat.
- E ochiul tău *imaginar,* a mai spus Garp. Şi ochiul ăsta poate fi foarte adevărat.
- E ochiul cu care încă îl mai văd pe Walt, a mai zis Duncan. înţelegi?
- înţeleg, a zis Garp.
Mulţi copii de luptători au gâturi rezistente, dar nu toţi copiii au gâturi suficient de rezistente.

Garp părea acum să aibă un rezervor nesecat de bunătate, pe care o revărsa asupra lui Duncan şi Helen; timp de un an de zile, el le-a vorbit cu blândeţe; timp de un an de zile, nu ţi-a pierdut nici o clipă răbdarea faţă de ei. Nu e exclus să-şi fi pierdut ei răbdarea din pricina

delicateţii lui. Un an întreg, a observat odată Jenny Fields, le-a trebuit celor trei să se tămă- duiască unul pe celălalt.

în tot acest an, se întreba Jenny Fields, ce-au făcut oare cu *celelalte* sentimente pe care le au fiinţele umane? Helen le-a ascuns; Helen era foarte puternică. Duncan le vedea doar cu ochiul care-i lipsea. Iar Garp? Şi el era puternic, dar nu îndestul de puternic. El a scris un roman, *Lumea văzută de Bensenhaver,* în care s-au topit toate celelalte sentimente ale sale.

Când John Wolf, editorul lui Garp, a citit primul capitol din *Lumea văzută de Bensenhaver,* i-a scris o scrisoare lui Jenny Fields. „Ce dracu' se întâmplă acolo? o întreba el în scrisoare. îmi vine să cred că inima lui Garp a devenit perversă din pricina durerii.”

Dar S.M. Garp se simţea călăuzit de un impuls tot atât de bătrân ca şi Marc Aureliu, care a avut înţelepciunea şi a simţit nevoia să scrie că „în viaţa unui om, timpul său este doar o clipă... judecata lui – o străfulgerare palidă".Lumea văzută ele Bensenhaver

Când Oren Ratk a intrat în bucătărie, Hope Standisk era **acasă cu fiul ei Nicky. Ştergea vasele, dar a zărit imediat cuţitul pescăresc lung, cu lama subţire, cu un tăiş neted, iar cu** celalalt **anume zimţat ca un ferăstrău pentru curăţat solzii şi mărunţaiele. Nicky nu împlinise trei ani; încă mânca într-un** scaun **înalt şi tocmai era cu micul dejun în faţă, când Oren Ratb n opri în spatele lui şi îi lipi lama spintecătoare de gât.**

— Lasă vasele alea, îi spuse lui Hope.

Doamna Standisk se supuse. Nicky ganguri; cuţitul îl gA- dila sub bărbie.

— Ce vrei? întrebă Hope. îţi dau orice vrei.

— Cred şi eu, spuse Oren Ratb. Cum te ckeamă?

— Hope.

— Io-s Oren.

— Frumos nume.

Nicky nu se putea răsuci în scaunul înalt ca să se uite la străinul care-l gâdila sub bărbie. Avea degetele murdare de cereale muiate în lapte, şi când întinse mâna spre cea a lui Oren Ratb,

acesta păşi din spatele scaunului şi atinse obrazul bucălal al copilului cu tăişul fin, foarte ascuţit. îi făcu o crestături mică, parcă ar fi vrut să sublinieze discret osul obrazului. Apoi se dădu puţin îndărăt, ca să privească faţa surprinsă a băieţelului, eă înregistreze ţipătul lui scurt; o linie subţire, cât un fir de «(1, ca însăilarea unui buzunar, apăru pe obrazul lui. Ca şi iilnd, pe neaşteptate, copilul căpătase branhii.

— Io vreau să facem treabă, spuse Oren Ratb. Hope porni spre Nicky, dar Ratb îi făcu semn să se oprească. N-are nevoie tio tine, îi spuse. N-are chef de cereale. Vrea un biscuiţel.

Nicky începu să urle.

— O să se înece cu el dacă plânge, spuse Hope.

— Ai cbef de ciorovăială? întrebă Oren Ratb. Ai chef să vorbim despre înecat? îi tai puţulica şi i-o vâr pe gât — dacă ai cbef lă vorbim despre înecat.

Hope îi dădu lui Nicky un biscuit şi el se opri din plâns.

— Ce ţi-am zis? spuse Oren Ratb. Ridică în braţe scaunul tnalt cu Nicky cu tot şi-l strânse la piept. Acuma mergem în dormitor anunţă el. Făcu un semn din cap către Hope. Ia-o înainte.

Străbătură coridorul împreună. Familia Standisb locuia la acea vreme într-o casă fără etaj; având copil mic, hotărâseră că o casă fără etaj era mai sigură în caz de incendiu. Hope intră în dormitor şi Oren Ratb puse scaunul înalt cu Nicky în el ckiar tu faţa uşii. Nicky aproape că nu mai sângera; pe obrazul lui nu era decât o dâră mică de sânge; Oren Ratb o şterse cu mâna, apoi îşi şterse mâna de pantaloni. După care intră în dormitor după Hope. Când închise uşa, Nicky începu să plângă.

— Te rog, spuse Hope. Crede-mă, s-ar putea îneca, şi ştie cum să coboare din scaun — sau se poate răsturna scaunul. Lui Nicky nu-i place să stea singur.

Oren Ratb se apropie de noptieră şi tăie firul telefonului cu cuţitul lui pescăresc, la fel de uşor de parcă ar fi tăiat o pară foarte bine coaptă.

— Cred că n-ai cbef să te ciorovăieşti cu mine, spuse el.

Hope se aşează pe pat. Nicky plângea, dar nu cu disperare; după cum plângea, s-ar fi zis că în curând avea să înceteze. Hope începu şi ea să plângă.

— Ia scoate-ţi kainele, îi zise Oren.

O ajută să se dezbrace. Era un bărbat înalt, blond-roşcnl, |t* rulîi

era lins şi lipit de teastă precum iarba înaltă culcată dv Mii torent. Mirosea a siloz, şi Hope îşi aminti de camioneta turui hi» pe care o zărise pe alee, cbiar înainte ca el să apară în bucStArli)

— Ia te uită, ai şi covor în dormitoţ observă el.

Avea trupul subţire, dar musculos; mâini mari şi stângaiv. la fel ca labele unui puiandru care se va face un dulău în tortM legea. Părea să n-aibă fer de păr pe trup, dar de fapt părul i»m atât de blond, încât aproape că nu se zărea pe piele.

— îl cunoşti pe soţul meu? întrebă Hope.

— Ştiu când e acasă şi când nu e, zise Ratb. Ascultă, făcu »1 deodată; Hope îşi ţinu respiraţia. Auzi? Puştiului tău nici mA car nu-i pasă.

Nicley gângurea de partea cealaltă a uşii dormitorululi mozolindu-şi biscuitul. Hope începu să plângă şi mai tarii Când Oren Ratb o atînse, nepriceput şi grăbit, ea avu imprtwlit că era atât de uscată, încât nu va fi destul de largă nici mlvtii pentru degetul lui.

— Te rog, aşteaptă, zise ea.

— Fără vorbe cu mine.

— Nu, nu. Vreau să spun că te pot ajuta, zise ea. Dorea Ufl el să intre şi să iasă din ea cât mai

repede cu putinţă; se gândiM la Nicky în scaunul lui înalt, afară pe coridor. Vreau să spun i>-A pot face în aşa fel ca totul să fie foarte bine, mai zise ea IAvH convingere; nu ştia cum să spună ceea ce spunea.

Oren Ratb o prinse de un sân cu un gest din care Hopo în ţelese că el nu atinsese în viaţa lui un sân; mâna îi era rece, înuAI ea se înfioră. în stângăcia lui, Oren o lovi cu creştetul în gurt.

— Lasă vorba, mârâi el.

— Hope! strigă cineva.

Amândoi auziră şi îngheţară. Oren Ratb se holbă la firvil tăiat al telefonului.

-Hope?

Era Margot, vecina şi prietena ei. Oren Ratk atinse lama ivce şi lată a cuţitului de sfârcul lui Hope.

— O să intre peste noi, şopti Hope. E o prietenă bună de-a mea.

— Dumnezeule, Nicky, o auziră pe Margot spunând. Da' ştiu j'-ai împrăştiat mâncarea prin toată casa. Mămica se îmbracă?

— O să vă fut pe amândouă şi-o să vă omor pe toţi, şopti Oren Ratk.

Hope îi înconjură talia cu picioarele ei puternice şi-l iliânse, cu cuţit cu tot, la pieptul ei.

— Margot! ţipă ea. Ia-l pe Nicky şi fugi! *Te rog!* ţipă ea şi moi

tare. E un nebun aici care o să ne omoare pe toţi! Ia-l pe Nicky, ia-l pe Nicky!

Oren Ratk stătea înlemnit deasupra ei, ca şi când era prima nară că-l îmbrăţişa cineva. Nu se zvârcoli, nu folosi cuţitul. Stăteau amândoi nemişcaţi şi ascultau cum Margot îl trage pe Nicky cu scaun cu tot după ea pe coridor şi iese pe uşa de la bu- cltărie. Un picior al scaunului se lovi de frigidei; dar Margot nu se opri să-l scoată pe Nicky din scaun decât atunci când ajunse la câteva case depărtare şi când deschise cu un bianci uşa de la propria ei casa.

— Nu mă omorî, murmură Hope. Pleacă iute şi-ai să scapi, ftntru că ea telefonează acum la poliţie.

— îmbracă-te, îi spuse Oren Ratk. încă nu te-am avut, da' iuta am de gând. Când o izbise cu creştetul în gură, buza lui Hope •o lovise de dinţi şi plesnise, încât acum sângera. Io chiar vreau să fac treabă cu tine, repetă el, ceva mai nesigur de data asta.

Avea trup osos şi lipsit de graţie, ca al unui juncan. O puse iB îmbrace doar rochia, fără lenjerie, o îmbrânci desculţă pe coridor şi o urmă tot descult, cu ghetele sub braţ. Abia când urcă lângă ea în camionetă îşi dădu

Hope seama că el îşi pusese o flanelă de-a soţului ei.

— Probabil că Margot a notat numărul maşinii tale, îi spuse ea.

Răsuci oglinda retrovizoare ca să se privească; îşi şterse hu»« însângerată cu gulerul lat al rochiei. Oren Rath o pocni cu Iun- ţul în ureche, făcând-o să se izbească cu partea cealaltă a capii lui în portieră.

— Am nevoie de oglindă ca să văd, zise. Nu te fâţâi, cB lt> pocnesc rău de tot.

îi luase sutienul, pe care-l folosi acum ca să-i lege m&inllv de balamalele groase, ruginite ale compartimentului de la buni ce stătea deschis în faţa ei.

Conducea de parcă nu era deloc grăbit să iasă din oraş. Nil dădu semne de nerăbdare atunci când trebui să se opreascl U stopul cel lung de la universitate. Se uita la pietonii care traversau; clătină din cap şi plescăi din limbă când văzu cum orali îmbrăcaţi unii dintre studenţi. De pe locul ei, Hope zărea fereastra cabinetului soţului ei, dar nu ştia dacă el era acolo lu acel moment, sau într-o sală de curs.

De fapt, era în cabinet — patru etaje mai sus. Doraey Standish privi pe fereastră afară şi văzu cum se schimbă luminile semaforului; maşinile aveau verde, hoardele de studenţi m opriră pentru câtăva vreme la porţile din dreptul trecerii de plo- toni. Lui Dorsey Standish îi plăcea să se uite la maşini. Suni multe maşini străine care-ţi iau ochii într-un oraş universitar, dar aici maşinile de soiul ăsta contrastau cu acelea ale localnicilor: camioanele fermierilor remorci cu laturile din şipci, pentru transportul porcilor şi al vitelor; tot felul de maşinării ciudat« pentru culesul recoltelor toate murdare de noroiul de la fermp şi de pe drumurile de ţară. Standish n-avea habar ce însemna o fermă, dar îl fascinau animalele şi maşinăriile — în special vehiculele cu aspect ameninţător; care-l zăpăceau de-a dreptul. Tocmai acum

trecea una, cu un burlan mare — pentru ce? — şi cu ti reţea de cabluri care trăgeau sau sprijineau ceva foarte greu. Lui Standish îi plăcea să încerce să-şi închipuie cum funcţionali toate astea.

Chiar suh fereastră, o camionetă turcoaz sinistră înainta udată cu celelalte maşini; aripile erau numai urme de lovituri, grilajul din faţă îndoit înăuntru şi înnegrit de muştele strivite şi – tşi imagina Standish — de capetele păsărilor rămase înfipte Acolo. în cahină, lângă şofeţ lui Dorsey Standish i se păru că vede o femeie drăguţă — ceva din părul şi din profilul ei îi amintea de Hope, şi rochia, zărită o clipă, avea o culoare pe care o identifică imediat ca fiind una dintre culorile preferate ale soţiei lui. Dar el se afla la patru etaje mai sus; maşina trecuse, iar geamul din spate era atât de murdar de noroi, încât nu se mai putea vedea nimic prin el. Şi oricum începea cursul de la nouă şi jumătate. Dorsey Standish hotărî că o femeie care călătorea tntr-un vehicul atât de îngrozitor nu putea să fie drăguţă.

— Pun pariu că hărhatu-tău îşi regulează studentele, spuse Oren Rath. Mâna lui mare, în care ţinea cuţitul, zăcea în poala lui Hope.

— Nu, nu cred, zise ea.

— Căcat, hahar n-ai de ***nimic,*** pufni el. O să te fut atât de bine, că n-o să vrei să te mai opreşti.

— Nu-mi pasă ce faci, spuse Hope. Acum nu-i mai poţi face nici un rău copilului meu.

— Da' pot să-ţi fac ***ţie*** tot felul de chestii, zise Oren Rath. O mulţime de chestii.

— Da. Adică tu vrei să faci treahă, îl luă Hope peste picior:

Străbăteau zona de ferme din afara oraşului. Rath rămase
tăcut o vreme. Apoi spuse:

— Nu-s chiar atât de nebun pe cât crezi.

— Nici nu cred că eşti nebun, minţi Hope. Cred doar că eşti un puşti prostuţ şi excitat, care nu s-a regulat niciodată.

Probabil că Oren Rath simţea în acest moment că începea să piardă cu repeziciune avantajul terorii pe care-l avusese până acum. Hope căuta să obţină *orice* avantaj, dar nu ştia dacă Oren Rath era destul de sănătos la cap ca să se lase umilit.

Părăsită drumul de ţară şi intrară pe o alee lungă, noplY truită, ce ducea la o casă de fermă ale cărei ferestre erau aco|iy rite cu fâşii opace de plastic; pe terenul din faţa casei, lăut lu paragină, zăceau împrăştiate piese de tractor şi tot felul de Îlaiv vechi. Pe cutia poştală scria R.R.W.E & O RATH.

Familia Rath asta nu avea nici o legătură cu faimoşii câmrt|l Raths, dai; din câte se părea, ţineau o fermă de porci. Hopo vAffii un şir de acareturi cenuşii, cu acoperişuri înclinate, din talilJl ondulată. Pe rampa de lângă hambarul cafeniu, o scroafă adullA zăcea pe o parte, abia respirând; lângă ea se aflau doi bărbn|l, care lui Hope i se părură a 6 doi mutanţi produşi de acclnţl agent mutagen ce-l crease şi pe Oren Rath.

— Acuma vreau camioneta neagră, li se adresă Oren. P-ai- talaltă o caută.

Cu un gest dintre cele mai obişnuite, tăie cu cuţitul pot căresc sutienul care lega mâinile lui Hope de balamalei» compartimentului.

— Căcat, zise unul dintre bărbaţi.

Celălalt ridică din umeri; avea o pată roşie pe faţă- un U de semn din naştere, de culoarea zmeurei şi cu aceeaşi suprafaţă băşicată. De fapt, asta îi şi era porecla în familie: Ralli Zmeură. Din fericire, Hope nu avea de unde să ştie acest lucru,

Nu se uitaseră la Oren sau la Hope. Scroafa cu respirai în grea tulbură liniştea ogrăzii cu un vânt bubuitor:

— **Drace, iar a apucat-o, spuse bărbatul care n-avea semn pil faţă; în afara ochiloţ faţa *lui* era mai mult** Bau **mai puţin nor* mală. Se numea Wfcldon.**

Rath Zmeură citi eticheta de pe sticla maronie pe care o ţinea întinsă spre scroafă, parcă-i oferea ceva de băut.

— **„Poate să producă gaze şi meteorism", scrie aici.**

— **Nu zice că produce un porc ca *ăsta,* spuse \ 5feldon.**

— **îmi trebuie camioneta neagră, repetă Oren.**

— **Păi, ckeia e-n contact, spuse Weldon Ratk. Dacă crezi că to descurci de unul singur.**

Oren Ratk o îmkrânci pe Hope spre camioneta neagră. Cu iticla cu doctoria pentru porci în mână, Zmeură se kolkă la Hope când ea îi spuse:

— **Mă răpeşte. O să mă violeze. Poliţia e pe urmele lui.**

Zmeură continua să se kolheze la Hope, dar \5feldon se ră-
luci spre Oren.

— **Sper că nu faci vreo tâmpenie de să n-o poţi duce, îi spuse.**

— **N-avea grijă, îl asigură Oren.**

Cei doi kărkaţi se întoarseră din nou spre porc, concentrân- du-şi toată atenţia asupra lui.

— **Mai aştept o oră şi dup-aia îi mai dau o duşcă, spuse Zmeură. Ne-am săturat de veterinar săptămâna asta, ce zici?**

Scărpină cu vârful cizn iei gâtul murdar de noroi al scroafei; scroafa trase un vânt.

Oren o duse pe Hope în spatele kamharului, unde grâul se revărsa din siloz. Câţiva purcei, cu puţin mai mari decât nişte pisoi, se jucau în el. O luară la fugă atunci când Oren dădu drumul la motorul camionetei negre. Hope începu să plângă.

— **Nu vrei să mă laşi să plec? îl întrekă ea.**

-încă nu te-am avut.
Picioarele goale ale lui Hope erau îngheţate şi negre de noroiul primăverii.
— Mă dor picioarele,, spuse ea. Unde mergem?
Văzuse o pătură vecke în remorcă, murdară toată de paie. *într-acolo* îşi închipuia ea că mergeau: pe câmp, iar acolo se vor întinde pe pământul reavăn al primăverii — şi după ce treaba se va fi încheiat şi gâtul îi va fi fost despicat, şi după ce va fi fost spintecată cu cuţitul pescăresc, el o s-o învelească în pătura aruncată acum grămadă pe podeaua din spate a camionetei, ca şi când acoperea cadavrul vreunui pui de animal.

— Trebe Bă găsesc un loc bun unde să *ie am,* zise Oren Katli. le-aş fi ţinut acasă, da' acolo ar fi trebuit să te împart cu ceilalţi.

Hope Standisb încerca să înţeleagă mecanismul neounot- cut al lui Oren Ratb. Asta nu *funcţiona* ca fiinţele umane cil cate era ea obişnuită.

— Ceea ce faci tu e rău, spuse ea.

— Nu, nu e. N-o să *fie.*

— O să mă violezi, spuse Hope. Asta e rău.

— Nu vreau decât să te am, zise el.

Nu se mai ostenise să o lege încă o dată de balamale. Ori- cumn-avea unde să fugă. Mergeau numai pe drumuri de ţarR lungi de o milă, ce mărgineau parcelele, şi înaintau încet, «pn vest, în mici pătrate, aşa cum înaintează calul pe tabla de şahi un pătrat în faţă, două lateral, unul lateral, două în faţă. La început, lui Hope i s-a părut că mergeau aiurea, dar apoi s-a întrebat dacă nu cumva el cunoştea drumurile atât de bine, încâl ştia cum să străbată o distanţă lungă fără să fie nevoit să treacR prin oraşe. Nu vedeau decât indicatoarele pentru oraşe, şidoşl era imposibil să se fi depărtat mai mult de treizeci de mile da universitate, Hope nu recunoştea nici unul dintre numoi Coldwateţ Hills, Fields, Plainview. Poate că nici nu *suni* oraş«, îşi spuse ea, ci indicatoare

banale pentru localnici — prin care ţşl identificau parcelele, ca şi când n-ar fi cunoscut cuvintele simple pentru lucrurile pe care le vedeau în fiecare zi.

— N-ai nici un drept să-mi faci aşa ceva, spuse Hope.

— Căcat, zise el.

Apăsă brusc pe frână, aruncând-o pe Hope în faţă, în bordul dur al camionetei. Fruntea i se izbi de paibriz şi dosul palmei i se lovi de nas. Hope simţi cum îi plesneşte în piept cova ca un muşchi mic, sau un oscior. Apoi Oren îşi înfipse talpa În accelerator de data asta proiectând-o de spetează.

— Nu-mi place să stau la discuţii, zise el.

Nasul lui Hope sângera; stătea cu capul plecat în fată, sprijinit în mâini, şi sângele îi picura pe coapse. Se smiorcăi puţin; ■ângele i se scurse pe buză şi îi mânji dinţii. îşi ridică puţin capul, ca să poată gusta sângele. Fără să ştie de ce, sângele avu darul s-o liniştească — o ajută să gândească. Ştia că pe frunte avea un cucui, care se învineţise aproape instantaneu şi care tot creştea sub pielea ei fină. Când îşi trecu mâna peste frunte şi atinse cucuiul, Oren Rath o privi şi izbucni în râs. Ea îl scuipă — o flegmă subţire, cu vinişoare roşii de sânge. Flegma se lipi de obrazul lui Oren, apoi alunecă în jos spre gulerul cămăşii flanelate a soţului ei. Mâna lui, teşită şi lată ca talpa unei cizme, i se înfipse lui Hope în păr. Ea îl prinse de antebraţ cu amândouă mâinile, îi smuci încheietura spre gură şi îşi înfipse dinţii în partea moale, acolo unde părul nu creşte întotdeauna şi unde sângele curge prin vene albastre.

Voia să-l omoare în felul acesta imposibil, dar abia dacă avu răgazul să-i cresteze pielea. Braţul lui era atât de puternic, încât o smuci pe Hope în sus de pe locul ei şi o trase în poala lui. O împinse cu ceafa în volan — claxonul îi zbârnâi până în străfundul capului — şi îi zdrobi nasul cu încheietura mâinii stângi. Apoi îşi puse

mâna înapoi pe volan. Cu mâna dreaptă îi cuprinse capul şi-o lipi cu faţa de pântecul lui; când simţi că ea nu se mai zbătea, îi lăsă capul pe coapsă. Mâna şi-o aşeză uşor peste urechea ei, vrând parcă să-i ţină ţipătul claxonului în cap. Din pricina durerii de la nas, Hope închisese ochii.

Oren făcu nişte viraje la stânga, ceva mai multe la dreapta. Fiecare viraj, Hope ştia asta, însemna că parcurseseră o milă. Mâna lui i se aşezase acum pe ceafă. Hope putea din nou auzi şi-i simţea degetele împletindu-i-se în păr: Faţa îi amorţise.

— Nu vreau să te omor, spuse el.

— Atunci *n-o face.*

— Da *trebe.* După ce-o facem, o să *trebuiască* să te omor:

Cuvintele lui avură asupra ei acelaşi efect ca şi sângvl«). Hope învăţase că lui nu-i plăcea să fie contrazis. Înţelese cft pierduse un punct: violul. O s-o violeze. Trebuia să congidoiv treaba asta ca şi făcută. Ceea ce conta acum era să *rămână* fn *viaţă;* ştia că asta însemna să-i supravieţuiască lui. Ştia că asin însemna să facă în aşa fel încât să fie prins, sau să fie omoiAl, sau să-l omoare ea.

în dreptul obrazului simţi mărunţişul din buzunarul lulj blugii erau moi şi lipicioşi din pricina prafului de la fermă şi it uleiului de maşină. Catarama de la curea o apăsa pe frunte; buzele atingeau pielea uleioasă a curelei. Cuţitul pescăresc era ţinut într-o teacă, ştia asta. Dar unde era teaca? N-o putea vedufli nu îndrăznea s-o caute cu mâinile. Deodată, în dreptul ochilor văzu cum apare umflătura penisului. în acea clipă se simţi — cil adevărat pentru prima oară — paralizată aproape, înspăimântalA dincolo de orice putinţă de stăpânire, incapabilă să-şi mai stabilească priorităţile. Dar şi de data asta o ajută Oren Rath.

— Uite cum să iei lucrurile, spuse el. Puştiul tău a scăpai, Ştii doar că aveam de gând să-l omor şi pe puşti.

Logica versiunii ăsteia aparte de normalitate a lui Oron Rath îi limpezi lui Hope cu violenţă gândurile şi simţurile; acum auzea celelalte maşini. Nu erau multe, dar la câteva minute o dată tot trecea vuia. Şi-ar fi dorit să poată vedea, dar ştiu că nu erau chiar atât de izolaţi pe cât fuseseră. *Acum,* fşi spus« ea, înainte să ajungă el acolo unde vrea să mergem — dacă o fl având habar unde mergem. îi venea să creadă că Oren avea habar. Măcar înainte ca el să părăsească drumul ăsta — înainte sil ajungă din nou undeva unde nu sunt oameni.

Oren Rath se foi în scaun. Erecţia îl incomoda. Faţa caldit a lui Hope în poala lui, mâna lui în părul ei îl stârneau. *Acum,* fşi spuse Hope. îşi frecă obrazul de coapsa lui, de parcă şi-ar ii căutat o poziţie mai comodă pe o pernă — pe *sula* lui, ştia asta. Se mişcă până când umflătura din pantalonii lui jegoşi ev tmbăţoşă fără ca faţa ei s-o atingă. O putea insă atinge cu respiraţia ei; se ridica din poala lui aproape de gura ei, astfel că ea începu să respire pe ea. O durea prea mult să respire pe nas. îşi «dună buzele sub formă de O, ca într-un sărut, îşi concentră respiraţia şi, foarte încet, expiră.

Ab, Nicky, îşi spuse ea în gând. Şi Dorsey, soţul ei. O să-i vodă din nou, aşa spera. LuiOrenRatb îi dădea respiraţia ei fierbinte, ţintită. Asupra lui îşi îndrepta unicul gând rece: o să ţi-o plătesc, jigodie ce eşti. Din câte îşi dădea ea seama, experienţa sexuală de până atunci a lui Oren Ratb nu indusese asemenea «ibtilităţi ca respiraţia ţintită a lui Hope. El încercă să-i mute capul în poală în aşa fel încât să aibă încă o dată contact cu faţa ei fierbinte, dar în acelaşi timp nu voia să-i tulbure respiraţia înceată. Ceea ce făcea ea îl stârnea pe el să-şi dorească un contact şi mai mare, dar era groaznic gândul că ar fi putut pierde contactul şicanator pe care-l avea acum. începu să se foiască şi mai tare. I lope nu se grăbea. Mişcarea lui aduse în cele din urmă umflătura din blugii soioşi chiar lângă buzele ei. Ea şi le lipi de stofa pantalonilor, fără să-şi mişte gura. Oren Ratb nu simţea

decât un curent fierbinte care trecea prin ţesătura moale a blugilor; gemu. O maşină se apropie, trecu; el învârti de volan. îşi dădea seama că începea să depăşească linia de mijloc a drumului.

— Ce faci acolo? o întrebă pe Hope.

Foarte uşor, Hope îşi lipi dinţii de pantalonii lui umflaţi. El îşi ridică genunchiul, apăsă pe frână, o izbi în cap, o lovi la nas. îşi împinse mâna între faţa ei şi poala lui. Ea crezu că acum o va lovi cu adevărat, dar el se chinuia să-şi desfacă şliţul.

— Am văzut fotografii cu chestia asta, zise el.

— Lasă-mă pe mine, spuse ea.

Trebui să se ridice, numai puţin, ca să-i deschidă fermoarul. Voia să vadă unde se aflau; erau tot în afara oraşului, bineînţeles, dar şoseaua avea marcaje albe. Scoase mădularul din pantaloni şi-l luă în gură, fără să se uite la chipul bărbatului.

— Căcat, spuse el.

Ea simţi că se sufocă; se temea să nu-i vină să vomite. Apoi însă *îl* puse în fundul obrazului unde, îşi zicea ea, va avea răgaxul să-l ţină multă vreme. Oren şedea înţepenit, însă tremura atât de tare, încât ea înţelese că ceea ce i se întâmpla acum depăşea până şi experienţele închipuite de mintea lui. Asta o linişti pe Hope; îi dădu încredere şi totodată un simţ al timpului. îl sugea încet, atentă să audă eventualele maşini trecând. îşi dădofl seama că el încetinise. La primul semn pe care avea să-l per* ceapă că el părăsea acest drum, va trebui să-şi schimbe planurile> Aş putea să i-o muşc de tot? se întrebă ea. Dar îşi spuse că pro- babil n-ar fi izbutit — cel puţin nu suficient de repede.

Apoi două camioane trecură pe lângă ei, la scurt timp unul după altul; în depărtare i se păru că aude claxonul altei maşini, începu să sugă mai repede — el îşi înălţa şi mai sus coapsele. Parcă mergeau mai iute acum. O maşină trecu pe lângă ei, îngrozitor de aproape, îşi zise ea. Claxonul urlă la ei.

— **Futu-ţi morţii mă-tii! turlă Oren Rath în urma camionului.**

începea să se bâţâie în sus şi-n jos în scaun, lovind-o pe Hope la nas. Ea trebuia acum să fee atentă să nu-i facă lui vreun rău; voia să-i facă mult rău. Fă-l să-şi piardă capul, se îndemnă singură.

Deodată se auzi zgomot de pietriş, care lovea tabla de dedesubt a camionetei. Hope îşi strânse repede gura în jurul penisu- lui. Dar nu se îzbeau de nimic şi nici nu virau pe alt drum; Oren trăsese brusc la marginea şoselei şi fiâna. Camioneta Be opri. Oren îi cuprinse faţa în palme; coapsele lui se întăriră şi o izbiră în maxilar. O s£ mă înec cu chestia asta, îşi spuse ea, dar el îi ridică faţa din poala lui.

-Nu! Nu! ţipă el.

împroşcând cu pietriş, un camion trecu în viteză pe lângă ei şi îi acoperi vorbele.

— **Nu am *chestia* pusă, îi zise el. Dacă ai vreun virus, o să-noate până-n mine.**

Hope se aşează în genunchi, huzele îi erau fierbinţi şi o dureau, nasul îi zvâcnea. El voia să-şi pună un prezervativ, dar când îl scoase din pachețelul de staniol, se uită la el ca şi când nu asta se aştepta să vadă — ca şi când şi-ar fi imaginat că trebuia să fiu verde deschis la culoare! Ca şi când nu ştia cum să şi-l pună.

- **Dezbracă-te de rochie, zise el; era stânjenit că ea îl privea.**

Hope vedea câmpurile de-o parte şi de alta a şoselei, şi partea din spate a unei pancarte la câţiva metri mai încolo. Dar nu •e zărea nici o casă, nici un alt semn, nici un drum care să intersecteze şoseaua. Nu venea nici o maşină, nici un camion. Simţea că nu mai avea mult şi o să i se oprească inima în loc.

Oren Rath se dezbrăcă înfrigurat de cămaşa bărbatului ei; o o **zvârli afară pe fereastră; Hope o văzu aterizând pe şosea. Oren tş i scoase cizmele, ajutându-se**

de pedala de frână, proptindu-şi genunchii blonzi şi înguşti de volan.

- Mişcă-te mai încolo! spuse el.

Hope stătea lipită de portiera din dreptul locului ei. Ştia — chiar dacă ar fi izbutit să iasă din maşină — că nu putea fugi mai repede decât el. N-avea pantofi – iar picioarele lui păreau «fi aibă tălpi ca nişte labe de câine.

El avea probleme cu pantalonii; strânse între dinţi prezervativul răsucit. Apoi rămase în pielea goală – îşi aruncase pantalonii undeva — şi îşi puse prezervativul ca şi când penisul lui n-ar fi simţit nimic mai mult decât simţea coada, tare ca talpa, a unei broaşte ţestoase. Hope încerca să-şi desfacă nasturii de la rochie şi lacrimile i se urcau din nou în gât, deşi se lupta să şi le înghită, când el prinse deodată de rochia ei şi începu să i-o tragă peste cap; rochia se împiedică în braţele ei. El îi smuci dureros coatele spre spate.

Oren era prea lung să încapă în cabină. Una dintre portiere trebuia deschisă. Hope întinse mâna spre mânerul de deasupra capului ei, dar el o muşcă de gât.

- Nu! urlă Oren.

îşi răsuci picioarele — ea văzu că pielea lui sângera; se Mian* în muckia claxonului. Călcâiele lui bătătorite apăsară mânerul portierei din partea şoferului. Cu ambele picioare împinse por tiera. Peste umărul lui, Hope văzu mâzga cenuşie a drumului – gleznele lui lungi ieşeau drept în şosea, numai că acum nu trecea nici o maşină. O durea capul; era pironită în uşă. Trebui il se împingă în jos, pe scaun, mai adânc sub trupul lui, şi mişc*' rea ei îl făcu să scoată un chiţăit ininteligibil. Simţi mădularul lui cauciucat alunecându-i pe pântec. Apoi întregul lui trup a* încordă şi Oren o muşcă de umăr cu sălbăticie. Venise!

- Căcat! ţipă el. Am *făcut-o!*

— Nu, spuse ea, îmbrătişându-l. Nu, poţi mai *mult*.

Ştia că dacă el credea că isprăvise cu ea, o va omorî.

- **Mult mai mult, îi susură ea în urecbea ce mirosea a praf,**

Trebui să-şi ude degetele ca să se ude pe sine. Isuse, n-am
să-l bag niciodată în mine, gândi ea, dar când îl găsi cu mâna, îsidădu seama că prezervativul era din cele alunecoase.

— **Abbbb, suspină el. încă mai stătea deasupra ei;** părea **surprins de locul în care-l băgase ea, ca şi când n-ar fi ştiut** prea **bine ce se găsea colo. Abbb, repetă el.**

Abbb, ce? se miră Hope. îşi ţinu răsuflarea. O maşină, o străfulgerare de roşu, trecu în viteză prin dreptul portierei dea- cbise — urletul claxonului şi câteva fluierături din partea pasagerilor înăbuşite, batjocoritoare, stingându-se în depărtare. Bineînţeles, gândi ea: arătăm ca doi fermieri care ne regulăm la marginea drumului; probabil că aşa ceva se întâmplă tot timpul. Nimeni n-o să oprească, îşi spuse ea, decât doar poliţia. îşi închipui un sticlete cu faţa lată iţindu-se peste umărul smucit al lui Rath şi făcându-şi note. „Nu în drum, amice", i-ar spune sticletele. Şi când ea ar urla la el „Viol! Mă *violează*", individul i-ar face semn cu ochiul lui Oren Rath.

Zăpăcit, Rath părea să caute cu multă prudenţă ceva înăuntrul ei. Dacă a venit adineaori, cât timp mai am până vine din nou? se întrebă Hope. Dar el îi apărea mai degrabă ca un ţap decât ca o fiinţă umană, şi gânguritul acela de bebeluş din gâtlejul lui, pe care-l auzea fierbinte lângă ureckea ei, era ultimul sunet pe care şi-l imagina că l-ar fi putut auzi.

Hope se uita la tot ceea ce putea vedea. Cbeile care se bălăngăneau în contact erau prea departe ca să ajungă la ele: şi ce-ar fi putut face cu o legătură de cbei? O durea spatele, astfel că se împinse cu mâna de bord, încercând să mute puţin greutatea trupului lui de

deasupra ei; ceea ce pe el îl excită si-lfăcu să mârâie în ureckea ei:

— Nu te mişca.

Ea se strădui să se supună.

— Aaakkk, gemu el aprokator. Grozav. O să te omor repede. Nici n-ai să ştii. Fă tot aşa şi-am să te omor bine.

Mâna ei se frecă de un buton de metal, neted şi rotund; degetele îl atinseră şi Hope nu trebui nici măcar să-şi întoarcă faţa de la Oren şi să se uite, ca să ştie ce buton era ăla. Deschidea torpedoul, drept care împinse de el. Uşita cu arc îi apăsă deodată mâna. Hope scoase un „Aahhh!" prelung şi sonor, ca să acopere zgomotul făcut de obiectele aflate înăuntru care se rostogoleau încoace şi-ncolo. Mâna ei atinse o cârpă, iar degetele nimeriră peste ceva aspru. Nişte sârmă, un obiect ascuţit, dar prea mic — şurubelniţe şi cuie, un nit, probabil o balama spre alt compartiment. Nimic ce i-ar fi putut fi de folos. Cotrobăiala în torpedo îi provocă dureri în braţ; îşi lăsă mâna să cadă pe podeaua cabinei. Când un alt camion trecu pe lângă ei — miorlăituri ca de pisică şi grohăituri de la claxon, şi nici un semn de încetinire măcar pentru a privi mai bine —, Hope începu să plângă.

— Vk *trebui* să te omoţ gemu Rath.

— Ai mai făcut asta înainte? întrebă ea.

— Cum să nu, zise el şi se înfipse în ea — prostește, ca şi când încerca s-o impresioneze cu smucelile lui brutale.

— Şi le-ai omorât şi pe ele? mai întrebă ea. Mâna ei, fără n ţintă precisă, frământa ceva — o ţesătură — pe podeaua cabinei.

— Erau animale, recunoscu Ratb. Dar şi pe ele a trebuit al le omor.

Lui Hope i se făcu rău şi degetele i se încleştară pe ţesătura de pe podea — o jacketă vecbe sau aşa ceva.

— Porci? întrebă ea.

— Porci! exclamă el. Căcat, nimeni nu fute porci.

Probabil că *cineva* face şi aşa ceva, gândi Hope.
— Erau oi, spuse Ratb. Şi un viţel.
Dar asta nu ajuta, Hope îşi dădea seama. îl simţi zgâr-cindu-se înăuntrul ei; aşa nu făcea decât să-i distragă atenţia, îşi stăpâni un suspin care părea gata să-i crape capul dacă i-ar fl scăpat din gâtlej.
— Te rog, încearcă să fii bun cu mine, spuse ea.
— Nu mai vorbi. Mişcă-te cum te-ai mişcat.
Ea se mişcă, dai; pare-se, nu aşa cum ar fi trebuit.
— Nu! strigă el.
Degetele lui i se înfipseră lui Hope în şira spinării. Ea în-cercă să se mişte altfel.
— 'şa! spuse el.
Acum se mişca şi el, botărât şi cu un scop r- mecanic, fără un sunet.
Ab, Dumnezeule, gândi Hope. Ab, Nicky. Si Dorsey. Apoi îsidădu seama ce anume ţinea în mână: pantalonii lui. Iar degetele ei, brusc la fel de înţelepte ca şi cele ale unui orb, localizară şliţul şi continuară explorarea; trecură de mărunţişul din buzunar alunecară peste cureaua lată.
— 'şa, 'şa, 'şa, gâfâi Oren Ratb.
Oi, spuse Hope în sinea ei; şi un viţel.
-Ab, *te rog,* concentrează-te! îşi spuse ea cu voce tare sieşi.
— Nu vorbi!

Dar acum mâna ei se opri pe ea: pe teaca lungă, tare, de piele. Asta-i copca, degetele rămaseră o clipă pe ea, şi asta-i capsa**aia mică. Şi ăsta — ah. da! — este capul obiectului, mânerul de os al cuţitului pescăresc pe care-l folosise el ca să-l taie pe fiul ei.**

Rana lui Nicky nu era gravă. De fapt, fiecare încerca să-şi dea seama de unde şi cum se alesese cu ea. Nicky nu vorbea încă. îi plăcea să se uite în oglindă la crestătura subţire, ca o semilună, care.se şi închisese.

— Trebuie să fi fost ceva foarte ascuţit, spuse doctorul celor de la poliţie.

Margot, vecina, se gândise că era mai bine să cheme şi un doctor; găsise sânge pe baveţica lui Nicky. Poliţia a găsit sânge şi în dormitor: un singur strop pe cuvertura de culoarea smântânii. Nu ştiau ce să creadă despre stropul acela: nu se vedea nici un alt semn de violenţă, iar Margot o văzuse pe doamna Standish plecând. Nu arătase ca şi când ar fi păţit ceva. Sângele provenea de la buza despicată a lui Hope — când o lovise Oren Rath în gură —, dar nici unul dintre ei nu avea cum să ştie acest lucru. în sinea ei, Margot îşi zicea că poate avusese loc un contact sexual, dar se abţinu să spună ceva cu voce tare. Dorsey Standish era prea şocat să fie în stare să gândească. Poliţia nu era de părere că fusese timp pentru vreun contact sexual. Doctorul ştia că pricina tăieturii lui Nicky nu era o lovitură — şi probabil, nici o căzătură.

— Un aparat de ras? făcu el o supoziţie. Sau un cuţit foarte ascuţit.

Inspectorul de poliţie, un bărbat solid, corpolent şi rumen la faţă, care mai avea doar un an până la pensie, găsi în dormitor firul tăiat al telefonului.

— Un cuţit, spuse el. Un cuţit ascuţit şi destul de *greu.*

Numele inspectorului era Arden Bensenhaver, şi pe vremuri fusese căpitan de poliţie în Toledo, dar metodele lui fuseseră socotite neortodoxe.

Arătă spre obrazul lui Nicky.

— E rană de cuţit cu resort, spuse şi le 'demonstră care »1* mişcarea din încheietură a mâinii pentru a face o asemenea rană. Dar n-am prea văzut asemenea cuţite prin zonă. Raita este de acest tip, însă probabil că a fost făcută cu un cuţit de vA ■ nătoare sau de pescuit.

Margot îl descrise pe Oren Rath ca pe un puşti de la ţari, într-o camionetă de fermă, doar că avea o culoare ce demonitr* influenţa nefirească a oraşului şi a universităţii asupra fermierilor: turcoaz. Dorsey Standish nu făcu cea mai mică asociere între ce spunea acum Margot şi camioneta turcoaz pe care n văzuse, sau femeia din cabină despre care crezuse că seamăn A cu Hope. încă nu era în stare să priceapă o iotă.

-Au lăsat vreun bdet? întrebă el.

Arden Bensenhaver căscă ochii la el. Doctorul se uită în podea,

— Adică, în legătură cu vreo *recompensă?* continui Standish. Era un tip prozaic, drept care se străduia să sească o explicaţie prozaică. I se păruse că cineva rostise cuvântul „răpire"; prin urmare, nu era vorba de recompensl În caz de răpire?

— Nici un bilet, domnule Standish, îi spuse Bensenhavori Nu prea pare să fie vorba de aşa ceva.

— Erau în dormitor când l-am găsit pe Nicky în faţa uşii, spuse Margot. Dar ea era în regulă când a plecat, Dorsey. Ani văzut-o eu.

Nu i-au spus lui Standish despre chiloţii lui Hope, aruncaţi pe podea; însă nu au găsit sutienul. Margot îi spusese lui Ardeii Bensenhaver că doamna Standish era o femeie care de obicei purta sutien. Plecase desculţă; ştiau şi asta. Iar Margot recunoi* cuse cămaşa lui Dorsey pe puştiul ăla de la fermă. Nu reţin UM decât o parte din numărul de înmatriculare; un număr din statul respectiv, de maşină de transport, iar primele două cifre arătau el era chiar din districtul acela, dar celelalte cifre nu U

văzuse. Placa din spate era murdară de noroi, iar cea din faţă, lipsea.

— O să-i găsim, spuse Arden Bensenkaver. Nu prea sunt inulte camionete prin împrejurimi. Sunt sigur că băieţii de la poliţia locală le ştiu pe toate.

— Nicky, ce s-a întâmplat? îl întrebă Dorsey Standisb pe băieţel. îl aşează în poala sa. Ce s-a întâmplat cu mămica? Copilul arăta pe geam afară. Deci voia s-o *violeze?* îi întrebă Dorsey Standisb pe toţi cei de faţă.

— Dorsey, spuse Margot, să aşteptăm până aflăm.

— Să aşteptăm? făcu Standisb.

— îmi cer iertare că pun o asemenea întrebare, interveni Arden Bensenliaver, dar e posibil ca soţia dumneavoastră să aibă pe cineva? Ştiţi la ce mă refer.

Standisb rămase mut în faţa acestei întrebări, dar s-ar fi zis că o cumpănea cu seriozitate în mintea lui.

— Nu, nu are, răspunse Margot în locul lui. Garantat.

— Trebuie să aflu de la domnul Standisb, spuse Bensenkaver.

— Isuse, oftă Margot.

— Nu, nu cred că are, răspunse Standisb întrekării inspectorului.

— Bineînţeles că nu are, Dorsey, i se adresă Margot. Hai să mergem cu Nicky la plimbare.

Era o femeie ocupată tot timpul, foarte practică, pe care Hope o plăcea foarte mult. Ieşea în oraş şi se întorcea acasă de cinci ori pe zi, mereu pe punctul să isprăvească ceva. De două ori pe an cerea să i se deconecteze telefonul şi apoi cerea să i se reconecteze — ca aceia care încearcă să se lase de fumat. Margot avea şi ea copii, dar ei erau mai mari — plecaţi la şcoală toată ziua — şi adesea stătea ea cu Nicky, pentru ca Hope să apuce să facă şi ea câte ceva. Dorsey Standisb o trata mai mult cu indiferenţă; deşi ştia că era o fiinţă bună şi

generoasă, acestea nu erau calităţi care să-i atragă atenţia în mod deosebit. Acum îşi dădea seama că nu era nici din cale afară de atrăgătoare. Nu era atrăgătoare din punct de vedere *sexual*, gândi el, şi un sentiment de amărăciune i se cuibări în suflet: îşi spunea în sinea lui că nimeni n-ar încerc« vreodată s-o violeze pe Margot — în vreme ce Hqpe era o femele frumoasă, oricine putea vedea asta. Orice bărbat şi-ar dori-o.

Numai că Dorsey Standisb judeca totul greşit; nu cunoştea lucrul esenţial despre viol — anume că nu contează cine este victima. în cursul istoriei, oamenii au încercat să aibă contacte »•■ xuale forţate cu te miri cine. Cu copii foarte mici, cu persoane foarte în vârstă, cbiar şi cu morţi; şi cu animale.

Inspectorul Bensenkaver, care ştia multe despre viol, u anunţă că trebuia să treacă la treabă.

Bensenkaver se simţea mai bine când se afla la loc desckia. Prima sa slujkă fusese în patrula de noapte, mergea cu o maşini a poliţiei şi parcurgea veckiul Drum 2 între Sandusky şi loledo. în timpul verii era un drum presărat cu spelunci unde se bea bere şi cu mici pancarte scrise de mână care promiteau BOWLINGI BILIARD! PEŞTE AFUMAT! şi MOMELI VII! Iar Arden

Bensenkaver conducea încet, traversa Golful Sandusky şi o lua pe malul lacului Erie, spre Toledo, aşteptând maşinile pline de adolescenţi beţi sau de pescari să se joace cu el de-a cine-i mai tare în parcare pe drumul acela neluminat şi doar cu două benzi. Mai târziu, când a devenit şeful poliţiei din Toledo şi avea maşină cu şofer, Bensenkaver străkătea acea porţiune de drum atât de inofensivă în timpul zilei. Prăvăliile pentru momeli, şi berăriile, şi standurile cu fast-food arătau lipsite de apărare în lumină. Era ca şi când l-ai fi văzut pe un bătăuş, odinioară spaima-cartierului, dezbrăcându-se pentru o luptă: vedeai gâtul gros, pieptul zdravăn, braţele fără încheieturi la mâini — şi apoi, după ce-şi scotea şi cămaşa, vedeai burdihanul trist şi neajutorat.Arden Bensenkaver ura nopţile. Marea kătălie pe care o dusese Bensenkaver cu autorităţile oraşului loledo fusese pentru o iluminaţie mai bună în timpul nopţilor de sâmbătă, loledo era un oraş muncitoresc şi Bensenvaher era încredinţat că, dacă oraşul şi-ar fi putut permite să fee luminat puternic în timpul nopţilor de sâmbătă, înjunghierile şi mutilările — violentele fizice care predominau — ar fe scăzut la jumătate. Dar loledo socotise că

ideea lui nu merita osteneala. Toledo se arăta la fel de neimpresionat de ideile lui Arden Bensenkaver pe cât punea la îndoială metodele sale.

Acum Bensenkaver se simţea relaxat în atâta spaţiu des- ckis. Avea o perspectivă asupra lumii pline de primejdii, pe care întotdeauna dorise să o aibă: survola cu elicopterul întinderea dreaptă şi desckisă de pământ — mult deasupra lui, supravegke- torul detaşat care-şi observă regatul bine ţinut în frâu şi bine luminat. Ajutorul de şerif districtual îi spuse:

— E o singură camionetă în zonă de culoare turcoaz. E a blestemaţilor ălora de Rath.

— Rath? nu pricepu Bensenkaver.

— E o întreagă familie, spuse ajutorul de şerif. Urăsc să merg acolo.

— De ce? întrebă Bensenkaver; dedesubt vedea umbra elicopterului traversând un pârâu, apoi un drum, trecând peste un lan de grâu şi un lan de soia.

— Toţi sunt bizari, explică ajutorul de şerif.

Bensenkaver îşi întoarse privirile spre el — un tânăr cu faţa buhăită şi ochi mici, dar plăcut la înfăţişare; părul lung atârna în

plete de sub pălăria strâmtă, aproape atingându-i umerii. Bensenkaver se gândi la toţi jucătorii de fotkal care-şi lăsau părul să iasă şuviţe de sub căştile de protecţie. Ar fe putut să şi-l *împletească* în cozi, unii dintre ei, îşi spuse el. Acum chiar şi oamenii legii arătau astfel. Era bucuros că în curând avea să se pensioneze; nu putea pricepe de ce atât de mulţi oameni *doresc* să arate aşa cum arată.

— „Bizari”? făcu Bensenkaver.

Rină şi felul în care vorbeau era acelaşi, îşi continuă el gândul. Foloseau patru sau cinci cuvinte aproape pentru orice.

— Păi, mi s-a adus o reclamaţie împotriva celui mai tânlr dintre ei nu mai departe de săptămâna trecută, spuse ajutorul de şerif.

Bensenhaver înregistra tonul degajat cu care rostise aool „mi” — din „mi s-a adus” — când, de fapt, Bensenhaver ştiu foarte bine că cel căruia i se adusese reclamaţia era şeriful, sau biroul ca atare, şi că şeriful considerase probabil că era o treabl simplă, pentru care putea foarte-bine să-l trimită pe tânărul lui colaborator s-o rezolve. Dar de ce mi-o fi dat mie pe unul atlt de tânăr pentru treaba *asta?* se întrebă Bensenhaver.

— Numele fratelui mai mic este Oren, continuă tânărul. Rină şi prenumele lor simt bizare.

— Şi reclamaţia ce conţinea? vru să ştie Bensenhaver; ochii lui urmăreau un drum lung, neasfaltat, care, din câte se părea, ducea la nişte hambare şi acareturi construite parcă la întâmplare, dintre care unul era cu siguranţă casa principală a fermei, unde

locuiau *oameni.* Dar Arden Bensenhaver n-ar fi putut spune care anume era aceea. Pentru el, toate construcţiile alea arătau vag nepotrivite chiar şi pentru animale.

— Păi, zise ajutorul de şerif, puştiul ăsta, Oren, dădea târcoale câinelui nu ştiu cui.

— „Dădea târcoale"? întrebă Bensenhaver fără să-şi piardă răbdarea. Asta poate să însemne orice, gândi el.

— Mă rog, răspunse ajutorul de şerif, stăpânii câinelui bănuiau că Oren încerca să *regulеze* câinele.

— Şi încerca, într-adevăr?

— Probabil, dar n-aveam de unde să ştiu. Când am ajuns acolo, nu l-am văzut pe Oren prin preajmă — iar câinele *arăta* în regulă. Adică, de unde să ştiu eu dacă un câine a fost regulat sau nu?

-Ar fi trebuit să-l *întrebi!* zise pilotul elicopterului – un puşti, observă Bensenhaver abia acum, mai tânăr chiar decât ajutorul de şerif.'

Rină şi ajutorul de şerif se uită la pilot cu dispreţ.

— Unul din debilii ăia pe care ni-i dă Garda Naţională, şopti ajutorul de şerif în ureckea lui Bensenhaver, dar Bensenhaver ochise camioneta turcoaz. Era parcată afară, lângă un coteţ lung. Nici măcar nu se osteniseră s-o ascundă undeva.

într-un ocol, un val de porci se legăna într-o parte şi-n alta, •coşi din minţi de elicopterul care se rotea deasupra Ion Doi bărbaţi slăbănogi, îmbrăcaţi în salopete, stăteau aplecaţi peste un porc ce zăcea întins la capătul unei rampe de la intrarea într-un hambar. Se uitară în sus, spre elicopter, ferindu-şi feţele de ţărnna stârnită de elice.

— Nu atât de aproape. Coboară acolo, pe pajişte, îi spuse Bensenhaver pilotului. Sperii animalele.

— Nu-l ■râd pe Oren şi nici pe bătrân, zise ajutorul de şerif. Mai sunt şi alţii în afară de ăştia doi.

— întreabă-i pe ăştia doi unde-i Oren, spuse Bensenhaver. Vreau să mă uit la camionetă.

Era limpede că bărbaţii îl cunoşteau pe ajutorul de şerif; aproape că nici nu-l priviră când se apropie de ei. în schimb îl urmăriră pe Bensenhaver, în costumul lui banal, cenuşiu-cafe- niu şi cu cravată, cum traversează ograda spre camioneta turcoaz. Aiden Bensenhaver nu le aruncă nici o privire, dar îi vedea cu coada ochiului. Simt *idioţi,* îşi spuse în gând. Lui Bensenhaver îi fusese dat să vadă tot soiul de ticăloşi în Toledo — bărbaţi periculoşi, pungaşi laşi şi viteji, bărbaţi care omorau pentru bani şi bărbaţi care omorau pentru sex. Rină acum însă nu văzuse o asemenea abjecţie benignă, cum avea el impresia că zărea pe chipurile lui Weldon şi Zmeură Rath. Simţi un fior pe şira spinării. îşi zise că trebuia s-o găsească pe doamna Standish, şi încă foarte repede.

Nu ştia ce anume căuta atunci când deschise portiera camionetei turcoaz, dar Arden Bensenhaver se pricepea să caute necunoscutele. Şi imediat zări una — simplă de tot: sutienul tăiat, o parte din el încă mai atârna de balamaua uşii de la torpedou;
celelalte două părţi erau pe jos. Nici o urmă de sânge; sutienul era de culoare bej natural, foarte fin; şi foarte elegant, gândi Arden Bensenkaver. El unul nu era un bărbat elegant, dar văzuse morţi de toate soiurile, şi putea recunoaşte după b&ine câte ceva din gusturile persoanei respective. Luă într-o mâllR bucăţile sutienului mătăsos; apoi îşi băgă ambele mâini în buzunarele fleşcăite, lăbărţate ale bainei de la costum şi pomi apnt ajutorul de şerif, care se afla în partea cealaltă a ogrăzii, stând de vorbă cu fraţii Ratb.

— Nu l-au văzut pe puşti toată ziua, îi spuse acesta lui Bensenkaver. Zic că Oren stă uneori plecat toată noaptea.

— întreabă-i cine-a folosit ultima dată camioneta aia, *e adresă Bensenkaver ajutorului de şerif;

nu se uită la cei doi fraţi; îi trata ca şi când nu l-ar fi putut înţelege dacă le-ar fi vorbit lor direct.

— I-am întrebat şi asta, spuse tânărul. Mi-au zis că nu-»l amintesc.

— întreabă-i când a călătorit ultima oară în camioneta aia o femeie tânără şi drăguţă, îi ceru Bensenkaver dar ajutorul de şerif nu avu vreme să formuleze întrebarea; Weldon Ratb izbucni în râs. Bensenkaver se simţi recunoscător pentru faptul că bărbatul cu faţa însemnată — o pată ca de vin vărsat — nu vorbise.

— Căcat, zise Weldon. Nu-i nici o „femeie tânără şi drăguţă" p-acilea, nici o femeie tânără şi drăguţă nu şi-a aşezat vreodată curu' în maşina aia.

— Spune-i, continuă Bensenkaver; că e un mincinos.

— Eşti un mincinos, Weldon, zise ajutorul de şerif.

Zmeură Ratk se răsuci spre ajutorul de şerif:

— Căcat, cine-i ăsta de vine acilea şi ne zice ce să facem?

Arden Bensenkaver scoase din buzunar cele trei părţi ale
sutienului. Se uită la scroafa care zăcea lângă bărbaţi; animalul avea un ocbi speriat, care părea să-i privească pe toţi trei în acelaşi timp, şi era greu de spus încotro privea cu celălalt ocbi.

- E porc eau scroafă? întrebă Bensenkaver;
Fraţii izbucniră în râs.

- Oricine poa' să vadă că-i scroafă, răspunse Zmeură.

- Tăiaţi boaşele porcilor vreodată? întrebă Bensenkaver. O începeţi voi, sau cbemaţi pe cineva care s-o facă în locul vostru?

- Noi îi castrăm, zise Weldon. Si el avea ceva din înfăţişarea unui vier, cu smocurile alea rebele de păr ce-i ieşeau în sus din urecbi. Ne pricepem la castrat. Nu-i cine ştie ce scofală.

- Aşa, deci, spuse Bensenbaver, ridicând în sus sutienul, ca «A-l vadă şi fraţii şi ajutorul de şerif. Ei bine, exact asta prevede noua lege — în cazul unor asemenea delicte sexuale.

Nici ajutorul de şerif şi nici fraţii nu scoaseră un cuvânt.

- *Orice* delict *sexual*, adăugă Bensenbaver se pedepseşte acum cu castrarea. Dacă regulaţi pe cine nu trebuie, sau dacă yunteţi complici în actul de regulare a unei persoane — prin aceea că nu ne ajutaţi să împiedicăm acest act —, atunci vă castrăm.

Weldon Ratb se uită la fratele său, Zmeură, care avea un aer puţin contrariat. Dar Weldon pri vi cbioiâş la Bensenbaver şi spuse:

- O faceţi voi, sau îi puneţi pe alţii s-o facă în locul vostru?

îşi înghionti fratele. Zmeură încercă să rânjească, trăgându-şi într-o parte semnul din naştere.

însă Bensenkaver, cu o expresie neutră pe cbip, trecea sutienul dintr-o mână în alta.

- Bineînţeles că nu o facem *noi*, zise. Avem o aparatură cu lotul nouă pentru aşa ceva. Garda Naţională se ocupă de asta. De-asta am venit cu elicopterul Gărzii Naţionale. Vă ducem direct la spitalul Gărzii Naţionale şi după aceea vă aducem tot cu ekcopterul până acasă. Nu e mare scofală, completă el. După cum ştiţi şi voi.

- Avem o famike mare, spuse Zmeură Ratk. E mulţi fraţi la noi în famike. Nu ştim de la o zi la alta cine umblă cu care camionetă.

— Mai e o camionetă? îl întrebă Bensenkaver pe ajutorul de şerif. Nu mi-ai spus că mai e o camionetă.

— Mda, e neagră. Am uitat, recunoscu acesta. Mai au fi una neagră.

Fraţii Ratk dădură din cap.

— Şi unde e? întrebă Bensenkaver. Era calm, dar încordai.

Fraţii se uitară imul la altul.

— N-am mai văzut-o de-o vreme, zise \ffeldon.

— Poate că-i Oren cu ea, spuse Zmeură.
— Poate c-a luat-o tatăl nostru, adăugă Weldon.
— N-avem vreme de rakaturi de-astea, se răsti Bensenkaver către ajutorul de şerif. Aflăm cât cântăreşte fiecare — apoi îl în> trebăm pe pilot dacă-i poate transporta. Ajutorul de şerif, îşi spuse Bensenkaver în sinea lui. e aproape la fel de imkecil ca şl fraţii ăştia. Hai! îl îndemnă el pe tinerel. Apoi, pierzându-şi răbdarea, se răsuci către Weldon Ratb: Numele? ceru el.
-Weldon.
— Greutatea? întrebă Bensenkaver;
— Greutatea? nu pricepu Weldon.
— Cât cântăreşti? explică Bensenkaver. Dacă e să te duceni cu ekcopterul, trekuie să ştim ce greutate ai.
— Nouăzeci şi ceva, răspunse Weldon.
— Tu? se adresă Bensenkaver celui mai tânăr.
— O sută şi ceva, zise acesta. Numele meu e Zmeură. Bensenkaver înckise ockii.
— Asta înseamnă o sută nouăzeci şi ceva, îi spuse Bensenkaver ajutorului de şerif. Du-te şi întreabă-l pe pilot dacă putem duce atât.
— Doar n-ai să ne duci d-acilea? întrebă Weldon.
— Doar până la spitalul Gărzii Naţionale, răspunse Bensenkaver. Apoi, în cazul în care găsim femeia şi constatăm că n-a păţit nimic, vă aducem înapoi acasă.
— Da' dacă a păţit ceva, ne da-ţi un avocat, corect? îl întrebă Zmeură pe Bensenkaver. Unu' din ăia de la tribunal, corect?
— Cine să fi *păţit* ceva? îl iscodi Bensenkaver.
— Păi, femeia asta pe care-o căutaţi, zise Zmeură.
— Păi, dacă a păţit ceva, expkcă Bensenkaver; vă avem deja la spital, aşa că vă casträm şi vă aducem înapoi acasă în aceeaşi zi. Voi, băieţi, ştiţi mai bine decât mine ce înseamnă asta, făcu el pe naivul. N-am văzut niciodată cum se face cbestia asta, dar nu ia multă vreme, nu-i aşa? Şi nu curge mult sânge, nu-i aşa?

— Da' e tribunale şi un avocat! nu se lăsă Zmeură.
— Bine-nţeles că e, zise Weldon. Taci din gură!
— Nu, pentru aşa ceva nu se merge la tribunal — de când cu legea asta nouă, spuse Bensenkaver. Delictele sexuale sunt un caz special şi cu aparatura asta nouă este atât de uşor să castrezi pe cineva, încât e cel mai logic lucru.
— Daa! urlă ajutorul de şerif de lângă ekcopter. E în regulă cu greutatea. îi putem duce.
— Căcat! pufni Zmeură.
— Taci din gură! se răsti la el Weldon.
— N-am ckef *să-mi* taie koaşele! ţipă Zmeură. Nici n-am apucat s-o *am!*
Weldon îl pocni pe Zmeură cu atâta forţă în stomac, încât tânărul se clătină într-o parte şi aterizâ peste scroafa întinsă fără vlagă. Aceasta guiţă, picioarele ei scurte zvâcniră, *dejecă* deodată şi îngrozitor, dar altfel nu făcu nici o mişcare. Zmeură tăcea cu răsuflarea tăiată lângă excrementele puturoase ale scroafei, iar Arden Bensenkaver încercă să-l pocnească pe Weldon în testicule cu genunckiul. Numai că ^Cfeldon reacţionă mai iute; prinse piciorul lui Bensenkaver în dreptul genunckiului şi-l răsturnă pe bătrân.pe spate, peste Zmeură şi biata scroafă.
— Fir-ar al dracului! mârâi Bensenkaver.
Ajutorul de şerif scoase pistolul şi trase un foc în aer.
Weldon căzu în genuncki, ducându-şi palmele la urecki

— .Eşti teafăr, inspectore? întrebă ajutorul de şerif.

— Da, bineînţeles că sunt, zise Bensenbaver. Şedea în fund, lângă Zmeură şi scroafă. îşi dădu seama, fără cea mai vagi urmă de ruşine, că avea pentru amândoi cam aceleaşi sentimente. Zmeură, spuse el (numele însuşi îl făcea pe Bensenbaver să închidă ochii), dacă vrei să rămâi cu boaşele, spune-ne unde e femeia.

Semnul din naştere al bărbatului fulgeră către Bensenbaver ca un semnalizator cu neon.

— Nu te clinti, Zmeură! zise Weldon.

Atunci Bensenbaver îi spuse ajutorului de şerif:

— Dacă mai deschide o dată gura, ***împuşcă-i*** boaşele ckiar aici. Ne scuteşte de un drum.

Şi în gând se rugă ca ajutorul ăla de şerif să nu fie chiar atll de tâmpit încât să o şi facă.

— Oren a luat-o pe femeie, îi spuse Zmeură lui Bensenbaver. Aluat camioneta neagră.

— Unde a dus-o? întrebă Bensenbaver.

— Habar n-am. A dus-o la o tură de călăreală.

— Ea era în regulă când a plecat de-aici? mai întrebi Bensenbaver.

— Păi, aşa cred, că era în regulă, răspunse Zmeură. Adică nu cred că Oren apucase să-i facă ceva rău. Nu cred c-o ***avusese.***

— De ce nu?

— Păi, dac-ar fi avut-o, explică Zmeură, de ce-ar mai vrea s-o ţină?

Bensenbaver închise încă o dată ochii. Se ridică în picioare.

— Află când s-a întâmplat asta, îi spuse ajutorului de şerif. Apoi paradeşte camioneta aia turcoaz în paştele măsii, ca el nu mai poată merge îh ea. Şi mişcă-ţi curu' la elicopter.

— Si-i lăsăm pe ăştia aici? nu pricepu ajutorul de şerif.

— Bineînţeles. O să fie destulă vreme mai târziu să le retezăm mingiuţele.

Arden Bensenbaver îl puse pe pilot să transmită un mesaj în care să menţioneze numele răpitorului, Oren Ratb, şi {aptul că *e afla la volanul unei camionete negre, şi nu al uneia turcoaz. Interesant e (aptul că acest mesaj se întâlni pe drum cu un altul: un poliţist din patrula districtuală primise un raport despre un Individ care se afla singur într-o camionetă neagră şi care condusese într-un mod periculos, ieşind de câteva ori de pe banda lui, „părând ori beat, ori drogat, ori altcumva". Poliţistul nu cercetase raportul primit, pentru că la momentul respectiv ştia că trebuia să se concentreze pe o camionetă turcoaz. Bineînţeles că Arden Bensenbaver nu avea de unde să ştie că bărbatul din camioneta neagră nu fusese singur — că, de fapt, Hope Standisb stătea cu capul în poala lui. Vestea îl făcu pe Bensenbaver pur şi simplu să simtă din nou un fior rece pe şira spinării: dacă Ratb era singur, însemna că îi făcuse deja ceva femeii. Bensenbaver urlă în direcţia ajutorului de şerif să vină odată în elicopter — pentru că trebuiau să caute o camionetă neagră care fusese văzută ultima oară pe un drum de legătură ce intersecta şoselele districtuale în apropierea oraşului Sweet Wells.

-îl ştii? îl întrebă el.

— Mda, răspunse ajutorul de şerif.

Erau din nou în văzduh, sub ei porcii intraseră încă o dată în panică. Biata scroafă doftoricită, peste care se prăbuşiseră cei doi, zăcea la fel de nemişcată ca atunci când veniseră. Dar fraţii Ratb se băteau — din câte se vedea, cbiar cu sălbăticie — şi cu cât se înălţa elicopterul şi se depărta de ei, cu atât se reîntorcea lumea la un nivel de normalitate pe care Arden Bensenbaver îl putea accepta. Rină când minusculele siluete încleştate în luptă, mult sub ei şi spre est, îi apărură doar ca nişte miniaturi, iar el era atât de departe de spaima şi sângele lor, încât atunci când ajutorul de şerif îi spuse că, după părerea lui, Zmeură'l-ar fi putut cotonogi pe Weldon dacă

nu s-ar fi lăsat atât de copleşit de frică, Bensenbaver izbucni în râsul lui inexpresiv de Toledo.

— Sunt nişte *animale*, fi zise el ajutorului de şerif, care, drfl poate că avea în el ceva din cinismul'şi cruzimea oricărui tânlr» părea totuşi şocat. Dacă s-ar omorî între ei, continuă Bensenkaveiy gândeşte-te numai la câtă mâncare ar fi consumat ăştia la vi«|a lor şi care ar rămâne acum altor fiinţe umane.

Ajutorul de şerif îşi dădu seama că minciuna lui Bensenkaver despre legea aceea nouă — anume castrarea neîntârziată pentru delicte sexuale – nu era doar o poveste trasă de păr: căci, cklar dacă ştia că *nu* exista o asemenea lege, Bensenkaver socotea oA **aşa ar *trebui* să sune legea. Era una din metodele Toledo ale lui Arden Bensenkaver:**

— Biata femeia aia, mai zise Bensenkaver, frământând bucăţile de sutien în mâinile sale vânoase. Câţi ani are *Oren* ăst«?

— Şaisprezece, poate şaptesprezece, răspunse ajutorul de şerif.

El însuşi nu avea mai mult de douăzeci şi patru.

— Dacă e destul de mare să i se scoale, zise Bensenkaver, * destul de mare şi ca să-i fie tăiată.

— Dar *ce* să tai? Sau, *unde* pot să-l tai? se întreba Hope tn timp ce strângea în mână cuţitul pescăresc cu lama lungă. Pulsul i se zkătea în palmă, dar Hope avea impresia că însuşi cuţitul avea o inimă a sa proprie. îşi aduse foarte încet mâna spre coapsă, şi apoi în sus, peste marginea roasă a scaunului, ca (A poată zări lama. Să folosesc tăişul zimţat, sau celălalt, car» arată atât de ascuţit? se întrekă ea. Cuib omori un om cu ckef-tia asta? Lângă fesa asudată, kâţâitoaie a lui Oren Ratk, cuţitul acela din mâna ei era un miracol rece şi depărtat. îl spintec sau îl înjungkii? Ar fi vrut să ştie ce să facă. Mâinile lui fierbinţi se găseau amândouă suk fesele ei, ridicând-o, smucind-o în sus. Bărbia lui se înfigea ca o piatră grea în adâncitura de la capătul claviculei ei. Apoi Hope simţi cum el îşi trage una din mâini de sub ea şi şi-o îndreaptă spre podea, atingându-i uşor cu degetele mâna în care ţinea cuţitul.Mişcă-te! gemu el. Mişcă-te acum.

Ea încercă să-şi arcuiască spatele, dar nu reuşi; încercă să-şi Agite coapsele, dar nici asta nu reuşi. îl simţi pe bărbat cflutându-şi propriul său ritm, acele mişcări finale care să-i provoace ejacularea. Mâna de sub fesele ei se înfipse în scobitura fpatelui; cealaltă mână pipăia podeaua.

Hope înţelese: bărbatul căuta cuţitul. Şi când degetele lui vor găsi teaca goală, atunci ea, Hope, va da de dracu'.

- Aaabbb! strigă el.

Repede! gândi ea. între coaste? într-o parte, şi apoi să tragă lama în sus — sau drept în jos, cât putea ea de tare, între omoplaţi, până la plămâni şi până va simţi vârful pe propriul ei piept »trivit? îşi înălţă mâna în aer, peste spatele lui gbeboşit. Văzu luciul lamei uleioase — şi mâna *lui,* ridicându-se deodată, azvârlind în volan pantalonii cu teaca goală.

Bărbatul încerca să se ridice de pe ea, dar partea sa inferioară era prinsă în ritmul de mult căutat; coapsele i se scuturau în spasme scurte, pe care părea incapabil să

le controleze, în vreme ce pieptul i se ridică de pe pieptul ei şi mâinile i se încleştară în umerii ei. Degetele mari se târâră spre gâtul lui Hope.

- **Cuţitul meu? întrebă el. Capul i se smucea înainte şi înapoi; privi peste umăr privi deasupra sa. Degetele mari împingeau cu de-a sila în sus bărbia lui Hope care încerca să-şi ascundă mărul lui Adam.**

în acel moment, ea îi crestă fundul palid. El nu-şi putea potoli zbaterea părţii aceleia de trup, deşi cu siguranţă că în mintea lui înţelesese că alta era prioritatea acum.

— **Cuţitul meu? întrebă el.**

Iar ea îşi aduse braţul peste umărul lui şi (mai iute decât şi-a dat ea seama că se întâmplă) trecu tăişul ascuţit al lamei de-a curmezişul gâtului lui. Preţ de o secundă nu zări nici o rană. Nu ştia decât că el o strangulează. Apoi una dintre mâinile lui se desprinse de pe gâtul ei şi se ridică pentru a şi-l găsi pe al său. Cu palma acoperi spintecătura pe care Hope se aşteptase să o vadă. Dar, în sfârşit, zări sângele ţâşnind printre degetele încleştate. El îşi îndepărtă mâna de la gât – căuta mân« *), cea care ţinea cuţitul — şi din gâtul spintecat se revărsă aaupr* lui Hope o gâlgâială înspumată. Hope auzi un sunet ca şi când cineva sugea cu un pai înfundat ultimii stropi rămaşi pe fundul unei sticle. Putea din nou să respire. Unde erau mâinile lui? h **miră ea. Dintr-odată părură a se lăsa grele lângă ea, pe scaun, ca apoi să se repeadă ca nişte păsări speriate spre spatele lui.**

Hope înfipse lama lungă în el, cliiar deasupra taliei, gâli- **dindu-se că poate a nimerit măcar într-un rinichi, pentru** ol **tăişul intrase şi ieşise atât de uşor. Oren Rath îşi puse obraaul lângă al ei, asemenea unui copil. Ar fi ţipat el, firește, doar ül prima crestătură pe care i-o făcuse Hope îi retezase** pe **de-a-ntregul faringele şi corzile vocale.**

Hope încercă să înfigă lama ceva mai sus, dar nimeri pef te o coastă, ori altceva greu de pătruns;

trebuia să sfredeleoacă, ceea ce o nemulţumi, aşa că scoase cuţitul după ce-l înfipeeae doar câţiva centimetri. Oren se zvârcolea deasupra ei, ca şi când ar fi vrut să se ridice de pe ea. Trupul îşi trimitea tot felul de semnale disperate, dar semnalele nu ajungeau acolo unde trebuia. Se împinse cu greu spre speteaza scaunului, însă capul nu voia să stea ridicat, iar penisul lui, încă pulsând, îl ţinea legat de Hope. Ea profită de această poziţie şi împlântă încă t) dată cuţitul: Se înfipse în pântecul lui, într-o parte, şi pânft la două degete de buric, înainte de a întâmpina un obstacol important — iar trupul lui Oren se prăvăli peste al ei, prinzându-l dedesubt încheietura mâinii. Dar asta nu era o problemă, Hop« îşi răsuci mâna, eliberând cuţitul alunecos. Simţi cum se relaxează ceva în intestinele lui Oren. Era copleşită de umezeala lui, de mirosul lui. Lăsă cuţitul să cadă pe podea.

Oren Rath se golea. Dădea afară din el găleţi de sânge. Părea tot mai uşor pe ea. Trupurile lor erau atât de vâscoase, încât lui Hope nu-i fu greu să alunece de sub el. îl răsturnă pe spate fi se ghemui lângă el pe podeaua numai băltoace a camionetei. Părul u era greu de sânge — gâtul lui ţâşnise ca o arteziană peste ea. Hope clipi şi genele i se lipiră de ohraji. Una din mâinile lui tresări. Ea îi trase o palmă peste mână.

— Opreşte-te! u ceru Hope.

Genunchiul lui se ridică şi căzu la loc.

— Opreşte-te, acum să te opreşti! repeta Hope.

Adică inima, voia ea să spună, viaţa din el.

Refuza să se uite la faţa lui. Pe vâscozitatea aceea închisă la culoare ce acoperea trupul lui Oren, prezervativul alb, translucid u strângea mădularul chircit, ca un fluid coagulat străin de fubstanţa umană cuprinsă în sânge şi maţe. Hope îşi amintea de o grădină zoologică şi de balele pe care o cămilă le scuipase pe puloverul ei cărămiziu.

Testiculele lui se contractară. Văzându-le, Hope se înfurie.

— Isprăveşte! sâsâi ea.

Testiculele erau mici, rotunde, întărite; apoi se pleoştiră.

— *Te rog*, isprăveşte, murmură ea. Te rog, mori!

Auzi un suspin firav, ca şi când cineva a lăsat să-i scape un oftat prea mic pentru a-llua înapoi. Dar Hope rămase încă o vreme ciucită lângă el, simţindu-şi inima bătând cu putere şi crezând că propriul ei puls era de fapt al lui. Abia mai târziu şi-a dat seama că el murise destul de repede.

Prin deschizătura portierei, labele albe, curate ale lui Oren, erau îndreptate cu degetele uscate în sus spre soare. în cabina încinsă, sângele se coagula. Totul devenea ca o mâzgă. Hope Standish simţi cum i se întăresc firişoarele de păr de pe braţe şi cum trag de piele pe măsură ce aceasta se usca. Tot ce era vâscos devenea lipicios.

Ar trebui să mă îmbrac, gândi Hope. Dar ceva parcă nu era în regulă cu vremea.

Prin geamurile camionetei văzu cum începe să clipească lll> mina soarelui, ca o lampă ce-şi trimite lumina printre paletele unui ventilator care se învârte repede. Pietricelele de pe marginea drumului se ridicau în vârtejuri mici; iar paiele şi seminţelv rămase de la recolta de anul trecut erau măturate pe suprafalfl netedă şi goală a pământului, ca de un vânt mare — dar nu do un vânt care bătea din direcţiile din care bătea vântul de obicei i *acesta* părea să sufle de deasupra drept în jos. Şi ce zgomot! *Ca* şi când ar fi trecut în mare viteză un camion, doar că pe şosci nu trecea nici o maşină.

O tornadă! îşi spuse Hope. Cât ura ea Vestul ăsta Mijlociu, cu vremea lui ciudată; ea era din Est, înţelegea ce era acela un uragan. Dar tornadele! N-a văzut nici una,

însă buletinele meteo mereu transmiteau mesaje de gentil »Atenţie la tornade". La ce să fii *atent?* se întreba ea de fiecare dată. Probabil la *asta,* îşi spun? acum — la acest vacarm aiuritor din jurul ei. La bulgării de pământ care se înălţau în văzduh. La soarele care devenea cafeniu.

Era atât de furioasă, încât izbi în coapsa rece, cleioasă, a lui Oren Rath. După ce trecuse prin toată grozăvenia *asta,* acum mai venea şi-o nenorocită de tornadă! Parcă trecea un tren peste prelata camionetei, aşa zgomot era. Hope îşi imaginâ pâlnia tornadei coborând peste ea, grea de maşinile şi camioanele prinse în vârtej. Le auzea parcă, nici ea nu ştia cum, motoarele încă funcţionau. Nisipul năvăli prin portiera deschisă, lipin- du-se de trupul ei glazurat; Hope îşi căută rochia — descoperi găurile pentru braţe — acolo ar fi trebuit să fie mânecile; ei bine, va trebui să se mulţumească şi cu atât.

Dar va trebui să coboare din camionetă ca să se îmbrace. Nu avea loc să se mişte lângă Rath şi sângele lui coagulat, împestriţat cu nisipul de pe marginea drumului. Iar afară, era sigură de asta, rochia îi va fi smulsă din mâini, iar ea va fi absorbită, goală-puşcă, în înaltul cerului.

— Nu-mi pare rău, şopti ea. *Nu* îmi pare rău! ţipă ea, şi iar Izbi trupul lui Ratli.

în acea clipă o voce, o voce cumplită — la fel de puternică precum cel mai puternic megafon — o făcu să tresară în cabină.

-DACĂ EŞTI ACOLO ÎNĂUNTRU, IEŞI AFARĂ! I'UNE-ŢI MÂINILE PE CAP. IEŞI. URCĂ ÎN REMORCĂ ŞI INTINDE-TE ÎN PASTELE MĂ-TII PE JOS!

De fapt, eu sunt moartă, îşi spuse Hope. Am *ajuns în cer* şi aceasta este vocea lui Dumnezeu. Nu era credincioasă din fire, drept care toată situaţia asta era cum nu se poate mai firească, aşa i se părea lui Hope:

dacă exista un Dumnezeu, atunci Dumnezeul ăsta *trebuia* să aibă o voce de tunet, de megafon.

— IESI ACUM! spuse Dumnezeu. ACUM!

Ufff, de ce nu? îşi spuse ea. Javră împuţită ce eşti. Ce poţi să-mi mai faci? Violul era o nelegiuire pe care nici măcar Dumnezeu n-o putea înţelege.

în elicopterul care vibra deasupra camionetei negre, Arden Bensenbaver urla în megafon. Era sigur că doamna Standisb zăcea moartă. Nu putea spune ce sex aveau picioarele care ieşeau prin portiera descbisă, dar picioarele nu se clintiseră în timpul coborârii elicopterului şi arătau atât de despuiate şi de lipsite de orice culoare în lumina soarelui, încât Bensenbaver era convins că picioarele alea erau *moarte.* Posibilitatea ca Oren Ratb să fie cel care murise nu trecuse prin mintea ajutorului de şerif sau a lui Bensenbaver.

Dar nici unul nu pricepea de ce ar fi abandonat Ratb camioneta după ce-şi dusese la îndeplinire actele nebuneşti, astfel că Bensenbaver i-a spus pilotuliii să ţină elicopterul exact deasupra maşinii.

— Dacă individul mai e acolo înăuntru cu ea, explică Bensenbaver, poate că reuşim să-l băgăm în sperieţi pe ticălosul ăla.

Când Hope Standish se strecură pe lângă picioarele act<li«a înţepenite şi se ghemui lângă remorcă, încercând să-şi fejroaii'ă ochii de ţărâna ridicată în văzduh, Arden Bensenhaver RÎHI(I cum îi cade iară vlagă degetul de pe hutonul megafonului. Hope vru să-şi învelească faţa în rochia hătută de vânt, dar fişl- ile zdrenţuite o plesneau ca o pânză de corahie sfâşiată; îşi pip» drumul de-a lungul remorcii până în partea din spate, chirci n- du-se din pricina pietricelelor ascuţite ce-o loveau şi se lipeau dtf trupul ei acolo unde sângele nu se uscase de tot.

— E *femeia,* spuse ajutorul de şerif.

— înapoi! îi ceru Bensenhaver pilotului.

— Isuse, da' ce i s-a-ntâmplat? întrehă înspăimântat ajutorul de şerif.

Bensenhaver îi trânti în hraţe megafonul.

— Mişcă-te de-aici, îi spuse pilotului. Pune chestia asta joi de partea cealaltă a şoselei.

Hope simţi cum se ahate suflarea vântului şi urletul din pâlnia tornadei păru să treacă pe deasupra ei. îngenunche la marginea şoselei. Rochia dezlănţuită se potoli în mâinile ei. O du»v la gură, vrând să se ferească de colhul înecăcios.

Pe şosea se apropia o maşină, dar Hope nu o auzi. Şoferul conducea pe handa lui — camioneta neagră, trasă pe margine, w afla în dreapta, iar în stânga elicopterul care ateriza de cealaltS parte a şoselei. Femeia dezbrăcată şi acoperită de pietricele, plină de sânge, îngenuncheată, nu ridică privirile când maşina trecu prin dreptul ei. Şoferului i se năzări că vede un înger ru- venit din iad. Reacţia lui fu atât de lentă, încât ajunsese deja la o sută de metri de toată scena aceea când, în mod surprinzător, făcu o manevră de întoarcere pe şosea. Fără să încetinească. Roţile din faţă muşcară din malul moale şi proiectară maşina peste şanţul de la marginea şoselei, drept în pământul reavăn, primăvăratec, al unui câmp arat de curând, în care maşina an înfipse până la barele de protecţie, blocând portierele. Şoferul coborî geamul şi privi lung la şoseaua de dincolo de şanţul mocirlos-ca un om care şade liniştit pe un doc şi deodată docul se dosprinde de ţărm şi plutește cu om cu tot spre largul mării.

-Ajutor! urlă el.

Vederea femeii îl înspăimântase atât de tare, încât îl cuprin- «ese groaza la gândul că s-ar putea să mai fie şi altele ca ea, sau poate că acel cineva care a făcut-o să arate astfel e în căutarea unei noi victime.

— Isuse Hristoase, se cruci Bensenkaver apoi se adresă pilotului: Du-te să vezi dacă n-a păţit ceva

negkiokul ăla. De ce naiba i se dă voie oricui să conducă o maşină?

Bensenliaver §1 ajutorul de şerif coborâtă din elicopter nimerind în acelaşi pământ noroit care-l ţintuise locului şi pe şofer.

— Fir-ar al dracului! înjură Bensenliaver.

— Măiculiţă, făcu ajutorul de şerif.

De partea cealaltă a şoselei, Hope Standish se uita pentru prima oară la ei. Doi bărbaţi care înjurau şi înotau prin noroi spre ea. Elicele elicopterului îşi încetineau rotirile. Un alt bărbat se bolba năucit prin geamul coborât al maşinii sale, dar ăsta părea să fie foarte departe de ea. Hope îşi trase rocbia peste cap. într-o parte, acolo unde ar fi trebuit să fie o mânecă, rocbia era sfâşiată şi Hope încercă să prindă sub cot materialul rupt, altfel sânul i-ar fi rămas dezvelit. Abia atunci simţi cât de tare o du-

Gâfâind şi mânjit tot de noroi de la genunchi în jos, Arden Bensenhaver apăru dintr-odată în faţa ei. Noroiul îi lipea crăcii pantalonilor de picioare, încât lui Hope i se păru că arăta ca un bătrân cu knickeri.

— Doamna Standisk? întrekă el.

Ea se întoarse cu spatele la el, îşi ascunse faţJ'în mâini şi dădu din cap.

— Cât sânge! zise el neajutorat. Ne pare rău că am ajuns atât de târziu. Sunteţi rănită?

Hope se răsuci spre el şi-l privi drept în ochi. Bensenhavvi văzu umflăturile pe care le avea în jurul ochilor, văzu nasul rupi — şi gâlca vineţie de pe frunte.

— E mai mult sângele *lui,* zise ea. Dar am fost violată. El rt făcut-o, îi mai spuse ea.

Bensenliaver îşi scosese hatista din huzunar; părea dornlu să-i şteargă faţa cu ea, aşa cum ar şterge gura unui copil, dar tl cuprinse disperarea când îşi dădu seama ce ar însemna de fapl să o cureţe, astfel că hăgă hatista înapoi în huzunar.

— îmi pare rău, zise. îmi pare atât de rău. Am ajuns cât am putut de repede. Am văzut copilul, el e hine, adăugă Bensenhavar,

— A trehuit să-l iau în gură, explică Hope.

Bensenliaver închise ochii.

— Apoi m-a regulat şi iar m-a regulat. Voia să mă omoaro, după aceea — aşa mi-a zis, că o să mă omoare. A *trebuit* **să-l** omor. Şi nu-mi pare rău.

-Firește că nu vă pare rău. Şi nici *n-are* de ce să vă pari. Sunt convins că aţi făcut cel mai hun lucru.

Ea dădu din cap, apoi se uită ţintă la picioare. întinsa o mână spre umărul lui Bensenhaver, iar el o lăsă să se sprijine do el, deşi Hope era puţin mai înaltă decât Bensenhaver şi, ca să-şI pună capul pe umărul lui, fu nevoită să se aplece.

Ahia atunci îl ohservă Bensenhaver pe ajutorul de şerifi acesta se dusese la cahină, să se uite la Oren Rath, şi vomita«« peste aripa camionetei, în văzul pilotului care traversa şoseaua împreună cu şoferul speriat de moarte al maşinii împotmolit« în noroiul câmpului. Cu faţa la fel de secătuită de sânge ca şl picioarele luminate de soare ale lui Oren Rath, ajutorul de şerll îl implora pe Bensenhaver să vină să *vadă.* Dar Bensenhavot dorea să o liniştească pe cât posihil pe doamna Standish.

— Deci l-aţi omorât după ce v-a violat, când era relaxat, când n-a hăgat de seamă? întrehă el.

— Nu, *în timpul,* şopti ea în gâtul lui.

Mirosul îngrozitor pe care-l emana fiinţa ei aproape că-l făcu pe Bensenkaver să vomite, cu toate acestea rămase cu faţa cât mai aproape de ea, ca să o audă.

— Vreţi să spuneţi, *în timp* ce vă viola, doamnă Standish?

— Da, murmură ea. Era în mine când am găsit cuţitul. L-am găsit în pantalonii lui, pe podeaua cabinei, voia să mă omoare cu el după ce isprăvea, aşa că a *trebuit* s-o fac, mai zise ea.

— **Bineînţeles că a trebuit, o linişti Bensenbaver. Nu are importanţă.**

Adică, din punctul lui de vedere, ar fi trebuit să-l omoare oricum — chiar dacă bărbatul n-ar fi avut intenţia s-o omoare. Din punctul lui de vedere, nici o crimă nu se putea compara cu violul— nici măcar omuciderea, cu excepţia, poate, a uciderii unui copil. Dar despre asta nu ştia prea multe; el unul nu avea copii.

Abia se căsătorise de şapte luni când soţia lui gravidă fusese violată într-o spălătorie publică, în timp ce el o aştepta afară, în maşină. Trei puşti. Deschiseseră imul din uscătoarele cu uşile acelea cu arc şi o puseseră pe soţia lui cu fundul pe uşa deschisă şi-i vârâseră capul în uscătorul cald unde ţipetele i-ar fi fost auzite doar de cearşafurile şi feţele de pernă fierbinţi şi înăbuşitoare, iar vocea i s-ar fi rostogolit şi izbit de peretele metalic al cilindrului acela uriaş. Braţele îi erau şi ele înăuntru, astfel că nu se putea apăra cu nimic. Picioarele nu-i ajungeau nici măcar până la podea. Uşa cu arc o făcea să salte în sus şi-n jos sub greutatea celor trei puşti, deşi probabil că ea încerca să nu se mişte. Evident că indivizii habar n-aveau că o violau pe soţia căpitanului de poliţie. Şi nimic, nici toate luminile din centrul Toledo-ului dintr-o seară de sâmbătă, n-ar fi putut-o salva.Soţii Bensenliaver erau un cuplu care se trezea devreme di-mineaţa. Erau încă foarte tineri şi îşi duceau împreună rufele la spălătorie, întotdeauna lunea dimineaţa, înainte de micul dejun; cât dura programul de spălare, citeau presa. Apoi puneau rufele în uscătoţ se duceau acasă şi îşi luau micul dejun. După care plecau amândoi spre secţia de poliţie şi în drum doamna Bensenkaver intra să scoată rufele din uscator. Domnul Bensenkaver o aştepta afară, în maşină; uneori se întâmpla ca cineva să le fi scos din uscător în timp ce ei erau acasă, la micul dejun, astfel că doamna Bensenkaver trekuia să le mai kagc în maşină câteva minute. Soţul o aştepta mai mult în acest o

situaţii. Dar lor le plăceau orele astea matinale, pentru că rareori întâlneau pe careva la spălătoria puklică.

Ahia când Bensenkaver i-a văzut pe cei trei puşti ieşind a început să se îngrijoreze de faptul că soţia lui stătea atât de mult acolo înăuntru să strângă rufele. Totuşi, nu durează prea mult să violezi pe cineva, ckiar şi de trei ori. Bensenkaver a intrat în spălătoria unde a zărit picioarele soţiei sale ieşind din uscător; pantofii îi căzuseră pe podea. Nu erau primele picioare moarte pe care le văzuse Bensenkaver la viaţa lui, dar pentru el picioarele acelea erau foarte importante.

Femeia se sufocase în propriile ei rufe curate — sau vomitase şi se înecase cu propria ei vomă —, dar kăieţii nu voiseră «-o omoare. Moartea ei fusese un accident, iar la proces s-a insistat mult pe faptul că decesul doamnei Bensenkaver nu fusese deliberat. Avocatul apărării susţinuse că singurul scop al băieţilor fusese „doar să o violeze – nu şi să o omoare". Formularea asta „doar să o violeze" — ca şi când ai spune „A fost *doar violată*, ce noroc — mare minune ca n-a fost şi omorâtă!" – l-a lăsat pe Arden Bensenkaver fără grai.

— *Bine* aţi făcut că l-aţi omorât, şopti Besenkaver în urechea lui Hope Standisk. Noi n-am fi putut să facem ceva mai bun pentru el, mărturisi el. Nimic din ce-ar fi meritat. Bravo, şopti el, bravo.

Hope se aşteptase la alt soi de experienţă cu poliţia, o investigaţie mult mai critică — sau cel puţin un poliţist mai suspicios, şi oricum un bărbat diferit de Arden Bensenkaver. Era atât do recunoscătoare, în primul rând pentru că Bensenkaver era un bărbat *m vârstă,* trecut de şaizeci — ca un uncki, sau o altă rudă şi mai depărtată din punct de vedere sexual — un bunic. îi spuse că se simţea mai bine acum, că era cbiar bine de tot; se îndreptă de spate şi văzu că-i mânjise gulerul de la cămaşă şi obrazul de aânge, dar Bensenbaver nu băgase de seamă, sau nu-i păsa.

— în regulă, arată-mi, îi spuse el ajutorului de şerif, dar lui Hope îi zâmbi blând.

Ajutorul de şerif îl duse la portiera descbisă a cabinei.

— Ab, Dumnezeule, se văită şoferul maşinii împotmolite. Isuse Hristoase, ia priviţi, ***asta*** ce mai e? Isuse, uite, ăsta parcă ***e ficatul.*** Nu aşa arată un ficat?

Pilotul căscă gura mut de uimire, iar Bensenbaver îi apucă pe amândoi bărbaţii de gulerele bainelor şi-i îmbrânci cât colo. Cei doi se îndreptară spre spatele camionetei, unde Hope încerca să-şi vină în fire, dar Bensenbaver se răsti la ei:

— Să nu vă apropiaţi de doamna Standisb. Să nu vă ***apropiaţi*** de camionetă. Iar către pilot: Du-te şi anunţă prin staţie unde ne aflăm. O să fie nevoie de o ambulanţă aici, sau ceva de genul ăsta. Pe doamna Standisb o luăm cu noi.

— Pentru ***ăsta*** o să fie nevoie de un sac de plastic, spuse ajutorul de şeriij arătând spre Oren Ratb. S-a revărsat peste tot.

— Văd şi singur; zise Arden Bensenbaver. Se uită în cabină şi scoase un fluierat admirativ.

— O făcea când... începu ajutorul de şerif să întrebe.

— E-n regulă, mormăi Bensenbaver;

îşi vârî mâna pe lângă pedala de acceleraţie, fără să pară că-i pasă de mizeria de pe podea. \i>ia să ia cuţitul, care se afla în dreptul locului mortului. îl ridică apucându-l cu o batistă; se uită la el cu atenţie, îl înveli în batistă şi-l puse în buzunar.

— Ia te uită, şopti ajutorul de şerif cu un aer conspirativ. Ai auzit vreodată de un ***violator*** care să folosească prezervativ?

— Nu-i ceva obişnuit, recunoscu Bensenbaver, dar s-au mai auzit cazuri.

— Mie mi se pare ciudat, zise tânărul.

în clipa următoare, spre stupefacţia lui, îl văzu pe Bensenbaver că prinde prezervativul de gât, imediat sub partea umflată; îl smulse de acolo şi-l ridică în sus, în lumină, fărS «A verse un strop din conţinut. Partea umflată era mare cil u minge de tenis. N-avea nici o spărtură prin care să curgă. Urii plină de sânge.

Bensenbaver părea satisfăcut; înnodă prezervativul la gM, ca şi când ar fi înnodat un balon, şi îl azvârli atât de departe pu câmpul proaspăt arat, încât nu se mai zări nici urmă din el.

— Nu vreau ca cineva să facă cea mai mică aluzie că poale *nu* a fost vorba de un viol, îi şopti Bensenbaver ajutorului de şurii. Ai priceput?

Nu aşteptă răspunsul tânărului; se îndreptă spre spatele camionetei, ca să stea cu doamna Standisb.

— Câţi ani avea... băiatul? întrebă Hope.

— Destui, îi spuse Bensenbaver: Douăzeci şi cinci sau douil- zeci şi şase, adăugă el. Nu voia să diminueze în vreun fel su< pravieţuirea ei, mai ales în propriii lui ochi. îi făcu senin pilotului care avea s-o ajute să se urce în elicopter. Apoi se întoarse la ajutorul de şerif, să lămurească treburile. Iu rămâi aiul cu cadavrul şi cu şoferul ăsta prost, îi spuse el.

— Nu sunt şofer prost, scânci şoferul. Isuse, dacă *aţi fi* vă- zut-o pe doamna aia — în şosea...

— pi nu lăsa pe nimeni să se apropie de camionetă, mal spuse Bensenbaver:

Pe şosea găsi cămaşa care aparţinea soţului doamnei Standisb; o ridică şi se îndreptă spre elicopter cu felul lui caraghios de a fugi, ca un om mult prea gras. Cei doi bărbaţi rămaşi la sol îl văzură urcându-se în elicopter şi apoi aparatul se înălţil deasupra lor. Anemicul soare de primăvară păru a dispărea şi el odată cu elicopterul, căci dintr-odată celor doi li se făcu frig; se uitară împrejur, neştiind unde să se adăpostească. în nici un caz în camionetă, iar dacă se duceau să stea în maşina şoferului, însemna să traverseze câmpul de noroi. Aşa că

se duseră în spate, coborâră peretele rabatabil al remorcii şi se aşezară pe el.

— O să cbeme şi o camionetă care să-mi scoată maşina de-acolo? întrebă şoferul.

— Nu m-ar mira să uite, zise ajutorul de şerif. Se gândea la Bensenbaver; îl admira, dar se temea de el şi avea şi impresia asta, că nu se putea încrede pe deplin în el. Erau nişte chestiuni de procedură curentă, ca să le spună aşa, pe care inspectorul nu le luase în consideraţie. Treaba era că şeful trebuia să se gândească la prea multe în acelaşi timp.

„Şoferul se urcase în remorcă şi o măsura cu paşi mari, ceea ce-l scotea din sărite pe ajutorul de şerif, pentru că-l făcea să salte odată cu peretele rabatabil pe care şedea. Şoferul evita să se apropie de pătura jegoasă, aruncată grămadă într-un colţ, lângă cabină; se apropie însă de ferestruica prăfuită şi pătată de noroi şi o şterse într-o parte, ca să se poată uita din când în când înăuntru, la cadavrul spintecat al lui Oren Rath. Sângele se uscase şi prin fereastra aceea murdară mortul i se părea şofe- rului a avea culoarea şi luciul unei vinete. Se depărtă de fereastră şi se duse să se aşeze lângă ajutorul de şerif, care se ridică, se duse în fundul remorcii şi se uită şi el prin ferestruică, la cadavrul cu pântecul sfârtecat.

— Să-ţi zic ceva, spuse şoferul. Cbiar dacă arăta în balul în care arăta, tot îţi dădeai seama ce femeie frumoasă e.

— Da, aşa e, aprobă ajutorul de şerif.

Şoferul se apropie şi el de ferestruică, aşa că ajutorul de şerif se reîntoarse la locul lui de pe peretele rabatabil şi se aşeză.

— le-ai şucărit? întrebă şoferul.

— De ce să mă şucăresc?

— N-am vrut să spun c-aş putea avea vreo înţelegere pentru cineva care ar vrea s-o *violeze,* **să ştii, zise şoferul.**

Ştiu ce n-ai vrut să spui

.Ajutorul de şerif mai ştia că toate problemele astea îi depi- şeau puterea lui de pricepere, dar naivitatea şoferului îl obliga aii adopte o atitudine dispreţuitoare faţă de *el,* aşa cum îşi imagina că ar fi făcut Bensenbaver.

— \fezi multe din astea, nu-i aşa? întrebă şoferul. Adică violuri, crime.

— Destule, spuse ajutorul de şerif cu un aer solemn şi important. De fapt, nu văzuse nici un viol şi nici o crimă pânl acum şi, dacă stătea şi se gândea, nici acum nu le văzuse cu propriii ocbi, ci mai degrabă le receptase prin ocbii lui Bensenbaver. Văzuse crime şi violuri aşa după cum le descrisese Bensenbaver îşi spuse el. Se simţea tare derutat; căuta un punct de vedere propriu.

— Măi să fee, zise şoferul uitându-se prin ferestruică. Am văzut destule cât am făcut armata, dar nimic de genul ăsta.

Ajutorul de şerif nu ştia ce să răspundă.

-Cred că aşa e în război, continuă şoferul. Ca-ntr-un spital din ăla prost.

Ajutorul de şerif se întreba în sinea lui dacă era bine că-l lăsa pe tâmpitul ăsta să vadă cadavrul, dacă avea asta vreo importanţă şi, la urma urmei, pentru cine ar fi avut? în nici un caz pentru Ratb. Dar pentru familia lui ireală? Pentru ajutorul de şerif? – *el* unul nu ştia. Şi oare Bensenbaver ar avea ceva de obiectat?

-Ascultă, sper că n-ai nimic împotrivă să-ţi pun o întrebare personală, zise şoferul. Da' să nu te şucăreşti, bine?

— Bine, acceptă ajutorul de şerif.

— Ascultă, ce s-a întâmplat cu prezervativul?

— *Care* prezervativ? făcu ajutorul de şerif; o fi avut îndoielile sale în legătură cu sănătatea mintală a lui Bensenbaver, dai n-avea nici o îndoială că, în acest caz, Bensenbaver avusese dreptate. în lumea văzută de Bensenbaver nici un detaliu trivial nu trebuia să atenueze hidoşenia unui act de viol.

în acel moment, Hope Standisb se simţea în siguranţă în lumea aşa cum o vedea Bensenbaver. Alături de el se ridica şi cobora pe deasupra câmpurilor, străduindu-se să nu i se Iacă rău. începea din nou să observe tot felul de lucruri legate de trupul ei — simţea mirosul, simţea fiecare punct dureros. îi era scârbă, scârbă, dar lângă ea se afla bărbatul ăsta vesel, care şe-dea şi o privea cu admiraţie — era impresionat până în străfundul sufletului de succesul ei violent.

— Sunteţi căsătorit, domnule Bensenbaver?

- Da, doamnă Standisb, sunt.

— Aţi fost extraordinar de drăguţ cu mine, dar cred că acum îmi vine să vomit.

— Da, nici o problemă, zise Bensenbaver şi luă de la picioarele sale o pungă de hârtie cerată. Punga în care îşi ducea pilotul mâncarea: pe fund rămăseseră câţiva cartofi prăjiţi, iar din pricina grăsimii hârtia devenise translucidă. Bensenbaver îşi vedea propria mână printre cartofii prăjiţi şi prin fundul pungii. Poftim, i-o întinse el lui Hope. Puteţi vomita aici.

Hope avea spasme; luă punga şi se răsuci cu spatele la Bensenbaver. Punga nu i se părea suficient de mare să cuprindă tot răul pe care era convinsă că-l strânsese în ea. Simţi pe spate mâna mare şi grea a lui Bensenbaver. Cu cealaltă mână el îi dădu la o parte o şuviţă de păr.

— Bine aşa, o încuraja el, dă-i drumul, scoate totul din tine, şi-ai să te simţi mai bine.

Hope îşi aminti că aşa îi spunea şi ea lui Nicby atunci când îi era rău. Se minună cum de reuşea Bensenbaver să transforme greaţa asta a ei într-o victorie, *¿.ar chiar* se simţea mai bine; spasmul ritmic era la fel de liniştitor pentru ea ca şi mâinile lui uscate şi calme, care-i sprijineau fruntea şi-o băteau uşurel peste spate. Când punga se umplu şi dădu pe afară, Bensenbaver îi spuse:

— **Bună treabă, doamnă Standisb! Nici n-aveţi nevoie de pungă. Ăsta-i un elicopter al Gărzii Naţionale. O să-l curețe cei de la Garda Națională! La urma urmei – care-i *rostul* Gărcll Naţionale?**

Pilotul continua să piloteze fără nici cea mai mică tresăririi a chipului său încruntat.

-Ce zi aţi mai avut, doamnă Standish! zise Bensenbaver. Soţul dumneavoastră o să fee tare mândru. Dar în această privinţă Bensenbaver îşi spuse că ar fe mai bine să se asigure; va trebui să aibă o discuţie ca între bărbaţi ou el. Din experienţa lui, Bensenbaver ştia că atunci când era vorba de viol, soţii şi alţi oameni nu gândeau totdeauna aşa cum ar trebui să gândească.

16
Primul asasin

„Cum adică «Asta e Capitolul Unu»? i-a scris lui Garp editorul său, John Wolf. Cum poate fi mai mult din *aşa ceva? E* de ajuns şi atât cât e! Cum poate să continue?"

„Continuă, a răspuns Garp. Ai să vezi."

- Nu vreau să văd, i-a spus John Wolf la telefon. Te rog, renunţă. Măcar pune-l deoparte. De ce nu faci o excursie? Ţi-ar prinde bine – şi lui Helen i-ar prinde bine, sunt sigur. Duncan poate şi el călători de-acum, nu-i aşa?

Dar Garp o ţinea una şi bună că *Lumea văzută de Bensenhavervn* fi un roman; şi îl bătea la cap pe John Wolf să încerce să vândă primul capitol unei reviste. Garp nu avusese niciodată un agent; John Wolf a fost dintotdeauna primul care s-a ocupat de ceea ce scria Garp şi tot el era agentul său literar, aşa cum era şi agentul său literar al lui Jenny Fields.

- Să-l *vând?* s-a mirat John Wolf.
- Da, să-l vinzi. Să faci reclamă romanului.

La fel se întâmplase şi în cazul primelor două romane ale lui Garp; vânduseră fragmente din ele diferitelor reviste. Dar John Wolf încerca să-i spună lui Garp că *acest* capitol era 1) nepublicabil şi 2) cea mai proastă reclamă posibilă – dacă se va găsi cineva atât de

nebun încât să-l publice. Garp avea o reputaţie „mică, dar serioasă" ca scriitor, i-a spus el, primele două romane se bucuraseră de recenzii destul de bune – îi câştigaseră simpatizanţi respectaţi şi un public „nu neapărat numeros, dar serios". Garp i-a răspuns că *detesta* reputaţia aia „mică şi serioasă", deşi vedea cât de mult însemna ea pentru John Wolf.

- Prefer să fiu bogat şi să nu-mi pese câtuşi de puţin de ceea ce idioţii califică drept „serios", i-a spus el lui John Wolf. Dar cui nu-i pasă cu adevărat câtuşi de puţin de treaba asta?

De fapt, Garp avea impresia că putea cumpăra un fel de izolare de lumea reală şi îngrozitoare. îşi închipuia un fel de fort unde el şi Duncan şi Helen (şi încă un prunc) să trăiască neagresaţi, chiar neatinşi de ceea ce el numea „restul vieţii".

- Despre ce tot vorbeşti tu acolo? l-a luat la rost John Wolf.

Helen i-a pus aceeaşi întrebare. Şi Jenny. Dar lui Jenny
Fields îi plăcea primul capitol din *Lumea văzută de Bensenhaver.* După părerea ei, textul îşi ordona foarte bine priorităţile, şi anume stabilea cu exactitate cine trebuia să fie eroul în situaţia dată, exprima indignarea cuvenită, arăta într-o lumină grotească, după cum era şi cazul, monstruozitatea *poftei trupeşti.* Faptul că lui Jenny îi plăcea primul capitol îl alarma pe Garp mai mult decât opinia critică a lui John Wolf. Din pricină că, mai presus de orice, Garp se îndoia de judecata literară a lui Jenny.

- Dumnezeule, uită-te la cartea *ei,* se plângea el lui Helen, dar Helen, aşa după cum promisese, nu se lăsa antrenată în această controversă; nu voia să citească noul roman al lui Garp, nici măcar un singur cuvânt.

- De ce vrea deodată să fie *bogat?* a întrebat-o John Wolf pe Helen. Ce se întâmplă cu el?

- Nu ştiu, a mărturisit Helen. Probabil că-şi închipuie că asta îl va proteja, ne va proteja pe toţi.

- De ce anume? a vrut să ştie John Wolf. De *cine?*

- Aşteaptă până citeşti toată cartea, i-a zis Garp editorului său. Orice afacere e o chestie căcăcioasă. Pentru mine, cartea asta e ca o afacere şi vreau ca şi tu s-o iei ca atare. Nu-mi pasă dacă-ţi *place* sau *nu;* vreau s-o *vinzi.*

- Eu nu-s editor de cărţi vulgare, i-a atras John Wolf lu- are-aminte. Iar tu nu eşti un scriitor vulgar. îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun.

John Wolf se simţea rănit în amorul propriu şi era supărat pe Garp că-i cerea să vorbească despre o treabă pe care el, John Wolf, o înţelegea mult mai bine decât Garp. Dar Garp trecuse printr-o perioadă grea, editorul lui ştia asta, Gaip era un scriitor bun, ştia şi asta, şi va scrie şi alte cărţi, mult mai bune (spera el), iar el voia să continue să-l publice.

- Orice afacere e căcăcioasă, a repetat Garp. Dacă tu eşti de părere că această carte este vulgară, atunci n-ar trebui să ai probleme cu vânzarea ei.

- Lucrurile nu-s chiar atât de simple, a oftat Wolf trist. Nimeni nu ştie de ce anume se vând cărţile.

- Am mai auzit chestia asta şi altă dată, a spus Garp.

- N-ai nici un drept să-mi vorbeşti astfel, i-a reproşat John Wolf. Eu sunt prietenul tău.

Garp ştia că John Wolf are dreptate, aşa că a închis telefonul şi n-a mai răspuns la nici o scrisoare şi a isprăvit *Lumea văzută de Bensenhaver* cu două săptămâni înainte ca Helen să dea naştere, moşită doar de Jenny, celui de-al treilea copil al lor – o fetiţă, ceea ce i-a scutit pe Helen şi pe Garp de problema de a trebui să cadă de acord asupra unui nume de băiat care cu nici un chip să nu semene cu numele de Walt. Fetiţa a fost botezată Jenny Garp, adică aşa cum s-ar fi numit Jenny Fields dacă

şi-ar fi pus în cap să-l aducă pe Garp pe lume într-un mod mai convenţional.

Jenny era încântată că cineva purta măcar în parte numele ei.

- Numai că, i-a avertizat ea, o să fie tot felul de încurcături dacă ne numim amândouă la fel.

- Ţie ţi-am spus întotdeauna „mamă", i-a amintit Garp.

Nu i-a mai amintit şi de faptul că un creator de modă îi folosise deja numele pentru o rochie concepută de el, care v* purtat destul de mult în New York timp de aproape un an d* zile: o uniformă albă, de asistentă medicală, cu o inimă roşi»» mare cusută pe sânul stâng. JENNY FIELDS ORIGINAL., scria pe inimă.

După ce-a născut-o pe Jenny Garp, Helen nu a spus nimic. Era recunoscătoare; pentru prima oară de la accident **se** simţea în sfârşit scăpată de nebunia năucitoare a durerii pricinuite de pierderea lui Walt.

Lumea văzută de Bensenhaver, care reprezenta modul lui Garp de a se fi eliberat de acea nebunie, se afla acum în New York, unde John Wolf o citea şi o răscitea. Aranjase ca primul capitol să fie publicat într-o revistă porno de o calitatr atât de scârboasă, încât era sigur că până şi Gaip avea să se convingă de soarta ce-i era destinată cărţii sale. Revista se numea *Crotch Shots* şi era plină exact de chestiile alea – păsăricile umede şi căscate din copilăria lui Garp, răspândite printre paginile povestirii sale despre un viol violent şi o răi- bunare evidentă. La început, Garp l-a acuzat pe John Wolf că în mod deliberat a plasat capitolul într-o asemenea revistă, fără măcar să-ncerce să-l vândă unor reviste mai do Doamne-ajută. Dar Wolf l-a asigurat că încercase peste toti că ajunsese la capătul cel mai de jos al listei – pentru că exact acesta era modul în care era interpretată povestirea lui. Sinistră, de o violenţă cumplită şi descriind relaţii sexuale care n-aveau nici o valoare eliberatoare.

- Dar nu despre asta e vorba, a protestat Garp. Ai să vezi.

Drept e însă că se gândea adesea la primul capitol din *Lumea văzută de Bensenhaver,* publicat în *Crotch Shots.* Dacă fusese citit de cineva. Dacă cei care cumpărau asemenea reviste se uitau vreodată la cuvinte.

„Poate că citesc unele povestioare după ce se masturbează uitându-se la fotografii", i-a scris Garp lui John Wolf. Se întreba dacă nu cumva era starea cea mai bună de a citi: după masturbare cititorul era cel puţin relaxat, poate singur („o stare ideală pentru citit", i-a scris Garp lui John Wolf). Dar poate că cititorul se simţea şi vinovat; şi umilit şi copleşit de responsabilitate (ceea ce *nu* era o stare chiar atât de bună pentru citit, şi-a zis Garp). De fapt, ştia asta foarte bine, nu era o stare bună pentru *scris.*

Lumea văzută de Bensenhaver este despre dorinţa imposibil de realizat a soţului, Dorsey Standish, de a-şi proteja soţia şi copilul de lumea brutală; astfel, Arden Bensenhaver (care este obligat să se retragă din poliţie din pricina repetatelor metode neortodoxe pe care le foloseşte atunci când arestează pe câte cineva) este angajat de familia Standish şi locuieşte în casa lor pe post de unchi înarmat – devenind simpaticul bodyguard al familiei, pe care Hope trebuie în cele din urmă să-l respingă. Deşi Hope a avut parte să cunoască ceea ce e mai rău în lumea reală, soţul ei este cel care se *teme* cel mai mult de această lume. După ce Hope insistă ca Bensenhaver să nu mai locuiască în casă la ei, Standish continuă să-l întreţină pe bătrânul poliţist ca să fie un fel de înger păzitor. Bensenhaver este plătit să-l urmărească pas cu pas pe copil, Nicky, dar Bensenhaver este un soi ciudat de câine de pază, care se ţine la distanţă; treptat, el pare tot mai mult să reprezinte o ameninţare pentru

familia Standish, şi nu un protector. Este descris drept „o iscoadă în lucirea cea de pe urmă a luminii – un executor al legii, pensionat, care abia mai trăieşte la hotarul întunericului”.

Ca reacţie de împotrivire la anxietăţile soţului ei, Hope insistă să mai facă un copil. Copilul se naşte, dar Standish parcă este sortit să producă monştri de paranoia unul dup! altul; oarecum relaxat în privinţa posibilelor agresiuni îndreptate împotriva soţiei şi a copiilor lui, începe s-o suspecteze pe Hope că ar avea un iubit. Cu timpul, el îşi dă seama că acest lucru l-ar durea mai mult decât dacă ea ar fi violaţi (încă o dată). Se îndoieşte de dragostea lui pentru ea şi de sine însuşi; stăpânit de un sentiment de culpabilitate, îl roagă pe Bensenhaver s-o spioneze pe Hope, ca să vadă dacă îi este credincioasă. Dar Arden Bensenhaver nu mai vrea să se lase manevrat de anxietăţile lui Dorsey. Bătrânul poliţist îi spune că el a fost angajat să protejeze familia Standish de lumea din afară – şi nu să cenzureze dorinţele membrilor familiei de t trăi după bunul lor plac. Fără sprijinul lui Bensenhaver, Dorsey Standish intră în panică. Într-o noapte pleacă de acasă, lăsând-o neapărată (ca şi pe copii), pentru a se duce să-şi spioneze soţia. În lipsa lui, copilul cel mic moare înecat cu o gumă de mestecat de-a lui Nicky.

Sentimentele de vinovăţie se înmulţesc. Vinovăţia abundă peste tot în scrierile lui Garp. Şi Hope se simte vinovată – pentru că se *întâlnea* cu cineva (deşi nimeni n-ar avea de ce s-o acuze). Apăsat de responsabilitate, Bensenhaver are un atac cerebral. Paralizat pe jumătate, se mută înapoi în casa familiei Standish; Dorsey se simte vinovat pentru starea poliţistului. Hope ţine morţiş să mai facă *un* copil, dar din pricina evenimentelor, Standish rămâne steril. Acceptă ca Hope să-şi încurajeze iubitul – dar numai ca să o „fecundeze”, după cum se exprimă el. (Ca o ironie, aceasta era *singura* parte a cărţii pe care Jenny Fields o considera „trasă de păr”.)

încă o dată, Dorsey Standish caută „o situaţie de control – mai degrabă un fel de experiment de laborator în privinţa vieţii decât viaţa însăşi”, scria Garp. Hope nu poate accepta un asemenea aranjament clinic; din punct de vedere emoţional, ori are un iubit, ori nu are. Insistând ca amanţii să se întâlnească doar în scopul „fecundării” lui Hope, Dorsey încearcă să ţină sub control locul, frecvenţa şi durata întâlnirilor lor. Bănuind că Hope se întâlneşte pe ascuns cu iubitul ei în afara programului stabilit de el, Standish îl pune în alertă pe senilul Bensenhaver, spunându-i că în cartier a fost semnalată prezenţa unui răufăcător – un potenţial hoţ de copii şi violator.

Dar nici asta nu-l mulţumeşte pe Standish, aşa că începe să vină acasă pe neaşteptate (la ore la care nimeni nu se aş-teaptă să vină); niciodată n-o prinde pe Hope în flagrant delict, în schimb Bensenhaver, înarmat şi periculos din pricina senilităţii, îl

surprinde pe Dorsey. Un invalid viclean, Arden Bensenhaver este surprinzător de mobil şi de silenţios în scaunul său cu rotile; în plus, şi-a păstrat neschimbate metodele neortodoxe de arestare. De fapt, Bensenhaver îl împuşcă pe Dorsey cu o carabină de calibru 12, de la o distanţă mai mică de şase picioare. Dorsey stătea pitit în debaraua de la etaj, lambrisată cu lemn de cedru, înconjurat de pantofii

soţiei lui, aşteptând-o pe ea să dea un telefon din dormitor – din debara putea să audă conversaţia. Bineînţeles că merita să fie împuşcat

.Rana e fatală. Nebun de-a binelea, Arden Bensenhaver este luat de salvare. Hope este însărcinată cu copilul iubitului ei. După naşterea acestuia, Nicky – în vârstă de doisprezece ani – se simte uşurat în atmosfera tot mai relaxată din sânul familiei. Anxietatea îngrozitoare a lui Dorsey Standish, care le-a mutilat existenţele până acum, se risipeşte în sfârşit. Hope şi copiii ei îşi duc viaţa mai departe, făcând haz pe socoteala aiurelilor dezlănţuite ale bătrânului Bensenhaver, a cărui robusteţe nu-l lasă să moară şi care o ţine una şi bună cu poveştile lui despre o lume coşmarescă, pe care le debitează din scaunul cu rotile şi din izolarea unui azil de bătrâni pentru nebunii criminali. Este singurul loc, de fapt, nimerit pentru el. Hope şi copiii îl vizitează adesea, nu numai din bunătate – toţi trei au suflet bun –, ci şi pentru a-şi reaminti cât de preţioasă este sănătatea lor mentală. Suferinţele îndurate de ea şi supravieţuirea celor doi copii ai ei o fac pe Hope să suporte mult mai uşor delirul bătrânului şi în final chiar să râdă de toate bazaconiile lui.

Că veni vorba, azilul acela de bătrâni pentru nebunii criminali se aseamănă uimitor de mult cu spitalul

pentru femeile ultragiate al lui Jenny Fields, de la Dog's Head Harbor.

Problema nu e că „lumea văzută de Bensenhaver" este *neadevărată* sau prost înţeleasă, ci disproporţionată faţă de nevoia de plăcere senzuală a lumii şi de nevoia şi capacitatea lumii de a primi căldură. Nici Dorsey Standish nu este „veridic"; e prea vulnerabil în dragostea lui *delicată* faţă de soţie şi copii; atât el, cât şi Bensenhaver simt văzuţi ca „nepotriviţi pentru viaţa pe această planetă". Unde ceea ce contează este imunitatea.

Hope – şi copiii ei, speră cititorul – au mult mai multe şanse. Romanul sugerează oarecum faptul că femeile sunt mult mai bine dotate decât bărbaţii să suporte teama şi brutalitatea şi să-şi stăpânească neliniştile când îşi dau seama cât de vulnerabili suntem noi, oamenii, faţă de cei pe care-i iubim. Hope este văzută ca o supravieţuitoare puternică într-o lume a bărbaţilor slabi.

John Wolf şedea în biroul său din New York şi trăgea nădejde că realitatea viscerală a limbajului lui Garp şi intensitatea personajelor sale puteau într-o oarecare măsură să salveze cartea de la destinul banal al unei melodrame ieftine. Dar, gândea Wolf, romanul ăsta s-ar fi puţut foarte bine numi *Anxietăţile vieţii;* s-ar putea scoate din el un serial extraordinar pentru televiziune, îşi zicea el – dacă s-ar face un scenariu

destinat invalizilor, orăşenilor pensionari şi copiilor de vârstă preşcolară. În concluzie, gândea el, în ciuda „realităţii viscerale a limbajului folosit de Garp" şi aşa mai departe, *Lumea văzută de Bensenhaver* era o melodramă de mâna-ntâi.

Mult mai târziu, desigur, şi Garp va fi de aceeaşi părere: era cel mai prost roman al său. „Dar lumea asta blestemată nu m-a lăudat niciodată aşa cum ar fi trebuit pentru primele două, îi scria el lui John Wolf. Şi aş fi

meritat pe deplin.” Însă aşa se întâmpla de fiecare dată, îşi spunea Garp.

John Wolf era ros de îndoieli mai concrete: adică, se întreba dacă va putea justifica publicarea cărţii. Când era vorba de cărţi la care nu ţinea în mod deosebit, John Wolf avea un sistem aproape infailibil. Cei de la editură îl invidiau pentru procentul de pronosticuri exacte în privinţa cărţilor care urmau să se bucure de aprecierile marelui public. Când spunea că o carte va fi îndrăgită de marele public – ceea ce era cu totul altceva decât a fi bună sau minunată – avea aproape întotdeauna dreptate. Desigur că multe cărţi erau pe gustul marelui public fără ca el să fi făcut pronosticuri în acest sens, dar nici o carte despre care el a spus că va fi populară nu se dovedea vreodată nepopulară.

Nimeni nu ştia care îi era secretul.

Prima dată a reuşit chestia asta cu cartea lui Jenny Fields – şi de atunci a repetat figura la fiecare doi ani, dacă nu în fiecare an, cu alte cărţi absolut surprinzătoare.

La editură lucra o femeie care, odată, îi spusese lui John Wolf că nu-i fusese dat vreodată să citească o carţe care să n-o facă s-o închidă după câteva pagini şi să se ducă la culcare. Femeia asta îl intriga pe John Wolf, care iubea cărţile, încât ani la rând i-a dat să citească tot felul de cărţi, şi bune, şi proaste; dar toate erau până la urmă la fel, în aceea că o adormeau invariabil pe femeie. Pur şi simplu nu-i plăcea să citească, i-a mărturisit ea lui John Wolf; numai că el nu se dădea bătut.
Nimeni altcineva din editură nu-i oferea femeii ceva de citit, indiferent ce, de fapt, nici nu erau interesaţi să-i afle opinia în *indiferent* ce privinţă. Femeia se mişca printre cărţile ce ziceau împrăştiate peste tot în editură, ca o nefumătoare printre scrumiere. Era femeie de serviciu. În fiecare zi golea coşurile de hârtii; seara făcea curăţenie în birouri, după ce toată lumea pleca acasă. Dădea cu aspiratorul pe mochetele de pe coridoare în fiecare luni,

marţea ştergea de praf vitrinele cu cărţi, iar miercurea curăţa birourile secretarelor, în zilele de joi freca băile, şi vinerea dădea cu spray-uri parfumate în toate încăperile – pentru ca întreaga editură să aibă timp în weekend să se impregneze cu un miros plăcut pentru întreaga săptămână, îi explica ea lui John Wolf. John Wolf o urmărea de ani de zile şi niciodată n-o văzuse aruncând cărţilor nici măcar o privire.

Când a întrebat-o ce părere avea despre cărţi şi ea i-a măr turisit că nu-i plăceau, s-a gândit s-o folosească pentru cărţile în privinţa cărora el nu era foarte sigur – dar şi pentru cărţile în privinţa cărora i se părea lui că era *foarte* sigur. Ea însă era consecventă în părerea ei proastă despre cărţi, şi John Wolf aproape că era gata să renunţe, când într-o bună zi i-a pus în braţe autobiografia lui Jenny Fields, *O suspectă sexual*.

Femeia de serviciu a citit manuscrisul într-o singură noapte, iar a doua zi l-a întrebat pe John Wolf dacă va putea şi ea primi un exemplar al ei după ce se va fi tipărit cartea – ca s-o poată citi şi răsciti după pofta inimii.

După această întâmplare, John Wolf ţinea cu scrupulozi- tate să-i afle părerea. Şi femeia nu l-a dezamăgit. Cele mai multe cărţi nu-i plăceau, dar atunci când îi plăcea vreuna, pentru John Wolf era semn că aproape toată lumea va fi cu siguranţă în stare măcar s-o citească.

încât manuscrisul de la *Lumea văzută de Bensenhaver* i l-a dat aproape dintr-un gest reflex. Apoi John Wolf s-a dus «casă şi tot weekendul nu s-a gândit decât la carte; a încercat iă-i telefoneze femeii de serviciu, să-i spună să nu se mai ostenească s-o citească. Amintindu-şi de primul capitol, îşi zicea că n-avea rost s-o jignească pe femeie, care poate era şi ea bunică şi (desigur) mamă – unde mai pui că habar nu avea că era *plătită* ca să citească toată maculatura pe care i-o dădea John Wolf la citit. Faptul că avea un salariu destul de gras pentru o femeie de serviciu

era cunoscut doar de John Wolf. Femeia credea că *toate* femeile de serviciu bune erau plătite bine şi că aşa se *cuvenea* să fie plătite.

Se numea Jillsy Sloper; căutându-i numele în cartea de telefon a oraşului New York, John Wolf a descoperit cu uimire că nu se găsea nici un Sloper, cu atât mai puţin imul care să aibă iniţiala J. Din câte se părea, convorbirile telefonice o atrăgeau la fel de puţin ca şi cărţile. John Wolf şi-a notat în agendă ca luni dimineaţa la prima oră să-şi ceară scuze faţă de Jillsy. Restul weekendului aceluia nenorocit şi l-a petrecut gândindu-se cum anume să-i spună lui S.M. Garp că, după părerea lui, era numai şi numai în interesul lui şi, desigur, numai şi numai în interesul editurii ca *Lumea văzută de Bensenbaver* să NU fie publicată.

A fost un sfârşit de săptămână foarte greu pentru John Wolf, din pricină că ţinea la Garp şi credea în el, şi mai ştia şi că S.M. Garp nu avea nici un prieten care să-l sfătuiască să nu se bage singur în situaţii penibile – acesta fiind imul din rolurile

importante pe care îl au prietenii. Mă rog, exista Alice Fletcher, care îl iubea atât de mult pe Garp, încât era în stare să iubească, fără discernământ, orice scotea el pe gură – în orice alte privinţe, ea rămânea mută. Şi mai era Roberta Muldoon, dar John Wolf avea o bănuială că judecăţile ei de valoare (în cazul în care existau) în privinţa literaturii constituiau un element încă şi mai nou, şi mai stânjenitor

decât sexul ei adoptiv.
Iar Helen refuza să
citească această carte

.Jenny Fields, pe de altă parte, din câte ştia John Wolf, nu er» părtinitoare în privinţa fiului ei, aşa cum sunt de obicei mu mele; făcuse dovada unui gust destul de îndoielnic atunci când declarase că *nu-i* plăceau anumite lucruri bune pe cor* le scrisese fiul ei. Alta era problema cu Jenny Fields, îşi spu nea John Wolf, şi anume subiectul ca atare al unei cărţi. O carte care trata *despre* un subiect important era, în opinia lui Jenny Fields, o carte importantă. Iar Jenny Fields considera cA noua carte a lui Garp nu cuprindea altceva decât anxietăţii» alea stupide ale bărbaţilor, pe care femeile sunt obligate sA Ir suporte şi să le îndure. Cum era scrisă o carte era un lucru care nu conta pentru Jenny Fields.

Părerea lui Jenny Fields constituia totuşi un fir care-l interesa pe John Wolf în legătură cu publicarea cărţii. DacA *Lumea văzută de Bensenhaver* îi plăcea lui Jenny Fields, însemna că era cel puţin o carte ce putea da naştere la controverse. Dar, la fel ca şi Garp, John Wolf ştia că statutul lui Jenny ca personalitate politică se datora în mare felului eronat şi confuz în care era ea înţeleasă de către publicul larg.

În zilele acelea de sfârşit de săptămână, Wolf a stat şi s-« fot gândit, încât a uitat complet să-şi ceară scuze faţă de Jillsy Sloper la prima oră luni dimineaţa. Şi numai ce se pomeneşte cu Jillsy, cu ochii injectaţi şi cu tresăriri nervoase, ca de veveriţă, ţinând strâns în mâinile ei cafenii şi aspre manuscrisul ăla nesuferit al *Lumii văzute de Bensenhaver.*

- Doamne, a zis Jillsy.

Şi-a dat ochii peste cap; a scuturat manuscrisul pe care-l ţinea în mâini.

- Vai, Jillsy. îmi pare rău.
- Doamne! a cârâit Jillsy. În viaţa mea n-am avut un sfârşit de săptămână mai prost. N-am dormit, *n*-am mâncat, ***nu*** m-am dus la cimitir să-mi vizitez familia şi prietenii.

Programul de weekend al lui Jillsy Sloper i s-a părut ciudat lui John Wolf, dar n-a făcut nici un comentariu; a ascultat-o în tăcere, aşa cum o asculta de mai bine de doisprezece ani.

- Omu' ăsta-i *nebun,* a zis Jillsy. Nimeni întreg la minte n-a scris vreodată o asemenea carte.

- N-ar fi trebuit să ţi-o dau, Jillsy, a spus John Wolf. Ar fi trebuit să-mi aduc aminte de primul capitol..

- *Primul* capitol încă nu-i aşa rău. Capitolu' ăla încă nu-i *nimic*. Capitolu' *nouăşpe* mi-a pus capac, a mărturisit Jillsy. Doamne, Doamne! a cârâit ea.

- Ai citit nouăsprezece capitole? nu i-a venit lui John Wolf să creadă.

- Atâtea mi-aţi dat, nouăşpe. Isuse Hristoase, mai e *vreun* capitol? O ţine tot *aşa?*

- Nu, nu, s-a terminat. Asta-i tot.

- Sper. Nici nu mai era *cum* să continue. L-a băgat pe nebunu' ăla de poliţist unde-i e locu' – mult le-a trebuit – şi i-a zburat creierii Iu' bărbatu' ăla nebun. Dacă vreţi să ştiţi, *aşa* şi trebuie s-arate capu' bărbatului ăluia – cu creierii zburaţi.

- Adică ai *citit* tot?

- Doamne! a ţipat Jillsy. Se purta de-ai fi zis căe/a fost violat. Dacă vreţi să ştiţi, a continuat Jillsy, aşa-s bărbaţii: acu' te violează de zici că te-omoară, şi-n clipa următoare i-apucă damblalele că adică cui i-o *dai* – pentru c-aşa ai tu chef! Ce-i priveşte pe *ei,* la urma urmei – n-am dreptate? l-a întrebat Jillsy.

- Nu simt prea sigur, a răspuns John Wolf privind-o uluit din spatele biroului. Nu ţi-a plăcut cartea.

- Să-mi *placă?* a croncănit Jillsy. N-are ce să-ţi placă la ea.

- Dar ai *citit*-o. De ce-ai citit-o?

- Doamne, a făcut Jillsy cu aerul că-i părea rău pentru John Wolf – pentru că se dovedea atât de prost. Uneori mă-ntreb dacă vă pricepeţi cât de cât la cărţile astea pe care le faceţi, a spus ea clătinând din cap. Uneori mă-ntreb de ce tocmai *dumneavoastră* faceţi cărţile, iar eu stau şi *curăţ* btile. Dar eu mai degrab-aş curăţa băi decât să citesc mai multe dilt cărţile astea. Doamne, Doamne.

- Dacă nu ţi-a plăcut, Jillsy, de ce-ai citit-o? a insistai John Wolf.

- Din aceeaşi pricină pentru care le citesc pe toate cele lalte. Ca să aflu ce *se-ntâmplă.*

John Wold s-a holbat la ea.

- În cele mai multe cărţi *ştii* de la bun început că n-are >1 se-ntâmple nimica, a explicat Jillsy. Doamne, e-o chestie **p#** care-o *ştii.* În alte cărţi ştii exact ce-are să se-ntâmple, aşa că nici pe-alea nu le citeşti. Da' cartea *asta,* cartea asta e-atât de *bolnavă,* că *ştii* că se va-ntâmpla ceva,

da' nu ştii *ce*. Trebuie să fii şi tu *bolnav* ca sărţi poţi închipui ce se-ntâmplă în cartea *asta*,

- Va să zică ai citit-o ca să afli?

- Păi, ce altă pricină ar fi ca să citeşti o carte? s-a mirai Jillsy Sloper.

A trântit manuscrisul pe biroul lui John Wolf (căci era un manuscris voluminos) şi a smucit de firul lung (al aspiratorului) pe care Jillsy îl purta în zilele de luni înfăşurat ca o cingătoare în jurul mijlocului ei gros. Apoi, arătând spre manuscris, a adăugat:

- După ce-l publicaţi, aş fi fericită să primesc şi eu un exemplar. Dacă se poate, a mai spus ea.

- Vrei un exemplar? a întrebat John Wolf.

- Dacă nu-i vreo problemă.

- Dar acum ştii ce se-ntâmplă, de ce vrei s-o mai citeşti *odată?*

- Păi... Jillsy părea derutată; John Wolf n-o văzuse niciodată pe Jillsy Sloper derutată – doar somnoroasă. Păi, s-ar putea s-o *împrumut*. S-ar putea să cunosc pe careva care s| aibă nevoie să i se amintească de cum e bărbaţii pe lumea asta.

- Tu ai mai citi-o vreodată?

- Ce să spun... Cred că nu *toată*, sau nu toată deodată, sau nu chiar pe loc. Iar părea să stea în cumpănă. Cum să zic, s-a fâstâcit ea, aş zice c *ie părţi* din ea care nu m-ar deranja să le citesc din nou.

-De ce?

-Doamne, a oftat Jillsy Sloper obosită, ca şi când dintr-odată şi-ar fi pierdut răbdarea cu el. Pare aşa de *adevărat*, a scâncit ea, rostind cuvântul *adevărat* cu o voce piţigăiată de cufundar care ţipă noaptea peste lac.

- Pare atât de adevărat, a repetat John Wolf.

- Doamne. Chiar nu *ştiţi* că-i aşa? l-a întrebat Jillsy. Dacă nu ştiţi când o carte e *adevărată*, a miorlăit Jillsy, chiar c-ar *trebui* să facem schimb de slujbe. Şi a izbucnit în râs, strângând ca pe o armă în mână ştecherul masiv, cu trei fişe, al cablului de la aspirator. Chiar mă-ntreb, domnu' Wolf, a spus ea pe un ton dulce, dacă aveţi habar când e *curată* o baie. S-a apropiat de coşul de hârtii şi s-a uitat înăuntru. Sau când e gol un coş. O carte pare adevărată atunci când pare adevărată, a continuat ea impacientată. O carte e adevărată atunci când poţi spune: „Da! Uite-aşa se *poartă* afurisiţii ăştia de oameni tot timpul”. *Atunci* ştiţi că e adevărată, a mai zis Jillsy.

Aplecându-se peste coş, a luat dinăuntru singura bucată de hârtie ce se afla pe fundul lui şi a îndesat-o în buzunarul şorţului. Era ghemotocul primei foi din scrisoarea pe care John Wolf încercase s-o compună pentru Garp.

Luni mai târziu, când *Lumea văzută de Bensenhaver* lua calea tiparului, Garp s-a plâns lui John Wolf că nu avea cui s-o dedice. Nu voia s-o dedice *memoriei* lui Walt, pentru că lui Garp nu-i plăceau chestiile astea: „capitalizarea ieftină", cum o numea el, „a accidentelor din propria ta biografie – încercarea de a-l face pe cititor să creadă că eşti un *scriitor* mai serios decât în realitate". Nu voia nici să-i dedice mamei lui o carte, pentru că ura, zicea el, „gratuitatea de care m> bucurau toţi cei care se foloseau de numele lui Jenny Fieldi". Helen ieşea din discuţie oricum, iar în ceea ce-l privea p<* Duncan, Garp considera, cu oarecare ruşine, că nu-i putea dedica lui o carte pe care nu i-ar fi îngăduit s-o citească. Copilul nu era destul de mare pentru asta. Ca tată, Garp simţea un oarecare dezgust pentru faptul că scrisese ceva ce nu le-ar fi permis propriilor copii să citească.

Ştia că Fletcherii ar fi fost jenaţi să li se dedice o carte lor, amândurora; iar a o dedica doar lui Alice ar fi însemnat să-l jignească pe Harry.

- *Mie în* nici un caz, s-a apărat John Wolf. În nici un caz cartea asta.
- Nu mă gândeam la tine, a minţit Garp.
- Ce-ai zice de Roberta Muldoon?
- Cartea n-are absolut nimic în *comun* cu Roberta Muldoon, a zis Garp, deşi ştia că Roberta, cel puţin, n-ar fi avut nimic împotriva dedicaţiei. Ce caraghios să scrii o cartc care nimeni nu doreşte să-i fie dedicată! Poate c-am s-o dedic ellenjamesienelor, a zis Garp cu amărăciune.
- Nu ţi-o căuta cu lumânarea, l-a avertizat John Wolf. Ar fi cea mai mare tâmpenie.

Garp s-a uitat la el îmbufnat.

Doamnei Ralph?

şi-a zis în sinea lui. Dar nici acum nu-i ştia numele adevărat. Mai era tatăl lui Flelen – bunul şi bătrânul lui antrenor de lupte, Ernie Holm – însă Ernie nu ar înţelege gestul; şi n-ar fi câtuşi de puţin o carte care să-i placă lui Ernie. De fapt, Garp spera ca Ernie nici să n-o citească vreodată. Ce caraghios să scrii o carte pe care speri să n-o citească cineva anume!

Lui Tocană Grasă

şi-a zis el.
Lui Michael Milton În memoria lui Bonkers
Pauză. Nu-i mai venea nimeni altcineva în minte.
- Ştiu pe cineva, a spus John Wolf. Am s-o întreb dacă ar deranja-o.
- Foarte nostim, a pufnit Garp.
Dar John Wolf se gândea la Jillsy Sloper, persoana care, ştia el foarte bine, purta răspunderea pentru faptul că această carte a lui Garp ajunsese să fie dată spre publicare.
- E o femeie deosebită, căreia i-a *plăcut* foarte mult cartea, i-a explicat John Wolf lui Garp. A zis că e atât de „adevărată".
Garp s-a arătat interesat de idee.
- I-am dat manuscrisul într-un weekend şi pur şi simplu nu l-a putut lăsa din mână.
- De ce i-ai dat manuscrisul? a vrut să ştie Garp.
- Mi s-a părut persoana cea mai *nimerită* să-l citească, a răspuns John Wolf.
Un editor bun nu-şi împărtăşeşte nimănui chiar toate secretele.
- Bine, atunci. Dacă n-am cui s-o dedic, pare, aşa, *despuiată*. Spune-i că-i mulţumesc. E o prietenă *apropiată* de-a ta? a vrut să ştie Garp.
Editorul i-a făcut semn cu ochiul şi Garp a dat din cap.
- Adică ce-nseamnă toată povestea asta? s-a arătat suspicioasă Jillsy Sloper. Cum adică, vrea să mi-o „dedice" mie, cartea aia îngrozitoare?
- înseamnă că apreciază felul în care ai reacţionat la carte, i-a explicat John Wolf. Are sentimentul că atunci când a scris cartea aproape că s-a gândit la tine:
- Doamne. S-a gândit la mine? Ce vrea s*&-nsemne* asta?
- I-am zis cum ai reacţionat după ce ai citit-o şi crede, bănuiesc eu, că eşti cititorul ideal.
- Cititorul ideal? Doamne, da' e *ţicnit*, nu-i aşa?
- N-are cui altcuiva s-o dedice, a recunoscut John Wolf.
- Ca atunci când ai nevoie de-un martor pentru nuntă?
- Cam aşa ceva, şi-a dat John Wolf cu presupusul.
- Nu-nseamnă că-s de *acord* cu ce scrie acolo? a mai întrebat Jillsy.
- Dumnezeule, nu.
- Cum adică Dumnezeule nu?

- Nimeni n-o să-ţi bage nici o vină pentru nimic din ce-i scris acolo, dacă la asta te referi.

- Să zicem...

John Wolf i-a arătat lui Jillsy unde va fi pusă dedicaţia, i-« arătat şi alte cărţi cu dedicaţie. Lui Jillsy Sloper îi plăcea cum arată cărţile alea şi a dat din cap, tot mai încântată de idee.

- încă ceva, a zis ea. N-o să trebuiască să-l *întâlnesc* sau altceva de genu' ăsta, da?

- Dumnezeule, nu, a asigurat-o John Wolf, aşa că Jillsy şi-a dat consimţământul.

Mai rămânea o singură lovitură de maestru pentru ft lansa *Lumea văzută de Bensenbaver în* acea zonă crepusculari misterioasă în care cărţi „serioase" lucesc, o vreme, şi în calitate de cărţi „populare". John Wolf era un om inteligent şi cinic. Cunoştea toate acele asocieri autobiografice infecte care-i fac pe cititorii înnebuniţi după bârfe să se entuziasmeze în faţa câte unei opere de ficţiune.

Ani mai târziu, Helen va spune că succesul de care **s-a** bucurat *Lumea văzută de Bensenbaver* s-a datorat în exclusivitate supracopertei. De obicei, John Wolf îl lăsa pe Garp să-şi compună singur textul pentru supracopertă, dar prezentarea pe care o făcuse Garp propriei sale cărţi era prea plicticoasă şi sumbră, astfel că John Wolf a decis să se ocupe personal de treaba asta; prin urmare, a atacat problema în chiar miezul ei dubios.

Lumea văzută de Bensenhaver, scria pe supracopertă, este un roman despre un om care se teme într-o asemenea măsură ca acelora dragi lui să nu li se întâmple ceva rău, încât creează o atmosferă extrem de încordată, în care este aproape sigur că toate acele ticăloşii se vor întâmpla. Şi chiar se întâmplă."

„S.M. Garp, continua textul de pe supracopertă, este unicul copil al binecunoscutei feministe Jenny Fields." John Wolf s-a înfiorat puţin când a văzut textul tipărit, pentru că, deşi el era cel care-l scrisese şi ştia foarte bine *de ce-l* scrisese, ştia de asemenea că era o informaţie pe care Gaip nu o dorea *cu nici un chip* menţionată în legătură cu opera lui. „S.M. Garp este şi tată", mai scria acolo. Văzând ce porcării scrisese, John Wolf a clătinat ruşinat din cap. „Este un tată care, de curând, a avut de suferit tragica pierdere a unui fiu în vârstă de cinci ani. Acest roman s-a născut din chinul sufletesc îndurat în urma accidentului..." Şi aşa mai departe.

În opinia lui Garp, era cel mai neserios motiv să citeşti o carte. El spunea întotdeauna că întrebarea pe care o ura cel mai mult când era vorba de romanele sale era „cât e adevărat" – cât anume se baza pe „experienţă personală". *Adevărat* – nu în sensul acela bun, la care se referise Jillsy Sloper, ci adevărat ca „în viaţa reală". De obicei, cu multă reticenţă şi încercând să-şi ţină firea, Garp răspundea că elementul autobiografic – dacă exista aşa ceva – era cel mai puţin interesant aspect ce trebuia urmărit într-un roman. întotdeauna spunea că arta ficţiunii era procesul prin care se *imagina* cât mai aproape de adevăr – ca orice artă, era un proces de selecţie. Amintirile şi istoriile personale – „toate amintirile traumelor din vieţile noastre prin nimic memorabile" – constituiau modele îndoielnice pentru opera de ficţiune, spunea Garp. „Ficţiunea trebuie să fie mai bine făcută decât viaţa", scria Garp. Şi detesta cu consecvenţă ceea ce el numea „falsul şir nesfârşit de nenorociri personale" – scriitorii ale căror cărţi erau „importante" pentru că în vieţile lor s-a întâmplat ceva important. După cum scria el, faptul că ceva se întâmplau[1] cu adevărat era cel mai prost motiv ca acel ceva să fie incluí într-un roman. *Totul* s-a întâmplat cândva cu adevăraţi cit» cotea el revoltat. Singurul motiv pentru care se întâmplă ceva într-un roman este acela că exact acel lucru trebuie să w întâmple exact în acel moment."

- Spune-mi ceva, *orice,* ce ţi s-a întâmplat dumitale, i-a cerul odată Garp unui reporter, şi eu îţi improvizez o poveste. Şi 1« asigur că detaliile or să fie mai bune decât au fost în realitate.

Reporterul, o femeie divorţată cu patru copii, dintre care unul bolnav de cancer în faza terminală, l-a privit cu totală neîncredere. Garp a intuit nefericirea ei dârză şi cât tir importantă era această nefericire pentru ea, şi i s-a adre*« cu blândeţe:

- Dacă e ceva trist – chiar dacă este *foarte* trist pot «A născocesc o poveste încă şi mai tristă.

Dar pe faţa ei citea că nu-l credea; nici măcar nu făcea însemnări în carnet. Nici gând să consemneze aşa ceva în interviu.

John Wolf ştia asta: în primul şi în primul rând, cei mm mulţi cititori *voiau* să afle tot ce se putea despre viaţa scriitorului. „Pentru majoritatea oamenilor cu o imaginaţie săracă, tl scria John Wolf lui Garp, ideea de a improviza pe marginea realităţii este o tâmpenie." Pe supracoperta *Lumii*

văzute dt Bensenhaver. John Wolf crea o imagine falsă a importanţei lui Garp („unicul copil al binecunoscutei feministe Jenny Fields") şi provoca un sentiment de compasiune faţă de experienţa personală a lui Garp („tragica pierdere a unui fiu în vârstă da cinci ani"). Faptul că aceste două informaţii erau fundamental irelevante în ceea ce privea *arta* romanului lui Garp nu-l preocupa prea mult pe John Wolf. Destul îl amărâse Garp cu tâm« penia aia că prefera bogăţiile în locul seriozităţii.

„Nu e cartea ta cea mai bună, i-a scris John Wolf lui Garp când i-a trimis şpalturile la corectură. „Într-o zi o să-ţi dai şi tu seama de asta. Dar va *fi* cea mai mare carte a ta; aşteaptă numai şi-ai să vezi. încă nu-ţi poţi închipui cum o să urăşti multe din motivele succesului tău, aşa că te sfătuiesc să pleci din ţară câteva luni de zile. Te sfătuiesc să citeşti doar cronicile pe care ţi le voi trimite *eu.* Şi după ce se liniştesc apele – pentru că apele se liniştesc întotdeauna – te poţi întoarce ca să-ţi încasezi surpriza considerabilă de la bancă. Şi poţi să speri că popularitatea lui *Bensenhaver* va fi suficient de mare ca să-i facă pe oameni să se apuce să-ţi citească primele două romane – pentru care *meriţi* să fii mai bine cunoscut.

Garp, spune-i lui Helen că-mi *pare rău,* dar cred că trebuie să ştii un lucru: întotdeauna am ţinut mult la interesele tale. Dacă vrei să *vindem* cartea asta, o vom vinde. «Toate afacerile sunt căcăcioase», Garp. îmi permit să *te* citez."

Garp a fost foarte contrariat de această scrisoare; bineînţeles că John Wolf nu-i arătase supracoperta.

„De ce-ţi *pare rău?* l-a întrebat Garp în scrisoarea de răspuns. Nu te apuca să plângi; vinde cartea şi atât."

- Orice afacere e căcăcioasă, a repetat Wolf.
- Ştiu, ştiu, a zis Garp.
- Urmează-mi sfatul, l-a mai avertizat o dată John Wolf.
- îmi *place* să citesc recenziile, a protestat Garp.
- Astea însă n-or să-ţi placă. Du-te într-o călătorie. Te rog.

Apoi John Wolf i-a trimis lui Jenny Fields supracoperta.
A rugat-o să păstreze secretul şi să-l ajute să-l convingă pe Garp să plece din ţară.

- Pleacă, i-a zis Jenny Fields. E cel mai bun lucru pe care-l poţi face pentru tine şi familia ta.

Helen era încântată de idee; niciodată nu fusese în străinătate. Duncan citise prima poveste scrisă de tatăl său, „Pensiunea Grillparzer", şi voia să se ducă la Viena.

- Viena nu e chiar aşa în *realitate,* i-a spus Garp lui Duncan, dar era foarte mişcat de faptul că băiatului îi plflcM vechea lui poveste. Şi lui Garp îi plăcea. De fapt, începea lA-fl dorească să-i placă măcar pe jumătate tot atât de mult şi cele» lalte lucruri pe care le scrisese.

- Fetiţa e încă prea mică, ce să căutăm noi în Europa? se plângea Garp. Nu ştiu. E prea complicat. Paşapoartele... iar fetiţei va trebui să-i facem tot felul de vaccinuri sau **mol** ştiu eu ce.

- Şi tu ai nevoie de nişte vaccinuri, i-a replicat Jenny Fields. Fetiţa o să fie foarte bine.

- Nu vrei să revezi Viena? l-a întrebat Helen.

- Ah, imaginează-ţi, scena vechilor tale crime! i-a spui entuziasmat John Wolf.

- Vechi crime? a murmurat Garp. Nu ştiu, nu ştiu.

- Te rog, tati, s-a smiorcăit Duncan.

Garp era o victimă uşoară când era vorba de rugăminţile lui Duncan; prin urmare, a acceptat.

Ffelen era peste poate de bucuroasă şi chiar a aruncat o privire şpalturilor, dar o privire rapidă, nervoasă, neavând nicidecum în intenţie să le parcurgă cu adevărat. Primul lucru pe care i-au căzut ochii a fost dedicaţia.

Lui Jillsy Sloper

- Pentru Dumnezeu, cine-i Jillsy Sloper? l-a întrebat pe Garp.

- Nu ştiu, zău, a răspuns Garp; Helen s-a încruntat. ***Zdu,*** crede-mă. E o prietenă de-a lui John; el mi-a spus că tipei i-a plăcut cartea – că n-a putut-o lăsa din mână. Presupun cfl Wolf a luat chestia asta ca un semn de bun augur; a fost ideeo lui oricum, a mai zis Garp. Şi m-am gândit că e o idee bună.

Hm, a făcut Helen şi a pus şpalturile deoparte.Au rămas amândoi tăcuţi, încercând să şi-o imagineze pe prietena lui John Wolf. Era divorţat când l-au cunoscut ei; deşi între timp îi cunoscuseră şi pe câţiva dintre copiii lui, persoane adulte de-acum, niciodată nu-i întâlniseră prima şi unica lui soţie. Avusese câteva iubite, nu multe, femei cochete şi extrem de atrăgătoare – şi toate mai tinere decât John Wolf. Câteva fete din branşa editorială, dar mai ales tinere divorţate şi ele, şi cu bani – mereu bani, sau *arătând* ca şi când ar avea bani. Pe cele mai multe dintre ele Garp şi le amintea după cât de frumos miroseau şi după gustul rujului – şi după calitatea de-a dreptul şocantă, extravagantă a hainelor.

Nici Garp şi nici Helen nu şi-ar fi putut-o imagina vreodată pe Jillsy Sloper, născută dintr-un alb şi o mulatră pe sfert – ceea ce însemna că o optime din sângele lui Jillsy era negru. Avea pielea cafenie-gălbuie, nuanţa lemnului de pin uşor pătat. Părul îi era lins, scurt, negru-tăciune, cu un început de cărunţeală – în bretonul tuns ca din topor deasupra frunţii lucioase şi încreţite. Mică de înălţime, cu braţe lungi şi fără inelar la mâna stângă. După cicatricea mare de pe obrazul drept, s-ar fi putut crede că degetul inelar îi fusese retezat în aceeaşi încăierare şi cu aceeaşi armă – probabil în timpul unei căsnicii nefericite, căci cu siguranţă avusese parte de o căsnicie nefericită. Despre care nu vorbea niciodată.

Nu avea mai mult de patruzeci şi cinci de ani, dar arăta de şaizeci. Bustul ei semăna cu al unei căţele Labrador pe cale de-a făta, iar mersul îi era târşâit din pricină că mereu o dureau picioarele. Peste câţiva ani va fi trecut atâta vreme de când îşi ignora umflătura pe care o simţea în unul din sâni şi pe care nimeni altcineva n-o simţise vreodată, încât va muri inutil de cancer.

Avea un număr de telefon neînregistrat (după cum a descoperit John Wolf) doar din pricină că la câteva luni o dată fostul ei soţ o ameninţa cu moartea, şi se cam săturase sft-l audă vocea; motivul pentru care avea telefon era acela **că** propriii copii aveau nevoie de un număr unde să o poată suna cu taxă inversă, ca să-i ceară să le trimită bani.

Dar când şi-o imaginau pe Jillsy Sloper, Helen şi Garp nu şi-o puteau câtuşi de puţin închipui pe această fiinţă trişti, greu truditoare, prin ale cărei artere curgea o optime de sânge negru.

- îmi pare că John Wolf face totul pentru cartea asta în afară de a o fi scris, i-a spus Helen lui Garp.

- Aş fi preferat s-o *fi* scris el, a spus Garp pe neaşteptate.

Recitise cartea şi acum era ros de îndoieli. După părerea
lui, în „Pensiunea Grillparzer" exista o oarecare certitudine referitor la felul în care se comporta lumea. În ceea ce privea *Lumea văzută de Bensenhaver,* Garp nu se mai simţea chiar atât de sigur – semn, bineînţeles, că îmbătrânea; dar creatorii, ştia el, trebuiau şi să devină mai *buni.*

însoţiţi de micuţa Jenny şi de Duncan cel'cu un singur ochi, Garp şi Helen au plecat spre Europa într-un august răcoros, tipic pentru Noua Anglie; majoritatea călătorilor transatlantici se îndreptau în direcţie opusă.

- De ce nu aşteptaţi până după Ziua Recunoştinţei? întrebase Ernie Holm.

Dar *Lumea văzută de Bensenhaver* urma să apară în octombrie. John Wolf primise tot felul de răspunsuri drept reacţie la şpalturile necorectate pe care le trimisese în dreapta şi-n stânga în timpul verii; reacţii pătimaşe, unele întrecân- du-se în a lăuda cartea, altele în a o condamna.

Nu-i fusese uşor să-l împiedice pe Garp să vadă semnalele cărţii ca atare – supracoperta, de exemplu. Dar entuziasmul lui Garp însuşi era atât de sporadic şi în general scăzut, încât John Wolf izbutise în cele din urmă să-l facă să renunţe.

Garp era acum prins în febra plecării şi deja îşi făcea pb-nuri cu privire la celelalte cărţi pe care dorea să le scrie. („Semn bun", i-a spus John Wolf lui Helen.)

Jenny şi Roberta i-au dus cu maşina la Boston, de unde au luat avionul până la New York.

- Să nu vă faceţi griji cu privire la avion, le-a spus Jenny. No să se prăbuşească.

- Doamne Dumnezeule, mamă, a pufnit Garp. Ce ştii tu despre avioane? Tot timpul se prăbuşeşte câte unul.

- Dă şi tu din braţe tot timpul, închipuieşte-ţi că sunt aripi, l-a sfătuit Roberta pe Duncan.

- Nu-l înspăimânta, Roberta, a rugat-o Helen.

- Nu mi-e frică, a zis Duncan.

- Dacă tatăl tău o să *vorbească* tot timpul, n-o să vă prăbuşiţi, i-a asigurat Jenny.

- Dacă o să vorbească tot timpul, a spus Helen, n-o să mai *aterizăm*.
Îşi dădeau seama că Garp era încordat ca un arc.
- O să *tti%pârţuri* tot drumul dacă nu mă lăsaţi în pace, a zis Garp, şi-o să sărim cu toţii în aer.
- Ai face mai bine să scrii mai des, l-a luat Jenny la rost.
Amintindu-şi de dragul şi bătrânul Tinch şi de ultima lui călătorie în Europa, Garp nu s-a putut abţine să nu-i spună mamei lui:
- De data asta am de gând să ab-ab-ab-absor& cât mai mult, mamă. N-am de gând să sc-sc-sc-scriu un singur cu-cu-cu-cuvânt.
Au izbucnit amândoi în râs, lui Jenny Fields i-au dat chiar lacrimile, deşi numai Garp le-a observat; a sărutat-o şi şi-a luat rămas-bun de la ea. Roberta, care, după schimbarea sexului devenise o pupăcioasă înfocată, i-a pupat pe toţi de câteva ori la rând.
- Isuse, Roberta, a-ncercat Garp s-o potolească.
- O să am grijă de bătrânica noastră cât veţi lipsi voi, l-**a** asigurat Roberta, copleşind-o pe Jenny cu braţul ei uriaş şi făcând-o să pară şi mai mică şi dintr-odată foarte cărunţi alături de ea.
- N-am nevoie să-mi poarte cineva de grijă, s-a burzuluit Jenny Fields.
- Până unaralta, mama are grijă de toată lumea, a zis Garp.
Ştiind cât adevăr zăcea în vorbele lui Garp, Helen a îmbrăţişat-o pe Jenny. Din avion Garp şi Duncan le zăreau pe Jenny şi pe Roberta făcându-le semne cu mâna de pe platforma terminalului. Trebuiseră să schimbe locurile, pentru că Duncan dorise un loc lângă hublou, pe partea stângă a avionului.
- Locurile din dreapta sunt la fel de bune, îl încredinţase stewardesa.
- Nu şi când îţi lipseşte ochiul drept, i-a atras Duncan politicos luare-aminte, şi Garp s-a minunat cu cât curaj îşi apăra băiatul infirmitatea.
Helen şi fetiţa se aflau pe locurile de pe partea cealaltă a spaţiului dintre scaune.
- O vezi pe bunica? l-a întrebat Helen pe Duncan.
-Da.
Deşi platforma fusese brusc năpădită de toţi cei care doreau să asiste la decolare, Jenny Fields, ca întotdeauna,

ieşea în evidenţă cu uniforma ei albă, chiar dacă era mică de statură.

- De ce arată Nana atât de înaltă? l-a întrebat Duncan pe Garp, şi într-adevăr aşa era. Umerii şi capul lui Jenny Fields se aflau mult deasupra celor din jurul ei. Garp şi-a dat seama că Roberta o ridicase în braţe pe mama lui şi o ţinea în sus, ca pe un copil mic.

- Aha, a luat-o *Roberta în* braţe! a strigat Duncan.

Garp se uita la mama lui ridicată în aer, ţinută de braţele
vânjoase ale fostului inter, ca să le facă lor semn cu mâna; zâmbetul timid şi încrezător al lui Jenny l-a înduioşat, drept care i-a făcut şi el semn cu mâna, deşi ştia că Jenny nu avea cum să-l vadă înăuntrul avionului. Pentru întâia dată mama lui i se părea bătrână; şi-a întors privirile de la hublou – spre Helen şi pruncul lor, aflaţi de partea cealaltă a culoarului.

- Pornim, a spus Helen.

Garp şi-a întins mâinile peste spaţiul dintre scaune, le-a apucat pe ale lui Helen, pentru că ştia că lui Helen îi e groază de zborul cu avionul.

în New York, John Wolf i-a dus în apartamentul său; în dormitor i-a instalat pe Garp, pe Helen şi pe fetiţă, oferin-
du-se plin de curtoazie să împartă cu Duncan camera de oas- peţi.

Cei mari au stat mult la masă, întrecând măsura la coniac. Garp s-a apucat să-i povestească lui John Wolf despre următoarele trei romane pe care intenţiona să le scrie.

- Primul se numeşte *Iluziile tatălui meu,* spunea Garp. Este vorba de un tată idealist care are mulţi copii. Născoceşte tot felul de utopii în care-şi creşte copiii şi, după ce copiii au crescut, el devine fondatorul câtorva mici colegii. Dar toate eşuează – şi colegiile, şi copiii. Tatăl tot vrea să ţină un discurs la Naţiunile Unite, dar la fiecare încercare este dat afară; discursul este acelaşi de fiecare dată – îl revizuieşte la nesfârşit. Apoi încearcă să conducă un spital gratuit; evident, e un dezastru. Apoi încearcă să pună bazele unui sistem de transport gratuit la scară naţională. Între timp, nevasta divorţează de el, iar copiii cresc, devin adulţi şi sfârşesc prin a fi nefericiţi sau ţicniţi – sau pur şi simplu normali, înţelegi? Singurul lucru pe care-l

au în comun copiii ăştia sunt îngrozitoarele amintiri despre utopiile în care tatăl lor i-a obligat să crească. în cele din urmă, tatăl devine guvernator de Vermont.

- Vermont? n-a priceput John Wolf.

- Da, Vermont. Devine guvernator de Vermont, dar dv fapt el se crede rege. O ţine înainte cu utopiile, înţelegi?

- *Regele de Vermont'* a exclamat John Wolf. Mi se pari mai bun ca titlu.

- Nu, nu, a spus Garp. Asta e o altă carte. Fără legături A doua carte, după *Iluziile tatălui meu,* se va numi *Moarto>f Vermontului.*

- Aceleaşi personaje? l-a întrebat Helen.

-Nu, nu. O cu totul altă poveste. Despre sfârşitul Vermontului.

- Mie unul mi-ar plăcea ceva despre ceea ce spune că est», şi-a dat John Wolf cu părerea.

- Într-un an nu mai vine primăvara, a început Garp **sA** povestească.

- Oricum primăvara nu vine niciodată. în Vermont, l-a întrerupt Helen.

- Nu, nu, s-a încruntat Garp. În anul cu pricina nu vini nici vara. Adică iarna ţine la nesfârşit. Într-o zi vremea se în* călzeşte şi apar mugurii. Poate în mai. într-o bună zi, în mai, copacii sunt plini de muguri, a doua zi apar frunzele, iar a treia zi frunzele s-au veştejit. A venit deja toamna. Copacii ic scutură.

- Un anotimp al frunzelor în rezumat.

- Foarte amuzant, s-a strâmbat Garp. Dar chiar aşa sc petrec lucrurile. începe iarăşi iarna; şi nu se va mai sfârşi.

- Oamenii mor? a întrebat John Wolf.

- Nu ştiu exact ce se va întâmpla cu oamenii. Unii părăsesc statul, desigur.

- Nu-i o idee rea, a zis Helen.

- Alţii rămân pe loc, alţii mor. Poate c-or să moară toţi.

- Asta ce va să însemne? nu s-a dumirit John Wolf.

- O să-ţi spun când ajung acolo, i-a promis Garp.

- Helen a izbucnit în râs.Şi după ăsta mai e şi un al *treilea* roman? a întrebat JohnWolf.

- Se numeşte *Complotul împotriva uriaşului*, a zis Garp.

- Âsta-i un poem de Wallace Stevens, şi-a amintit Helen.

- Da, desigur, a confirmat Garp şi s-a apucat să recite poemul:

COMPLOTUL ÎMPOTRIVA URIAŞULUI

Prima fată De vine ticălosul cu pasul lui alene, Toporul ascuţindu-şi, 'Nainte-i voi ieşi Cu arome-l voi învălui Parfumuri de geranii şi neştiute flori în loc să îl oprească.

A doua fată *Nainte-i voi ieşi,
Pânzeturi fluturând, împestriţate de culori Cât icrele de mici. Şi firele urzelii în loc pasu-i vor ţine.

A treia fată
Ah, vai... le pauvre! 'Nainte-i voi ieşi Cu respiraţie ciudat de gâfâită. Urechea-şi va pleca Iar eu îi voi şopti
Divine labiale în astă lume de guturale Pe loc îl vor răpune.

- Ce poem frumos, a spus Helen.
- Romanul are trei părţi, a explicat Garp.
- Prima Fată, A Doua Fată, A Treia Fată? a întrehiil John Wolf.
- Şi uriaşul *este* răpus? a întrebat Helen.
- Este vreun uriaş răpus vreodată? a întrebat-o Garp.
- În roman e vorba de un uriaş *adevărat?* a întrebai John Wolf.
- Nu ştiu încă, a răspuns Garp.
- *Tu* eşti uriaşul? a vrut să ştie Helen.
- Sper că nu.
- Şi eu sper că nu, a zis Helen.
- Scrie-l mai întâi pe ăsta, i-a sugerat John Wolf.
- Ba nu, scrie-l ultimul, l-a sfătuit Helen.
- Cel mai logic e *a. Moartea Vermontului* să fie ultimul, A decretat John Wolf.
- Ba nu, eu văd *Complotul împotriva uriaşului* ca fiind ultimul, a spus Garp.
- Aşteaptă până mor şi abia apoi îl scrii, i-a cerut Helen. Au izbucnit în râs.
- Dar nu sunt decât trei, a zis John Wolf. Şi după aceea? Ce urmează după astea trei?
- Mor, a zis Garp. Cu astea trei sunt şase, şi e de ajuns.
- Şi ştii *cum* ai să mori? l-a iscodit John Wolf.

- Hai să terminăm cu chestia asta, i-a rugat Helen. Iar lui i-a zis: Dacă o să spui „într-un avion”, n-o să te iert. spatele umorului uşor afumat din vocea ei, John Wolf ghicea o notă de seriozitate; care l-a făcut să-şi întindă picioarele.

- Mai bine v-aţi duce la culcare, i-a sfătuit el. Odihniţi-vi pentru drum.

- Nu vreţi să ştiţi cum o să mor? i-a întrebat Garp. Nu i-au răspuns.

- O să mă sinucid, a zis Garp afabil. Pentru a-mi consolida pe deplin faima, gestul acesta îmi pare aproape necesar. Vorbesc serios, *zău*, a insistat Garp. Conform modei actuale, sunteţi de acord că aceasta este o metodă de a recunoaşte seriozitatea unui scriitor? Deoarece *arta* scrisului nu evidenţiază întotdeauna seriozitatea unui scriitor, uneori este necesar să se dezvăluie prin alte mijloace profunzimea suferinţei personale. Sinuciderea pare să semnifice că, la urma urmei, ai fost serios. Aşa *este*, a subliniat Garp, dar sarcasmul său era dezagreabil, şi Helen a oftat; John Wolf şi-a întins din nou picioarele. După care, a continuat Garp, în opera lui se descoperă nemaipomenit de multă seriozitate – care înainte a scăpat observaţiei.

Garp remarcase adeseori, destul de iritat, că aceasta va fi ultima lui datorie ca tată şi ca susţinător financiar al familiei – şi ţinea să citeze exemple de scriitori mediocri care acum erau adulaţi şi citiţi cu mare aviditate tocmai *din pricină* că se sinuciseseră. În legătură cu aceşti scriitori sinucigaşi, pe care şi el – în anumite cazuri – îi admira cu sinceritate, Garp nu putea decât să spere că, în momentul în care comiseseră actul respectiv, cel puţin câţiva dintre ei fuseseră conştienţi de aspectul fericit al hotărârii lor nefericite. El unul ştia foarte bine că oamenii care se sinucideau nu idealizau sinuciderea câtuşi de puţin; *ei* nu respectau „seriozitatea” pe care, din câte se părea, acest act o conferea operei lor – un obicei absolut scârbos în lumea cărţii, considera Garp. Printre cititori *şi* recenzenţi, în egală măsură.

Garp mai ştia că *el* n-avea fire de sinucigaş; nu mai era tot atât de convins de acest lucru după accidentul cu Walt, dar ştia. Era la fel de departe de sinucidere pe cât era de viol; nu se putea imagina comiţând un asemenea gest. Dar îi plăcea să şi-l închipuie pe scriitorul sinucigaş rânjind

încântat că-i reuşise renghiul, în timp ce mai citea o dată ultimul său mesaj
către lume – un bilet cutremurător de disperat şi pe buni dreptate lipsit de umor. Garp îşi imagina cu amărăciune mo mentul respectiv: după definitivarea mesajului final, scriilo rul ia pistolul, otrava sau face saltul în gol – râzând macabru şi pe deplin conştient că în sfârşit i-a dus de nas pe cititori vi critici. Unul dintre mesajele ultime compuse în mintea lui suna astfel: „Pentru ultima oară am fost înţeles greşit **de** şleahta voastră de idioţi".

- Ce idee bolnavă, a zis Helen.
- Moartea perfectă pentru un scriitor, a spus Garp.
- E târziu, le-a atras John Wolf atenţia. Mâine zburaţi, nu uitaţi asta.

În camera de oaspeţi unde voia John Wolf să doarmă, a dat peste un Duncan Garp complet treaz.

- Ai emoţii din pricina călătoriei, Duncan? l-a întrebat Wolf.
- Tata a mai fost în Europa. Dar *eu* nu.
- Ştiu.
- Tata o să câştige mulţi bani?
- Sper.
- Nu că am avea nevoie, are destui bunica şi pentru noi.
- Dar e plăcut să aveţi banii voştri.
- De ce? a vrut să ştie Duncan.
- Păi, e plăcut să fii vestit.
- Crezi că tata o să fie vestit?
- Aşa *cred*, a răspuns John Wolf.
- Bunica e deja vestită.

-Ştiu.

- Nu cred că-i place.

-De ce?

- Prea sunt mulţi străini în jurul ei. Aşa zice Nana: am auzit-o cu urechile mele. „Prea mulţi străini în casă.”Ce să spun, probabil că tăticul tău no să fie faimos chiar *la felea*, bunica, i-a zis John Wolf.

- Câte feluri sunt de a fi faimos? l-a întrebat Duncan.

John Wolf a răsuflat lung. Apoi a început să-i explice lui
Duncan Garp care erau deosebirile între cărţile cu priză mare la public şi cărţile care nu aveau decât succes. I-a vorbit de cărţi politice şi cărţi controversate, şi de opere de ficţiune. I-a dezvăluit lui Duncan aspectele mai delicate ale publicării cărţilor; de fapt, i-a mărturisit lui Duncan mult mai multe din ceea ce credea el despre activitatea editorială, decât îi spusese vreodată lui Garp. Pe Garp nu-l prea interesau asemenea chestiuni. Nici pe Duncan nu-l interesau. în ce privea aspectele delicate, de *unul* anume nu-şi va aminti; pentru că a adormit destul de curând după ce John Wolf începuse să vorbească.

Ceea ce-i plăcea lui Duncan era tonul vocii lui John Wolf. Povestea lungă, explicaţia domoală. Era vocea Robertei Muldoon – şi a lui Jenny Fields, a mamei lui, a lui Garp – care îi spunea poveşti seara, în casa de la Dog's Head Harbor, cufundându-l într-un somn atât de profund, încât nu avea nici măcar coşmaruri. Duncan se obişnuise cu vocea asta, pricină pentru care în New York nu reuşise să adoarmă fără ea.

A doua zi dimineaţa, Garp şi Helen s-au amuzat văzând garderoba lui John Wolf. Era acolo o cămaşă de noapte nostimă, aparţinând, fără îndoială, uneia dintre ultimele femei din acelea foarte şic ale lui John Wolf – una care *nu* fusese rugată să-şi petreacă acolo noaptea trecută. Mai erau aproximativ treizeci de costume închise la culoare, toate cu dungi foarte fine în ţesătură, toate elegante şi nici unul potrivit pentru Garp, pantalonii fiind mai lungi cu patru degete. Garp a îmbrăcat totuşi unul pentru micul dejun, suflecând manşetele.

- Isuse, câte costume ai, a zis Garp, ridicând un picior.

- Trebuie să-i scurtezi puţin, a spus John Wolf.

- Tu n-ai *nici un* costum, i-a spus Helen lui Garp.

Costumul îi plăcea atât de mult lui Garp, încât a hotărât să rămână îmbrăcat cu el până la aeroport, cu manşetele prinse în ace cu gămălie.

- Isuse, a oftat Helen.
- Mi-e puţin jenă să fiu văzut în compania ta, a recunoscut John Wolf, dar i-a dus totuşi cu maşina la aeroport. Voia să fie sigur că familia Garp părăsea ţara. Ah, cartea, i-a spus el lui Garp în maşină. Tot uit să-ţi trimit un exemplar.
- Am băgat de seamă.
- O să-ţi trimit unul prin poştă.
- N-am văzut nici măcar ce e pe supracopertă, i-a reproşat Garp.
- O fotografie de-a ta pe coperta patru, a zis John Wolf. Una mai veche – o ştii, sunt sigur.
- Şi pe prima?
- Păi, titlul.
- Serios? l-a luat Garp peste picior. Credeam că poate ai hotărât că nu mai e nevoie de titlu.
- Doar titlul, a spus John Wolf. Deasupra unui fel de fotografie.
- „Un fel de fotografie", l-a îngânat Garp. *Ce* fel de fotografie?
- S-ar putea să am un exemplar în servietă, a spus John Wolf. O să mă uit la aeroport.

Wolf era prudent; lăsase deja să-i scape că el considera că *Lumea văzută de Bensenhaver* era „o melodramă lacrimogenă de mâna-ntâi". Pe Garp nu l-a deranjat acest lucru.

- E îngrozitor de bine *scrisă*, ţine minte ce-ţi spun, zisese Wolf, dar, într-un anume sens, tot melodramă lacrimogenă rămâne; într-un anume sens, e prea *mult*.

- Garp oftase. *Viaţa* e prea multă într-un anume sens, îi replicase el. *Viaţa* e o melodramă lacrimogenă de primă mână, John.

În .servieta lui John Wolf se găsea clişeul supracopertei, doar cu titlul, fără fotografia lui Garp de pe coperta patru şi, bineînţeles, fără clapetele interioare care conţineau textul. Gândul lui John Wolf fusese acela de a-i da lui Garp acest clişeu cu câteva clipe înainte de a-şi lua rămas bun. Clişeul feţei supracopertei era pus într-un plic închis; plicul era pus în alt plic, închis şi el. John Wolf era convins că Garp n-o să se apuce să deschidă plicurile ca să se uite la conţinut decât după ce se va fi instalat confortabil în avion.

După ce Garp va fi ajuns în Europa, John Wolf avea să-i trimită restul supracopertei romanului *Lumea văzută de Bensenhaver.* Era sigur că furia lui Garp n-o să fie chiar atât de mare încât să-l facă să se întoarcă imediat acasă.

- Ăsta-i mai mare decât celălalt avion, a spus Duncan aşezat la hubloul de pe partea stângă, puţin în faţa aripii.

- Trebuie să fie mai mare, pentru că zboară până în partea cealaltă a oceanului, i-a explicat Garp.

- Te rog să nu mai vorbeşti despre asta, l-a rugat Helen.

Pe partea cealaltă a culoarului dintre scaune, în dreptul
lui Duncan şi Garp, o stewardesă potrivea un hamac sofisticat pentru micuţa Jenny, care atârna de speteaza scaunului din faţa lui Helen ca şi când ar fi fost copilul altcuiva, sau un prunc de Piele Roşie.

-John Wolf mi-a zis c-o să fii vestit şi bogat, i-a spus Duncan tatălui său.

- Hmm, a făcut Garp. Tocmai era prins în enervantul proces de deschidere a plicurilor pe care i le dăduse John Wolf; se chinuia cu ele îngrozitor.

- Aşa ai să fii? a insistat Duncan.

- *Sper,* a zis Garp. În sfârşit ţinea în mână coperta de la *Lumea văzută de Bensenhaver.* Nici el nu ştia dacă fiorii care l-au cuprins se datorau acelei neaşteptate şi aparent» pierderi în greutate a avionului care se desprindea de U sol – sau fotografiei.

Mărită în alb şi negru, cu punctele cât fulgii de nea, în tografia reprezenta o ambulanţă oprită în faţa unui spital. **Ex**presia de resemnare posomorâtă de pe chipurile

infirmierilor sugera faptul că era inutil să se grăbească. Trupul de sub ceah şaf era mic şi acoperit complet. Fotografia avea calitatea **aceea** înspăimântătoare de instantaneu făcut în grabă în faţa intrării la URGENŢE a oricărui spital. Căci putea fi oricare spital |l oricare ambulanţă – şi oricare trupuşor ajuns prea târziu.

Fotografia avea un luciu anume, ce dădea impresia de uil, ceea ce – combinat cu aspectul granulat şi cu faptul că accidentul părea să se fi petrecut într-o noapte ploioasă – o făcea să pară o imagine din *oricare* gazetă de doi bani; putea **să** fie oricare catastrofă. Era *oricare* moarte a unei fiinţe mici, oriunde şi oricând. Dar, desigur, fotografia nu făcea decât **să-l** amintească lui Garp de disperarea cumplită de pe chipurile tuturor când au înlemnit în faţa priveliştii lui Walt zăcând cu gâtul frânt.

Coperta romanului *Lumea văzută de Bensenhaver, o* melodramă lacrimogenă de mâna-ntâi, lansa un avertisment sumbru: era vorba de un roman al nenorocirilor. Coperta cerea **ca** romanului să i se acorde o atenţie de prost gust, însă imediatăi şi i se acorda. Coperta făgăduia o tristeţe bruscă, menită să **te** îmbolnăvească; Garp ştia că romanul o va oferi din belşug.

Dacă în acel moment ar fi citit descrierea romanului **şi a** vieţii sale, tipărită pe clapetele supracopertei, nu e exclus să fi luat prima cursă înapoi spre New York de cum ar fi ajuns în Europa. Dar aşa, avea timp să se resemneze cu acest gen de publicitate – exact cum plănuise John Wolf. Când, în sfârşiţi a avut ocazia să citească textul de pe clapete, se obişnuise dr mult cu fotografia aceea îngrozitoare de pe copertă.

Helen însă nu se va obişnui niciodată şi nici nu-l va ierta pe John Wolf pentru ea. Nu-l va ierta nici pentru fotografia lui Garp de pe spatele supracopertei. Fusese făcută cu câţiva ani înainte de accident şi-l arăta pe Garp împreună cu Duncan şi Walt. Helen o făcuse, iar Garp i-o trimisese lui John Wolf în loc de felicitare de Crăciun. Se găseau pe un debarcader în Mâine. Garp n-avea pe el decât slipul şi arăta într-o formă fizică extraordinară. Chiar aşa şi fusese la acea dată. Duncan stătea în picioare, în spatele lui, ţinându-şi un braţ slăbănog pe umărul lui Garp; în slip şi el, foarte bronzat, cu o şapcă albă de marinar cocoţată şmechereşte pe cap. Zâmbea în obiectiv, uitându-se în jos spre el cu ochii lui frumoşi.

Walt stătea în poala lui Garp. De-abia ieşise din apă, astfel că pielea îi era lucioasă, ca a unui pui de focă; Garp încerca să-l învelească într-un prosop cald şi Walt se zvârcolea să scape. Fericit nevoie mare, .cu faţa lui rotundă, caraghioasă, radiind, întoarsă spre aparat – spre mama lui, care îi fotografia.

Când Garp a văzut fotografia, a simţit cum trupuşorul rece şi ud al lui Walt se usca şi se încălzea lipit de trupul lui.

Sub fotografie, textul explicativ miza pe cele mai puţin nobile instincte ale fiinţelor umane.

S.M. GARP ÎMPREUNĂ CU COPIE (ÎNAINTE DE ACCIDENT)

Vrând să spună că, dacă citeai cartea, aflai despre *ce* accident era vorba. Bineînţeles că nu aflai. *Lumea văzută de Bensenhaver* chiar nu-ţi spunea nimic despre accident – deşi trebuie spus că accidentele joacă un rol uriaş în roman. Singurul lucru pe care îl aflai într-adevăr despre accidentul la care se referea textul explicativ de sub fotografie se găsea în porcăria pe care o scrisese John Wolf pe clapetele supracopertei. Dar, chiar şi aşa, fotografia aceea – a unui tată împreună cu copiii săi sortiţi nenorocirilor – avea darul să te *momească*.

Oamenii se înghesuiau să cumpere cartea scrisă de greu lovitul fiu al lui Jenny Fields.

În avionul care-l ducea spre Europa, Garp nu avea decAl fotografia ambulanţei, dar pentru imaginaţia lui era suficient şi atât. Chiar şi la acea altitudine, îşi închipuia hoardele **care** se repezeau să cumpere cartea. Simţea dezgust pentru oamenii aceia pe care şi-i închipuia cumpărând cartea; se simţea dezgustat de sine, pentru pă scrisese genul acela de carte **care** putea să atragă hoarde de cumpărători.

Hoardele de orice fel, dar mai ales de oameni, îi creau o senzaţie de disconfort lui S.M. Garp. Stătea în avion şi îşi dorea **să** aibă parte de mai multă izolare şi intimitate – pentru sine fi pentru familia sa – decât îi va mai fi dat vreodată să cunoască.

- Ce-o să facem cu atâţia bani? l-a întrebat Duncan deodată.

- Atâţia bani? s-a mirat Garp nepricepând despre ce e vorba.

- După ce-o să fii bogat şi faimos, a explicat Duncan. Ce-o să facem?

- O ne distrăm pe cinste, i-a spus Garp, dar frumosul **şi** unicul ochi al fiului său l-a ţintit cu o căutătură neîncrezătoare.

- Vom zbura la o altitudine de treizeci şi cinci de mii de picioare, a anunţat pilotul.

- Văleu, a făcut Duncan.

Garp a întins mâna spre scaunul din partea cealaltă, ca **să** apuce mâna soţiei sale. Un bărbat gras tocmai trecea pe culoar, cu pas nesigur, îndreptându-se spre toaleta aflată la capătul avionului; încât Garp şi Helen n-au putut decât să **se** uite unul la celălalt şi numai din priviri să stabilească un **fel** de contact al mâinilor.

Cu ochii minţii, Garp o vedea pe mama lui, Jenny Fields, îmbrăcată toată în alb, cum era ridicată în sus de uriaşa Roberta Muldoon. Nu ştia ce putea să însemne asta, **dar** imaginea aceea cu Jenny Fields ridicată deasupra mulţimii **l-a** făcut să se înfioare în acelaşi fel în care îl înfiorase fotografia ambulanţei de pe coperta romanului *Lumea văzută de Bensenhaver.* S-a răsucit spre Duncan şi a început să-i vorbească despre orice îi trecea prin minte.

Duncan a început şi el să-i vorbească despre Walt şi despre curenţii de adâncime. O poveste de familie deja binecunoscută. De când îşi amintea Duncan, familia Garp obişnuia să se ducă în fiecare vară la Dog's Head Harbor, în New Hampshire, unde întinderi vaste de litoral din faţa domeniului lui Jenny Fields erau răvăşite de un curent de adâncime foarte periculos. Când Walt crescuse destul de mare ca să se aventureze până la marginea apei, Duncan îi spunea – aşa cum şi lui îi spuseseră Garp şi Helen ani la rând – „Fii atent la curentul din adânc”. Walt se retrăgea plin de respect. în fiecare vară, timp de trei ani, lui Walt i se spusese să fie atent la curentul din adânc. Duncan îşi amintea de toate avertismentele.

- Curentul din adânc e rău azi.

- Curentul din adânc e puternic azi.

- Curentul din adânc e *ticălos* azi.

Ticălos era un cuvânt grav în New Hampshire – nu numai când se referea la curentul de adâncime.

Şi în fiecare vară Walt întindea mâna spre curentul acela din adânc. De la bun început – când el întrebase ce putea să-ţi facă *ăla* – i se spusese că te putea trage în mare. Te sugea dedesubt şi te îneca şi te ducea în larg.

În a patra vară pe care şi-o petrecea Walt la Dog's Head Harbor – şi-a amintit Duncan Garp –, Helen şi Duncan

l-au văzut într-o bună zi pe Walt cum urmărea cu atenţie marea. Stătea până la glezne în spuma valurilor care se spărgeau la ţărm şi se uita cu atenţie în apă, şi a rămas aşa multă vreme, fără să facă vreun pas. Familia s-a apropiat de el, ca să vadă ce se întâmpla.

- Ce faci tu aici? l-a întrebat Helen.
- La ce te uiţi, prostuţule? l-a întrebat Duncan.
- Vreau să văd Broscoiul din Adânc, a răspuns Walt.
- Să vezi ce? n-a priceput Garp.
- Broscoiul din Adânc, a repetat Walt. încerc să-l Vthl Cât e de *mare?*

în acel moment, Garp şi Helen şi Duncan şi-au ţinut respiraţia; şi-au dat seama că în toţi acei ani Walt se temuse **de** un *broscoi* uriaş care pândea în preajma ţărmului, aşteptând să-l soarbă sub apă şi să-l ducă departe în larg. Cumplitul Broscoi din Adânc.

Garp încercase să şi-l imagineze aşa cum probabil şi-l imagina Walt. Oare o să iasă vreodată la suprafaţă? Plutea vreodată? Sau se ţinea mereu dedesubt, cu pielea lui vâscoasă şi buboasă, cu ochii mereu în căutarea gleznelor pe care să le înfăşoare strâns cu limba sa lipicioasă? Hainul Broscoi din Adânc.

Pentru Helen şi Garp, Broscoiul din Adânc devenise de-atunci expresia codificată a neliniştilor lor. Multă vreme după ce Walt a priceput ce era cu monstrul acela ^ *Curentul* din adânc, prostuţule, nu Broscoiul din Adânc![1]„ hohotise Duncan), Garp şi Helen pomeneau fiara ori de câte ori simţeau imanenţa unei primejdii. Când traficul éra prea aglomerat sau drumul alunecos din pricina gheţii – când în familia lor şi-a făcut loc peste noapte deprimarea – Helen şi Garp îşi spuneau unul altuia: „Broscoiul din Adânc e puternic azi".

- îţi aduci aminte, l-a întrebat Duncan pe Garp în avion, cum ne-a întrebat dacă e verde sau maro?

Au izbucnit amândoi în râs. Dar nu era nici verde, nici maro, şi-a zis Garp. De fapt, eram eu. Era Helen. Era culoarea vremii proaste. Era mărimea unui automobil.

1 în original, asociere imagistică sugerată de omofonia aproximativi a cuvintelor *undertow,* în lb. engl., curent de adâncime şi *undertoad,* în lb. engl., broască-râioasă din adânc. (n. trad.)

În Viena, Broscoiul din Adânc era puternic, aşa simţea Garp. Helen nu-l simţea, iar Duncan, ca orice băieţel de unsprezece ani, trecea de la un sentiment la altul. Pentru Garp, revenirea în acel oraş era ca o întoarcere la Colegiul Steering – străzile, clădirile, chiar şi picturile din muzee parcă erau vechii lui profesori, numai că mult mai bătrâni; le recunoştea cu greu, iar ele nu-l cunoşteau câtuşi de puţin. Helen şi Duncan se duceau să vadă totul; Garp se mulţumea doar să se plimbe cu micuţa Jenny; o purta prin toamna lungă şi caldă, într-un cărucior la fel de baroc precum era şi oraşul – Garp zâmbea şi saluta cu o mişcare a capului pe bătrânii care se uitau în cărucior şi plescăiau aprobator din limbă la vederea micuţei. Vienezii îi păreau lui Garp bine hrăniţi şi trăind într-o abundenţă pe care el nu şi-o amintea; trecuseră mulţi ani de când oraşul scăpase de ocupaţia sovietică, de amintirile războiului, de ultimele rămăşiţe ale caselor distruse, Dacă Viena fusese pe moarte sau chiar moartă pe vremea când stătuse el acolo cu mama lui, Garp simţea că de atunci crescuse ceva nou dar comun pe locul vechiului oraş.

însă lui Garp îi plăcea şi să le arate ba una, ba alta lui Duncan şi lui Helen. Îi plăcea să facă turul propriului său trecut, pe care îl combina cu istoria Vienei cuprinsă în ghidul oraşului.

- Aici a stat Hitler când s-a adresat prima dată locuitorilor oraşului. Şi aici veneam eu la cumpărături sâmbetele dimineaţa.

Şi aici este Sectorul Patru, o zonă care s-a aflat sub ocupaţie sovietică; aici este faimoasa Karlskirche şi Belvederea de Sus şi cea de Jos. Dar între Prinz-Eugen-Strasse pe stânga şi Argentinierstrasse se află străduţa unde mama şi cu mine...

Au închiriat două camere într-o pensiune drăguţă, în Sectorul Patru. Au dezbătut problema înscrierii lui Duncan la o şcoală cu predare în limba engleză, numai că era mult de mers cu maşina până acolo, sau cu Strassenbahnul în fiecare dimineaţă şi, de fapt, nu aveau de gând să stea acolo nici mă- car o jumătate de an. Le dădea vag târcoale gândul la Crăciunul pe care l-ar petrece la Dog's Head Harbor împreună cu Jenny, Roberta şi Ernie Holm.

în sfârşit, John Wolf a trimis cartea, cu supracopertă CU tot, şi senzaţia de Broscoi din Adânc a devenit aproape insu* portabilă pentru Garp timp de câteva zile; apoi senzaţia d început să lovească mai profund. La un moment

dat, a displ- rut, sau cel puţin aşa i s-a părut lui Garp. A izbutit să-i seri» editorului său o scrisoare reţinută; îi spunea că se simţea ex* trem de jignit, că înţelegea că totul se făcuse cu cea mai buni intenţie, aşa erau afacerile. Dar... şi aşa mai departe. Cât putea să fie de supărat... pe Wolf? Garp îi pusese în braţe produsul; Wolf i-a făcut reclamă, nimic altceva.

De la mama lui a aflat că primele cronici „nu erau ama> bile", dar – sfătuită de John Wolf-Jenny nu i-a trimis, odată cu scrisoarea, nici o copie a recenziilor. John Wolf i-a trimis prima recenzie laudativă între cele mai importante apărut« în New York. „Mişcarea feministă a exercitat în sfârşit o influenţă semnificativă asupra unui scriitor important", scria cronicarul – o femeie –, profesor asociat de studii feministe la o universitate oarecare. *Lumea văzută de Bensenhaver* era „primul studiu profund, făcut de un bărbat, despre presiunea nevrotică specific *masculină* pe care multe femei sunt obligate să o îndure". Şi aşa mai departe.

- Hristoase, a exclamat Garp, parc-aş fi scris o *teză* de doctorat. E un *roman,* fir-ar al dracului, e o *poveste*, eu am născocit-o!
- Din câte înţeleg, ei i-a *plăcut,* a zis Helen.
- Nu *cartea* i-a plăcut, a contrazis-o Garp. Ci altceva.

Cronica a reuşit să întărească zvonurile cum că *Lume* *
văzută de Bensenhaver era un „roman feminist".

„Ca şi mine, i-a scris Jenny Fields fiului ei, se pare că vei fi beneficiarul uneia dintre multele interpretări eronate ale cpocii noastre."

Alte cronici defineau romanul ca fiind „paranoic, dement şi doldora de violenţă gratuită şi sex". Recenziile respective n-au ajuns la Garp, dar probabil că nici n-au afectat vânzarea cărţii.

Un cronicar admitea că Garp era un scriitor serios, ale cărui „tendinţe spre exagerările baroce au luat-o razna". John Wolf nu s-a putut abţine să nu-i trimită lui Garp cronica asta – poate pentru că John Wolf era de acord cu ea.

Jenny îi scria că începea „să se implice" în viaţa politică din New Hampshire.

„Cursa electorală din New Hampshire ne ocupă tot timpul", îi scria RobertaMuldoon.

„Cum îşi poate cineva dedica tot timpul unui guvernator de New Hampshire?" le-a întrebat Garp în scrisoarea de răspuns.

Din câte se părea, la mijloc era o chestiune feministă, guvernatorul se lăuda cu nişte măsuri neliberale prosteşti şi cu nişte acte antisociale. Administraţia susţinea sus şi tare că unei fete de paisprezece ani care fusese violată i se refuzase dreptul de a face chiuretaj, ceea ce însemna să se creeze precedentul degenerării la nivel naţional. Guvernatorul *era* un cretin reacţionar autentic. Printre altele, se părea că nutrea convingerea că săracii nu trebuie ajutaţi de către stat sau de către guvernul federal, şi asta pentru că starea celor săraci era considerată ca fiind o pedeapsă binemeritată – judecata dreaptă, morală, a Fiinţei Superioare. Guvernatorul era agresiv şi perfid; a reuşit, de exemplu, să inducă în locuitorii stalului sentimentul *fricii:* New Hampshire era în pericol de a cădea pradă *cetelor* de divorţate din New York.

Aparent, femeile divorţate din New York se mutau cu grămada în New Hampshire. Intenţia lor era să le transforme pe femeile din New Hampshire în lesbiene, sau, cel puţin, »1 le încurajeze în a-şi înşela soţii din New Hampshire; o alll intenţie a lor era aceea de a-i seduce pe soţii din **New** Hampshire. Aparent, divorţatele din New York întruclil pau promiscuitatea, socialismul, pensia alimentară şi **ceva** extrem de ameninţător, care căpătase în presa din **New** Hampshire numele de „Existenţa în grup a femeilor".

Unul dintre centrele acestei aşa-numite Existenţe în grup a femeilor era, desigur, Dog's Head Harbor, „cuibarul feministei radicale Jenny Fields".

De asemenea, spunea guvernatorul, se înregistrase o răspândire fără precedent a bolilor venerice, „o problemă deja cunoscută în cercurile acestor Partizane ale Eliberării Femeii". Individul minţea de îngheţau apele. Contracandidatul acestui imbecil notoriu la postul de guvernator era, din **câte** se părea, o femeie. Campania electorală era condusă de Jenny şi Roberta şi (scria Jenny) de „echipe întregi de divorţate din New York".

Cum, necum, în singurul ziar care era distribuit în toi statul, romanul „degenerat" al lui Garp a fost etichetat drepl „noua Biblie feministă".

„Un imn violent închinat depravării morale şi pericolului sexual din epoca noastră”, scria un cronicar de pe Coana de Vest.

„Un protest dureros împotriva violenţei şi a înfruntării sexuale din timpurile noastre orbecăitoare”, scria un alt recenzent de aiurea.

Agreat sau dezagreat, romanul era în general tratat drept o *ştire* a zilei. O modalitate ca romanele să aibă succes **era** aceea ca povestea respectivă să semene cu un subiect demn de rubrica de ştiri. Exact asta s-a întâmplat şi cu *Lumea văzutd tU Bensenhaver;* la fel ca acel guvernator idiot al statului New Hampshire, romanul lui Garp ajunsese una din ştirile zilei.

„New Hampshire este un stat înapoiat, cu o politică infamă, i-a scris Garp mamei lui. Pentru Dumnezeu, nu te implica.”

„Aşa spui mereu, a ripostat Jenny. Când o să te întorci acasă, o să fii vestit. Să te văd cum o să încerci să nu te implici.”

„Aşteaptă numai şi-ai să vezi, a răspuns Garp. Tot ce-i mai simplu.”

Preocupat de corespondenţa transatlantică, Garp uitase pe moment de sentimentul prezenţei înspăimântătoare şi ameninţătoare a Broscoiului din Adânc, dar la un moment dat Helen i-a spus că simţea şi ea apropierea fiarei.

- Hai să ne întoarcem acasă, l-a rugat ea. Ne-am distrat de-ajuns.

John Wolf le-a trimis o telegramă: „Rămâneţi pe loc. Oamenii se înghesuie să cumpere cartea.”

Roberta Muldoon i-a trimis lui Garp un tricou; pe el scria:

DIVORŢATELE DIN NEW YORK SUNT NUMAI BUNE PENTRU NEW HAMPSHIRE

- Dumnezeule, a oftat Garp. Dacă e să ne întoarcem acasă, măcar să aşteptăm până se isprăveşte cu alegerile astea demente.

Astfel că a pierdut, slavă Domnului, ocazia să citească „opinia feministă disidentă” despre *Lumea văzută de Bensenhaver,* publicată într-o revistă populară neserioasă. Romanul, scria cronicarul, „insistă pe ideea sexistă că femeile sunt în principal un ansamblu de orificii şi prada cea mai căutată de fiarele de masculi... S.M. Garp continuă aceeaşi mitologie masculină enervantă: bărbatul bun este bodyguardul familiei sale, iar femeia bună nu lasă niciodată

de bunăvoie ca un alt bărbat să-i intre pe uşă, în sens concret sau figurativ”.

Chiar şi Jenny Fields a fost convinsă în cele din urmă să „scrie o cronică” despre romanul fiului ei şi, din fericire,
Garp n-a văzut nici această recenzie. Deşi era cel mai bun roman al fiului ei, scria Jenny – pentru că era cel mai serioi subiect tratat de el –, „pierdea mult din pricina repetatelor obsesii masculine care riscau să-l plictisească pe cititorul de sex feminin”. Totuşi, adăuga Jenny, fiul ei era un scriitor bun, tânăr încă, avea toate şansele să devină şi mai bun. „Inima lui e la locul ei”, încheia ea.,

Dacă ar fi citit Garp aceste rânduri, poate că ar fi rămu mult şi bine în Viena. Dar ei îşi făceau planuri de plecare. **Ca** de obicei, anxietatea l-a făcut pe Garp să se hotărască mai **re**pede. Într-o seară, Duncan nu s-a întors din parc înainte **de** lăsarea întunericului, iar Garp, ieşind pe uşă ca să pornească în căutarea lui, i-a strigat peste umăr lui Helen că acesta **era** semnul hotărâtor; vor părăsi Viena cât mai curând posibil. Viaţa de oraş, în general, îl făcea pe Garp să se teamă **prea** mult pentru soarta lui Duncan.

Garp a pornit-o în goană pe Prinz-Eugen-Strasse, spre Monumentul ridicat în memoria Războiului Sovietic, aflat în Schwarzenbergplatz. Se găsea o patiserie acolo, iar lui Duncan îi plăceau produsele de patiserie, deşi Garp îl avertizase în repetate rânduri pe Duncan că o să-şi strice pofta de mâncare.

- Duncan! striga el alergând, iar vocea lui se izbea de zi* durile solide de piatră ale clădirilor şi se năpustea înapoi asupra lui, precum râgâiala confuză a Broscoiului din Adânc, fiara aceea dezgustătoare şi buhăită, a cărei apropiere lipicioasă o resimţea ca o respiraţie.

Dar Duncan era în patiserie, înfuleca fericit o Grill-parzertorte.

- Se întunecă mai repede, s-a plâns el. N-am întârziat *chiar* atât de mult.

Băiatul avea dreptate, a recunoscut Garp. S-au întors acasă împreună. Broscoiul din Adânc a dispărut pe o străduţă întunecată – sau poate că nu-l interesează persoana lui
Duncan, şi-a spus Garp. I-a făcut impresia că simţea curentul înfăşurându-i-se în jurul propriilor sale glezne, dar a fost doar o senzaţie trecătoare.

Telefonul, acel strigăt de alarmă de demult – strigătul surprins al unui războinic înjunghiat în timp ce făcea de strajă –, a speriat întreaga pensiune în care locuiau ei şi a făcut-o pe proprietăreasă să apară ca o fantomă în pragul uşii lor.

- *Bitte, bitte,* i-a rugat ea.

Tremurând de emoţie, le-a explicat că telefonul era din Statele Unite.

Ceasul arăta aproape două dimineaţa, dogoarea verii se stâmpărase, încât Garp a pornit înfiorat în urma bătrânei, de-a lungul coridorului pensiunii. „Covorul de pe coridor era subţire, şi-a amintit el deodată, şi avea culoarea umbrei". El scrisese asta cu mulţi ani în urmă. S-a uitat în jur, să-şi vadă personajele: pe cântăreţul ungur, pe omul care nu putea umbla decât în mâini, pe ursul cel năpăstuit de soartă şi pe toţi membrii acelui trist circ al morţii pe care-l născocise el.

Dar dispăruseră cu toţii; doar trupul subţire şi drept de spate al bătrânei îi îndruma paşii – spatele nefiresc de drept, ca şi când femeia îşi controla exagerat o cocoaşă datorată vârstei. Pe pereţi nu se găseau fotografii cu patinatori de viteză, nici un monociclu nu era sprijinit lângă uşa veceului. Coborând o scară şi pătrunzând într-o încăpere luminată din tavan de un bec puternic, – parcă s-ar fi aflat într-o centrală telefonică amenajată în pripă într-un oraş asediat –, Garp avea sentimentul că-l urmează pe îngerul Morţii – moaşa Broscoiului din Adânc, al cărui miros de mlaştină părea să se răspândească prin microfonul receptorului.

Da? a şoptit Garp.Şi preţ de o clipă a răsuflat uşurat, auzind vocea Robertei Muldoon – un nou eşec sexual; poate că asta era tot. Sau poate o ştire proaspătă privind cursa pentru postul de guvrr- nator de New Hampshire. Ridicând privirile spre chipul **bă**trân şi întrebător al proprietăresei, Garp a realizat cfl **biata** femeie nu apucase să-şi pună proteza; obrajii îi erau scobiţi, carnea flască atârna sub maxilar – întreaga ei faţă era scoftl citâ ca a unui schelet. În cameră duhnea a Broscoi din **Adânc,**

- N-am vrut să vezi la ştiri, îi spunea Roberta, daca se VI transmite la televizor acolo unde sunteţi – n-aveam de undi să ştiu cu certitudine. Nici să citeşti în ziar. N-am vrut să afli pe această cale.

- Cine-a câştigat? a întrebat Garp degajat, deşi ştia că If lefonul ăsta avea prea puţină legătură cu noul sau vechiul guvernator al statului New Hampshire.

- A fost *împuşcată* – mama ta, a spus Roberta. Au omo rât-o, Garp. Un ticălos a împuşcat-o cu o armă de vânătoare,

- Cine? a murmurat Garp.

- Un *bărbat!* a izbucnit Roberta în plâns. Cel mai îngrozitor cuvânt pe care-l putea ea rosti: un *bărbat*. Un **bărbat** care ura femeile, a continuat Roberta. Un vânător, a suspi nat ea. A început sezonul de vânătoare, sau aproape a început, şi nimeni nu s-a gândit că era ceva suspect ca un **bărbat** să aibă asupra sa o puşcă de vânătoare. A împuşcat-o.

- A murit?

- Am prins-o în braţe înainte să cadă, a hohotit Roberta, N-a atins pământul, Garp. N-a scos un cuvânt. N-a ştiut **ci** se întâmplă, Garp. Sunt sigură de asta.

- L-au prins pe ticălos?

- L-a împuşcat careva sau s-a împuşcat singur.

- E mort?

- Da, nemernicul. E şi el mort.

- Eşti singură, Roberta?

- Nu, a suspinat ea. Suntem multe aici. Suntem acasă la ***voi***

Şi Garp şi le-a imaginat pe toate femeile alea jelind la Dog's Head Harbor – jelindu-şi conducătoarea ucisă.

- Voia ca trupul ei să fie donat unei facultăţi de medicină, a spus Garp. Roberta?

- Te aud. E atât de îngrozitor.

- Aşa voia ea.

- Ştiu. Trebuie să veniţi acasă.

- Plecăm cu prima cursă.

- Nu ştim ce *să facem*.

- Ce *e* de făcut? Nu mai e nimic de făcut.

- *Ceva* tot trebuie făcut, a zis Roberta, numai că ea spunea că nu vrea funeralii.

- Bineînţeles că nu. Ea dorea ca trupul ei să fie donat unei facultăţi de medicină. Te rog să-i îndeplineşti dorinţa, Roberta; asta este ceea ce şi-a dorit mama.

- Dar *ceva* tot trebuie să fie, a protestat Roberta. Poate că nu neapărat o slujbă religioasă, însă ceva tot trebuie făcut.
- Să nu te apuci de nimic până n-ajung eu acolo, i-a cerut Garp.
- Se discută mult pe tema asta, a spus Roberta. Vor să organizeze o manifestaţie politică, ceva de genul ăsta.
- Eu sunt singura ei rudă, Roberta. Spune-le acest lucru.
- Ea a însemnat mult pentru *multe* dintre noi, să ştii, s-a răstit Roberta.

Da, şi uite că asta a omorât-o, şi-a zis Garp în sinea lui, dar a tăcut.

- Am încercat să am grijă de ea! a ţipat Roberta. I-am zis să nu se ducă în parcarea aia!
- Nu-i nimeni de vină, Roberta, a spus Garp blând.
- *Tu* întotdeauna crezi că e cineva de vină, Garp. întotdeauna aşa ai crezut.

Te rog, Roberta. Eşti cea mai bună prietenă a mea

- .Îţi spun *eu* cine-i de vină. *Bărbaţii,* Garp. Sexul ăsta)* gos şi criminal al vostru! Dacă nu ne puteţi *fute* aşa cum paf- tiţi, ne omorâţi într-o mie de feluri!

- *Eu* nu, Roberta, te rog.

- Ba da, şi tu, a şoptit Roberta. Nici un bărbat nu e prir- ten cu o femeie.

- Eu sunt prietenul *tău,* Roberta, a zis Garp şi Roberta a tăcut şi a plâns o vreme – un sunet la fel de plăcut pentru Garp ca şi ploaia care cade pe suprafaţa unui lac adânc.

- îmi pare atât de rău, a murmurat Roberta. Dacă l-aş fj văzut pe bărbatul ăla cu puşca – o clipă mai devreme să-l fl văzut – aş fi putut para împuşcătura. *Aş* fi făcut-o, să ştii.

- Ştiu că ai fi făcut-o, Roberta, a zis Garp.

Oare *el* ar fi făcut-o? Bineînţeles că-şi iubea mama; iar acum era năpădit de sentimentul dureros al pierderii. Dar îi fusene oare vreodată atât de *devotat* precum erau discipolele ei?

Şi-a cerut scuze faţă de proprietăreasă pentru ora târzie l< care primise acel telefon. Când i-a spus că mama lui murise, bătrâna şi-a făcut semnul crucii – obrajii căzuţi şi gingiile ştirbe n-au scos un sunet, dar mărturiseau îndeajuns despre morţii familiei, cărora ea le supravieţuise.

Helen a plâns cel mai mult; nu voia s-o lase din braţe tiza lui Jenny, pe micuţa Jenny Garp. Duncan şi Garp s-au apucat să cerceteze ziarele, dar vestea avea să ajungă în Austria cu o zi întârziere – exista însă şi minunea numită televiziune.

Garp a urmărit asasinarea mamei lui la televizorul prn< prietăresei.

În faţa unui mare centru comercial, undeva în New Hampshire, se ţinea o tâmpenie de întrunire electorală. Peisajul aducea a litoral şi Garp a recunoscut locul – se afla la cA- teva mile depărtare de Dog's Head Harbor.

Guvernatorul susţinea aceleaşi tâmpenii şi mojicii. Fe< meia care aspira la funcţia de guvernator dădea impresia unei persoane educate şi idealiste; părea, în acelaşi timp, că-şi stăpânea cu greu furia în faţa tâmpeniilor şi porcăriilor susţinute de guvernator.

Parcarea ce ţinea de centrul comercial era înconjurată de camioane. Remorcile acestora erau pline de bărbaţi în costume de vânătoare. Aparent, ei reprezentau interesele statului New Hampshire – opuse intereselor

exprimate de divorţatele venite din New York şi stabilite în New Hampshire.

Femeia aceea simpatică ce candida împotriva guvernatorului era şi ea un fel de divorţată de New York. Faptul că locuia de cincisprezece ani în New Hampshire iar copiii ei mergeau la şcoală acolo era un fapt mai mult sau mai puţin ignorat de guvernatorul aflat în funcţie şi de către suporterii care înconjurau parcarea în camioanele lor.

Se făceau tot felul de semne; se proferau insulte.

Se mai afla acolo şi o echipă de fotbal a unui liceu, toţi erau în costumaţia de teren şi băteau cu căştile în asfalt. Unul dintre copiii candidatei făcea parte din echipă, drept care îi adunase în parcare pe toţi coechipierii săi, vrând să demonstreze întregului New Hampshire că era un gest perfect bărbătesc acela de a vota pentru mama lui.

Vânătorii din remorci erau de părere că a vota cu această femeie era echivalent cu a vota în favoarea homosexualităţii – şi a lesbianismului, a socialismului, a pensiei alimentare şi a New Yorkului, şi aşa mai departe. Urmărind ştirile, Garp avea sentimentul că acele lucruri anume nu erau tolerate în New Hampshire.

Garp şi Helen şi Duncan şi micuţa Jenny şedeau în pensiunea vieneză şi aşteptau să vadă cum era omorâtă Jenny Fields. Proprietăreasa, care nu prea pricepea ce se întâmpla, le servea cafea şi prăjiturele; doar Duncan a mâncat din prăjituri.

Urma să ia cuvântul Jenny Fields şi să se adreseze adunării din parcare. Vorbea din spatele unui camion; Roberta o ridicase pe peretele rabatabil al remorcii şi-i potrivise microfonul. Mama lui Garp arăta foarte mică în remorca aceea, mai ales lângă Roberta, dar uniforma lui Jenny era atât ile albă, încât o scotea în evidenţă cu claritate.

- Sunt Jenny Fields, a spus ea – ovaţii, fluierături, huiduieli.

Urlete de claxoane dinspre camioanele ce înconjurau parcarea. Poliţiştii le spuneau şoferilor de camioane să o ia din loc| au plecat, dar s-au reîntors şi după aceea au plecat din nou.

- Cei mai mulţi dintre voi ştiţi cine simt, a continua! Jenny Fields.

Alte huiduieli, ovaţii, urlete de claxoane – şi un singur foc de armă, bubuitor şi la fel de categoric precum un val care se sparge de mal.

Nimeni n-a observat de unde venise. Roberta Muldoon o ţinea pe mama lui Garp de subsuori. Uniforma albă a lui Jenny părea lovită de o împroşcătură mică şi întunecata, Apoi Roberta a sărit jos de pe peretele rabatabil cu Jenny în braţe şi şi-a tăiat drum prin mulţime, ca un inter încercat ce poartă mingea pentru marcare. Mulţimea s-a dat la o parte din calea ei; uniforma albă a lui Jenny aproape că nu se mai vedea în braţele Robertei. O maşină a poliţiei pornise spre Roberta; când s-au întâlnit, Roberta a întins trupul lui Jenny spre maşină. Preţ de o clipă, Garp a văzut uniforma albă, nemişcată, a mamei lui înălţată deasupra mulţimii şi depusă în braţele poliţistului care a aşezat-o în maşină, făcându-i apoi şi Robertei loc să urce.Maşina a pornit-o ca din puşcă, spunea reporterul. Aparatul de filmat a fost atras de un aparent schimb de focuri undeva în zona camioanelor care înconjurau parcarea, şi alte maşini de poliţie s-au îndreptat într-acolo. Câteva clipe mai târziu, pe ecran a apărut trupul nemişcat al unui bărbat îmbrăcat în costum de vânătoare, întins pe asfalt într-o baltă ce părea să fie de ulei. Alte câteva momente mai târziu, un prim-plan cu ceea ce reporterul a identificat că ar fi fost o puşcă de vânat căprioare.

S-a specificat că sezonul pentru căprioare nu se deschisese încă în mod oficial.

Exceptând faptul că ştirile nu cuprinseseră nici un nud, evenimentul putea fi clasificat drept melodramă lacrimogenă de la început până la sfârşit.

Garp i-a mulţumit proprietăresei pentru că le permisese să urmărească ştirile. Peste două ore erau în Frankfurt, unde au luat avionul spre New York. Broscoiul din Adânc nu era în avion cu ei – nici măcar pentru Helen, care se temea atât de tare de avioane. Broscoiul din Adânc se găsea în altă parte.

Singurul gând al lui Garp, pe când se afla undeva deasupra Oceanului Atlantic, era acela că mama lui rostise cele mai potrivite „ultime cuvinte”. Jenny Fields îşi încheiase viaţa spunând: „Cei mai mulţi dintre voi ştiţi cine sunt”. Aşezat pe locul său în avion, Garp a repetat aceste vorbe.

- Cei mai mulţi dintre voi ştiţi cine sunt, a rostit el în şoaptă.

Duncan dormea, dar Helen l-a auzit; peste culoarul dintre scaune l-a apucat pe Garp de mână.

La zeci de mii de picioare deasupra oceanului, S.M. Garp a plâns îndelung în avionul care-l aducea acasă pentru a cunoaşte faima în ţara lui violentă.

Primele funeralii feministe şi alte funeralii

„De când a murit Walt, scria S.M. Garp, viaţa mea mi s-a părut ca un epilog.”

Când a murit Jenny Fields, probabil că starea de consternare a lui Garp s-a adâncit – senzaţia că timpul trecea con« form unui plan prestabilit. Dar care era planul?

Garp şedea în biroul lui John Wolf din New York şi încerca să priceapă acea pletoră de planuri ce înconjura moar tea mamei lui.

- Nu mi-am dat consimţământul pentru funeralii, spunea Garp. Cum adică funeralii? Unde-i cadavrul, Roberta?

Fără să-şi piardă răbdarea, Roberta Muldoon i-a răspuns **că** era acolo unde dorise Jenny să-i ajungă trupul lipsit de viaţă. Nu trupul ei conta, a zis Roberta. O să fie o slujbă de pomenire, atât; nici să nu se gândească la ea ca la nişte „funeralii”.

Ziarele anunţaseră că urmau să aibă loc primele funeralii feministe din New York.

Poliţia declarase că se aşteptau la violenţe.

- Primele funeralii feministe? a întrebat Garp contrariat.

-Jenny a însemnat atât de mult pentru atât de multe femei, a răspuns Roberta. Nu te supăra. N-ai fost *proprietarul* ei, să ştii.

John Wolf şi-a dat ochii peste cap.

Duncan Garp se uita afară, pe fereastra biroului lui John Wolf, aflat la patruzeci de etaje deasupra Manhattanului. Probabil că se simţea oarecum ca şi când mai era încă în avionul din care abia coborâse.

Helen dădea un telefon din alt birou. încerca să-1[1] găsească pe tatăl ei în bunul şi vechiul oraş Steering; voia ca Ernie să-i aştepte în Boston, la avionul de New York.

- în regulă, a şoptit Garp; o ţinea pe micuţa Jenny pe genunchi. în regulă. Ştii că nu sunt de acord cu asta, Roberta, dar o să merg.

- Să *mergi?* a întrebat John Wolf trăsnit.

---

1 O H N I R V I N G

- Nu! a sărit Roberta. Adică, nu-i *nevoie* să mergi, a completat ea.

- Ştiu, a zis Garp. Dar ai dreptate. Probabil că ei i-ar fi plăcut măcar o slujbă, aşa că o să mă duc. Ce-o să se întâmple acolo?

- O să fie tnulte discursuri, a spus Roberta. N-o sărţi placă.

- Şi or să citească din cartea ei, a adăugat John Wolf. Am donat câteva exemplare.

- Dar *tu* nu trebuie să te duci, Garp, a insistat Roberta neliniştită. Te rog, nu te duce.

- Ba vreau să mă duc, nu s-a lăsat Garp. Îţi promit că n-am să sâcâi şi n-am să huidui – indiferent ce-or să spună cretinele alea despre ea. Am ceva scris de ea şi poate o să citesc acolo, dacă interesează pe careva. Ai văzut vreodată chestia aia pe care a scris-o despre ce înseamnă să fii considerată o feministă?

Roberta şi John Wolf s-au uitat scurt unul la altul; aveau un aer nenorocit şi mohorât.

Spunea acolo: „Urăsc să mi se spună că sunt feministă, pentru că este o etichetă pe care nu eu am ales-o pentru a descrie ceea ce simt vizavi de bărbaţi sau modul în care scriu”

- .Nu vreau să mă cert cu tine, Garp, a zis Roberta. Acum în nici un caz. Ştii foarte bine că a zis şi alte lucruri. *A fost* o feministă, indiferent că i-a plăcut sau nu să fie numită astfel. Ea ti susţinut întotdeauna ideea de a se demasca nedreptăţile comise faţă de femei; ea a susţinut pur şi simplu ideea ca femeile să fie lăsate să trăiască aşa cum vor şi să fie libere să aleagă.
- Zău? a întrebat Garp zeflemitor. Nu cumva credea şi ci *tot* ceea ce se întâmplă femeilor li se întâmplă *din pricini* cl sunt femei?
- Trebuie să fii prost să crezi aşa ceva, Garp, l-a înfruntai Roberta. Vorbeşti de parcă toate am fi ellenjamesiene.
- Isprăviţi amândoi! a intervenit John Wolf.

Jenny Garp a scos un ţipăt scurt şi l-a plesnit pe Garp peste genunchi; el a privit-o surprins, ca şi când uitase că ţi- nea o fiinţă vie în braţe.
- Ce-i? a întrebat el, dar fetiţa n-a mai scos nici un sunet, doar urmărea cu privirile conturul unui peisaj ce se afla acolo, în biroul lui John Wolf, invizibil pentru ochii celorlalţi.
- La ce oră e aiureala aia? a vrut să ştie Garp.
- La cinci după-amiaza, a răspuns Roberta.
- Presupun că s-a ales ora asta pentru ca jumătate din secretarele din New York să poată pleca de la serviciu cu o ort mai devreme, a spus John Wolf.
- Nu toate femeile din New York care lucrează sunt secretare, a zis Roberta pe un ton înţepat.
- Secretarele, a răspuns John Wolf, vor fi singurele a căror lipsă va fi *resimţită* între patru şi cinci.
- Mamă Doamne, a oftat Garp.

Helen s-a întors spunând că nu-l găsea pe tatăl ei la telefon.
- Probabil că e la antrenament, a zis Garp.
- N-a început încă sezonul de lupte, i-a amintit Helen.

Garp s-a uitat la calendarul afişat pe cadranul ceasului de la mână, care era cu câteva ore după ora oficială din Statele
Unite, ultima oară îl fixase în Viena. Dar Garp ştia că antrenamentele de lupte începeau la Steering abia după Ziua Recunoştinţei. Helen avea dreptate.
- Am sunat la sală, de acolo mi s-a spus că e acasă, a explicat Helen. Iar acasă nu răspunde nimeni.

- O să închiriem o maşină la aeroport, a liniştit-o Garp. Oricum nu putem pleca până diseară. Trebuie să mă duc la funeraliile astea afurisite.
- Nu, nu *trebuie*, a repetat Roberta.
- De fapt, a zis Helen, *nu poţi* să te duci.
Pe chipul Robertei şi al lui John Wolf s-a aşternut iarăşi aerul acela nenorocit şi sumbru; Garp pur şi simplu nu părea să priceapă.
- Cum adică, nu *pot?* a întrebat el.
- E vorba de funeralii feministe, i-a explicat Helen. Ai *citit* ziarul, sau te-ai oprit doar la titlu?
Garp s-a uitat acuzator la Roberta Muldoon, dar aceasta şi-a întors privirile spre Duncan, care se uita pe fereastră. Duncan îşi scosese telescopul şi spiona Manhattanul.
- Nu poţi să te duci, Garp, a recunoscut Roberta. Aşa e. Nu ţi-am spus pentru că mam gândit c-o să te scoată din sărite de-a binelea. Şi chiar nu mi-am imaginat c-o să vrei să te duci.
- Nu mişeii *voie?* a vrut Garp să se lămurească.
-Funeraliile astea sunt doar pentru *femei*, a spus Roberta. *Femeile* au iubit-o, femeile or s-o jelească. Aşa am vrut noi să fie.
Lui Garp mai că-i venea s-o omoare din priviri.
-Eu am iubit-o, a izbucnit el. Sunt singurul ei copil. Vrei să spui că nu mă pot duce la aiureala asta pentru că sunt *bdrbat?*
- Aş vrea să nu mai spui că-i o aiureală, a zis Roberta.
- Ce-i aia aiureală? a întrebat Duncan.
Jenny Garp a scos încă un ţipăt, dar Garp n-a băgat-o în seamă. Helen a luat-o în braţe.
- Vrei să spui că nici un bărbat nu are voie să meargă U funeraliile mamei mele? a întrebat-o Garp pe Roberta.
- Ţi-am zis că nu-s chiar funeralii. Mai degrabă o întrunire – un fel de demonstraţie în semn de respect.
- Mă duc, Roberta, a spus Garp hotărât. Puţin îmi pasă cum le numiţi.
- Of, Doamne, a oftat Helen ieşind din birou cu micuţa Jenny. încerc să dau de tata, a mai zis ea.
- Văd un om cu un singur braţ, a anunţat Duncan.
- Te rog, nu te duce, Garp, a şoptit Roberta.
- Are dreptate, s-a băgat John Wolf în vorbă. Şi eu am vrut să mă duc. Doar am fost editorul ei. Dar lasă-le

să facă aşa cum vor ele, Garp. Cred că lui Jenny i-ar fi plăcut ideea.

- Puţin îmi pasă ce i-ar fi plăcut ei, s-a enervat Garp.

- Sunt convinsă, a zis Roberta. Şi acesta este un alt motiv pentru care n-ar trebui să te duci.

- Garp, nu ştii cum au reacţionat la *cartea* ta anumite persoane implicate în mişcarea feministă, i-a atras John Wolf luare-aminte.

Roberta Muldoon şi-a dat ochii peste cap. Auzise şi ea acuzaţia aceea, anume că S.M. Garp profita de pe urma reputaţiei mamei sale şi a mişcării feministe. Văzuse reclama ce se făcuse romanului *Lumea văzută de Bensenhaver;* cu care John Wolf fusese de acord fără să stea pe gânduri imediat după asasinarea lui Jenny. Se lăsa să se înţeleagă că romanul lui Garp profita şi de pe urma acestei tragedii – reclama sugera ideea absolut bolnavă că săracul scriitorul ăsta, după ce pierduse un fiu, „îşi pierduse şi mama".

Din fericire, Garp nu văzuse reclama; chiar şi John Wolf regreta că-şi dăduse consimţământul.

584

Lumea văzută de Bensenhaver se vindea ca pâinea caldă. Ani de zile avea să se discute în contradictoriu pe marginea romanului; avea să intre în programa şcolară. Din fericire, şi

J O H N I R V I N G celelalte cărţi aveau să intre-în programa de liceu, chiar dacă sporadic. Unul dintre cursuri avea să cuprindă autobiografia lui Jenny, cele trei romane ale lui Garp şi *Istoria Academiei Everett Steering* de Stewart Percy. Aparent, scopul cursului era acela de a vâna în respectivele cărţi toate elementele care păreau să fie *adevărate*, pentru a reconstitui *viaţa* lui Garp cât mai complet cu putinţă.

Din fericire, Garp n-avea să afle niciodată despre existenţa acelui curs.

- Văd un om cu un singur picior, a anunţat Duncan Garp, cercetând străzile şi ferestrele din Manhattan ca să-i descopere pe toţi ologii şi şontorogii – o treabă care putea să dureze ani de zile.
- Te rog, termină, Duncan, i-a cerut Garp.
- Dacă vrei cu adevărat să te duci, i-a şoptit Roberta Muldoon, atunci va trebui să te travesteşti.
- Dacă e chiar atât de dură chestia în privinţa bărbaţilor, s-a răstit Garp la Roberta, atunci să sperăm că n-or să facă şi un control de cromozomi la intrare.

I-a părut imediat rău de vorbele spuse; Roberta tresărise de parcă ar fi pălmuit-o. Garp a prins-o de mâinile ei mari şi i le-a ţinut aşa, până a simţit că-l strânge şi ea de mâini.

- Iartă-mă, a şoptit el. Dacă trebuie să mă duc acolo travestit, îmi pare bine că eşti aici cu mine, ca să mă ajuţi să mă îmbrac. Vreau să spun că tu te pricepi la aşa ceva, corect?
- Corect, a spus Roberta.
- Dar e ridicol, a protestat John Wolf.
- Dacă te va recunoaşte vreo femeie de-acolo, l-a avertizat Roberta pe Garp, o să te sfâşie, ascultă-mă pe mine. în cel mai bun caz, n-o să te lase să intri.

Helen a revenit în birou, ţinând-o călare pe şold pe micuţa Jenny, care ţipa.

- L-am sunat pe decanul Bodger, i-a spus ea lui **Garp.** L-am rugat pe el să încerce să dea de tata. Pur şi simplu niM felul lui să nu fie de găsit.

Garp a clătinat din cap.

- Ar trebui să plecăm la aeroport chiar acum, i-a mai spui ea. Inchiriem o maşină din Boston şi ne ducem direct la Steering. Îi lăsăm pe copii să se odihnească, şi dacă tu ai

chei să te întorci în New York şi să porneşti o cruciadă, n-ai decât.

- Du-te *tu*, a zis Garp. Eu mă întorc mai târziu şi închiriez şi eu o maşină.

- Total aiurea, a pufnit Helen.

- Şi inutil de scump, a adăugat Roberta.

- Acum am destui bani, le-a amintit Garp; i-a zâmbit obosit lui John Wolf, dar acesta nu i-a răspuns – în schimb, s-a oferit să-i ducă pe Helen şi pe copii la aeroport.

- Un om fără un braţ, un om fără un picior, doi şchiopi, a dat Duncan raportul, şi încă unul fără nas.

- Dacă mai stai puţin pe-aici, o să ai ocazia să vezi cum o să arate tatăl tău, i-a zis Roberta Muldoon.

Un fost luptător travestit pentru funeraliile mamei lui, *a* comentat Garp în gând. Apoi a sărutat-o pe Helen; i-a sărutat pe copii şi chiar şi pe John Wolf.

- Nu-ţi face griji din pricina tatălui tău, i-aspus el lui Helen.

-Şi nu-ţi face griji pentru Garp, a adăugat Roberta Muldoon. O să-l deghizez atât de bine, că toată lumea o sS-l lase în pace.

- Tare mi-ar plăcea dacă ai încerca *tu* să laşi pe toată lumea în pace, i s-a adresat Helen lui Garp.

Deodată s-au pomenit că în biroul aglomerat al lui John Wolf mai era o femeie; nimeni n-o observase până atunci, deşi ea încercase să-i atragă discret atenţia lui John Wolf.

- Domnu' Wolf? l-a chemat ea într-un moment de tăcere deplină, şi toţi s-au întors spre ea.

Era în vârstă, cu părul negru pe jumătate cărunt, şi părea să sufere de dureri de picioare; în jurul taliei groase avea înfăşurat de două ori un cablu electric.

- Da, Jillsy? a răspuns John Wolf şi Garp s-a holbat la ea. Era Jillsy Sloper, desigur; John Wolf ar fi trebuit să ştie că scriitorii au memorie bună la nume.

- Mă-ntrebam, a spus Jillsy, dacă aş putea să plec mai devreme azi – poate puneţi o vorbă bună pentru mine, pentru că vreau să mă duc la funerali.

Vorbea cu bărbia în piept, un murmur încleştat de cuvinte mâncate pe jumătate – cât mai puţine cu putinţă. Nu-i plăcea să deschidă gura în prezenţa străinilor; pe lângă asta, îl recunoscuse pe Garp şi nu voia să-i fie prezentată – niciodată.

- Da, bineînţeles că poţi, a spus John Wolf grăbit. Şi el voia tot atât de puţin ca şi *ea* să i-o prezinte lui Garp.
- Stai puţin, s-a băgat Garp în vorbă. Jillsy Sloper şi John Wolf au îngheţat. Dumneata eşti Jillsy Sloper? a întrebat el.
- Nu! a bâiguit John Wolf.

Garp l-a fulgerat cu privirea.
- îmi pare bine, a murmurat Jillsy, fără să se uite la Garp.
- *Mie* îmi pare bine, a zis Garp. Era clar ca lumina zilei că femeii ăsteia necăjite *nu-i* „plăcuse la nebunie" cartea lui, aşa cum spusese John Wolf.
- îmi pare rău de mama dumneavoastră, a spus Jillsy.
- Îţi mulţumesc foarte mult, a zis Garp, dar vedea – *toţi* vedeau! – că în Jillsy Sloper clocotea ceva.

Făcea cât doi sau trei ca *dumneavoastră* i-a urlat deodată Jillsy lui Garp. Ochii ei gălbui pluteau în lacrimi. Făcea mai mult decât patru sau cinci cărţi d-alea îngrozitoare d-ale dumneavoastră! a hohotit ea. Doamne, a murmurat ieşind din biroul lui John Wolf. Doamne, Doamne!încă o persoană care şchiopăta, a consemnat Duncan Garp în sinea lui, dar şi-a dat seama că tatăl lui n-avea **chef** să-i asculte numărătoarea.

La primele funeralii feministe din New York, participantele nu păreau să' ştie cum să se comporte. Şi aceasta poate din pricină că ceremonia nu avea loc într-o biserică, ci într-una dintre clădirile enigmatice ale sistemului universitar din oraş – o sală de conferinţe plină de ecourile atâtor discursuri neascultate de nimeni. Uriaşul spaţiu păstra ceva şi din ovaţiile de care se bucuraseră diverse formaţii rock sau binecunoscutul poet Cutare. În acelaşi timp însă, era un spaţiu grav, în care se desfăşuraseră atâtea mari conferinţe; era o incintă în care sute de persoane luaseră notiţe.

Numele acestei incinte era Aula Şcolii de Infirmiere – prin urmare, un loc ciudat de nimerit pentru a se aduce un ultim omagiu lui Jenny Fields. Era greu să-ţi dai seama cinc erau femeile care veniseră la funeralii îmbrăcate în *Jenny Fields Original* – acele rochii albe, ca nişte uniforme, cu micile inimioare roşii brodate pe un sân – şi cine adevăratele infirmiere întotdeauna îmbrăcate în alb, indiferent de modă, care, aflate din cu totul alte motive în cadrul instituţiei, îşi luaseră o pauză ca să tragă cu ochiul la ceremonie – din curiozitate, sau din consideraţie sinceră, sau din amândouă.

Se găseau multe uniforme albe în mulţimea copleşitoare ca număr, care înainta murmurând încet; lui Garp i-a scăpat o înjurătură.

- Ţi-am *spus* că m-aş fi putut îmbrăca în uniformă de infirmieră, i-a şuierat el Robertei. M-aş fi pierdut în mulţime.

- Am crezut c-o să baţi la ochi dacă te costumezi în infirmieră, s-a apărat Roberta. Nu ştiam c-or să fie atât de multe.

- O să ajungă o modă naţională, a mârâit Garp. Ai **să** vezi, a mai zis el şi a tăcut; s-a lipit de Roberta, mic şi strident îmbrăcat, stăpânit de senzaţia că toată lumea se uită la el şi-i ghicește sexul – sau, cel puţin, ostilitatea, lucru de care îl prevenise Roberta.

Şedeau drept în centrul sălii aceleia uriaşe, la trei rânduri depărtare de podium şi de tribuna vorbitorilor, o mare de femei intraseră şi se aşezaseră în spatele lor, rânduri întregi – iar în spate, unde sala era larg deschisă (şi unde nu existau scaune), femeile pe care nu le interesa ritualul întreg, însă doreau să-şi aducă ultimul omagiu, intrau încet pe o uşă şi ieşeau pe alta. Ca şi când mulţimea aşezată pe scaune, mai numeroasă, era sicriul deschis al lui Jenny Fields, pe care femeile înaintând încet în şir veniseră să-l vadă pentru ultima oară.

Garp, desigur, simţea că *el* însuşi era un sicriu deschis şi toate femeile la el se uitau – la paloarea lui, la tonele de pudră, la toată costumaţia aia grotescă.

Roberta i-o făcuse, poate din răzbunare pentru că-i scosese ochii să-l lase şi pe el să vină – sau pentru măgăria aceea plină de cruzime despre cromozomii ei. Roberta îl îmbrăcase într-o banală salopetă turcoaz, aceeaşi nuanţă ca a camionetei lui Oren Rath. Salopeta avea'un fermoar auriu, lung de la vintrele până la gâtul lui Garp. Şoldurile lui nu erau chiar pe măsura salopetei, dar sânii – sau, mai corect, umpluturile pe care i le instalase Roberta – se înfigeau în buzunarele cu clape şi strâmbau linia fermoarului.

- Ce balcoane ţi-am făcut! îl admirase Roberta.
- Vorbeşte animalul din tine, Roberta, sâsâise el printre dinţi.

Bretelele sutienului uriaş şi hidos îl tăiau la umeri. Dar de câte ori simţea că o femeie îl ţintuia cu privirile, suspicioasă poate în privinţa sexului, se răsucea într-o parte spre ea, bombându-şi anume pieptul. Ca să pună capăt oricăror bănuieli, sau cel puţin aşa spera el.

În privinţa perucii avea propriile lui suspiciuni. Parcă era o curvă cu claia aia ciufulită şi galbenă ca mierea, sub care pi* elea propriului său cap îl gâdila îngrozitor.

În jurul gâtului purta o eşarfă cochetă de mătase verde.

Faţa lui măslinie se ascundea sub o tonă de pudră de un cenuşiu bolnav, dar numai aşa, îi spusese Roberta, putea să-şi ascundă barba nerasă. Buzele destul de subţiri aveau culoare« cireşii, dar nu se putea abţine să nu şi le lingă, astfel că rujul i se întinsese la un colţ al gurii.

- Arăţi de parcă te-a sărutat careva, l-a liniştit Roberta.

Deşi lui Garp îi era frig, Roberta nu-l lăsase să-şi pună canadiana de schi – spunea că-i lăţea prea mult umerii. în picioare purta o pereche de cizme cu toc, înalte până la genunchi – dintr-un plastic de culoarea cireşii, care se potrivea, zicea Roberta, cu rujul. Văzându-se reflectat în vitrina unui magazin, Garp îi spusese Robertei că avea impresia că arăta ca o curvă de paişpe ani.

- O curvă de paişpe ani *peste* patruzeci, l-a corectat Roberta.

- Un paraşutist poponar.

- Ba nu, arăţi ca o femeie, Garp, l-a asigurat Roberta. Nu o femeie cu *bun-gust*, dar o femeie, totuşi.

Deci Garp şedea cuprins de neastâmpăr în Aula Şcolii de Infirmiere. Răsucea curelele aspre de sfoară ale poşetuţei ridicole, o chestie de cânepă plină de noduri, cu un model indian, în care abia dacă-i încăpuse portvizitul. În geanta ei de umăr, mare şi burduşită, Roberta Muldoon ascunsese hainele adevărate ale lui Garp – cealaltă identitate a sa.

- Asta e Manda Horton-Jones, a şoptit Roberta, ară- tând-o pe femeia uscăţivă, cu nas coroiat, care vorbea pe nas şi-şi ţinea capul de animal rozător aplecat în jos; citea un discurs ceremonios, pregătit din vreme.

Garp nu ştia cine era Manda Horton-Jones; a ridicat din umeri, parcă pentru a spune că nu putea decât s-o suporte şi pe asta. Discursurile variau de la apeluri stridente, politice, pentru unitate, la amintiri personale dureroase, emoţionate, care o evocau pe Jenny Fields. Mulţimea nu ştia dacă să aplaude sau să se roage – dacă să aprobe cu voce tare sau să dea furioasă din cap. Atmosfera era de doliu, dar şi de solidaritate imediată – cu sentimentul că trebuie mers înainte cu orice preţ. Gândindu-se la asta, Garp îşi spunea că, în fond, era ceva natural şi potrivit atât cu firea mamei sale, cât şi cu ceea ce intuia el foarte vag că *însemna* această mişcare a femeilor.

- Asta-i Sally Devlm, a şoptit Roberta.

Femeia care urca la tribună părea o persoană plăcută, inteligentă şi oarecum familiară. Garp a simţit brusc nevoia să se apere de ea.

- Are picioare frumoase, a şoptit el. Nu că ar fi fost adevărat, ci doar s-o întărâte pe Roberta.

- Mai frumoase decât ale tale, i-a răspuns ea strângându-i dureros coapsa între degetul mare şi arătătorul lung care pe vremuri prinsese multe pase – imul dintre degetele, presupunea Garp, care suferiseră de atâtea ori fracturi în timpul evoluţiilor Robertei ca jucător la Philadelphia Eagles.

Sally Devlin s-a uitat în jos la ele, cu ochii ei trişti şi blânzi, ca şi când ar fi mustrat în tăcere o clasă de şcolari neatenţi – nu stăteau nici măcar liniştiţi.

- Crima aceea stupidă nu merită cu adevărat ceea ce se întâmplă aici, a spus ea cu voce liniştită. Jenny Fields a ajutat atât de multe *persoane,* a fost atât de răbdătoare şi de generoasă cu femeile care treceau prin momente grele. Oricine a fost ajutat vreodată în viaţă de cineva se simte probabil îngrozitor în faţa acestei nenorociri.

Garp se simţea într-adevăr îngrozitor în acel moment; din spate auzea un amestec de oftaturi şi suspine ale sutelor de femei. Lângă el, umerii laţi ai Robertei se zguduiau. Deodată a simţit o mână, probabil a femeii care stătea chiar în spatele lui, cum îl strânge de umărul înghesuit în salopeta aia turcoaz sinistră. Se întreba dacă nu cumva se va trezi că e pălmuit din pricina costumaţiei sale deplasate, dar mâna nu făcea altceva decât să stea pe umărul lui. Poate că femeia avea nevoie să se sprijine. În aceste momente – a înţeles Garp – toate se simţeau, nu-i aşa? de parcă erau surori.

Garp şi-a ridicat privirile să vadă ce spunea Sally Devlin, dar propriii ochi erau umezi de lacrimi, încât o vedea ca prin ceaţă. Dar o *auzea:* plângea. Suspine profunde, din inimă, copleşitoare! încerca să revină la discursul ei, ochii însă nu găseau pe pagină paragraful la care rămăsese; pagina foşnea în dreptul microfonului. O femeie cu un aspect foarte atletic, pe care Garp avea impresia că o mai văzuse – genul acela de femeie-bodyguard, întâlnit adesea de el în jurul mamei sale – a încercat s-o ajute pe Sally Devlin să coboare de la tribună, dar ea nu voia să plece.

- N-am vrut să se întâmple aşa ceva, a zis ea încă plângând – referindu-se la suspine, la pierderea stăpânirii de sine. Mai am de spus ceva, a protestat ea, dar nu-şi putea controla vocea. Fir-ar al dracului, a izbucnit ea, cu o demnitate caro l-a înduioşat pe Garp.

Femeia aceea cât un munte şi cu aer bărbătos s-a trezit rămasă singură în faţa microfonului. Mulţimea aştepta răbdătoare. Garp a simţit că mâna de pe umărul lui începe să tremure, sau poate că doar zvâcnea. Uitându-se la mâinile mari ale Robertei, pe care ea le ţinea împletite în poală, şi-a dat seama că mâna de pe umărul lui era mică.

Femeiarmunte voia să spună ceva, auditoriul aştepta. Dar puteau să aştepte mult şi bine s-o audă rostind vreun cuvânt. Roberta o cunoştea. Roberta s-a ridicat în picioare lângă Garp şi a început să aplaude tăcerea femeii aceleia cu înfăţişare dură – muţenia ei exasperantă în faţa microfonului.

Robertei i s-au alăturat şi alte femei – chiar şi Garp, deşi nu ştia pentru ce aplaudă.

- E o ellenjamesiană, i-a şoptit Roberta. Nu *poate* să spună nimic.

Totuşi, femeia reuşea să înduioşeze asistenţa cu faţa ei tristă şi suferindă. A deschis gura ca şi când ar fi vrut să cânte, dar nici un sunet nu ieşea de pe buzele ei. Lui Garp i s-a părut că vede ciotul retezat al limbii ei. Îşi amintea cum le apăra mama sa – pe dementele astea; Jenny se purtase minunat cu fiecare dintre cele care se duceau la ea. Dar în cele din urmă recunoscuse şi ea că nu era de acord cu ceea ce făcuseră – poate că doar lui Garp îi mărturisise acest lucru. „Se victimizează singure, spusese Jenny, şi după aceea tot pe bărbaţi îi acuză că le-au mutilat. De ce nu depun un jurământ de tăcere, sau de ce nu refuză pur şi simplu să vorbească în prezenţa unui bărbat?" întreba Jenny retoric. „Nu e logic: să te mutilezi demonstrativ."

Dar Garp, înduioşat acum de femeia smintită din faţa lui, intuia întreaga istorie a automutilării lumii – deşi violentă şi ilogică, exprima, poate mai bine decât orice altceva, o suferinţă cumplită. „*Sufăr* cu adevărat", mărturisea chipul imens al femeii, dizolvându-se în faţa lui Garp în propriile lui lacrimi.

Apoi mâna mică de pe umărul lui l-a făcut pe *el* să sufere; amintindu-şi cine era de fapt – un bărbat care se afla la un ritual pentru femei –, Garp s-a răsucit să se uite în spate, la tânăra cu un aer cam obosit. Avea un chip familiar, dar n-o recunoştea.

- Te cunosc, a şoptit tânăra.

Vocea ei nu părea *fericită* de acest fapt.

Roberta îl avertizase să nu deschidă gura în faţa nimănui, nici măcar să nu *încerce* să vorbească. Garp era pregătit să facă faţă unei atari situaţii. A scuturat din cap. A scos un carneţel din buzunarul care stătea turtit de giganticul lui sân fals şi a pescuit un creion din poşetuţa aia ridicolă. Degetele femeii, ascuţite ca nişte gheare, i se înfigeau în umăr, parcă ar fi vrut să nu-l lase să fugă.

Bună! Sunt o ellenjamesiană,

a mâzgălit el în carneţel; a rupt pătratul de hârtie şi i l-a întins femeii. Ea nu l-a luat.

- Pe dracu', a zis tânăra. Eşti S.M. Garp.

Cuvântul *Garp* a explodat ca râgâiala unui animal necunoscut în tăcerea ce stăpânea auditoriul îndurerat, aflat încă sub vraja tăcutei ellenjamesiene de pe podium. Roberta Muldoon s-a răsucit instantaneu, cuprinsă de spaimă; n-o văzuse niciodată în viaţa ei pe tânăra asta.

- Nu ştiu cine-i amica ta masivă, a zis tânăra, dar tu eşti S.M. Garp. Habar n-am de unde ţi-ai cules peruca asta idioată sau ţâţele alea mari, dar te-aş recunoaşte oriunde-ai fi. Nu te-ai schimbat cu nimic de când îmi regulai sora – ai regulat-o până ai *omorât-o*, a mai zis tânăra.

În clipa aceea Garp a ştiut cine îi este duşmanul: ultima născută şi cea mai tânără din Cireada Familiei Percy. Bainbridge! Micuţa Pooh Percy, care purtase scutece până la zece ani şi, din câte ştia Garp, nu era exclus să mai poarte şi acum.

- S-a uitat la ea; el avea sâni mai mari decât Pooh. îmbrăcămintea ei îi era asexuală, tunsura avea un stil unisex, la modă, trăsăturile nu-i erau nici delicate, nici grosolane. Purta o cămaşă din armata americană, cu trese de sergent şi o insignă de campanie electorală cu chipul femeii care spera să ajungă noul guvernator de New Hampshire. De-a dreptul şocat, Garp şi-a dat seama că femeia care candida pentru postul de guvernator era chiar Sally Devlin. Câştigase cursa? S-a întrebat Garp.Bună, Pooh, a salutat-o el şi a văzut-o cum tresare – evident, o poreclă *detestată* şi pe care nimeni n-o mai folosea când i se adresa. Bainbridge, a murmurat el degrabă, dar pierduse ocazia să facă pace cu ea. De *ani de zile* pierduse ocazia. Din noaptea în care-l muşcase pe Bonkers de ureche şi i-o retezase, şi în care o violase pe Cushie în Infirmeria Colegiului Steering, fără s-o iubească o clipă măcar cu adevărat – nu se dusese la nunta ei şi nici la înmormântare.

Indiferent ce cui avea împotriva lui Garp, sau ce silă faţă de bărbaţi în general, Pooh Percy îl avea la dispoziţie pe duşmanul *ei* – în sfârşit.

Mâna mare şi caldă a Robertei îl împingea pe Garp de la spate şi vocea ei îl îndemna:

- Ieşi de-aici, mişcă-te repede, nu scoate un cuvânt.

- E un *bărbat* aici! a strigat Bainbridge Percy în tăcerea îndurerată ce domnea în Aula Şcolii de Infirmiere. Strigătul ei a făcut-o chiar şi pe ellenjamesiana tulburată de pe podium să scoată un sunet firav – un geamăt, poate. E un bărbat aici! a ţipat Pooh. Bărbatul e S.M. Garp. *Garp* e aici! a ţipat ea.

Roberta încerca să-l scoată în intervalul dintre scaune. Un inter este bun în primul rând ca să blocheze şi abia în al doilea rând ca să primească pase, dar chiar şi fostul Robert Muldoon nu putea pătrunde prin acel zid de femei.

- Vă rog, spunea Roberta. Faceţi-ne loc, vă rog. A fost *mama* lui – nu se poate să nu ştiţi asta. Unicul ei fiu.

Unica mea *mamă!* şi-a spus Garp în gând, înaintând lipit de spatele Robertei; pe obraz a simţit răzuiala ghearelor lui Pooh, ascuţite ca nişte ace. Mâna ei i-a smuls peruca; el i-a smuls-o înapoi şi şi-a încleştat-o pe pieptul lui voluminos, ca şi când era un obiect extrem de preţios pentru el.

- Mi-a futut sora până a *omorât-o!* se văicărea Pooh Percy.

De unde convingerea asta a ei în ceea ce-l privea, Garp
n-ar fi putut spune – dar era limpede că Pooh Percy credea cu tărie. A sărit peste scaunul pe care-l ocupase el până atunci şi s-a luat imediat după cei doi – Roberta reuşise în sfârşit să străpungă zidul şi să iasă în culoarul dintre scaune.

- A fost mama mea, i-a spus Garp unei femei prin dreptul căreia trecea, o femeie care arăta ca o mamă în devenire – era însărcinată. Pe faţa ei batjocoritoare Garp desluşea cum- pătare şi bunăvoinţă; dar şi reţinere şi dispreţ.

- Lăsaţi-l să treacă, a murmurat femeia însărcinată, **însA** fără prea multă convingere.

Alte femei păreau mai înţelegătoare. Cineva a strigat cl Garp avea tot dreptul să se afle acolo – dar s-au

auzit şi alte strigăte care nu se dovedeau câtuşi de puţin înţelegătoare.

La un moment dat, înaintând pe culoar, Garp a simţii cum este lovit în sânii lui falşi. A întins mâna ca să se apuce de Roberta, şi abia atunci şi-a dat seama că Roberta fusese **(aşa** cum se spune în fotbal) scoasă din joc. Căzuse pe jos. Din **câte** se părea, câteva tinere îmbrăcate cu vestoane de marinar **se** aşezaseră peste ea. Probabil, şi-a zis Garp, îşi închipuiau **că *fi*** Roberta era un bărbat travestit; şi n-avea să le fie prea **moale** când aveau să descopere că Roberta era autentică.

- Şterge-o, Garp! i-a strigat Roberta.
- Da, *fugi*, futangiule! a şuierat una dintre femeile cu veston.

Şi Garp a fugit.

Aproape că ajunsese în partea din spate a aulei, la şirul **de** femei care intrau şi ieşeau, când o lovitură l-a nimerit exaci acolo unde trebuia. Garp nu mai fusese lovit în testicule **de** pe vremea când se antrena pentru lupte la Steering – şi **de** atunci trecuseră atât de mulţi ani, încât descoperea acum că uitase cât de neputincios te lăsa o asemenea lovitură. Acoperindu-şi vintrele cu mâinile, s-a ghemuit la podea, culcat pe o parte. Femeile încercau să-i smulgă peruca, pe care **el** o ţinea strâns, cu îndărătnicie. Şi să-i smulgă şi poşetuţa. Garp se ferea de mâinile lor, ca şi când încercau să-l jefuiască. A simţit că e lovit cu picioarele, pălmuit, apoi de obrazul lui s-a apropiat respiraţia mentolată a unei femei mai în vârstă.

- încearcă să te ridici, i-a spus ea blând.

Era o infirmieră, a observat Garp. O infirmieră autentică. Nici o inimă nu era cusută pe uniforma ei, aşa după cum era moda; doar o plăcuţă de alamă, cu un nume scris cu albastru – I.S. Cutare-şi-Cutare.

- Mă numesc Dotty, i-a mai spus ea; avea cel puţin şaizeci de ani.
- Bună, a salutat-o Garp. Mulţumesc, Dotty.

Ea l-a apucat de braţ şi l-a tras iute prin mulţimea de lângă. uşă. Nimeni nu părea să dorească să-i mai facă vreun rău lui Garp, atâta vreme cât era însoţit de ea. L-au lăsat să treacă.

- Ai bani pentru un taxi? l-a întrebat infirmiera care se numea Dotty, după ce au ieşit din Aula Şcolii de Infirmiere.

- Cred că da, a răspuns Garp. S-a uitat în poşetuţa îngrozitoare – portvizitul se găsea la locul lui. Iar peruca – încă şi mai ciufulită – sub braţ. Hainele cele bune erau la Roberta, dar Garp se uita în zadar după ea, s-o vadă ieşind de la primele funeralii feministe.

- Pune-ţi peruca, l-a sfătuit Dotty, altfel o să te ia lumea drept un pervers.

Cu ajutorul lui Dotty, Garp a reuşit în cele din urmă să şi-o pună pe cap.

- Oamenii sunt foarte afurisiţi când e vorba de perverşi, a adăugat Dotty.

Şi-a scos câteva agrafe din părul ei cărunt şi a fixat peruca lui Garp, ca să-i stea mai bine.

Zgârietura de pe obraz n-avea să-i mai sângereze mult, i-a spus ea.

Pe treptele Aulei Şcolii de Infirmiere, o femeie neagră înaltă, care arăta suficient de voinică să-i poată ţine piept Robertei, şi-a agitat pumnul în direcţia lui Garp, dar n-a scos un cuvânt. O fi fost şi ea o ellenjamesiană. Alte câteva femei s-au apropiat de ea şi Garp s-a întrebat cu teamă dacă nu cumva se gândeau să

pună la cale un atac
deschis. La margine

aacestui grup, dar fără să pară a avea vreo legătură cu ele, **stătea** o fată, o ființă aproape spectrală, sau mai degrabă un copil maturizat înainte de vreme; o fată cu părul blond-murdar, cil ochi pătrunzători, de culoarea farfuriilor murdare de cafea – ochii unui drogat sau ai unei persoane care a plâns mull. Gaip a simţit cum îngheaţă sub privirea ei, cum îl cuprinde spaima – ca şi când se afla *cu adevărat în* faţa unei nebune, **a** unui ucigaş adolescent, angajat de mişcarea feministă, cu ii mitralieră ascunsă în uriaşa geantă de umăr. Garp şi-a strâni şi mai tare în mână poşetuţa lui amărâtă, amintindu-şi **că** portvizitul îi era plin de cărţi de credit; avea destui bani pen> tru un taxi până la aeroport, iar cărţile de credit îi puteau asigura un bilet de avion până la Boston şi până în sânul, ca **să** spunem aşa, a ceea ce mai rămăsese din familia lui. Ar fi vrut să poată scăpa de sânii lui ostentativi, dar n-avea cum, parcă s-ar fi născut cu ei – cu ei şi cu salopeta aia prea strâmtă fi prea largă în acelaşi timp. Asta era, alte haine nu avea. După zgomotul care răzbătea din Aulă, Garp a înţeles că Roberta era prinsă în furtuna dezbaterilor – dacă nu în încleştarea luptei. O femeie care leşinase ori primise câţiva pumni zdra- veni era adusă în braţe; de undeva a apărut şi poliţia.

- Mama ta a fost o infirmieră pe cinste şi o femeie de **care** putea să fie mândră orice femeie, i-a spus lui. Garp infirmiera care se numea Dotty. Pun pariu că a fost şi o mamă bună.
- A fost.

Infirmiera a oprit un taxi; uitându-se în urmă din maşină, Garp a mai văzut-o pe femeie depărtându-se de curbă fi întorcându-se în aulă. Celelalte femei de pe treptele clădirii, care păruseră atât de ameninţătoare, nu se arătau pornite **să** n agreseze. Soseau şi alţi poliţişti; Garp a căutat-o din priviri pe fata ciudată, cu ochii ca două farfurii murdare, dar n-a zărit-o printre femei.

L-a întrebat pe şofer cine era noul guvernator de New Hampshire. încerca să nu-şi trădeze vocea masculină, dar şoferul, familiarizat cu excentricităţile meseriei sale, nu s-a arătat surprins nici de vocea şi nici de înfăţişarea lui Garp.

- Am fost plecată din ţară, a zis Garp.
- N-ai pierdut nimic, dulceaţo, i-a zis şoferul. Muierea aia s-a dat în stambă.

- Sally Devlin?

- A luat-o razna chiar în faţa camerelor de televiziune. Era atât de şucărită din pricina asasinatului ăstuia, că a scăpat frâiele. Ţinea un discurs, înţelegi, şi n-a fost în stare nici măcar să-l termine. E o tâmpită, mie aşa mi s-a părut, a mai zis şoferul. N-are ce căuta la guvernare dacă nu e-n stare să se stăpânească.

În mintea lui, Garp vedea deja stratagema care avea s-o scoată pe Sally Devlin din cursa electorală. Nu era exclus ca ticălosul ăla de guvernator aflat încă în funcţie să fi profitat de ocazie ca să remarce că incapacitatea doamnei Devlin de a-şi controla emoţiile nu era altceva decât o dovadă de „slăbiciune muierească". Căzută în dizgraţie din pricină că-şi manifestase în public sentimentele pentru Jenny Fields, Sally Devlin nu mai era considerată suficient de competentă pentru postul de guvernator, orice ar fi implicat acesta.

Garp a simţit că roşeşte de ruşine. Se simţea ruşinat pentru ceilalţi oameni.

- După părerea mea, a continuat şoferul, crima a venit tocmai la ţanc, ca să le arate oamenilor că muierea asta nu-i bună pentru o asemenea treabă, înţelegi!

- Ţine-ţi fleanca şi mână, i-a cerut Garp.

- Uite ce-i, bombonico. N-am de gând să-ţi înghit *jignirile*.

- Eşti un cur şi-un cretin, şi dacă nu mă duci la aeroport cu gura închisă, o să mă plâng la poliţie că m-ai pipăit.

Şoferul a călcat pedala acceleratorului până la podea şi **a** condus o vreme într-o tăcere furioasă, sperând că viteza şi fe» lui smucit în care conducea să-l bage în sperieţi pe pasager.

- Dacă nu încetineşti, l-a mai ameninţat Garp, o să ml plâng la poliţie că ai încercat să mă violezi.

- Poponar împuţit, a mârâit şoferul, dar a ridicat piciorul de pe accelerator şi a condus până la aeroport fără să mai scoată un cuvânt. Garp a pus mărunţişul de bacşiş pe capota maşinii şi o monedă s-a rostogolit în spaţiul dintre capotă şi aripă. Mama voastră de *muieri*, a izbucnit şoferul.

- Mama voastră de *bărbaţi*, a răspuns Garp, simţind – cu sentimente amestecate – că şi-a făcut datoria pentru ca războiul dintre sexe să meargă mai departe.

Cei de la aeroport nu s-au arătat convinşi de cartea lui de credit American Express şi i-au cerut şi alte acte de identitate. Inevitabil, l-au întrebat ce însemnau iniţialele S.M. în mod limpede, persoana care vindea bilete nu era familiarizată cu lumea literară – dacă nu ştia nici măcar cine era S.M. Garp.

Drept care Garp i-a spus că S. venea de la Sarah, iar M. de la Mary.

- Sarah Mary Garp? a întrebat tânăra, fără să-şi ascundă indignarea faţă de înfăţişarea ciudat de atrăgătoare, însă vulgară a lui Garp. Nimic de declarat, nici un bagaj? l-a mai întrebat ea.

- Exact.

- Aveţi vreo haină? l-a întrebat stewardesa, măsurându-l şi ea condescendent din priviri.

-Nu.

Auzindu-i vocea groasă, stewardesa a tresărit.

- N-am bagaj, n-am haine, a zis Garp, zâmbind. Simţea că singurul lucru pe care-l avea erau *sânii* – balcoanele alea înfiorătoare, confecţionate de Roberta –, drept care umbla îndoit de spate, cu umerii aduşi, ca să şi-i ascundă cât de cât. Dar nu avea cum să şi-i ascundă.

De cum şi-a ales un loc, un bărbat s-a şi grăbit să se aşeze lângă el. Garp şi-a întors faţa spre hublou. Pasagerii întârziaţi alergau spre avion. Printre ei a zărit o fată aproape spectrală, cu părul de un blond murdar. Nu avea haină şi nici bagaj de mână. Doar o geantă uriaşă – destul de mare ca să încapă o bombă în ea. Garp a simţit dintr-odată, cu acuitate, prezenţa Broscoiului din Adânc – ca un cârcel în coapsă. Şi-a întors privirile spre coridorul dintre scaune, ca să vadă unde avea să se aşeze fata aia, dar a dat de faţa zâmbăreaţă a bărbatului care se aşezase în fotoliul alăturat.

- Poate că după ce decolăm, a zis omul cu subânţeles, o să-mi dai voie să-ţi cumpăr ceva de băut?

Ochii lui mici şi mijiţi se fixaseră pe fermoarul strâmb al salopetei prea strâmte a lui Garp.

Ciudată nedreptate mai era şi asta, şi-a spus Garp, copleşit dintr-odată. Nu el îşi dorise o asemenea fizionomie. Dacă ar fi fost după el, ar fi vrut mai degrabă să-şi fi petrecut timpul în mod liniştit, stând de vorbă cu femeia aceea înţeleaptă, cu un chip atât de plăcut, Sally Devlin,

candidata de New Hampshire învinsă în cursa electorală. I-ar fi spus că era prea bună pentru postul ăla nenorocit.

- Da' ştiu că ai un *costum!* a susurat zâmbăreţul vecin de fotoliu al lui Garp.

- Vârăţi-l în ureche, i-a trântit-o Garp. La urma urmei, era fiul unei femei care crestase un ţafandache într-un cinematograf din Boston – cu mulţi ani în urmă, cu multă vreme în urmă.

Bărbatul a dat să se ridice imediat, dar n-a izbutit; centura de siguranţă nu se desfăcea. S-a uitat neajutorat la Garp. Garp s-a aplecat peste poala lui imobilizată; a sughiţat fără să vrea când a simţit parfumul cu care-l stropise din plin Roberta. A reuşit să deblocheze catarama şi, cu un pocnet ascuţit, l-a eliberat pe om. După care a susurat o şoaptă ameninţătoare în urechea foarte roşie a individului speriat:

- Când vom fi în aer, puişor, du-te şi suge-ţi-o singur.

Dar după ce bărbatul l-a părăsit pe Garp, locul respectiv
a rămas liber, numai bun să-l ocupe altcineva. Garp s-a uitat provocator la locul gol, gata să desfidă pe orice alt individ cu gânduri necurate care ar fi îndrăznit să se aşeze acolo, însă persoana care s-a apropiat i-a clătinat hotărârea luată CU o clipă înainte.

Era o fiinţă subţirică, cu mâinile osoase, de fetiţă, încleştate pe geanta mult prea mare. Nu a întrebat dacă locul e liber; s-a aşezat, pur şi simplu. Azi Broscoiul din Adânc este o biată copilă, şi-a zis Garp. Când fata a băgat mâna în geantă, Garp a prins-o de încheietură, i-a tras mâna afară din geantă şi i-a aşezat-o în poală. Nu era o fată puternică, iar în mână nu avea nici o armă; nici măcar un cuţit. Doar o bucată de hârtie şi un creion cu gumă roasă până ce nu mai rămăsese din ea decât un ciot.

- îmi pare rău, a şoptit el. Dacă nu era asasină, atunci ştia cine sau ce era. „De ce e viaţa mea atât de plină de oameni cu facultatea vorbirii distrusă?”, scrisese el odată. „Sau pricina e faptul că sunt scriitor şi bag de seamă toate vocile vătămate din jurul meu?”

Făptura neagresivă care şedea lângă el în avion a scris în grabă ceva şi i-a întins bucata de hârtie.

- Da, da, a făcut el obosit. Eşti o ellenjamesiană.

Dar fata şi-a muşcat buza şi a clătinat din cap cu vehemenţă. I-a băgat cu forţa hârtia în mână.

Numele meu e Ellen James, îl informa biletul pe

Garp.

Nu sunt o ellenjamesiană.

- Tu eşti *chiar* Ellen James? a întrebat-o el, deşi nu era nevoie şi el ştia asta – numai uitându-se la ea şi ar fi trebuit să ştie. Avea exact vârsta potrivită şi nu cu multă vreme în urmă trebuie că fusese acea copilă de unsprezece ani, violată şi mutilată. Priviţi de aproape, ochii ei de culoarea farfuriilor murdare nu erau câtuşi de puţin murdari; doar injectaţi, probabil insomniaci. Buza de jos era zdrenţuită; arăta ca o gumă de creion – mâncată până la cotor.

S-a apucat din nou să scrie grăbit:

Am venit din Illinois. Părinţii mei au fost omorâţi într-un accident de maşină nu cu mult timp în urmă. Am venit în est ca s-o cunosc pe mama ta. I-am scris o scrisoare şi ea mi-a răspuns! Mi-a scris o scrisoare minunată. M-a invitat să vin să stau cu ea. Şi mi-a mai spus să citesc toate cărţile tale.

Garp a luat carneţelul şi a citit pe rând paginile mâzgălite; dădea din cap şi zâmbea.

Dar mama ta a fost omorâtă!

Din geanta ei mare, Ellen James a scos o batistă maro şi şi-a suflat nasul.

M-am dus să stau la un grup feminist din New York. Dar cunoşteam deja prea multe ellenjamesiene. Numai pe ele le ştiu; primesc sute de felicitări de Crăciun.
a mai scris ea. S-a oprit ca să-i dea răgaz lui Garp să citească.

- Da, da, svrnt convins că primeşti, a încurajat-o el.

Bineînţeles că^m-am dus la funeralii. M-am dus pentru că ştiam că ai să fii acolo. Am ştiut că o să vii,
a scris ea mai departe; s-a oprit ca să se uite la el şi să-i zâmbească. Apoi şi-a ascuns faţa în batista maro murdară.

- Ai vrut să mă vezi *pe mine?* a întrebat-o Garp.

Ea a dat pătimaşă din cap. A scos din geanta aia mare uit exemplar jerpelit din *Lumea văzută de Bensenhaver:*
Cea mai bună poveste despre viol pe care am citit-o

vreodată,

a scris Ellen James. Gaip a tresărit.

Ştii de câte ori am citit cartea asta?

El s-a uitat în ochii ei plini de lacrimi şi admiraţie. A clătinat din cap, la fel de mut ca şi Ellen James. Ea i-a atins faţai avea mâini nepricepute, de copil. Apoi şi-a ridicat degetele ca să le poată el număra. Toate de la una din mâinile ei mici şi aproape toate de la cealaltă. Citise cartea aia îngrozitoare de opt ori.

- De opt ori, a murmurat Garp.

Ea a dat din cap şi a. zâmbit. După care s-a aşezat comod pe locul ei, ca şi când asta fusese singura ei dorinţă în viaţă, să stea lângă el în drum spre Boston – dacă nu putea să aibă parte de femeia pe care o admirase şi pentru care bătuse tot drumul din Illinois până aici, atunci trebuia să se resemneze cu unicul ei fiu.

- La şcoală te-ai dus? a întrebat-o Garp.

Ellen James a ridicat un singur deget murdar; faţa ei exprima nefericire.

- Un an? a tălmăcit Garp. Dar nu ţi-a plăcut. N-a fost bine?

Ea a clătinat din cap cu înverşunare.

- Şi ce vrei să devii? a mai întrebat-o el, abia reţinându-se să nu adauge: *Atunci când te vei face mare?*

Ea a arătat spre el şi a roşit. De fapt, chiar i-a atins cu degetul sânii voluminoşi.

- Scriitoare? a ghicit Garp.

Fetiţa s-a destins şi a zâmbit; Garp o înţelegea atât de uşor, părea să spună chipul ei. Garp a simţit un nod în gât. Avea impresia că fetiţa asta făcea parte dintre acei copii năpăstuiţi de soartă despre care citise în ziare: cei care nu au anticorpi – nu au o imunitate naturală la boli. Dacă nu-şi trăiesc vieţile în saci de plastic, mor la prima răceală banală. Lângă el se afla Ellen James din Illinois, ieşită din sac.

- Ţi-au murit *amândoi* părinţii? a întrebat-o el şi ea a dat din cap şi iar şi-a muşcat buza. Şi n-ai pe nimeni altcineva? a mai întrebat Garp.

Ellen James a clătinat din cap.

Garp ştia ce ar fi făcut mama lui. Ştia că Helen n-ar avea nimic împotrivă; şi bineînţeles că Roberta va fi întotdeauna gata să-i ajute. Ca şi toate celelalte femei care fuseseră rănite şi acum se vindecaseră, fiecare în felul ei.

- Ei bine, de *acum* ai o familie, i-a spus Garp; a luat-o de mână, dar în sinea lui s-a crispat tot auzindu-se făcând o asemenea ofertă. Auzea ecoul vocii mamei sale în

vechiul ei rol de dramoletă: Aventurile Infirmierei celei Bune.

Ellen James a închis ochii, de-ai fi zis că leşinase de bucurie. Când stewardesa a rugat-o să-şi prindă centura de siguranţă, Ellen James nu a auzit-o; aşa că i-a închis-o Garp. Tot drumul până la Boston, fetiţa n-a făcut altceva decât să scrie ceea ce avea pe suflet.

Le urăsc pe ellenjamesiene, a scris ea.

Eu nu mi-aş fi făcut niciodată chestia asta.

A deschis gura şi a arătat spre marea lipsă dinăuntru. Garp s-a făcut mic.

Vreau să vorbesc; vreau să spun totul,a scris Ellen James. Garp a observat că degetul mare încovoiat şi cel arătător de la mâna dreaptă erau cel puţin de două ori mai mari decât aceleaşi degete nefolosite de la **mA(l«** stângă; din pricina scrisului, avea nişte muşchi atât de de* voltaţi, cum lui nu-i mai fusese dat să vadă până atunci. Ellrn James n-avea probleme cu cârceii de care suferea orice scriitor, şi-a zis el în gând.

Cuvintele vin şi vin,

a scris ea. Aştepta ca el să-i aprobe fiecare rând. Garp dădu din cap; ea scria mai departe. I-a scris toată povestea vieţii ei, Despre profesorul de engleză de la liceu, singurul care cont«. Despre eczema mamei ei. Despre Ford Mustangul pe care tatăl ei îl conducea prea repede.

Am citit totul,

a scris ea. Garp i-a spus că şi Helen era o mare cititoare; credea că o să-i placă de Helen. Fata l-a privit plină de speranţă,

Care era scriitorul tău preferat când ai fost mic?

- Joseph Conrad, i-a zis el.

Ea a suspinat a încuviinţare.

Mie mi-a plăcut Jane Austen.

- E bine, a încuviinţat Garp.

Când au ajuns pe Aeroportul Logan, Ellen **James** aproape că dormea în picioare. Garp a ajutat-o să meargă **pe** coridoare şi a sprijinit-o de tejgheaua de la ghişeul de închiriat maşini, până a completat el un formular.

- S.M.? l-a întrebat tipul de la ghişeu.

Unul dintre sânii falşi ai lui Garp alunecase într-o parte şi individul de la ghişeu se uita la el cu un aer îngrijorat, parcă se aştepta ca tot corpul ăsta turcoaz să se dezmembreze sub ochii lui.

În maşină, pe drumul ce ducea spre nord, spre Steering, Ellen James a dormit ca un pisoi, făcută covrig pe

bancheta din spate. În oglinda retrovizoare Garp a observat că fata era julită la un genunchi şi că-şi sugea degetul mare în somn.

La urma urmei, funeraliile lui Jenny Fields se încheiaseră cu bine; mama îi transmisese fiului un mesaj esenţial. Iată-l cum făcea acum pe sora de caritate. Mai mult chiar, Garp înţelesese în sfârşit în ce constase talentul mamei sale: avusese instincte bune – *Jenny Fields făcuse întotdeauna ceea ce trebuia făcut.* Garp spera ca într-o bună zi să fie în stare să sesizeze legătura dintre această lecţie şi scrisul lui, dar ăsta era un scop al său personal – ca şi altele, îi va lua ceva timp. Important acum era faptul că, în vreme ce se îndrepta cu maşina spre nord, spre Steering, având-o în grijă pe Ellen James cea adevărată şi adormită, S.M. Garp a hotărât să încerce să *fie* mai mult ca mama sa, Jenny Fields.

Un gând, i s-a părut lui, care i-ar fi făcut mare plăcere mamei sale dacă l-ar fi nutrit cât se afla ea în viaţă.

„Aparent", scria Garp, „morţii nu-i place să aştepte până ne simţim noi pregătiţi pentru ea. Moartea este o răsfăţată şi îi place să cocheteze cu dramaticul ori de câte ori poate."

Astfel că Garp, cu garda coborâtă şi eliberat de sentimentul prezenţei Broscoiului din Adânc – cel puţin de când aterizase în Boston –, a intrat în casa lui Ernie Holm, socrul său, purtând-o în braţe pe Ellen James cea adormită. Să tot fi avut nouăsprezece ani, dar era mai uşoară decât Duncan.

Garp nu se aşteptase să întâlnească chipul sur al decanului Bodger, care stătea de unul singur în livingul întunecos al lui Ernie şi se uita la televizor. Bătrânul decan, nu peste multă vreme pensionar, părea să accepte faptul că Garp era îmbrăcat ca o curvă, dar a căscat ochii îngrozit la Ellen James cea adormită.

-E...

- Doarme, a zis Garp. Unde-s ceilalţi?

Rostind întrebarea, a auzit zdupăiala de gheaţă a Broscoiului din Adânc, bocănind pe podelele reci ale casei tăcute.

- Am încercat să iau legătura cu voi, a explicat decanul Bodger. E vorba de Ernie.

- Inima lui, a ghicit Garp.

- Da. I-au dat lui Helen ceva ca să poată dormi. E SUI, Mi-am zis să rămân aici până ajungi tu – mă-nţelegi: daci **ie** trezesc copiii şi au nevoie de ceva, să nu o deranjeze **pe ea.**

îmi pare rău, Garp. Uneori aşa se întâmplă, ca treburile **astea** să vină toate deodată, sau aşa par.
Garp ştia cât de mult îi plăcuse lui Bodger de mama sa. A aşezat-o pe Ellen James, care dormea, pe canapeaua din living şi a închis televizorul ăla dezgustător, care dădea o culoare vineţie chipului fetei.
- A murit în somn? l-a întrebat pe Bodger, scoţându-şi peruca. L-ai găsit pe Ernie aici?
Bietul decan avea un aer neliniştit.
- Era sus pe pat, a zis el. Am strigat, dar mi-am dat seama că trebuia să urc să-l caut. L-am aranjat un pic înainte al chem pe cineva.
Cum adică l-ai aranjat? n-a priceput Garp.
A deschis fermoarul de la înfiorătoarea lui salopetă şi şi*H smuls sânii. Probabil că în sinea lui, decanul era convins cA aşa călătorea deghizat scriitorul de când devenise faimos.
- Te rog să nu care cumva să-i spui lui Helen, a mai zis Bodger.
- Ce să nu-i spun?

Bodger a scos la iveală revista – o pitise sub vesta lui bombată. Era numărul din *Crotch Shots* în care fusese publicat primul capitol din *Lumea văzută de Bensenhaver.*
Revista arăta jerpelită de atâta răsfoit

- .Ernie se uita la ea, înţelegi? a explicat Bodger. Atunci când i s-a oprit inima.

Luând revista din mâna lui Bodger, Garp şi-a imaginat scena morţii. Inima lui Ernie Holm cedase în timp ce el se masturba uitându-se la fotografiile cu buzele despicate. La Steering, pe vremea lui Garp, circulase o glumă, anume că în felul ăsta ar fi vrut toţi să „o sfârşească”[1]. Aşa a sfârşit-o Ernie, şi bunul Bodger îi trăsese antrenorului pantalonii în sus şi ascunsese revista de ochii fiicei lui.

- A trebuit să-i spun medicului legist, a mărturisit Bodger.

Pe Garp l-a năpădit, ca o ameţeală, amintirea unei metafore răutăcioase din trecutul mamei sale, dar s-a abţinut să i-o spună bătrânului decan. încă un om bun doborât la pământ de pofta trupească! Gândindu-se la viaţa singuratică a lui Ernie, Garp s-a simţit copleşit de deprimare.

- Iar mama ta, a oftat Bodger, clătinând din cap sub lumina rece a verandei, care. lucea în întunecatul campus Steering. Mama ta a fost o persoană cu totul specială, a murmurat bătrânul. A fost o adevărată luptătoare, a mai spus cu mândrie bătăiosul Bodger. încă mai am copii după bileţelele pe care i le-a scris lui Stewart Percy.

- Te-ai purtat întotdeauna frumos cu ea, i-a amintit Garp.

- Făcea cât o sută de Stewart Percy, să ştii, Garp, a mai zis Bodger.

- Aşa e.

- Ştii că şi *el* a murit?

- Tocană Grasă? s-a mirat Garp.

- Ieri. După o boală lungă – cam ştii ce-nseamnă asta de obicei, nu-i aşa?

- Nu, a spus Garp fără să stea să se gândească.

- Cancer, de obicei, a răspuns Bodger pe un ton grav. Suferea de el de multă vreme.

- Ce pot să spun, decât că-mi pare rău, a zis Garp. Se găn dea la Pooh şi, bineînţeles, la Cushie. Şi la vechiul lui rival, Bonkers – în vis încă mai simţea pe limbă gustul urechii lui.

1 Joc de cuvinte: *to go*, în lb. engl., a muri, a ejacula (n. trad.)

- O să fie oarece înghesuială la capela Steering, a explicai Bodger. O să-ţi explice Helen, e foarte înţelegătoare. Slujba pentru Stewart e dimineaţa; a lui Ernie e în cursul zilei, ţii desigur că ştii şi ce se pregăteşte pentru Jenny?

- Ce se pregăteşte?

- Serviciul funerar?

- Dumnezeule, nu! a exclamat Garp. Q slujbă *aici?*

- Acum sunt fete şi aici, să ştii. Ar trebui să spun *femei*, a adăugat el, clătinând din cap. Nu ştiu; sunt îngrozitor de tinere. Pentru mine tot fete svrnt.

-Eleve?

- Da, eleve. Elevele au votat ca infirmeria să poarte numele mamei tale.

- Infirmeria?

- Păi, ştii doar că n-a avut niciodată un nume, a zis Bodger. Cele mai multe clădiri din campus poartă câte un nume.

- Infirmeria Jenny Fields, a murmurat Garp ca anesteziat.

- Sună frumos, nu crezi? l-a întrebat Bodger; nu era foarte sigur dacă Garp era de aceeaşi părere, dar de fapt lui Garp nu-i păsa.

În noaptea aceea lungă, micuţa Jenny s-a trezit doar o singură dată; până să se smulgă Garp de lângă trupul cald şi cufundat în somn al lui Helen, Ellen James o şi găsise pe fetiţii şi tocmai încălzea biberonul. Din gura ei lipsită de limbă ieşeau şoptite mormăituri şi gângurituri ciudate, menite să-i li nişteasc pe sugarii care plâng. În avion, îi scrisese lui Garp că în Illinois lucrase la o creşă. Se pricepea la copiii mici şi putea chiar să scoată sunete asemănătoare cu ale lor.

Garp i-a zâmbit şi s-a dus înapoi în pat.

A doua zi dimineaţa i-a povestit lui Helen despre Ellen James şi au vorbit despre Ernie.

- E bine că a murit în somn, a zis Helen. Când mă gândesc la mama ta.

- Da, aşa e, a încuviinţat Garp.

L-au prezentat pe Duncan lui Ellen James. Fără un ochi şi fără limbă, şi-a spus Garp, familia mea o să-şi vină în fire.

Când a sunat Roberta ca să le spună despre arestul ei, Duncan – care era fiinţa vorbitoare cea mai puţin obosită din casă – i-a explicat cum a murit Ernie de atac de cord.

În coşul pentru gunoi din bucătărie, Helen a găsit salopeta turcoaz şi un sutien uriaş, cu ambele cupe umplute cu cârlţi; descoperirea a părut s-o înveselească întru câtva. Cizmele de vinilin, de culoarea cireşii, i se potriveau mai bine decât lui Garp, dar a preferat să le arunce. Ellen James şi-a dorit eşarfa verde; mai târziu avea să se ducă împreună cu Helen să cumpere şi alte articole de îmbrăcăminte. Duncan a cerut să i se dea peruca, pe care – spre iritarea lui Garp – a purtat-o aproape toată dimineaţa.

La un moment dat, a trecut pe la ei decanul Bodger, întrebând dacă le poate fi de ajutor cu ceva.

Un tip care era noul director al Bazei Sportive a Colegiului Steering s-a oprit la Ernie acasă pentru a vorbi cu Garp între patru ochi. Directorul Bazei Sportive i-a explicat că Ernie locuise într-o casă care aparţinea campusului, prin urmare lucrurile lui Ernie vor trebui evacuate, bineînţeles într-un moment potrivit pentru starea lui Helen. Din câte înţelesese Garp, fosta casă a familiei Steering, casa lui Midge Steering Percy, fusese redată şcolii cu câţiva ani înainte, un dar din partea lui Midge şi a lui Tocană Grasă, gest ce prileju- ise organizarea unei întregi ceremonii. Garp i-a răspuns directorului Bazei Sportive că spera ca lui Helen să i se acorde tot atâta timp să se mute cât i se acordase şi lui Midge.

- Aaa, pietroiul ăla îl *vindem*, i-a destăinuit lui Garp directorul. E o dărăpănătură.

Garp nu-şi amintea ca locuinţa familiei Steering să fi fost o dărăpănătură.

- Câtă istorie e acolo, a murmurat el. Şi eu care-mi închipuiam că doriţi să o păstraţi – la urma urmelor, aţi primit-o cadou.

- Canalizarea e îngrozitoare, a zis directorul. Dădea, adică, de înţeles că, în senilitatea lor tot mai accentuatA, Midge şi Tocană Grasă lăsaseră casa în paragină. Nu spun cA n-ar fi o casă veche foarte drăguţă, a adăugat tinerelul, dar şcoala trebuie să privească în viitor. Avem destulă *istorie* aici, Nu ne putem îngropa fondurile locative în istorie. Avem nevoie de clădiri noi, pe care să le putem *folosi*. Indiferent ce-ai face cu casa aia veche, tot o casă familială rămâne.

Când Garp i-a spus lui Helen că locuinţa Steering Percy va fi vândută, Helen a izbucnit în lacrimi. Desigur că plângea pentru tatăl ei şi pentru tot restul, dar gândul că Colegiul Steering nu-şi dorea nici *măcar* cea mai formidabilă casă din anii copilăriei lor a avut darul să-i deprime atât pe Garp, cât şi pe Helen.

Apoi Garp a trebuit să se ducă la organistul capelei Steering, să se asigure că acesta nu va interpreta aceeaşi muzicA dimineaţa pentru Tocană Grasă, iar mai târziu pentru Ernie. Era un lucru important pentru Helen, iar Helen era foarte tulburată, astfel că Garp n-a stat să mai comenteze această însărcinare ce i se dăduse şi care, pentru el, părea lipsită de sens.

Capela Steering era o chichineaţă ce încerca să imite stilul Tudor; biserica era atât de încorsetată de iederă, încât aveai impresia că izbutise cu greu să se împingă afară din pământ şi acum se chinuia să străbată prin viţele întrepătrunse. Manşetele prinse în ace ale pantalonilor de la costumul negru al lui John Wolf i s-au agăţat lui Garp de călcâiele pantofilor atunci când s-a aplecat să se uite prin uşa scundă a capelei igrasioase – nu apucase să ducă costumul la un croitor, astfel că încercase singur să-i scurteze. Primul val de muzică tristă de orgă a trecut peste Garp ca un fuior de fum. Crezuse că sosise suficient de devreme, dar, spre disperarea lui, constata acum că funeraliile lui Tocană Grasă începuseră deja. Cei prezenţi erau bătrâni, aproape de nerecunoscut – babele şi moşii din comunitatea Steering, care erau oricând dispuşi să participe la moartea *oricui*, ca şi când, prin simpatie, şi-o anticipau pe a lor proprie. La funeraliile acestea, şi-a spus Garp, luau parte pentru că Midge era o Steering; Stewart Percy unul nu prea avusese prieteni. Băncile erau punctate de văduve; pălărioarele lor negre cu voaluri semănau cu nişte pânze de păianjen căzute peste capetele bătrânelor ăstora.

- Mă bucur că eşti aici, amice, i-a şoptit lui Garp un om în vârstă, în costum negru.

Garp se strecurase nebăgat de seamă pe o bancă din spate; voia să aştepte până se încheia ceremonia şi apoi să discute cu organistul.

- Ne lipseşte un umăr pentru sicriu, a adăugat omul, şi abia acum l-a recunoscut Garp – lucra la pompele funebre, era şoferul furgonului mortuar.
- Nu-s cioclu, a şoptit Garp.

- *Trebuie* să fii, altfel n-o să-l urnim niciodată de-aici. E din ăia *mari*.

Şoferul furgonului duhnea a trabuc; lui Garp i-a fost de-ajuns să-şi arunce o privire spre băncile împestriţate de soare ale capelei Steering ca să-şi dea seama că omul avea dreptate. Dinspre rarele ţeste de bătrâni îi făceau cu ochiul coame albe şi chelii; vreo treisprezece-paisprezece bastoane stăteau agăţate de speteze. Printre bănci erau şi două scaune pe rotile.

Garp l-a lăsat pe şofer să-l ia de braţ.

- Mi-au spus c-or să fie mai mulţi *bărbaţi*, s-a plâns **şofe**rul, dar n-a venit nici unul în puteri.

L-a dus pe Garp spre banca din faţă, vizavi de cea ocupată de membrii familiei. Spre groaza lui Garp, pe banca pe care ar fi urmat el să se aşeze stătea întins un bărbat, astfel cft s-a pomenit împins spre banca familiei Percy şi pus să **şadA** alături de Midge. Preţ de o clipă, Garp s-a întrebat dacă nil cumva bătrânul întins pe bancă era un alt cadavru care-şi **aş**tepta rândul.

- Ala-i Unchiul Harris Stanfull, i-a şoptit Midge lui Garp. făcând semn cu capul spre cel adormit, care arăta ca şi mort.

- Unchiul *Horace Salter,* mamă, a corectat-o bărbalul aflat de partea cealaltă a lui Midge.

Garp l-a recunoscut imediat – Stewie Doi, congestionai la faţă de gras ce era, cel mai mare dintre copiii Percy şi singurul fiu rămas în viaţă. Lucra în Pittsburgh, în ceva legat **de** aluminiu. Nu se mai văzuseră de când avea Garp cinci anii Stewie Doi nu dădea semne că l-ar fi recunoscut. Nici Midge nu se arăta a mai cunoaşte pe *careva*. Zbârcită, albă la păr, cu pete maronii pe faţă, mari şi umflate ca nişte alune nede- cojite, Midge avea un tremur al capului ce-o făcea să se legene în faţă şi-n spate pe bancă, la fel ca o găină care nu **se** hotărăşte ce să ciugulească mai întâi.

Dintr-o ochire, Garp şi-a dat seama că sicriul va fi purtai de Stewie Doi, şoferul furgonului şi el însuşi. Avea îndoieli că vor izbuti doar ei trei. Ce îngrozitor e să fii atât de neiubit! s-a gândit el, uitându-se la vaporul acela sumbru car« era coşciugul lui Stewart Percy – cu capacul pus, din fericire.

- îmi pare rău, tinere, i s-a adresat Midge; mâna ei înml- nuşată s-a aşezat pe braţul lui tot atât de

uşoară ca unul din micii papagali ai familiei Percy. Cu o graţie desăvârşită în senilitatea ei, a adăugat: Nu-mi amintesc *numele* dumitale.

-Aăăă, s-a bâlbâit Garp. Şi undeva între „Smith" şi „Jones" s-a împiedicat de un cuvânt care i-a scăpat fără să vrea: Smoans, a zis, spre surprinderea lui Midge şi a sa personal.

Stewie Doi nu părea să fi băgat de seamă.

- Domnul Smoans? a întrebat Midge.

- Da, Smoans. Smoans, promoţia '61. L-am avut pe domnul Percy la istorie. Felia mea de Pacific.

- Ah, da, domnul Smoans! a zis Midge. Ce amabil din partea dumitale că ai venit.

- Mi-a părut sincer rău când am auzit, a spus domnul Smoans.

- Da, *tuturor* ne-a părut, a oftat Midge, uitându-se prudentă în jur, în capela pe jumătate goală. O convulsie i-a scuturat toată faţa şi pielea căzută a obrajilor a scos un pleoscăit surd.

- Mamă, a mustrat-o Stewie Doi.

- Da, da, Stewart, a zis ea. Iar către domnul Smoans: Ce păcat că n-au putut să vină toţi copiii noştri.

Garp ştia, bineînţeles, că inima obosită a lui Dopey încetase de mult să bată, că William pierise în război, Cushie fusese o victimă a procreării. Garp avea impresia că ştia, vag, unde se afla biata Pooh. Spre uşurarea lui, Bainbridge Percy *nu* se găsea pe bancă, alături de familie.

Şi tocmai acolo, pe acea bancă, lângă puţinii Percy care mai rămăseseră, Garp şi-a amintit de o altă zi.

- Unde ne ducem după ce murim? o întrebase odată Cushie Percy pe mama ei.

Tocană Grasă râgâise şi ieşise din bucătărie. Ceilalţi copii Percy erau acolo: William, pe care-l aştepta un război; Dopey, a cărui inimă strângea în jurul ei grăsime; Cushie, care nu putea să nască, ale cărei conducte vitale aveau să se încâlcească între ele; Stewie Doi, care avea să se transforme în aluminiu. Şi numai Dumnezeu ştia ce se alesese de Pooh.Micuţul Garp era şi el acolo – în somptuoasa bucătărie de vară a somptuoasei şi spaţioasei case a familiei Steering.

- Păi, după moarte, începuse Midge Steering Percy să 1« explice copiilor – şi micuţului Garp –, ajungem cu toţii într-o casă *mare*, cam ca asta.
- Dar mai mare, o corectase Stewie Doi serios.
- Sper, se arătase William îngrijorat.

Dopey nu pricepuse prea bine ce voiseră ei să spunA. Pooh era prea mică să vorbească. Cushie, spusese că nu credea o iotă – numai Dumnezeu ştie unde s-a dus *ea*.

Lui Garp i-a venit în minte casa spaţioasă şi somptuoasă **a** familiei Steering – care acum era de vânzare. Şi şi-a dat deodată seama că voia s-o cumpere.

- Domnule Smoans? l-a înghiontit Midge.
- Ce? a tresărit Garp.
- Coşciugul, amice, a şoptit şoferul furgonului.

Infoindu-se lângă el, Stewie Doi se uita cu aer grav spre sicriul enorm care adăpostea rămăşiţele tatălui său.

- Avem nevoie de patru, a mai zis şoferul. Cel puţin patru.
- Nu, eu pot să apuc de un capăt de unul singur, a spus Garp.
- Domnul Smoans arată destul de voinic, şi-a dat cu părerea Midge. Nu destul de *voluminos*, dar forţos.
- Mamă, a admonestat-o Stewie Doi.
- Da, da, Stewart, a făcut ea.
- Avem nevoie de patru, şi cu asta, basta, s-a încăpăţânat şoferul.

Garp nu era de aceeaşi părere. *El* putea ridica sicriul.

- Voi doi de capătul ăsta, a spus Garp. Şi sus cu el.

Un murmur firav a cuprins băncile ocupate de participanţii la funeraliile lui Tocană Grasă, care priveau stupefiaţi coşciugul aparent de neurnit. Dar Garp avea încredere în sine însuşi. Acolo înăuntru nu era decât moartea; desigur că va fi grea – greutatea mamei lui, Jenny Fields, greutatea lui Ernie Holm şi a micuţului Walt (care era cel mai greu dintre toţi). Dumnezeu ştie cât cântăreau toţi laolaltă,

Garp, însă, s-a proptit bine la un capăt al coşciugului lui Tocană Grasă, funebru ca un vas de război. Era pregătit.

Decanul Bodger a fost cel care s-a oferit să fie al patrulea umăr care lipsea.

- Nici nu mi-a trecut prin minte c-ai să fii şi *tu* aici, i-a şoptit el lui Garp.

- Il cunoşti pe domnul Smoans? l-a întrebat Midge.

- Smoans, '61, a completat Garp.

- Ah, da, *Smoans*, cum să nu, a făcut Bodger.

Şi prinzătorul de guguştiuci, şeriful crăcănat de la Colegiul Steering, a ridicat partea lui de coşciug împreună cu Garp şi cu ceilalţi doi. Astfel l-au lansat ei pe Tocană Grasă într-o altă viaţă. Sau într-o altă casă, poate mai mare, cine ştie.

Bodger şi Garp au pornit în urma celorlalţi doi rătăciţi printre participanţii la funeralii, îndreptându-se cu pas împleticit şi împiedicat spre maşinile care aveau să-i ducă la cimitirul Steering. După ce bătrânii s-au risipit care-ncotro, Bodger l-a luat pe Garp la *Buster's Snack and Grill*, unde au băut o cafea. Bodger părea să accepte faptul că Garp îşi schimba sexul seara şi numele în timpul zilei.

- Of, Smoans, i-a zis Bodger. Poate că de-acum viaţa ta o să intre pe făgaşul ei, iar tu vei cunoaşte fericirea şi prosperitatea.

- Măcar prosperitatea, a recunoscut Garp.

Uitase cu desăvârşire să-l roage pe organist să schimbe muzica pentru Ernie Holm. Oricum nu auzise ce cântase; n-ar fi recunoscut muzica dacă ar fi fost aceeaşi. Iar Helen nu fusese de faţă; n-avea de unde să ştie dacă era sau nu aceeaşi melodie. Nici Ernie, Garp era sigur de asta.

- De ce nu rămâneţi cu noi o vreme? l-a întrebat Bodger; şi-a trecut mâna lui puternică şi cărnoasă peste geamurile mate de la *Buster's Snack and Grill*, indicând campusul Steering. Zău că nu suntem un *loc* rău, a adăugat el.

- Voi sunteţi singurul loc pe care-l ştiu, a zis Garp neutru.

Ştia că mama lui alesese campusul Steering odată, cel puţin ca loc unde să-şi crească propriul ei copil. Şi Jenny Fields – Garp ştia asta – avusese instincte bune. Şi-a băut cafeaua şi i-il strâns decanului Bodger mâna cu afecţiune. Mai avea de trecut printr-o înmormântare. Apoi, împreună cu

Helen, va sta şi va cumpăni la viitor.Obiceiurile Broscoiului din Adânc

Deşi primise cea mai cordială invitaţie din partea Catedrei de engleză, Helen nu era sigură că voia să predea la Colegiul Steering.

- Credeam că vrei să predai din nou, i-a zis Garp, dar Helen dorea să mai aştepte o vreme până să accepte un post la şcoala unde fetele nu erau primite când fusese ea elevă.

- Poate când o să ajungă Jenny să meargă la şcoală, a spus Helen. Până atunci voi fi fericită să stau să citesc, doar să citesc.

Ca scriitor, Garp era şi invidios şi suspicios în privinţa persoanelor care citeau atât de mult ca Helen.

Şi amândoi simţeau că-i cuprindea un fel de frică ce-i îngrijora; iată-i cu câtă grijă stăteau şi cumpăneau la vieţile lor, de parcă erau într-adevăr doi oameni bătrâni. Desigur că pe Garp protecţia copiilor săi îl obsedase dintotdeauna; abia acum înţelegea că ideea aceea veche a lui Jenny Fields, de a dori să continue să trăiască împreună cu fiul ei, nu fusese chiar atât de nefirească.

Familia Garp avea să rămână la Steering. Aveau bani să le ajungă o viaţă; Helen nu era *nevoită* să facă nimic, dacă nu dorea să lucreze. Dar Garp simţea nevoia să facă ceva.

- O să scrii, îi spunea Helen obosită.

- O vreme în nici un caz, îi răspundea el. Poate n-am s-o mai fac niciodată. Cel puţin o vreme, în nici un caz.

O decizie menită să o şocheze pe Helen ca un semn de senilitate prematură, dar, pe de altă parte, ajunsese să împărtăşească şi ea neliniştea lui – adică dorinţa de a păstra ceea ce avea, inclusiv sănătatea mentală – şi ştia că el împărtăşea cu ea vulnerabilitatea iubirii conjugale.

Helen n-a comentat în nici un fel decizia lui de a se duce la Secţia de Atletism Steering, ca să se angajeze pe post de antrenor în locul lui Ernie Holm.

- Nu trebuie să mă plătiţi, le-a spus el celor de la secţie. Nu mă interesează banii; nu vreau decât să fiu antrenor de lupte.

Desigur că cei de la secţie trebuiau să recunoască faptul că Garp va face o treabă modestă. Însă dacă Ernie nu era înlocuit, ceea ce fusese un program sever de antrenament avea sA decadă foarte curând.

- Nu vreţi bani? l-a întrebat preşedintele secţiei de atletism.

- Nu am *nevoie* de bani, i-a spus Garp. Ceea ce-mi trebuie mie este să am ceva de *făcut*- altceva decât să scriu.

În afară de Helen, nimeni nu ştia că S.M. Garp nu-învăţase decât două lucruri pe lumea asta: să scrie şi să lupte.

Probabil că Helen era singura care ştia de ce nu putea el (deocamdată) să scrie. Teoria ei va fi ulterior exprimată de criticul A.J. Harms, care va susţine că opera lui Garp era tot mai slabă, din pricina paralelismului tot mai apropiat cu istoria sa personală. „Cu cât devenea mai autobiografic, va spune Harms, cu atât scrisul său devenea mai limitat; iar el se simţea tot mai puţin confortabil când scria. Ca şi când ştia nu numai că opera lui îi crea tot mai multă suferinţă per- *sonală* – această dragare a memoriei –, ci şi că ceea ce scria era tot mai subţire şi mai puţin lipsit de imaginaţie cu fiecare zi ce trecea." Garp îşi pierduse libertatea de a *imagina* cu adevărat viaţa, ceea ce îşi promisese de la bun început să facă, şi ne promisese şi nouă, cu acea extraordinară „Pensiune Grillparzer". În opinia lui Harms, Garp putea fi autentic doar prin aducere *aminte*, iar această metodă – deosebită de procesul imaginaţiei – nu-i era doar dăunătoare din punct de vedere psihologic, ci şi mai puţin productivă.

Bineînţeles că lui Harms îi va fi simplu să spună asta privind retrospectiv; Helen însă a ştiut că aceasta era problema lui Garp din ziua în care a acceptat postul de antrenor de lupte la Colegiul Steering. Nu va avea nicicând să fie la fel de bun ca Ernie, era un lucru evident pentru amândoi, dar avea să impună un program de antrenament acceptabil, iar luptătorii antrenaţi de el aveau să fie mai mult învingători decât învinşi.

- încearcă să scrii basme, îi sugera Helen; se gândea la scrisul lui mult mai adesea decât *el*. încearcă să inventezi ceva, totul – să inventezi de la cap la coadă.

Nu spunea niciodată „Aşa ca în «Pensiunea Grillparzer»„; se ferea să pomenească acest titlu, deşi ştia că acum era şi el de aceeaşi părere cu ea; era cel mai bun lucru pe care-l scrisese vreodată. Din păcate, fusese primul.

De câte ori încerca să scrie, Garp nu vedea decât evenimentele anoste, nedezvoltate, ale vieţii lui personale: acea parcare cenuşie din New Hampshire, nemişcarea trupuşoru- lui lui Walt, hainele lucioase ale vânătorilor şi căciuliţele lor roşii – şi fanatismul asexuat, plin de sine, al lui Pooh Percy. Imaginile astea nu duceau nicăieri. Drept care îşi petrecea o mare parte din timp agitându-se cu noua lui casă

‚Midge Steering Percy n-a aflat niciodată cine a cumpărat reşedinţa familiei şi cadoul pe care-l făcuse Colegiului Steering. Dacă Stewie Doi a prins de veste, era cel puţin destul de deştept să nu-i spună vreodată mamei sale, a cărei memorie în ceea ce-l privea pe Garp era voalată de aceea mai recentă a amabilului domn Smoans. Midge Steering Percy avea să moară într-un

azil în Pittsburgh; din pricina îndeletnicirilor lui legate de aluminiu, Stewie îşi mutase* mama într-un azil nu departe de locul unde se fabrica metalul respectiv.

Dumnezeu ştie ce s-a ales de Pooh.

Helen şi Garp au renovat vechea reşedinţă Steering, cum era numită casa de către majoritatea celor din comuni* tatea colegiului. Numele de Percy pierise iute din memoria lor; cei mai mulţi o asociau pe Midge cu numele de *Steering*. Noua locuinţă a lui Garp era cea mai elegantă din campus şi din vecinătăţi, şi când elevii de la Steering îi conduceau pe părinţi sau pe viitorii elevi să viziteze campusul, arareori spuneau: „Şi aici locuieşte S.M. Garp, scriitorul. La origine a fost reşedinţa familiei Steering, construită în jurul anului 1781". Nu, elevilor le plăcea să glumească, drept care, de obicei, spuneau cam aşa: „Şi aici locuieşte antrenorul nostru de lupte". Părinţii se uitau politicoşi unii la alţii, iar viitorul elev întreba: „Luptele reprezintă un spori *important* la Steering?"

Foarte curând, îşi spunea Garp, Duncan va fi elev la Steering; o plăcere câtuşi de puţin stânjenitoare, pe care Garp o aştepta cu nerăbdare. Ducea dorul lui Duncan în sala de lupte, dar era fericit că băiatul îşi găsise un loc potrivii pentru el: bazinul de înot – unde ori firea lui, ori vederea lui, ori amândouă se simţeau pe deplin confortabil.

Uneori Duncan se ducea în vizită la sala de lupte, înfofolit în prosoape şi tremurând tot după baia în piscină; se aşeza pe saltelele moi, sub unul din radiatoare, ca să se încălzească.

- Ce faci? îl întreba Garp. Sper că nu eşti ud. Să nu uzi salteaua, bine?

- N-am s-o ud, îl asigura Duncan. Altfel, mi-e bine.

Helen venea mai des la sală. începuse din nou să citească tot ce-i pica în mână şi venea acolo ca să citească – „parcă citea într-o saună", spunea ea – ridicând din când în când privirile din carte atunci când răsuna o bufnitură mai puternică sau un strigăt de durere. Singura dificultate pe care o avusese vreodată Helen când citea într-o sală de lupte era aceea că i se abureau ochelarii.

- Am ajuns deja la mijlocul vieţii? l-a întrebat Helen pe Garp într-o seară, în frumoasa lor casă din a cărei verandă, în nopţile senine, se vedeau pătratele luminate ale ferestrelor de la Infirmeria Jenny Fields; şi de unde puteau

zări, dincolo de pajiştea neagră-verde, singuraticul bec de control de deasupra intrării la anexa infirmeriei -departe de tot –, acolo unde locuise Garp în copilărie.

- Isuse! a exclamat Garp. La mijlocul vieţii? Ba suntem de-acum *pensionari* – asta suntem. Am sărit peste mijlocul vieţii şi am intrat direct în lumea celor *bătrâni*.

- Şi te deprimă lucrul ăsta? l-a întrebat Helen prudentă.

- Nu încă. Atunci când o să înceapă să mă deprime, o să fac altceva. Sau, mă rog, o să fac *ceva*. Am impresia, Helen, că am luat-o cu un cap înaintea tuturor. Ne putem permite o pauză lungă.

Helen se săturase de terminologia sportivă a lui Garp, dar, la urma urmei, crescuse cu ea; nu mai avea nici un efect asupra lui Helen Holm. Şi deşi Garp nu scria, Helen avea impresia că se simţea fericit serile. Helen şi le petrecea citind, iar Garp uitându-se la televizor.

Reputaţia lui Garp urmase o direcţie ciudată, nu în totalitate diferită de cum şi-ar fi dorit-o el, şi chiar mai stranie decât şi-o imaginase John Wolf. Deşi atât Garp, cât şi John Wolf se simţeau jenaţi de dimensiunea politică a admiraţiei şi a dispreţului pe care le stârnea *Lumea văzută de Bensenhaver*, reputaţia cărţii îi făcuse pe cititori să revină asupra scrierilor sale precedente, chiar dacă din cu totul alte motive. Garp refuza politicos orice invitaţie de a vorbi în colegii, unde se aştepta din partea lui să reprezinte ori o tabără, ori cealaltă a aşa-numitelor subiecte ale femeilor; sau să vorbească despre relaţia pe care o avusese cu mama lui şi cu autobiografia ei, şi despre „rolurile sexuale” pe care le atribuia diferitelor personaje din romanele sale. El numea asemenea discuţii „distrugerea artei prin intermediul sociologiei şi a psihanalizei”. Dar primea un număr la fel de mare de invitaţii de a citi din propria creaţie; ocazional accepta să onoreze câte o invitaţie-două – mai ales dacă era vorba de locuri unde voia Helen să se ducă.

Garp era fericit cu Helen. Nu o mai înşela; rareori îl moi încerca acest gând. Poate că ceea ce l-a vindecat în cele din urmă de a mai nutri asemenea gânduri pentru fetele tinere a fost contactul cu Ellen James. Cât despre alte femei – de vârsta lui Helen sau mai în vârstă –, Garp făcea un efort de voinţă care nu se dovedea dificil pentru el. Pofta trupească îi influenţase destul viaţa.

Ellen James, care avusese unsprezece ani când fusese violată şi i se tăiase limba, avea nouăsprezece când a intrat în familia Garp. Imediat a fost socotită drept o soră mai mare a lui Duncan şi o membră a societăţii mutilate din care cu timiditate făcea şi Duncan parte. Ellen îl ajuta pe Duncan la lecţii, pentru că Ellen James era foarte bună la citit şi scris. Duncan a făcut-o să îndrăgească înotul şi arta fotografică. Garp le-a amenajat o cameră obscură în reşedinţa Steering, unde cei doi îşi petreceau ore întregi în întuneric, developând film după film – Duncan bolborosind fără încetare despre expuneri şi luminozităţi, iar Ellen James însoţindu-i explicaţiile cu oooĂ-urile şi *aaah*-urile ei văduvite de cuvinte.

Helen le-a cumpărat un aparat de filmat, iar Ellen şi Duncan au scris un scenariu şi tot ei au interpretat rolurile principale – povestea unui prinţ orb care îşi recapătă parţial vederea după ce sărută o tânără femeie de serviciu. Numai unul dintre ochi îşi recapătă vederea, pentru că tânăra femeie de serviciu îl lasă s-o sărute doar pe obraz. Se ruşinează să se lase sărutată pe buze, din pricină că şi-a pierdut limba. în ciuda handicapurilor lor şi a compromisurilor pe care trebuie să le facă, tânărul cuplu se căsătoreşte. Povestea ca atare era redată prin pantomimă şi subtitluri – scrise de Ellen. Mai târziu, Duncan va spune că cel mai bun lucru la acest film este faptul că nu durează decât şapte minute.

Ellen James o ajuta mult şi pe Helen în ceea ce-o privea pe micuţa Jenny. Ellen şi Duncan se dovedeau experţi în îngrijirea fetiţei pe care Garp o ducea la sala de lupte în fiecare sâmbătă după-masa; acolo, susţinea el, va învăţa să meargă şi să alerge şi să cadă fără să se lovească, deşi Helen era de părere că salteaua îi va crea copilului impresia greşită că peste tot sub picioare lumea era ca un burete moale.

- Dar chiar aşa şi pare lumea, o contrazicea Garp.

De când nu mai scria, singurele fricţiuni ce continuau să existe în viaţa lui Garp priveau relaţia cu cea mai bună prietenă a sa, Roberta Muldoon. Dar nu Roberta era *sursa* fricţiunilor. După moartea lui Jenny Fields, Garp a ^descoperit că averea mamei lui era uriaşă şi că Jenny, parcă pentru a-şi chinui fiul, îl desemnase pe *el* drept executor testamentar al bănetului ei fabulos şi al

reşedinţei-cămin pentru femei suferinde de la Dog's Head Harbor.

- De ce *eu?* uriaşe Garp. De ce nu *tu?* ţipase el la Roberta.

Numai că Roberta Muldoon se simţea de-a dreptul jignită că nu fusese ea cea aleasă.

- Nu pricep. De ce tu, chiar aşa? s-a mirat Roberta. Tocmai tu.

- Mama a vrut să mi-o plătească, a tras Garp concluzia.

- Sau a vrut să te facă să *gândeşti,* a sugerat Roberta. O mamă bună!

- Măiculiţă Doamne, a oftat Garp.

Timp de săptămâni a încercat să găsească sensul singurei fraze care conţinea intenţiile lui Jenny în ceea ce privea felul în care trebuiau cheltuiţi banii şi în care urma să fie folosiţi enorma ei casă de pe ţărm.

Doresc să las în urma mea un loc unde femeile merituoase să se poată reculege, să fie ele însele şi doar cu ele însele.

- Măiculiţă Doamne, a oftat Garp.

- Un fel de fundaţie? şi-a dat Roberta cu presupusul.

- Fundaţia Fields, a propus Garp.

- Grozav! a exclamat Roberta. Da, *burse* pentru femei – şi un loc unde să se ducă.

- Să se ducă să facă *ce?* nu se dumirea Garp. Şi burse *pentru* ce?

- Să se ducă să se refacă, dacă au nevoie de aşa ceva, sau sfl se ducă să fie singure, dacă de-asta au nevoie, a explicai Roberta. Şi să scrie, dacă asta fac ele – sau să picteze.

- Sau o casă pentru mamele necăsătorite? a întrebat Garp ironic. O *bursă* pentru „a te face bine"? Măiculiţă Doamne.

- Fii serios, l-a luat Roberta la rost. E o chestiune importantă. Nu-ţi dai seama? Ea a vrut ca *tu* să înţelegi că e nevoie de aşa ceva, a vrut să te facă să te implici în aceste probleme.

- Şi cine decide dacă o femeie este „merituoasă"? a iscodit-o Garp. Ah, măiculiţă Doamne, Mamă! a izbucnit el. Aş putea să-ţi sucesc gâtul pentru porcăria asta!

- *Tu* hotărăşti, a zis Roberta. *Asta* o să te facă să gândeşti.

Şi *tu?* s-a oţărât Garp.
Chestiile astea-s pentru
tine, Roberta

.Roberta se simţea între ciocan şi nicovală. Avea aceeaşi dorinţă ca şi Jenny Fields de a-i educa pe Garp şi pe alţi bărbaţi în privinţa legitimităţii şi complexităţii nevoilor pe care le aveau femeile. Pe de altă parte, era de părere că Garp nu se va descurca defel şi ştia că ea ar fi rezolvat totul incomparabil mai bine.

- O să ne ocupăm împreună, a decis Roberta. Adică tu răspunzi, dar eu o să-ţi dau sfaturi. O să-ţi spun când o să cred că greşeşti.

- Roberta, tu *întotdeauna* îmi spui că greşesc.

Cuprinsă de o poftă nebună de a flirta, Roberta l-a sărutat pe buze şi l-a lovit drăgăstos pe umăr – făcându-le pe amândouă cu atâta forţă, încât Garp s-a chircit de durere.

- Isuse, a suspinat Garp.

- Fundaţia Fields! a strigat Roberta. Ah, ce minunat o să fie.

Astfel au rămas *fricţiunile* în existenţa lui S.M. Garp, care, fără fricţiuni de un fel sau altul, probabil că şi-ar fi pierdut minţile şi controlul asupra lumii. Fricţiunile îl ţineau pe Garp în viaţă atunci când nu scria; Roberta Muldoon şi Fundaţia Fields aveau să-i ofere destule ocazii de fricţiuni, cel puţin atât.

Roberta s-a instalat definitiv la Dog's Head Harbor, devenind administratorul Fundaţiei Fields; casa s-a transformat aproape imediat într-o colonie pentru scriitoare, un centru de recuperare şi o clinică de obstetrică – iar cele câteva încăperi din foişoare, bine luminate, ofereau lumina şi singurătatea necesare celor care pictau. În momentul în care femeile au aflat că *exista* o Fundaţie Fields, multe dintre ele au început să se întrebe cine avea dreptul să solicite sprijin. Aceeaşi întrebare şi-o punea şi Garp. Solicitările ajungeau la Roberta şi la micul comitet alcătuit de ea din femei care pe rând îl plăceau şi-l displăceau pe Garp – dar întotdeauna se dondăneau cu el. De două ori pe lună

Roberta şi Comitetul se adunau în prezenţa ursuză a lui Garp şi stabileau care cereri meritau să fie aprobate.

Când vremea era bună, şedeau în camera înmiresmat! din colţul verandei de la intrarea în reşedinţa din Dog's Head Harbor, deşi Garp avea tot mai mari reţineri de a merge acolo.

- Toate smucitele alea care locuiesc acolo, se plângea Garp Robertei. Mă fac să-mi aduc aminte de alte vremuri.

Astfel că au început să se întâlnească la Steering, în reşedinţa familiei Steering, casa antrenorului dé lupte greco-romane, unde Garp se simţea oarecum mai confortabil în compania acestor femei furioase.

Fără îndoială că s-ar fi simţit şi mai bine dacă le-ar fi întâlnit pe toate în sala de lupte. Deşi, chiar şi acolo, Garp ştia foarte bine că fostul Robert Muldoon l-ar fi făcut să se lupte pentru fiecare punct.

Cererea nr. 1048 purta semnătura lui Charlie Pulaski.

- Credeam că trebuie să fie numai *femei*, a zis Garp contrariat. Am crezut că există măcar un *singur* criteriu ferm.

- Charlie Pulaski *este* femeie, l-a asigurat Roberta. Doar că i se spune Charlie.

- Eu aş zice că ăsta-i un motiv suficient să fie descalificată, şi-a dat cineva cu părerea – Marcia Fox, o poetesă slăbă- noagă, uscăţivă, cu care Garp se dondănea adesea, deşi ii admira poeziile. El n-ar fi putut niciodată scrie cu atâta economie de cuvinte.

- Şi ce *vrea*, mă rog, Charlie Pulaski? a întrebat Garp mecanic.

- Unele dintre candidate doreau doar bani; altele voiau să locuiască la Dog's Head Harbor o vreme. Şi erau dintre cele care cereau o *grămadă* de bani *şi* o cameră permanentă la Dog's Head Harbor.Vrea doar bani, a răspuns Roberta.

- Ca să-şi schimbe numele? nu s-a putut abţine Marcia Fox.

- Vrea să-şi părăsească slujba şi să scrie o carte, a continuat Roberta.

- Măiculiţă Doamne, a oftat Garp.

- Sfătuieşte-o să-şi păstreze slujba, a zis Marcia Fox; ea era genul de scriitoare căreia nu-i plac ceilalţi scriitori şi viitorii scriitori.

- Marciei nu-i plac nici scriitorii *morţi*, i-a spus odată Garp Robertei.

Dar după ce au citit un manuscris trimis de domnişoara Charlie Pulaski, Marcia şi Garp au hotărât de comun acord că respectiva candidată trebuia să-şi păstreze slujba pe care o avea.

Candidata cu nr. 1073, microbiolog, solicita o bursă pentru a-şi putea părăsi temporar postul de profesor asociat pentru a scrie, şi ea, o carte.

- Un roman? a făcut Garp.

- Studii în virusologie moleculară, l-a lămurit Joan Axe, medic; îşi părăsise ea însăşi o vreme postul de la Duke University Center pentru a face muncă de cercetare pe cont propriu. Când o întrebase Garp despre ce era vorba, ea îi răspunsese misterioasă că era preocupată de „bolile nevăzute ale fluxului sanguin".

Candidata nr. 1081 fusese căsătorită cu un bărbat neasigurat, care murise într-un accident de avion. Avea trei copii sub vârsta de cinci ani şi mai avea nevoie de cincisprezece prelegeri ca să-şi termine licenţa în franceză. Voia să se întoarcă la facultate, să obţină diploma şi să găsească ceva de lucru; pentru asta îi trebuiau bani – şi spaţiu de locuit pentru copii şi pentru o îngrijitoare la copii, toate la Dog's Head Harbor.

Comitetul de Administraţie a decis în unanimitate sft-i pună femeii la dispoziţie suficienţi bani ca să-şi termine studiile şi să plătească o îngrijitoare care să stea permanent cu copiii; dar atât copiii, cât şi îngrijitoarea *şi* femeia trebuiau 18 locuiască acolo unde dorea ea să-şi termine studiile. Dog'» Head Harbor *nu* era o casă pentru copii şi îngrijitoare. Aici stăteau femei care ar fi înnebunit numai zărind chip sau **au*** zind voce de copil. Erau femei a căror existenţă fusese distrusă de îngrijitoare.

în privinţa acestei cereri le-a fost destul de uşor să decidă.

Nr. 1088 le-a creat însă anumite dificultăţi. Era vorba de soţia divorţată a bărbatului care-o ucisese pe Jenny Fields. Avea trei copii, dintre care unul se găsea la o şcoală de corecţie, şi nu mai primea nici o pensie de întreţinere de când fostul ei soţ, asasinul lui Jenny Fields, fusese ucis la un baraj al poliţiei statului New Hampshire, unde se aflaseră şi câţiva vânători înarmaţi care patrulaseră prin parcarea unde avusese loc crima.

Decedatul, Kenny Truckenmiller, divorţase de soţia lui cu mai puţin de-un an în urmă. Prietenilor le spusese că-l du- rea-n cur de pensia de întreţinere; că mişcarea feministă îi sucise în aşa hal minţile neveste-sii, încât divorţase de **el.** Avocata, care se ocupase de acest caz în favoarea doamnei Truckenmiller, era ea însăşi o femeie divorţată din **New** York. Kenny Truckenmiller îşi bătuse nevasta cel puţin de două ori pe săptămână în cei treisprezece ani de convieţuire şi îşi maltratase copiii fizic şi mental. Dar doamna Truckenmiller nu-şi cunoscuse suficient propria personalitate şi nici drepturile pe care le-ar fi putut avea, până nu citise *O suspectă sexual,* autobiografia lui Jenny Fields. Cartea aceasta o făcuse să se gândească la faptul că, probabil, vinovat pentru bătăile săptămânale pe care le suferea ea şi pentru maltratările la care erau supuşi copiii ei era, de fapt, Kenny Truckenmiller; timp de treisprezece ani,

crezuse că asta era problema *ei* şi „crucea pe care o avea de purtat”.

Kenny Truckenmiller acuzase mişcarea feministă pentru autoeducaţia soţiei lui. Doamna Truckenmiller era liber profesionistă, „coafeză” în orăşelul North Mountain, New Hampshire, şi se descurcase destul de bine cu slujba asta până când Kenny a fost obligat, de către tribunal, să părăsească locuinţa. Dar acum că nu mai era Kenny care să lucreze ca şofer pe unul din camioanele oraşului, doamna Truckenmiller nu-şi mai putea întreţine familia doar din ceea ce câştiga din munca ei. În cererea pe care o completase cu scrisul ei aproape ilizibil, mărturisea că fusese nevoită să se compromită ca „să o scoată la capăt” şi că puţin îi păsa dacă va mai fi nevoită să se compromită şi în viitor.

Doamna Truckenmiller, care nu menţiona nicăieri că ar fi avut şi un prenume, îşi dădea seama că scârba pe care o nutrea faţă de soţul ei era atât de mare, încât risca să-şi atragă antipatia întregului comitet. Va înţelege, prin urmare, mai scria ea, dacă cererea ei va fi respinsă.

John Wolf, care era (împotriva voinţei lui) membru de onoare al comitetului – apreciat pentru isteţimea minţii sale contabile –, a zis fără să stea pe gânduri că cea mai bună reclamă pe care o puteau face Fundaţiei Fields era aceea de a satisface fără rezerve cererea acestei „nefericite rude a ucigaşului lui Jenny”. Presa va afla imediat; va fi o dovadă a caracterului non-politic al scopurilor fundaţiei; va fi chiar o sursă de venit, a adăugat John Wolf, prin aceea că, în mod categoric, va aduce fundaţiei sume incredibile provenite din donaţii.

- Primim deja destule donaţii, a încercat Garp să evite răspunsul direct.Şi dacă-i curvă? a întrebat Roberta suspicioasă în privinţa moralităţii nefericitei doamne Truckenmiller; toate privirile s-au întors spre ea. Roberta beneficia de un avantaj faţă de membrele comitetului: putea gândi în acelaşi timp ca o femeie şi ca un inter de la Philadelphia Eagles. Ia gândiţi-vă ni* ţel, a

continuat ea. Să presupunem că-i o lepădătură, una car« *se compromite* tot timpul, şi a făcut-o şi înainte – şi puţin îi pasă că o face. înseamnă că ne facem *de râs;* că ne-a dus de nas.

- Deci avem nevoie de referinţe despre ea, şi-a dat cu părerea Marcia Fox.

- Să se ducă cineva s-o vadă pe femeie, să stea de vorbă cu ea, a sugerat Garp. Să afle dacă-i o persoană respectabilă! dacă încearcă *într-adevăr* să trăiască independent.

Cei prezenţi au căscat ochii la el.

- În cazul ăsta, a mormăit Roberta, n-am să fiu *eu* aia care să descopere dacă-i curvă sau nu.

- Nu, *eu* cu atât mai puţin, s-a eschivat Garp.

- Unde se află North Mountain, New Hampshire? a vrut să ştie Marcia Fox.

- Nici *eu,* a sărit John Wolf. Eu simt în New York mai tot timpul.

- Vai mie, a oftat Garp, şi dacă mă recunoaşte? Oamenii mă *recunosc;* să ştiţi.

632

- Mă-ndoiesc că *ea* te va recunoaşte, s-a băgat în vorbă Flilma Bloch, o asistentă socială, de formaţie psiholog, pc care Garp o detesta. Genul de oameni care au motive să citească autobiografii cum este cea a mamei tale sunt arareori atraşi de operele de ficţiune – sau numai tangenţial. Vreau să spun că, dacă ar citi *Lumea văzută de Bensenhaver,* ar face-o doar pentru că tu eşti cine eşti. Şi nici acesta n-ar fi un motiv suficient ca să o determine să termine cartea; cel mai probabil – şi dat fiind că este coafeză, nimic mai mult – s-ar împotmoli la un moment dat şi *nu* ar mai citi-o. Nu şi-ar mai aminti nici fotografia de pe copertă – doar chipul tău, şi asta vag (ai *apărut* la buletinele de ştiri, bineînţeles, dar numai

I O H N I R V I N G

când s-a relatat despre moartea lui Jenny) şi bineînţeles că în acele zile chipul care a rămas în memorie a fost cel al lui Jenny. O femeie ca asta se uită mult la televizor; nu

e o persoană familiarizată cu lumea cărţilor. Mă îndoiesc foarte tare că o asemenea femeie are vreo imagine de-a ta în mintea ei.

John Wolf şi-a dat ochii peste cap. Chiar, şi Roberta şi-a ridicat privirile spre tavan.

- Mulţumesc, Hilma, a zis Garp calm.

S-a hotărât, prin urmare, ca Garp să se ducă s-o viziteze pe doamna Truckenmiller, „pentru a afla ceva mai concret despre caracterul ei”.

- Măcar prenumele să i-l afli, a zis Marcia Fox.

- Pun pariu că e Charlie, a pufnit Roberta.

Urmau rapoartele: cine locuia, în acel moment, la Dog's Head Harbor; cui i se încheia sejurul; cine urma să vină. Şi care erau problemele, dacă erau?

La Dog's Head Harbor stăteau două pictoriţe – una în foişorul sudic, cealaltă în cel nordic. Pictoriţa din foişorul sudic lua *lumina* pictoriţei din foişorul nordic, astfel că timp de două săptămâni nu şi-au vorbit; nici un cuvânt la micul dejun, plus acuzaţii că n-au primit corespondenţa şi aşa mai departe. Apoi au devenit amante. Acum numai pictoriţa din foişorul nordic mai picta – portrete ale pictoriţei din foişorul sudic, care poza de dimineaţa până seara în lumina bună a zilei. Goliciunea ei, fâlfâită de colo-colo la etajul superior al casei, o deranja pe una dintre scriitoare, o dramaturgă din Cleveland, antilesbiană declarată, care avea probleme cu somnul, spunea ea, din pricina zgomotului valurilor. Probabil că ceea ce-o deranja de fapt erau zgomotele pe care le scoteau cele două amante când făceau dragoste; despre scriitoare se spunea oricum că era „suprastresată”, dar plângerile ei au încetat în momentul în care cealaltă scriitoare găzduită acolo a propus ca toate persoanele care stăteau la Dog's Head Harbor să citească cu voce tare fragmente din piesa la care lucra dramaturga. Iniţiativa a avut succes şi etajele superioare ale casei au cunoscut din nou fericirea.

„Cealaltă scriitoare”, o autoare de proză scurtă pe car» Garp o recomandase cu căldură cu un an în urmă, îşi încheia perioada de rezidenţiat în casă. Cine îi va lua locul în cameră?

Femeia a cărei soacră tocmai câştigase dreptul de custodie asupra copiilor ei, după sinuciderea soţului?

- V-am *spus* să n-o acceptaţi, s-a încruntat Garp.

Pe cele două ellenjamesiene care s-au ivit aşa, într-o bună zi, pe nepusă masă?

- Ia staţi niţeluş, s-a burzuluit Garp de-a binelea. Ce-i cu chestia asta? Ellenjamesiene? S-au ivit aşa? Dar nu e permis aşa ceva.

- Jenny le primea întotdeauna, a spus Roberta.

- Vorbim de *acum*, Roberta.

Celelalte membre ale comitetului erau mai mult sau mai puţin de acord cu el; ellenjamesienele nu erau prea admirate – niciodată nu fuseseră, iar radicalismul lor (acum) părea tot mai demodat şi mai patetic.

- Dar e aproape o tradiţie, a insistat Roberta. Şi le-a descris pe cele două ellenjamesiene „bătrâne” care se întorseseră de curând din California, unde avuseseră numai necazuri. Cu câţiva ani în urmă, stătuseră la Dog's Head Harbor; întoarcerea lor aici, a adăugat Roberta, era ca un fel de refacere sentimentală pentru ele.

- Isuse, Roberta, a exclamat Garp. Scapă imediat de ele.

- Mama ta s-a ocupat întotdeauna de genul ăsta de femei, i-a amintit Roberta.

- Măcar or să fie *tăcute*, a zis Marcia Fox, a cărei exprimare economicoasă era *cu adevărat* admirată de Garp.

Dar numai el a râs la gluma ei.

- Cred că trebuie să le determinăm să plece, Roberta, a fost de părere doctoriţa Joan Axe.

- Nu le place defel genul ăsta de *societate*, a adăugat Hilma Bloch. Unde mai pui că le-ar putea contamina şi pe celelalte. Pe de altă parte, ele aproape că reprezintă esenţa *spiritului* acelui loc.

John Wolf şi-a dat ochii peste cap.

- Mai e doctoriţa care face cercetări în legătură cu avorturile provocate de cancer, a spus Joan Axe. Ce ziceţi de ea?

- Da, pe *asta* pune-o la etajul doi, a hotărât Garp. Am *cu-noscut-o*, o să bage spaima în oricine o să încerce să urce la etaj.

Auzindu-l, Roberta s-a încruntat.

Parterul reşedinţei de la Dog's Head Harbor ocupa suprafaţa cea mai mare, fiind compus din două bucătării şi patru băi cu cadă; douăsprezece persoane puteau dormi la parter, în camere absolut separate; mai erau apoi diferitele săli de conferinţe, cum le numea Roberta acum – pe vremea Ivii Jenny Fields, fuseseră fumoare şi cabinete de lucru uriaşe. Plus sufrageria spaţioasă, unde se oferea mâncare, se împărţea corespondenţa şi cine dorea putea găsi companie la orice oră din zi sau din noapte.

Era cel mai animat loc al reşedinţei, nepotrivit, de obicei, pentru scriitoare sau pictoriţe. Era cel mai bun loc de cazare pentru potenţialele sinucigaşe – le spusese Garp membrelor comitetului – „deoarece vor fi obligate mai degrabă să se înece îri ocean, căci n-au cum să sară de la fereastră".

Dar Roberta administra totul cu o mână-de-fier, ca o mamă autentică şi ca un adevărat inter – putea convinge aproape pe oricine să renunţe la orice şi dacă nu reuşea cu vorba, izbutea cu forţa. Avusese mult mai mult succes decât Jenny în a atrage de partea ei poliţia locală. Ocazionalele nefericite erau culese de către poliţie ori de undeva de pe plajă, ori de la marginea satului,

unde erau găsite bocind; de fiecare dată erau aduse cu blândeţe înapoi la Roberta. Cei din poliţia din Dog's Head Harbor erau cu toţii microbişti, plini de respect pentru jocul sălbatic şi blocajul nemilos al fostului Robert Muldoon.

- Aş dori să fac o moţiune, şi anume că *nici* o ellenjame- sianã nu va primi vreodată ajutor sau adăpost din partea Fundaţiei Fields, a spus Garp.

- Simt pentru, a ridicat mâna Marcia Fox.

- Asta rămâne să discutăm, a decis Roberta adresându**-se** tuturor celor prezenţi. Nu văd ce rost are o asemenea reguli. Nu ne aflăm aici ca să sprijinim ceea ce cu toatele am fi **de** acord că reprezintă o formă ridicolă de expresie politică, **dar** asta nu înseamnă că una dintre aceste femei fără limbă nu **ar** avea la un moment dat cu adevărat nevoie de ajutor – **aş** spune, de fapt, că au demonstrat deja că au categoric nevoie de a se statornici undeva şi ne putem aştepta că vom fi căutate de ele. Sunt cu adevărat persoane aflate la ananghie.

- Sunt nebune, a pufnit Garp.

- O apreciere mult prea generală, l-a corectat Hilma Bloch.

- Există femei productive, a intervenit Marcia Fox, care *nu* au renunţat la vocile lor – de fapt, se luptă să-şi *folosească* vocile – şi eu una nu sunt pentru a răsplăti prostia şi tăcerea autoimpusă.

- Şi tăcerea are virtuţile ei, a ripostat Roberta.

- Isuse, Roberta, a răbufnit Garp. Dintr-odată, a zărit o lumină în acest subiect întunecos. Dintr-un motiv sau altul, ellenjamesienele îl înfuriau mai mult chiar decât imaginea pe care o avea în mintea lui despre Kenny Truckenmillerii acestei lumi; şi deşi vedea că ellenjamesienele erau tot mai puţin la modă, ritmul în care se demodau nu era destul de rapid pentru Garp. El dorea ca ele să dispară; le dorea mai mult decât

dispărute – le dorea căzute în dizgraţie. Helen îi spusese odată că ura pe care o nutrea el pentru ele era disproporţionată faţă de ceea ce erau ele de fapt.

- E doar nebunie şi naivitate – ceea ce-au făcut ele, îi spunea Helen. De ce nu le poţi ignora, de ce nu le poţi lăsa în pace?

- Hai s-o întrebăm pe Ellen James, le-a propus el membrelor comitetului. Aşa e corect, nu credeţi? S-o întrebăm pe Ellen James ce părere are despre ellenjamesiene. Isuse, ce-aş mai *publica* opinia ei despre ele. Ştiţi cum au făcut-o să se simtă?

- E o chestiune mult prea personală, a spus Hilma Bloch.

O întâlniseră cu toatele pe Ellen; toate ştiau că Ellen
James *ura* faptul că nu avea limbă şi le ura pe ellenjamesiene.

- Hai să lăsăm chestiunea asta la o parte, deocamdată, s-a băgat John Wolf în dispută. Propun să amânăm moţiunea.

- Fir-ar al dracului, s-a înfuriat Garp.

- Bine, Garp, s-a învoit Roberta. Atunci să votăm chiar acum.

Toţi ştiau că or s-o respingă. Aşa scăpau de ea.

- îmi retrag moţiunea, a zis Garp răutăcios. Trăiască ellenjamesienele.

Dar *el* nu s-a retras.

Nebunia fusese cea care o ucisese pe Jenny Fields, mama lui. Extremismul. Autocompătimirea fudulă, fanatică şi monstruoasă. Kenny Truckenmiller era doar un caz special de descreierat: un dreptcredincios, dar şi un ticălos. Un bărbat care se autocompătimea atât de orbeşte, încât putea să transforme în duşmani de moarte oameni care nu contribuiseră decât cu idei la distrugerea lui.

Şi prin ce se deosebea o ellenjamesiană? Oare gestul ei nu era la fel de disperat şi la fel de gol de orice înţelegere a complexităţii firii omeneşti?

- *Măi*, omule, l-a luat John Wolf cu binişorul. Doar n-au *omorât* pe nimeni.

- încă nu, a spus Garp. Au însă echipamentul necesar «-o facă. Simt capabile să ia deciziile cele mai nesăbuite şi sunt încredinţate că au *perfectă dreptate*.

- Îţi trebuie ceva mai mult decât atât ca să omori pe cineva, a zis Roberta.

L-au lăsat pe Garp să spumege cât poftea. Ce altceva puteau să facă? Nu era punctul forte al lui Garp: să fie tolerant faţă de cei intoleranţi. Oamenii nebuni îl înnebuneau. Era ca şi cum era el personal dezgustat de faptul că se lăsaseră cuprinşi de nebunie – în parte, din pricină că el însuşi atât de adesea se chinuia să se comporte normal. Când unii oameni se dădeau bătuţi în efortul de a fi normali, sau eşuau de-a binelea, Garp îi bănuia că nu se străduiseră de-ajuns.

- Toleranţa faţă de cei intoleranţi este o obligaţie dificili pe care ne-o impun timpurile de-acum, îi zicea Helen.

Deşi Garp ştia că Helen era inteligentă şi deseori cu o perspectivă mult mai largă asupra lucrurilor decât el, în privinţa ellenjamesienelor el avea ochelari de cal.

Iar ellenjamesienele aveau ochelari de cal în ceea ce-l privea pe el.

Cele mai vehemente opinii critice – în privinţa relaţiei lui Garp cu mama lui şi cu propriile sale opere –

fuseseră exprimate de diferite ellenjamesiene. Zădărât de ele, Garp s-a apucat să le zădărască la rândul lui. Era greu de priceput de ce fusese neapărată nevoie să înceapă toată povestea asta, sau dacă într-adevăr fusese nevoie să înceapă, dar Garp devenise un subiect de controversă pentru feministe, în mare măsură ca urmare a valurilor făcute de ellenjamesiene – Garp nelăsându-se mai prejos

câtuşi de puţin. Din exact *aceleaşi* motive, Garp era simpatizat de multe feministe şi antipatizat de tot atâtea

.Cât despre ellenjamesiene, nu se complicau în sentimentele lor faţă de Garp mai mult decât îşi complicau simbolistica: tăindu-şi limbile ca reacţie la limba tăiată a Ivii Ellen James.

Ca o ironie, tocmai Ellen James va fi aceea care va încinge spiritele în îndelungatul război rece.

Ea avea obiceiul de a-i arăta lui Garp tot ceea ce scria – poveştile nenumărate, amintirile legate de părinţi, de Illinois; poemele; dureroasele analogii la muţenia ei; aprecierile ei asupra artelor vizuale şi a înotului. Scria cu inteligenţă şi forţă şi cu o energie penetrantă.

- E o scriitoare autentică, îi spunea Garp lui Helen. Ştie cum să scrie, dar o face şi cu pasiune. Şi îmi vine să cred că va avea şi tenacitate.

„Tenacitatea" la care se referea Garp era un cuvânt pe care Helen prefera să-l ignore, pentru că se temea că Garp şi-o abandonase pe a sa. Ştia să scrie, nu încăpea îndoială, şi o făcea şi cu pasiune; dar Helen considera că el o apucase pe un drum limitat – fusese greşit îndrumat – şi doar tenacitatea îl putea aduce înapoi pe căile cele bune.

Lucrul acesta o întrista pe Helen. Deocamdată, îşi spunea Helen, se va mulţumi cu orice îl pasiona pe Garp – luptele, chiar şi ellenjamesienele. Pentru că Helen era convinsă că energia atrage după sine şi mai multă energie – şi mai devreme sau mai târziu, el se va apuca din nou de scris.

Astfel că Helen nu s-a opus prea vehement atunci când Garp s-a entuziasmat de un eseu pe care i-l arătase Ellen James. Se intitula „De ce nu sunt o ellenjamesiană". Un stil viguros, tulburător, care l-a făcut pe Garp să lăcrimeze. Eseul evoca violul, cât de greu i-a fost ei să se deprindă cu această stare, cât de greu le-a fost părinţilor ei să se obişnuiască; încât ceea ce făceau ellenjamesienele părea o imitaţie palidă, în totalitate politică, a unei traume în totalitate personale. Ellen James spunea că ellenjamesienele nu făceau decât să-i prelungească ei suferinţa; o transformaseră într-o victimă publică. Şi evident că Garp era deosebit de sensibil când **era** vorba de victime publice.

Şi, desigur, ca să fim cinstiţi, elementele pozitive din rândul ellenjamesienelor chiar *doriseră* să facă publică primejdia generală care ameninţa cu atâta brutalitate femeile şi fetele. Pentru multe dintre ellenjamesiene, imitarea acelei mutilări oribile nu fusese un act „în totalitate politic". Ci fusese o identificare extrem de personală. Bineînţeles că în unele ca- zuri ellenjamesienele erau femei care fuseseră şi ele violatei ceea ce voiau ele să sugereze era că *se simţeau* ca şi când le fuseseră retezate limbile. Într-o lume a bărbaţilor, se simţeau ca şi când fuseseră pentru totdeauna reduse la tăcere.

Nimeni nu nega faptul că organizaţia era plină de ţicnite. Nici măcar ellenjamesienele n-ar fi negat acest lucru. Era un adevăr general recunoscut că formau un grup politic incendiar de extremiste feministe care adeseori făceau să pălească seriozitatea extremă a altor femei, cât şi a altor feministe aflate în jurul lor. Dar atacul lansat de Ellen James împotriva lor dovedea tot atâta lipsă de consideraţie faţă de persoanele individuale de bunăcredinţă dintre ellenjamesiene, pe cât fusese de lipsit de consideraţie grupul ca atare faţă de Ellen James însăşi – fără să se gândească o clipă că poate o fetiţă de

unsprezece ani ar fi preferat să-şi depăşească starea aceea de groază într-tui mod mult mai discret.

Felul în care-şi pierduse Ellen James limba era cunoscut de toată America, mai puţin de tânăra generaţie care abia împlinea vârsta adolescenţei şi care adeseori o confunda pe Ellen James cu ellenjamesienele; o confuzie extrem de dureroasă pentru Ellen, deoarece lăsa să se înţeleagă faptul că era bănuită a-şi fi pricinuit singură această mutilare.

- A simţit nevoia să-şi manifeste furia asta, i-a spus Helen Ivii Garp, referindu-se la eseul lui Ellen. Sunt sigură că a simţit nevoia să-l scrie şi i-a făcut nemaipomenit de bine să spună tot ce-a spus acolo. I-am zis şi eu lucrul ăsta.

- *Eu i-am spus* că ar trebui să-l publice, a zis Garp.

- Nu. Chiar nu cred că e cazul. Ce rost ar avea?

- Ce *rost?* a sărit Garp. Păi, ăsta e *adevărul.* Şi o să fie bine pentru Ellen.

- Şi pentru *tine* nu? l-a iscodit Helen, ştiind că ceea ce dorea el era un fel de umilire publică a ellenjamesienelor.

- Bun, s-a dat el bătut, bun, bun. Dar are *dreptate,* fir-ar al dracului. Apucatele alea ar trebui să audă adevărul chiar de la sursă.

- Dar de ce? Spre binele aii?

- Bine, bine, a bombănit Garp, deşi în sufletul lui cu siguranţă că ştia că Helen avea dreptate.

Prin urmare, i-a spus lui Ellen James să pună eseul în dosar. Iar Ellen a refuzat timp de o săptămână să mai comunice în vreun fel cu Garp sau Helen.

Abia când a sunat John Wolf la telefon au înţeles Garp şi Helen că Ellen îi trimisese eseul lui John Wolf.

- Ce să fac eu cu el? a întrebat John.

- Hristoase, trimite-l înapoi, a zis Helen.

- Nu, fir-ar să fie, s-a opus Garp. Intreab-o pe *Ellen* ce vrea să facă cu el.

- Bătrânul Pilat din Pont, care se spală pe mâini, l-a încolţit Helen pe Garp.
- *Tu* ce vrei să faci cu el? l-a întrebat Garp pe John Wolf.
- *Eu?* a făcut uluit John Wolf. Pentru mine nu înseamnă nimic. Dar e publicabil, de-asta sunt sigur. Adică, e foarte bine scris.
- Nu ăsta-i motivul pentru care e publicabil, a replicat Garp, şi tu ştii foarte bine lucrul ăsta.
- Da, mă rog, a acceptat John Wolf. Dar te *satisface* şi faptul că-i bine scris.

Ellen i-a comunicat lui John Wolf că dorea să-l publice. Helen a încercat s-o facă să renunţe. Garp a refuzai «A se implice.

- Dar *eşti* implicat, i-a zis Helen, şi dacă nu spui nimic, ştii foarte bine că o să obţii ceea ce vrei: atacul ăsta dur o «A fie publicat. Asta vrei, de fapt.

Drept care Garp a stat de vorbă cu Ellen James. A încerci» să fie cât mai convingător în argumentaţia sa – anume de ce n-ar fi indicat să dea publicităţii tot ceea ce scria ea acolo. Femeile astea simt bolnave, triste, derutate, chinuite, făcute sA sufere de către alţii şi acum chiar de ele însele – dar ce rost avea să le critice? Or să fie date uitării în următorii cinci ani. Când or sărşi întindă bileţelele, oamenii or să întrebe: „Ce-i aia u ellenjamesiană? Vrei să spui că nu poţi vorbi? N-ai limbă?”

Ellen îl privea îmbufnată şi îndărătnică.

Eu n-o să le uit! i-a scris lui Garp.

Nici în cinci ani, nici în cincizeci n-o să le uit; o să-mi
amintesc de ele aşa cum îmi amintesc de propria limbă.

Garp admira felul în care îi plăcea fetei să folosească puna şi virgulă între propoziţii.

- Cred că e mai bine să nu publici eseul, Ellen, i-a spus el blând.

O să te superi pe mine dacă n-o să te ascult?

a întrebat ea.

El a recunoscut că n-o să se supere.

Dar Helen?

- Helen o să fie supărată doar pe *mine*.

- Tu superi prea mult oamenii, i-a spus Helen în pat. îi faci să-şi iasă din pepeni. îi *întărâţi*. Ar trebui să te potoleşti. Ar trebui să te apuci de scrisul tău, Garp. Doar de scrisul tău. Pe vremuri spuneai că politica e o prostie şi că nu înseamnă nimic pentru tine. Aveai dreptate. *E o* prostie şi nu înseamnă *chiar* nimic. Ceea ce faci acum faci doar pentru că e mai *uşor* decât să te aşezi la masă şi să născoceşti ceva din nimic. Şi tu o ştii mai bine decât mine. Instalezi rafturi peste tot în casă, repari podele, tai frunză la câini în *grădină*, asta faci toată ziua, pentru Dumnezeu. M-am măritat c-un meş- ter-la-toate? Ţi-am cerut vreodată să faci muncă obşteas că? Tu ar trebui să stai sărţi scrii cărţile şi să-i laşi pe alţii să facă rafturi. Şi ştii foarte bine că am dreptate, Garp.

- Ai dreptate, i-a dat el dreptate.

încerca să-şi aducă aminte ce anume îl făcuse să scrie aşa cum scrisese acea primă propoziţie din „Pensiunea Grillparzer".

„Tatăl meu lucra pentru Biroul Austriac de Turism."

De unde-i venise propoziţia asta? încerca să se gândească la alte propoziţii asemănătoare. Şi a ieşit ceva de genul: „Băr iatul ăsta avea cinci ani; avea o tuse ce părea mai adâncă decât pieptul lui mic şi osos". Nu avea decât amintiri, din care nu ieşea decât rahat. Nu mai avea strop de imaginaţie pură.

Timp de trei zile a făcut antrenamente la sală cu su- pergreii. Ca să se autopedepsească?

- Iar tai frunză la câini, dacă-mi dai voie, a spus Helen.

Apoi a anunţat-o că avea o misiune, trebuia să facă o călăr

torie pentru Fundaţia Fields. În North Mountain, New Hampshire. Ca să stabilească dacă Fundaţia Fields va acorda o bursă unei femei pe nume Truckenmiller.

- Altă frunză tăiată, a spus Helen. Alte rafturi. încă o porţie de politică. Muncă obştească. Chestii dintr-astea fac oamenii care *nu pot* să scrie.

Dar el plecase; ieşise din casă când a sunat John Wolf ca să le spună că o revistă mult citită urma să publice „De ce nu simt o ellenjamesiană", eseul lui Ellen James.

La telefon, vocea lui John Wolf avea acea şfichiuire scurtă, rece, nevăzută a limbii Ştim-noi-cui – adică a Broscoiului din Adânc, a cui altcuiva, şi-a zis Helen. Dar nu ştia de ce; încă nu.

I-a spus lui Ellen James noutatea. A iertat-o imediat şi chiar şi-a îngăduit să fie emoţionată pentru ea. I-au luat şi pe Duncan şi pe micuţa Jenny şi au făcut o plimbare cu maşina până pe ţărm. Au cumpărat homari – care-i plăceau lui Ellen – şi scoici pentru Garp, care nu se dădea în vânt după homari.

Şampanie! a scris Ellen în maşină.

Şampania merge cu homarii şi scoicile?

- Bineînţeles, a asigurat-o Helen. Adică *poate* să meargă.

Au cumpărat, deci, şampanie. Au trecut pe la Dog's
Head Harbor şi au invitat-o pe Roberta la cină.

- Când se-ntoarce tata? a întrebat Duncan.

-Nu ştiu unde *e* North Mountain ăsta în New Hampshire, a zis Helen, dar a *spus* că se-ntoarce la timp pentru cină.

Aşa mi-a spus şi mie, a scris Ellen James.

SALONUL DE COAFURĂ NANETTE din North Mountain, New Hampshire era de fapt bucătăria doamnei Kenny Truckenmiller, al cărei prenume era Harriet.

- Dumneavoastră sunteţi Nanette? a întrebat-o Garp timid, de pe treptele din faţa casei, albite de sare şi leorcăind de zăpada pe jumătate topită.
- Nu-i nici o Nanette aici, i-a răspuns ea. Mă numesc Harriet Truckenmiller.
În spatele ei, în bucătăria întunecoasă, un ditamai dulăul s-a zburlit deodată şi a-nceput să mârâie; ca să nu se repeadă la Garp, doamna Truckenmiller a izbit cu coapsa ei lungă fiara care se şi pregătea să sară. Glezna palidă şi zgâriată ţinea întredeschisă uşa bucătăriei. Purta papuci albaştri; silueta i se pierdea în halatul lung, dar Garp îşi putea da seama că era o femeie înaltă şi că tocmai făcuse baie.
- Ăăăă, tundeţi cumva şi *bărbaţi?* a întrebat-o el.
-Nu.
- Dar pe mine m-aţi tunde? a insistat Garp. N-am încredere în frizeri.
Harriet Truckenmiller s-a uitat cu suspiciune la căciula de schi a lui Garp, făcută din tricot negru şi trasă până peste urechi, ascunzându-i tot părul, lăsând afară doar zulufii ce-i acopereau gâtul scurt până la umeri.
- Nu-ţi văd părul, a spus ea.
El şi-a scos căciula şi părul i s-a zburlit deodată din pricina electricităţii statice, umflându-se de vântul rece.
- Nu vreau doar să mă tundeţi, a zis Garp pe un ton neutru, uitându-se atent la chipul supt şi trist al femeii şi la zbâr- citurile mici de sub ochii ei cenuşii.
Părul ei, de un blond spălăcit, era pus pe bigudiuri.
- Nu eşti programat, a mai zis Harriet Truckenmiller.
Femeia nu era curvă, se vedea de la o poştă. Era obosită şi
se temea de Garp.
- Da' cam ce-ai vrea dumneata să-ţi fac la păr?
- Păi, să-l luaţi puţin din foarfecă, a murmurat Garp, dar aş vrea şi un onduleu uşor.
- Un onduleu? s-a mirat Harriet Truckenmiller, încercând să-şi imagineze cum ar putea

arăta ondulată chica foarte dreaptă a lui Garp. Adică un fel de permanent?

- Ştiu şi eu?! a făcut Garp şi şi-a trecut stângaci mâna prin şuviţele încâlcite. Cam ce credeţi dumneavoastră cA-l puteţi face.

Harriet Truckenmiller a ridicat din umeri.

- Trebuie să mă duc să mă-mbrac, a zis ea.

Viclean şi puternic, dulăul şi-a înfipt aproape tot trupul lui voinic printre picioarele ei şi şi-a scos faţa lătăreaţă şi rânjită în spaţiul dintre furtună şi uşa de la intrare. Garp a luat imediat poziţie de apărare, dar Harriet Truckenmiller şi-a ridicat deodată genunchiul osos şi l-a izbit pe câine în bot, făcându-l să se clatine. Apoi i-a prins cu mâna pielea moale **a** gâtului şi i-a răsucit-o dureros; câinele a schelălăit şi s-a topit în bucătăria din spatele ei.

Curtea îngheţată, a observat Garp, era un mozaic de excremente uriaşe de-ale câinelui, încastrate în gheaţă. **Mai** erau şi trei maşini acolo în curte; Garp avea îndoieli că vreuna dintre ele funcţiona. Butucii erau puşi grămadă, de**-a** valma. Se zărea şi o antenă care, cândva, probabil că fusese instalată pe acoperiş; acum însă stătea rezemată de peretele lateral, bej, de aluminiu al casei, cu firele atârnând ca o plasl de păianjen printr-o fereastră crăpată.

Doamna Truckenmiller s-a dat la o parte din prag şi **a** deschis uşa, poftindu-l pe Garp să intre. în bucătărie, Garp **a** simţit cum i se usucă ochii din pricina căldurii ce provenea de la o sobă cu lemne; mirosea a prăjituri coapte în cuptor şi a balsam de păr – de fapt, din câte se vedea, bucătăria era împărţită între ustensilele necesare gospodăriei şi accesoriile cerute de îndeletnicirea lui Harriet. O chiuvetă roz şi un furtun pentru spălarea părului; borcane cu roşii puse la conservat; o oglindă triplă încadrată de reflectoare; un raft de lemn cu mirodenii; rândurile de pomezi, loţiuni şi geluri. Şi un scaun înalt, cu picioare de oţel, peste care atârna o cască

de uscat părul, suspendată de o tijă de oţel – ca o variantă originală de scaun electric.

Câinele dispăruse undeva în casă, ca şi Harriet Trucken- miller, de altfel, care se furişase pe o uşă, să se îmbrace, şi însoţitorul ei nesociabil părea s-o fi urmat. Garp şi-a pieptănat părul; s-a privit în oglindă, cu aerul că încerca să-şi memoreze bine propriul său chip. în curând, înfăţişarea sa avea să fie modificată şi nu va mai putea fi recunoscută – aşa îşi imagina el.

Apoi uşa de la intrare s-a deschis şi în bucătărie a păşit o matahală de om îmbrăcat într-o haină de vânătoare şi cu o căciulă roşie de vânător pe cap; aducea un braţ de lemne, pe care le-a pus în lada de lângă sobă. Câinele, care de fapt stătuse în tot acest timp făcut covrig sub chiuvetă – la câteva degete de genunchii tremurători ai lui Garp –, s-a ridicat imediat ca să-l întâmpine pe bărbat. S-a apropiat de el fără să scoată nici măcar un mârâit; semn că omul era cunoscut acolo.

- Culcat, prostănac afurisit, a spus omul şi câinele s-a supus.
- Tu eşti, Dickie? a strigat Harriet Truckenmiller de undeva din casă.
- Aştepţi pe cineva, cumva? a strigat el drept răspuns; răsucindu-se, a dat cu ochii de Garp în faţa oglinzii.
- Salut, a zis Garp.

Matahala cu numele de Dickie s-a holbat la el. Să tot fi avut cincizeci de ani; faţa lui mare şi roşie părea muşcată de ger, şi Garp a băgat imediat de seamă, obişnuit cum era cu expresiile feţei lui Duncan, că omul avea un ochi de sticlă.

- Salut, a răspuns Dickie.
- Am un client! a strigat iarăşi Harriet.
- Văd, a zis omul.

Garp şi-a atins cu un gest neliniştit părul, ca şi când ar fi vrut să-i sugereze lui Dickie ce important era părul pentru el – a bătut atâta drum până în North

Mountain, New Hampshire şi până la SALONUL DE COAFURA NANETTE pentru ceea ce lui Dickie trebuie că i se părea a fi o simplă tunsură.

- Vrea să i-l *ondulez!* a strigat Harriet.

Dickie nu-şi scosese căciula roşie, dar Garp vedea foarte clar că omul era chel.

- Nu prea ştiu ce vrei mata *cu adevărat*, amice, a susurat Dickie către Garp, dar nu te alegi decât c-un onduleu, ai priceput?

-N-am încredere în frizeri, a găsit Garp cu cale să se justifice.

- Io n-am încredere în *mata*, a ripostat Dickie.

-Dickie, omu' n-a făcut nimic rău, a zis Harriet Truckenmiller.

Era îmbrăcată în nişte pantaloni turcoaz destul de strâmţi, care-i aminteau lui Garp de salopeta lui abandonată în lada de gunoi, şi o bluză dintr-un imprimeu cu flori din cele care nu cresc niciodată în New Hampshire. Părul îi era legat la spate cu o eşarfă cu imprimeu de plante, care nu se potrivea cu celelalte articole vestimentare; se fardase, dar nu exagerat; arăta „drăguţă", ca mama nu-ştiu-cui, care se străduieşte să se ţină bine. Din câte îşi dădea Garp seama, era cu câţiva ani mai tânără decât. Dickie, dar nu cu mulţi.

- Ăsta nu vrea *onduleu*, Harriet, a zis Dickie. Ce vrea dumnealui e să i se joace cineva cu păru', aşa-i?

- N-are încredere în frizeri, a zis Harriet Truckenmiller.

Preţ de câteva clipe Garp s-a întrebat dacă nu cumva
Dickie era frizer; dar mai degrabă nu era.

'- N-am vrut să jignesc pe nimeni, a spus Garp. Văzuse tot ce trebuia să vadă; voia să se ducă să spună celor de la Fundaţia Fields să-i dea lui Harriet Truckenmiller întreaga sumă de care avea nevoie.

- Dacă dorinţa mea supără pe careva, a continuat el, renunţ.
S-a răsucit să-şi ia căciula, pe care o pusese pe un scaun gol, dar dulăul o înhăţase şi o ţinea acum ţintuită la podea.
- Te rog, poţi să rămâi, a spus doamna Truckenmiller. Dickie are grijă de mine, atâta tot.
Dickie avea un aer fâstâcit, stătea cu picioarele încrucişate, călcându-şi o cizmă din acelea uriaşe cu călcâiul celeilalte cizme.
- Ţi-am adus nişte lemne, s-a adresat el lui Harriet. Bag seamă că trebuia să *bat în uşă*.
S-a retras îmbufnat către sobă.
- Dickie, lasă prostiile, a zis Harriet şi l-a sărutat drăgăstos pe obrazul lui mare şi roşu.
Aruncând o ultimă privire lui Garp, bărbatul a ieşit din bucătărie.
- Sper să te tundă cum îţi place, i-a spus el lui Garp.
- Mulţumesc, a murmurat Garp.
Auzindu-i vocea, câinele a scuturat căciula pe care-o ţinea în bot.
- Hai, isprăveşte, şi-a luat Harriet câinele la rost şi, scoţându-i căciula din bot, a pus-o înapoi pe scaun. Poţi să pleci, dacă vrei, i-a spus ea lui Garp, dar Dickie n-o să-ţi facă necazuri. Are doar grijă de mine.
- E soţul dumneavoastră? a întrebat Garp, deşi se îndoia de asta.
- Soţul meu a fost Kenny Truckenmiller. Toată lumea ştie asta, şi indiferent cine-i fi dumneata, ştii cine-a fost *el*.

Da, a răspuns Garp

- .Dickie e fratele meu. E doar îngrijorat din pricina mea. De când s-a dus Kenny, au tot dat târcoale nişte indivizi pe-aici.

S-a aşezat alături de Garp, lângă oglinda triplă luminată de reflectoare, şi şi-a pus mâinile lungi şi vânoase pe pantalonii turcoaz. A oftat.

- Nu ştiu ce-ai auzit dumneata, a continuat ea fără să se uite la Garp, şi nici nu-mi pasă. Eu mă ocup de *coafură – doar* de coafură. Dacă vrei într-adevăr să-ţi fac ceva la păr, o să-ţi fac. Dar mai mult nu fac. Indiferent de ce-ai auzit vor- bindu-se, eu nu mă-ncurc cu nimeni. Doar coafură.

- Doar coafură. Nu vreau decât să-mi aranjaţi părul, atâta tot.

- în regulă, a zis ea tot fără să-l privească.

Sub sticla de pe masă şi în rama oglinzilor erau puse câteva fotografii. Una era o fotografie de nuntă, cu Harriet Truckenmiller şi soţul ei zâmbăreţ, Kenny. Cu gesturi stângace încercau să taie un ton.

O altă fotografie o arăta pe Harriet Truckenmiller însărcinată, cu un sugar în braţe; un alt copil, cam de vârsta pe care o avusese Walt, cu obrazul lipit de coapsa ei. Harriet arăta obosită, dar nu descurajată. Şi mai era o fotografie cu Dickie; stătea lângă Kenny Truckenmiller şi amândoi lângă o căprioară spintecată şi atârnată de picioare de ramura unui copac. Copacul se găsea în faţa SALONULUI DE COAFURA NANETTE. Garp a recunoscut imediat fotografia; o văzuse într-o publicaţie naţională după asasinarea lui Jenny. Aparent, fotografia demonstra omului de rând că acest Kenny Truckenmiller era un asasin înnăscut şi crescut ca atare; pe lângă faptul că o împuş- case pe Jenny Fields, iată că odată împuşcase şi o căprioară.

- De ce NANETTE? a întrebat-o Garp pe Harriet ceva mai târziu, când a îndrăznit să se uite numai la degetele ei răbdătoare şi nu la chipul ei nefericit – şi nu la părul lui.

- M-am gândit că sună mai pe franţuzeşte, a răspuns Harriet, dar ea ştia că el venea de undeva din lumea de afară – de dincolo de North Mountain, New Hampshire –, încât a izbucnit în râs.

- Păi, *chiar* sună, a zis Garp râzând şi el. Oarecum, a adăugat el şi au râs amândoi, ca doi prieteni vechi.

Când Garp era gata de plecare, ea a şters cu un burete căciula de balele câinelui.

- Nu vrei să te uiţi cum arată? l-a întrebat ea.

Se referea la coafură; el a răsuflat adânc şi s-a uitat în oglinda triplă. Părul lui arăta minunat! şi-a spus el. Acelaşi păr al lui dintotdeauna, aceeaşi culoare, până şi aceeaşi lungime, dar, pentru prima oară în viaţa lui, părea în sfârşit să-i îmbrace capul. Stătea lipit de ţeastă, şi în acelaşi timp era aerisit şi avea volum; onduleul uşor făcea ca nasul rupt şi gâtul scurt să arate mai puţin aspre. Parcă propriul său chip i se potrivea aşa cum niciodată nu crezuse că ar fi fost posibil. Desigur că era primul salon de coafură în care călcase vreodată. Jenny fusese cea care-i tunsese părul până se căsătorise cu Helen, după care treaba asta căzuse în sarcina lui Helen; nici măcar la frizer nu fusese vreodată.

- £ minunat, a .spus el; urechea sfârtecată rămânea ascunsă cu dibăcie.

- Haida, haida, a pufnit Harriet şi i-a dat un brânci mic şi prietenos – dar, va relata el membrelor Fundaţiei Fields, *câtuşi de puţin* indecent; câtuşi de puţin.

A vrut să-i spună că el era fiul lui Jenny Fields, dar ştia că motivul pentru care ar fi făcut-o ar fi fost unul total egoist – doar ca să provoace compasiune.

„Nu este cinstit să profiţi de vulnerabilitatea emoţională a cuiva", scria polemica Jenny Fields. De unde şi noul crez al lui Garp: nu căuta să câştigi capital de pe urma emoţiilor altora.

-Mulţumesc şi la revedere, i-a spus el doamnei Truckenmiller.
În curte, Dickie repezea toporul într-un morman de lemne. O făcea cu îndemânare. Când l-a zărit pe Garp, s-a oprit.
- La revedere, a strigat Garp, dar Dickie s-a îndreptat spre el – cu toporul în mână.
- Ia să vedem coafura, a zis el.
Garp a rămas nemişcat, lăsându-l pe Dickie să-l examineze.
- Ai fost amic cu Kenny Truckenmiller? l-a întrebai Garp.
- Mda. Am fost *singurul* lui prieten. Eu i-am făcut cunoştinţă cu Harriet.
Garp a dat din cap. Dickie se uita atent la¡părul lui.
- Un eveniment tragic, a zis Garp, adică tot ceea ce se întâmplase, voia el să spună.
- Nu-i rău, a comentat Dickie; adică părul lui Garp, voia el să spună.
- Jenny Fields a fost mama mea, i-a spus Garp, pentru că voia ca cineva să ştie şi era convins că nu profita emoţional de Dickie.
- *Ei* nu i-ai spus, nu-i aşa? şi Dickie a arătat cu toporul lui cu coadă lungă spre casă şi spre Harriet.
- Nu, nu.
- Bine, atunci. Ea nu vrea să audă nimic despre povestea asta.
- Aşa m-am gândit şi ¿u, a zis Garp şi Dickie a dat aprobator din cap. Sora dumitale e o femeie tare de treabă, a adăugat Garp.
- *Este*, este, a dat Dickie din cap cu îndârjire.
- Păi, atunci cu bine, şi-a luat Garp rămas-bun, dar Dickie l-a atins uşor cu coada toporului.
- Io am fost unu' dintr-ăia care l-au împuşcat, a zis el. Ştiai?
- L-ai împuşcat pe Kenny?

- Am fost «»«'dintr-ăia care au făcut-o.

Kenny era ţicnit. Cineva trebuia să-l omoare.

- îmi pare foarte rău.

Dickie a dat din umeri şi a adăugat:

- îmi plăcea tipu'. Da' l-au apucat pandaliile cu Harriet şi cu mama matale. Nu mai era chip să se facă bine, să ştii. Se săturase de toate femeile. De-a binelea. Se vedea de la o poştă că n-avea să-i mai treacă niciodată.

- îngrozitoare chestie, a zis Garp.

- Cu bine.

Şi Dickie s-a întors înapoi la grămada lui de lemne. Garp s-a îndreptat către maşina lui, traversând curtea mozaicată de excrementele îngheţate.

- Părul arată grozav! a strigat Dickie în urma lui.

Vorbele păreau sincere. Când a vrut să-i facă semn cu
mâna din maşină, Garp l-a văzut spărgând lemne. La fereastra SALONULUI DE COAFURA NANETTE se zărea Harriet Truckenmiller, care îi făcea semn cu mâna: nu era un gest de încurajare sau de ceva asemănător, Garp era convins de asta. A pornit maşina şi a traversat satul North Mountain – la un bar a băut o cafea, la staţia de benzină a făcut plinul. Toată lumea se uita la părul lui frumos. Unde găsea o oglindă, *Garp* se uita la părul lui frumos. Apoi s-a îndreptat spre casă, ajungând la timp pentru sărbătorire: primul eseu publicat de Ellen.

Dacă s-a simţit la fel de stânjenit de veste pe cât se simţise Helen, n-a vrut s-o recunoască. A stat la masă cât s-au servit homarii, scoicile şi şampania, aşteptând ca Helen sau Duncan să spună ceva despre părul lui. Abia când s-a apucat de spălat vasele i-a înmânat Ellen James un bilet ud de apă:

Ţi-ai coafat părul?

El a dat din cap iritat.

- Nu-mi place cum îţi stă, i-a zis Helen în pat.

- Mie mi se pare extraordinar.

- Nu eşti tu, i-a mai spus ea; făcea tot ce-i stătea în putinţă ca să i-l răvăşească. Parcă-i părul unui cadavru, a adăugat în întuneric.

- Cadavru! Isuse!

- Un cadavru dichisit de ăia de la pompe funebre, a continuat Helen trecându-şi cu sălbăticie mâinile prin părul lui. Fiecare fir la locul lui. E mult prea perfect. Nu arăţi viu!

După care a izbucnit într-un plâns nestăvilit şi Garp **a** luat-o în braţe, vorbindu-i şoptit la ureche – încerca să înţeleagă ce se întâmplase.

Garp nu simţea prezenţa Broscoiului din Adânc – de data asta nu –, astfel că i-a vorbit mult, mult lui Helen şi a făcut dragoste cu ea. Într-un târziu Helen a adormit.

Eseul scris de Ellen James, „De ce nu sunt o ellenjame- siană", n-a părut să facă valuri chiar de la început. În general, trece oarece timp până sunt publicate Scrisorile către redacţie.

Au urmat scrisorile expediate personal lui Ellen James, ceea ce era de aşteptat: condoleanţe de la idioţi, tot felul de propuneri de la bolnavi mintali – tiranii hidoşi, antifeminiştii şi hăituitorii de femei care, cum o avertizase Garp pe Ellen, se considerau a fi de partea *ei*.

- Oamenii întotdeauna vor fi într-o tabără sau alta, în toate chestiunile, i-a spus Garp lui Ellen.

Din partea ellenjamesienelor, nici măcar un bilet.

Prima echipă de luptători de la Steering, antrenată de Garp, încheia cu un scor de 8-2 sezonul de lupte cu străvechea ei rivală formată din băieţii cei răi de la Bath. Desigur că punctul forte al echipei îl constituiau câţiva luptători foarte bine antrenaţi de Ernie Holm în ultimii doi-trei ani, dar
Garp îi ţinuse pe toţi în frâu. încerca să estimeze pierderile şi câştigurile la frecare categorie de greutate, pentru meciul care urma cu cei de la Bath – se găsea la masa din bucătăria spaţioasei case care acum comemora amintirea primei familii Steering – când Ellen James a dat

buzna, plângând în hohote şi aducând ultimul număr din revista care-i publicase eseul cu o lună în urmă.

Ar fi trebuit s-o prevină pe Ellen despre politica revistelor, şi-a spus Garp. Evident că publicaseră un eseu epistolar lung, scris de mai multe ellenjamesiene ca reacţie la declaraţia îndrăzneaţă a lui Ellen, anume că se considera folosită de ele şi că le detesta. Era genul de controversă pe placul revistelor. Ellen se simţea trădată mai ales de editorul revistei, care în mod evident le dezvăluise ellenjamesienelor că ea locuia acum cu faimosul S.M. Garp.

Deci *prada* în care ellenjamesienele îşi puteau înfige colţii: Ellen James, biata copilă, fusese îndoctrinată cu de-a sila în atitudinea ei antifeministă de Garp, un mascul ticălos. Trădătorul mamei lui! încrezutul care-şi făcea capital din politica mişcării femeilor! În diferitele scrisori, relaţia lui Garp cu Ellen James era etichetată drept „corupătoare", „onctuoasă", „parşivă".

îmi pare rău! a scris Ellen.

- E-n regulă, e-n regulă, nu-i vina ta, a liniştit-o Garp.

Eu nu-s o antifeministă!

- Bineînţeles că nu eşti.

Ele fac ca totul să pară ori alb, ori negru.

- Bineînţeles că aşa fac. De-asta le urăsc. Te forţează să fii ca ele – dacă nu, eşti duşmanul lor.

-Da, da.

Ce-aş vrea să pot vorbi.

Şi dintr-o dată s-a dizolvat toată, hohotind pe umărul lui Garp, bolboroseala ei furioasă, necuvântătoare

aducând-o pe Helen din camera de lectură aflată în partea cealaltă a casei, scoţându-l pe Duncan din camera obscură şi trezind-o pe micuţa Jenny din somnul ei de după-masă.

Astfel că, într-un gest nebunesc, Garp a hotărât să le preia el pe ţicnitele alea mature, acele fanatice habotnice care – chiar şi atunci când simbolul ales de ele le respingea – insistau că ştiau mai mult despre Ellen James decât ştia Ellen James despre sine.

„Ellen James nu este un simbol, s-a apucat Garp să scrie. Este o victimă a violului, violată şi mutilată înainte să fi fost destul de mare ca să hotărască singură ce atitudine să aibă faţă de relaţia sexuală şi de bărbaţi.” Aşa începea şi continua pe acelaşi ton. Şi, bineînţeles, l-au publicat – plăcându-le să toarne gaz peste foc. Era de asemenea prima dată că se publica *ceva* semnat de S.M. Garp după faimosul roman *Lumea văzută de Bensenhaver.*

De fapt, era a doua oară. Într-o revistă neînsemnată, la scurtă vreme după moartea lui Jenny, Garp publicase primul şi singurul său poem. Un poem ciudat; despre prezervative.

Garp considera că viaţa lui era distrusă de prezervative – dispozitivul prin care bărbatul se apără pe sine şi pe alţii de consecinţele'poftelor sale trupeşti. Cât trăim, era de părere Garp, suntem urmăriţi de prezervative – prezervative în parcări la primele ore ale dimineţii, prezervative descoperite de copii când se joacă în nisip pe plajă, prezervative folosite drept mesaje (unul trimis mamei sale, legat de clanţa uşii micului lor apartament din anexa infirmeriei). Prezervative neduse de apa toaletelor în dormitoarele de la Steering. Prezervative zăcând mucilaginoase şi umflate în pişătoarele publice. Un prezervativ expediat odată cu cotidianul de duminică. Altul găsit oarecând în cutia poştală de la capătul aleii. Şi altă dată unul găsit pe cutia de viteze din bătrânul Volvo – cineva folosise maşina în timpul nopţii, dar nu pentru a călători cu ea.

Prezervativele îl găseau pe Garp aşa cum găsesc furnicile zahărul. Călătorea zeci de mile, se muta de pe un continent pe altul şi acolo – în bideul unei camere de hotel fără nici o pată, de altfel, dar străină... acolo – pe bancheta din spate a unui taxi, precum ochiul îndepărtat al unui peşte uriaş... acolo – privindu-l, de pe talpa pantofului său, după ce-l cule- sese cine ştie de unde. De peste *tot*, prezervativele veneau spre el şi-l surprindeau fără nici o ruşine.

Prezervativele îl obsedau de mult pe Garp. Cum, necum, erau legaţi între ei de la bun început. Cât de adesea îşi amintea de primul şoc provocat de prezervative, acele prezervative din gura tunului!

Era un poem în adevăratul sens al cuvântului, dar aproape nimeni nu-l citise, pentru că era indecent. Mult mai mulţi au citit eseul său despre Ellen James contra ellenjame- sienelor. Asta măcar era o bombă: viza un eveniment contemporan. Garp recunoştea cu tristeţe că un asemenea eseu era mult mai interesant decât arta.

Helen l-a implorat să nu se lase prins, să nu se implice. Chiar şi Ellen James îi spunea că lupta era a *ei;* nu-i cerea s-o sprijine.

- Iar tai frunză la câini, l-a avertizat Helen. Iar montezi rafturi.Dar el scria cu furie şi bine; spunea cu mult mai riiultă fermitate ceea ce voise Ellen James să spună. Vorbea cu elocinţă pentru acele femei serioase care sufereau, prin asociere, „automutilarea radicală" a ellenjamesienelor – „genul de căcat care dă feminismului o reputaţie proastă". Nu rezista tentaţiei de a le pune la pământ şi deşi o făcea bine, Helen îl întreba pe bună dreptate:

- Pentru *cine?* Cine este serios şi nu *ştie* deja că ellenja- mesienele sunt nebune? Nu, Garp, ai făcut asta pentru *de* – nici măcar pentru Ellen. Ai făcut-o pentru nenorocitele alea de ellenjamesiene! Ai făcut-o ca *să loveşti în* ele. Şi de ce? Isuse. Peste încă un an nimeni n-o să-şi mai amintească de ele – sau de ce-au făcut ceea ce-au făcut. Au reprezentat o *modă,* o modă stupidă, dar n-ai putut să le ignori. *De ce?*

El o asculta morocănos, cu atitudinea previzibilă a cuiva care a avut *dreptate* – cu orice preţ. Şi, prin urmare, se îndoieşte că ar fi putut greşi. Un sentiment care-l izola de toată lumea – chiar şi de Ellen. Ea era gata să renunţe, îi părea rău că stârnise toată povestea asta.

- Dar ele au început, insista Garp.

Nu chiar. Primul bărbat care a violat pe cineva şi a încercat să-i facă rău respectivei persoane ca să nu poată povesti – el a fost cel care a început totul,
a răspuns Ellen James.

- În regulă, a acceptat Garp. în regulă, în regulă.

Adevărul trist al fetei îl jignea. Oare nu dorise el doar s-o
apere şi nimic mai mult?

Echipa de luptători de la Steering a bătut la sânge Academia Bath în duelul final de la încheierea sezonului, învingând cu 9-2, plasându-se pe locul doi la trofee în turneul din Noua Anglie, şi cu un campion individual la categoria 80 de kilograme, pe care Garp îl pregătise

aproape de la început până la sfârşit. Dar sezonul se încheiase; Garp, scriitorul pensionar, avea din nou o grămadă de timp liber.

Se vedea mult cu Roberta. Jucau partide nesfârşite de *squash;* au reuşit să facă praf patru rachete în trei luni şi degetul mic de la mâna stângă a lui Garp. Garp avea o lovitură de rever neatentă, care s-a făcut vinovată de cele nouă suturi pe şaua nasului Robertei; Roberta nu mai avusese parte de suturi de pe vremea echipei Eagles, motiv ca acum să se văicărească amarnic. Într-o confruntare pe teren, genunchiul lung al Robertei l-a nimerit pe Garp în vintre, drept urmare Garp a şchiopătat timp de-o săptămână.

- Acum, serios vorbind, le-a zis Helen într-o zi. De ce n-aveţi voi o legătură d-aia fierbinte? Ar fi mai lipsită de *riscuri.*

Dar Garp şi Roberta erau cei mai buni prieteni. Şi dacă vreodată se lăsau cuprinşi de asemenea patimi – ori Garp, ori Roberta –, imediat o dădeau pe glumă. Pe lângă asta, viaţa amoroasă a Robertei era organizată la rece; ca orice femeie autentică, punea mare preţ pe intimitate. În plus, îi plăcea să conducă Fundaţia Fields de la Dog's Head Harbor. Roberta îşi rezerva latura sexuală a fiinţei ei pentru aventuri, nu rare, dar niciodată excesive, în New York, unde ţinea un număr cumpătat de amanţi în suspansul vizitelor şi al rendez-vous-urilor ei inopinate.

- E singurul mod în care reuşesc s-o fac, se confesa ea lui Garp.

- E un mod foarte bun, Roberta, îi zicea Garp. N-are toată lumea acelaşi noroc – să beneficieze de această separare a puterilor.

Astfel că jucau şi mai mult *squash* şi când vremea s-a încălzit, au început să alerge pe şoselele laterale ce duceau de la Steering până la mare. Pe una din aceste şosele, până la

Dog's'Head Harbor aveau de parcurs doar şase mile; adesea alergau între cele două case. Când Roberta îşi avea treburile ei în New York, Garp alerga singur.

Alerga singur, apropiindu-se de jumătatea distanţei între Steering şi Dog's Head Harbor – punct din care o lua înapoi spre Steering – când Saabul alb-murdar l-a depăşit, a părut că încetineşte, apoi a prins din nou viteză şi a dispărut din vedere. Ăsta a fost singurul lucru ciudat la Saabul ăla. Garp alerga pe partea stângă a şoselei, ca să vadă maşinile care se apropiau din faţă; Saabul îl depăşise pe partea dreaptă, pe banda regulamentară – nimic bizar prin urmare.

Garp se gândea la ceea ce urma să citească la Dog's Head Harbor, aşa cum promisese. Îl convinsese Roberta să citească în faţa unui public format din membrele Fundaţiei Fields şi invitatele lor; la urma urmei, el era membrul principal în consiliul de administraţie – şi Roberta organiza adeseori mici concerte şi serate de poezie şi alte asemenea manifestări – dar Garp privea invitaţia cu suspiciune. Nu-i plăcea să citească – mai ales acum, în faţa femeilor; felul în care le înfruntase pe ellenjamesiene provocase răni în sufletele multora dintre ele. Majoritatea femeilor serioase erau desigur de acord cu el, dar majoritatea erau şi suficient de deştepte să recunoască în opiniile sale critice la adresa ellenjamesienelor un fel de răzbunare personală, care depăşea orice logică. Intuiseră un soi de instinct criminal în el – fundamental masculin şi fundamental intolerant. Cu siguranţă că majoritatea femeilor considerau că Garp scrisese adevărul despre ellenjamesiene, dar era oare nevoie să o fi făcut cu atâta duritate? În propria lui terminologie din sala de lupte, Garp se făcea poate vinovat de o duritate câtuşi de puţin necesară. Foarte multe femei priveau cu neîncredere această duritate, încât atunci când citea, chiar şi în faţa unui public amestecat – în colegii mai ales, unde duritatea nu părea să fie la modă –, Garp resimţea o oarecare antipatie

tăcută. El era un bărbat care-şi pierduse cumpătul în public; demonstrase că putea fi crud.

Iar Roberta îl sfătuise să nu citească o scenă cu sex. Nu neapărat din pricină că membrele Fundaţiei Fields ar fi fost esenţial ostile, dar *erau* precaute, îi spusese Roberta.

- Ai destule alte scene din care să alegi, pe lângă alea cu sex.

Nici el, nici ea nu pomeniseră nimic despre posibilitatea de a avea altceva de citit, ceva *nou*. Şi acesta era principalul motiv – anume că nu avea nimic nou – pentru care Garp era tot mai nefericit de invitaţiile de a citi, indiferent unde.

Garp a ajuns în vârful colinei, în dreptul fermei de vaci Angus negre – singura colină între Steering şi mare – şi a trecut în fugă pe lângă indicatorul de două mile. Vedea boturile negre-albastre ale animalelor, întinse spre el ca nişte puşti cu două ţevi instalate pe un zid scund de piatră. Le vorbea întotdeauna vacilor; acum a scos un muget spre ele.

Saabul alb-murdar se apropia de el, astfel că Garp s-a mutat pe marginea colbuită din vârful colinei. Una dintre vaci i-a răspuns cu un muget; altele două s-au retras de lângă zidul de piatră. Saabul nu mergea prea repede – nu părea condus imprudent. Deci nu era nici un motiv evident să se ferească de el.

Doar memoria l-a salvat pe Garp. Scriitorii au o memorie foarte selectivă, şi, din fericire pentru Garp, i-a rămas în minte cum încetinise Saabul alb-murdar – când trecuse prima oară pe lângă el, îndreptându-se în direcţie opusă – şi cum ochii şoferului păruseră să-l iscodească prin oglinda retrovizoare.Garp şi-a întors privirile de la vacile Angus şi a văzut maşina silenţioasă, cu motorul stins, coborând drept spre el, cu praful învolburându-se în urma siluetei albe şi peste capul încordat şi aplecat în faţă al şoferului. Şoferul, care conducea Saabul drept spre Garp, era imaginea vizuală cea mai apropiată pe

care va fi avut-o cândva Garp de felul în care trebuia să *arate* un mitralior de turelă aflat în misiune.

Garp a făcut două salturi spre zidul de piatră şi a sărit peste el, fără să bage de seamă gardul electric montat deasupra. A simţit gâdilătura în şold atunci când a atins sârma, dar a reuşit să treacă peste gard şi peste zid, aterizând pe pajiştea verde şi umedă, mozolită şi însemnată de baligile ciurdei.

A rămas răstignit pe iarba umedă, a simţit în gâtlejul lui uscat orăcăitul Broscoiului din Adânc cu gustul lui atât de scârbos – a auzit explozia copitelor când cireada Angus s-a îndepărtat bubuind din preajma lui. A auzit impactul dintre piatră şi metal, când Saabul alb-murdar s-a izbit dc zidul de piatră. Doi bolovani cât capul lui de mari s-au rostogolit leneşi lângă el. Un taur Angus cu priviri rău-preves- titoare stătea pregătit de atac, dar claxonul Saabului se înţepenise; probabil că urletul continuu îl făcea să nu se repeadă înainte.

Garp ştia că era viu; sângele din gură provenea de la faptul că-şi muşcase buza. S-a târât încet de-a lungul zidului până la locul impactului, unde rămăsese înţepenit Saabul. Şoferul – o femeie – îşi pierduse mai mult decât limba.

Arăta ca o femeie de patruzeci de ani. Motorul Saabului îi ridicase genunchii în jurul tijei strâmbate a volanului. Nu avea inele pe mâinile cu degete scurte şi înroşite de iarna sau iernile aspre pe care le îndurase. Marginea portierei de pe partea ei, sau poate rama parbrizului o lovise în faţă, lăsând două scobituri în tâmplă şi-n obraz. Ceea ce făcea ca faţa ei să apară asimetrică. Părul castaniu, îmbibat de sânge, era zburlit de vântul cald al verii, care sufla prin gaura unde fusese înainte parbrizul.

Garp ştia că era moartă, pentru că s-a uitat în ochii ei. Ştia că era o ellenjamesiană, pentru că s-a uitat în gura ei. S-a uitat şi în poşetă. A găsit acolo ce se

aştepta să găsească, un creion şi un carnet. Şi multe bilete, mai vechi şi mai noi. Pe unul stătea scris:

Bună! Mă numesc... şi aşa mai departe. Pe altul:

Tu ai vrut-o.

Garp bănuia că ăsta era biletul pe care intenţiona ea să i-l bage sub elasticul însângerat al şortului, după ce-l va fi lăsat mort şi mutilat pe marginea şoselei.

Un alt bilet era aproape liric: genul de notiţă pe care ziarele nu s-ar da în lături s-o publice şi s-o răspublice:

N-am fost niciodată violată şi n-am vrut niciodată să fiu. Nu m-am culcat niciodată cu un bărbat, şi niciodată n-am vrut s-o fac. Sensul întregii mele vieţi a fost acela de a împărtăşi suferinţa lui Ellen James.

Măiculiţă Doamne, şi-a zis Garp, dar a lăsat biletul ca să fie descoperit de către poliţie împreună cu celelalte lucruri. Nu era genul de scriitor sau genul de bărbat care să ascundă mesajele importante – chiîu- dacă mesajele erau nesăbuite.

Din pricina săriturii peste zidul de piatră şi gardul electric, vintrele, lovite deunăzi de Roberta, începuseră din nou să-l doară, cu toate acestea a fost în stare să alerge şonticăit înapoi spre oraş, până l-a pescuit camioneta ce transporta iaurt; Garp şi şoferul camionetei s-au dus împreună la poliţie să anunţe accidentul.

Când ajunsese camioneta la locul accidentului şi înainte să-l ajungă pe Garp din urmă, vacile negre Angus scăpaseră prin spărtura din zid şi dădeau târcoale Saabului alb-murdar, ca nişte bocitoare mari, fioroase care înconjoară un înger fragil omorât de-o maşină străină.

Poate că *acela* a fost Broscoiul din Adânc pe care l-am simţit, şi-a zis Helen, zăcând treaz alături de Garp, care dor mea profund. I-a înconjurat trupul cald; s-a cuibărit în mirosul pregnant al propriului ei sex, care se găsea peste tot pe trupul lui. Poate că ellenjamesiana aia

moartă fusese Broscoiul din Adânc şi acum, gata, s-a dus, şi-a spus Helen; l-a strâns pe Garp atât de tare în braţe, încât l-a trezit.

- Ce-i? a întrebat-o el.

Mută ca o ellenjamesiană, Helen i-a cuprins coapsele; dinţii ei clănţăneau pe pieptul lui, iar el a îmbrăţişat-o şi a ţinut-o aşa până i-a încetat tremurul.

O „purtătoare de cuvânt" din partea ellenjamesienelor a remarcat că ceea ce se întâmplase era un act de violenţă izolat, fără aprobarea societăţii ellenjamesienelor, dar în mod evident provocat de „personalitatea tipic masculină, agresivă, violatoare a lui S.M. Garp". Nu-şi asumau responsabilitatea pentru acest „act izolat",, declarau jamesienele, dar nici nu erau surprinse şi nule părea rău în mod deosebit.

Roberta i-a spus lui Garp că, în circumstanţele date, dacă nu dorea să citească în faţa unui public feminin, îl va înţelege. Garp însă a citit în faţa membrelor Fundaţiei Fields şi a diferitelor lor invitate, la Dog's Head Harbor – un public de mai puţin de o sută de persoane, aşezate comod în intimitatea camerei însorite din casa lui Jenny. Le-a citit „Pensiunea Grillparzer", pe care a prezentat-o cu următoarele cuvinte:

- Este primul lucru pe care l-am scris vreodată, şi cel mai bun, şi nu ştiu nici măcar cum de am putut născoci aşa ceva. Acum ştiu mai multe despre moarte şi nu mai scriu un cuvânt. În povestirea asta sunt unsprezece personaje principale şi şapte dintre ele mor; unul înnebuneşte; unul fuge cu o altă femeie. Nu vreau să vă dezvălui ce se întâmplă cu celelalte două personaje, dar vă puteţi da seama că şansele de a supravieţui acestei povestiri nu sunt prea mari.

Apoi le-a citit povestirea; unele au râs; patru au plâns; s-au auzit multe strănuturi şi tusete, poate din pricina umezelii ce provenea de la ocean; nimeni nu s-a ridicat să plece şi toată lumea a aplaudat. O femeie mai în vârstă, aşezată în spate lângă pian, a dormit profund

de la început şi până la sfârşit, dar chiar şi ea a aplaudat la urmă; s-a trezit din pricina aplauzelor, aşa că li s-a alăturat fericită.

S-ar fi zis că evenimentul îl băgase în priză pe Garp. Duncan fusese şi el prezent – era povestirea lui preferată din ceea ce scrisese tatăl său (de fapt, unul din puţinele lucruri scrise de tatăl său pe care Duncan avusese voie să le citească). Duncan era un tânăr cu mult talent artistic şi făcuse peste cincizeci de desene reprezentând personajele şi situaţiile din povestirea tatălui său, pe care i le-a arătat lui Garp după ce-au ajuns amândoi acasă. Unele desene degajau prospeţime şi erau foarte simple; altele l-au tulburat pe Garp. Coapsele uscăţive ale bătrânului urs, care se revărsau peste monociclul ăla absurd, înghiţindu-1; gleznele ca două scobitori ale bunicii, apărând firave şi golaşe pe sub uşa veceului. Răutatea diavolească din ochii omului-viselor! Frumuseţea lascivă a surorii lui /ierrTheobald („... ca şi când viaţa ei şi companionii ei n-au fost niciodată exotici pentru *ea*- ca şi când ei n-au făcut altceva decât să regizeze un efort ridicol de reclasificare sortit eşecului"). Şi optimismul curajos al omului care nu putea să umble decât în mâini.

- De când faci desenele astea? l-a întrebat Garp pe Duncan; îi venea să plângă de mândru ce era.

Da, l-a umplut de energie. Lui John Wolf i-a propus tipărirea unei ediţii speciale, o *carte* cu „Pensiunea Grillparzer", ilustrată de Duncan

.„Povestirea e destul de bună ca să fie o carte în sine, i-a scris Garp lui John Wolf. Şi sunt destul de bine cunoscut acum ca să se vândă. În afară de revistuţa aia neînsemnată şi o antologie sau două, ea n-a fost niciodată publicată cu ade- vărat. Ca să nu mai spun că desenele sunt minunate! Iar povestirea rezistă şi acum!

Urăsc când un scriitor începe să mizeze pe reputaţia sa – să publice toate căcaturile pe care le are în sertare şi să republice toate vechile căcaturi care ar merita să fie ignorate. Dar nu e cazul acum, John, şi ştii foarte bine că nu e."

John Wolf ştia. Recunoştea că desenele erau proaspete, nesofisticate, dar nu neapărat foarte bune; băiatul nu împlinise treisprezece ani – indiferent de cât de talentat era. John Wolf însă ştia şi să recunoască o idee bună, atunci când i se oferea. Şi ca să fie şi mai sigur, bineînţeles că a supus povestea Testului Secret Jillsy Sloper; povestirea lui Garp şi mai ales desenele lui Duncan au trecut cu brio inspecţia minuţioasă a lui Jillsy. Singura ei rezervă privea faptul că Garp folosea prea multe cuvinte pe care ea nu le cunoştea.

Cartea unui tată şi a fiului său, se gândea John Wolf, ar fi un cadou frumos de Crăciun. Şi blândeţea tristă a poveştii, compasiunea nemărginită şi violenţa benignă vor atenua poate întru câtva tensiunea războiului dintre Garp şi ellenjamesiene.

Vintrele s-au vindecat şi Garp a putut din nou să alerge de la Steering până la mare, cât a fost vara de lungă, dând în fiecare zi din cap a bineţe către vacile meditative; ceea ce-i lega era siguranţa pe care le-o oferea zidul de piatră, încât Garp se simţea pentru totdeauna identificat cu aceste animale masive şi norocoase. Care păşteau fericite şi creşteau fericite. Ca într-o bună zi să fie măcelărite, cât ai clipi. Garp nu se gândea la măcelărirea lor. Sau la a sa. Era doar atent la maşini, dar fără teamă.

- Un act izolat, le-a spus el lui Helen, Robertei şi lui Ellen James.

Ele au încuviinţat, dar Roberta alerga împreună cu el de câte ori putea. Helen îşi zicea că se va simţi mult mai liniştită atunci când vremea se va răci şi el va alerga pe pista de sală din Complexul Miles Seabrook. Sau când va începe din nou antrenamentele la lupte, pentru că atunci nu va mai avea timp să iasă. Saltelele acelea calde şi sala capitonată reprezentau un simbol al siguranţei pentru Helen Holm, care crescuse într-un asemenea incubator.

Şi Garp aştepta cu nerăbdare începutul unui nou sezon de lupte. Ca şi apariţia ediţiei tată-şi-fiu a *Pensiunii Grillparzer* – o povestire de S.M. Garp, ilustrată de Duncan Garp. În sfârşit, o carte semnată Garp pentru copii *şi* adulţi! Era ca şi cum începea totul de la capăt. întoarcerea la începuturi şi pregătirea pentru un nou start. Ce lume a iluziilor înfloreşte odată cu ideea de „a porni de la capăt".

Brusc, Garp a început să scrie din nou.

A început prin a scrie o scrisoare către revista care publicase atacul lui la adresa ellenjamesienelor. În scrisoare îşi cerea scuze pentru vehemenţa şi aroganţa observaţiilor sale. „Deşi cred că Ellen James a fost folosită de către aceste femei, îmi dau seama că *nevoia* de a o folosi pe Ellen James într-un fel sau altul a fost autentică şi presantă. Mă simt, desigur, cel puţin parţial răspunzător pentru moartea acelei femei violente, a cărei nevoie era atât de presantă, încât s-a simţit suficient de provocată să mă omoare. Regret."

Desigur că scuzele sunt rareori acceptate de către cei care cred cu adevărat – sau de către cel care crede în binele *pur* sau în răul pur. Ellenjamesienele care au răspuns prin intermediul ziarului erau toate de părere că Garp se temea în mod vădit pentru viaţa lui; era limpede, spuneau ele, că se temea de şirul nesfârşit de bărbaţi (sau „persoane") plătiţi (sau „plătite") anume de către

ellenjamesiene ca să-i ia urma şi să-l omoare. Spuneau că pe lângă faptul că era un porc de bărbat şi un agresor de femei, S.M. Garp era în mod clar „un laş şi-un căcat diareic fără boaşe”.

Dacă a avut ocazia să vadă aceste replici, Garp n-a dat nici un semn că i-ar fi păsat; mai curând nu le-a văzut. Dacă scrisese ca să ceară iertare fusese, în principal, din pricina propriului său *scris;* era un act menit să-i cureţe masa de lucru, nu conştiinţa; voia să-şi elibereze mintea de toate trivialităţile cu tăiatul-frunzelor-la-câini şi aranjatul rafturilor, care-i mâncaseră timpul în vreme ce el aştepta să se reapuce serios dc scris. Se gândea să încheie pace cu ellenjamesienele şi apoi să le dea uitării, deşi Helen *nu* le putea uita. Ellen James cu atât mai puţin, şi chiar şi Roberta era cu toate simţurile la pândă şi foarte încordată de câte ori ieşea împreună cu Garp.

Într-o bună zi, o zi frumoasă, cam la o milă după ferma de vite, pe când alergau spre mare, Roberta s-a simţit deodată încredinţată că Volkswagenul care se apropia de ei adăpostea un alt viitor asasin; Roberta s-a aruncat brusc asupra lui Garp, prinzându-l de picioare şi răsturnându-l de pe malul înalt al şoselei într-un şanţ noroios aflat la douăsprezece picioare sub ei. Cu o gleznă scrântită, Garp s-a aşezat în fund în noroi şi a început să urle la Roberta. Culegând o piatră de pe jos, Roberta s-a pus în mijlocul drumului, ameninţând să spargă parbrizul maşinii dacă nu opreşte. Volkswagenul era plin de adolescenţi care se întorceau de la o petrecere pe malul mării. Cu greu a reuşit să-i convingă să-l ia pe Garp şi să-l ducă la Infirmeria Jenny Fields.- Eşti un adevărat *penicol public!* i-a spus Garp Robertei, dar Helen era din cale-afară de fericită că Roberta, cu instinctul ei de inter pentru loviturile din unghiul mort şi pentru pasele scurte, fusese acolo cu Garp.

Glezna scrântită l-a ţinut pe Garp departe de şosea timp de două săptămâni, accelerând ritmul scrisului. Lucra la ceea ce el numea „cartea tatălui", sau „cartea taţilor"; primul din cele trei proiecte pe care le descrisese pe scurt lui John Wolf înainte de a pleca spre Europa – acesta era romanul care urma să poarte titlul *Iluziile tatălui meu*. Deoarece inventa un tată, Garp se simţea mult mai aproape de spiritul imaginaţiei pure, care, după părerea lui, îl stăpânise când scrisese „Pensiunea Grillparzer". Un drum lung, de care făcuse greşeala să se lase îndepărtat. Fusese mult prea impresionat de ceea ce el numea acum „simplele accidente şi nenorociri ale vieţii cotidiene şi traumele firești care rezultă din acestea". Se simţea din nou plin de sine, în stare, parcă, să inventeze orice.

„Tatăl nostru dorea să ducem tu toţii o viaţă mai bună, începea Garp, dar mai bună decât *ce anume* – nici el nu ştia prea bine. Nu cred că ştia ce era aceea viaţă; doar că o voia *mai bună*."

Aşa cum făcuse şi cu „Pensiunea Grillparzer", el *inventa* o familie – fraţi, surori, mătuşi, un unchi excentric şi rău – şi asta-i dădea sentimentul că era din nou romancier. Spre încântarea lui, intriga se împlinea.

Serile, Garp le citea cu voce tare lui Ellen James şi Helen; uneori stătea şi Duncan să asculte, şi se întâmpla ca Roberta să rămână la cină şi atunci asculta şi ea. Dintr-odată, Garp se arăta foarte generos în toate chestiunile ce priveau Fundaţia Fields. De fapt, ceilalţi membri ai Consiliului erau de-a dreptul exasperaţi de el. Garp voia să-i dea *fiecărei* solicitante câte ceva.

- Pare cinstită, spunea el. Ia uitaţi ce viaţă grea a dus. Nu-s destui bani?

- Nu-s destui, dacă-i cheltuim în halul ăsta, spunea Marcia Fox.

- Dacă nu stabilim priorităţi între toate solicitantele astea, suntem pierduţi, zicea Hilma Bloch.

- Pierduţi? se mira Garp. Cum Dumnezeu să/zm pierduţi?

Peste noapte, li se părea (nu şi Robert) că Garp devenise
tipul de liberal cel mai slab de înger: nu mai evalua pe nimeni. Dar el era plin de imaginaţia lui, care născocea istoriile complete şi triste ale familiei sale închipuite; deci plin dc compasiune, prin urmare extrem de sensibil la lumea reală.

Comemorarea asasinării lui Jenny Fields şi a funeraliilor neaşteptate ale lui Ernie Holm şi Stewart Percy a trecut repede pentru Garp, care se găsea în toiul regăsitei lui energii creatoare. Apoi a reînceput sezonul luptelor; Helen nu-l mai văzuse niciodată atât de ocupat, atât de concentrat, de prins de muncă. Era iarăşi acel tânăr Garp plin de hotărâre, de carc se îndrăgostise ea, şi se simţea atât de atrasă de el, încât adeseori plângea când era singură – fără să ştie de ce. Era prea mult singură; de când Garp era din nou ocupat, Helen îşi dădea seama că stătuse inactivă prea multă vreme. A acceptat propunerea de a se angaja la Steering, pentru ca să poată preda şi să-şi folosească din nou mintea pentru propriile idei.

A învăţat-o pe Ellen James să conducă maşina, astfel că de două ori pe săptămână Ellen se ducea cu maşina la universitate, unde urma un curs de creaţie literară.

- Ellen, familia asta nu-i destul de mare pentru doi scriitori, o tachina Garp.

Cât de mult se bucurau toţi de buna lui dispoziţie! Şi de când lucra şi ea din nou, anxietăţile lui Helen se mai atenuaseră întru câtva.

În lumea aşa cum o vedea Garp, o seară putea fi plină de râsete, iar următoarea dimineaţă se putea dovedi ucigaşă.

Mai târziu vor spune adesea (şi Roberta o va spune) că a fost tare bine că S.M. Garp a apucat să vadă prima ediţie din *Pensiunea Grillparzer* – ilustrată de Duncan Garp, apărută chiar înainte de Crăciun – înainte să-i fi fost dat să vadă Broscoiul din Adânc

.19
Viaţa după Garp

Îi plăceau epilogurile, aşa după cum ne-a dovedit-o cu „Pensiunea Grillparzer".

„Un epilog, scria Garp, este mai mult decât o numărătoare a cadavrelor. Un epilog, ca formă de împachetare elegantă a trecutului, este în realitate o modalitate de a ne avertiza asupra viitorului."

În acea zi de februarie, Helen l-a auzit la micul dejun spunând bancuri lui Ellen James şi lui Duncan; avea aerul că era optimist în ceea ce privea viitorul. Helen a îmbăiat-o pe micuţa Jenny Garp, a tamponat-o cu pudră, a uns-o cu cremă pe căpşorul pleşuv şi i-a tăiat

unghiuţele, după care a îmbrăcat-o în salopeta galbenă de joacă, ce fusese odată a lui Walt. Ajungea până la ea aroma cafelei făcute de Garp şi-l auzea pe Garp cum îl îndeamnă pe Duncan să plece mai iute la şcoală.

- Nu-ţi pune căciula *aia*, Duncan, pentru Dumnezeu, spunea Garp. Căciula aia nu ţine de cald nici unei păsăruici. Sunt minus douăsprezece afară.

- Sunt *plus* douăsprezece, tată, protesta Duncan.

- În teorie, nu s-a lăsat Garp. Practic, este foarte frig, şi cu asta basta.

Probabil că Ellen James intrase între timp în bucătărie pe uşa de la garaj şi scrisese un bilet, pentru că Helen l-a auzit pe
Garp spunându-i că vine s-o ajute într-un minut; semn că Ellen nu putea porni maşina.

Apoi, preţ de câteva clipe, s-a aşternut liniştea în casa cea mare; ca de la o mare depărtare, Helen a auzit scârţâitul cizmelor în zăpadă şi huruitul molcom al motorului rece al maşinii.

- Să ai o zi bună! l-a mai auzit pe Garp strigând după Duncan, care probabil ieşise pe alee şi se îndrepta spre şcoală.

- Să fie! a strigat Duncan. Şi tu la fel!

Maşina a pornit; Ellen James se îndrepta spre universitate.

- Fii atentă cum conduci! a strigat Garp în urma ei.

Helen şi-a băut cafeaua de una singură. Uneori, gân-
gurelile cu care îşi vorbea sieşi micuţa Jenny îi aminteau lui Helen de ellenjamesiene – sau de Ellen, când era supărată –, dar nu şi în dimineaţa asta. Fetiţa se juca liniştită cu nişte jucării din plastic. Helen auzea maşina de scris a lui Garp – altceva nimic.

Garp a scris timp de trei ore. Maşina bubuia cât durau trei sau patru pagini, apoi tăcea o vreme atât de

lungă, încât lui Helen i se părea că Garp nu mai respira; şi când tocmai începuse să uite ţăcănitul, cufundată în lecturile ei sau în cine ştie ce îndeletnicire cu Jenny, maşina exploda din nou.

La unsprezece treizeci dimineaţa, Helen l-a auzit tele- fonându-i Robertei Muldoon. Garp voia să facă un meci de *squash* înainte de antrenamentele la lupte, dacă Roberta se putea rupe de „fetele" ei, cum le numea Garp pe membrele Fundaţiei Fields.

- Ce mai fac fetele azi, Roberta? a întrebat Garp.

Dar Roberta nu putea juca. Helen a sesizat dezamăgirea din vocea lui Garp.

Mai târziu, sărmana Roberta va repeta întruna că ar fi *trebuit* să accepte să joace; dacă ar fi jucat, spunea ea, poate că ar fi simţit apropierea momentului – poate ar fi fost în preajmă, cu toate simţurile la pândă şi încordată, ar fi recunoscut un mele lumii reale, urmele de labe pe care Garp le ignora sau 1« trecea cu vederea de fiecare dată. Dar Roberta Muldoon nu putea să joace *squash*.

Garp a mai scris timp de o jumătate de oră. Helen ştia că scria o scrisoare; ajunsese să recunoască felul diferit în care bătea la maşină când scria o scrisoare. Îi scria lui John Wolf despre *Iluziile tatălui meu;* era încântat de felul în care curgea povestea. Se plângea de faptul că Roberta îşi lua prea în serios rolul şi îşi pierdea forma fizică; *nicio* muncă administrativă nu merita să i se dedice atâta timp cât îşi pierdea Roberta cu Fundaţia Fields. Garp mai spunea că se aşteptase ca *Pensiunea Grillparzer* să aibă o vânzare proastă; important era că „era o carte minunată" – îi plăcea să se uite la ea, să o dăruiască, şi renaşterea ei însemnase renaşterea lui. Mai spunea că se aştepta la un sezon de lupte mai bun decât cel de anul trecut, deşi îl pierduse pe cel mai bun de la categoria grea, din pricina unei operaţii la un genunchi, iar singurul lui campion din New England absolvise. Spunea

că viaţa alături de o persoană care citea atât de mult ca Helen era şi iritantă, şi inspiratoare; voiK să-i dea ceva de citit care s-o facă să închidă toate celelalte cărţi.

La prânz a venit să o sărute pe Helen, i-a mângâiat puţin sânii, a sărutat-o pe micuţa Jenny, de multe ori, în timp ce o îmbrăca în costumaşul pentru ieşit afară în zăpadă, pe care-l purtase şi Walt – şi înainte de Walt, chiar şi Duncan apucase să-l poarte o vreme. Garp a dus-o pe Jenny la creşă imediat ce Ellen James s-a întors cu maşina. Apoi Garp s-a dus la *Buster's Snack and Grill*, ca de obicei, ca să-şi bea ceaiul cu miere şi să-şi mănânce mandarina şi banana. Atâta tot era prânzul pe care-l lua înainte de a alerga sau de a începe antrenamentele de luptă; un regim pe care i-l explica unui profesor proaspăt angajat de Catedra de Engleză – un tânăr abia ieşit de pe băncile colegiului pedagogic şi care adora ceea ce scrisese Garp. Se numea Donald Whitcomb, iar bâlbâiala lui nervoasă îi amintea lui Garp, cu afecţiune, de răposatul domn Tinch şi de ritmul mai rapid în care îi bătea pulsul, încă şi acum, când se gândea la Alice Fletcher.

În ziua aceea anume, Garp dorea să vorbească oricui despre ceea ce scria el, iar tânărul Whitcomb era dornic să asculte. Don Whitcomb îşi va aminti că Garp i-a spus ce simţea atunci când începea un roman.

- E ca atunci când încerci să readuci un mort la viaţă, spunea el. Nu, nu, nu-i corect – mai degrabă e ca atunci când încerci să ţii pe toată lumea în viaţă. Chiar şi pe cei care trebuie să moară până la urmă. Mai ales pe aceştia trebuie să-i ţii în viaţă.

Apoi Garp a găsit o formulare care părea să-i placă în mod deosebit:

- Un romancier este un doctor care nu consultă decât cazurile terminale.

Tânărul Whitcomb era atât de fascinat, încât şi-a notat degrabă vorbele lui.

Mulţi ani mai târziu, biografia pe care o va scrie Whitcomb va fi cea mai invidiată şi mai dispreţuită de toţi viitorii biografi. Whitcomb va face observaţia că această „perioadă de înflorire” (cum o numea el) în creaţia lui Garp se datora în realitate sentimentului morţii pe care-l avea Garp. Atentatul asupra vieţii lui, comis de ellenjamesiana din Saabul alb-murdar, susţinea Whitcomb, trezise în Garp acea nevoie stringentă de a scrie din nou. Helen va susţine această teză.

Nu era o idee rea, deşi Garp ar fi râs cu siguranţă de ea. Uitase de-a binelea de ellenjamesiene şi nu mai avea chef să aibă de-a face cu ele. Dar e posibil ca, inconştient, să fi simţit acea nevoie stringentă de care va pomeni tânărul Whitcomb.

În *Buster's Snack and Grill*, Garp l-a ţinut ca vrăjit pe Whitcomb, până când s-a făcut ora să meargă la antrena- ment. Când să iasă (lăsându-l pe Whitcomb în urmă ca **să** plătească, îşi va aminti ulterior tânărul cu multă duioşie), Garp a dat nas în nas cu decanul Bodger, care tocmai ieşise din spital după trei zile, din pricina unor probleme cardiace.

- Nu mi-au găsit nimic, s-a plâns Bodger.
- Ţi-au găsit măcar inima? l-a întrebat Garp.

Toţi trei au râs, decanul, tânărul Whitcomb şi Garp. Bodger i-a spus că la spital nu-şi luase cu sine decât *Pensiunea Grillparzer* şi, pentru că e o carte atât de scurtă, o citise de trei ori de la început şi până la sfârşit. O povestire cam sumbră pentru a fi citită în spital, i-a spus Bodger, deşi era bucuros să-l informeze că încă nu avusese visul bunicii; prin urmare, ştia că mai avea ceva timp de trăit. îi plăcuse tare mult povestea, a mai zis Bodger.

Whitcomb îşi va aminti cum s-a fâstâcit Garp atunci, deşi în mod evident era încântat de laudele ce i le aducea Bodger. Whitcomb şi Bodger i-au făcut semne cu mâna la despărţire. Garp îşi uitase căciula de schi, dar Bodger i-a spus lui Whitcomb că i-o va aduce el lui Garp –

la sala de lupte. îi plăcea să treacă pe la sală din când în când, i-a mai spus decanul Bodger lui Whitcomb.

- E atât de mult în elementul lui acolo, a zis Bodger.

Donald Whitcomb nu era un fan al luptelor, dar vorbea
cu entuziasm despre scrisul lui Garp. Garp era un om cu o energie remarcabilă, au fost de părere amândoi, şi tânărul, şi bătrânul.

Whitcomb îşi va aminti că s-a reîntors în mica lui garsonieră, situată într-unui dintre cămine, şi a încercat să-şi noteze tot ceea ce-l impresionase la Garp; a trebuit să se oprească înainte de a termina, ca să ajungă la cină. Când s-a dus la sala de mese, Whitcomb era unul dintre puţinii din
Colegiul Steering care nu auzise nimic despre ceea ce se întâmplase. Cel care l-a oprit pe Whitcomb în prag a fost decanul Bodger – cu pleoapele înroşite şi cu faţa îmbătrânită dintr-odată. Decanul, care-şi lăsase mănuşile la sala de sport, strângea căciula de schi a lui Garp în mâinile sale îngheţate. Când Whitcomb a văzut că decanul încă mai avea căciula lui Garp, a ştiut – chiar înainte de a se uita în ochii lui Bodger – că se întâmplase ceva rău.

Garp şi-a amintit de căciulă de cum a păşit pe aleea înzăpezită care ducea de la *Buster's Snack and Grill* până la complexul Seabrook şi Casa Fields. Dar nu s-a mai întors, ci a intrat imediat în ritmul său de fugă şi a alergat până la sală. Trei minute mai târziu, ajungea acolo cu capul îngheţat; degetele de la picioare îi erau şi ele îngheţate, aşa că, înainte să încalţe pantofii pentru sala de lupte, şi-a încălzit picioarele în cabinetul aburit al medicului.

A stat puţin de vorbă cu luptătorul său de la categoria 70 de kilograme. Băiatul îşi prindea cu leucoplast degetul mic de la mână de inelar, vrând să-l protejeze de ceea ce medicul spunea că era o simplă

entorsă. Garp l-a întrebat dacă făcuse radiografie; făcuse, rezultatul era negativ. Garp l-a bătut uşor pe umăr, l-a întrebat dacă se cântărise şi ce greutate avea, s-a încruntat auzind răspunsul – probabil o minciună, dar tot avea cu două kilograme în plus – şi s-a dus să se îmbrace.

În drum spre sală, s-a oprit din nou la cabinet.

- Să-ţi ung urechea cu vaselină, i-a amintit medicul.

Lui Garp începuse să i se zdrenţuiască o ureche din pricina loviturilor primite; vaselina i-o proteja, făcându-i-o alunecoasă. Lui Garp nu-i plăcea să lupte cu cască de protecţie; apărătoarele acelea de urechi nu făcuseră parte din echipamentul obligatoriu pe vremea când fusese el luptător, şi nu vedea nici un rost să poarte aşa ceva tocmai acum.

Până să înceapă propriu-zis antrenamentele, a alergat pe distanţa de o milă pe pista de sală, împreună cu luptătorul său de 80 de kilograme. Pe ultima linie dreaptă l-a provocat la un sprint, dar băiatul avea mai mult suflu decât Garp, astfel că l-a întrecut cu şase picioare la linia de sosire. După care Garp s-a „jucat" cu el – drept încălzire – în sala de lupte. L-a pus pe puşti la podea cu uşurinţă, de cinci sau şase ori, apoi l-a călărit în jurul saltelei timp de aproximativ cinci minute – mă rog, până când băiatul a dat semne de oboseală. Pe urmă au schimbat rolurile – Garp l-a lăsat pe băiat să-l pună la podea în timp ce el se apăra sub trupul lui. Dar Garp avea unul din muşchii spatelui prea încordat, din care pricină nu putea să se întindă atât cât trebuia, astfel că i-a spus băiatului să se joace cu altcineva. S-a retras la perete şi a rămas acolo, rezemat de saltele, transpirând fericit şi uitându-se cum se umplea sala cu băieţii din echipa lui.

I-a lăsat să se încălzească fiecare în legea lui – ura gimnastica de încălzire organizată – înainte să le demonstreze exerciţiul pe care dorea să-l practice cu ei.

- Alegeţi-vă partenerii, alegeţi-vă partenerii, le-a cerut el mecanic, adăugând: Eric? I-aţi un partener mai *dur*, Eric, altfel o să lucrezi cu mine.

Eric, din categoria 65 de kilograme, avea obiceiul să se asocieze în timpul exerciţiilor cu unul inferior lui ca greutate, din categoria 60 de kilograme, care era de fapt colegul lui de cameră şi cel mai bun prieten.

Când a intrat Helen în sală, temperatura depăşea 30° şi continua să crească. Băieţii încleştaţi pe saltele răsuflau deja din greu. Garp era concentrat pe cronometrul din mâna lui.

- Mai aveţi un minut! a urlat Garp.

Când a trecut Helen pe lângă el, Garp avea fluierul în gură – aşa că ea nu l-a sărutat

.Helen îşi va aminti de acel fluier şi de faptul că nu-l sărutase, tot restul vieţii ei – care va fi lungă.

Helen s-a retras în colţul ei obişnuit, unde nu era pericol să se prăbuşească vreun băiat peste ea. Şi-a deschis cartea. Ochelarii i s-au aburit; i-a şters. Avea ochelarii pe nas când a intrat infirmiera în sală, uşa aflându-se tocmai în partea opusă colţului în care şedea Helen. Dar Helen nu-şi ridica niciodată ochii de pe carte, decât atunci când cădea cineva pe saltea cu prea mult zgomot sau când răsuna un ţipăt de durere. Infirmiera a închis uşa în urma ei şi a înaintat repede pe lângă trupurile zvârcolite, spre Garp, care stătea cu crono- metrul în mână şi fluierul în gură. Garp a scos fluierul din gură şi a urlat:

- Cincisprezece secunde!

Numai atâta timp îi mai rămăsese şi *lui*. Garp a băgat din nou fluierul în gură şi s-a pregătit să fluiere.

Când a zărit-o pe infirmieră, a crezut că era acea infirmieră plină de bunătate, pe nume Dotty, care-l ajutase să scape de la primele funeralii feministe. O confunda din pricina părului de un cenuşiu închis şi împletit într-o coadă răsucită ca o frânghie în jurul capului – o perucă, desigur. Infirmiera i-a zâmbit. Probabil că Garp nu se simţea cu nimeni altcineva atât de confortabil pe cât se simţea cu o infirmieră; i-a zâmbit şi el, apoi s-a uitat la cronometru; zece secunde.

Când şi-a ridicat din nou privirile spre infirmieră, a văzut puşca. Tocmai se gândea la mama lui, la Jenny Fields, şi la cum trebuie că arătase ea când intrase în sala de lupte, cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă. Pe atunci era mai tânără decât infirmiera asta, îşi spunea el. Dacă Helen şi-ar fi ridicat privirile din carte şi ar fi văzut-o pe infirmieră, probabil că s-ar fi amăgit din nou cu gândul că mama ei dispărută se hotărâse în sfârşit să iasă din ascunzătoare.

Când a văzut puşca, Garp a mai observat că uniforma nu era o uniformă autentică de infirmieră; că era

o Jenny Fields Original, cu acea inimă roşie caracteristică brodată pe un sân. Abia atunci a băgat de seamă sânii infirmierei – mici, dar prea tari şi săltaţi tinereşte pentru o femeie cu părul cărunt; iar coapsele îi erau prea înguste, picioarele prea feciorelnice. Uitându-se din nou la faţa ei, a sesizat trăsăturile familiare: maxilarul pătrat pe care Midge Steering îl dăruise tuturor copiilor ei, fruntea teşită moştenită de la Tocană Grasă. Combinaţia aceasta conferea tuturor capetelor Percy forma unor vase de război agresive.

Prima împuşcătură i-a scos lui Garp fluierul din gură cu un *trimuu!* ascuţit şi i-a aruncat cât colo cronometrul din mână. Garp a căzut în fund. Salteaua era caldă. Glonţul îi pătrunsese prin stomac şi se cuibărise în coloană. Rămăseseră mai puţin de cinci secunde pe cadranul cronometrului când Bainbridge Percy a tras a doua oară; glonţul s-a izbit de pieptul lui Garp şi l-a proiectat, aşa cum era aşezat în fund, până în peretele capitonat. Stupefiaţi, luptătorii, care erau toţi băieţi, păreau incapabili să facă vreo mişcare. Helen a fost cea care-a trântit-o pe Pooh Percy pe saltea şi a împiedicat-o să mai tragă o dată.

Ţipetele lui Helen i-a dezmeticit pe băieţi. Unul dintre ei, un greu, a ţintuit-o pe Pooh Percy cu burta de saltea şi i-a smuls de sub ea mâna în care ţinea puşca; zvâcnindu-şi cotul, a lovit-o fără să vrea pe Helen în gură, despicându-i buzele, dar Helen nici n-a simţit lovitura. Greul de 70 de kilograme, cel cu degetele lipite cu leucoplast şi aflat abia la începutul carierei sportive, i-a scos lui Pooh Percy puşca din mână, după ce i-a rupt degetul mare.

În momentul în care osul a făcut *pac*, Pooh Percy a ţipat; chiar şi Garp a văzut ce se alesese de ea – operaţia chirurgicală trebuie să fi fost de dată recentă. În gura deschisă şi ţipătoare a lui Pooh Percy, oricine aflat în apropiere putea vedea grămada neagră de suturi, ca nişte furnici îngrămădite pe ciotul a ceea ce fusese odată limba ei. Luptătorul era atât de speriat de Pooh, încât a apăsat-o prea tare şi i-a frânt o coastă; recenta nebunie a lui

Bainbridge Percy – aceea de a deveni o ellenjamesiană – îi provoca în mod sigur suferinţe mari.

- Oci! a ţipat ea. Oci nenoociţi!

„Oci nenorociţi” însemna porci nenorociţi, dar trebuia să fii o ellenjamesiană ca să mai pricepi ce spunea Pooh Percy.

Greul ţinea puşca la o lungime de braţ depărtare, îndreptată spre saltea şi spre un colţ gol al sălii de lupte.

- Oc! a râgâit Pooh spre el, dar băiatul, tremurând tot, se uita holbat la antrenorul său.

Helen îl sprijinea pe Garp; începuse să alunece pe perete la vale. Garp nu putea vorbi, ştia asta; nu simţea nimic, nu putea atinge nimic. Nu avea decât simţul ascuţit al mirosului, ochii încă văzători şi memoria lui vie.

Singura dată în viaţa lui când era bucuros că pe-Duncan nu-l interesau luptele. Datorită faptului că-i plăcea înotul, Duncan nu avusese ocazia să asiste la această scenă; Garp ştia că Duncan ori tocmai ieşea de la şcoală, ori se găsea deja la bazin.

Îi părea rău pentru Helen – că era acolo –, dar era fericit că mirosul trupului ei se găsea atât de aproape. Îl savura printre celelalte mirosuri intime din sala de lupte de la Steering. Dacă ar fi putut vorbi, i-ar fi spus lui Helen să nu se mai teamă de Broscoiul din Adânc. Era surprins să constate că Broscoiul din Adânc nu era o fiinţă străină, nici măcar misterioasă; Broscoiul din Adânc era cineva foarte familiar – mai că ar fi zis că-l cunoştea de când lumea, ca şi când crescuse împreună cu el. Era îmbietor, ca şi saltelele calde din sala de lupte; avea mirosul transpiraţiei băieţilor curaţi – şi al lui Helen, prima şi ultima femeie pe care a iubit-o Garp.

Broscoiul din Adânc, în sfârşit Garp înţelegea asta, putea chiar să arate ca o infirmieră: o persoană familiarizată cu moartea şi antrenată să reacţioneze practic la orice durere.

Când decanul Bodger a deschis uşa de la sala de lupte ţinând în mână căciula de schi a lui Garp, Garp era

convins că decanul venise, încă o dată, ca să organizeze echipa de salvare – să prindă trupul care cădea din anexa infirmeriei, de la patru etaje deasupra lumii ferite de primejdii. Garp ştia că decanul Bodger va face tot ce-i va sta în putinţă ca să fie de folos; Garp i-a zâmbit recunoscător şi i-a zâmbit şi lui Helen – şi luptătorilor săi; unii dintre ei plângeau. Garp s-a uitat cu drag la luptătorul său de 70 de kilograme, care-o strivea pe Pooh Percy de saltea; ştia cât de greu avea să fie sezonul ăsta pentru bietul băiat dolofan.

S-a uitat la Helen; nu-şi putea mişca decât ochii. A văzut că Helen încerca să-i zâmbească. A încercat să-i dea curaj din priviri: nu-ţi face griji – ce dacă nu există viaţă după moarte? Există viaţă după Garp, crede-mă. Chiar dacă nu există decât moarte după moarte (după moarte), fii recunoscătoare pentru micile favoruri – uneori există naştere după sex, de pildă. Şi, dacă eşti foarte norocos, uneori există sex după naştere! Assa e, cum ar fi spus Alice Fletcher. Şi dacă ai zile de trăit, mai spuneau ochii lui Garp, există speranţa că vei avea energie. Şi nu uita niciodată că există memorie, Helen, spuneau ochii lui.

Jn lumea văzută de Garp, va scrie tânărul Donald Whitcomb, suntem obligaţi să ţinem minte totul.”

Garp a murit înainte să apuce ei să-l scoată din sala de lupte. Avea treizeci şi trei de ani, aceeaşi vârstă ca şi Helen. Ellen James tocmai împlinise douăzeci. Duncan avea treisprezece ani. Micuţa Jenny Garp mergea pe trei. Walt ar fi avut opt.

Vestea despre moartea lui Garp a impulsionat publicarea imediată a unei a treia şi a unei a patra ediţii a cărţii ta- tălui-şi-fiului, *Pensiunea Grillparzer.* Timp de un weekend foarte lung, John Wolf a băut de-a stins şi s-a gândit foarte serios să se retragă din activitatea editorială; uneori i se făcea greaţă când vedea cum o moarte violentă era atât de profitabilă pentru afaceri. Singura mângâiere

era că ştia cum ar fi primit Garp vestea. Nici măcar Garp nu şi-ar fi putut imagina că propria lui moarte va fi mai *bună* decât sinuciderea pentru a-i consolida reputaţia de scriitor serios şi faima. Un rezultat destul de bun pentru cineva care, la treizeci şi trei de ani, a scris o povestire bună şi poate un roman şi jumătate bune din trei publicate. Maniera neobişnuită a lui Garp de a muri era, de fapt, atât de perfectă, încât John Wolf s-a văzut nevoit să zâmbească, imaginându-şi cât de încântat ar fi fost Garp de ea. O moarte, îşi spunea Wolf, care prin violenţa, stupizenia şi inutilitatea ei – o moarte comică, urâtă şi bizară – sublinia tot ceea ce scrisese Garp despre felul în care funcţionează lumea. Era o scenă a morţii, i-a spus John Wolf lui Jillsy Sloper, pe care numai Garp ar fi putut-o scrie,

Helen va observa cu amărăciune, dar numai o dată, că moartea lui Garp era în realitate un fel de sinucidere, la urma urmei.

- În sensul în care întreaga lui *viaţă* a fost o sinucidere, a spus ea pe un ton misterios.

Ceea ce voia ea să spună, va explica Helen ulterior, era că Ji supăra prea tare pe oameni".

Pe Pooh Percy o supărase prea tare; cel puţin acest lucru era limpede.

Pe alţii i-a făcut să-i aducă omagii, mărunte şi ciudate. Cimitirul Colegiului Steering a avut onoarea să-i găzduiască piatra funerară, dacă nu trupul neînsufleţit; ca şi în cazul mamei lui, cadavrul lui Garp a fost dăruit ştiinţelor medicale. Un alt omagiu adus de Colegiul Steering a fost acela că una dintre clădirile campusului, rămasă nebotezată, a primit numele lui. Asta a fost ideea bătrânului decan Bodger. Dacă exista o infirmerie Jenny Fields, susţinea bunul decan, atunci trebuie să existe şi o Anexă Garp a Infirmeriei.

În anii ce vor urma, destinaţiile acestor clădiri se vor modifica întru câtva, deşi, ca nume, vor rămâne Infirmeria Fields şi Anexa Garp. Infirmeria Fields va deveni într-o bună zi vechea aripă a noului Complex Clinic şi de Labora-

toare Steering; Anexa Garp va deveni o clădire folosită în special ca depozit – un fel de magazie pentru articole medicale, de bucătărie şi didactice; în caz de nevoie va servi drept anexă pentru situaţii de epidemie. Desigur, nu mai erau chiar atât de multe epidemii: Probabil că lui Garp i-ar fi plăcut ideea de a exista o clădire de depozitare care să poarte numele lui. Odată scrisese că un roman este „doar un spaţiu de depozitare – a tuturor lucrurilor pline de sens pe care un romancier nu este în stare să le folosească în viaţa lui".

I-ar fi plăcut şi ideea unui epilog – deci iată un epilog care „să ne avertizeze asupra viitorului", cum l-ar fi imaginat S.M. Garp.

ALICE şi HARRISON FLETCHER vor rămâne căsătoriţi până la capătul capătului – în parte, căsătoria lor a durat din pricina dificultăţii lui Alice de a termina ceva, indiferent ce. Fiica lor, singurul copil, va cânta la violoncel – instrumentul acela mare şi incomod şi cu voce mătăsoasă – cu atâta graţie, încât sunetul pur şi profund va agrava defectul de vorbire al lui Alice timp de ore întregi după fiecare concert. Harrison, care la un moment dat a obţinut un alt post, pe care-l va păstra, se va dezbăra de atracţia lui pentru studentele mai drăguţe cam la vremea la care fiica lui talentată va fi început să se afirme ca o muziciană serioasă.

Alice, care nu-şi va încheia niciodată al doilea roman şi nici al treilea sau al patrulea, nu va avea nici un al doilea copil. Va rămâne fluentă şi curgătoare pe pagină şi agonizantă în vorbire. Alice nu se va mai ataşa de „alţi bărbaţi" aşa cum s-a ataşat de Garp; chiar şi în amintirea ei el va rămâne o pasiune suficient de puternică să o împiedice să se apropie prea mult de Helen. Cât despre vechea afecţiune a lui Harry faţă de Helen, ea va părea să se stingă puţin câte puţin cu fiecare pasiune furtunoasă şi iute trecătoare, până când Fletcherii vor ajunge să aibă doar rare contacte cu membrii rămaşi în viaţă ai familiei Garp.

S-a întâmplat ca odată Duncan să o întâlnească pe fiica familiei Fletcher în New York, după primul ei solo de violoncel în oraşul acela periculos; Duncan a invitat-o la cină.

- Seamănă cu mama lui? a întrebat-o apoi Harrison.

- Nu-mi amintesc de ea foarte bine, a răspuns fata.

- Ţi-a făcut *avansuri?* a vrut să ştie Alice.

- Nu *cred,* a răspuns fiica, al cărei prim partener şi cel mai iubit va fi întotdeauna violoncelul acela cu coapse mari.

Harrison şi Alice Fletcher vor muri în plină vârstă a ma- turităţii, atunci când avionul lor – cu destinaţia Martinica – se va prăbuşi chiar în ajunul Crăciunului. Unul dintre studenţii lui Harrison îi dusese la aeroport.

- Dacă trăiessi în New England, îi spusese Alice studentului respectiv, îssi essi dator o vacanssă la ssoare. Corect, Harrisson?

Helen întotdeauna a considerat că Alice era „puţin zănatecă".FIELEN HOLM, care tot restul vieţii ei va fi cunoscută drept Helen Garp, va trăi încă mult, mult timp. O femeie suplă, îmbrăcată în negru, cu un chip fermecător şi o exprimare precisă, va ayea parte de mulţi iubiţi, dar nu se va mai căsători niciodată. Fiecare iubit trebuia să suporte prezenţa lui Garp – nu numai în memoria mereu vie a lui Helen, dar şi în obiectele ca atare, cu care se înconjura Helen în casa Steering pe care arareori o părăsea: de exemplu, cărţile lui Garp şi toate fotografiile pe care i le făcuse Duncan, şi chiar şi trofeele de luptător ale lui Garp.

Helen susţinea că nu-l va putea niciodată ierta pe Garp pentru că a murit atât de tânăr şi a lăsat-o să trăiască atâta amar de viaţă de una singură – în plus, o mai şi răsfăţase, susţinea ea, ca să nu se mai poată gândi vreodată cu seriozitate la un mariaj cu altcineva.

Helen va deveni una dintre cele mai respectate profesoare pe care le-a avut vreodată Colegiul Steering,

deşi nu-şi va pierde niciodată sarcasmul în ceea ce privea locul respectiv. Avea câţiva prieteni în campus, deşi foarte puţini: bătrânul decan Bodger, până la moartea lui, şi tânărul erudit Donald Whitcomb, care va fi tot atât de fermecat de Helen pe cât l-a fermecat dintotdeauna opera lui Garp. Şi mai era o femeie, o sculptoriţă, care locuia în campus – Roberta a fost cea care le-a făcut cunoştinţă.

John Wolf va rămâne pe viaţă prietenul lui Helen, pe care Helen îl va ierta încetul cu încetul, dar niciodată pe de-a-ntregul, pentru faptul că a devenit un editor de succes prin aceea că a făcut din Garp un scriitor de succes. Helen şi Roberta au rămas apropiate. Helen o însoţea uneori în faimoasele ei escapade în New York. Pe măsură ce vor îmbătrâni şi vor deveni tot mai excentrice, se vor face vinovate mulţi ani de o atitudine dominatoare asupra Fundaţiei Fields. De fapt, comentariile lor spirituale la adresa lumii exterioare vor deveni un fel de atracţie turistică la Dog's Head Harbor; uneori, când Helen se va simţi singură şi se va plictisi la Steering – după ce copiii ei vor fi crescut şi-şi vor fi rostuit propriile vieţi în alte părţi –, ea se va duce să stea cu Roberta, în casa lui Jenny Fields. Acolo va fi mereu o atmosferă veselă. După moartea Robertei, Helen va părea că a îmbătrânit cu douăzeci de ani.

Foarte târziu în viaţă, şi doar după ce se va fi plâns lui Duncan că a supravieţuit tuturor contemporanilor ei favoriţi – Helen Holm va fi lovită dintr-odată de o boală care afectează mucoasele organismului uman. Va muri în somn.

Va fi supravieţuit cu succes multor biografi rapace, care nu aşteptau decât moartea ei, ca să se repeadă în ceea ce rămăsese de pe urma lui Garp. Ea i-a apărat scrisorile, manuscrisul neterminat al romanului *Iluziile tatălui meu,* aproape toate jurnalele şi caietele de însemnări. Tuturor potenţialilor biografi ea le răspundea exact aşa cum le-ar fi răspuns şi *el:* „Citiţi opera. Daţi uitării viaţa”.

Ea însăşi va fi scris o serie de articole apreciate în domeniul ei de activitate. Unul se numea „Instinctul aventurierului în naraţiune”. Era un studiu comparativ despre tehnica narativă a lui Joseph Conrad şi a Virginiei Woolf.

Helen s-a considerat întotdeauna o văduvă rămasă cu *trei* copii – Duncan, micuţa Jenny şi Ellen James, care toţi îi vor supravieţui şi vor plânge amarnic la moartea ei. Fuseseră prea tineri şi prea năuciţi ca să plângă la fel de mult la moartea lui Garp.

DECANUL BODGER, care a plâns aproape tot atât de mult ca şi Helen la moartea lui Garp, va rămâne la fel de credincios ca un pit bull şi la fel de tenace. Multă vreme după pensionare va continua să bântuie campusul Steering în timpul nopţii, insomniac, surprinzând din când în când îndrăgostiţi care se furişau pe alei şi se îmbrăţişau pe pământul moale de sub tufişuri, de-a lungul minunatelor clădiri vechi, şi aşa mai departe.

Bodger va rămâne activ la Steering până în anul în care va absolvi Duncan Garp.

- L-am văzut pe tatăl tău absolvind, băiete, îi va spune el lui Duncan. O să te văd şi pe tine absolvind, şi dac-or să mă lase, o s-o văd şi pe sora ta.

Dar în cele din urmă îl vor obliga să se pensioneze; printre motivele invocate de ei vor fi obiceiul lui de a vorbi de unul singur în timpul slujbei şi arestările bizare în miez de noapte ale băieţilor şi fetelor, prinşi afară după ora stingerii. Un alt motiv va fi acea idee fixă a lui: anume că el pe Garp l-a prins în braţe – într-o noapte, cu mulţi ani în urmă – şi nu pe un guguştiuc. Bodger va refuza să se mute din campus, chiar şi după pensionare, şi în ciuda – sau poate din cauza – acestei îndărătnicii a sale, el va deveni cel mai stimat *profesor emeritus* al campusului. H vor scoate din bârlog la toate ceremoniile colegiului; îl vor duce cu de-a sila sus pe scenă, îl vor prezenta celor care nu ştiau cine este şi apoi îl vor duce înapoi în bârlog. Poate tocmai

pentru că puteau să-l expună în asemenea ocazii deosebite, îi vor tolera comportamentul bizar; mult după ce va fi împlinit şaptezeci de ani, Bodger va fi, de exemplu, convins – uneori săptămâni la rând – că tot el «ie decanul.

- Şi chiar *eşti* decan, îi plăcea lui Helen să-l tachineze.

- Bineînţeles că sunt! tuna Bodger.

Se vor întâlni adesea, şi pe măsură ce surzenia lui Bodger se va accentua, el va fi tot mai mult văzut la braţul lui Ellen James, o tânără drăguţă care avea felul ei de a vorbi cu oamenii care nu auzeau.

Decanul Bodger va rămâne fidel chiar şi echipei de luptători de la Steering, ai căror ani de glorie se vor şterge curând din memoria multora. Luptătorii nu vor mai avea niciodată un antrenor de talia lui Ernie Holm şi nici măcar de-a lui Garp. Vor deveni o echipă învinsă, dar Bodger îi va susţine întotdeauna, urlând până în ultima rundă la bietul băiat din echipa Steering, trântit la podea şi aprpape ţintuit acolo.

Tocmai la un meci din ăsta avea să moară Bodger. La categoria greilor – un scor neobişnuit de strâns – greul de la Steering se zvârcolea pe saltea cu rivalul său la fel de epuizat ca şi el; ca nişte pui de balenă aruncaţi pe ţărm, încercau să găsească mişcarea potrivită pentru a obţine punctul câştigător, în timp ce cronometrul se apropia de momentul zero.

- Cincisprezece secunde! a bubuit arbitrul.

Băiatul voluminos şi-a încordat toate puterile. Bodger s-a ridicat de pe bancă, a bătut cu piciorul în podea şi l-a îndemnat:

- *Gott!* un strigăt strident, scăpat fără voia lui în germană.

La terminarea meciului, după ce s-au golit tribunele, în
sală nu mai rămăsese decât decanul pensionar – mort, pe locul său. Lui Helen îi va trebui multă vreme până va reuşi

să-l facă pe tânărul şi sensibilul Whitcomb să-şi stăpânească durerea pricinuită de pierderea lui Bodger.

DONALD WHITCOMB nu se va culca niciodată cu Helen, în ciuda bârfelor care circulau printre viitorii biografi, nerăbdători să pună mâna pe proprietatea şi văduva lui Garp. Whitcomb va trăi ca un călugăr toată viaţa lui, ascuns la Colegiul Steering. Norocul a făcut să-l fi descoperit pe Garp acolo, cu foarte puţin timp înainte de moartea lui, şi tot norocul a făcut ca Helen să-l accepte ca prieten şi să aibă grijă de el. Helen era încredinţată că Whitcomb îl adora pe soţul ei, poate chiar cu mai puţin discernământ critic decât ea.

Sărmanul Whitcomb va rămâne întotdeauna cunoscut drept „tânărul Whitcomb”, deşi nu va rămâne veşnic tânăr. Pe faţa lui nu va creşte nicicând barba, obrajii lui vor fi întotdeauna îmbujoraţi – sub claia lui de păr castaniu, apoi cărunt şi în sfârşit alb ca zăpada. Vocea lui va fi

mereu acel falset bâlbâit
şi pătimaş; mâinile lui
vor fi într-o continuă
frământare

.Dar el va fi acela căruia Helen îi va încredinţa documentele familiei şi cele literare.

El va fi biograful lui Garp. Helen va citi totul, mai puţin ultimul capitol, pentru care Whitcomb va aştepta ani de zile ca să-l scrie; va fi capitolul închinat ei. Whitcomb a fost exegetul cu E mare al lui Garp, autoritatea supremă în materie de Garp. Avea acea umilinţă caracteristică oricărui biograf, obişnuia Duncan să spună în glumă. Era un biograf bun din punctul de vedere al familiei Garp; Whitcomb credea în tot ce-i spunea Helen – credea în toate însemnările rămase de la Garp – sau toate însemnările despre care Helen *îi* spunea că le lăsase Garp.

„Viaţa, scria odată Garp, nu este din păcate structurată ca un roman bun de modă veche. în viaţă, sfârşitul se petrece atunci când cei care trebuie să-şi dea duhul şi-au dat duhul. Tot ce mai rămâne sunt amintirile. Dar chiar şi nihilistul are amintiri."

Whitcomb îl iubea pe Garp până şi în ceea ce avea el mai excentric şi mai neobişnuit şi mai ostentativ.

Printre notele lui Garp, Helen a găsit următorul text:

„Indiferent care ar fi blestematele mele de cuvinte de pe urmă, vă rog să spuneţi că au fost acestea: «Am ştiut întotdeauna că a căuta cu orice preţ perfecţiunea este o deprindere fatală»."

Donald Whitcomb, care-l iubea pe Garp fără nici o reţinere – cum numai câinii şi copiii o pot face –, era de părere că într-adevăr acestea au fost cuvintele cele de pe urmă ale lui Garp.

- Dacă asta e părerea lui Whitcomb, înseamnă că aşa e, va spune Duncan întotdeauna.

Jenny Garp şi Ellen James erau şi ele de acord cu această opinie.

E o chestiune de familie aceea de a-l feri pe Garp de biografi,
va scrie Ellen James.

- Şi de ce n-ar fi aşa? întreba Jenny Garp. Ce datorează el *publicului?* a spus întotdeauna că nu era recunoscător decât pentru ceea ce-au creat alţi artişti, şi faţă de cei care-l *iubeau.*

Prin urmare, cine merită o bucăţică din el acum? va scrie Ellen James.

Donald Whitcomb a respectat cu sfinţenie până şi ultima dorinţă a lui Helen. Deşi Helen era bătrână, boala ei a lovit-o pe neaşteptate, drept care Whitcomb a fost acela care a trebuit să-i apere ultima ei dorinţă de pe patul de moarte. Helen nu voia să fie înmormântată în cimitirul Colegiului Steering, alături de Garp şi Jenny, tatăl ei şi Tocană Grasă – şi toţi ceilalţi. Ea se mulţumea cu cimitirul *oraşului,* a spus ea. Nu voia nici să-şi doneze corpul neînsufleţit în folosul medicinii; fiind atât de bătrână, era sigură că nu mai rămăsese prea mult din organismul ei care să mai fie de vreun folos omenirii. Voia să fie incinerată, i-a spus ea lui Whitcomb, iar cenuşa să rămână proprietatea lui Duncan, a lui Jenny Garp şi a lui Ellen James. După ce vor fi îngropat o parte din cenuşă, vor putea face orice vor voi cu restul, dar în nici un caz să n-o împrăştie nicăieri pe teritoriul Colegiului Steering. Să fie ea a dracului, i-a spus Helen lui Whitcomb, de-o să pună acum Colegiul Steering – care nu admitea eleve pe vremea ei – mâna pe vreo parte cât de mică din ea.

Pe piatra funerară din cimitirul oraşului, i-a spus ea lui Whitcomb, va scrie simplu că ea a fost Helen Holm, fiica antrenorului Ernie Holm, şi că n-a fost lăsată să urmeze cursurile Colegiului Steering pentru că era fată; după care va scrie că ea a fost soţia iubitoare a romancierului S.M. Garp, a cărui piatră funerară putea fi văzută în cimitirul Colegiului Steering, pentru că el era băiat.

Whitcomb i-a îndeplinit cu sfinţenie dorinţa, care l-**a** amuzat mai ales pe Duncan.

- Cum i-ar mai fi plăcut tatii *chestia asta!* spunea Duncan. Măiculiţă, parcă-l aud.

Cât ar mai fi aplaudat Jenny Fields hotărârea lui Helen – nu încetau Jenny Garp şi Ellen James să spună.

ELLEN JAMES va deveni scriitoare. Era o scriitoare „autentică", aşa cum intuise Garp. Cei doi mentori ai ei – Garp şi fantoma mamei lui, Jenny Fields – se vor dovedi oarecum prea copleşitori pentru ea, şi din pricina lor nu va scrie multă ficţiune sau nonficţiune. Va deveni o foarte bună poetă – deşi, desigur, nu se va bucura de un public cititor prea numeros.

Prima ei carte de poezii absolut minunate, *Discursuri pentru plante şi animale,* i-ar fi umplut de mândrie pe Garp şi Jenny Fields; Helen a fost foarte mândră de ea – erau prietene foarte bune, în plus erau apropiate, aşa ca orice mamă şi fiică.

Ellen James va supravieţui ellenjamesienelor, desigur. Asasinarea lui Garp le va împinge tot mai mult în afund, iar ocazionalele lor ieşiri la suprafaţă în decursul anilor vor fi disimulate şi foarte jenate.

Bunăl sunt mută, lămureau bileţelele lor. Sau:

Am avut un accident – nu pot vorbi. Dar scriu bine, după cum vezi.

- Nu eşti cumva o Ellen Cum-le-cheamă? erau întrebate din când în când.

O ce?

Cele mai oneste dintre ele răspundeau: Nu. Acum nu.

Acum erau doar femei care nu puteau vorbi. Fără ostentaţie, multe dintre ele se străduiau să descopere ce *puteau* face. Majoritatea dintre ele au învăţat, în mod constructiv, să-i ajute pe cei care nu erau în stare să facă ceva. Se dovedeau foarte pricepute în a-i ajuta pe cei dezavantajaţi de soartă şi pe cei care îşi plângeau prea mult de milă. Din ce în ce mai multe renunţau la etichetele pe care singure şi le aplicaseră şi rând pe rând aceste femei nevorbitoare au început să-şi inventeze alte formule sub care să apară în public.

Unele chiar au izbutit să câştige burse ale Fundaţiei Fields pentru proiecte personale.

Şi mai erau şi din cele care au continuat să fie ellenja- mesiene într-o lume care curând avea să uite ce era aceea o ellenjamesiană. Unii oameni credeau că ellenjamesienele formau o bandă de ucigaşe care apăruseră, pentru o perioadă scurtă de timp, la mijlocul secolului. Alţii, în mod ironic, le confundau cu aceia împotriva cărora protestaseră iniţial ellenjamesienele: violatorii. O ellenjamesiană i-a scris lui Ellen James că a încetat să fie o ellenjamesiană după ce-a întrebat o puştoaică dacă ştia ce era aceea o ellenjamesiană.

- Cineva care violează băieţei? a întrebat fetiţa la rândul ei.

Exista de asemenea un roman, prost dar foarte căutat, care a fost publicat cam la două luni după asasinarea lui Garp. Scris în numai trei săptămâni şi publicat în cinci, romanul *Confesiunile unei ellenjamesiene* le-a făcut pe ellenjamesiene să-şi iasă şi mai mult din minţi sau chiar să se ascundă de tot. Autorul era un bărbat, desigur. Romanul dinainte se numise *Confesiunile unui rege al pornografiei*, iar cel şi mai dinainte, *Confesiunile unui negustor de copii sclavi*. Şi aşa mai departe. Autorul era un tip viclean şi rău, care la fiecare şase luni îşi schimba identitatea.

Una dintre glumele din *Confesiunile unei ellenjamesiene*, exagerat de plină de cruzime, era aceea că a imaginat în rolul de eroină-narator o lesbiană care nu-şi dă seama decât *după ce* şi-a tăiat limba că, prin acest gest, nu mai este dorită ca *amantă*.

Popularitatea de care se bucura această literatură de tejghea le-a făcut pe unele ellenjamesiene să moară de ruşine. De fapt, au fost cazuri clare de sinucidere. *„întotdeauna* există cazuri de sinucidere printre cei care nu sunt în stare să spună ce doresc", scrisese Garp odată.

Dar, într-un târziu, Ellen James le-a căutat pe ellenjame- sienele astea şi s-a împrietenit cu ele. Era de

părere că aşa ar fi făcut şi Jenny Fields. împreună cu Roberta Muldoon a început să citească poezie în public. Cu vocea ei tunătoare, Roberta citea poemele lui Ellen, în vreme ce Ellen şedea lângă ea, cu aerul că tare şi-ar fi dorit să-şi poată citi singură poemele. Iniţiativa lor a scos din bârlog multe ellenjamesiene care îşi doreau să fi putut şi *ele* vorbi. Câteva dintre acestea s-au împrietenit cu Ellen James.

Ellen James nu se va căsători niciodată. Poate că a avut relaţii ocazionale cu câte un bărbat, dar mai mult din pricină că respectivul era el însuşi poet, decât pentru că era bărbat. Ellen era o poetă bună şi o feministă înfocată, care credea în stilul de viaţă aşa cum o trăise Jenny Fields, şi credea în stilul plin de energie de a scrie al lui S.M. Garp, şi în viziunea lui personală. Cu alte cuvinte, era suficient de încăpăţânată când era vorba de opiniile ei personale, şi înţelegătoare când era vorba de alţi oameni. Ellen va flirta toată viaţa cu Duncan Garp – fratele ei mai mic, în fond.Moartea lui Ellen James îl va îndurera nespus de mult pe Duncan. La o vârstă înaintată – cam în perioada când a succedat-o pe Roberta la conducerea Fundaţiei Fields –, Ellen devenise o înotătoare de cursă lungă. Reuşise performanţa să traverseze înot golful cel mare de la Dog's Head Harbor. Ultimele şi cele mai bune poeme ale sale foloseau înotul şi „atracţia oceanului" drept metafore. Dar Ellen James a rămas toată viaţa ei fata din Vestul Mijlociu, care n-a înţeles niciodată cu adevărat ce era acela curent din adânc; într-o zi rece de toamnă, când ea era foarte obosită, curentul a înhăţat-o.

„Când înot, îi scria ea odată lui Duncan, îmi amintesc de efortul, dar şi de eleganţa discuţiilor în contradictoriu cu tatăl tău. Şi simt nerăbdarea mării de a mă *înhăţa* – de a-mi în- hăţa pântecul sterp, inima mea mică înconjurată de ţărână. Funduleţul meu înconjurat de pământ, cum simt sigură că ar spune tatăl tău. Dar ne tachinăm una pe alta, marea şi cu mine. Presupun că tu ai spune, tu, deocheatule, că înotul pentru mine e un substitut pentru sex."

FLORENCE COCHRAN BOWLSBY, sau doamna Ralph, cum o cunoscuse Garp, va trăi o viaţă haotică şi aventuroasă, fără nici un substitut vizibil – şi nici necesar, din câte se părea – pentru sex. Şi-a isprăvit diploma în literatură comparată şi a obţinut Un post acordat de o catedră de engleză pe ai cărei membri îi unea doar groaza de ea. În diferite momente a sedus şi şi-a bătut joc de nouă

dintre cei treisprezece membri, care au fost alternativ accfeptaţi în patul ei şi apoi batjocoriţi şi daţi afară din casă. Când vorbeau despre ea, studenţii o numeau „profesoara dinamită", semn că a reuşit să demonstreze altora, dacă nu şi sieşi, că se pricepea şi la altceva decât la sex.

În schimb, amanţii ei speriaţi, ale căror cozi între picioare îi aminteau doamnei Ralph de modul în care plecase Garp odată din casa ei, se fereau ca naiba să vorbească despre ea în indiferent ce fel.

Când a aflat de moartea şocantă a lui Garp, doamna Ralph s-a numărat printre primii care i-au transmis condoleanţe lui Helen. „Am regretat întotdeauna, dar am şi respectat faptul că nu am izbutit să-l seduc până la capăt."

Helen a ajuns până la urmă s-o simpatizeze pe această femeie cu care coresponda uneori.

Roberta Muldoon a avut şi ea ocazia să corespondeze cu doamna Ralph, a cărei cerere pentru obţinerea unei burse din partea Fundaţiei Fields a fost respinsă. Roberta a fost foarte surprinsă când a citit biletul trimis de doamna Ralph pe adresa Fundaţiei Fields.

Băgaţi-vi-o în cur!

scria în bilet. Doamna Ralph nu ştia să suporte un refuz.

Singurul ei fiu, Ralph, va muri înaintea ei; devenit între timp un jurnalist destul de bun, el va fi ucis într-un război, asemenea lui William Percy.

BAINBRIDGE PERCY, pe care Garp o cunoscuse mai ales sub numele de Pooh, va mai trăi încă multă vreme. Ultimul dintr-un şir lung de psihiatri va susţine că a făcut-o să-şi revină, dar mai curând ceea ce s-a întâmplat a fost că Pooh Percy s-a săturat atât de mult de reabilitare şi de toată psihanaliza înghiţită, şi de institutele în care fusese internată, încât nu mai avea chef să fie violentă.

Indiferent care a fost explicaţia, după o vreme foarte lungă, lui Pooh i s-a făcut din nou cunoştinţă cu societatea; a reintrat în viaţa publică, redevenind, cel puţin funcţional

dacă nu şi verbal, o membră a societăţii, mai mult sau mai puţin nepericuloasă şi (în cele din urmă) folositoare. La

vârsta de cincizeci de ani au început s-o intereseze copiii; lucra extrem de bine şi cu multă răbdare cu retardaţii mintali. În virtutea acestei îndeletniciri, avea să se întâlnească adesea cu alte ellenjamesiene care, fiecare în felul ei, s-au reabilitat şi ele – sau, măcar, s-au schimbat foarte mult.

Timp de aproape douăzeci de ani, Pooh nu va vorbi de sora ei moartă, Cushie, dar dragostea ei pentru copii a răvăşit-o. încât, la cincizeci şi patru de ani, a rămas însărcinată (nimeni n-ar fi putut spune cum de a fost posibil) şi a fost din nou pusă sub observaţie medicală din pricina convingerii pe care o avea că va muri la naştere. Şi când temerile nu i s-au adeverit, Pooh a devenit o mamă devotată, continuând în acelaşi timp să lucreze cu retardaţii. Din fericire, fetiţa lui Pooh Percy, pe care trecutul violent al mamei ei o va şoca atunci când va fi mare, *nu* era retardată; de fapt, ea i-ar fi adus aminte lui Garp de Cushie.

Unii vor fi de părere că Pooh Percy a devenit un exemplu pozitiv pentru cei care vor pune pentru totdeauna capăt pedepsei capitale; într-atât era de impresionantă reabilitarea ei. Dar nu şi pentru Helen, nu şi pentru Duncan Garp, care-şi vor dori până la capătul zilelor lor ca Pooh Percy să fi murit în clipa în care strigase pentru ultima oară „Oc!" în sala de lupte de la Steering.

Într-o bună zi, Pooh *va* muri, desigur; va fi răpusă de un atac cerebral în Florida, unde se dusese să-şi viziteze fiica. Singura consolare pentru Helen, anume că ea îi va supravieţui.

Credinciosul Whitcomb va prefera să o descrie pe Pooh Percy aşa cum o descrisese odată Garp, după ce scăpase de la primele funeralii feministe. „O scârbă androgină”, îi spusese Garp decanului Bodger, „cu o faţă de dihor şi mintea complet îmbibată de ştii-tu-ce după ce şi-a petrecut cincisprezece ani în scutece”.Biografia oficială a lui Garp, pe care Donald Whitcomb a intitulat-o *Nebunie şi durere: viaţa şi opera lui S.M. Garp*, va fi publicată de asociaţii lui JOHN WOLF, care nu va apuca să mai vadă cartea asta bună ieşită de sub tipar. John Wolf s-a îngrijit în mod special de prezentarea grafică a ediţiei, colaborând în acelaşi timp cu Whitcomb şi ca redactor – de la primele pagini ale manuscrisului şi aproape până la ultima – înainte de sfârşitul său prematur.

John Wolf va muri de cancer la plămâni în New York, la o vârstă relativ tânără. Aproape toată viaţa lui a fost un bărbat îngrijit, scrupulos, atent, chiar elegant – dar nu-şi putea amorţi şi ascunde neliniştea lui profundă şi pesimismul fără de speranţă decât fumând trei pachete de ţigări fără filtru pe zi încă de când avea optsprezece ani. Ca mulţi oameni ocupaţi, care altfel păstrează o aparenţă de calm şi stăpânire de sine, John Wolf şi-a găsit moartea în tutun.

Serviciul adus lui Garp şi cărţilor lui este inestimabil. Deşi poate că uneori ar putea fi acuzat pentru faima care, în cele din urmă, a provocat moartea violentă a lui Garp, Wolf era un om mult prea sofisticat ca să aibă o viziune atât de îngustă. în opinia lui, asasinarea devenea un sport de amatori tot mai popular al timpurilor noastre; şi „cei care credeau cu adevărat în politică”, cum îi considera el aproape pe toţi, erau întotdeauna duşmanii de moarte ai oricărui artist – care insista, chiar dacă arogant, asupra superiorităţii viziunii *personale*. Şi Wolf mai ştia că nu era vorba doar că Pooh Percy devenise o ellenjamesiană şi muşcase din momeala lui Garp; păsul ei se trăgea încă din copilărie, şi nu e exclus ca politica să i-l fi agravat, dar în esenţă se conjuga cu nevoia ei de scutece. Lui Pooh îi

intrase în cap că dorinţa lui Garp şi a lui Cushie de a se regula dusese în cele din urmă la moartea lui Cushie. Ceva tot e adevărat aici, anume că a dus în cele din urmă la moartea lui Garp.

Un profesionist într-o lume care prea adesea venera contemporaneitatea pe care a creat-o, John Wolf a susţinut până în ceasul din urmă al vieţii lui că cea mai minunată carte pe care o publicase vreodată a fost ediţia tată-şi-fiu a *Pensiunii GriUţarzer.* Era desigur mândru şi de primele romane ale lui Garp şi ajunsese chiar să spună că *Lumea văzută de Bensenhaver* era un roman „inevitabil – ţinând cont de violenţa la care a fost expus Garp". Dar „Pensiunea Grillparzer" îl făcea să exulte. Povestirea asta şi manuscrisul neterminat al *Iluziilor tatălui meu,* pe care John Wolf îl considera, cu afecţiune şi tristeţe, a fi „întoarcerea lui Garp la stilul lui adevărat de a scrie". Timp de ani de zile, John Wolf avea să redacteze prima ciornă, plină de ştersături şi corecturi, a romanului neterminat; timp de ani de zile avea să se consulte cu Helen şi cu Donald Whitcomb în privinţa meritelor şi neajunsurilor acestui manuscris.

- Doar după moartea mea, o ţinea una şi bună Helen. Garp n-ar fi dat nimic în lucru până nu considera că manuscrisul era perfect.

Wolf a acceptat, dar avea să moară înaintea lui Helen. Whitcomb şi Duncan vor fi cei care vor publica *Iluziile tatălui meu* – mult după moartea lui Garp.

Şi tot Duncan a fost cel care a stat cel mai mult cu John Wolf în timpul agoniei sale provocate de cancerul la plămâni. Wolf era internat într-un spital particular din New York şi din când în când fuma câte o ţigară printr-un tub de plastic introdus în gâtlej.

- Ce-ar zice tatăl tău despre asta? îl întreba Wolf pe Duncan. S-ar potrivi cu vreuna din scenele *lui* despre moarte? Nu-i de-a dreptul grotesc? Ţi-a povestit vreodată despre prostituata care a murit la Viena, în Rudolfinerhaus? Cum o chema?
- Charlotte, a zis Duncan.

Duncan şi John Wolf erau foarte apropiaţi. Cu timpul, lui Wolf ajunseseră să-i placă primele desene ale lui Duncan, pe care acesta le făcuse pentru *Pensiunea Grillparzer.* Iar Duncan se mutase la New York; îi spunea lui Wolf că prima oară când ştiuse că voia să devină pictor şi fotograf fusese atunci când privise Manhattanul din biroul lui John Wolf – în ziua primelor funeralii feministe din New York

Într-o scrisoare pe care John Wolf i-a dictat-o lui Duncan de pe patul de moarte, Wolf îi ruga pe asociaţii săi să-l lase pe Duncan Garp să vină să privească Manhattanul de la fereastra biroului lui cât timp avea editura să ocupe birourile din clădirea respectivă.

Duncan va profita de această generozitate vreme de mulţi ani după moartea lui John Wolf. Un alt editor s-a mutat în biroul lui Wolf, dar numele lui Garp îi făcea pe toţi editorii din editura aceea să o ia la fugă.

Vreme de mulţi ani secretarele aveau să intre în birou şi să spună:

- Scuzaţi-mă, a venit tânărul *Garp,* ca să se uite pe fereastră.

Duncan şi John Wolf şi-au petrecut multele ore care i-au
trebuit lui John Wolf să moară discutând despre cât de bun scriitor era Garp.

- Ar fi fost un scriitor absolut deosebit, îi spunea John Wolf lui Duncan.
- Poate *ar fi fost,* accepta Duncan. Dar ce altceva îmi mai poţi spune despre el?
- Nu, nu, să ştii că nu mint; n-am de ce s-o fac, se apăra Wolf. El avea viziunea necesară şi întotdeauna a ştiut cum să scrie. Dar viziunea e cea mai importantă; el a fost întotdeauna foarte personal. Doar o vreme a luat-o puţin pe arătură, dar cu cartea asta nouă revenise pe drumul cel bun. Revenise la impulsurile lui cele bune. „Pensiunea Grillparzer" este cea mai fermecătoare, dar nu şi cea mai originală a lui; era încă foarte tânăr; mai sunt şi alţi scriitori care ar fi putut scrie acea poveste. *Tărăgănarea*

este un roman original şi un strălucit prim roman – dar atât şi rămâne, primul roman. *Încornoratul revine în forţă* este foarte caraghios, şi cel mai bun titlu; foarte original, dar e un roman de moravuri – cu o viziune cam îngustă. Desigur, *Lumea văzută de Bensenhaver* e cartea lui cea mai originală, chiar dacă este o melodramă de mâna-ntâi – căci asta e. Însă e atât de dur; hrană crudă – bună, însă *foarte* crudă. Adică cine are nevoie de aşa ceva? Cine are nevoie să îndure asemenea jigniri?

Tatăl tău a fost un tip tare dificil; nu ceda nici cu un deget – dar tocmai aici e şmecheria: întotdeauna s-a luat după nasul lui; indiferent încotro îl ducea, dar era nasul *lui*. Plus că avea ambiţie. A avut curajul să scrie despre lume – când era doar *un puşti*, pentru Dumnezeu, tot nu s-a dat bătut. Apoi, o vreme – ca şi mulţi alţi scriitori – n-a putut să scrie decât despre sine; dar scria şi despre lume, doar că nu ieşea la fel de curat. Tocmai începea să se plictisească de a mai scrie despre viaţa lui. Şi se apucase din nou să scrie despre lume; tocmai se apucase. Şi, Isuse, Duncan, trebuie să ţii cont de faptul că era un om *tânăr!* Avea treizeci şi trei de ani.

- Şi câtă energie avea, a spus Duncan.
- Ah, ar fi scris încă atât de mult, mai încape vorbă?! a mai zis John Wolf, dar brusc l-a înecat tuşea şi a trebuit să se oprească.
- Însă nu se putea relaxa niciodată cu adevărat, a zis Duncan. Deci nu era tot degeaba? Ny s-ar fi autodistrus oricum până la urmă?

Clătinând din cap – dar nu prea tare, ca să nu i se desprindă tubul din gâtlej – John Wolf a continuat să tuşească.

- Nu ell a reuşit să îngaime.
- Ar fi putut s-o ţină aşa, întruna, la nesfârşit? s-a mirat Duncan. Aşa crezi?

Tuşind, Wolf a dat din cap. Avea să moară tuşind.

Desigur că la funeraliile lui aveau să ia parte şi Roberta şi Helen. Zvoniştii se întreceau în a şuşoti, căci

adesea se făcuseră speculaţii în micul oraş New York că John Wolf se îngrijise de ceva mai mult decât doar de proprietatea *literară* a lui Garp. Ştiind-o pe Helen, este greu de presupus că ar fi întreţinut vreodată asemenea relaţii cu John Wolf. De câte ori auzea cum era asociată cu câte cineva, Helen pufnea în râs. Roberta Muldoon era mult mai vehementă.

- Cu John Wolf? întreba Roberta. Helen şi Wolf? Trebuie că glumiţi.

Convingerea Robertei era bine întemeiată. S-a întâmplat ca într-una sau două dintre ocaziile în care Roberta Muldoon se prăvălea asupra oraşului New York, să aibă un rendez-vous cu John Wolf.

- Şi când mă gândesc că te-am urmărit jucând! i-a spus odată John Wolf Robertei.

- *încă* mă mai poţi urmări jucând, l-a tachinat Roberta.

-Mă refer la fotbal.

- Mai sunt şi alte lucruri pe lângă fotbal, mai bune.

- Dar tu faci atât de multe lucruri bune.

-Ha!

- Ba *da*, Roberta.

-Toţi bărbaţii sunt nişte mincinoşi, a zis Roberta Muldoon, care *ştia* cât de adevărat era acest lucru, pentru că şi ea fusese bărbat odată.

ROBERTA MULDOON, fostul Robert Muldoon, nr. 90 de la Philadelphia Eagles, va trăi mai mult decât John Wolf – şi decât majoritatea amanţilor ei. Nu-i va supravieţui lui Helen, dar va trăi suficient de mult ca să capete în cele din urmă încredere în sexul ei schimbat; spre vârsta de cincizeci de ani, avea să-i spună odată lui Helen că suferise de vanitatea bărbatului de vârstă mijlocie şi de anxietăţile unei femei de vârstă mijlocie.

- Dar, va adăuga Roberta, perspectiva asta îşi are avantajele ei. Acum ştiu de fiecare dată ce-au de gând să spună bărbaţii încă înainte de-a o zice.

- Dar şi *eu* ştiu, Roberta, a zis Helen.

Roberta a izbucnit în râs, cu hohotele acelea ale ei ca nişte tunete; avea obiceiul să-şi cuprindă prietenii într-o îmbrăţişare de urs, gest care-o neliniştea pe Helen. Roberta îi spărsese odată ochelarii lui Helen.

Faptul că avea responsabilităţi – în special faţă de Fundaţia Fields – a făcut-o pe Roberta să-şi stăvilească în mod strălucit excentricităţile. Administra cu atâta vitalitate afacerile Fundaţiei, încât Ellen James a poreclit-o *Căpitanul Energie*.

- Ha! pufnea Roberta. Garp a fost Căpitanul Energie.

Roberta izbutise să câştige şi admiraţia micii comunităţi
de la Dog's Head Harbor, deoarece niciodată înainte domeniul lui Jenny nu fusese atât de respectabil, iar Roberta se dovedea o participantă cu mult mai activă în treburile obştii decât fusese Jenny vreodată. Timp de zece ani a fost preşedinta comitetului de părinţi al şcolii din localitate – deşi, desigur, n-a putut niciodată să aibă un copil al ei. A organizat, a antrenat şi a fost aruncător de minge la Echipa Feminină de Baseball din Districtul Rockingham – timp de doisprezece ani cea mai bună echipă în statul New Hampshire. S-a întâmplat odată ca acelaşi guvernator imbecil şi porcos al statului New Hampshire să sugereze ca Roberta să se supună unui test de cromozomi înainte să fie lăsată să joace în meciul pentru câştigarea titlului; Roberta i-a propus guvernatorului o întâlnire chiar înainte de începutul meciului – pe locul de unde se aruncă mingea – „ca să demonstreze el că e în stare să se lupte ca un bărbat". Tot ce-a ieşit până la urmă din chestia asta – politica fiind ceea ce este – a fost că guvernatorul a aruncat prima minge. Iar Roberta, indiferent de cromozomi, l-a împiedicat pe adversar să marcheze.

Trebuie spus că numai directorului sportiv de la Colegiul Steering îi revine meritul de a-i fi oferit Robertei

postul de antrenor al atacanţilor din echipa de fotbal Steering. Dar fostul inter a refuzat politicos oferta.

- Băieţii ăia sunt atât de tineri, a zis ea cu glas încântător. O să dau de belea.

Febleţea ei în materie de tineri a fost dintotdeauna Duncan Garp, pe care l-a îngrijit ca o mamă şi ca o soră şi l-a sufocat cu parfumul şi afecţiunea ei. Duncan o iubea; el se număra printre puţinii oaspeţi de sex masculin îngăduiţi la Dog,'s Head Harbor, deşi Roberta s-a supărat pe el şi nu l-a mai iqj vitat timp de aproape doi ani – ca urmare a faptului că Duncan sedusese o tânără poetesă.

- Aşa tată, aşa fiu, zicea Helen. E fermecător.
- E *prea* fermecător, s-a burzuluit Roberta la Helen. Şi poetesa aia avea un psihic labil. Plus că era prea bătrână pentru el.
- Am impresia că eşti geloasă, Roberta.
- A fost o violare a *încrederii*, a izbucnit Roberta.

Helen a recunoscut că avea dreptate. Duncan şi-a cerut
scuze. Chiar şi poetesa şi-a cerut scuze.

- Eu l-am sedus *pe el*, i-a spus Robertei.
- Nu, în nici un caz, a contrazis-o Roberta. N-ai *îl putut* s-o faci.

Totul a fost iertat şi dat uitării într-o primăvară în New York, când Roberta l-a invitat pe nepusă masă pe Garp la dineu.

- Vezi că vin cu o fată colosală, pentru tine – o prietenă, i-a spus Roberta, aşa că spală-ţi mâinile de vopsea, spală-ţi părul şi fă-te gigea. I-am spus că eşti un tip mişto, şi ştiu *ci poţi* să fii. Cred c-o să-ţi placă.

Punându-i în braţe lui Duncan o femeie pe care o alesese *ea*, Roberta şi-a mai revenit puţin din supărare. Odată cu trecerea timpului, a devenit tot mai limpede că Roberta o *urase* pe poetesa cu care se culcase Duncan şi că ăsta fusese de fapt tot miezul problemei.

Când Duncan s-a răsturnat cu motocicleta la numai o milă distanţă de un spital din Vermont, Roberta a fost

prima care a ajuns acolo; se găsea la schi, undeva în nord; vestea a aflat-o de la Helen prin telefon, dar Roberta a reuşit să ajungă înaintea ei.

- Auzi, să mergi cu motocicleta pe zăpadă! a bubuit Roberta. Ce-ar spune taică-tău?

Duncan aproape că nici să şoptească nu putea. Fiecare mădular părea pus în ghips şi suspendat; se descoperise o complicaţie la un rinichi şi, în plus, lucru pe care – la acea dată – nici Roberta, nici Duncan n-aveau de unde să-l ştie, urma să i se amputeze un braţ.

Helen, şi Roberta, şi sora lui Duncan, Jenny Garp, aveau să aştepte trei zile până când Duncan a fost declarat în afara oricărui pericol. Ellen James era prea tulburată ca să se simtă în stare să aştepte cu ele. Roberta nu se mai oprea din înjurat

- Ce i-a trebuit să meargă pe motocicletă când are un singur ochi? Ce viziune periferică mai e şi *asta?* întreba Roberta. O parte e mereu oarbă.

Exact aşa se şi întâmplase. Unul beat trecuse pe roşu şi Garp văzuse maşina prea târziu; când încercase să o evite, zăpada îl pironise locului, ţinându-l ca pe o ţintă aproape nemişcată pentru şoferul beat.

Totul se rupsese.

- Seamănă prea mult cu tatăl lui, se văita^Helen.

Dar Căpitanul Energie ştia că, în anumite sensuri, Duncan *nu* era ca tatăl lui. Lui Duncan îi lipsea *direcţia*, Roberta aşa considera.

După ce Duncan a fost în afară de orice pericol, Roberta a izbucnit în plâns în faţa lui.

- Dacă te laşi ucis înainte să mor eu, ticălos mic ce eşti, a strigat ea, chestia asta o să mă *omoare! Şi* pe mama ta, probabil – şi poate şi pe Ellen –, dar cu mine poţi fi sigur că aşa se va întâmpla. O să mă *omoare*, Duncan, auzi tu, ticălosule mic!

Roberta plângea fără să se poată stăpâni şi Duncan a început şi el să plângă, pentru că ştia că era adevărat:

Roberta îl iubea şi era teribil de vulnerabilă din pricina asta la tot ce i se întâmpla lui.

Jenny Garp, care abia intrase la liceu, şi-a întrerupt cursurile ca să poată sta la Vermont cu Duncan, până se făcea el bine. Jenny absolvise şcoala generală cu notele cele mai mari; încât nu va avea probleme să-şi reînceapă studiile după ce îşi revenea Duncan. Oferindu-se să dea o mână de ajutor la spital ca infirmieră, Jenny îi insufla mult optimism Ivii Duncan, pe care-l aştepta o convalescenţă lungă şi dureroasă. Desigur că el avea oarece experienţă în ceea ce privea convalescenţele.

Helen venea de la Steering la fiecare sfârşit de săptămână, ca să-l vadă; Roberta a plecat la New York, să aibă grijă de atelierul-garsonieră al lui Duncan, rămas de izbelişte. Duncan se temea ca nu care cumva să i se fure tablourile, fotografiile şi instalaţia stereo.

Când s-a dus prima oară la atelierul-garsonieră al lui Duncan, Roberta a găsit acolo o fată subţirică şi mlădie ca o trestie, îmbrăcată în hainele lui Duncan, pătate toate de vopsea – care nu provenea câtuşi de puţin de la vasele ce zăceau murdare.

- Mută-ţi catrafusele, drăguţă, i-a zis Roberta după ce-a intrat folosind propriile chei. Duncan s-a reîntors în sânul familiei.
- Tu cine eşti? a întrebat fata. Mama lui?
- *Soţia* lui, iubiţel. întotdeauna mi-au plăcut bărbaţii tineri.
- *Soţia* lui? s-a holbat fata la Roberta. N-am ştiut că e *însurat*.
- Copiii lui urcă acum cu liftul, a continuat Roberta, aşa că ai face mai bine să foloseşti scările. Copiii lui sunt practic la fel de mari ca şi mine.
- Copiii *lui?* a mai întrebat fata şi a zbughit-o.

Roberta a chemat pe cineva să cureţe atelierul şi a invitat

o tânără să se mute acolo şi să aibă grijă de toate; femeia tocmai suferise o transformare sexuală şi avea nevoie să-şi acomodeze noua identitate cu un spaţiu de locuit nou.

- Un loc perfect pentru tine, i-a zis Roberta noii femei. Aparţine unui tânăr absolut încântător, dar o să fie plecat câteva luni. Să ai grijă de lucrurile lui, să visezi la el şi o să te anunţ când va trebui să te muţi.

În Vermont, Roberta i-a spus lui. Garp:

- Sper că vei face curăţenie în viaţa ta. Isprăveşte cu motocicletele şi harababura – şi cu fetele care n-au habar de nimic despre tine. Isuse: ai ajuns să dormi cu străine. încă nu eşti tatăl tău; încă nu te-ai pus pe *treabă*. Dacă ai fi într-adevăr un *artist*, Duncan, n-ai avea *timp* pentru toate căcaturile celelalte. Mai ales căcaturile autodistructive.

Căpitanul Energie era singura care-şi permitea să vorbească astfel cu Duncan – de când murise Garp. Helen nu-l putea critica. Helen era prea fericită să-l aibă viu, iar Jenny era cu zece ani mai mică decât Duncan; tot ce putea ea face era să se uite în sus la el şi să-l iubească şi să fie acolo tot timpul acela lung cât îi trebuia lui ca să se facă bine. Ellen Japies, care-l iubea pe Duncan cu patimă şi posesiv, era atât de exasperată de el, încât îşi arunca naibii carneţelul şi creionul; situaţie în care, bineînţeles, nu mai avea nimic de zis.

- Un pictor orb de-un ochi şi beteag de-un braţ, se plângea Duncan. Ah, măiculiţă.

- Fii fericit că ai rămas cu capul pe umeri şi o inimă-n piept, îi spunea Roberta. Ştii câţi pictori ţin pensula cu *ambele* mâini? Îţi trebuie doi ochi să conduci o motocicletă, prostuţule, dar numai unul ca să pictezi.

Jenny Garp, care-şi iubea fratele ca şi când era fratele şi tatăl ei la un loc – pentru că fusese prea mică să-şi cunoască tatăl cu adevărat –, i-a scris lui Duncan o poezie cât a stat el la recuperare în spital. Prima şi singura poezie pe care a scris-o vreodată tânăra Jenny Garp; *nu* aVea

înclinaţia artistică a tatălui şi a fratelui ei, şi numai Dumnezeu ştie ce înclinaţie ar fi avut Walt.
Iată-l cum zace primul născut, mlădiu şi lung Cu o mână priceputǎ şi cealaltă dispărută, Cu un ochi aprins şi celălalt stins, Cu amintiri de familie, lovitură după lovitură. Fiul acesta al mamei trebuie să păstreze intact ce-a mai rămas din casa înălţată de Garp.

Nici că se putea o poezie mai mediocră, dar lui Duncan îi plăcea.

- Eu unul am să mă păstrez intact, i-a promis el lui Jenny. Tânăra transsexuală pe care Roberta o instalase în atelierul lui Duncan i-a trimis din New York o felicitare cu urări de sănătate.

Plantele o duc bine, dar tabloul acela mare şi galben de lângă şemineu a început să se încreţească – presupun că n-a fost întins cum trebuie –, aşa că l-am dat jos şi l-am rezemat alături de celelalte în debara, unde e mai rece. Ador tabloul albastru, şi desenele – toate desenele! Şi pe acela de care Roberta îmi spline că e un autoportret al tău – pe ăla îl ador în mod special.

- Ah, Doamne, a gemut Duncan.

Jenny îi citea din Joseph Conrad, scriitorul favorit al lui Garp în copilăria lui.
Lui Helen îi prindea bine faptul că avea cursuri la şcoală, care n-o lăsau să dispere de îngrijorare pentru Duncan.

- Băiatul o să se facă bine, o asigura Roberta.
- E de-acum un *bărbat* tânăr, Roberta, spunea ea. Nu mai e *băiat* – chiar dacă se comportă ca atare.
- Pentru mine toţi sunt băieţi. Garp a fost băiat. *Eu* am fost băiat înainte să devin fată.-Pentru mine Duncan o să fie întotdeauna băiat.
- Maică Doamne, a oftat Helen.
- Ar trebui să te apuci să faci sport, a sfătuit-o Roberta. Să te mai relaxezi.
- Te rog, Roberta.
- încearcă să *alergi*.

- De alergat alergi *tu*, eu citesc.

Roberta alerga tot timpul. Pe măsură ce se apropia de vârsta de şaizeci de ani, uita tot mai des să-şi ia estrogenii, care trebuie luaţi până în ceasul cel de pe urmă a vieţii unui transsexual, pentru a păstra forma feminină a corpului. Pauzele de tratament şi alergatul zilnic, mai ales la deal, făceau ca forma trupului voluminos al Robertei să se schimbe şi să se reschimbe văzând cu ochii.

- Uneori mă întreb ce se *întâmplă* cu tine, Roberta, a întrebat-o Helen odată.
- Ceva excitant, în orice caz. Niciodată nu ştiu cum o să mă simt; nu ştiu nici cum o să *arăt*.

După ce împlinise cincizeci de ani, Roberta participase la trei curse de maraton, dar din pricină că începuse să aibă probleme cu vasele de sânge care se spărgeau, doctorul o sfătuise să alerge pe distanţe mai scurte. Cele douăzeci şi şase de mile ale maratonului[1] erau prea mult pentru un fost inter ajuns la vârsta de cincizeci de ani -"bătrânul nr. 90", o tachina Duncan uneori. Roberta era puţin mai în vârstă decât Garp şi Helen, şi întotdeauna îşi arătase vârsta. Prin urmare, a revenit la ruta de şase mile pe care alerga odinioară cu Garp, între Steering şi mare, iar Helen numai ce se pomenea pe nepusă masă cu Roberta la casa din Steering, transpirată, gâfâind, dorind să folosească duşul. Pentru asemenea ocazii, Roberta îşi păstra aici un halat şi câteva schimburi. Ridicând ochii din carte, Helen o zărea pe Roberta .în costumul de jogging – şi ţinând cronometrul în mâinile care prinseseră atâtea pase, cu un gest de parcă îşi ţinea propria inimă.

Roberta a murit în primăvara în care Duncan zăcea internat în Vermont. Făcuse câteva sprinturi împotriva vântului pe plaja de la Dog's Head Harbor şi la un moment

1 Echivalentul a patruzeci şi doi de kilometri, cât măsoară proba de maraton. (n. trad.)

dat se oprise din alergare şi se întorsese pe verandă, plângându-se de „pocnituri” la ceafă – sau poate în tâmple; nu le putea localiza cu precizie, a spus ea. S-a aşezat pe balansoarul de pe verandă, cu faţa spre ocean, acceptând ca Ellen James să-i aducă un ceai cu gheaţă. Câteva minute mai târziu a primit un bilet de la Ellen, trimis printr-o membră a Fundaţiei Fields.
Cu lămâie?

- Nu, doar cu zahăr! a strigat Roberta spre bucătărie.

Când Ellen a adus ceaiul, Roberta l-a băut pe tot din câteva înghiţituri.

- Excelent, Ellen, a zis ea.

Ellen s-a dus să-i mai pregătească unul.

- Excelent, a repetat Roberta. Mai adu-mi unul exact ca ăsta! a strigat ea. Vreau o *viaţă întreagă* exact ca ăsta!

întorcându-se cu al doilea pahar, Ellen a găsit-o pe Roberta Muldoon moartă în balansoar. Ceva pocnise, ceva explodase.

Oricât ar fi şocat-o şi îndurerat-o pe Helen moartea Robertei, grija ei era pentru Duncan – pentru prima oară o distragere binevenită a atenţiei. Ellen James, pe care Roberta o sprijinise atât de mult, nu avea prea mult timp pentru a simţi durerea, din pricina noilor ei responsabilităţi – ei îi reveneau toate atribuţiile Robertei în cadrul Fundaţiei Fields; trebuia să lucreze pe picior mare, cum s-ar zice. De fapt, mărimea 42. Tânăra Jenny Garp n-a fost niciodată atât de apropiată de Roberta pe cât fusese Duncan; Duncan, care încă mai stătea cu mădularele agăţate, a suportat cel mai greu vestea. Jenny stătea cu el şi îi vorbea cu însufleţire aproape tot timpul, dar gândurile lui Duncan se întorceau mereu la Roberta şi la toate situaţiile în care Roberta fusese alături de familia Garp – şi mai ales de Duncan.

Duncan a plâns mult. A plâns atât de mult, încât au trebuit să-i schimbe ghipsul de pe piept.

Chiriaşa lui transsexuală i-a trimis o telegramă din New York.

PLEC. ACUM CA R. S-A DUS. DACA NU-ŢI CONVINE CĂ STAU Aia. PLEC. MĂ ÎNTREB. POT SĂ IAU FOTOGRAFIA EI. CU R. ŞI CU TINE. CRED CĂ TU EŞTI. CU MINGEA. TU CU TRICOUL CU 90 CARE E PREA MARE PENTRU TINE.

Duncan nu-i răspunsese la nici o carte poştală, la nici un raport despre starea plantelor sale sau despre locurile unde erau puse tablourile sale. Acum însă, gândindu-se la ce-ar fi făcut nr. 90, i-a răspuns acestei cine-o-fi-fost – o amărâtă de fată-băiat, faţă de care Roberta – Duncan era sigur de asta – ar fi dat dovadă de generozitate.

Te rog să rămâi cât vrei şi-a scris Garpţ. Dar şi mie-mi place fotografia aia. Când mă pun din nou pe picioare, o să fac o copie anume pentru tine.

Roberta îi spusese să se adune de pe drumuri, şi Duncan regreta acum că n-o să mai aibă ocazia să-i *arate* că putea s-o facă. Acum simţea că-i revine această responsabilitate şi tot mai adesea se minuna de tatăl său, care *devenise* scriitor la o vârstă atât de tânără – şi având şi copii, având-l pe *Duncan*, la o vârstă atât de tânără. Duncan a luat o mulţime de hotărâri cât a stat în spital la Vermont; pe cele mai multe dintre ele le va duce la îndeplinire.

I-a scris o scrisoare lui Ellen James, care era încă prea tulburată din pricina accidentului lui ca să vină să-l vadă în spital, aşa plin de ghipsuri şi proptele cum era.

E vremea să ne întoarcem amândoi la lucru, deşi eu am de alergat mai mult – ca să te prind pe tine din urmă. Acum că 90 nu mai e, familia noastră e mai mică. Hai să ne străduim să nu mai pierdem pe nimeni altcineva.

I-ar fi scris şi mamei sale, să-i spună că voia s-o facă să fie mândră de el, dar s-ar fi simţit ridicol să-i scrie aşa ceva, ştiind cât de puternică era mama – cât de puţin avea

ea nevoie de vorbe de încurajare. Nu mai rămăsese decât Jenny Garp, faţă de care să-şi manifeste noul entuziasm.

- Fir-ar al naibii, trebuie să avem energie, i-a spus Duncan surorii sale, care plesnea de energie. De-asta n-ai avut tu parte – necunoscându-l pe tata. De energie! Acum trebuie să ţi-o găseşti singură.

- Dar *eu am* energie, a zis Jenny. Isuse, ce-ţi închipui că *fac* de atâta vreme – crezi că n-am decât grija *ta?*

Era o după-amiază de duminică: Duncan şi Jenny urmăreau întotdeauna programul de fotbal la televizorul din camera lui de spital. Un semn bun, şi-a spus Duncan, că staţia de televiziune din Vermont transmitea în direct meciul din acea duminică din Philadelphia. Echipa Eagles mai avea puţin şi pierdea ruşinos în faţa echipei Cowboys. Totuşi, meciul nu conta; pentru Duncan, importantă fusese ceremonia dinaintea meciului. Steagul era în bernă pentru fostul inter Robert Muldoon. Ecranul de scor afişase de câteva ori 90! 90! 90! Cum se schimbaseră vremurile, şi-a spus Duncan; de exemplu, peste tot se organizau funeralii feministe; tocmai citise despre nişte funeralii de proporţii în Nebraska. Iar în Philadelphia, crainicul sportiv reuşise să spună, fără să pufnească în râs, că drapelul era în bernă pentru *Roberta* Muldoon.

- A fost o *sportivă* minunată, a murmurat crainicul. O pereche de mâini extraordinare.

- O persoană absolut extraordinară, a confirmat celălalt crainic sportiv.

- Daaa, a spus primul crainic, a făcut mult pentru... S-a oprit, negăsind cuvântul potrivit, şi Duncan a aşteptat să audă pentru cine, pentru anormali, pentru excentrici, pentru dezastrele sexuale, pentru tatăl şi mama lui, şi el însuşi, şi Ellen James. A făcut mult pentru cei cu vieţi *complicate,* a continuat crainicul, spre surpriza lui *şi* a lui Duncan Garp – dar cu demnitate.

Fanfara a intonat un marş funebru. Echipa Dallas Cowboys a avut lovitura de începere; era prima dintre multele lovituri de începere pe care aveau să le primească

cei de la Eagles. Duncan Garp îşi imagina cum ar fi apreciat tatăl său efortul crainicului de a fi plin de tact şi de consideraţie. Şi-l imagina pe Garp chiuind împreună cu Roberta; avea oarecum sentimentul că Roberta se afla acolo – părtaşă la propriile elogii. Ce s-ar mai amuza ea împreună cu Garp de fâstâceala crainicului.

Garp l-ar imita:

- Ea a făcut atât de mult pentru reformarea vaginului.

- Ha! ar hohoti Roberta.

- Ah, măiculiţă! s-ar tăvăli de râs Garp. Ah, măiculiţă! După asasinarea lui Garp – îşi amintea Duncan – Roberta Muldoon ameninţase că-şi va *reschimba* sexul.

- Prefer să fiu iarăşi un *bărbat* păduchios, se văicărea ea, decât să mă gândesc că există femei pe lumea asta care chiar *juiseazăă* că a fost comisă o asemenea crimă dezgustătoare de *căSxrepizda* aia dezgustătoare!

Termină! Termină! Să nu mai pronunţi niciodată cuvântul ăla!

a mâzgălit în grabă Ellen James.

Pe lume nu sunt decât din cei care l-am iubit şi din cei care nu l-au cunoscut – bărbaţi şi femei.

a mai scris Ellen James.

Roberta Muldoon i-a luat atunci pe toţi în braţe, la râd pe fiecare; şi i-a îmbrăţişat – ceremonios, grav şi generos – cu faimoasa ei îmbrăţişare de urs.

Când a murit Roberta, o persoană *vorbitoare* dintre membrele Fundaţiei Fields de la Dog's Head Harbor i-a dat telefon lui Helen. Stăpânindu-şi durerea – încă o dată –, Helen avea să telefoneze la spitalul din Vermont, pentru a-l anunţa pe Duncan. Tot ea avea s-o sfătuiască pe Jenny cum să-i dea lui Duncan o asemenea veste. Jenny Garp o moştenise pe faimoasa ei bunică, Jenny Fields, în felul de a se comporta faţă de un bolnav.

- Veşti proaste, Duncan, i-a şoptit tânăra Jenny săru- tându-şi fratele pe buze. Bătrânul Număr Nouăzeci a scăpat mingea.

DUNCAN GARP, care scăpase cu viaţă atât din accidentul ce-l costase un ochi, cât şi din accidentul ce-l costase un braţ, a devenit un pictor bun şi serios; era considerat un fel de pionier în domeniul suspect din punct de vedere artistic al fotografiei color, pe care l-a dezvoltat cu ochiul său de pictor în ceea ce privea culoarea, şi cu obiceiul tatălui său de a avea o viziune *personală* insistentă. Nu crea imagini fără sens, de asta puteţi fi siguri, iar în picturile sale a introdus un realism straniu, senzual, aproape narativ; ştiind cine era el, îţi venea să spui că arta lui semăna mai degrabă cu aceea a unui *scriitor*; decât cu a unui pictor – şi îţi venea să-l critici, căci a fost şi criticat, că era prea „literal".

- Dumnezeu ştie ce-o fi însemnând şi *asta*, obişnuia să spună Duncan. Ce aşteaptă de la un artist orb de-un ochi şi beteag de-o mână – şi pe deasupra şi fiul lui Garp? Chiar să n-am nici o meteahnă?

Moştenise, vezi bine, umorul lui Garp, iar Helen era foarte mândră de Duncan.

A pictat aproape o sută de tablouri dintr-o serie intitulată *Album de familie* -perioada de creaţie cea mai cunoscută a lui. Erau tablouri realizate după fotografii făcute de el când era copil, după accidentul în care-şi pierduse ochiul. Fotografii cu Roberta, cu bunica lui, Jenny Fields; cu mama înotând la Dog's Head Harbor; cu tata fugind pe plajă, după ce i se vindecase maxilarul. O serie de douăsprezece tablouri mici cu un Saab alb-murdar; seria aceasta era intitulată *Culorile lumii*, pentru că, explica Duncan, toate culorile lumii pot fi văzute în cele douăsprezece versiuni ale Saabului alb-murdar.

Erau şi fotografii cu micuţa Jenny; şi în portretele mari, de grup – în mare măsură imaginate, fără fotografii la bază – criticii spuneau că faţa fără trăsături, sau silueta

care se repeta (foarte mică, de altfel), surprinsă cu spatele la aparatul de fotografiat, era întotdeauna Walt.

Duncan nu-şi dorea să aibă copii.

- Prea vulnerabili, îi spunea el mamei sale. N-aş suporta să-i văd crescând mari.

De fapt, ceea ce voia el să spună era că nu suporta să-i vadă necrescând mari.

Dacă acestea erau sentimentele sale, Duncan se putea considera norocos că în viaţa lui copiii nu reprezentau o problemă – nu-i produceau nici măcar griji. S-a întors acasă după patru luni de stat în spitalul din Vermont şi a găsit o transsexuală foarte singură, care trăia în atelierul lui garsonieră din New York. îngrijit de ea, atelierul părea ca şi când un artist locuise acolo tot timpul, şi printr-un proces curios – ca un fel de osmoză a lucrurilor lui Duncan – ea părea să ştie deja foarte multe despre el. Era şi îndrăgostită de el – vă- zându-l doar în fotografii. Un alt dar în viaţa lui Duncan, pe care i-l făcuse Roberta Muldoon! Şi erau unii – Jenny Garp, de exemplu – care spuneau că era chiar frumoasă.

S-au căsătorit, pentru că dacă a existat vreodată un băiat fără sentimente preconcepute în inima lui faţă de transse- xuale, acel băiat era Duncan Garp.

- E o căsătorie pusă la cale în Paradis, i-a spus Jenny Garp mamei ei.

Se referea la Roberta, desigur; Roberta era în Paradis. Dar Helen îşi făcea din fire griji pentru Duncan; iar de când murise Garp, îi reveniseră şi o mare parte din îngrijorările lui. Şi de când murise Roberta, Helen simţea că trebuia să-şi ia pe umeri *toate* grijile.

- Nu ştiu, nu ştiu, a oftat Helen. Căsătoria lui Duncan o neliniştea. Roberta aia afurisită, a zis Helen. întotdeauna a obţinut ce-a vrut!

Cel puţin aşa nu se mai pune problema unor sarcini nedorite.

a scris Ellen James.

- Ah, termină! a zis Helen. îmi *doream* nepoţi, nu ştiu cum să-ţi spun. Unul sau doi, măcar.

- O să-ţi dau *eu,* i-a promis Jenny.

- Of, Doamne, a oftat Helen, numai să mai fiu în viaţă, copilă.

Din păcate, nu va mai fi în viaţă, deşi va mai apuca s-o vadă pe Jenny însărcinată şi-şi va putea *imagina* cum e să fii bunică.

„E mai bine să-ţi imaginezi ceva decât să-ţi aminteşti ceva", scrisese odată Garp.

Şi Helen nu putea decât să fie fericită de felul în care se aranjase viaţa lui Duncan, aşa cum promisese Roberta.

După moartea lui Helen, Duncan a avut mult de muncă alături de domnul Whitcomb; au izbutit până la urmă să scoată o ediţie prezentabilă din romanul neterminat al- lui Garp, *Iluziile tatălui meu.* Ca şi ediţia tată-şi-fiu a *Pensiunii Grillparzer,* Duncan a ilustrat textul *Iluziilor tatălui meu,* atât cât era – portretul unui tată care imaginează ambiţios şi nebuneşte o lume în care copiii lui se vor simţi fericiţi şi în siguranţă. Ilustraţiile lui Duncan erau majoritatea portrete ale lui Garp.

La o oarecare vreme după publicarea cărţii, Duncan a fost vizitat de un om foarte bătrân, al cărui nume i-a zburat lui Duncan din minte. Omul susţinea că lucra la o „biografie critică" a lui Garp, dar întrebările pe care i le punea lui Duncan aveau darul să-l irite. Omul insista asupra evenimentelor care duseseră la îngrozitorul accident ce-l ucisese pe Walt. Duncan nu i-a răspuns la nici o întrebare (Duncan nu *ştia* nimic), iar omul a plecat cu mâna goală – din punct de vedere biografic. Omul era Michael Milton, desigur. Lui
Duncan i se păruse că bătrânului îi lipsea ceva, dar nu avea de unde să ştie că lui Michael Milton îi lipsea penisul.

Cartea la care pretindea că lucrează n-a apărut niciodată, iar de el nimeni nu ştie ce s-a mai ales.

Dacă, după publicarea *Iluziilor tatălui meu,* lumea criticii s-a mulţumit să aprecieze că S.M. Garp era un „scriitor excentric”, un „scriitor bun, dar nu mare” şi nimic mai mult, era o chestiune care nu-l afecta câtuşi de puţin pe Duncan. Aşa cum el însuşi spunea, Garp a fost un „original”, „autentic în adevăratul sens al cuvântului”. La urma urmei, Garp fusese genul care-ţi impunea o loialitate oarbă faţă de el.

„Loialitatea *unui-singur-ochi”,* cum o numea Duncan.

Între Duncan, sora lui, Jenny şi Ellen James se stabilise un cod pe care-l vor respecta până la capătul zilelor; ei trei erau prieteni la cataramă.

- Pentru Căpitanul Energie! spuneau ei când obişnuiau să bea împreună.

- Nu există sex mai bun ca transsexul! strigau când se îmbătau, expresie care uneori o făcea pe soţia lui Duncan să se simtă prost – deşi era absolut de acord cu ei.

„Ce mai face energia?” se întrebau în scris, la telefon, telegrafic; atunci când voiau să ştie cum o mai duceau cu viaţa. Şi când se simţeau plini de energie, spuneau că sunt „plini de Garp”.Deşi Duncan va avea o viaţă foarte, foarte lungă, va muri inutil şi, ca o ironie, *tocmai* din pricină că avea atâta simţ al umorului. Va muri râzând la o glumă de-a lui, un mod de a muri tipic pentru familia Garp. La un început de petrecere organizată în onoarea unei noi transsexuale, o prietenă de-a soţiei sale. Duncan va muri înecat cu o măslină în doar câteva secunde de râs violent. Ce mod oribil şi stupid de a muri, dar toţi cei care l-au cunoscut au spus că Duncan n-ar fi avut nimic împotrivă – nici în privinţa acestei forme de moarte, nici a vieţii pe care a dus-o. Duncan Garp spunea întotdeauna că tatăl său suferise de pe urma morţii lui Walt mai mult decât a suferit vreodată vreun membru al familiei lor de orice altceva. Şi indiferent de felul în care şi-au ales să moară, într-un final moartea a fost la fel. „Între bărbaţi şi femei”, spunea Jenny Fields odată, „doar moartea e împărţită în mod egal.”

Jenny Garp, care în privinţa morţii avea mult mai multă pregătire specifică decât faimoasa ei bunică, n-ar fi fost de acord cu aceste cuvinte. Tânăra Jenny ştia că, între bărbaţi şi femei, nici măcar moartea nu este împărţită în mod egal. Bărbaţii mor mai mult decât femeile.

JENNY GARP va supravieţui tuturor. Dacă ar fi fost prezentă la petrecerea la care fratele ei a murit asfixiat, probabil că l-ar fi putut salva. Cel puţin ar fi ştiut exact ce să facă. Ea era doctor. întotdeauna a spus că perioada aceea petrecută în spitalul din Vermont, îngrijindu-l pe Duncan, fusese hotărâtoare pentru decizia ei de a-şi alege medicina – şi nicidecum trecutul de infirmieră al faimoasei ei bunici, pentru că Jenny Garp a aflat despre el doar indirect.

Tânăra Jenny a fost o studentă strălucită; ca şi mama ei, ea absorbea totul – şi aplica tot ceea ce învăţa. Ca şi Jenny Fields, avea un simţ deosebit pentru oameni, pe care şi-l formase bătând spitalele – intuind ce vorbă bună trebuia să rostească şi recunoscându-le pe cele ce nu trebuiau rostite.

Cât a lucrat ca internă, a cunoscut şi s-a căsătorit cu un tânăr, medic şi el. La numele ei, însă, nu va renunţa niciodată; va rămâne o Garp şi, în urma unui conflict cumplit cu soţul ei, va hotărî că şi copiii ei se vor numi Garp. La un moment dat, va divorţa – şi se va recăsători, fără să se grăbească. A doua căsătorie va fi cea potrivită pentru ea. Cu un pictor, mult mai în vârstă decât ea. Şi dacă cineva din familia ei ar mai fi fost în viaţă ca să se opună acestei căsătorii, cu siguranţă că ar fi avertizat-o că ceea ce-o atrăgea la acel bărbat era o uşoară asemănare pe care şi-o imagina ea că ar fi avut-o cu Duncan.

- Şi ce dacă? ar fi spus ea.

Ca şi mama ei, ea avea propriile ei păreri; ca şi Jenny Fields, ea şi-a păstrat numele.

Iar tatăl ei? În ce fel se asemăna ea, chiar şi pe departe, cu Garp – pe care nu l-a cunoscut niciodată cu adevărat? Era doar un copilaş când a murit Garp.

Ei bine, *era* o excentrică. îşi făcuse un principiu din a intra în toate librăriile şi de a cere cărţile tatălui ei. Dacă nu se mai găseau în depozit, atunci le comanda. Avea acea aplecare spre imortalitate, tipică oricărui scriitor: dacă eşti publicat şi te afli pe rafturi, înseamnă că eşti viu. Jenny Garp lăsa nume şi adrese false peste tot în America; cărţile pe care le comanda vor ajunge până la urmă în mâinile *cuiva*, îşi spunea ea. S.M. Garp nu va fi epuizat ca tiraj – cel puţin atâta vreme cât va trăi fiica lui.

Era de asemenea împătimită în propaganda pe care o făcea faimoasei feministe, bunica ei, Jenny Fields; dar, ca şi tatăl ei, Jenny Garp n-a investit prea mult în *opera* lui Jenny Fields. Nu o interesa ca librăriile să aibă pe rafturi autobiografia bunicii, *O suspectă sexuală*.

Dar cel mai mult se asemăna cu tatăl ei în *felul* în care şi-a pus în aplicare cunoştinţele de medicină. Jenny Garp îşi va orienta mintea medicală spre cercetare. Nu va deschide un cabinet particular. Se va duce la spital numai când *ea* va fi bolnavă. în schimb, îşi va petrece un număr însemnat de ani colaborând strâns cu Centrul din Connecticut pentru înregistrarea Tumorilor; la un moment dat, va ajunge să conducă o secţie a Institutului Naţional de Oncologie; asemenea unui scriitor bun, care trebuie să îndrăgească şi să-şi facă griji pentru fiecare detaliu, Jenny Garp îşi va petrece ore întregi observând obiceiurile unei singure celule umane. Asemenea unui scriitor bun, Jenny Garp era o fiinţă ambiţioasă; speranţa ei va fi aceea de a ajunge să cunoască boala de cancer până în cele mai mici amănunte. Şi într-un fel o va şi face. Va muri de cancer.

Ca şi alţi doctori, Jenny Garp a depus şi ea jurământul lui Hipocrat, aşa-numitul părinte al medicinei, prin care se angaja să se dedice unei vieţi aşa cum o descrisese odată Garp tânărului Whitcomb – deşi Garp era preocupat de ambiţiile unui *scriitor* („... să încerci să ţii pe cineva în viaţă pentru totdeauna. Chiar şi pe aceia care trebuie să moară în cele din urmă. Mai ales aceia trebuie ţinuţi în viaţă"). Ca urmare, cercetarea cancerului nu o

deprima pe Jenny Garp, căreia îi plăcea să se descrie aşa cum descrisese odată tatăl ei condiţia de romancier:

„Un doctor care nu consultă decât cazurile terminale". În lumea aşa cum a văzut-o tatăl ei, Jenny Garp ştia că trebuie să avem energie. Faimoasa ei bunică, Jenny Fields, ne-a clasificat odată, demult, în Externi, Organe Vitale, Absenţi şi Pierduţi. Dar în lumea văzută de Garp, noi toţi suntem cazuri terminale.

SFÂRŞI

TPostfaţa autorului

Fiul meu mai mare, Colin, care acum are treizeci şi trei de ani, avea doisprezece când a citit pentru prima oară *Lumea văzută, de Garp* – în manuscris –, în timp ce eu îi aşteptam emoţionat reacţia. (încă mai cred că în carte sunt scene nepotrivite pentru copii de doisprezece ani.) Deşi *Garp* era al patrulea roman al meu, era primul pe care Colin îl putea citi, şi-mi amintesc că mă simţeam mândru şi totodată temător, dat fiind că urma să fiu judecat de unul din copiii mei; cu atât eram mai tensionat şi mai emoţionat, cu cât cartea le era dedicată lui Colin şi Brendan, fratele său mai mic.

Fără îndoială că toată lumea cunoaşte cele două întrebări adresate cel mai adesea oricărui romancier. Despre ce e vorba în cartea dumneavoastră? Este autobiografică? Aceste întrebări şi răspunsurile respective nu m-au interesat niciodată în mod deosebit – dacă romanul e bun, atât întrebările cât şi răspunsurile simt irelevante – dar în vreme ce fiul meu de doisprezece ani citea *Lumea văzută de Garp*, am bănuit că tocmai acestea aveau să fie întrebările pe care mi le va pune *el*, şi m-am gândit intens la răspunsurile pe care aş fi urmat să i le dau.

Acum, adică douăzeci de ani mai târziu – şi după ce am scris nouă romane – îmi dau seama că niciodată nu m-am gândit atât de intens la ce răspuns să dau celor două întrebări „irelevante", ca atunci când Colin a citit *Garp*. Cu

alte cuvinte, este un lucru absolut de înţeles şi perfect permisibil ca un copil de doisprezece ani să-ţi pună respectivele întrebări, în vreme ce un adult nu are de ce să ţi le pună (după părerea mea). Un adult care citeşte un roman ar trebui *să ştie* despre ce „este vorba” în carte; un adult ar trebui de asemenea să ştie că nu contează dacă un roman este autobiografic sau nu – decât dacă nu cumva adultul respectiv este lipsit de orice experienţă sau total inocent în privinţa ficţiunii şi a ceea ce înseamnă ea.

Oricum, în timp ce Colin stătea în camera lui, citind manuscrisul romanului *Garp*, pe mine mă chinuia întrebarea despre ce „e vorba” în roman. Spre oroarea mea, şi cuprins de un autodispreţ profund, am tras concluzia că în roman e vorba despre tentaţiile poftelor trupeşti – poftele trupeşti îi conduc aproape pe toţi către un sfârşit trist. Există chiar şi un capitol intitulat „Şi mai multe pofte trupeşti”, ca şi când n-ar fi şi aşa destule. Eram de-a dreptul ruşinat de câte pofte trupeşti se găseau în carte, ca să nu mai vorbesc de cât de punitiv mi se părea romanul; într-adevăr, fiecare personaj din poveste, care se lasă pradă poftelor sale trupeşti, este aspru pedepsit. Mutilările fizice abundă printre inculpaţi şi victime: personajele îşi pierd ochii, braţele, limbile – chiar şi penisurile!

La un moment dat, când am început romanul, mi s-a părut că tema dominantă este polarizarea sexelor; era o poveste despre bărbaţi şi femei care se depărtează tot mai mult unii de alţii. Uitaţi-vă la intrigă: o femeie remarcabilă, deşi candidă (mama lui Garp, Jenny Fields), este ucisă de un lunatic, un individ care urăşte femeile. Garp însuşi este asasinat de o lunatică, o individă care urăşte bărbaţii.

„în lumea asta stăpânită de gânduri murdare”, îşi spune Jenny, „ori eşti nevasta cuiva, ori curva cuiva – sau pe cale de a deveni ori una, ori alta. Dacă nu te încadrezi în nici una din categorii, atunci toată lumea încearcă să te facă să crezi că ceva nu e în regulă cu tine.” Dar cu mama lui Garp nimic nu este în neregulă. În autobiografia ei,

Jenny scrie: „Voiam o slujbă şi voiam să trăiesc singură. Asta făcea din mine o persoană suspectă din punct de vedere sexual. Apoi voiam un copil, dar pentru a-l concepe nu doream să-mi împart cu nimeni trupul sau viaţa. Şi asta mă făcea să fiu suspectă din punct de vedere sexual.” Şi faptul că este „o suspectă sexual”, cum se exprimă ea, face din Jenny o ţintă a urii antifeministe – aşa cum Garp, fiul ei, devine o ţintă a feministelor radicale.

Dar aspectul principal privitor la mama lui Garp este prezentat în primul capitol: „Jenny Fields a descoperit că te bucurai de mai mult respect dacă îi şocai pe cei din jur, decât dacă încercai să-ţi duci existenţa cât de cât departe de ochii lumii.” Astăzi, douăzeci de ani mai târziu, descoperirea făcută de Jenny mi se pare cu mult mai aproape de adevăr – ca să nu spun cu mult mai uşor de susţinut – decât mi se părea în 1978. Şi nu sunt întotdeauna de acord cu Jenny. „între bărbaţi şi femei”, spune ea, „doar moartea e împărţită în mod egal”. Mai târziu în roman, în ultimul capitol, îmi exprim astfel dezacordul faţă de ea: „…între bărbaţi şi femei, nici măcar moartea nu este împărţită în mod egal. Bărbaţii mor mai mult decât femeile.”

A fost o vreme când Jenny ameninţa să pună stăpânire pe roman – pe atunci nu eram deloc sigur care era personajul principal: Garp, sau mama lui; nici la această oră nu ştiu exact. Odată am vrut să încep romanul cu capitolul 11 (capitolul „Doamna Ralph”), ceea ce ar fi necesitat o întoarcere în timp de 265 pagini. Apoi am încercat să încep cu capitolul 9, cel intitulat „Soţul etern”. Prima propoziţie este: „în Paginile Galbene din cartea de telefon a lui Garp, Matrimonialele erau trecute aproape de Lemn, Cherestea”. Gândeam pe atunci că romanul era despre căsnicie, mai precis despre ceea ce ameninţă căsniciile – şi încă şi mai precis, despre ameninţarea căsniciei prin pofta trupească. „…Garp nu-şi dăduse niciodată seama că erau mai mulţi consilieri de familie decât

cherestegii.” (E oare de mirare că mă îngrijora faptul că un puşti de doisprezece ani citea această carte?)

Iar la un alt moment dat, *Lumea văzută de Garp* începea cu capitolul 3 („Ce voia el să devină cînd avea să fie mare”), căci oare romanul nu este şi despre asta? Garp vrea să fie scriitor; este un roman despre un romancier, deşi aproape nici un cititor al cărţii nu-şi aminteşte acest lucru. Totuşi, începuturile lui Garp ca scriitor sunt cruciale în poveste – „începutul unei transe scriitoriceşti de mult căutate, în care lumea începe în stăpânirea unei singure voci”. Şi de la bun început a existat un epilog. Ştiam tot ce avea să se întâmple încă dinainte de a începe – întotdeauna ştiu. „Un epilog”, scrie Garp, „este mai mult decât o numărătoare a cadavrelor. Un epilog, ca formă de împachetare elegantă a trecutului, este în realitate o modalitate de a ne avertiza asupra viitorului.”

Dar a începe romanul aşa cum am încercat odată, cu capitolul 3, însemna să-i confer o dimensiune accentuat istorică, îl îndepărtam prea mult din punct de vedere emoţional. „În 1781, văduva şi copiii lui Everett Steering au fondat Şcoala Medie Steering, cum a fost ea denumită la început, deoarece Everett Steering îşi anunţase familia, în timp ce tranşa gâscă de Crăciun, că singura lui dezamăgire în ceea ce privea oraşul *său* era aceea că nu-şi înzestrase propriii băieţi cu o şcoală capabilă să-i pregătească pentru o educaţie superioară. De fiicele sale nu pomenise nici un cuvânt.” Iată din nou tema polarizării sexuale – încă din anul 17811

Între timp, retras în camera sa, Colin continua să citească. *Lumea văzută de Garp* nu l-ar fi satisfăcut niciodată pe un puşti de doisprezece ani, dacă ar fi fost *doar* un roman despre un romancier, deşi mult din ceea ce conta pentru mine în acea carte exact asta era. O să-l văd întotdeauna pe Garp străbătând noaptea cartierul în care locuia, zărind nedesluşit televizoarele vecinilor. „Murmurul stins, sugrumat de pereţi, al unor televizoare puse pe *Variaţii nocturne*, iar din alte case pulsează lucirea gri-

albastră a tuburilor TV. Pentru Garp, această lucire seamănă cu cancerul, insidios şi paralizant, trecând în nefiinţă întreaga lume. Poate că televizorul *provoacă* într-adevăr cancer, îşi spune Garp; doar că iritarea lui adevărată este iritarea unui *scriitor*: ştie că acolo unde luceşte un televizor stă cineva care nu *citeşte.*"

Şi ce-i cu Broscoiul din Adânc? Colin ştia de unde vine. Brendan, fratele lui, îl înţelesese greşit într-o vară, pe plaja din Long Island. „Fii atent la curentul din adânc, Brendan", îl avertizase Colin – la vremea respectivă, Brendan avea şase ani. (Colin avea zece.)

Brendan nu auzise niciodată de curentul din adânc; crezuse că fratele lui spusese *Broscoiul* din Adânc. Undeva, sub apă, pândea un broscoi primejdios.

- Ce-ţi poate face? l-a întrebat Brendan pe fratele său.
- Te trage dedesubt, te suge în larg, i-a răspuns Colin.

Asta l-a potolit pe Brendan pe plajă – în ruptul capului nu
s-ar fi apropiat de ocean. Abia săptămâni mai târziu l-am văzut stând la o oarecare distanţă de marginea apei, uitân-du-se fix la valuri.

- Ce faci tu aici? l-am întrebat.
- Mă uit după Broscoiul din Adânc, a răspuns Brendan. Cât e de mare? Ce culoare are? Cât de iute poate să înoate?

Lumea văzută de Garp n-ar exista fără Broscoiul din Adânc. Brendan mi-a dat ideea.

Spre surprinderea mea, Colin nu m-a întrebat despre ce „e vorba" în carte – ci mi-a *spus* chiar el.

- Cred că este vorba de teama de moarte, a început Colin. Poate mai exact ar fi să spun teama de moartea copiilor – sau a oricui care ţi-e drag.

Mi-am amintit atunci că, printre celelalte încercări de a începe romanul, cu mult timp în urmă începusem cu ceea ce avea să devină ultima propoziţie („... în lumea

văzută de Garp, noi toţi suntem cazuri terminale"), şi mi-am amintit cum se plimbase propoziţia aceasta prin carte; o tot împingeam înainte. Odată a fost prima propoziţie a capitolului doi; mai târziu a fost ultima propoziţie a capitolului zece, şi tot aşa, până a devenit sfârşitul romanului – singurul sfârşit posibil. Nu e surprinzător că Garp îl descrie pe romancier drept „un doctor care nu consultă decât cazurile terminale".

Dar Colin, băiatul meu în vârstă de doisprezece ani, m-a surprins spunându-mi despre ce era vorba în cartea mea. Capitolul „Doamna Ralph", primul meu fals început, se deschide astfel: „Dacă i s-ar fi putut împlini lui Garp o dorinţă mare şi naivă; ar fi fost aceea de a avea puterea să facă în aşa fel încât lumea să fie un loc *sigur*. Pentru copii şi pentru adulţi. Lumea i se părea lui Garp inutil de periculoasă şi pentru unii, şi pentru alţii." Asta îi atrăsese atenţia lui Colin, la vârsta de doisprezece ani! Garp locuieşte într-o „suburbie lipsită de primejdii, dintr-un orăşel lipsit de primejdii", dar nici el, nici copiii lui nu simt feriţi de primejdii. Broscoiul din Adînc va pune până la urmă laba pe el – aşa cum pune laba şi pe mama lui, aşa cum pune laba şi pe fiul lui mai mic. „Numai să fii atent!" le tot spune Garp copiilor săi, aşa cum eu le spun alor mei.

Este un roman despre cum să fii atent, şi despre cum acest lucru nu este de ajuns.

Adevăratul început al cărţii, cel asupra căruia m-am oprit în cele din urmă, descrie obiceiul lui Jenny de a purta un bisturiu în poşetă. Jenny este infirmieră, şi o femeie nemăritată care nu vrea să aibă nimic de-a face cu bărbaţii; poartă bisturiul cu ea pentru autoapărare. Astfel, *Lumea văzută de Garp* începe cu un act de violenţă – Jenny îl taie pe un soldat, un străin care-şi vâră mâna sub fusta ei (fusta uniformei de infirmieră). „Mama lui Garp, Jenny Fields, a fost arestată la Boston în 1942, pentru că a rănit un bărbat într-un cinematograf." Până la urmă s-a dovedit totul foarte simplu; am început cu începutul poveştii principale, înainte ca Jenny să rămână însărcinată cu Garp – cu momentul în

care ea decide că vrea să aibă un copil, fără să aibă şi un soţ.

Este interesant că fiul meu Colin nu m-a întrebat niciodată dacă romanul este autobiografic. Dar la un an după publicarea *Lumii văzute de Garp*, am vizitat Şcoala Northfield Mount Herman – un liceu particular din Massachusetts. Fusesem invitat să citesc în faţa elevilor şi am acceptat invitaţia deoarece Colin fusese de curând admis la acest liceu – avea să înveţe acolo în următorul an şcolar – şi m-am gândit că era o ocazie pentru el să vadă cum arată liceul şi să-i întâlnească pe câţiva dintre tinerii şi tinerele care în curând aveau să-i fie colegi. Prin urmare, Colin a fost alături de mine în timpul lecturii, după care au urmat câteva întrebări din public. (Asistenţa fusese anunţată că din toamna respectivă fiul meu urma să înveţe la Northfield Mount Herman – cu alte cuvinte, Colin fusese deja prezentat elevilor din sală.) Pe neaşteptate, o tânără foarte drăguţă i-a pus lui Colin o întrebare – lui, nu *mie*.

- Garp este tatăl tău – tatăl tău este Garp? a întrebat ea.

Bietul Colin! Trebuie să se fi simţit foarte jenat, dar nu
ţi-ai fi putut da seama de asta din impecabila lui stăpânire de sine; era cu puţin mai tânăr decât elevii prezenţi, dar dintr-odată mi-am dat seama că era cu mult mai mare şi mai cu luare-aminte decât cei mai mulţi dintre ei. În plus, era expert în *Lumea văzută de Garp*.

- Nu, tata nu este Garp, a răspuns Colin, dar temerile tatălui meu sunt temerile lui Garp – simt temerile *oricărui* tată.

(Colin avea paisprezece ani şi mergea pe treizeci şi trei.

)Prin urmare, despre asta este vorba în *Lumea văzută de Garp* – despre temerile unui tată. Ca atare, romanul este şi nu este „autobiografic”. Intrebaţi-l pe Colin, sau pe Brendan, sau – peste câţiva ani, când va fi destul de mare ca să citească – pe fiul meu cel mai mic, Everett. (Când scriu aceste rânduri, Everett are şase ani.)

Oi fi scris eu romanul acesta în urmă cu douăzeci de ani, dar mă întorc acolo aproape în fiecare zi – mă întorc la acele spaime. Până şi cel mai mic detaliu al *Lumii văzute de Garp* este o expresie a fricii; chiar şi ciudatul semn de vărsat de vânt de pe faţa prostituatei vieneze – şi acesta este o expresie a celei mai cumplite frici. „Scobitura argintie de pe fruntea ei era aproape la fel de mare ca şi gura ei; se uita la Garp ca un mormânt deschis.” Mormântul unui copil.

După ce a fost publicat *Garp*, am primit scrisori de la persoane care-şi pierduseră copiii. „Şi eu am pierdut un copil”, îmi scriau ele. Le-am mărturisit că eu *nu pierdusem* nici un copil. Eu simt doar un tată cu o imaginaţie bună. În imaginaţia mea, îmi pierd copiii în fiecare zi.

John Irving, 1998

Cuprins

Prefaţa

Viziunea garpiană a lumii şi metaficţiunea cabestseller.....

Capitolul 1

Boston Mercy.....

Capitolul 2

Sânge şi cer senin.....

Capitolul 3

Ce voia el să devină când avea să fie mare . Capitolul 4
Absolvenţa.....
Capitolul 5
În oraşul în care a murit Marc Aureliu ... Capitolul 6
Pensiunea Grillparzer.....
Capitolul 7
Şi mai multe pofte trupeşti.....
Capitolul 8
Al doilea rând de copii, al doilea rând
de romane, a doua dragoste.....
CAPrroLUL9
Soţul etern.....
Capitolul 10
Câinele de pe alee, copilul din cer.....325
Capitolul 11
Doamna Ralph.....344
Capitolul 12
I se întâmpla lui Helen.....371
Capitolul 13
Walt e răcit.....409
Capitolul 14
Lumea văzută de Marc Aureliu.....451
Capitolul 15
Lumea văzută de Bensenhaver.....480
Capitolul 16
Primul asasin.....527
Capitolul 17
Primele funeralii feministe şi alte funeralii..580
Capitolul 18
Obiceiurile Broscoiului din Adânc.....619
Capitolul 19

Viaţa după Garp.....672
Postfaţa autorului.....723

biblioteca rao

FICŢIUNE CLASICI
Chirles Dickens.....DAVID COPPERFIELD
<2 VOL.)
•Jtdbal.....■. .....MÀNASTIREA DIN
PARMA
(ST. *Tolstoi*.....CAZACD ŞI ALTE
POVESTIRI
INOCENTEI.....CÂNTECE ALE
Charles Bukowski.....POVEŞTI DESPRE
NEBUNIA OBIŞNUITA
.....CARNETE ♦ TEATRU ♦
PRIMUL OM.
FRUCTELE PÀMÂNTULUI
William Faulkner.....CĂTUNUL ♦ ORAŞUL
♦ CAS A CU COLOANE ♦
.....STEAGURI ÎN ŢARÀNA .....FERDYDURKE ♦
TRANS-ATLANTIC ♦
Hermann Hesse.....JOCUL CU MĂRGELE
DE STICLĂ ♦ LOUP
DE SILAS ♦ PE URMELE VISULUI ♦ SIDDHARTHA ♦
CĂLĂTORIE SPRE SOARE-RĂSARE ♦ LUPUL DE STEPA
Mihail.....VIŢELUL DE AUR ♦
DOUĂSPREZECE SCĂUNE
Ionuţ Kaka.....CORESPONDENŢA
OVREI ♦
CORESPONDENŢA (VOL. III
Mario Vargas Uosa.....CONVERSAŢIE LA
CATEDRALA
Andre Miraut.....CUCERITORIL CALEA
REGALĂ ♦ SPERANŢA
Dionisie Maria.....ALTEŢA REGALA
♦MARI CUTREMURE
FIARA DIN LUMINA ♦ POVESTIRI ♦ LOTTE LA
WEIMAR ♦ DOCTOR FAUSTUS
Gabriel Cama Marquez.....AVENTURA LUI
MIGUEL LITIN
CLANDESTIN ÎN CHILE ♦ DESPRE DRAGOSTE ŞI ALTE
DEMONI ♦ GENERALUL ÎN LABIRINTUL S ĂU ♦ UN VEAC DE
SINGURĂTATE ♦ TOAMNA PATRIARHULUI ♦ VIIEŢIA ♦
POVESTEA TĂBĂCĂRIŢEI MELE TRISTE ♦ DRAGOSTEA ÎN
TREMEA FOTEREI ♦ DOUĂSPREZECE POVESTIRI CĂLĂTOARE
♦ CRONICA UNEI MORŢI ANUNŢATE *Marcel Proust*.....
ESEURI
Antoine de Saint-Exupéry.....CURIERUL DE SUD.
ZBOR DE NOAPTE ♦
PĂMÂNT AL OAMENILOR ♦ PILOT DE RĂZBOI
Jean-Paul Sartre.....CUVINTELE. GREAŢA
♦ TEATRU ♦ ZIDUL
JohnO'Hara.....BUTTERFCEI DB
John Steinbeck.....PAŞUNILE RAIULUI ♦
SOARECI ŞI OAMENI
FRUCTELE MANIEI ♦ CARTIERUL TORTILLA
AUTORI ROMÀNI CONTEMPORANI
Eugen Oridiu Chirovki.....A DOUA MO ARIE
♦SUFLETE LA HIKI REDUS
ŢĂRĂNEASCĂ (3 VOL.)
Alej Mihai Stoenescri.....PATIMILE SFÀNTULUI
TOMMASO D'AQUINO
Cristian Gova.....DRUMUL SPRE FERIC--
TESTAMENTULUI
THRILLER, AVENTURI, ACŢIUNE
David Baldacci.....JOCUL OREL OR
Dan Brown.....CODUL LUI DA VINCI
(EDIŢIE ILUSTRATĂ)

ÎNGERI ŞI DEMONI (EDIŢIE ILUSTRATA)
John le Carré.....PRIETENIE ABSOLUTA
Richard Clarke.....POARTA
SCORPIONULUI
Robin Cook.....SOCUL
Clive Cussler.....WALHALLA
♦ODISEEATROIANA ♦VANTUL
Joseph Finder.....PUTERI
EXCEPŢIONALE ♦PARANOIA
Colin Forbes.....CONSPIRAŢIA
♦RINOCERUL ♦VALUL
UCIGAŞ
Karin Fossum.....NU PRIVI ÎNAPOI!
Olivia Goldsmith.....PREŢUL LIBERTĂŢII
John Grisham.....CAMPIONUL DIN
ARKANSAS ♦ MEDIATORUL
Jack Higgins.....ATAC LA PREŞEDINTE
♦ RĂZBUNAREA
Dean Koontz.....CHIPUL ♦tN PUTEREA
NOEL ♦ TRAIESTE
NOAPTEA ♦ÎNVAZIA

Printre romanele americane din anii '70, *Lumeu v.izut.i* c/c G.ir/> (1978) a repurtat unul dintre cele mai răsunătoare succede de public. Impactul asupra culturii pop, în special, a fost atât de puternic, iiuVit unii comentatori inspiraţi vorbeau despre un adevărat „fenomen Garp" sau despre forme specifice de manifestare a „garpom.miei" la nivel naţional. Dacă cele peste trei milioane de exemplare vândute în ediţia de buzunar şi cele peste douăzeci de săptămâni cât a figurat pe listele de bestselleruri i-au atestat succesul comercial, Premiul Naţional al Cărţii în 1979 pentru cel mai bun roman în ediţie de buzunar i-a adus o importantă recunoaştere literară.

978973103296

2[1] Printre bestsellenirile din perioada 1965-1985 figurează şapte romane distinse cu Premiul Pulitzer: *Humboldt's Gifi* (Bellow), *The Stories of John Cheever, The Fixer* (Malamud), *TheConfessionsofNat Turner* (Styron), *The Executioner's Song* (Mailer) şi *RahbitlsRich* (Updike).

[1] *Dopey* în lb. engl., prostuţ. (n. trad.) [1] *Pooh* în lb. engl., treaba mare. (n. trad.)